Boris Druţă

O FEMEIE ÎŞI CAUTĂ... PANTALONII

ODĂ MEMORIEI NOASTRE.

Azi, după ce-au rămas în urmă bătăliile scrutinului, inimile noastre bat mai aprig decât pompele de pompat vinul în butoaie la Cricova. Suntem siguri pe ziua de mâine, ştiind că ne-am pricopsit cu un nou voievod în tronul Cetăţii de scaun. Nu ne-a mai rămas decât să aducem urbea şi localităţile noastre în ordine, spălând stâlpii de pe marginile drumurilor de afişurile ex-candidaţilor, ale căror zdrenţe mai fâlfâie în bătaia vântului, hăulind a sărăcie. Până mai ieri, ei ne priveau, zâmbăreţi, de pe toţi stâlpii şi mai toate gardurile, în ipostaze de bunei şi bunicuţe care-şi ţin pe braţe nepoţeii ori stând de vorbă cu mama lor la un burlui de vin şi un clit de plăcinte terfoase. Iar la Ineasca un candidat la preşedinţie a expus pe un stâlp un placat mare, unde era fotografiat el cu soţia lui în pat, convingând ţăranii de-aici cât de fidel este în viaţa conjugală. Şi deşi candidatul cu pricina n-a învins, stâlpul a rămas curat, deoarece, chiar a doua zi după alegeri, moş lon Croitorul şi-a înfrumuseţat coteţul cu acea istorică imagine.

Oricum, am ajuns cu toţii la limanul hotărârilor decisive. Având spirit inventativ, considerând că societatea de azi are un viitor care constituie o revoluţie a reformelor, întru susţinerea elanului dictat de noul voievod, vin şi eu cu o propunere concretă.

Sunteţi martori oculari cum prin oraşe şi sate mai stau şi azi căţărate pe postamente monumente ale unor persoane care ne onorează… Cu rămăşiţele trecutului. Pe unele dintre ele, este adevărat, cu otgoane şi tancuri, le-am dat jos şi îngropat în râpa de la Budăi, iar o parte am decis să le lăsăm locului, pentru a nu strica arhitectura oraşului, deşi locatarii mai simt unele dificultăţi din cauza lor. Ce bine-ar fi, bunăoară, ca în loc de cal, lui Grigore Kotovski să i se pună o iapă. De ce? Fiindcă lucrătorii poliţiei rutiere nu o dată mi s-au plâns că un răufăcător (descendent al marelui tâlhar) a nichelat „sferele” cabalinului şi atunci când bate soarele dinspre

amiază, scânteierile reflectate de elementele respective ale monumentului ecvestru stânjenează circulaţia, orbind şoferii. Ca monumentul cu pricina să mai corespundă cerinţelor zilelor de azi, ar fi nimerit ca în jurul lui să fie amplasate busturile tuturor hoţilor în lege, drept simbol că trăim o viaţă fericită, despre care nu o dată au visat bărboşii revoluţionari de la începutul secolului, meditând mereu în cafenelele din Londra şi Geneva.

Apropo, de acei revoluţionari, monumentele cărora au fost duse noaptea la Expoziţia realizărilor revoluţionare. Oare n-ar fi mai potrivit ca pe Volodea Lenin, pentru a da un colorit moldovenesc geniului proletariatului, să-1 îmbrăcăm într-o putoaica, să-i punem pe cap o uşanca, lar m spate să-i mai punem şi o maşină de stropit viţa de vie?

Monumentul lui Puşkin aşijderi are nevoie de o concretizare artistică. Gândesc că ar fi să amplasăm în jurul bustului din Grădina Publică o exotică şatră ţigănească, cu un bulibaşă altoit în preajmă. Ceea ce ar confirma geniul lui de lăieş, care cu atâta „dragoste" i-a ponegrit pe localnici în opera lui nemuritoare…

0 radicală modificare necesită monumentul eroilor comsomolişti, ce şi-au jertfit viaţa prin parcuri şi boschete, cu sindrofii, garmoşte şi cântece revoluţionare la instaurarea Puterii Sovietice în ţinut, dar mai ales la urgentarea sosirii tancurilor ruseşti să ne elibereze mănosul nostru meleag.

Tinerei, care parca stnga ceva, sa i se mlocuiasca mana în care ţine făclia cu una întinsă către cei care trec prin piaţă. Atunci monumentul cu pricina ar simboliza armata actuală de cerşetori, care ne invadează tot mai mult străzile şi bulevardele urbei. Doar anume acest contingent constituie strategia existenţei noastre de azi şi de mâine, iar noi avem marea mismne ca să-i imortalizam în acest gen al artei.

La Ciocana Nouă m-am gândit c-ar fi minunat să amplasăm, pe cel mai înalt pisc, un monument al răpitorilor de automo-bile, care să înfăţişeze, în stilul lui Grig Kotovski, un june bandiţel călare pe un „Mercedes^ Pentru ca toţi proprietarii de mijloace auto care au pătimit să-1 privească cu admiraţie şi veşnică speranţă că brava noastră poliţie va contribui după somnul ei letargic, la restituirea pagubei de cândva.

Este ştiut că bieţii noştri cotaşi au rămas fără de tehnică agricolă, aceasta fiind furată de actualii boieri ai satelor. N-ar fi bine dar ca toate tancurile, care mai stau astăzi cocoţate pe vârfuri de dealuri, la răscruci de drumuri, unde tinerii însurăţei mai depun flori, să fie date jos şi înhămate la pluguri pentru aratul ogoarelor?

Consider că propunerile mele vor fi câtuşi de puţin luate în consideraţie de voievodul nostru, de noua conducere, care, aburcată în fotolii, s-a apucat să-i mai jupoaie, pe toţi pe un cap, de câte-un rând de piele, că poate vânzând-o la un preţ mai bun, să achite pensii, salarii şi să-i rămână şi ei ceva comision. Asta-i, cu noile reforme, cu noul progres.

Încep să văd clar imaginea unui nou monument, amplasat poate chiar în locul celor doi bărboşi din faţa actualului parlament: un ţăran înhămat la un plug de lemn, despuiat de şapte piei, rămas numai în oase şi carne vie… Unicul loc nedespuiat – punguţa cu doi bani. Ca să nu pierdem sămânţa progresului nostru agrarian.

TRASEUL NUMĂRUL ŞAPTESPREZECE.

Zilnic mă deplasez la serviciu cu troleibuzul nr. 17, pe linia ce leagă două puncte strategice ale urbei noastre: piaţa cen-trală agroalimentară şi bişniţăria republicană. Am plăcuta ocazie să fiu martorul multor întâmplări curioase din viaţa cotidiană. Traseul trece prin vecinătatea menajeriei, de unde răzbate urletul animalelor exotice. In dreptul puşcăriei, poţi prinde câte un răcnet de-al condamnaţilor, care cer demâncare şi libertate, iar în vecinătatea căminelor pentru holtei şi holteiţe troleibuzul este potopit de un arsenal întreg de muniţii ale sexului frumos. Lumea care circulă pe această linie e toată în grijile zilei de a câştiga un ban şi fiecare duce cu sine câte ceva de vândut. Şiraguri de lenjerie, brânză, motoare, sprayuri şi mecanisme de nimicit ţânţari, iz de tizic, câte-un animal do-mestic prins în căpăstru… Lar în toată îmbulzeala asta cu larmă şi forfotă – veşnicele conflicte ale lumii. In văpaia verii înghesuiala creşte c'u fiece staţie şi când de-acum majoritatea călătorilor stau în picioare ca tărâţele m ţuhal, urc şi eu.

Staţia unde urc se numeşte „Buhâlăuca”, aşa au botezat-o orăşenii pentru că aici, la Botanica de Sus, toţi locatarii au mici crâşmuliţe cu muşterin lor de cu zon şi pana seara. Începând cu acest punct cardinal al oraşului, viaţa din troleibuz devine mai altfel. Chiar azi-dimineaţă urcă doi tipi cuprinşi, cântând în gura mare: „Mama lui cu rusul lui, Zice rnere la gutui şi-a făcut din cai cârnaţ, lar din ţigani – deputaţi!

Când şi-au încheiat cântecul, unul din ei, josuţ şi gros, holbat la privire, cu gâţă de fan şi nasul mare, roşu ca o gulie, face un apel nestingherit către călători:

— Fraţilor, nu mă pot însura! Am fost tumănit. Mi s-a luat mana… Apoi, după o atât de stranie constatare, întreabă bunghit: Este aici vreo băbuşoară, ca să-mi dezlege însurătoarea?

— Închide-ţi fleanca, curvar hultuit ce eşti! Îi reproşează alt bărbat, care, probabil, îl cunoaşte. E plină capitala de bastarzii tăi…

— Ş' apu, zice obijduit cel cu nasul roşu. Acum vreau să mă astâmpăr şi… Dacă văd o fată frumoasă, privesc la ea ca la televizor.

— Sunt aici băbuţe care să ne însoare? Repetă întrebarea companionul acestuia, un lungan smolit cu faţa bălţată.

— Lepădături, strecoară înspăimântata o femeie voinică ce stă alături, lipindu-şi sânii enormi de obrazul meu, de parcă ar fi vrut să mă alăpteze ca pe un sugaci. Toţi b^ărbaţii din oraşul ăsta ştiu una – cum să înşele bietele femei…

— Dar cu cine-şi înşală ei soţiile? Aruncă un bărbat de vis-a-vis şi surâde în pumn. Care-i atunci procentajul curvăriţelor?

Se stârni tărăboi, fiecare operând în căutarea răspunsului cu propria statistică pribluitoare. Dar cel cu întrebarea se pierdu îndată, căci uşa se deschise scârţâind, unii dintre călători coboară, ca şi mai mulţi să urce şi astfel torentul de lume îl înghite şi-1 duce hăt spre cabina şoferului. Cobor totdeauna la staţia terminus, căci sunt inspector fiscal la talcioc şi sunt nevoit a vedea şi asculta multe.

În vecinătatea puşcăriei îmi atrage atenţia un bărbat so-lemn, care, purtat de înghesuială, cade dintr-odată pe scaunul ce se eliberează lângă mine. Bărbatul e bine, în costum negru, cămaşă albă, cravată „Pierre Cardin”. Primul lucru care-1 face după „aterizare”, scoate oglinda şi îşi piaptănă părul învâlvoiat, apoi desface vraişte proaspătul număr al ziarului de erotică „Ţâţe” şi, nepăsător la toate, se adânceşte m lectură. Alături, spânzurând de bară, călătoreşte o femeie tânără, cu un negruţ în braţe. Copilul scânceşte, face caprich. Cineva încearcă să-i facă observaţie solemnului să cedeze locul femeh cu copilul în braţe, dar acela nici să audă. Aşa e în troleibuz. Fiecare cu bisericuţa lui. Tânăra femeie blondă se dovedeşte a fi dârză, continuând să ignoreze mofturile copilaşului. Deodată negru-ţul, ce-şi bălăbăneşte săndăluţele chiar lângă nasul pasionatului cititor al „Ţaţelor”, începe a pârâi o rafala răsunătoare asemeni zgomotului produs la schimbarea roţilor de tren. In jur se răspândeşte un miros de dihore. Bărbatul, solemn până acum, se cutremură, holbează ochii de unde vine mitraliera necontenită şi, profitând de momentul că troleibuzul staţionează, abia nimereşte uşa, ieşind glonţ printre lume di-rect în strada asfaltată. Petrecut de privirile acuzatoarc ale celor rămaşi a se chinui în plină înghesuială, bărbatul solemn descoperă, prostit, că-i iară ciorapi şi-i încălţat

în pantofi de damă cu tocuri înalte. Se mai uită o dată buimăcit în jur, apoi o tuleşte ca o ghiulea, topindu-se în torentul din stradă.

— Se vede de la o poştă că-i agrarian, din Parlament, aprecie o femeie pistruiată, cu voce cuminte, ţinându-se cu amândouă mâinile de bară.

— Şi când te gândeşti că ei acum ne conduc, se răspunde la cuvintele condrumeţei un careva.

În staţia de la căminele muncitoreşti urcă iarăşi multă lume nouă, şi mai gălăgioasă. Pe uşa din faţă – un grup de domnişoare în haine decoltate, cu fustele scurte; pe cea din spate – patru carabinieri în uniformă kaki şi berete cafenii, imul din ei înarmat cu binoclu. Pe uşa din mijloc saltă în ultimul moment un vagabond şi-şi face loc pe un scaun, iar în faţa lui aterizează pe bancă renumita mătuşa Nastea, cea care poartă până la talcioc grija ordinii în troleibuz:

— Laca eu mă duc la talcioc, dar ce-i cu nărodul ista, unde se duce ştie el oare? Oftează dânsa, ştergându-şi şiroaiele de sudoare de pe gâtul înmărgelat şi faţa rumănă.

Mătuşa Nastea merge la bâlci cu un coşuleţ de agude şi cu toate noutăţile de moment ale urbei. Informează, fără a fi întrebată de cineva, ce comportare avu seara trecută bunul ei ginere, care a fugărit-o pe sub balcon pentru ca să-i cânte, împreună cu fiică-sa, cântecul preferat „Creşti, pădure, şi te-ndeasă”.

Apoi de la noutăţile familiei trece la cele ce vin din buricul oraşului, unde-i Cetatea de Scaun, cu bunul Împărat al ţării, ales de supusul popor:

— E om bun preşedintele ista al nostru, afirmă mătuşa, dar tare-i încet. Până ridica de pe tron o bucă, se face întuneric afară…

— Ţâsst… Face deodată vagabondul din faţa ei, îmbrăcat într-o manta cu insigne ruginite în piept şi încins cu un brâu roşu. In sân i se foia ceva, căutând ieşire. Securitatea noastră e numai ochi şi urechi, când vine vorba de babacul… Dacă n-a fi el, cine-o să ne deie medalii?

Cum se stinse şoapta vagabondului, unul din carabinierii din spate duce binoclul la ochi, studiind coapsele domnişoarelor elegante, apoi scrutează bănuitor pieptul vagabondului, până, vigilent, face o descoperire demnă de a fi recompensata printr-o distincţie guvernamentală. Când acesta începe să moţăie, visând la Julieta lui de la poarta pieţei, prin tăietura prohabului său îşi iţeşte capul un răţoi mut, care prinde a ciuguli lacom agude din coşul mătuşii Nastea. Omul legii tot atunci ordonă şoferului să oprească troleibuzul, înotând printre lume până la locul infracţiunii şi surprinzând

răţoiul în flagrant delict. Şi cum pasarn nu-i poate cere socoteala, somează stăpânul lui vagabond. Explică apoi cu voce tare că acesta a furat odinioară raţa din coteţul Mitropolitului, fapt pentru care câţiva călători devin pe loc martori, iar mătuşa Nastea – parte vătămată. Printr-un soi de salto mortale îi suceşte mâinile şi călătorii admiră măiestria carabinierilor, chemaţi să apere liniştea şi pacea. Numai mătuşa, zăpăcită că pierduse jumătate din marfă, gâfâie din urma alaiului ce se îndreaptă spre secţia de poliţie, tot făcându-şi semnul crucii:

— Doamne fereşte şi apără! Are parcă şi bărbatul meu aşa ceva, dar n-am văzut să mănânce agude…

— Fii cuminte! Îl struneşte carabinierul pe „hoţ”, că de nu – îţi dau una la moacă c-o să descaleci chiloţii…

Numai câte nebunii nu auzi călătorind cu troleibuzul şaptesprezece. Spre sfârşitul călătoriei, lumea e toată în discuţie, analize şi exterminată de nervozitate.

Lângă Televiziunea ex-Naţională urcă un intelectual îngândurat, obsedat de programul emisiunilor de mâine şi, fără să vrea, aşa cum ades se întâmplă, calcă un vlăjgan pe picior. Lungoarea se oţărăşte şi tună cu voce răstită:

— Mai atent, cireadă! Că te pălesc acuşi la carburator…

— Calmează-te, măiestre! Zâmbi dulceag angajatul televiziunii. Mai privim diseară o emisiune TV şi ne pomenim cu toţii în sicriu…

Călătorii încep să râdă cu poftă, iar eu mă pregătesc să cobor. Înaintea mea e un munte de om de o vârstă respectabilă, pe care, atingându-1 uşurel cu mâna peste umăr, îl întreb pre dulcele grai românesc:

— Coborâţi la prima, stimabile?

Bărbatul se întoarce greoi, îşi fixează ochelarii pe nasul învelit cu păr cărunt abia vizibil şi, cu mutra lui tremurând, mă sperie cu un răcnet de comandant de oşti:

— Şto-o? Govorite na normalinom celoveceskom iazâke-e! Ultima silabă o lungeşte, vocea asemănându-i-se cu un behăit de capră înfometată.

— Cobori, omule? Cearcă să-1 mai întrebe o femeie de-alături.

— Nicevo, continuă el să ameninţe. Za nămi Moscva! Mî vam pokajem obiedinenie s rumânami.

— Lăsaţi-1 în pace, că nu ştie ce-i cu el, se amestecă intelectualul de la Televiziune. Ştie să vorbească doar ruseşte. Bărbatul cu decoraţii

zângănitoare m piept făcu un efort eroic şi muţi, ca cineva dintre cei cu spânţ umonstic sa zică:

— Ce lume, doamne. S-au făcut cu toţii deştepţi, încât nici n-ai pe cine trimite la origini…

Rumoarea din salon se înteţeşte. În zare se vede bâlciul în spectrul lui multicolor. Călătorii pregătesc sacii cu marfă pentru a-i tăbârci spre leşire şi se îmbulzesc la uşiie ce scârţaie nervos.

În scurta porţiune de cale ce-a rămas mai fac o descoperire. In troleibuzul şaptesprezece călătoresc reprezentanţi ai multor etnii care ne populează republica, iar când înghesuiala intră în apogeu, evident, se ajunge şi la unele chestiuni de ordin poli-tic.

Un bărbat uscăţiv, cu sculele şi bulzii obrajilor traşi, ţine subţioară un vrafde pielicele cu miros de dugheală proaspătă. Îri bondiţă comrăteană, păru să-1 susţină pe cel care ştia numai ruseşte şi prinse a bombăni, solicitând morţiş autonomie de la moldoveni:

— Că de nu, vine JDemirel Turcălău de la Ankara! Ameninţă el. Firul gândului îl preia unul cu motor de tăiat pădure în braţe:

— Dacă la toamnă Chişinăul nu dă Transnistria, armata a 14-a stă de-a gata. România nu va trece!

— Deşteaptă-te, române! Le strigă unul din salon. Noi suntem acasă!

Ca din pod încep discuţia doi moldoveni:

— A fi român e o profesie, afirmă unul cu tristeţe. Noi suntem moldoveni!

— Cea mai grea profesie e aceea de-a fi om!

— Kievul va sta totdeauna la munte şi la mare, se amestecă în vorba lor un ucrainean burduhos, ce duce la bişniţă două şiraguri de usturoi şi un vraf de slănină, învelit în ziarul „Samostiina Batikivşcina”.

— Dar nouă ni-i totuna, sare cu vorba un ţigan, fie neamţul, fie rusul sau haholul la putere. Principalu-i să fie piaţă şi talcioc…

— 0 ciucă cu degetele de la picioare! Îi reproşează o femeie în halat înflorat, cu bigudiuri pe cap. Moldova e a tuturora, ţiganule!

— Nu-mi leza cinstea şi onoarea. Eu sunt rom! Dacă vrei sa ştii, pentru zece lei, la piaţa, maimesc once martor, ca sa câştig procesu-n judecată.

— Mucles, cioroiule! Fermez la buche! Se stropşeşte la el o bătrână.

— Cum se vede, mata, babă, încă ai nevoie de… Bărbat, i-o trânti ţiganul.

— Aşa mi-au spus şi doctorii, cochetă cu o umbră de mândrie bătrâna.

Dar nu termină dânsa vorba că şoferul frânează brusc şi izbeşte toţi călătorii, aşezându-i ca chibriturile în cutie. 0 doamnă din cele care preferă

să tacă mereu şi să intervină doar în cazuri excepţionale răzbate înfuriata pana la cabma, pune mâinile în şolduri şi ia la rost şoferul tinerel:

— Ce frânezi, tâmpitule, de parcă duci butoaie cu rahat, şi nu oameni?

— Laca n-am putut pricepe pân' acuma de ce pute atât de tare, zâmbi vesel şoferul. Şi lăsând doamna dezarmată fără şanse să mai continue sfada, trase elegant microfonul şi anunţă: „Stimaţi călători, prezentaţi tichetele la control!”

Cu legitimaţia de serviciu mă simt totdeauna liniştit că sunt chit cu statul. Dând să ies, văd în jurul meu o pădure de mâini cu legitimaţiile desfăcute pentru prezentare. Se dovedeşte că mai fiecare dintre călători circulă pe gratis în cea mai solicitată rută a urbei. Văd un evreu bătrân că-i tremură capul – îşi uitase documentul acasă şi, dus de subsuori de două duduiţe tinerele, specialiste în tot felul de masaj, cearcă să-1 convingă pe şofer:

— La anii tăi eu am luptat contra basmacilor în Turkestan şi am dreptul să călătoresc pe gratis.

Tot atunci îi sare ţandăra unei ţaţe ce nu poate trece de ovreiul proţăpit în uşă. Bătându-se cu pumnul în piept şi balansând fundul de contabilicească, prinde să-i convingă pe cei dinjur că dânsa a participat la desţelenirea Kazahstanului şi are şi ea voie fără de plată…

Bietul şofer pierde controlul şi răbdarea. Deschise uşile vraişte, lăsând troleibuzul… Să nască furnicarul de lume. Când în salon nu mai rămâne nimeni, el le strigă din urmă:

— Dacă mâine primăria nu se convoacă în şedinţă extraordinară să anuleze înlesnirile, intru în grevă…

Pentru călătorii ajunşi de-acum la destinaţie, ameninţarea nu mai are nici o însemnătate. In adâncul sufletului compătimesc şoferul şi rămân încântat de ordinara impresie de pe urma călătoriei matinale. Ud leoarcă, de parcă fusesem lăut, ascund legitimaţia la fundul buzunarului şi mă gândesc câte prejudicii ar aduce planurilor mele de creaţie o eventuală grevă pe linia de troleibuz cu numărul şaptesprezece…

JUDELE DIN ZODIA BERBECULUI.

Masiv şi gras, judecătorul, scufundat în fotoliul cu speteaza înaltă, lovca mereu cu degetele-i scurte în biroul lucitor, urmărind cu ochii sticloşi junele cu faţa tuciurie şi dorind să verifice adevărul despre delictul în care era implicat acesta – un act de huliganism în faţa gării. Judele purta lănţişor de aur la gât din cele ce poartă gurmanzh locali; pe mâna păroasă, abia observându-se de sub mantie, se iţeau două brăţări preţioase şi ele. Pletele-i

lungi ca de preot i se revărsau peste umeri, iar bărbia în două rânduri juca atunci când prindea să vocifereze în direcţia băncii acuzaţilor:

— De ce ai muşcat duduiţa de ţâţe în plină lume, la gară, stimabile?

— Mi-i dragă şi nu vrea să ibovnicească, mârâie înfundat inculpatul. Dar acuma… E totul hotărât. Ea doreşte să se mărite cu mine, iar eu să mă însor cu ea. Zău…

Vorba celui de pe banca acuzaţilor fu întreruptă de gestul judecătorului, care tocmai ridică receptorul. Cineva îl suna la telefon.

— Da, da… Helo, şi se lumină la faţă. Aseară? Mersi, bine. La Lilica s-a băut cumplit, încât cineva a început să facă gâlceavă şi să încerce a-şi dezgoli o parte ruşinoasă a corpului. Lar anchetatorul Gică… Hi-hi… S-a ciupit până-ntr-atâta că a debordat în coteţul găinilor. In fine, am petrecutbine… Despre Lilica? Ce pot spune… Era veselă ca niciodată, de parcă devenise câştigătoarc în concursul celor mai multe orgasme pe noapte. Dar a fost bine… Bine…

Cei din sală – garda şi inculpatul – ascultă pe nevrute crâmpeiele de convorbire, cum se vede, o petrecere a judelui din ajun. Cu urmele impresiilor de-aseară, omul legii pune receptorul în furcă, se uită îndelung la inculpatul cu faţa tuciurie şi continuă:

— Cum de ai îndrăznit în plină gară să muşti domnişoara de un loc atât de sensibil, cum este considerat ţâţa?

— Păi, la noi, lăieşii, asta se cheamă logodnă.

— Atunci de ce dânsa a ţipat de durere?

— Plăcerile la femeie vin mai apoi, domnule judecător… Când voi duce-o pe cuptor la mine, într-un car cu patru boi…

Şi din nousună telefonul, sustrăgândjudele de la depoziţiile inculpatuluI. Li telefonează soţia, şi pe faţa lui se conturează un zâmbet sarcastic:

— Cu soacra trebuie să mtreţii relaţii bune, pur economice, scăpă judele către procuror, o femeie bătrână, m uniformă cazonă. Apoi din nou în receptor: Sunt niţel ocupat cu un nesocotit care a muşcat o domnişoară de ţâţă în gară… În rest, bune toate… Socrul a cumpărat purcei ruseşti? Pe cel mare din gogineaţa lui Cotârlă o să-1 înjunghiem la Crăciun… Ei, hai, sănătate, băutură şi kalâm…

Deodată, dincolo de geamul larg deschis, chiar în curtea judecătoriei, răbufni o veselie spontană, cu orchestră, chiote ca de nuntă. Grefiera, o fată coşuroasă şi bălaie, împreună cu judele dau buzna spre pervaz – ca să vadă ce se face acolo. Jos, sub ramurile nucilor, vornicei şi druşte, cu nunii mari

înfăşuraţi cruciş în prosoape, dansează veseli, făcând cerc m jurul miresei. Nuntaşii lăieşi chiuie de asurzesc pereţii, împroşcându-se din vreme m vreme cu şampanie şi rachiu unul pe altul…

— Ce-o mai fi şi asta? Bâiguie judele. Şi adresându-se gărzii: la zi-le să se cărăbănească de-aici… Să nu mă facă rău că sunt din zodia berbecului. Pot să împung. Ce-i asta, curtea judecătoriei sau mihoteica satului?

— Nuntă, domnulejiudecător, abia îndrăzneşte inculpatul. Nunta mea. A venit vremea să mă dau la lege.

Se lăsă o pauză confuză, care-1 puse pe omul în mantie neagră pe gânduri. Uşa sălii se deschise vraişte şi în prag apare un bărbat bine, înalt, înfăşurat în prosoape şi escortat pe din părţi de doi flăcăi cu colaci mari în mâini, mfrumusetaţi cu cordeluţe şi stible de busuioc. În curte orchestra mereu îi zice marşul lui Petru Rareş.

— Bine v-am găsit la treabă, cinstiţi gospodari, începe'a conocări bărbatul înalt şi bine făcut, care, după legăturile pe care le purta, trebui să fie nun mare la nunta din curte. Am venit să ne onoraţi ca pe nişte creştini cu prezenţa la bucuria care ne-a năvălit seara trecută pe nepusă masă:

— Leşi afară, frumosule, de-ţi vezi bucuria! Strigă deodată, de după spatele acestuia, o femeie joasă şi lată în şale.

— Nu e voie, mămucă, sunt un mire arestat, răspunde fără răgaz inculpatul, după care continuă cu o avalanşă de vorbe ţigăneşti, încât cel din prag se cutremură.

— Ce fel de nuntă fară de mire, dom'le jiudecător? Face nunul mare, în vreme ce omul legii îşi ţinteşte privirile spre miresuica simpatică, dar smolită ca o muscă-n lapte acru, care se ivi şi ea în prag-ul sălii de judecată. Ţi-om da un cal cu potcoave smălţuite…

— Just cugeţi, frăţâne, aprobă judele, îndreptându-şi insigna cât o roată de căruţă, ce strălucea pe pieptul lui înfoiet.

Nunul mare făcu un semn să se astâmpere cei din escorta lui şi zise printr-un gest neobişnuit de mână:

— Se vede după ochii dumitale că eşti om bine crescut, de le înţelegi pe toate. Ce fel de nuntă cu mirele-n cătuşe? Mireasa, sărmana, căreia i se mişcă pruncul în pântece, moare de dorul lui. Noi am fost cu toţii martori atunci, la gară. Altfel nu se putea. Necuratul ista de mireasă, doamne iartă-mă, pentru ca să se dea sărutată, trebuie să fii campion la greco-romane. De aia a şi ţăncuşăt-o niţel de sân, că tare se mai zvârcolea în braţele logodnicului…

— Ba nu, aşa nu merge chestia! Tuna deodatăjudele, sunt în funcţie de stat.

Şi, adresându-se procurorului, ce-i tremura bărbia de bătrâneţe, decise:

— Facem întrerupere până mâine, iar pe inculpat – la penitenciar.

— Opriţi-vă! So prefăcu nemulţumit nunul, şi la încă un semn al mâinii, pe din spatele lui ieşi mireasa cu poalele în mâini şi, desprinzându-se din alai şi aterizând drept în braţele junelui inculpat, strigă ascuţit: „Tu mancea liosma!” („Te iubesc” în ţigăneşte). Tot atunci lăutarii, care reuşiră să aburce alămurile lângă uşă, tunară ca din cer dulcele marş al florilor, încât şi judele simţi că inima lui nu e de fier. Reclamantul îşi strânse mireasa cu gingăşie la piept, iar nuntaşii chiuiră lung de mama focului deja în sala judecăţii. Nunul şi conocarii se apropiară de masa judelui şi cu plecăciuni pronunţate îi oferiră un colac mare pe un prosop. Apoi nuna, femeiuşcă vioaie, jucând întruna m ritmul melodiei săltăreţe, îi întinse un pahar cu vin, adăugând la toate:

— Te cunoşti pe ochi şi frunte că eşti un creştin bun şi dulce la inimă… Şi noi avem un băiat pe care 1-am dat la juridică. Ca să intre la Universitate am plătit lectorilor de-acolo o mie de dolari examenul… Va fi şi eljudecător. Aşa ne-au spus profesorii pe care i-am făcut cu lanţujele de aur şi limuzine în curte… '

Judele ezită o clipă, dar nu rezistă să nu primească colacul, pitacul şi, împreună cu ceilalţi, după ce făcu semn escortei să-1 elibereze pe mire din cătuşe, se înşiră într-o tananică de mai mare dragul. Inculpatul strânse mireasa de mijloc şi tropăia din picioare ca un căluţ nărăvaş. Fetei, se vede cale de-o poştă, îi trecuse de mult supărarea pe flăcăul care o muşcase de piept.

Grefiera şi gardienii, mai cu sfială, mai înadins, dansau şi ei, care cum putea. Şi numai bătrâna procuror privea la toate cu faţa împietrită, stupefiată de acest balamuc vesel, cercând să înţeleagă esenţa celor ce se petrec înjur şi ferindu-se speriată când judele, rotindu-se ca un zăpăcit în iureşul dansului ţigănesc, ameninţă să o năvălească cu poalele lungi ca o rasă.

— L-au tumănit boalele, zise un gardian, gata să scoată pistolul din toc şi să cheme publicul la calm. Dar judele, după un sfert de oră, ud ghioalcă, se răsturnă în fotoliul mare şi înalt, recăpătă mina serioasă şi se adresa cu toată severitatea către inculpat:

— Dânsa… Este… Partea vătămată…

— Păi, aşa ar fi pe-a matale, răspunde deja coconul mire îmbujorat de veselie, strângând mireasa la braţ.
— Şi ea te iartă?
— Cu trup şi suflet, domnule jiudecător, precum ai ierta mata soacra matale, sclipiră ochii flăcăului. Fata, ruşinată, dădu afirmativ din cap.
— Să vă fie calea bună în viaţă, să vă împăcaţi cum se împacă pâinea cu sarea, începu judele, ca la Ineasca.
În cele din urmă el, de parcă funcţionase douăzeci de ani la Starea Civilă, citi decizia de-ai aplica o amendă pentru comportare nechibzuită în public şi-1 puse în libertate pe coconul mire.
— Să nu mai muşti niciodată codanele de ţâţe, fcricitule!
— N-am să le muşc, dom'lejiudecător. Numai am să le pup…
Tot atunci în sală se aprinseră luminile şi nunta porni cale întoarsă, cu tot cu veselia ei. Judele, escorta, grefiera, toţi afişând zâmbete dulci, ca la comandă, o petrecură din urmă cu privirile, bucuroşi că au contribuit într-o oarecare măsură şi ei la constituirea unei tinere familii. „lată unde curge viaţa, iată unde e adevărata veselie, îşi zise judele. Doar suntem cu toţii oameni, înţelegem…”
De cum alaiul dispăru după colţul clădirii judecătoriei, nunul îşi smulse prosoapele şi le aruncă în braţele nunei. După care scoase de sub brâul roşu o pungă ţigănească din piele, bucşită burduf cu parale, şi o aruncă mai-marelui cetei de lăutari: „Ţine-o, mo.' Aferim, cioarelor, căraţi-vă pe la casele cui vă are.
Apoi înşfăcă pe conul mire de guler şi după ce-i aplică vreo trei ciubote late în fundul pirpiriu, îi făcu vânt în poalele în şapte rânduri ale unei ţigănci între două vârste, cu trei copleşi ţinându-se de fustele mamei!
— Trei săptămâni ai să speli tălpile bulibaşei şi ai să bei lăutoarea.
Mai aruncând o privire suspectă spre clădirea monumen-tală a judecătoriei, strecură prin coltul buzelor grase:
— Bucură-te că nevastă-ta şi copilaşii nu te-au dat de gol… Lar judelui, Dumnezeu să-i deie zile multe, că-i din zodia berbecului…
ARMATA A 14-A.
Soarele de primăvară timpurie bătea nemilos în fereastra biroului cu pereţii înalţi, unde trei albinoşi, trecuţi de vârsta primei tinereţi, contabili la depozitul de achiziţionare a pieilor de dihore, erau antrenaţi în discuţii politice. Defăimau grafia latină, limba română, „Deşteaptă-te, române!” şi tricolorul, morsocau în zeflemele linia Parlamentului de la Chişinău,

dezaprobând-o. Tot trăgând cu urechea la postul de radio transnistrean, ridicau degetul mare în semn de susţinere şi aprobare. Pe soba de teracotă albastră atârna portretul generalului lor – încruntat, bine hrănit, omul Transnistriei.

Albinoşii păreau născuţi de o mamă: deopotrivă înalţi, severi, cu frunţile încreţite a şiretenie. In preajma lornumai discuţii deştepte; se chicoteau după fiecare convorbire avută cu vreun ţăran picat de la Teleneşti să le vândă piei de dihore, iar cu doamnele rusoaice, venite în inspecţia de control, vorbeau amabil, cu politeţe, creând impresia că biroul lor merită şi are toate şansele să fie transformat într-un muzeu al serviciilor sociale din oraş. Deşi, care privea mai atent, putea observa unele deosebiri. Unul era puţin durduliu, altul mai pirpiriu, iar al treilea purta ochelari. Cel mai plinuţ avea m masă o revistă „Pleyboy”, variantă rusă, iar sub sticla biroului său poza unei domniţe, despuiate până la buric.

În orele de prânz toţi trei, gânditori, fereau la o parte documentele de contabilitate şi citeau din revista tainele sexului. Din stradă, de la clubul unde făceau zilnic repetiţie dansatoarele de la filarmonică, străbătea o adiere de gălăgie veselă, intercalată cu muzică. Tot în fiecare zi, pe lângă geam, fredonau duduiţe tinerele, pasionate de dans. Cel durduliu, sprijinit de pervaz, admirându-le costumele naţionale, arunca arareori câte-o frază cu accent stâlcit moldovenesc, ademenindu-le în fel şi chip ca să intre pe la el.

Într-o după-amiază durduliul avu succes. Uşa biroului se deschise, încăperea fiind potopită de prospeţimea unei câmpii de viorele şi toporaşi. 0 domnişoară în rochiţă transparentă, roşie aproape ca steagul proletarilor, cu mânecuţe scurte, le dădu bineţe pre dulcele grai românesc. Şovăind, durduliul mătăhăi mulţumit din cap. Ceilalţi o priviră sever, mârâind în limba lor răspunsul la bineţe.

— M-ar interesa o şubă din blană de dihore, zâmbi plin domnişoara. Vreau să ştiu dacă animalele cu pricina, înainte de-a fi jupuite, năpârlesc au ba?

Copleşiţi de vocea îngerească şi chipul diafan al zgâtiei, cei trei îşi revizuiră pentru moment concepţiile politice.

— Blana acestui patruped împuţit? Făcu mirat cel pirpiriu şi muţi.

— Da, aprobă cel durduliu, pentru a face o şubă de calitate, e bine ca blana, înainte de jupoiere, să fie… Tunsă.

— Curând vom concerta la Tiraspol şi vreau să mă prezint acolo, în faţa cazacilor, ca o rusoaică sadea. In şubă de Siberia. Vă merge vestea că

sunteţi specialişti buni…

Mărturisirile domnişoarei păreau să fie sincere. Ea îl ţinti cu privirile dulci ca mura pe cel pirpiriu, se aşeză pe masa lui, descoperindu-şi coapsele bronzate. Mutra celui de-al treilea se scofâlci şi el îşi puse la repezeală alţi ochelari cu lentile mai bulbucate. Consideră că fata are un interes vădit faţă de pieile rechiziţionate de biroul lor pentru export în Rusia.

— Dihorii, înainte de-a fi beliţi, se bâlbâi acesta din urmă, trebuiesc frezaţi. Astfel blana lor capătă o nuanţă poetică. De la o asemenea şubă adie a poezie puşkinistă, din epoca lui basarabeană.

Surprinsă de emoţiile celor trei, domnişoara îşi demonstră cu dezinvoltură şi ironie ascunsă cunoştinţele din domeniul literaturii universale. Le vorbi cu duioşie despre fidelitatea lui Ernest Hemingway, Naftali Ricardo Reies Basoalito, cunoscut în poezie ca Pablo Neruda, iar la despărţire le-a promis să revină a doua zi cu un adevărat discurs despre literatura avangardistă a optzeciştilor de la noi.

— Fraţilor, exclamă cel pirpiriu după ce fata ieşi. E o bombă de intelect domnişoara moldovancă!

— Multilateral dezvoltată, aprobă cel cu ochela] ştergându-şi bărbia transpirată. Păcat că-i naţmencă…

— Cu toate-acestea e voinică, cum e armata a 14-j concluzionă cu emoţii profunde în voce cel durduliu.

A doua zi, în cele din urmă, albinoşii au decis să ascul lecţia de literatură avangardistă propusă de domnişoai dansatoare. Făcând fiecare rost de câte o sticluţă şi ceva salar şi-au preîntâmpinat soţiile că se vor reţine la serviciu „cu darea de seama”.

Cu mult înainte de a sfârşi orele de program, atârnară i uşa oficiului o tăbliţă cu inscripţia „Ceas sanitar”, făcură niţk ordine şi lăsară jaluzele peste geam. Pe masa pentru hart aşternură băuturica şi mâncărica…

Duduiţa, încheindu-şi repetiţiile, apăru după chindie c un zâmbet fericit pe chip şi în bună dispoziţie. Le ţinu, făr introducere, o lecţie despre Kafka, postimpresionism, dadaisi şi despre dragostea ei pentru Mahmud Esambaiev, cu toi cecenii luaţi împreună. Albinoşii ascultau aiuriţi, cu urechil ciulite şi gândurile la cu totul altceva. Numai la sfârşitv discursului, cel durduliu propuse timid:

— Ca să ne fie bine până la urmă, după plăcerea ce ne-e făcut-o cu lecţia dumitale, propun… Să cinăm niţeluş la no după culise…

Dommşoara, tara pic de jena, le martunsi sincer ca e într adevăr flămândă, că n-a mâncat ziulica-ntreagă. Desfăci braţele-i gingaşe, cuprinzându-i, asemeni zeiţei Diana, pe ce trei berbecuţi.

— E o idee formidabilă, tovarăşi! Exclamă ea. Şi motiv avem – am făcut cunoştinţă. Eu v-am spus despre cultură, voi despn secretul dihorilor. Deci, să marcăm evenimentul! Doar mâin< va fi târziu! Până la concertul din Tiraspol plecăm în turnei în ţara Zanzibarului.

În biroul de protocol, cu miros de crâşmă, albinoşii şi mici dansatoare, cu faimoasa poreclă de „Armata a 14-a”, s-au dai în sindrofâe până noaptea târziu. S-a mai descoperit că albinoşi mai aveau şi sală pentru odihnă, cu divan, şampanie şi muzica erotică…

Pierduseră măsura timpului şi a sfiiciunii. Fata, ca toţi trei, se ciupise de-a binelea şi se angajase în acele clipe să-i înveţe pe albinoşi un cântec pre dulcele grai românesc: „Huţa, huţa, pătule!

Ce faci, blestematule?

Cum fărâmi tu oasele cu toate mucoasele?”

La despărţire zvăpăiata dansatoare, motivând că este aşteptată la aeroport să plece cu ansamblul de dansuri spre ţara Zanzibarului, le ceru ceva dolari. Primindu-i pe loc, n sărută cu dulceaţă pe fiecare în parte, precum o nepoţică pe bunei, lăsându-i pe care moţăind, pe care în adânci extazuri erotice, amestecate cu perturbaţiile sunetelor de pat. Când dommşoara dispăru în strada învălurata de răcoarea nopţn adânci, unde o aştepta un taxi expres, cel durduliu, cu limba încâlcită de-a binelea, îi ură cale bună, ridică pocalul spre lu-mina lămpii, urlând ca să-i trezească din sforăit pe ceilalţi doi:

— Sus paharul fericirii! Pentru invicibila armată a 14-a, care… Bate în retragere!

După seara de pomină trecură doar patru zile. In oficiul achiziţionărilor pieilor de dihore domina aceeaşi atmosferă de sobrietate monotonă. La geam se scuturau florile de măr în căutarea primăverii. Şi doar tăcerea stranie a bărbaţilor se prelungea ore în şir. Rareori se urmăreau unul pe altul cu priviri alarmate şi întrebătoare.

Primul îşi exprimă revolta cel durduliu, care, amintindu-şi a câta oară de dansatoarea plecată în Africa, spuse cu răutate:

— Zău, am să plătesc la biserică patruzeci de slujbe, ca să o pedepsească Cel de Sus…

Cel cu ochelari, politician înveterat, adept al separatismului transnistrean, se strădui să schimbe accentul, să imprime revoltei conţinut politic:

— La sigur, e vorba de o diversiune a naţionalismului român. Asemenea încălcare a drepturilor omului numai din partea localnicilor poţi întâlni…

Cel durduliu, frânt de necazul situaţiei, aţintise privirile sale animalice la peretele, m colful căruia atârna portretul glonosului general – omul Transnistriei – şi gemu înfundat, fără ocolişuri:

— Fraţilor! Am fost trădaţi! De-aseară şi azi toată ziua, cum mă aşez pe latrină, am senzaţia că încep să mă piş un hlanţug…

Văicăreala a durat până seara. A doua zi bravii albinoşi rechizitoni pieilor de dihore, sfâşiafi de durere, au luat cu asalt dispensarul venerologic din preajma statuii lui Kotovski apelând la serviciile medicului Bucliş, cunoscut m oraş de către bărbătuşii bolnavi de orgoliul fidelităţii…

CE GREU E SĂ DEVII TATĂ.

În faţa judecăţn stătea un june bondoc, palid la faţă, nebărbierit de-o săptămână, cu ochii scăldaţi m nemulţumire şi tristeţe. Stătea în picioare, alături de o tânără femeie, suavă şi suplă, ce căuta mereu cu privirile la judecătorul bătrân cu cearcăne sub pleoape, care-1 cerceta cu insistenţă pe pârât:

— Reclamanta declară m acţiunea ei că Dumneavoastră sunteţi tatăl copilului, sfornăi judele.

— Nu mai sunt nici un tată, nimic! Îşi încreţi mutra bondocul. Ceea ce declară ea sunt minciuni.

— Tu eşti tatăl băiatului nostru, Ciulică, tu! Zise puţin înspăimântată tânăra femeie, îndreptându-şi frumoasa maramă de pe frunte. Ţi-ai făcut de cap şi-acuma te faci mort îo popuşoi… Nu ţii minte, cu patru ani în urmă, când am fost la mare? Dormeam amândoi în pat acolo şi tu ziceai: „lubire! Lubire! Lubire!” Nici n-am numărat de câte ori…

— Taci, fă, păru să se îndârjească Ciulică la dânsa. Una e să dormi, iar alta e să faci copchii. Prea te-ai străduit atuncea să mă înhami, prea…

În vreme ce tinerii din sală căutau să se explice, uşa de la intrare mereu se tot închidea şi se deschidea, în prag iţindu-se un băieţel de vreo trei anişori, care striga arareori, cu glasul de clopoţel, ca un cuculeţ, şmotrit de bunica:

— Tăticu! Tăticu!

La auzul vorbelor celea lui Ciulică i se zguduiau urechile şi-i tremurau fălcile.

— Eu nu ştiu nică, declară în cele din urmă femeia. Insist ca Ciulică, marea mea iubire de ieri, să fie declarat tatăl copilului şi să fie impus prin lege să-mi plătească pensie alimentară de întreţinere a copilului.

Ciulică se gheboşă, emofionându-se şi mai tare. Mai ales că bătrânul judecător m mantie neagră, care-şi fixă ocheiarii pe nas, îl întrebă cu voce fârnâită:

— De ce nu vă recunoaşteţi patem, de-aţi lăsat odrăslicioara în grija bietei femei?

— Mai deunăzi m-am însurat în grabă, aşteptăm cu proaspăta mea femeie un copil şi nu pot fi tatăl copiilor care nu-s cu mine. Băieţelul ista obraznic nu e al meu.

— Tăticu! Tăticu!

Femeia începu, plângând, a povesti cât îi este de greu, singură, să crească bastardul fără ajutor material, când toate preţurile la piaţă sunt astronomice, pe când Ciulică, deja a câta oară, cu buchetul în piept joacă nunţi. Şi de pe buzele ei, fără să vrea, se strecură un cuvânt de acuzare:

— Curvăroiule!

— Nu-i drept asta! Reproşă bărbatul. Eu, spre deosebire de alţii, orice act sexual îl legiferez prin „ZAGS”.

— Numai cu mine n-ai vrut.

— Copilul de la tine… Nu e al meu…

În cele din urmă judecata ajunse la ferma convingere că tatăl copilului năzbâtios de la uşă nu este altul decât Ciulică. Până ca judecătorul să plece în camera de deliberare, bondocul, simţind pericolul, holbă ochii de parcă-1 aruncase cineva într-o ladă cu gunoi, ridică disperat braţele m sus şi tună cu vocea lui fierbinte:

— Eu vreu dreptate… Nu! Nu, eu nu pot fi tatăl copilului! Să se respecte legea! Eu am salariu mic, ba chiar nici nu lucrez…

— Tăticu! Tăticu! Răsună iar clopoţelul din prag.

— De ce nu puteţi fî tatăl băieţelului? Întrebă liniştit judecătorul, predestinat să apere interesele omului muncii.

— Păi, se bâlbâi Ciulică, măcinând un gând ingenios. Şi după o pauză zise hotărât, surprinzând asistenfa: Eu nu sunt capabil să zămislesc copii!

— Mămicuţo, eu vreau la closet! Se auzi vocea neastâmpăratului din uşă, până când bunica îl trase afară de mânuţă.

— Dar mai concret? Insistă judecătorul în ale lui.

— Sperma trupului meu nu e capabilă să zămislească. Sămânţa din mine este inertă… Cer să se facă o expertiză medi-cală în această chestiune delicată. Apoi vom vedea noi.

Şi tot atunci pe faţa reclamatului se profilă un zâmbet de mândrie profan a victorie.

— Cu-u-m? Făcu nedumerită femeia. Să foiască viermii în tine cum a foit sămânţa ta în mine!

Deodată uşa sălii se deschise şi iar apăru clopoţelul de băieţel care, m tăcerea frământătoare a maturilor, zise plin de semeţie:

— Da eu m-am pişat singur!

— Taci, măi! Strigă la el necăjit Ciulică. Merge judecata… Vom vedea noi de-amu înainte.

Judecătorul satisfăcu demersul pârâtului şi Ciulică fu trimis de urgenţă la medicul legist Bluvştein, pentru a determina dacă poate pacientul fi tată sau ba.

Bluvştein, un medic cu experienţă de mulţi ani în domeniu, îl întâmpină pe Ciulică cu mare amabilitate, chiar cu o dragoste deosebită, ascultâhdu-i răbdător păsul. Legistul numără broboanele de sudoare de pe fruntea pacientului, schimbă ochelarii cu lentilele groase pe alţii mai fini şi cu acelaşi zâmbet părintesc vorbi:

— Adică dumneata afirmi că nu eşti capabil să faci prunci?

— Ştiut că!

— Nici curvar nu eşti?

— Asta a rămas în trecut.

— Atunci, dragul meu, ca să se convingă şi medicina de afirmaţiile dumitale, va trebui să donezi probă de spermă pentru efectuarea expertizei de rigoare…

Şi Bluvştein îi întinse îndată lui Ciulică o sticlă goală de chefir.

— Ce-i asta?

— Răbdare, june! Acuşica va veni sora medicală şi, în cabinetul acesta, după ce te va gâdili un pic, ai să slobozi ceva din vâna strămeleagului domniei tale…

Pe Ciulică, nervos din fire cum era, îl năpădi un nou val de sudoare. Adică cum, chiar de faţă cu sora medicală, să sloboadă lichidul preţios?

— Nu! Se proţăpi el în faţa medicului bătrân. N-am nevoie de nici un ajutor din afară. Eu singur…

Răbufnirea bondocului înduplecă legistul şi pe sora medi-cală, o femeie în vârstă, care intrase între timp şi-şi îmbrăca pe mâini nişte mănuşi subţiri, ce luceau a unsoare.

— Bine, făcu împăcat Bluvştein, care cunoştea de minune psihologia acestui contingent ce refuză să-şi recunoască copiii din flori. Luaţi sticla de chefir şi mergem…

Escortat de bătrânul ovrei, căruia îi tremura bărbia proaspăt rasă, Ciulică, cu sticla de chefir în mână, fu condus în veceul întunecos şi rece ca o chihniţă al spitalului.

— Măi băiete, iată cabinetul tău şi te rog, până la ora mesei, să ne dai voie să facem expertiza de laborator. Ai înţeles? Eşti băiat înţelegător, din gospodari, nu-i aşa? La start, atenţiune, marş!

Şi Ciulică rămase m veceu singur, în faţa sticlei de chefir. Bluvştein, aidoma unei santinele, se plimba pe coridor încolo şi-ncoace. Mereu se uita la ceas şi, în timp ce eroul nostru se străduia din răsputeri să-şi apere nevinovăţia, îi striga de după uşă, de parcă-i fixa normative sportive:

— Mai repede, măi băiete, acuşica e ora mesei, iar sticla e goluţă…

— Amuş, smiorcăi Ciulică din cabina veceului, transpirat, blestemând ora când s-a născut pe faţa pământului. Asemenea ruşine nu păţise m viaţa lui. Mai avuse nu o singură aventură de dragoste, găsise cu toate mândrele înţelegere, dar asta din judecata de azi…

Când ora mesei bătea la uşă, din veceul spitalului se auzi un muget de tulburare, amestecat cu un chiuit de durere. Nu zăbavă, în faţa lui Bluvştein apăru Ciulică, uşurat ca o femeie după naştere, ţinând în mână sticla de chefir pe jumătate cu lichidul albicios.

Bluvştein măsură mirat dintr-o privire proba pentru examinare, apoi, lăsându-1 în coridor, dispăru într-un cabi-net. La o vreme, după chinuitoare frământări, măsurând cu paşii lungimea coridorului, Ciulică îl văzu reapărând cu bucuria iradiind pe faţa-i bătrână, fluturând o foaie şi zicându-i dulceag, părinteşte:

— June, eşti bravo! Cu asemenea spermă se poate însămânţa o întreagă herghelie de iepe sterpe!

Instanţa judecătorească îl declară pe Ciulică tatăl zbânţuitului care sălta ca o minge pe lângă bunică-sa, tot arătând cu degetul 1-a părintele lui şi strigând cu voce ascuţită:

— Tăticu! Tăticu-buricu!

Ciulică era trist, descumpănit, ca după o boală grea. Avea impresia că se bălăceşte într-o fântână cu clăbuci, din care nu se ştie dacă va ieşi vreodată. Şi doar undeva prin amintiri, ca o tristă dăinuire, îi răsuna ecoul unui marş funebru, amestecat cu romanţa de jale a unui cor ţigănesc.

CINE RÂDE, CINE PLÂNGE.

Când îmi vine în gând câte o trăsnaie, o aştern pe hârtie şi povestioara cu alură umoristică e gata. Dar să vă mărturisesc cu toată sinceritatea: de la momentul finisării ei, încep chinurile Gheenei pentru a găsi un spaţiu la una dintre publicaţiile noastre, ce are, fiecare în parte, neapărat orientarea sa poli-tică, în funcţie de partiduţul care o finanţează. Vreau şi eu să-mi fac un nume, să obţin un ban, luptând astfel cu mizeria timpului.

E o întreagă problemă să publici chiar şi o schiţă umoristică, pentru că prestigioasele noastre ziare, cu eroicii redactori-şefi în frunte, sunt astăzi antrenate m marea mâncărime naţională cu bârfe, ihsinuaţii şi scorneli de tot felul, insulte şi acuzaţii reciproce, cu sumedenii de cauze judiciare, restabilindu-şi prin instanţe cinstea, demnitatea şi onoarea lezată. În de-acestea se complac bravele noastre publicaţii şi acesta e miezul activităţii lor, pe când umorul…

Bunăoară, revista albaştrilor (sau verzilor, nu mai ţin minte). După ce-mi „murează” schiţa jumătate de an, mă răzbeşte răbdâul şi mă duc la redactorul-şef ca să-mi dea explicaţiile de rigoare.

— Nu putem publica, suntem impotenţi, zice omul presei cu cercel într-o ureche, buze vopsite, cu barbă, mustăţi îngrijite şi coadă la ceafă. Trăim anul morţii lui Kazanova şi Puşkin, icoana liricii ruse, declarat de UNESCO an comemorativ al acestui bard.

Hotărăsc să înaintez schiţa revistei istoricilor, care îl are ca redactor-şefpe amicul meu de studii. Atât doar că el a absolvit literele, această forjerie de poeţi şi scriitori de la noi, iar eu, precum vă este bine cunoscut, dreptul.

— Bună bucată, dar la grea vreme ai scris-o, amice, face prietenul meu şef, punând un picior pe masă şi scărpinându-se în nas. (Zilele trecute s-a întors dintr-o călătorie de reciclare în America.) Tocmai în lunile acestea celebrăm. Cu mare durere, jumătate de mileniu de când Petru Rareş, fiul din flori al lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, a pierdut turcilor cetatea Chilia. Nicidecum nu putem să ne antrenăm într-o horă a bucuriei, cum e umorul dumitale, maestre.

Hai atunci la ziarul comuniştilor, dar şi şeful de aici, fără a citi schiţa-mi, zice că nu este prilejul de a veseli cititorii cu un umor semnat de un adept

înveterat al democraţilor.
— Acum o sută de ani, adaugă şeful bolşevic, făcând o mină de gravă importanţă, de parcă în ajunul vizitei mele vaca îi fătase două viţele moarte, Vladimir Ilici a fost nevoit să se retragă în Finlanda, iar biata Nadejda Konstantinovna Krupskaia, consoarta lui, să rămână m supravegherea lui Feliks Edmundovici Dzerjinski, într-o colibă la Razliv… Iţi închipui dumneata prin ce cumpene trecea liderul proletariatului mondial acum 80 de ani şi ce faţă poate avea ziarul nostru, publicând umorul ce ni-1 propui?
Cu bolşevicii n-avui curajul să mă pun în poară, nu de alta, dar mâine-poimâine vin iarăşi la putere, iar în gara de la Revaca, vagoanele pentru vite mai stau pe linie moartă şi aşteaptă călătorii cu oiştea spre Siberia…
Mă furişez la ziarul ocrotitorilor naturii, cel care se ocupă mai mult de datele meteo. Aceştia publică orice, numai să le plăteşti pentru spaţiu. Redactorul-şef citeşte cele semnate de mine, se hlizeşte cât încape în el, ca o muiere buiacă prinsă în flagrant delict de amantul ei la alt amant, apoi înghite un nod, se scarpină la ureche şi-mi face din deget.
— Dumneata faci politică, iată care-i buba! Pe noi ne-au preîntâmpinat de la partid şi de la securitate: „Scrieţi, publicaţi orice nebunie, numai nu vă băgaţi în politică.” Aşa că, ştiu eu…
— Care politica, omule?! Mai să sfârâie de obidă.
— Păi, dumneata scrii că nişte delicvenţi, într-o noapte ploioasă, au făcut o glumă de prost gust la Tiraspol – au furat calul statuii lui Suvorov, de 1-au lăsat pe legendarul erou răscrăcănat pe soclu, cu sabia ridicată spre cer, gata ca toţi ruşii totdeauna de luptă. Lar cealaltă mânuţă i-a căzut peste partea ruşinoasă a corpului… Ce fel de umor este acesta, dacă nu politică pură? Bătaie dejoc, nu alta… Închipuie-ţi să citească aşa ceva un englez, educat în stil puritan, ce-ar zice despre umorul nostru naţional. Nu-ţi pare că o să ne facem de ruşine? Numai cu verzii să nu te pui în polemică. Fug acum la redacţia literaţilor, însă şi aceştia sunt în mare dificultate.
— Bucata e bună, dar… Luna curentă au decedat vreo patru membri de-ai noştri, alţii vreo două duzini au devenit membri deplini, iar alţii patru îşi celebrează centenarele. Nu avem spaţiu pentru umorul dumitale. Toată atenţia – scriitorilor de ieri…
— Cum, au încetat a mai fi scriitori la sfârşitul carierei lor? Mă fac a mă mira.
— Nu-i chiar aşa. In suflet au rămas scriitori, dar nu şi la stomac. De când nu li se mai acordă privilegii pe la casele de creaţie şi trândăvie, unde

huzureau ca în rai, de când nu li se mai oferă tribunele în prezidiurile congreselor, de când nu 11 se mai publică „operele” colhoznice şi nimeni nu-i mai citeşte, cum nici nu i-a citit, au început să-şi duca veacul m buna pace şi resemnare. Acum, dacă au dat ortul popii, trebuie să-i omagiem, să-i scoatem din anonimat că au scris, totuşi, cândva ceva… Luna viitoare sărbătorim alţi scriitori, care prin anii cincizeci au scris câte un foileton, două despre Fofo, Trică şi Ciupercă, care adorau comsomolul la fermele de vaci… Aşa au fost vremile! Apoi trebuie să fim atenţi şi faţă de acei care au scris pe-atunci pentru parale. Sincer să-ţi spun, cu aceste ocazii se mai delectează colectivul redacţional. Vezi dumitale, când avem asemenea jubilee, rudele lor vin în grădina redacţiei noastre cu mâncare, băutura, facem câte-un guleai grandios pana dimineaţa. Aşa că spaţiul nostru este limitat. Deci, lasă manuscrisul aici, acum e Sfântul Vasile, poate până în decembrie, m ajun de An Nou programăm ceva umor în paginile ziarului… Numai că umorul ne face mulţi duşmani. Şi te rog, până atunci, poate mai revezi schiţa. Ai înşirat subiectul tocmai pe trei file. E ştiut că cititorul memorizează primul pasaj, apoi la cel de-al doilea, din cauza volumului, începe a căsca, 1 se face somn, oboseşte lângă soţie şi poate adormi. Lar dacă cititorul adoarme, lui nu-i mai arde de umor. Să cruţăm cititorii, nu uita, maestre…

N-am vrut să mă pun în poară cu redactorul, ştiindu-1 din cohorta celor supărăcioşi: supărarea lui ţine exact un an. La noi sunt redactori cu supărare de o lună, de o jumătate de an, iar acesta deţine întâietatea. Renumita rânză moldovenească!

Zbuciumul creaţiei, în sfârşit, mă aduce la pragul redacţiei „Closetistul”, fondată şi susţinută de avangardişti, dadaişti, cubişti, suprarealişti, şaizecişti, şaptezecişti, optzecişti, nouăzecişti, douămiişti, treimiişti… Toţi de un talent dat dracului, geniali chiar, absolvenţi ai fabricilor de poeţi, artişti şi pictori. Aici redactor-şef este o femeie.

— Mai bine scrie satiră decât umor. De ea are nevoie mulţimea, strada, îmi zice doamna. Noi publicăm numai autori străini. In creierul acestora pulsează cu adevărat umorul, literatura modernă, de la care are ce învăţa generaţia noastră de azi şi de mâine. Umorul nostru e provincial, balcanic, şi pe americani, bunăoară, nu-i interesează temperamentul românului basarabean la mustuitul strugurilor. Ştii, stimabile, am fost zilele trecute la un schimb de experienţă în Indonezia, la un simpozion internaţional dedicat mişcării tulbure. S-a vorbit acolo cu pietate despre umorul negrilor,

galbenilor, al cui vrei, numai nu despre cel românesc. El pur şi simplu nu există nicăieri. Poate nici nu este nevoie m actualele condiţii de piaţă. Oare nu ai ce scrie în afară de umor? Ştiu că frecventezi deseori penitenciarele şi ţii discursuri celor care odihnesc acolo. Ce-ţi trebuie să te bagi m politică? Iţi faci ţie rău. Nu-ţi dai seama că tocmai din această cauză nu te trimit nici la reciclare, nici pentru schimb de experienţă în lume. Te ţin conservat acasă. Ş-apoi de ce ai crede că eu trebuie să-mi asum răspunderea? Unde e umor, acolo e şi politică. Ce-ţi trebuie dureri de cap?

Şi după o pauză lungă, adăugă:

— Vrei să-ţi dau un sfat? Mai bine fii cuminte, nu umbla haihui pe drumuri, nu strica nervii şi reputaţia redactorilor. Şi-ai să trăieşti o sută de ani, ai să te convingi ce viaţă blândă şi tihnită ţi-ai ales, şi ai s-o duci ca nemţii. Doar e ştiut, de când lumea şi pământul: umorul nu duce la bine măcar şi din considerentul că atunci când mulţimea râde, cineva, inevitabil, plânge…

DELEGATA TUDOSIA PUTINĂ (amintiri de odinioară)

După istovitoarele lor cursuri, studenţii se îndreptau obosiţi spre cantină, când în uşa aulei se proţăpi prodecanul Vasilică, stăvilindu-le calea. Din urma lui o femeie durdulie îşi făcea loc să pătrundă în sală:

— Dragii mei copilaşi! Începu cu blândeţe părintească prodecanul, astăzi am o surpriză pentru voi. Vă veţi întâlni cu tovarăşa Tudosia Putină, proaspătă delegată la congresul partidului. Tocmai ceea de ce aveţi nevoie la examenele ce bât la uşă.

Printre studenţi se rostogoli un murmur de nemulţumire.

— Poate amânăm plăcerea aceasta pentru zile mai libere? Propuse Nicolae Şoltoianu, şefde grupă. Polemica însă nu reuşi să se încingă, deoarece tovarăşa Putină, îmbrăcată în costum negru, cu guleraş alb dedesubt, se cocoţă de-acum la tribună.

— Tovarăşa Putină ne-a reprezentat republica la congres din partea mulgătoarelor truditoare, anunţă mândru tovarăşul Vasilică.

— Să povestească! Porunci o voce din sală.

Ochii femeii jucau triumfător, începând domol discursul:

— La congres a fost o adevărată frumusaţă. Dar pân' la plecarea mea s-a întâmplat ceva anapoda. Taman mulgeam vacile, Gavriliţă stătea alături şi, m loc să deie fânaţ la vite, căuta să se hârjonească… Deodată vine Fănache Ţapu, căruţaşul, şi-mi zice cu sufletul la gură: „Te cheamă la telefon Chişinăul, Ivan Ivanovici…” într-un minut am fost m depozitul cu urluială,

unde-i la noi telefonul. 'Tudosie-hăi, îmi zice Ivan Ivanovici. Laca am hotărât noi aice ca să te mai trimitem încă la un congres. Ce zici?„ Mi-am tras răsufletul, după care am zis: „Dacă aşa s-a hotărât acolo sus, mă duc fără gălăgie.”

— Şi-aţi plecat? Constată careva.

— Cu trenul, zise mulţumită Tudosia Putină. Până la Moscova, neavând ce face, am jucat cărţi cu Ivan Ivanovici. Era ghini… Eu am rămas numai de două ori, pe când el de vreo zece ori durak.

— Şi ce-aţi mai văzut acolo? Întreabă iarăşi aceeaşi voce, răzvrătită parcă de intestinele înfometate.

— Lume de pe lume. Oameni albi, negri, galbeni, tărcaţi. De toată strânsura. Covoare pe sus, covoare pe jos… Mulţi din ei ieşeau la tribună şi cuvântau. Toată lumea vorghea ruseşte, englezeşte, m care limbă vroia. Numai bietul Ceauşescu a grăit moldoveneşte. Şi iaca, la urma urmelor, la înalta tribună, legănându-se ca un răţoi, a apărut scumpul nostru Leonid Ilici Brejnev. Nu mai ţin minte ce spunea el, dar oamenii tare-1 mai aplaudau cu iubire. Strigam toţi din sală „Bravo!) ', de parcă eram făcuţi de-un tată… Cineva din prezidiu s-a apropiat, i-a prins la piept o medalie, apoi multă lume, rând pe rând, se ducea să-1 pupe… Pentru o clipă, de fericire, am uitat unde mă aflu, am vrut să strig „Amar!”, dar era Ivan Ivanovici alături, amintindu-mi că nu-s la nuntă.

— Şi mai departe? Dori să afle Angelica Prisăcaru, o tânără gingaşă şi plăpândă, cu alunică pe obrăjor. În curând încep grelele examene şi va trebui s-avem ce povesti lectorilor despre lucrările congresului.

— Până la urmă toţi am hotărât s-adoptăm, din îndemnul înţelept al lui Brejnev, un program pentru ca în ziua de mâine să trăim mai bine… Dar cel mai interesant a fost în pauză… Ne-au dus la nişte magazine bogate, cu mărfuri ieftine. Mi-am cumpărat un val de ghipiur şi două şalinci cu fir lucit. Mi-am pus dinţi noi… Poate m-oi mărita la toamnă…

— Cu Ivan Ivanovici?

— Se-e-e-cret! Zâmbi Tudosia şmecheroasă, coborând privirile-n pământ.

— Daruri aţi primit? Se interesa iarăşi gingaşa studentă.

— Un ceas pentru fumei.

— De aur?

— Ei, ba! Făcu niţel ofensată Tudosia. E de platină. Dar Ivan Ivanovici a spus că-i bun ş-aista. Calul dăruit nu se caută în gură.

— Şi cum s-au încheiat lucrările congresului? Zbură încă o întrebare din cercul tineretului studios.

— Ne-au dus pe toţi la Mauzoleu. L-am văzut pe Lenin. Cine a spus că Lenin o murit să nu-i daţi crezare, că-i prost. Lenin acolo, în zămnicul cela, parcă doarme şi seamănă viu-viuţ. Cu mâinile pe piept. Numai că doarme…

— Ce planuri aveţi pentru viitor, stimată tovarăşă? Se interesă prodecanul.

— Planurile-s grele, răspunde ea. Din îndemnul lui Ivan Ivanovici am intrat la institut, prin corespondenţă, şi am acolo numai cozi… Dar mare este Dumnezeu, cu ajutorul lui Ivan Ivanovici mâine-poimâine voi ave şi eu o mică diplomă în buzunar.

Studenţii din aulă au început s-o aplaude frenetic, ca să încheie mai curând adunarea. Cineva din activul grupei izbutise să-i înmâneze un buchet mare de flori pentru că a găsit timp să-i viziteze şi să le povestească despre lucrările istoricului congres de la Moscova. Prodecanul era mândru şi el pentru că îşi va putea face darea de seamă în faţa rectora-tului – frontul ideologic de la facultate activează.

PROFESORUL DEZINFORMAT.

La Ineasca Orest Arapu este considerat om onest şi foarte cumsecade. Aşezat la vorbă, curăţel la port, îngrijit la gospodărie. Viaţa toată şi-a dedicat-o copiilor, iar direcţia şcolii, unde este profesor la clasele primare, cu fiece ocazie îl dă drept exemplu. In ultima vreme, însă, bietul pedagog avu de pătimit din cauza noilor primeniri care au năboit o dată cu democraţia asta. La renumitul club sătesc, din milostenia şefului, serile erau proiectate pe ecran filme tot din astea… Video. Într-una din seri, cu toată sfiala, hotărî şi domnul profesor de la clasele primare să afle câte ceva din lumea erotică contemporană. Ce văzu el acolo îl năuci şi-i trezi totodată cea mai mare admiraţie. Dar nu şopti nimănui o vorbuliţă – ferit-a sfântul să afle soţia sau şeful direcţiei raionale de învăţământ. Video şi cele vizionate însă îi plăcu şi-1 fascină.

A doua zi intră în cancelarie tocmai când Anişoara Dodita, o profesoară tinerică şi simpatică, îşi aduna ca întotdeauna cele necesare pentru lecţia de muzică. Onoratului profesor, fiind bineînţeles încă sub impresia filmului video şi a cuvintelor noi auzite seara trecută, îi veni să ridice o mână în sus, salutându-şi colega în stilul gangsterilor-sexy:

— Noroc, lesbiano! Ce mai nou în viaţa ta juvenilă? Părinţii, animalele de-acasă sunt sănătoase?

— Dom-nu-le Arapu! Se cutremură vocea gingaşă a domnişoarei profesoare, simţind cum un fior de gheaţă i se furişează prin toată fiinţa, iar obrajii se încinseră cu pară. Dumnevoastră. Vă daţi seama…

— Dar e un cuvânt frumos, nu? Zise mândru Orest Arapu, nedumerit de privirile speriate ale profesoarei. L-am auzit aseară de-atâtea ori la club, iar şeful Toderică a zis că e un simbol nobil pentru femeile cinstite… Laca mai trăiesc bine capitaliştii ăia… Se zice că ei au fost totdeauna în putrefacţie, iar la noi totul se împuţea.

Tot vorbind cu sine însuşi, neglijând privirile speriate ale domnişoarei care-1 petrecea din urmă, bătrânul profesor plecă să-şi înceapă lecţia în faţa micuţilor. Lăsând amanet o situaţie tâmpită în cancelana inca pustie, dar şi în cugetul domnişoarei Dodita, la lecţii Orest Arapu continua să se simtă comod şi distrat.

— Hulubaşilor, astăzi vom încerca să găsim explicaţia unui nou cuvânt din domeniul muzicii, se adresă el feţelor iscoditoare şi scrise pe tablă, cu răsuflarea întretăiată, cu litere de-o şchioapă, termenul însuşit seara trecută la club.

— E ceva legat cu şi-bemol-diez, se grăbi să răspundă Antonel Târsână la întrebarea profesorului.

— Poate-i noua denumire a cheii sol? Cercă să aducă altă argumentare Ilenuţa Mandraburcă.

— E o nouă operă scrisă de Bethoven în anii adolescenţei, se dădu cu părerea chipeşul Petrică Zaporojanu, zâmbind şi el către surâsul părintesc al profesorului, care se tot plimba alignind de un picior printre rândurile de bănci…

Găsind fantezia copiilor foarte agitată, după lecţii, Orest Arapu, revenind în cancelaria plină de învăţătoare oneste şi gospodine, majoritatea mai în vârstă şi mai atinse de brumele anilor, nu observă faţa alarmată a tinerei profesoare Dodita. Ridică iarăşi mâna, surâse satisfăcut şi trâmbiţă vesel:

— Salut, lesbienelor!

— Noroc, cotonogule, i-o trânti ofensată doamna Pădure, profesoara de matematică, mamă a trei fete, toate de măritat, şi gospodină a cincisprezece ol şi trei capre. In ultima vreme se număra în şcoală ca cea mai bună cunoscătoare a şefilor de vamă de la Giurgiuleşti şi până la Istanbul. Sparii şi găinile cu modestia dumitale. Dă-ţi seama, omule!

Matematiciana nu prea era mearsă la biserică şi dacă simţi că-i cade bucuria în scârbă, bătrânul învăţător îşi netezi barba scurtă, scutură colbul

de naftalină de pe cămaşa ponosită, achipui buzunarul, că nu avea nici un sfanţ de câteva luni, şi se retrase la Arion Frezatu, profesor de muncă, pe care-1 întrebă aproape m şoaptă ce lighioană mai poate fi şi acest termen de novaţie, pătruns atât de fulgerător m lexicul lui. Profesorul de muncă, leatul lui, care mai suferea şi de un tremurici în umeri, chibzui îndelung, privind în largul geamului şi îşi dădu cu părerea:

— Poate-i un termen din industria cailor de tracţiune? Nesatisfăcut nici de acest răspuns, profesorul Orest Arapu se gândi să consulte pe doamna Castraveţ, profesoară de limbi şi mare îndrăgostită de litere. Dar în pragul cancelariei se ciocni de privirile înspăimântate şi ofensate ale onestelor femei, ce trecură pe lângă el cu indignare făţişă, ocolindu-1 şi îndreptându-se fiecare în drumul nevoilor lor.

În drum spre casă profesorul Orest Arapu îl întâlni pe agronomul Fănică Roşu care, la întrebarea cu bucluc, începu să-i explice cu lux de amănunte despre activitatea truditoare a amazoanelor care au locuit cândva pe antica insulă Lesbos… Faţa bătrânului se gârbovi treptat, aproape de sfârşit ajungând să se cutremure cu toată fiinţa. Îşi dădu seama pe dată de ce s-au scandalizat colegele. Ca să nu dea a doua zi ochii cu ele, îşi lua concediu de boală pentru o lună întreagă, mai ales că de la o vreme îl cam supără într-adevăr piciorul drept. Şi dc atunci cum vedea şeful de club zăbovind în faţa porţii sale, domnul profesor făcea ocolul curţii cu privirile, cu gând cum să-i cadă vreo despicătură mai la îndemână. Îl considera numai pe el vinovat de ruşinea ce avu a o păţi în faţa cuvioaselor profesoare.

NEBUNII AGRICOLE.

Până la mulsul vacilor mai rămăseseră câteva ore, şi lucrătorii fermei au fost chemaţi la club să asculte o lecţie despre perspectiva dezvoltării vităritului în gospodăria agricolă. Pereţii lăcaşului cultural erau împodobiţi cu felurite imagini ale cabalinelor, bovinelor de soi, iar pe masa prezidiului, în faţa preşedintelui, pe un postament, triumfa parcă mulajul unei vaci, pântecele căreia era numai uger cât căldarea. Mulgătoarele, în halate albe, scrobite, îl priveau cu admiraţie pe tinerelul cu mustăcioare proaspăt crescute, cămaşă albă, cravată galbenă, proptit în tribună. Era un zootehnician sever de la raion.

— Ştiinţa a demonstrat că, vara, în perioada secerişului, vacile trebuiesc ţinute în ocol, îşi începu discursul oratorul, îndreptându-şi cravata.

— Socotiţi şi dumneavoastre, stimate mulgătoare (acuma se dă voie a gândi liber m toate cele), fiecare vacă are câte patru copite despicate. Adică

opt unghii m total. Şi? Tăpşind miriştea, ele răpesc un amar de boboaşe…
— Până la mirişti doghitoacele au să piară de foame, bre! Noi avem nevoie de furaj, căci nu ştim cum să le scoatem din iarnă! Strigă paznicul Arghiri din fundul sălii.
— Apoi, pentru a evita o eventuală epidemie la ferma dumneavoastră, stimate şi drăguţe mulgătoare, propun, precum au recomandat şi mvăţaţii din Hantî-Mansi, să se taie cozile viţelelor înainte ca ele să devină vaci mature…
Între timp o fetişcană îşi făcu loc din fundul sălii spre rândul din faţă şi-i zise prietenei^sale la ureche:
— Fa, da-i frumuşel hulerea!
— Noaptea vacile dorm, de, mă rog, ca animalele, şi aruncă neglijent cozile una sub trupul alteia fără a bănui pericolul. Prin somn, ca fiece fiinţă dumnezeiască, au coşmaruri şi tresar.
Când vacile sar de spaimă în picioare, coada li se întinde strună, face cârţ! Şi… Se rupe. Rana se îmbibă cu baligă şi epidemia-i inevitabilă, stimate mulgătoare!
— D-apoi, fără de cozi! Cum o să se apere ele când vor fi încăierate în cireadă de tăuni, strechii şi alte goange? Strigă nedumerit paznicul Arghiri.
Codanele din sală hohotiră oacheş la cel de la tribună. Specialistul din raion le prevăzuse pe toate. Îşi încreţi fruntea şi se „năpustr către oamenii din sală cu argumentele sale bine chibzuite.
— Păi, cozile nu vor fi tăiate precum vă este închipuirea, ci în mod ştiinţific. Profesorul din Hantî-Mansi şi-a susţinut teza de doctorand pe tema respectivă, tocmai la Ulan-Ude! Cozile cu pricina vor fi sărate, depozitate şi puse la păstrare. Fierarii din gospodăria agricolă au să meşterească fileuri pe cioturile cozilor rămase după tăiere pe trupul din dosul vacilor şi, atunci, când vor da buzna goangele…, pămătufurile se montează la locul cuvenit…
— Fa-a! Căscă gura o mulgătoare smolită, impresionată. Zootehnicianul îşi prelungi discursul.
— Pentru ca bovinele să evite traiul sedentar, apelăm iarăşi la ultimul cuvânt al ştimţei. S-a demonstrat, la Paris, că vacile de soiul Gersei, cum aud bâzâitul tăunilor, fug de crapă fierea în ele… În direcţia acelor ceasornicului, iar dacă năpusteşte în cireadă un puhoi de strechii, ele bârligă cozile şi tuleo! Împotriva acelor…
— Ah, cât e de priceput!

— Dcci, continuă învăţatul, ceea ce intenţionăm sa aplicăm la ferma dumneavoastră e simplu ca bună ziua. Deja am imprimat la magnetofon bâzâitul zburătoarelor amintite, care va fi reprodus printr-un difuzor puternic. În ocol se va presura prundiş, pentru ca vacile tot timpul să se afle în mişcare, să ţopăie iac-aşa…

Tinerelul deştept de la raion începu să imite nişte mişcări la tribună, conturând un zâmbet de toată mândreţea.

— Of, cât e de frumuşel, spurcăciunea!

— Am auzit că are cuşmă de ondatră, maşină străină… E bogat, fa!

— Nu tropăi, bre! Aşa cum arăţi neaţa, doghitoacele o să-şi julească picioarele! Se indigna paznicul.

— Moşulică! Sălta din loc preşedintele iritat către paznic. Nu cumva ai venit „aghesmuit” de cauţi ganci? Nu cerca răbdarea noastră, că raionul ştie ce face. Dumnealui – şi arătă către persoana de la tribună – a fost prin ţări străine, a învăţat de i-a trecut os prin os la academie, şi-a căpătat dreptul să steie la tribuna asta. Dacă eşti ahotnic la replici, trimite-le în scris la masa noastră.

Paznicul Arghiri, sfruntat de privirile focoase ale fetelor, clipi şi el şmechereşte din ochi, pe când specialistul de la tribună găsi de cuviinţă să continue:

— Conducerea satului va avea grijă să le bată vacilor un fel de gumă la copite, pentru a nu le răni.

— Mamă dragă, vaci încălţate! Râse careva din rândul patru, după care preşedintele lovi supărat cu o furculiţă fără dinţi într-o sticlă în muchii.

— Sfătuiţi-ne cum să scoatem vacile din iamă. Se termină nutreţul, aproape strigă paznicul. De-acum numai cu şişcă le hrănim…

— Asigurarea cu furaj este problema cârmuirii. Ea să-şi bată capul! Făcu zootehnicianul. Săptămâna ce vine preşedintele dumneavoastră va fi chemat la covoraş. Avem o şedinţă principială, cu povârnişuri şi coborâşuri. Constructivă, adică!

Astfel lecţia luă sfârşit cu o notă apăsătoare. Numai tinerele mulgătoare nu-şi puteau rupe ochişorii de la zootehnicianul chipeş care, după încheierea prelegerii, urcă elegant ca un fante la volanul limuzinei şi plecă lăsând prin mijlocul Ineascăi un balaur de fum străveziu.

ŢUHALUL CU BÂRFE.

În urbea noastră, mic şi mare s-a născut cu înclinaţia de a scărpina limba pe nemâncate. Adică să bârfească, fară a avea vreo frică de păcat. Plăcerea

enormă o simt mai ales bărbaţii, care de mult au întrecut femeile în această întâietate. Noi, trăitorii municipiului, suntem chemaţi a fi prudenţi, vigilenţi, a păstra secretul de stat, să nu divulgăm, cu pălăvrăgeala noastră exagerată, ceea ce ne poate slăbi pe arena internaţională. Deşi unii cred că la noi e sloboda şi cad pradă agoniei vorbelor neverificate, dar plăcute la auz. Numai securiştii şi câinii de la noi sunt atenţi la acest capitol. Ei, în urbe, chiar dacă scot unele informaţii în auzul tuturor, o fac în afara limbii de stat. Adică în toate comunicările se exprimă numai în limba rusă. În rest – peste tot bârfe de tot felul.

Un procuror deunăzi fu lăut într-un gavanos cu untură de amanta judecătorului numai pentru faptul că a încurcat-o să divorţeze de bărbatu-său. După acest incident s-a zvonit cu desăvârşire că procurorul în cauză a nimerit la maternitate, dovedindu-se cu certitudine că e… gravid! Respectivul nu doreşte nici m ruptul capului să nimerească în cartea Guin-ness… De aici se poate concluziona că este puternic acel stat care îşi poate păstra secretele. Lar în urbea noastră avem destule taine de acest fel. Bunăoară, cineva a constatat că la morga generală au bilet de favoare curvarii adulteri decedaţi. Patologul Sarcophagus Czernobâlski, polonez de obârşie, ia mită de la băştinaşii basarabeni. Vorba e că rudele decedatului, dacă doresc să obţină mortul cât mai curând acasă, trebuie să-1 mituiască pe medic cu dolari. Nu orişice îndoliat poate s-o facă la vreme şi se mulţumeşte să lase răposatul să mai înnopteze acolo o seară-două. Şi-atunci pita curvarilor. Ştiind că vor da curând ortul cui trebuie, ascund de femeile dragi câţiva dolari prin buzunare şi, în timp ce rudele acestora îi deplâng la priveghi sfârşitul, morţii îl mituiesc pe străjerul lor, Sarcophagus Czernobâlski, şi pleacă peste noapte să se mai arunce o dată în mrejele desfrâului cu femei străine. Pe escrocul patolog deja un an de zile îl urmăreşte poliţia, dar nicidecum nu-1 poate găbji, deoarece Sarcophagus Czemobâlski este un mistificator iscusit. Secretul îl ştiu numai notăriţele urbei, care împart şpaga cu medicul şmecher, tergiversând eliberarea actelor de deces, astfel încurcând numărul real al morţilor rămaşi să înnopteze lamorgă…

Presupunerile şi bârfelele circulă aidoma ghiulelelor pe câmpul de luptă. Nimeni nu le ştie sfârşitul şi numărul. Un pretor holtei, amator de sindrofii cu frigărui, dar nefericit m dragoste, trăieşte, după afirmaţiile lui, o tragedie. In vreme ce este asaltat de către femei neserioase la vârsta sa de peste 30 de ani, el preferă societatea unei dudui serioase, care abia a împlinit 16

primăveri. Ştie a aprecia frumuseţea vieţii lajusta ei valoare. La recepţiile oficiale sau când apare la TV, pe postul de radio, fără a bea ore întregi apă din vreun pahar, are măiestria de a spune multe şi a face puţin. Un talent remarcabil în beţie de palavre frumoase! El ştie de ce artistele teatrelor de la noi nu au priză pe ecranele Europei. Fiindcă nu posedă talentul de a se dezbrăca iscusit în faţa camerelor de luat vederi. Deşi deţinem întâietatea pe continent în ceea ce priveşte numărul de crainice slute, nepieptănate, uneori nespălate şi bâlbâite. Cu ajutorul lor ni se duce faima că ne place zeama de găină, jumările şi brânza de oi…

Prin urbea în care locuim circulă zvonul că demnitarii de cel mai înalt rang râd de se tăvălesc atunci când află că în unele ţări, în cele Baltice mai ales, este depistat vreun ministru, vreun prim-ministru care a colaborat cu K. G. B.- ul. La noi nu exista aşa ceva. La noi miniştrii sunt fără de prihană, îngeraşi. La noi se cântă muzică, se leagă prosoape. Zadarnic se bârfeşte. Demnitarii râd de cele întâmplate peste graniţă. Doar atât că ministrul de război s-a certat aprig cu omologul său din Transnistria la podul de la Tighina. Când au luat sfârşit negocierile cu privire la vinderea-cumpărarea unei partide de obiele pentru soldaţi, în schimbul câtorva avioane supersonice, distinsul nostru general 1-a îmbrăţişat pe confratele sau cazac şi, pe neprins de veste, nu ştiu cum ceasul transnistrianului s-a strecurat în buzunarul din vestonul basarabeanului… Nimeni n-a băgat de seamă ce se întâmplă. Chiar nici mitropolitul, înveşmântat cu mitră de mosc, înconjurat de nişte flăcăuani albăstrei. Erau bucuroşi cu toţii că între cele două maluri s-a stabilit pacea şi buna înţelegere. Dar de bine ce delegaţia statului nostru începu să se îndepărteze de locul negocierilor, deodată bărbile transnistriemlor cazaci începură să se hârtoaie de nemulţumire. Vorba e că ceasul furat avea deşteptător şi acesta prinse a suna strident în buzunarul generalului. Ministrul de război s-a jurat şi se jura până azi că este cinstit şi nu poartă nici o vină că n-a ştiut că ceasul în cauză era cu ghinion. Vorbele lui au fost atât de convingătoare, încât mitropolitul tot atunci a aplanat conflictul prin blagoslovirea reîntoarcerii deşteptătorului şi astâmpărarea cazacilor care s-au întors la aerodromul lor cu chiote şi strigăte de victorie.

Bârfe, bârfe se primblă prin urbea noastră, devenită capitala unui stat din lume.

Avem avocaţii, judecătorii, mafioţii noştri iscusiţi ca să ne mândrim. Se spune că primarul este propus, după ce a depăşit barierele unui concurs special, să fie vândutjaponezilor, pentru a servi drept model de propagare a

luptei naţionale SUMO. Fiindcă demnitarul nu este de acord cu decizia celor din ţara soarelui-răsare, a aderat la academia supărăcioşilor, instituţie ce şi-a deschis larg uşile lunile trecute. Demnitarii din capi-tală deţin locuri de frunte în cohorta supăraţilor. E de-ajuns sa zici o vorba cntica sau sa dai o apreciere pubhca şi te pomeneşti imediat dat în judecată.

Cu toate astea, în urbea noastră bârfele au devenit în ulti-mă vreme mai altfel, mai altoite şi mai aproape de adevăr. Ştim deja cu toţii că în societatea de azi s-a convenit deja asupra calităţilor obligatorii ale unei persoane pentru a deveni… Ogo-tat. Şi le putem enumera pe degete: să fii neapărat moldovean şi nicidecum (doamne fereşte şi apără!) român basarabean, să fii prost, bârfitor, cu înclinaţii din născare spre mancanme şi zâzanie între confraţi; să cântăreşti nu mai puţin de o sută de kilograme, să preferi saunele, fetişoare studente, să ai talentul de a spune mincium fără a te ruşina, iar la televizor să spui întruna cuvinte trumoase, fiind oprit numai atunci când se stinge lumina. Aflându-te m post, să călătoreşti, tu şi toate neamurile tale, peste hotare, să te deprinzi a fura legitim şi, pe lângă toate astea, să urăşti românismul, să ai o nemărginită dragoste pentru tot ce e rusesc, trăind până la capătul zilelor tale cu speranţa vie că mâine-poimâine, dinspre Mosc, fraţii mai mari se vor reîntoarce călare pe tancuri, ca să ne elibereze de sub jugul mizeriei în care ne-am pomenit…

Uneori întâlneşti toate-aceste vorbe pe străzile aglomerate cu cerşetori şi te cruceşti auzindu-le. Oricât se străduieşte sărmana noastră securitate să le stăvilească, toate eforturile-s zadarnice. Vorbe de alea: „Muncim ca şi albinele, dar miere nu avem.” „Totul e într-un cuvânt, totul pare o poezie.”

— E adevărat ce spui, omule?

— Desigur că nu, sunt minciuni!

— Atunci de ce vorbeşti?

— Păi, e plăcut în urbea noastră să bârfeşti!”

ISTORIOARE DE LA CLOCUŞNA.

Ineasca şi Clocuşna multă vreme au fost sate înfrăţite. S-au schimbat timpurile, tradiţia înfrăţirii s-a uscat, dar amintirile despre această minunată localitate din nordul Moldovei, unde mai dăinuie malanca la Anul Nou, cu tot cu peripeţiile oamenilor^de treabă, au rămas ca o pulbere de diamante m memorie. Îmi place şi mie, ca la toată lumea, că pe acolo s-a mai păstrat tradiţia istorică a gospodarilor de a-şi zidi case frumoase şi de a-şi da copiii la învăţătură, de a se îmbrăca la modă, căci ce fel de bărbat sau femeie de la Clocuşna fără căciulă de ondatră şi fără limuzină la poartă? Şi sunt harnici

foc oamenii de prin părţile acestea. Uneori noaptea scot cartofii din grădină la becul electric, dacă nu reuşesc s-o facă ziua. Dar cel mai mult mi-a plăcut veşnica stare de ghiduşenie şi prezenţa de spirit, caracteristice întru totul clocuşnenilor mei dragi.

Noaptea la Clocuşna lumea nu doarme ca pe la Ineasca. Bunăoară, vânzătorul de la bufetul lui Ilic, pentru a aduce documentele în ordine, a chemat-o în ajutor pe contabila tinerică… Ce au făcut nu prea se ştie, dar clocuşnenii care se întorceau de la casa de cultură după film, văzură în calea lor două nuduri catifelate, care, urmărite de soţia magazionerului, cu o furcă de fier în mâini, alergau de le scăpărau călcâile şi strigau cu gură de şarpe, să se audă după podul Morarului, peste Vălăgie:

— Sări-i-ţi, oameni buni, să nu fie moarte de om… Fireşte, cei surprinşi în flagrant delict puseră mare nădejde în picioare şi nu avură de suferit de pe urma furiei soţiei magazionerului. În schimb aceasta, necăjită, se puse pe văicărat, mărturisind celora care înlemniseră noaptea în drum şi nu ştiau ce să creadă.

— M-a schimbat cu Sabina-a-a… Dar nu asta mă supără, că m-a mai schimbat – aşa-s toţi bărbaţii. Însă cu cine, oameni buni? Cu Sabina Buşinâ, care-şi dă trupul pentru o chilă de macră casapului Panaş de la Secureni. De-i-ţi în gând…

0 căina lumea ce venea de la film, o consola şi clubul mare, construit de un bun gospodar, Rusanovschi. Bocetul ei nătâng plutea pe vadul Racovăţului până la izvoare, înspre moara lui Lotovschi, ca să coboare apoi pe şleau, spre moşia boierului Stamati, prin pădurea de stejari a lufChimacovschi…

Conflicte de felul ăsta au mai avut loc la Clocuşna. Dar se uitau repede. Chiar a doua zi clocuşnenii îşi căutau de treabă: care cu comerţul, care cu construcţia, care… Cu vreo soţie nouă. Bunăoară, Gheorghe Sâmburel, purtând pică pe Nicolae Leahu, arvoni nitam-nisam renumita orchestra de la Gvăzdăuţi şi-i rugă pe lăutari să vină la treabă chiar în dricul amiezii… Că acesta se însoară. Le spuse de unde să înceapă marşul şi cu tot alaiul să intre pe poarta gospodarilor cu veselia. Vă închipuiţi asemenea tablou?! Nicolae, băiat harnic, nu ştie nimica nici cu spatele, numai bine îngropa sfecla pentru basamac, pe la iarnă, în fundul grădmii. Când deodată, ca din cer, orchestra bine instruită prinde a rândui în poartă un marş după altul!

La Clocuşna femeile sunt, ca peste tot, frumoase şi invidioase între ele. Mai ales la nunţi, când prind a dansa una în faţa alteia, fluturând mâinile mai abitir cea care are pe degete două inele cu piatră lucitoare, în ochii celei

care are numai unul… În asemenea caz, ultima se simte cu demnitatea lezată, nu doarme după aceea nopţile, adună ce se poate de adunat – nuci, pielicele şi le duce de urgenţă, pe dolari, la Moscova, ca până la urmă să se pricopsească cu trei inele pe degete…

Şi desigur Clocuşna n-ar fi ea Clocuşna fără omul care se ţine în postul de şef al clubului atâta timp cât la raion, în fruntea culturii e nănaşu-său. Dacă pică vreun control frontal, moş Ilarion adună tineretul să-şi prezinte darea de seamă. Se adresează către mulţime prin microfonul unit cu un amplificator masiv şi greu de pe acoperişul clubului, să-1 audă întreg satul:

— Stimafc popor şi… Nănaşul Petrea!

Ultimul stă în prezidiu, după câteva sute de grame date peste cap, şi se închină sălii respectuos. Mafia la ea acasă! Cineva mai limbut nu se poate stăpâni şi tună răspicat:

— Asta nu e decât mafia locală!

Iar în adunarea ceea apare vânzătorul de la bufetul lui Ilic, să-i facă din ochi celei cu care a fugit glorios, în pielea goală, pe şleahul satului.

— Sabino, copilul nostru încă nu se mişcă?

— Curvar şi impotent ce eşti! Sare către vânzător soţia lui dreaptă, care din noaptea ceea nu-1 slăbeşte din ochi. Bărbatul se face vânăt, înghite în sec, apoi scoate din buzunar un şumuiag de pătrunjel şi începe să-1 morsoace.

Şi aşa e de când lumea Clocuşna. Se frământă şi trăieşte cu grijile oamenilor, cu bucuriile şi năzbâtiile lor, aflându-se mereu când într-un raion, când în altul, între două vămi şi două hotare de ţări. Lar la toată situaţia în cauză, acelaşi vânzător de la bufet, dacă începe a număra banii pe care trebuie să-i plăteşti pentru achitarea celor procurate la tejghea, zice, ţintindu-te cu privirea:

— Trebuie să plăteşti un leu şi cincizeci de bănuţi… Cu tot cuamăgeală!

Cele mai mari şotii se fac iarna, când gospodarii pornesc cu toată amploarea funcţionarea alambicurilor de făcut basamac. Borcane întregi cu băutură tare se îngroapă după aceea prin locuri ştiute numai de ei, ca după un an-doi să-1 descopere rachiu vechi, dur, când este turnat în păhăruţe să facă mergeluşe pe la margini. Chiar dacă eşti în străinătate, departe de satul drag, pe la frontiera cu Mongolia, vânzând pielicele, tragi peste cap o sută-două de grame şi îndată în faţa ochilor vezi vâlcica na-tală cu Racovăţul prin mijlocul ei…

Oamenii de la Clocuşna… Sunt amabili, prietenoşi, fideli pe planeta grijilor şi lencini loR. Li mbesc, vreau oncand sa tiu cu ei alături la bine, la nevoie şi voi fi aşa totdeauna, chiar dacă astăzi Ineasca nu mai este, ca altă dată, înfrăţită şi aproape de Clocuşna.

V A M P A.

Când am în faţă o femeie grasă, cu şalele cât hambarele, totdeauna pic în panică. Mai mă apucă şi groaza gândindu-mă că în republica noastră fiecare a doua reprezentantă a sexului frumos se plânge că nu are ce mânca, dar nu încape pe uşa istoriei de voinică ce este. Trăim în ţara femeilor lui Rubens. Alarmă, oameni buni! Ele papă bine, iar când stomacul Idr, echivalent cu volumul unui butoi, este plin, vă închipuiţi câtă energie au. Şi-apoi unde credeţi că o varsă ele atunci când, mai ales cele de la oraş, care locuiesc la bloc, n-au de scos cenuşă, de adus apă de la fântâna, de legănat copiii sau de prăşit? Energia lor, la mică scânteie, începe să răbufnească şi se abate asupra bietului bărbat…

Viaţa îmi oferă mereu cele mai neaşteptate surprize atunci când în destinul meu se infiltrează, asemeni unei spioane, o astfel de femeie cum este Sabina Peatac, o madamă măşcată, cu ochelari bulbucaţi, îmbrăcată mereu într-un tricou dintre cele care poartă indivizii de la aeropurtate. Deşi nu are nici 40 de ani, Sabina posedă o voce tunătoare de general al armatelor de cavalerie, care încearcă totdeauna să te comande, să te povăţuiască în ce fel şi cum trebuie să trăieşti şi care te străpunge mereu cu săgeţi glaciale prin toată fiinţa.

Am fost atâţia ani burlac, mi-am tot căutat cu telescopul o consoartă de viaţă şi, când colo, am dat peste ce-a tunat. M-am bucurat că noaptea am multe kilograme de cuprins în aşternut… La numai două luni de căsnicie cu Sabina, proaspăta mea soţie, mai minoră cu aproape 20 de anişori, după ce făcu ordine în casă, îşi cuprinde în palmele ei cât lopata şoldurile, mă ţinteşte cu ochii miraţi (din cauza lentilelor mioape) şi unde mă întreabă foarte nedumerită:

— După cum am constatat, iubitule, făcând ordine în garderoba ta, încă nu ţi-ai cumpărat nimica de moarte…

Cele cinci femei pe care le-am avut până la ea m-au ţinut ca în sânul lui Dumnezeu, şi revolta năboi imediat cu fierbinţcli prin toate arterclo. Încerc să închei ccarta cu o ameninţare că înaintez o acţiune de divorţ, dacă nu-şi revizuieşte chiar acum atitudinoa i'aţă de mine, la care ca izbucneşte într-un râs ce-mi scutură cămaşa kaki de pe corp:

— Cu-u-cu! De-acu nu-i chiar atât de uşor s-o faci, stimabile! M-ai sedus, mi-ai l'urat inocenţa, m-ai dezbătut do la calea cea dreaptă, unde mişunau bărbaţi de treabă, şi-acuma intenţionezi să mă faci de ruşine în faţa onoratului public?

— Păi, ai fost parcă şi tu căsătorită, ai fiică deja proaspăt măritată, bâiguicsc eu.

— Au fost greşeli ale tmereţii, răspunde dânsa. Acuma altele-s vremile. Trăim într-un stat democratic, unde onoarea femeil e pe plan major, puiuţule!

— Recurg şi la asemenea sacriricii, am spus-o răspicat, urmâiid, de fapt, obişnuinţa mea de a deturna femeilc neascultătoare.

— Lu-bi-ţe-lu-le! Silabisi dânsa către mine, ciătinându-i-se şuncile în rochia-i roz., de mătase. Te dărâm în bu-că-ţe-le! Te des-com-pun în mo-le-cu-le, a-tom cu a-tom!

Văzând-o că se îndreaptă spre bietul de mine cu mâinile întinse şi degetcle larg desfacuto ca doua ţâpoaic, g'ata să mă străpungă, ţâşnil ca un cocoş spcriat dc dihori afara. Ma gândii să părăsesc tot atunci gospodăria cu tot ce aveam pe mine, ca la cutremur de pământ, numai să nu văd urâţenia asta de muiere, care şi-a permis să înfunde la borcan aşa lucru de bărbat. Adevărată vampă, oameni buni!

Dar Sabina nu-mi permite să mă duc mai departe, barân-du-mi calea în faţa blocului.

— De la mine pentru tine, piuliţo, deja toate drumurile pot duce numai la ţântirim. Intră-n casă, farmazonule, suflecă-ţi mânecile până la coate şi haida la trebi. Apoi, pe un ton cu vântuleţ de primăvară îmi dă dc înţcles că mă iartă de această dată: Toată gospodăria asta, care ieri a tbst a fca, azi a devenit proprietate comună. Conform leg'ii în vigoare, cimbrişorLile!

Uitasem a vă spune că Sabina e notăriţa. Tocmeşto şi desface contracte matrimonialc de donaţie, sigilează averi şi le scoate la licitaţie. Când fixează muşteriul cu lentilele bulbucate, acela îşi aminteşte şi de covata străbunicului, juruită din tată-n fiu. Anume aşa am cunoscut-o eu pe Sabina. Adică dânsa m-a vânat atunci când am vrut să-mi tocmesc la ea un testament faţă de copiii mei.

Mă întorc deci înapoi, în casa mea, unde mi-am trăit toată viaţa. Încep să spăl blidele, iar dânsa prinde a mă descoase asemenea unui anchetator de la poliţia criminală:

— Care, vasăzică, dumneata ai opt copii în urbea asta?

— De la cinci femei, concretizez eu cu tremur în voce.
— Înseamnă că eu azi le sunt mamă vitregă, iar bieţii mei părinţei, care îţi vin socri, au opt nepoţi deodată?
— Exact, tărtănaşul meu!
Vampa mea face ochi mari şi lentilele bulbucate îi amplifică însutit îngrozirea. Mă bucur că minţind-o atunci când i-am cerut mâna că nu am decât o fiică de la prima soţie, am pus-o la punct într-un mod atât de subit şi nostim, dar mă gândesc cu groază că numai peste câteva clipe Sabina se va face auzită din nou cu vocea-i de comandant.
Din ziua ceea m-a luat parcă sub un control riguros, obligându-mă zilnic să-i raportez toate ce se întâmplă cu mine. Lar în fiecare dimineaţă, cum numai fac ochişori, mai simţindu-i mirosul de subţioară, aud vocea ei dictatorială:
— Raportează-mi ce ai visat astă-noapte!
După numai două luni am cunoscut-o destul ca să rămân cu impresia că aşa soi de femei mişună pe tot globul pământesc ca o specie aparte. Impresia acum a devenit convingătoare şi nimeni nu poate să mi-o deturneze. Specia asta de femei se cuvine de adunat într-un enorm ocol, în care, slobozite din căpăstru, aidoma iepilor buiestre, să le lase pe acele imaşuri să păşunească! Nimeni să nu le stânjenească creşterea şi prosperarea.
Dar păcatul cel mare e că nu pot fără certuri, fără vocalize zilnice. Adevărate vampe mişună pe bătrâna noastră teră! Căsuţa mea care multă vreme a fost veselă ca o veveriţă. Aici se iubea din abundenţă, se convenea cu boema, se zămisleau copilaşii, urmaşi ai geţilor şi dacilor – adevărat cuibuşor de nebunii. Dar antihristul mi-a pus cu mâna lui invizibilă o perdea de ceaţă peste cuget, răpindu-mi dulceaţa vieţii. Aceste vampe simt binele numai atunci când fac să le fie cuiva rău. Şi din ziua când am dus-o prin Oficiul stării civile şi cu preot la legea găzduirii, faţa mea s-a împodobit cu riduri, iar privirile cu tristeţe şi frică. Sabina a mai devenit fără tăgadă şi bancherul meu personal: îmi ia banii agonisiţi la serviciu, tara să-mi dea nici o socoteala, tara să-mi lase o cat de mica dobândă, bani de buzunar… Decât de cheltuială la transportul obştesc prin oraş. Sunt tratat cu morala că nu trec şi eu cât mai repede la politica economiei de piaţă. Mânca-o-ar posoaca!
Şi mai e ceva. Până să ajungă notar, Sabina practicase avocatura, cum multe altele întâlneşti la noi în urbe: grase, cu fizionomia deşteaptă şi creieri

oglindă care, deşi majoritatea sunt românce basarabene, dialoghează între ele numai ruseşte, şi le e m cot şi-n coastă de graiul matern.

Acuma, dacă comit vreo greşeală, Sabina scoate din dosul sutienului două legitimaţii – de notar şi avocat – şi, cum obişnuieşte dânsa, în plină stradă, strigă în auzul trecătorilor că are studii superioare de jurist terminate. Acuma vrei să loveşti un câine şi nimereşti peste un jurist. Ea este veterană în combatei^ea hoţilor, tâlharilor, bandiţilor! Şi, cum mi se pare, face prea puţin deosebire între hoţi şi propriul ei soţ. La orice culpă a mea stabileşte tribunal ad-hoc, m casă, cinstiţi concetăţeni! In această situaţie nu mi-a rămas decât un singur lucru: să mă beţivănesc! Cu atât mai mult, cu cât Sabina e şi prieten la cataramă cu Ministrul Apărării, care face zid în spatele ei, în caz de necesitate. Când sunt flămând, ea vorbeşte la nesfârşit cum se pregătesc puii cu stege. De răul ei în casa mea şi ţânţarii zboară nervoşi: de ea se tem, iar pe mine mă înţeapă. Doamne, ce viaţă!

Sunt un prost de şuieră dracii în biserică! Atâta timp cât îi permit Sabinei, această vampă cu coasta lui Adam şi ochelari de broască, să îmbrace rochii largi, căpătând înfăţişarea unei colibe mişcătoare, iar în piept să-şi spânzure amuleta de cac-tus cu siluetă de crocodil, sunt un prost fără pereche! Însăşi dumneaei zice fără a se ruşina:

— Hărmâsăraşule, eşti prost, fiindcă părmţii tăi te-au născut la un rămăşag…

Ieri însă vine acasă iradiind de bucurie, mai ceva ca soarele în luna lui cuptor. In primul rând, zice că ministrul justiţiei i-a încredinţat misiunea să fondeze la noi un ţarat gen „LIGA BĂRBAŢILOR TRECUŢI DE PRIMA TINEREŢE” şi că nu e împotriva ca eu, „odoraşul meu”, să fiu… Preşedinte.

— Ce zici, hulubaşule? Apuci taurul de coarne? Nu zic nimica şi ascult noutatea numărul doi. Tot mai ieri Kica ei a născut o nepoţică şi intenţionează s-o numească „Sabina'.

— Fii solemn, puiuţule, simte-te ca acasă! De azi încolo, dormi deja… Lângă bunică!

Sabina e în culmea fericirii. Râsul ei se rostogoleşte prin cele trei odăi ca un ropot de infanterie pe caldarâmul unui târg deşert.

AGACHE BELITEI ŞI UN SAC DE PAIE.

Înalt, slăbănog, albicios, când râde îşi descoperă dantura toată, cu favoriţii cârlionţaţi de husar şi alură de om aproape politic, Agache Belitei, aruncat pe vârful piramidei sociale de valurile turbulente ale timpului, deveni dintr-

un simplu crescător de găini şeful fermei de curcani. Marea lui patimă e să se afle hojma în preajma personalităţilor marcante ale timpului. Şi trebuie să vă spun că-i izbuteşte. Vedeţi dumneavoastră, la ferma de curcani, la incubator, din ouăle puse la clocit mai ies şi curcăniţe ouătoare, care nu sunt ţinute în evidenţa, tnndca ierma este destinata creşteni carnn. Lar din acest punct de vedere Agache îşi poate permite să-şi împărtăşească o filosofie a sa, originală. Când orătăniile prind a se oua, ouăle devin perpetua lui slăbiciune. Lubiţ şi stimat de toate persoanele puterii (deoarece e mereu cu mâna pe ouă), acestea dau târcoale la ferma de la Ineasca aproape zilnic să se mai înfrupte cu scrobuşor, barem, dacă nu şi cu vreo curcăniţă. Cineva a încercat să-i ceară socoteală ce face cu ouăle, dar Agache Belitei a prezentat calm un act de trecere la pierderi, pe seama lui Giulbars, armăsarul gospodăriei agricole, cum că în timpul împerecherilor Giulbars ronţăie numai ouă cu urluială. Şi totul a devenit limpede, ca la fundul mării.

Agache are pile peste tot – începând cu poliţistul de sec-tor şi încheind cu sus-puşii din Parlament. El îmbracă hainele de gală, îşi pune ghete albe şi, împreună cu soţia, soacra, socrul şi copiii se prezintă la fiece manifestare, cu televiziunea poftită, ca să-1 prindă şi pe el cât de cât. Satul îl vede pe ecran alături de cele mai înalte persoane, deşi nimeni nu-i dă cuvântul şi nimeni nu-1 prezintă cine este, de parcă în acea clipă nimeni n-ar avea nevoie de ouăle lui. El are carne de curcan şi ouă de curcăniţâ. În jurul lui mişună miniştrii, proxeneţii, avocaţii, procurorii, judecătorii. Viaţa începe de la noi toţi şi se termina la el…

Pentru Agache un om sus-pus în parte înseamnă ceva, iar mai mulţi adunaţi de strânsură (cum e colectivul pe care-1 conduce) nu fac decât o gloată. Şi asta e tot o filosofie a lui. Unde-s sus-puşii, acolo-s prietenii şi ouăle. Şi invers, unde-s ouăle şi carnea de curcan, acolo-s pilele şi oamenii mari.

Are Agache şi o amantă cu burduhănel nici prea mare, nici prea slab, dar puhav şi rumeor. Mereu îi citeşte postul^te filosofice în incinta depozitelor cu mărfuri „deficitare” unde aceasta se speteşte lucrând. Lar ea visează ca amantul s-o ia la… Paris. Agache îi tot promite că vrea să urce împreună (fără a şti soţia lui) pe Tumul Eiffel, ca să scuipe de-acolo în capul parizienilor, să-i demonstreze ce înseamnă legea atracţiei universale, pentru care Newton a pătimit când 1-a pălit mărul peste scăfârlie; ce înseamnă căderea liberă din înalturi. La orice discuţie şi în orice situaţie, şeful curcanilor ţine bine conovăţul în mâini, îl manevrează cu dibăcie.

Şi mai are el, Agache, altă slăbiciune. Adoră mita, dar ferit-a sfântul să recunoască vreodată acest lucru. Ciubucuri ia de la toţi cine are acces la ouăle lui. Adică cine se poartă bine pe lângă el, poate obţine un serviciu bun la curcănărie şi lua seara câte-o bucăţică de carne, fără ca să fie observat şi dat la socoteală. La urma urmei, suntem oameni cu toţii. Din care cauză buzunăraşul lui de la cămaşa e mereu umflat. Bancnote verzui se iţesc de-acolo înadins tocmai când începe să vorbească în public, căinându-se că a avut nenorocul să se nască într-o perioadă teribil de grea, când trebuie să trăiască numai din salariu. Lar banii înseamnă totul. De la ei pornesc marile drumuri spre cultură, relaţii conjugale şi, desigur, filosofie. Pe ultima cale Agache Belitei se simte cel mai vârtos. La înmormântarea maică-şi, Dumnezeu s-o ierte, rudele, prietenii familiei plângeau de jale, şi numai pe faţa lui încremenise o linişte demnă de invidiat. Bocetele atinseră apogeul şi el se stropşi patetic la cei din cortegiu:

— Aceasta nu e mama mea, ci un hoit… Maică-mea a ieşit din acest cadavru o dată cu obştescul sfârşit şi acuma spiritul ei pluteşte pe alte fericite meleaguri. Cadavrul ăsta trebuie redat pământului fără nici o milă, acolo e locul lui…

Şi Agache avea dreptate. Pentru care lucru neamurile începură să-1 iubească şi să-1 vorbească numai de bine. El nu era blocat, el era informat şi activa în toate direcţiile. În funcţie de cum se schimba mediul dinjurul lui, îşi schimba şi el hainele şi înfăţişarea. Chiar şi pe foştii prieteni, în sufletul cărora s-a infiltrat cu sinceritate şi, chipurile, cu credinţă, când a fost nevoie, i-a trădat.

Mai deunăzi, la recepţia unui curcănar din Oceania, s-a prezentat cu tot tacâmul pentru o vânătoare de raţă de baltă şi cu părul brăzdat de bigudiuri. Numai să placă oficialităţilor şi celor care-i vizitează curcănăria. Poate de-aceea la un mo-ment dat, imaginându-şi cât e de priceput în toate, a întins mâinile în părţi şi deodată în locul braţelor vânjoase văzu două aripi puternice de vultur…

Are Agache, precum am spus, şi duşmani, nu numai prieteni. Ca să scape de privirile haine ale unor cunoscuţi sau foşti amici, îşi pune de cele mai multe ori pe rădăcina nasului ochelari mtunecaţi. Ca să nu-i vadă pe invidioşi şi pizmătăreţi, anrmand ca are pncina pentru asta – mulţi il învinuiesc ca e trufaş şi nu-şi recunoaşte prietenii de altădată. Urcând ochelarii pe nas, nu mai vede chiar pe necare şi ramane smgur, numai cu sine însuşi. In aceste clipe îi place să-şi declanşeze sentimentele, cântând

solitar „Love stary”. In celebra melodie el îşi pune tot talentul şi inspiraţia. Ajuns la culmea extazului şi nemaiobservând nimic înjuru-i, îngână şi se leagănă în tactul melodiei, imitând horcăit de porcine, cotcodăcit de cobăi, nechezat de cai… Toate nedumeririle celor dintr-o parte le explică cu o profundă mină filosofică: numai astfel poate concepe adevărata lui dragoste faţă de viaţă. Lată care e frişca raţiunii m concepţia lui Agache Belitei.

Aşa-i el, Agache Belitei, de toate zile. Acum este preocupat de o problemă aparte. Cândva, când în Republica Moldova veni Puterea Sovietică, cineva privatiza în mod abuziv salbele ţiganilor de la Edineţ. Fiind cunoscut ca filosof aparte, cu mâna pe ouă, lăieşii de-acolo l-au iniţiat m această problemă socială şi obştească de mare importanfă… Deci, el pune acuma umărul să dovedească că Puterea Sovietică a comis atunci o greşeală care trebuie să fie reparată, conform legilor internaţionale de ocrotire a drepturilor omului. Salbele se cuvine a fi restituite adevăraţilor proprietari, aduse cu ei de pe timpul când Antonescu îi evacuase spre Bug. In caz de victorie, lăieşii îl asigură cu salariu şi pensie pe viaţă. Dar mai ales cu finanţarea curcănăriei, unde Agache Belitei sta mereu cu mâna pe ouă.

Acuma, în noua lui situaţie, este îngăduitor şi liniştit, nu se mai plânge mereu de nevoile timpului. Nu în zadar cineva, observând toate astea, menţionă că la curcănărie bântuie spiritul economiei de piaţă. Apoi oftă uşurat, ca să mai zică:

— Avem un Agache, nu un sac cu paie…!

SINDROFIADA

0 mârţoagă încă bine îngrijită, cu canafuri roşii la hamuri şi clopoţei în şliuri, trage de-a lungul unei râpe adânci un soi de trăsură deschisă, ce nu seamănă nici a căruţă, nici a faeton de modă veche. Pe capră – trei hojmălăi cu papioane urlă o melodie între o romanţă şi un şlagăr de ultimă oră. In iarba de pe fundul şarabanului, două perechi de picioare, una în şosete albe, iar alta în ştrampi cu fir aurit în ozoare, încearcă a descâlci enigma unei plăceri de-un sfert de oră. La celălalt capăt al şarabanului, pe oişte, spânzură şi se bălăbănesc fără noimă o pereche de sandalete italiene, încălţate pe două picioare păroase. Stăpânul lor îşi smiorcăie tânguios nasul într-o batistă scumpă, tivită cu ozor, de parcă cineva i-ar fi furat amanta şi-i face felul chiar de faţa lui. S-ar răzbuna, dar picioarele nu-1 ascultă. Ş-apoi cel care-i fură dragostea pare să fie un gurmand prea influent ca să-şi permită a se răzvrăti asupra lui. Şi nu-i rămâne altceva decât să smiorcăie în batista luxoasă, tivită cu fire aurite pe margini.

Mârţoaga trage încet trăsura. Râpa e adâncă, potecuţa de pe buza malului îngustă, iar muşterilor nici să le pese că s-ar putea prăbuşi. Până la marginea râpei mai sunt câteva sute de paşi. Dacă ajunge cu bine până la capăt, mâine nu mai bea bere…

Timpul pe care-1 trăim ţine de zodia sindrofiilor. Orice grijă am avea de soluţionat, până la urmă ajungem să facem frigărui într-o poiană, şi ceea ce n-am putut obţine în cutare sau cutare cabinet, hotărâm la ospăij^uri monstruoase şi beţii crâncene. Scuzată să-mi fie sinceritatea, dar azi fericirea şi succesul le afli acolo unde ai favorul de a bea şi a mânca. Toată lumea se frământa cum să scutească alimentele, să ajungă pentru a hrăni poporul. Europa geme de state bogate, iar noi ne plângem că ne-am născut într-o ţărişoară mizerabilă, că suntem săraci, deşi cetăţenii ei deţin de mult întâietatea privind numărul de obezi pe cap de locuitor. Femeile din urbea noastră se confruntă mai ales cu două probleme primordiale: cum să facă rost de mâncare şi cum… Să slăbească. Nu, că întâlneşti şi din cele miniaturale, cu fler gingaş şi tandreţe, ce posedă şi cultura consumului, ca în Occident. Dar astea le afli doar pe la sindrofii sau în bârlogurile boşilor. Pe cele mai multe însă, le vezi abia purtându-şi kilogramele şi ieşind pe poarta pieţei, muşcând pe rând din doi ştiuleţi fierţi şi astfel completându-şi intelectul.

Odată, o doamnă respectabilă, cu afecţiuni nobile pentru mine, după ce am fost suficient de gentil cu ea, mi-a declarat, fără a sta mult pe gânduri, că mă iubeşte cu trup şi suflet. Dar a trecut vreme berechet tot savurând frumuseţea sufletului, până să ajungem atât de apropiaţi, încât să îndrăznesc a-i cunoaşte şi calităţile trupului. Aici însă respectabila doamnă nu mai semăna cu cele din Occident şi dădu înapoi, reproşân-du-mi cu toată inteligenţa-i pur provincială:

— Sunt gata să-ţi dau orice, dar liuliuţu, mohurici cu pielea – nu-nu-nu…

De, sunt şefla abator, fac pastramă, salamuri şi de aia pot cuceri gurmanzii întâi şi-ntâi. Dar să nu credeţi că profit care cumva de slăbiciunea doamnelor şi domnişoarelor. Pur şi simplu, fiind printre lume aleasă, m-am convins că un amant cu situaţie, isteţ şi cu destui bani în buzunar, precum şi sunt, are priză la sexul frumos, iar între toate acestea, la mijloc e politica sindrofiilor. Adică să ştii când, cu cine şi în ce imprejuran sa orgamzezi o sindrotie. Once mvestigaţie mai importantă se face cu efect pe calea gâtului şi a stomacului, iar finalul acestor fanfare ale placerilor duce ca toate drumurile… În aşternut.

Ador guleaiurile. Nu pentru ocazia a-mi burduşi stomacul, ci pentru cea de a-mi dichisi spiritul. Printre zecile de arome, una mai tare decât alta, pe care le poţi savura fără masca de gaze, o glumă spirituală este mai mult decât o operă de artă. Am simţit totdeauna porniri de răzbunare contra tipilor serioşi în petreceri. Adoptă o mutră de beton armat şi discută istorie sau politică. Lăsaţi-le, domnilor, în pace! Regii să doarmă în tihnă, voievozii să râu sughiţe!

— De ce televiziunea noastră ex-naţională nu face nici o ceapă degerată şi rămâne de râsul găinilor? Întreabă unul, clătinându-se într-un buceag de cătină.

— Păi, aşteaptă reformă, răspunde altul, sughiţând caraghios. Când se va căra din post Burduhan Musteaţă şi-n locul lui vor veni doi evrei sponsori… Lată-atunci vom reveni la televiziunea moldo-ruso-găgăuză…

De fapt, începutul oricărei sindrofii este mai totdeauna ornat cu mine serioase. Nu toţi găsesc dintr-odată capăt de vorbă. Şi după câteva zeci de înghiţituri, din burduf sau de pe jăratic, la puţină vreme încep a vorbi doi câte doi, apoi în grupuri, după care toţi laolaltă. Şi nimeni nu mai ascultă…

La sindrofii se fac cele mai multe promisiuni şi cele mai grandioase planuri. Dacă aderi la o gaşcă de literaţi, prin anumite pile şi fel de fel de catacombe ale cunoscuţilor, peste noapte poţi deveni laureat al premiilor literare de la Oradea sau Brăila. Aici poţi obţine un post sau o slujbă mai de soi, aici poţi îngropa capra vecinului sau dezgropa un credit mai preferenţial. Aici se bagă şi se scoate de la puşcărie, aici poţi prinde o gagică mişto sau o fiică de general, aici…

Un ilustru poet de pe la noi se pasionă de sindrofii atât de mult, că îşi uită nevasta în troleibuz când trebui să ajungă la destinaţie. Toate frământările sufleteşti i le astâmpăra o sindrofie. Dânsul consideră că numai într-un atare anturaj simte cu adevărat BOEMA, şi nu BOIMEA… La sindrofii, muşterii începători se întâmplă să rezolve chestiuni din cele mai globale şi cu consecinţe pentru toată viaţa – să zămislească copn din ilon, sa se înhame chiar şi cu câte-o casmcie.

Pe Agache Pupălău l-au scos într-o petrecere parcă de vânzare. Amicii au zis că el poate fi peţit numai şi numai la… Kilogram. Era şef la magaziile unui gurmand cu simbrie. Trecea de patruzeci, şi dacă până la aceşti ani nu-l îmbrobodi niciuna, ce se gândi gurmandul-şefia să-l împerecheze el cu cine ştie… După câteva pocale, Agache privea tâmp lumea din jur, tot rânjind din când în când, cu priviri injectate, la un ciolan de bouţ tânăr.

— Agache, păzeaiglumi unul ce se nimeri faţă-n faţă. 0 puicuţă gingaşă, fosta comsomolista, pomenita alături ca din întâmplare, contempla cu dispreţ alaiul golănimii prezente în poiană – ce ştiţi voi!

— Şi schiţă un zâmbet evaziv, dar plin de farmec. Altuia atât îi trebui. Strigă tare:

— A-mar, za-sos! A-mar, za-sos!

Un sărut lung şi două pete vineţii, ceva mai sus de andricâ, curmară burlăcia lui Agache Pupâlâu şi neliniştile bosului privitor la siguranţa magaziilor.

Oricât de grele ar fi vremurile, viitorul civilizaţiei umane se va ţine doar pe sindrofii. Şi asta să fie clar pentru toată lumea! Chiar dacă la aceste petreceri se pot întâmpla de toate. Important e să nu fii beat tufă. Aşa, doar un pic chefliu, să poţi adulmeca toate secretele divulgate la beţie şi încuiate cu şapte lacăte la trezie. Lar a doua zi, dacă nu ţi-ai băut minţile în ajun, vei şti din care ghem să-ţi depeni interesul.

Mârţoaga trage greu trăsura pe buza râpei. Alaiul e în toi, hăul adânc… Îi tremură toate ciolanele.

După ce păscu vreo câteva ore, i se făcu sete şi necheză tocmai când guleaiul era în toi. „0 bere pentru calul meu!” strigă careva şi doi handralăi îi aduseră în grabă un ciubăr cu lichid galben şi spumos. Sorbi lacom câteva înghiţituri, dar gustul amar îi înţepă nările şi strănuta avan. Handralăii o prinseră de căpăstru şi începură să-i cufunde botul în ciubăr. Chestia deveni amuzantă şi întreaga hoardă din poiană se năpusti să-i ajute. 0 ţinură cu nărâle în ciubăr până termină băutura amară şi spumoasă. Mai strănută avan în câteva rânduri. Lichidul spurcat îi înmuie toate încheieturile, îi veni poftă de armăsar, dar numai pentru câteva clipe. Degrabă poiana, stejarii din pădure, mutrele rânjind m hohote începură să se învârtească ameţitor şi ea se prăbuşi în iarba înaltă şi mustoasă.

Nu ţinu cont cât dormise. Se trezi într-o larmă infernală – îi vuia capul şi-i tremurau toate patru picioarele. Un haidău o şfichiuia cu biciul peste şolduri şi striga cu voce sălbatică: „Scoală^arfa! No, boală!”

Se ridică cu greu. Nu ţine minte cine o înhama şi cum urni trăsura. Acum îi vuia capul şi-i tremurau toate patru picioarele. De nu s-ar poticni încaltea. Măcar până trece de prăpastie.

Până la capătul ei mai sunt doar câteva zeci de metri. „Dacă ajung cu bine acolo, mâine nu mai beau bere. Să ştiu că mor de sete!

Mâine avea să fie din nou sindrofie…

POVESTEA BABEI (auzită de la mama mea)

Erau odată doi tineri căsătoriţi şi trăiau într-o casă cu o babă. Baba era urâtă, capricioasa şi rea la cuvânt, dar hamică foc. Toate grijile casei – să mături, să îngrijească de copii – erau pe seama ei…

Oricum, năravul ei, în cele din urmă, i-a scos din răbdări pe tineri că, într-o bună zi, au hotărât să scape de ea, ducând-o departe, în mijlocul pădurii. Au căutat o groapă adâncă şi, potrivind momentul, au făcut babei un ghiont într-acolo. După care tinern s-au mtors acasă ogoiţi.

Trece o zi, trec doua. Toate ale casei, observa tinerii, stau parcă de izbelişte: animalele însetate, flamande în ocol, casa nemăturată (stăpânei nu-i prea plăcea să gospodărească), copiii nepieptănaţi, neîngrijiţi. Cei doi tineri au cugetat îndelung până au înţeles că-i rău cu râu, dar e mai rău fără de el. In cele din urmă s-au hotărât să meargă în codru, s-o aducă pe baba acasă.

Au purces spre locul cu pricina, au slobozit o funie în groapă, începând s-o tragă în sus. Dar în loc să vadă baba, pe funie, unul câte unul, neostoiţi, înfricoşaţi, începură să urce fm lui Michiduţă. Soţii s-au înspăimântat de moarte şi au dat drumul funiei, gândind că necuraţii vor rămâne la fundul gropii. Lor le trebuia baba. Însă, tot atunci, mai-marele comoraţilor zise, cuprins de disperare:

— Nu ne lăsaţi aici, că ne-a venit în ospeţie zilele trecute o babă şi ne jupoaie deja al patrulea rând de piele. Scoateţi-ne şi scăpaţi-ne de babă, vă vom ajuta s-aveţi ceea ce doriţi de la viaţă.

— Vrem bogăţie, multă bogăţie, au spus tinerii fără să chibzuiască mult.

— Numai scăpaţi-ne de băboi, au căzut de-acord necuraţii, dându-şi ghes la ieşirea din groapă şi ajutaţi de tineri.

După ce i-au scos pe toţi din groapă, dracii s-au împrăştiat care încotro prin hăţişurile codrului. In cele din urmă, tinerii au scos-o din groapă şi pe babă şi s-au dus cu ea acasă.

Peste o săptămână mai-marele pe draci, căci era o dihanie onestă, s-a ţinut de cuvânt şi veni în mare taină, ca să nu-1 zăpsească baba, într-o vizită la tineri şi le spuse:

— In ţara vecină s-a îmbolnăvit Împăratul. Unul dintre fraţii mei a intrat în el, încât bietul domnitor vinde ţara în lung şi în lat, luându-se în cârdăşie cu felurite lichele, şi-i gatagata să-şi piardă cumpătul. Mergeţi la Împărat şi vestiţi-1 că-i cunoaşteţi leacul. Dacă vă dăjumătate de împărăţie şi vouă, îl scăpaţi de belea.

— Cum? Au întrebat tinerii gâfâind de nerăbdare.

— Foarte simpJu. Dacă tocmiţi înţelegerea, îi spun lui Michiduţă al meu să-1 lase m pace pe suveran, iar voi vă alegeţi cu avere: vilă la mare, automobil, slugi cu automate la hotare…

După ce a plecat mai-marele pe încornoraţi, tinerii, împreună cu baba şi chinurile ei, s-au făcut numai aşteptare. In sfârşit, se întâmplă ceea ce a spus mai-marele pe draci. Nu zăbavă Michiduţă se vârî şi mai cumplit în trupul voievodului ţării vecine, aducându-1 degrabă m pragul morţii. Pomenindu-se pe patul de suferinţă, Împăratul a trimis vorbă peste tot că cine îl va salva de la pieire, primeşte drept răsplată tot ce doreşte. Tinerii atâta şi aşteptau. Dându-se drept tămăduitori, s-au arătat la cetatea de scaun hotărâţi să-1 lecuiască pe bolnav. I-au citit câteva descântece, având-o pe babă alături, şi, precum le-a fost înţelegerea, dracul, mai mult speriat şi de bătrână, a ieşit fulger din trupul suferindului, acesta revenind pe făgaşul sănătăţii. La cetatea de scaun s-a făcut mare ospăţ. Împăratul, fericit că a scăpat de moarte, a dăruit salvatorilor săi jumătate din glia strămoşească. Tinerii au devenit fericiţi şi bogaţi.

S-ar fi cuvenit ca povestea să se încheie aici, dacă în altă împărăţie nu se întâmpla ceva asemănător. Aici, Împăratul la fel căzu răpus de-o boală grea. Michiduţă iar se vârî în trupul acestuia, mistuindu-i sănătatea. Slugile, cu arma pe umăr, au venit în grabă la tinerii cu pricina, vestiţi deja, rugându-i să salveze iubitul conducător. Tinerii s-au împotrivit o vreme, dar n-au putut scăpa de hatârul babei – la fiece pas călăuză. In cele din urmă însă au căzut de-acord, promiţând că vor încerca să-1 ajute pe Împărat. Cu toate că n-au avut înţelegere dinainte cu mai-marele cornoraţilor, au purces să aline durerile bietului om. Ajungând în vecinătatea curţii împărăteşti, în calea tinerilor, valvârtej, ieşi Talpa-iadului.

— Încotro? Întreabă el înspăimântat. Doar n-am avut de data asta nici o înţelegere. Înapoi! Le ordona el autoritar.

Şovăind, tinerii s-au uitat unul la altul şi, cu dorinţa să curme vaietele împăratului, ce se auzeau peste dealurile îngemănate, ziseră:

— Păi, ne-am întoarce acuma din drum, dar din urma noastră vine baba… Care vă doreşte foarte mult…

Auzind una ca asta, Nichipercea ieşi din trupul Împăratului, puse coada pe spinare şi începu a fugi de-i săreau scântei din copite.

În felul acesta, o babă, care le venea tuturora de hac, a salvat vieţile a doi împăraţi, care şi astăzi guvernează împărăţiile lor cu înţelepciune şi voie

bună.

AVÂNTE, MORŢILOR!

Omul este singur doar în faţa naşterii şi a morţii. In rest – nu mai depinde de el nimica.

Când ne ivim pe lume, dolofani şi neprihăniţi, Domnul ne sloboade în „ocoF şi – trăiţi cum vă ajunge mintea şi capul. Lar Nichipercea se strecoară chiar a doua sau a treia zi, cercând să ne umple de păcate, ca după ce vom da ortul celor de la Pompe Funebre, să ne convertească în lagărul de concentrare cu cerescul nume IAD. Şi aşa-i de când Adam şi Eva au fost izgoniţi pe Pământ. Deşi de-a lungul veacurilor se schimbă mentalitatea oamenilor şi astăzi nu-i aşa de uşor ca să nimereşti în Infem. In ultima vreme toţi năzuiesc să devină deplinii lui locatari. Însuşi Dracul s-a înspăimântat de această stranie tendinţă a pământenilor, trezindu-se ca la poarta Împărăţiei lui… Morţii fac coadă. „Uite că s-a hâtrit lumea! S-a convins că aici, spre deosebire de Rai, sunt de toate: muzică, băutură, mâncare, femei vesele, cu pielea… Aici viaţa clocoteşte pururi şi în deplinele ei plăceri… Pe când Raiul s-a transformat într-un sălaş pentru bătrâni, copii, femei şi preoţi cuminţi. Pe pământ nu-i pensie, nu-s leacuri, cimitirele se măresc în lung şi-n lat. Cui trebuie aşa trai? Nu ar fi mai bine să ne luăm zborul spre iadul plăcerilor?”

Desigur că era aşa cum gândea Nichipercea. Multă lume a înţeles acest adevăr, iar unii dintre ei cântă melodia folclorului zilei de azi, numai ca să dea de ştire că ladul e în sfera lor de interes.

Din pridvor până-n altari numai curue şi tâlhari!

Lar din draci întunecaţi, S-au fătat sfinţi luminaţi…

Precum am spus, fiecare face tot felul de bazaconii, cât e în viaţă, pentru a nimeri apoi acolo. Cei mai mulţi din aceste considerente fac barter, schimbând monumentele de granit de la mormintele strămoşilor pentru patru scânduri şi o bârnă de cruce.

Şi eu sunt sigur că voi nimeri în iad. Măcar un simplu instalator, dar totuna am să fiu printre marii iubitori de cazinouri şi businessmeni contemporani. Nu-mi mai este frică nici de politica stătuleţului nostru, care prin metode cunoscute mă tot ameninţă că voi fi asasinat. Ori la noi există o instituţie secretă: dacă nu le convii, te pot radia, îţi pot organiza un accident rutier, te pot schilodi într-o bătaie cu totul întâmplătoare (s-ar părea la prima vedere), ca să nu te poţi hrăni singur şi, astfel, chinuit de o viaţă obscură, să preferi cat mai curând s-ajungi la mtunecimea cerearsca, cmar prm-tr-un final tragic

de sine asasinare. Acest lucru se face atât de tainic şi iscusit, încât nici Talpa ladului, oricât s-ar strădui, nu poate să afle de ce aşa de mulţi completează neagra-i împărăţie. Că doar cârmuitorii securişti nu-s nebuni să recunoască că ei sunt acei care grăbesc deplasarea noastră spre lad sau spre Rai…

Alţii caută pile – cum să nimerească în lad, ocolind judecata de-apoi. Chiar şi un poetastru de la noi, care se lăuda nestingherit că dânsul nu scrie poezii, ci… Cărţi. Slăbănog, pletos şi cu barba deasă, în care foiesc fărâmături şi… Păduchi tocmai cum e în modă un poet optzecist. Păi iată că şi acest distins poet, geniului căruia i se va închina posteritatea numai după moartea sa, visează în taină să-şi fluture pletele ilustre prin catacombele ladului… Mă rog, şi acolo este nevoie de poeţi talentaţi, care nu scriu poezii, ci de-a dreptul cărţi.

Acum, pe pământ, lumea vorbeşte tot mai des despre moarte. Mergând pe stradă, în dricul zilei, numai ce auzi amicii salutându-se:

— Noroc, hoitule!

— Salut, cadavrule! Zice o fostă amantă a unui vânzător de cârnaţ.

— Fii liniştită, muribundo! Saltă din scaun un chiseliţar. Chiar şi viaţa a devenit interesantă înainte de moarte. Mulţi din cunoscuţii mei se pregătesc în taină de ceasul morţii, care nu cumva să le-o iau înainte, să ajung primul în lad. De la o vreme nici nu vorbesc cu mine, ca nu cumva să le ghicesc intenţia. Unii şi-au procurat pe ascuns scândură pentru sicriu, lemn pentru cruce, iar unul dintre ei şi-a săpat groapa cu excavatorul, a zidit acolo bar, garaj şi saună, ca să huzurească în perioada cât va face coadă la lad. Şi dacă mai continuă aşa, stimată plebe, eu rămân fără de serviciu, fiindcă, avocat fiind, pentru păcătoşi m lad nu există Curte de Apel. Poate de aceea mă prind şi eu cu gândul cum să nimeresc acolo unde morţilor le este bine. De fapt, totdeauna m-am considerat un om în pas cu moda timpului.

Acest lucru 1-au înţeles şi cei de la televiziune, pe ecranul căreia sunt tot mai frecvent intervievate persoane cu ştreangul de gât sau gata să se arunce de pe podul circului în apa bâhlită a bătrânului Bâc. Lar cei care-şi curmă singuri viaţa, precum este ştiut, sunt peste rând catapultaţi drept m fundul ladului. Anume aici, între două biserici din urbea noastră – cea a Sfanţilor Împăraţi Constantin şi Elena şi biserica Sfintei Vineri – hoinăreşte zgribulit pe vreme de iarnă bătrânul Nichipercea, cu părul vâlvoi, ca un pămătuf, speriind corbii şi lumea mai căscată, schelălăind m limba rusă, ca să-1 înţeleagă toţi:

— Cărăbăniţi-vă de-aici la preoţii voştri!

Scaraoţchi este necăjit şi plin de venin. De când lumea asta a prins firul că-i mai bine în lad decât în sânul Domnului, nu mai are nici o trecere la huralul Împieliţaţilor. Înainte, pentru orice ispravă – ca 1-a făcut pe un creştin să înjure, că a încurcat unei vecine caranle încât s-a trezit în via cumatru-lui – era lăudat şi dat drept exemplu pentru toată sătănimea, ba şi răsplătit cu un ceaun piin de „răsărită prăjită”. Acuma, oamenii cum ţi le încurcă, nici Talpa ladului nu le descurcă; ce înjurături aude el aici, pe pământ – în troleibuz, la piaţă şi chiar în locurile publice – nu-i fusese dat să audă nici la străbunicul său, pustiul de Ucigă-1 Toaca. La o adică, se modernizează în epoca noastră şi dracii.

Şi la toate schimbările răului, dracii atât mai pot – să urle înveninat, deasupra pârâului creştinilor:

— Cărăbăniţi-vă de-aici la preoţii voştri…!

Lar preoţii sunt de mult agenţii lui. Pentru o soldă bună şi cu gând ascuns să ajungă şi ei pe lumea ceea să ducă o viaţă mai vesela, 11 silesc pe lobagi sa creadă m stanţa cruce ca sa nimerească în Rai. Străzile s-au umplut cu sectanţi, iehovişti, cu Mitropolia de Mosc, azuristâ, chemând necontenit, cu surlele, chitarele, să ne întoarcem cu faţa către Cel de Sus. Păzea, stimată plebe! Credeţi în Dumnezeul ce este în inima şi sufletul vostru… Chiar dacă staţi zi şi noapte cu fundul în sus, bătând matanii – n-o să vă ajute. Cei care cearcă a vă spune altele sunt cardaşii Diavolului, şi nicidecum nu îngăduie să ajungeţi înaintea lor în Împărăţia unde nivelul economic şi industrial al petrecerilor sunt la înălţimea avioanelor supersonice.

Acum, înţeleg de ce tineretul, uitând de mama şi tata, părăsind memoria neamului, emigrează în ţările calde. Unde se vrea trupul, acolo se doreşte şi sufletul, deoarece acolo toate se filtrează prin… Stomac…

Soarta noastră se zice că e hotărâtă în cancelariile cereşti. Mărturisesc: nu mă mai tem de schilodeli. Pot să spun sus şi tare celor de la Mosc: îmi sunt dragi strămoşii, nu mai vreau să fiu sub călcâi. Oricum, Diavolul mă ocroteşte şi nu doresc să vă completez armata de chiulangii şi ostrovari, pe care n-o mai poate nici Moscul întreţine. In privinţa schilodirilor suntem prolifici. Chiar dacă Luciferul a pierdut controlul asupra situaţiei.

Poate nu cunoaşteţi, stimaţi plebei, dar micul nostru stătuleţ a primit zilele trecute un cont cu socoteală rotundă, potrivit căruia trebuie să transfere băncii Tălpii ladului o sumă considerabilă, pentru că structurile noastre tenebre trimit într-acolo inşi peste prevederile planului. Lar acolo trebuie

hrăniţi, veseliţi, asiguraţi cu defoc, smoală, apă fierbinte şi spectacole demăscărici…

Zilele trecute am auzit chiar că Michiduţă a trecut pe linie moartă garnituri cu suflete păcătoase la gara de la Ineasca. Cică vrea să facă de urgenţă o adunare cu toată Michiduţimea lui. Cancelaria cerească nu mai are de unde să-1 finanţeze, iar conducerea propriu-zisă doreşte să facă o schimbare în documentele statutare. Poate dracii vor deschide vreo filială-două, unde ar putea să-i strămute pe toţi doritorii. Nichipercea a fost rechemat de pe podul circului şi acuma candidează pentru Parlamentul Republicii (să aibă pondere la emiterea legilor!), iar deocamdată mai e şi agent secret la Porţile Raiului – acolo nu se prevede nici o schimbare de statut…

Şi totuşi cred că din toate astea am obţinut o mare victorie. Morţii noştri au devenit şi aici… Eroici dacă după viaţa care a năboit acum peste noi s-au învăţat să-1 învingă şi pe dracul. Mie nu-mi rămâne decât să exclam în extazul admiraţiei:

— Daţi ortul popii cât mai mulţi! Acolo, ne clarificăm noi care şi cui aparţine. Avem SRL. Avânte, morţilor!

PENTRU VIOL ŞI CAUZAREA PAGUBEI.

Olenuţa şi Sofiica locuiau într-o odaie de cămin. Amândouă erau de-o seamă şi lucrau chelneriţe la „Liner”, un avion aterizat pentru totdeauna pe muchia dealului Botanica. Interiorul lui găzduia acum o cafenea.

În zilele de odihnă fetele, cam întârziate, preferau să se plimbe prin parc, să râdă cu hohote de animalele de la mena-jerie ori să stea pur şi simplu pe băncile adumbrite de sălcii, savurând liniştea din vâlcea. Dar mai ales în speranţa că poate, mai ştii cum vine treaba, le acostează vreun flăcău, mai din cei şi ei tomnatici.

Viaţa se scurgea monoton, cu plăceri din cele mai obişnuite. Mult ar mai fi continuat aceasta rustică idilă în inimă de capi-tală, dacă în biografia lor nu ateriza, ca un paraşutist, Tudor Muşchilâ, un flăcău roşcat, cu alunea pe gât, înalt şi slăbănog, dar cu muşchi antrenaţi, purtând maiou de marinar. In copilărie dânsul prefera să se joace de-a capra, iar la oraş, precum mărturisi la prima întâlnire, devenise unul din liderii echipei de rugbi de la tăbăcărie.

Anume întâlmrea din parc cu cele două chelneriţe şi fuse motivul pentru care fetele dădură buzna pe uşa biroului de avocaţi. Aflai că Olenuţa a fost violată şi era în postura de parte vătămată, iar Sofiica, cu tot tacâmul de informaţie, o însoţea drept martor ocular la cele întâmplate…

— Domnişorule avocat, vreau să-1 dau pe Tudorel pe mâna legii, îmi zise Olenuţa, răsuflând sufocată la pronunţarea acestui nume. Aducând un picior peste altul, căuta consolare în pereţii cu tapete roz.

— Pe ce motiv? O întrebai sincer, pregătindu-mă să ascult un caz grav din soarta unor fete lipsite de căldura căminului familial…

— Pentru viol şi pricinuirea unei pagube materiale, preciză vătămata, făcându-i tot atunci un gest Sofiicăi, ca aceea să iasă în coridor, să aştepte la uşă. Ea va confirma spusele mele…

Şi faţa Olenuţei îmbrăcă o mantie de suferindă. Intuind că va fi vorba de o crimă monstruoasă asupra bietei femei, m-am înarmat cu hârtie şi stilou, gata să fixez cea mai mică informaţie care să mă ajute să-1 identific pe acest răufăcător Tudor Muşchilă. Eram deja pe punct să înaintez o reclamaţie procurorului, spre a-1 trage imediat la răspundere penală pe infractor. Potrivit legii, acest gen de crime se depistează mai repede, dacă este făcută o declaraţie cât mai urgentă de la data săvârşirii ei. Şi, dimpotrivă, cu cât se învecheşte evenimentul, cu atât adevărul amar stă mai adânc îngropat.

— Cum s-a întâmplat, când şi în ce împrejurări? Îmi luai din scurt clienta ca să n-o scap cumva pradă lacrimilor.

— Păi, şovăi ea, parcă ruşinându-se, s-a întâmplat… Anul trecut… Sau anţărţ? Laca nu mai ţin minte… Nu, la sigur, anul trecut, pe la Paştele Blajinilor… Care, vasăzică, mă plimbam cu Sofiica prin parc, hrănind veveriţele, pe malul iazului, când în calea noastră se înfăţişează, ca Hristos în faţa poporului, Tudorel Muşchilă. Era puţintel chilit, îmbrăcat în şort cusut dintr-o faţă de pernă înflorată, cu picioarele strâmbe şi păroase, of… Ahotnic de vorbă el, una-alta, şi din noi două, pe loc a şi pus ochii lui haini… pe mine. A rupt dintr-un răzor un trandafir, mi 1-a oferit galant şi 1-am crezut pe dată un băiat de treabă… A mai zis că i-am căzut tronc la inimă şi să-1 aşteptăm diseară la cămin. Şi ce credeţi, domnule avocat? L-am aşteptat ca proastele. A venit cu tort şi şampanie. Tort însă el n-a mâncat, că nu-i place dulce. Preferă mai mult murăturile pitrocite la vreme. Torta am păpat-o eu cu Sofiica şi am nimicit tustrei şampania. Şi iată că vremea trece, da Tudor prinde a magâdila. A se băga la mine… Atunci i-am spus Sofiicăi să iasă pe coridor, şi cum era după miezul nopţii, să fie numai ochi şi urechi… Ce-o să facă Muşchilă mai departe, adică să fie martor activ la toate…

Şi Olenuţa în acest moment o pofti pe Sofiica să descrie cu lux de amănunte misterioasele circumstanţe în virtutea cărora, trebui să-mi dau

seama, a fost violată pătimita.
— Povesteşte, dă-i cărbuni! O îndemnă în jargonul ei deocheat Olenuţa. Spune aşa cum ştii că s-a primit.
— După ce-am ieşit pe coridor, începu Sofiica timidă, am ciulit urechile. Cum m-am evaporat din odaie, auzii în broasca uşii cheia „Cârţ” şi am înţeles că hulubaşii s-au izolat cu totul de ochi străini… Am început să mă plimb de-a lungul coridorului, încolo şi încoace, tot trăgând cu urechea. Se auzea dinăuntru mihoteală, Olenuţa se gâdila întruna, tot zicând: „Măi Tudorel, şezi…” Până când, în cele din urmă, se ogoiseră parcă şi nu se mai auzea nimica. Şi deodată Olenuţa făcu un „A-a-ah-h!” îndelungat – că de durere, ca de plăcere… Nu pot să zic. M-am zguduit şi eu auzindu-1 şi am aplecat urechea mai aproape de crăpătura uşii… Ce fermecător gemea Olenuţa, domnule avoca-a-at… „A-a-a-h-h! A-a-a-h-h!”
Aici tocul meu se opri şi simţii cum roşisem fără să vreau, până în vârful urechilor. Vă închipuiţi ce greutăţi întâmpină uneori avocatul? Încercai să pun martora la respect, mai ales că păru să se fi scrântit cu acel „A-ah!”, tot repetându-1 şi savurând o imaginată plăcere din acea seară de pomină.
— Domnişoară, vă rog… Daţi-mi voie să lucrez în linişte. Vă rog, la subiect, la subiect…
— N-a mai fost nici o plăcere la mijloc, sari Olenuţa de pe scaun, ameninţându-şi cu mimica colega de odaie, pe faţa căreia se aşternuse… Plăcerea. Spune-i domnului avocat că a doua zi m-o durut tot trupul şi-1 osândeam pe Muşchilică cu blesteme.
Considerând că e suficient pentru confirmare, Olenuţa, ca şi cum conducea o defilare, îi făcu un gest prietenei să aştepte colea în coridor, continuând să-şi dezvăluie singură păsul:
— Tudore, tu-ţi dai seama ce-ai făcut? 1-am întrebat atunci, buhăieşul dracului! M-ai violat… Te dau la lege, să stai la puşcărie… Ochii fetei prinseră a sticli în mărgele de lacrimi.
Mă simţii obligat s-o consolez cumva. Dar nu găsii nimic mai potrivit decât s-o întreb:
— Păi, de ce declari atât de târziu, peste un an? Violul este o crimă monstruoasă, dar greu de descoperit la un atare interval de timp.
— Dacă lighioana de Tudor m-a amăgit. S-a dovedit a fi hâtru, de la Budeşti… „Olenuţa, cucuşor, nu te plânge nicăieri, că eu faţă de tine am mtenţii serioase. La toamnă te iau, mă însor cu tine…” „De ce tocmai atunci?” 1-am întrebat cu răsuflarea întretăiată. „La toamnă tata umple

butoaiele cu vin nou, iar juncanul de pe toloacă va fi numai bun de junghiet… Acuma râu vezi că e criză, lumea toată e în grijă şi nevoie…”

— Şi 1-am crezut, domnule avocat. L-am crezut cu trup şi suflet… Din ziua ceea tot ne întâlneam mereu şi el era clientul nelipsit la „Liner”. Venea la fiecare prânz cu zâmbetul lui de lisusic Hristosic şi… Mânca pe gratis. Îmi spunea că n-are bani, iar eu, ca viitoare soţie, îi puneam dinainte şi un şoldişor de găină, şi crevete, şi câte-o cinzeacă. Înfuleca pe degeaba de i se cocoşea pieptul lui păros. Dar nici eu nu sunt proastă. Treceam la condică pe furiş la ce preţ mânca el. Acuma am totul socotit pe hârtie. Şi Olenuţa scoase din buzunar o condică micuţă: a crăpat în total de 500 de lei-paralei…

— Unde este Tudor, dorii să aflu cât mai curând nu pentru că ardeam de nerăbdare să pedepsesc infractorul, ci pentru că povestea se cam lungise.

— A dispărut din câmpul meu vizual de-acum de-o lună. A dat bir cu fugiţii, fără să se achite cu „Liner^-ul. E drept, am mai avut eu băieţi de-atunci, cu şampanie şi tort, dar să mă fraierească de 500 de lei… Cineva mi-a spus c-o plecat cu alta pentru câştig, în Kazahstan, să mulgă oile… Acuma vreau să-1 dau pe mâina legii pentru viol şi restituirea pagubei de 500 de lei… Nu ştiu nică. A păpat pe gratis averea statului, iar eu să rămân datoare „Lin.er^-ului? Spurcăciunea! Să nu creadă că m-a înşelat copilăreşte, ca pe-o proastă. 0 să-i fac farmece c-o să meargă afară patroane!

Şi cum fruntea mea încordată se acoperi cu broboane de sudoare, iar mâna experimentată, demnă de cel mai bun avocat al rcpublicii, însăila procurorului o reclamaţie privind anunţarea în căutare a lui Tudor Muşchilă, plecat m stepele Kazahstanului, spre a-1 trage la răspundere şi a-i întrerupe plăcerea mulsului oilor străine, de a-1 deferi justiţiei pentru viol şi restituirea pagubei materiale, buna chelneriţă de la „Liner” se opri deodată, mă privi galeş, plină de o falsă tandreţe.

Ca pana la urma sa ma întrebe:

— Nu cumva v-am plictisit, domnule avocat?

— Ce vorbiţi, domnişoara, aveţi un necaz atât de grav, încercai s-o consolez pătimitei de Olenuţa atâta-i trebui. Se umflă în piept, adună toată fermitatea femeiască în priviri, ca până la urmă să ţuţuie ca din trompeta:

— Dreptatea totdeauna iese la mal… Până la urmă totuna voi birui rugbistul… Eu sunt pentru dreptate! Nu-i aşa, domnule avocat?

— Daţi-i pinteni, dommşoară!

PAZA DEPUTATULUI.

Pe vremurile când un căluţ costa o rublă, la Ineasca, Zinovia Chercheja, cea mai stătută fată din sat, secretarul organizaţiei comsomoliste, deveni deputată de talie republicană. Fire disciplinată, serioasă, gospodină – nici să zici că avea un serviciu care-o ţinea mereu pe roate – purta părul adunat în coc, rochie gofrată, frumos călcată. Mai în fiecare dimineaţă dânsa spala cearşaful, ca seara să aştearnă altul curat. Despre acurateţea ei exagerată ştia tot satul. Avea ani destui deja, dar continua să rămână neînduplecată la intenţiile meschine ale flăcăilor din sat, cărora, cum zicea ea, numai la o trebuşoară li-i gândul.

— Nici cu tancul nu te poţi băga la ea, se căina Ghiţă Chiponcă, paznicul de la sâsâiece. Jur pe toţi sânii fragezi din satul ăsta, că dacă vede un bărbat cu pielea, cade în leşin.

La vârsta ei, Zinovia era de o fidelitate exagerată, şi când conducerea a venit să o felicite că a obţinut mandatul de depu-tat, îi aduse cadou o machetă în miniatură a soldatului care-şi sacrificase viaţa pentru patrie şi care stă şi azi la Mamaiev Kurgan. Jos, pe postament, era scris cu litere de sânge: „Stoiat' nasmert'…” Careva din delegaţie, mai tinerel probabil, ce se prea întrecuse cu aldămaşul, atârnă pe neobservate m spatele renumitei sculpturi, pe perete, o reproducţie a unui basorelief dintr-un templu indian. De departe nu te prea pricepeai ce prezenta, dar dacă te uitai mai atent, desluşeai toate pozele de sex cunoscute omenirii încă din antichitate…

Chiar a doua zi Zinovia ridică un tămbălău, că mai să treacă hotarele raionului furia ei. Cineva-i lezase cinstea şi onoarea de femeie şi de om. Conducerea a deschis dosar, dar cum agenţi secreţi erau destui pe-atuncea, toţi au fost de-acord să aplaneze până la urmă cazul, pentru a nu-i da un colorit politic. S-a mai purtat Zinovia pe la vreo câteva sesiuni, tot stând în prezidiuri şi devenind cunoscută hăt departe de IneascA. Li veni pe gust deputăţia. Fata, stătută cum era, umbla prin vizite şi delegaţii peste hotare, iar când revenea acasă, trufaşa şi mândră de mamă-sa care-a născut-o, nu catadicsea să învrednicească cu cea mai umilitoare privire pe cel mai frumos flăcău din sat.

Dar lumea la Ineasca e ca peste tot, invidioasă şi pizmătareţă, cum numai unul din consăteni întrece cu meritele moşia. Cineva a scris într-o noapte pe gardul ei de zăbrele „Bordelul Preşedintelui. Ministrul Culturii”. In altă seară, de Sfântul Andrei, nişte răufăcători i-au legat poarta atât de abitir, că a doua zi n-a putut-o deschide cu toţi gospodarii dinbătăturile vecine. Veniră

la faţa locului miliţia, procuratura, securitatea, dar nu putură nicidecum depista vinovatul.

De la o vreme pomi să-şi usuce minţile chiar conducerea raională: cum s-o ferească de rele pe Zinovia Chercheja, comsomolistă emerită şi deputat de talie republicană, fala împrejurimilor. Până la sfârşit s-a ajuns la singura concluzie justă: să-i numească pază de corp.

Cui i-o fi venit în cap şi cum s-o fi întâmplat că până la urmă paznic de fuste şi strajă la onoarea Zinoviei Chercheja ajunse – cine credeţi?

— Chiar Ghiţă Chiponcă. Strajă cu ditamai ordin de stat şi simbrie de la raion. Holtei încovoiat deja, cu barbă lungă şi sură de lipovan, când vorbea, părea că-i tremură fălcile. A fost o vreme cel mai de onoare haham la evreii din Puţuleuca, apoi cârlănar la stâna din Mihălaşa, obţinând marea experienţă de a supraveghea lucrurile nobile. 1 s-a explicat atuncea în ce fel trebuie să se comporte cu reprezentantul puterii de stat, cum să-1 apere de răufăcători, şi, de cum satul se ducea la culcare, pe prispa Zinoviei Chercheja îşi pornea slujba Ghiţă Chiponcă… Îmbracă un cojoc miţos ca la păzitul oilor, lua la subţioară un toiag cu măciulie la vârf, se cocoloşea pe prispa deputatului şi, pe după miezul nopţii, prindea să sforăie zgomotos, de zguduia toată mahalaua… Zinovia adormea cu mult mai târziu. Ea se furişa spre geam şi, mândră, îl tot fura cu privirile pe Chiponcă. Inima i se umplea de bucurie că, în sfârşit, a devenit femeie cu pază la gospodărie…

Într-o seară cu lună plină, însă, ori că i se urî să tot privească pe geam la oşteanul miţos, ori că i se făcu milă de paznic, ori că luna iscodi ceva prin coasta lui Adam, dar Zinovia, voind puţin să se hârjonească, se strecură prin crăpătură uşii, pe prispă, şi cum Ghiţă sforăia cu o gură căscată cât măciulia toiagului, presură strajei tocmai în gâtlej o boaghe de sare, cât te-ai îndura să îndulceşti o oală cu găluşte puse la fiert. Bietul flăcău mai să vadă pe Maica precista în carne şi oase de tusea ce-1 apucase. Şi cum se dezmetici din somn, se năpusti spre fântâna din fundul bătăturii să soarbă apă din puţ, lăsând mândra deputată să se amuze. Dar… Ori că se îngrijoră să nu-i sece tantana, on ca se mmuie în siarşit şi imma omului de stat, că până la urmă Zinovia se milostivi să cheme paznicul în casă:

— Pătrunde, omule, în casa mea, că nu suntem chiar păgâni cu totul, zise dânsa, netezindu-şi părul despletit, ce se domolea peste sânii ei voluminoşi, ascunşi după cămaşa de noapte…

Ghiţă, cam stingherit cum era, îşi suflă nasul cu îndârjire, apoi, ştergându-şi picioarele pe rogojina din prag, intra. Lumina din cămara deputatului nu

se stinse până la ziuă. II lău, îi tăie unghiile, încercă chiar a-i păduchi pletele lungi şi de mult netunse, pana bărbatul simţi că-i împunge nările un miros enigmatic de sâni fragezi… Şi până ca luna să se rostogolească după dealul Cheptuşoaiei, vagonul fericirii stopă şi dincolo de ferestrele deputatului de la Ineasca.

SEZON ESTIVAL.

Cinematograful se afla chiarpe litoral. Se auzeatălâzuirea valurilor din apropiere, prin ferestrele cu sticlele sparte pătrundeau aerul sărat, lumina slabă a lunii şi roiuri de ţânţari veniţi cu puhoaiele din ghiolul Sasâcului. Sala era semipustie. Numai primele rânduri le completară vilegiaturişti vârstnici. Şi filmul era vechi – o nostalgie de prin anii '60, când lumea, chipurile, avea de toate în magazine, peste tot feţe zâmbitoare, iar pe străzi oamenii doar cântau şi dansau. Tineretul venit să se odihnească pe litoral îşi avea pasiunea sa – dansurile. De pe terasa din parc răzbăteau muzică şi chiote.

Matei privea la ecran, amuzându-se împreună cu bătrânii. Nu-1 pasiona discoteca şi era unicul mai tânăr din rândul întâi. Razele uriaşe ale proiectorului de cinema smulgeau frânturi din cefele bătrânilor, luminându-le orbitor. Alături de el stătea un bătrân slăbănog, înalt ca o nuia încovoiată, cu nasul lung, corovoiat. Avea ceva în nări, căci le scormonea mereu, îndârjit, când cu un deget, când cu altul. Puţin mai la o parte, în stânga lui, două doamne respectabile, care priveau nemişcate ca statuile la ecran, băteau la ochi prin veşmintele lor de modă veche. Una era în beretă albă, cealaltă purta panamă. Dinspre ele adia a miros de naftalina. Când filmul producea impresie, parcă aşteptând să se potolească hohotele din sala, prindeau şi ele să se chicotească cu uşurele sughiţuri. In urma sălii, lângă soba din teracotă neagră ca smoala, crăpata pe alocuri, o altă doamnă bondocă mânca întruna ciocolate, foşnind ambalajul de staniol. Din când în când Matei le fura cu privirile. Cele două doamne se bucurau în felul lor, pasionate întru totul de cadrele ce se perindau pe ecranul acoperit cu o puzderie de ţânţari.

Într-un târziu, sala începu a se rări, rămânând să mai privească filmul doar cele două doamne, omul slăbănog, Matei şi amatoarea de ciocolată. Deodată uşa de la intrare se deschise vraişte, ca şi cum ar fi lovit-o un val de furtună, iar după o pauză mică, doi vlăjgani cheflii dădură buzna ca într-un grajd, spărgând zumzetul monoton al aparatului de proiecţie, secundat de

cel al ţânţarilor. Laţi în spete, cu plete lungi, prinseră a urla o arătare de cântec în găgâuţeşte.

Apariţia inşilor turbulenţi nu sustrase nicidecum atenţia doamnelor. Dânsele, probabil, aveau auzul slab, câci toată atenţia continua să le fie îndreptată la ecran. Filmul cu Liubovi Orlova le trezea satisfacţie în continuare. Vlăjganii, cântând pe două voci de Tuzla lor eroică, se prăbuşiră zgomotos pe scaunele din spatele celor două doamne respectabile. Duhnea de la ei a alcool şi piele de oaie dubită. Fără nici o sinchiseală, unul din ei vârî mâinile lungi pe după speteaza scaunului şi prinse în palme sânii robuşti ai doamnei cu panamă. Femeia înţepeni, curmându-şi răsuflarea. Celălalt tip îşi aprinde o ţigară, trage şi sloboade rotocoale chiar la urechile încerceiate ale celei cu beretă albă. Cu pieptu! Încorsetat, doamna în panamă, zăpăcită, încercă să se încline spre spetează, că poate se izbăveşte de strânsoarea obraznică a găgăuţului. In sfârşit, vlăjganul… Desfăcu palmele, slobozindu-i sânii. Doamna, ca friptă, se sculă greoi în picioare, acompaniată de cealaltă, îşi puse alţi ochelari pe nas şi o habă de vreme urmări nedumerită vlăjganii răscrăcănaţi pe scaune. Gatul celeia cu panama i se alungi, gura-i descoperi câţiva dinţi ştirbiţi, câţiva de aur.

— Nătărăilor! Ţipă dânsa. Am venit la voi ca la fraţi, din Pridnestrovia, să ne hodinim, dar nu să ne puneţi mâinile pe sâni.

— Gura-a! Strigă la ele cel cu mâinile obraznice, căznindu-se să-şi aprindă ţigara Proiecţionistul le aruncă vreo câteva cuvinte găgăuţeşte şi hohoti la ei înăbuşit. Cei rămaşi în sală se tulburară înspăimântaţi. Slăbănogul şopti cutremurat, dând din umeri: „Mafia la ea acasă!”

Vocea tunătoare a vlăjganului se molcomi şi doamnele, şovăitor, se aşezară la locurile lor, prefăcându-se că privesc ecranul. Se lăsă o linişte stupidă. Nu se mai auzea nici staniolul foşnitor al amatoarei de ciocolată. Celălalt cotingan îşi umflă din nou boalfele cu fum, slobozindu-1 a batjocură peste capetele femeilor, şi strigă la urechea uneia:

— Scoateţi-vă beretele, că nu se vede ecranul! Aveţi în voi cultură sau nu?

Bătrânelele îşi descoperiră ca la comandă capetele albe.

Începu să le tremure bărbiile. Doamna cu ciocolată se grăbi să foşnească staniolul.

— Să se audă în sală numai ţânţarii Sasâcului! Se îndârji din ceafă către doamna cu ciocolata în gură cel cu mâinile obraznice, lăsând-o stană de piatră.

Şi din nou linişte şi iarăşi panică. Doar undeva, în fundul sălii cu păianjeni grei şi negri pe pereţi, la lumina razelor jucăuşe, bâzâia aparatul de cinema. In rest frică şi iar frică… Bărbaţii din sală înţeleseseră încă o dată că au de-a face cu nişte huligani din partea locului şi nimeni nu îndrăzni ca să-şi pună mintea cu ei. Tipii s-au cuprins din nou frăţeşte şi, legănaţi în ritmul cântecului răsunător, părăsiră sala, oprindu-se pe o bancă de pe aleea din preajmă. Vocile lor stridente se auzeau de la o poştă. Toţi au răsuflat uşuraţi. Filmul sfârşi, luminile se aprinseră.

Insultatele şi-au acoperit capetele albe, cu părul rar de tot. Cea mai înaltă mai purta o fundă roşie de catifea prinsă de moţocul care-i ieşea de sub panamă. Doamna de lângă soba rece mai dezveli o ciocolată şi se grăbi s-o mistuie în tăcere. Puţinii spectatori ieşeau în parcul cu alei înguste, pavate încă pe timpul „românilor”, străjuite de felinare defectate. Cântecul celor doi nu se mai auzea nicăieri.

— Ce stârpituri, ce bestii! Cercă să le compătimească Matei, apropiindu-se de doamnele în vârstă, ce zăboveau lângă o bancă.

— Sadici adevăraţi, mafie locală! Zise cea mai în vârstă în semn de aprobare.

— Să se ia măsuri urgente! Se amestecă în discuţie, iubitoarea de ciocolată, o doamnă în costum negru, elegant, pregătită pentru a fi prezentă la o recepţie în restaurant, dar ochii ei coborau înjos a regrete de tristeţe.

— Altfel pentru care cauză am stat pe şine o vară întreagă, apărând Pridnestrovia şi interesele Găgăuţiei. Să ne obrintim rărunchii? Interveni cea cu beretă albă.

În jurul revoltatelor începură a se aduna gură-cască, de parcă izvorau de prin tufişurile învecinatelor alei. Slăbănogul cu nasul lung, o vreme unnârea încântat faţa intactă a doamnei cu staniolul în mână, apoi se înclină spre una dintre femei pe obrazul căreia începu să se prelingă o lacrimă, neagră de vopseaua genelor rare, şi ca un căzut din lună, întrebă:

— Cine sunt beţivanii care fac ravagii în locurile de odihnă ale cetăţenilor? Şi tot atunci Matei se pomeni tras de gulerul cămăşii de lungoarea slăbănoagă. Mâinile lui păroase îl reţinură pe băiat ca pe un infractor depistat la moment. Ochii celui cu nasul mare îl priveau plin de bănuială.

— De ce eşti beat? Întrebă el tare, să audă toţi, urmărind trufaş în partea unde stătea, privind sufocată spre întunericul aleii, doamna iubitoare de ciocolată.

— Să fie chemată poliţia! A fost reţinut beţivanul! Strigă o voce.

— S-o terminăm cu devastatorii? Făcu un fârnâit dintre cei adunaţi. Se stârni învălmăşeală. Lungoarea cu nasul ascuţit înţepeni asupra lui Matei, ochii lui sclipeau a răutate. Doamna iubitoare de ciocolată nu se mai vedea nicăieri. Cu toate acestea, lungoarea, continuând s-o facă pe vajnicul m faţa lumii adunate, tot îngâna aceeaşi întrebare:

— Cine vine beat la film în toi de seară?

— Beţivanii din Tuzla demult o caută pe dracul! Acuma sunt cu ucrainenii… Şi-au s-o păţească!

Matei dădu să scape de mâinile vânjoase ale slăbănogului, care-1 ţinea strâns, ca într-o cangâ, de gulerul cămăşii.

— Priviţi-1, i s-a urcat urina la creier, îl certa cel cu nasul mare. I-a venit ceasul răsplatei.

— Beţivanul! Se indignară într-un glas bătrânele şi, cătinel, începură a se îndepărta pe alei spre sălaşurile lor.

— Cine-i beat aici? Se proţăpi deodată înaintea la toţi un bondoc albinos, în trening.

Mulţimea tăcu. Doar câţiva murmurară ceva neînţeles.

— El e beţivanul cel mare, arătă tot atunci Matei către slăbănogul ce-î ţinea obraznic de guler. E beat criţă şi a încercat să provoace odinioară o adevărată orgie sexuală…

Sportivul îl slobozi ca la comandă pe băiat din braţele celui cu nasul lung, tăbărând asupra lui.

— Pute-a hoit de la el! Eu am să-ţi arăt în seara asta odihnă!

— Am băut câteva sute de grame pentru curaj, afirmă lungoarea slăbănoagă în auzul tuturora. Aici, în pustietatea asta poţi înnebuni, mai ales de urâtul serilor…

Lumea din jur îşi trecu privirea de la Matei şi-şi îndreptă indignarea asupra celui cu nasul ascuţit. Acesta se pomeni „arestat” de braţele vânjoase ale celui în trening. Cineva con-tinua agitat să explice incidentul din sala de cinema. Matei se strecură printre lume, dispărând curând în întunericul de pe aleile pavate ale parcului, tot căutând în beznă cale spre cortul său de pe malul mării.

Pe cer licăreau stelele, care păreau că încearcă a se lua la harţă cu valurile mării ce fremătau uşor în apropiere. Se opri sub coroana unui tei bătrân şi văzu trecând pe-alături doi bărbaţi vânjoşi, ducându-1 pe un al treilea, o lungoare încovoiată, de subsuori. Păşeau tustrei spre căsuţa cu luminiţă roşie în prag, unde se afla sectorul de poliţie. Lungoarea cu nasul ascuţit

căuta să se rupă din braţele celor doi însoţitori, însa zadarnice îi erau siorţânle.

II.

Pe aleea parcului Matei prefera să vină în dricul amiezii, când în jur nu era nici ţipenie. Toată lumea stătea la ora ceea sub soarele dogoritor, pe malul mării. Ochii lui mângâiau un sentiment de bucurie. Era plăcut să priveşti marea azurie şi umbrelele colorate, împrăştiate pe nisipul auriu al litoralului din vale. Mirosul de bahnă, care adia uneori dinspre lacul Sasâcului, acuma dispăruse undeva. 0 frumuseţe de eden.

În ajun toate băncile parcului au fost vopsite şi acum, m amiază, păreau să se fi uscat. Atinse cu mâna suprafaţa uneia din ele şi, uitându-se în palmă, mirosi. Banca era uscată. Se aşeză, desfăcu ziarul şi se concentră asupra evenimentelor zilei.

— Totuşi aţi îndrăznit, auzi el o voce veselă alături. 0 doamnă durdulie, în rochie lungă, albă îl urmărea cu ochii blânzi. La gât, în urechi purta podoabe de anticariat. Gura îi era plină cu dinţi strălucitori. Mâinile-i brăzdate de riduri abia observate îi tremurau uşor.

— E uscat deja.

— Îmi permiteţi să mă aşez alături?

— Îndrăzniţi.

Doamna se aşeză, clătinând banca. Aduse un picior peste altul, scoase din gentuţă o ţigară, pe care o aprinse din două chibrituri.

— Aţi urmărit aseară la TV filmul cela american? Aş crede, zise ea răsufâând uşurat, că a sosit timpul ca bărbaţii să se căsătorească cu femei mai în vârstă decât ei…

Făcea eforturi de a însăila o discuţie. Vorbea cu întrerupere despre dauna anticoncepţionalelor, fumatului, abuzului de ovăz la prânz, încât pe Matei îl apucă un tic: începu să-i tremure mus-taţa. Lar doamna continua să le înşire, de parcă le scotea pe toate dintr-o valiză cu lacătele stricate şi apoi le băga cu mare grijă înapoi.

— Când în Moldova s-a început mişcarea de eliberare naţională, continuă dânsa pasionată, eram mereu lângă bunul nostru voievod. Aveam mare încredere în el, simbolizând bojica poporului. În ziua arborării tricolorului, îl ţin minte vesel în faţa mulţimii, cu mâna ridicată, cu două degete desfăcute m semn de victorie. Am spart cordonul de poliţişti împrcună cu nişte femei îndrăzneţe şi am ajims la el, ca să-1 dăm huţa. Cineva 1-a apucat de-o mână, de un picior, de ceafa, iar eu am simţit că i-am prins în mână

fuduliile, legănându-1 spre tăriile cerului, în semn de respect şi patimă… Aveam grijă să-i mângâi ceea ce ţineam în mână, străduindu-mă ca nu cumva să le tulbur. Că în acea clipă era nebun de fericire, înfăşurat ca un nun mare, cu două prosoape. Şi cât îl dădeam huţa înaintea poporului, nu se despărţea de cei doi colaci frumoşi şi rumeni… Dar au trecut numai un an-doi şi a uitat de cele promisiuni. Astăzi nu mai este bojica neamului şi, în toate cuvântările, în loc să ne îmbărbăteze, ne hrăncşte: „Spre marele nostru re-gret…”, „Cu părere de rău…” Tare-mi pare rău şi regret acuma mult că nu i-am strâns atuncea fuduliile aşa ca să-i ţâşnească tot gălbenuşul din ele… De ce n-am făcut-o atuncea, stimabile? Poate acum nu eram marginalizată, scoasă din serviciu, fără ca să mi se plătească luni la rând leafa, indemnizaţia de şomer. Dece?

„Am s-o sperir', gândi Matei deodată enervat. Şi îi spuse că vopseaua de pc scaun încă nu s-a uscat şi că şi-a murdărit rochia.

— Zău? Se holbă doamna la el cu răsuflarea tăiată. Atâta rochie am. Dacă sunteţi om serios, atunci de ce v-aţi aşezat pe o bancă murdară? Se cruci ea.

— Doream să fac o glumă pe seama dumitale, râse Matei şi mai adăugă: Vreau să culeg cât mai multe impresii despre acest superb sezon estival. Să am ce povesti prietenilor acasă.

— Glumă de prost gust!

Doamna prinse a se ridica în-ce-ti-şor de pe bancă, încercând să-şi vadă încruntată fesele enorme, de necuprins. Dar nu descoperi nici o pată de vopsea cât de cât… Matei hohotea mulţumit că a făcut-o pe doamnă să se sperie atât de grozav. Femeia se dovedi din neamul celor supărăcioşi. Se îmbufnă pe dată, declarându-1 un needucat, obraznic chiar. Deschise umbrela de soare şi porni fără grabă printre copacii umbroşi ai aleii, coborând pe poteca ce ducea spre cantina de lângă litoral.

Mulţumit de sine, Matei încheie lectura şi hotărî să plece şi dânsul la prânz. Curând el se amestecă în torentul de lume în slipuri, bikini şi felurite costume de baie. Răsuna muzica de la „Radiovacanţă”. Doar câţiva trecători mai atenţi observară pe fundul pantalonilor lui Matei nişte dungi grase de vopsea albastră, unduind în ritmul paşilor lui leneşi.

III.

Matei făcu coadă să ia prânzul o oră întreagă. Fiecare din vilegiaturişti trebuia să vină la tejghea cu tava şi să-şi primească tainul. El, cum stătea în aşteptare, o habă răsfoi „Literatura şi arta”, îşi aţinti privirea la „Beciul vechi”, însă foamea îl făcu să piardă orice interes faţă de satira şi umor, fie

şi de calitate. I se lungise gâtul, maţele i se făcuseră cârlig de aroma bucatelor apetisante. In sfârşit! Luă pe tavă o strachină cu supă, o pârjolită de porc, un pahar cu chisăliţă şi puse toate pe masă, alături de revistă. Se repezi la cratiţa cu linguri şi furculiţe spălate, şi când se întoarse, înţepeni. Nu-şi credea ochilor: la masa cu prânzul şi săptămânalul se aşeză o grăsană şi începu să-i înfulece bucatele cu o neasemuită plăcere… Matei se uită buimăcit în jur, dar fiecare vilegiaturist avea propria-i grijă: să ia mai repede prânzul şi după o oră-două de somn, să se vadă pe plajă. Să facă iarăşi coadă, până-i va veni rândul pentru o strachină de supă, o pârjolită? Nu! Şi vorba ceea: „Goliciunea înconjoară, iar foamea dă pe de-a dreptul.” Se aşeză în faţa grăsanei care molfăia cu bolfele pline, îşi trase dinainte pârjoala şi începu sa mănânce, mrand-o supărăcios cu pnvirea pe femeia din faţă, care îl acuza şi ea cu priviri nedumerite.

Matei, făcându-i în ciudă, se grăbea să mănânce tot ce nu dovedise a ospăta cucoana impostoare. Îi furase chiar de sub mână paharul cu chisăliţă, îl bău pe dată, apoi simţindu-şi stomacul astâmpărat, surâse cu sarcasm. Femeia îl privi o vreme cu o mină tâmpă, apoi luă „Literatura şi arta”, o puse subsuoară, se ridică, hodorogind cu scaunul, şi dispăru în grabă, tot uitându-se în urmă la el. „Ce neghiobie! Gândi Matei nemulţumit şi se ridică să plece. Deodată privirea i-o atrase masa vecină. Se cutremură, apoi deveni statuie.

Pe masa vecină îl aşteptau prânzul şi „Literatura şi arta” cu rubrica de satiră şi umor „Beciul vechi”.

CÂND FEMEIA ÎŞI CAUTA… PANTALONII.

Ineasca e plină de miracol. Mai ales când locuitorii ei ating respectabila vârsta de 30-40 de ani, surprinşi celibatari sau fete stătute. E adevărat că în această privinţă există o deosebire. Dumnezeu i-a înzestrat pe reprezentanţii sexului tare să-şi asume ei iniţiativa primului pas, când fac cunoştinţă cu o femeie. Deşi, cât ar fi de straniu, până la urma tot femeile îşi aleg bărbaţii pentru familie şi viaţa conjugală. Şi dacă se întâmpla ca bărbaţii să rămână neînsuraţi, ei o ţin tot pe la băi, munte, la case de odihnă, simţindu-se aici în apele lor. Pe când femeile la Ineasca, în cea mai mare taină, sunt în căutarea ajutorului Unturei, ţigancă de la Puţuleuca, meşteră la făcut de măritat. Untura ştie farmece; mai întâi desface, apoi tot ea face de măritat. Pentru o taxă fixă, indiferent de situaţia muşteriilor m societate.

Ca să dezlege măritatul, fetele stătute din Ineasca trebuie să respecte în primul rând conspiraţia. Apoi să aducă vrăjitoarei un sac cu făină de grâu,

unul cu făină de păpuşoi, un borcan cu oloi, 30 ouă de găină, unul de gâscă cu tot cu gânsacul viu. Apoi începe dezlegarea. Târziu, în puterea nopţii, Untura stă faţă-n faţa cu fata statuta, cuprinsă de patima măritatului. Ţiganca aprinde o lumânare într-o farfurie cu apă, trage la tutun. La lumina opaiţului, în ochii doldora de curiozitate ai unicului martor, ea apuca gânsacul de gât şi, cu toată puterea, îi suflă prin cioc valuri de fum înecăcos. Pasărea cade pe dată, răşchirându-şi ghearele şi aripile. In care timp, Untura scoate dintre ţâţele-i măroaie o coadă de guzgan, o alătura oului de gâscă şi ambele atribute le apropie îndată de urechile ei, în care atârna cercei mari, în formă de potcoave. Ascultând alarmată liniştea odăii, face către fata cu ochii bulbucaţi de spaimă:

— Aici e necuratul! Şi paşte cu privirile cele 30 de ouă aranjate pe masă în formă de piramidă. „In treizeci de ouţe s-a cuibărit viaţă de aghiuţă cu treizeci de ţâţe ca la vaci şi coarne ca la draci”. Pricepi cu ce se pot ucide diavolii iştia care-ţi mănâncă norocul? Şi cum să facem să-şi revină din leşin gânsacul? Cu aurul tău din urechi şi de pe mână… Dă-i-i mătuşii c-o să vezi minune…

Descurajată, fata scoate din urechi şi de pe deget aurul care-1 are, lar daca şovăie să-1 treacă în posesia ţigancu, Untura o îngrozeşte cu voce înfundată, dar apăsată:

— Dacă nu te laş'i de aurul ista, să ştii că la noapte drăcuşorii ce zămislesc aicea vor ieşi din ouă şi-au să doarmă la tine acasă într-un aşternut. Şi-au să-ţi fure căldura bărbătească pentru totdeauna…

În vreme ce fata dă aurul Unturei, gânsacului îi trec lumunle, prmde sa sâsâie, lallaie leneş din anpi şi se scoală pe labe, minunând vizitatoarea.

— Ia-că-tă-lâ-i, a pornit ursitul spre inima ta, face triumfător Untura, adăugând plină de admiraţie: Amarnic duşman s-a cuibărit în viaţa dumitale, copilă hăi. Bine c-ai dat aurul, altfel nu aveai să vezi pantaloni de bărbat în casa ta niciodată…

De cum vrăjitoarea devine posesorul recompensei, îşi şterge cu un capăt al şalincei broboanele de sudoare ce-i năclăiesc părul din streaşina frunţii şi cearcă să răsufle uşurată:

— Erau legate cărările tale spre ibovnic… Ţi-am dezlegat cununia, copilă… Cineva ţi-a făcut-o rău.

— Şi-acuma ce să fac?

— Să-ţi aduci pantalonii acasă cu tot cu bărbatul pe care-1 vrei… Am să-ţi fac de măritat de-o să ai o nuntă frumoasă, cu muzicanţi şi conocari;

copilaşii o să-ţi ducă poala rochiei la biserică, la tancul de pe vârful dealului din Beşeni…

Peste o săptămână, fata stătută din Ineasca iar vine în mahalaua veche a Teleneştilor, plină de optimism şi speranţă muierească, dar şi cu desagele pline – mărfuri deficitare de făcătură germană sau turcească – ca să-i dezlege farmecul de măritat cu… Ghiţă Oţeteanu, flăcău întârziat din mahalaua.

Bordocenilor. Lui Gmţa nici să-i pese ce inima intlacarata se zbuciumă în puterea nopţii, învăluită de mister prin Puţuleuca.

Procesiunea vrăjii – pentru a asigura ursita cu pantalonii pe care şi-i doreşte m casa ei – e mai simpla, dar de mai mare răspundere. Ea prevede deplasarea amândurora, noaptea, spre poarta flăcăului stătut din Bordoceni. Ţiganca, energică, aduna într-o legăturică firicele de mac, măselariţă, ciulini, scrum de broască, rahat ars de soare, apoi face un descântec, o vrajă îndelungată, plină de bolmojeli neînţelese asupra ei. După această procedură, călăuzită de fata statuta, pleacă în vârful Lipăgăului, când luna aţipeşte şi m pântecele lui Ghiţă Oţeteanu dorm şi maţele, ca să chiuie odată, precum zice dânsa că este de ritual. Apoi pornesc spre ursitul adorat. Ajungând la poarta înaltă, cu floricele şi căprioare desenate pe ea, din vale, Untura mai bolmojeşte câteva vrăji, apoi, cu toată puterea, lansează, ca o grenadă spre tanc, bocceluţa magică tocmai în pragul casei, înlăuntrul căreia, fără a bănui ceva, odihneşte Ghiţă Oţeteanu în dulceaţa somnului… Dacă pe la cântatul cocoşilor s-a trezi sa lăsa pentru trebile lui atara, n expiica Untura convingător, şi a atinge cumva cu piciorul legăturica, să ştii că de mâine dimineaţă Ghiţă e al tău şi-o să dea buzna fuior în ograda dumitale, ai să ai pantalonii lui pentru totdeauna. Şi vei avea o viaţă dulce ca plăcintele cu bostan sau turtele cu mac…

— Dar dacă Ghiţă nu s-a scula? Stătu în cumpănă fata.

— Facem totul din nou, o linişti Untura. Dar nu fi preapuielnică! Oricum, pân' la toamnă ai să te iei cu Ghiţă…

Cam mătăhăind neîncrezătoare din cap, fata din Ineasca încearcă să se liniştească, urmărind acţiunile hotărâte ale Unturei, care, înainte de a bate în retragere de la „obiectul strategic nocturn”, face neapărat două lucruri de importanţă primordială, după cum afirmă dânsa: „Banii nimeni nu-i plăteşte m zadar.” Altfel vraja nu se ţine… Retrăgându-se, Untura face m poarta lui Ghiţă şi treaba mică, şi treaba mare…

Pe la răsăritul soarelui, Ghiţă se trezeşte zgâlţâit de părinţi. Sărmanii bătrâni erau albi ca varul, cu părul măciucă şi limba uscată-n gură. Tatăl scapă din mâinile-i tremurânde o legăturica şi pe podele zuruiră nişte grăuncioare împuţite, se împrăştiară firicelele de mac, amestecate cu scrum, ciulini şi măselari…

Toate nebuniile Unturei se descoperă abia în instanţa de judecată. Lui Ghiţă Oţeteanu, ca parte vătămată, îi tremură spinarea, urmăreşte nervos cele trei fete stătute cu ţiganca de la Puţuleuca, ce au atentat nopţi în şir la libertatea lui timp de un an întreg.

Untura, escortată, încearcă să o liniştească pe şefa clubului, profesoară de muzică din Teleneşti şi zvenovoaia de la vii din Ineasca:

— Să nu credeţi judelui ista tărcat, că nu v-am minţit. Eu, dacă vreţi să ştiţi, la vremea mea am făcut de însurat şi lui „pervâi secretari” şi lui „vtoroi” de la raion… Veneau, mititeii, noaptea la mine, şupurându-se prin pârleazul gardului din fundul grădinii. Şi le-am făcut nişte lucruri de neveste: rumene-n obraji şi cu pielea netedă ca aluatul. Rusoaice toate! Laca astăzi, cu toată politica, au bietele femei la casă pantaloni de foşti secretari. Bărbaţii lor din căruţa partiinicâ au trecut cu succes în cea parlamentară. Unul cu rusoaica lui a ajuns chiar voievod…

Şi până să se dezmeticească instanţa de judecată, Untura le şopteşte la ureche.

— Nu vă faceţi griji. Cum ies de la puşcărie, vă mărit pe toate dintr-o singură vraja, cu feciori de primari şi businessmeni. Şi n-o să mai căutaţi pantaloni prin ogrăzi sărace… 0 să-i aveţi în casa voastră cu tot cu bogăţia din pantaloni.

UN PIC DESPRE NIMIC ŞI TOTUL DESPRE… SEX.

A venit o vreme când trebuie să ne consacrăm în orice sferă, de la mic la mare. Aşa ne dictează condiţiile grele ale timpului, şi fiecare cetăţean onest al statului nostru îşi află rostul în domeniul său numai ca să-şi poată asigura cumva existenţa.

În urbe au răsărit o sumedenie de firme şi organizaţii respectabile, care prestează servicii la oricare oră de zi sau de noapte. Aci un club al masezelor, aci unul al scărpinătoarelor, gâdilătoarelor. E adevărat ca instituţiile respective angajează cu preponderenţă femeiuşte celebre, care fac, dacă e să credem afirmaţiilor Ministerului Finanţelor, completări serioase bugetului de stat. Şi altfel nici nu poate fi, căci noi avem cele mai

frumoase dudui din estul Europei, iar activitatea lor ţine de… Sex. Să mori de invidie, nu alta, când descoperi că nu eşti… Femeie.

Dar las' că nici eu nu-s făcut cu degetul. Las toate baltă într-o zi, vând ce s-a mai putut şi, fără a da zvon rudelor şi prietenilor, fac o deplasare de reciclare reuşită în Suedia. Chiar la o instituţie ce-şi are sediul în curtea Academiei şi unde are loc decemarea premiilor Nobel, intenţionând să mai găsesc şi prilejul de a-mi face pile printre cei de acolo. Poate că voi obţine cumva şi eu un mic premiu de prestigiu…

După antrenamente zilnice, cu zbuciume nupţiale, am aflat şi eu un secret care sper să-mi aducă baftă: punctul culminat al plăcerilor sexuale la diferite popoare de pe Mapamond.

Acum am să vă spun în mare taină: fie vorba între noi, intenţionez să întocmesc un horoscop… Sexual. Adică un fel de antologie de sexualitate, enciclopedie sexy. Aşadar:

Sex albanez, de temperament balcanic. De cu vreme se încinge o hora mare m largul câmpiei, în vecmatatea scartelor cu fân. Codana îşi aşteaptă partenerul în dosul uneia din ele şi la momentul oportun, când dansul încă nu e istovit de tot, o rupe din horă de se scufundă în marile plăceri ale vieţii pâ-nă-n zori, străjuiţi de imperiul fânaţelor.

Sex american (cu înclinaţii spre ultramodernism). Este preferat m avion, la înălţimi supersonice, dar cel mai bine m cosmos. Partenerii poartă pe cap pălării de cow-boy, iar partenerele – cu cizme de pescuit în picioare.

Sex bielorus (fără particularităţi proprii). Înainte de-a se decide la primul pas, întru savurarea marilor plăceri, perechea mănâncă o strachină de cartofi fierţi. Apoi se consultă cu un rus, dacă se pot obţine câteva informaţii preţioase despre restabilirea Uniunii Sovietice, şi numai după aceea…

Sex ceh (cu pronunţate particularităţi proprii). De preferat ca în vecinătatea aşternutului scrobit… Să necheze caii. Şi în această atmosferă cabalină, de herghelie, partenerii obţin marea dulceaţă de trai, impresionaţi parcă de vorbele lui Svejk, când mergea la război, sau o poezie cu-o romanţă de parfum.

Sex englez (nelipsit de proverbiala sobrietate saxonă). In momentul suprem… Iubita trebuie să pună pe spinarea iubitului, foarte serios, un peşte (e de dorit un morun) sau un boţ de gheaţă importat din Ulster. In timpul ritualului e musai ca ambii să păstreze cea mai serioasă mină.

Una din principalele condiţii ale sexului german este ca partenera sa nu ţie virgina – se considera ca nu e tata întrebată. Să ştie bine a juca tenis. Pe

peretele din preajma aşternutului să atârne un ceas mare, orologiu şi un grafic bine chibzuit din timp, iscălit prin acord reciproc avantajos. Nemţii ştiu preţul timpului şi sunt foarte pedanţi până şi în dragoste.

Sex italian. Este foarte apropiat de cel francez şi nu are nevoie de o separare conceptuală. Se produce în mijlocul unui imaş, prmtre ierburi şi flori. Locul acţiunii este ornat cu un paner-două, pline cu prezervative (în româneşte – antibebe), descărcate în ajun la o gară sau un port maritim cu furci de fier sau ţăpoaie. Mai e de preferat ca iubiţii să aibă alături mult chişleac, macaroane şi o piftie. Şi un sugaci să scâncească în preajmă.

Sex latino-american (care diferă, evident, de cel spaniol). In vecinătatea culcuşului amorezilor fericiţi răsuna din vreme-n vreme ecourile focurilor de pistoale. Postul de radio difuzează întruna ştiri despre lovitura de stat ce s-a produs în una din ţările vecine.

Sex polonez (aproape incolor). In timpul momentului fericit, partenerii e de dorit să se sprijine de un mesteacăn tânăr, mlădios, lar m vecmatate sa… Latre un came.

Sex românesc (cu pronunţata alura pudică pur naţională). Dezbrăcăţeii pot simţi cea mai mare plăcere după o intrigă plină de mâncărime şi bârfe superficiale, pe fundalul unui poloboc cu mustuiala, în plină toamnă tihnită şi romantică. Lar la o poştă, înconjurat de oiţe bârsane, un baci să doinească la fluier cântece de melancolie.

Sex rusesc (unul dintre cele mai originale). In încăperea unde urmează să aibă loc actul de dragoste să miroase a rachiu. Bărbatul buget la faţă, ameninţând strămeleagul cu sabia sau pistolul, strigă în stilul „ceastuşte^-lor de pe Volga: „In numele revoluţiei – scoală!” Dacă strigătele acestuia nu au sorţi de izbândă, atunci îi împrumută iubitei o pereche de palme peste obraji, după care… Adoarme buştean. Şi în situaţia creată iniţiativa sexului este preluată de Vasilisa-Krasa-Dlinaia-Kosa. Ea bagă două degete în cavitatea bucală şi sloboade un şuierat măiestrit, chemând în ajutor… Vecinul.

La spanioli şedinţa ideală de sex se produce după o lungă şi încordată partidă de coridă, cu joc de castanete şi ritmuri de chitară havaneză. Tabloul taurului răpus îi insuflă partenerului vigoare şi temperament, partenerei – senzaţia unei dominaţii masculine majore.

Sex ţigănesc, cunoscut în lumea întreagă. Este pe cât de temperamental, pe atât de fidel. Duduia, totdeauna, spre deosebire de nemţoaică, trebuie să fie numaidecât virgină. Împerecherea tinerilor romantici trebuie să se întâmple

la gară, în dricul zilei, în cântecul roţilor de tren. Deasupra tinerilor cânta muzica, poate un cor ţigănesc. Chirandele bătrâne, gospodine vrăjesc, puradeii buzunăresc călătorii, iar bărbaţii în cămăşi înflorate, cu cercei în urechi, dansează de le scapără călcâiele.

Sex ucrainean. Este anticipat de o trapeză cu slănină şi usturoi. După care plăcerea este mai plină, dacă perechea se ştie în dosul unui gard de nuiele scârţâind, de e noapte, sau în podul unei case acoperite cu stuf, de e ziua, în cazul că actul placerii se desfăşoară într-un sat ori cătun. Dacă chestiunea are loc la oraş, cel mai potrivit loc este balconul.

Şi tot aşa într-un cântec prin toată lumea civilizată… Dar să nu credeţi care cumva că, aflând toate-acestea, am de gând să le folosesc în scopuri practice sau meschine. Nu mai divulg chiar secretele referitoare la felul cum unele popoare ale Terrei îşi reglamentează problemele demografice – prin dragoste, fără de dragoste în laboratoare şi eprubete, prin copaci sau stufării, locuri tihnite sau gălăgioase, cu sau fără ardei iute. Fiecare cu sexul lui. N-am dorit să divulg marele secret că la Ineasca locuieşte Gheorghe Tarcaţaua, june aprig la toate, care e de ajuns să vorbească de două ori cu duduia, ca aceasta să purceadă însărcmată. Toate femeile când îl văd, îl ocolesc, fără a uita să-i zâmbească. Acum sunt alte vremuri peste tot, alte moravuri. Erotica şi sexul au ajuns a fi o mândrie a fiecărui neam. Evreii, bunăoară, curând vor scrie pe drapelul lor cu litere de aur: „Banii şi sexul guvernează universul!

Deşi lucrurile acestea ţin de intimitate, cum am aflat chiar aici, la Stockholm. Fiecare neam propune marfa pe care o are şi, ca să vezi, evreii înving mai în fiecare an, cucerind premiul Nobel. Au ei secretul sexului lor, pe care oricât mi-am dat străduinţa, n-am izbutit să-1 aflu, de aceea nici n-am prilejul să-1 descriu.

Marea mea descoperire constituie însă strategia cetăţenilor din ţara noastră independenta, angajaţi prin reprezentanţele şi ambasadele din străinătate. Consultând această enciclopedie de sexualitate, sper ca ea să devină cartea de căpătâi a fiecărui diplomat, astfel difuzându-mi descoperirea pe toate meridianele globului. Poate chiar în modul acesta să-mi recuperez cheltuielile pentru delegaţia de investigaţie. Şi-apoi sincer vorbind, ce fel de diplomaţie este aceea care nu cunoaşte tradiţiile sexuale ale cutărui sau cutărui neam în mijlocul căruia va fi nevoită să-şi exercite funcţiile de serviciu…

P. S. Când eram gata să predau acest studiu, mai făcuşi o descoperire. Pe lângă sexul românesc, a mai apărut acuma unul nou: cel moldovenesc. Acesta, de regulă, are loc m ultimul timp în sânul naturii, iar în cazurile exotice – într-o barcă ce pluteşte lin pe gârlele gâgăuţeşti şi transnistrene, printre nuferi. Partenerul se întâmplă uneori să-şi moaie fuduliile m chiar două luntre, fapt care nu deranjează prea tare partenera. În liniştea ghiolului, sub acompaniamentul bâzâitului de ţânţari şi al buhaiului de baltă, un tranzistor transmite nestingherit aprinse dezbateri ale Divanului m problemele lingvistice.

HAHAM ŞI CHICHIRIŢA.

Copilăria mi-am petrecut-o lângă grajdul satului şi eram cel mai bun prieten cu moş Mihalache, rândaşul hergheliei, care avea o deosebită căldură părintească pentru copiii mahalalei noastre. Cu timpul unii dintre noi îi câştigaserăm pe deplin încrederea şi grăjdarul accepta să fim alături de el chiar şi în cele mai importante clipe ale serviciului său. Însuşi grajdul era o clădire lungă şi încăpătoare, cu pereţii înalţi, vopsiţi cu chinovar. Geamurile erau iarna acoperite cu foi de cort, iar în plină vară descoperite, prin gurile lor căscate roind milioane de musculiţe şi bondari. Un singur bec electric, un-de-şi avea loc armăsarul hergheliei, Haham, tremura să destrame pânza cenuşie a semiîntunericului dinăuntru.

În una din zile moş Mihalache ne aduna pe cei mai răsăriţi din ajutoarele sale de încredere şi, după felul cum ne spuse să venim la o vreme anumită, pricepurăm că vom fi martori la ceva prea important din viaţa grajdului şi a hergheliei din Ineasca. Moşneagul îşi puse într-adevăr în gând să-1 împerecheze pe Haham cu Chichiriţa, o iapă tânără şi şargă, îndrăgită de noi şi moş Mihalache de cum apăru în herghelie. Noi, copiii, îi împleteam coama în gâţe, i le împodobeam cu busuioc şi cordeluţe colorate şi ne bucuram că, în sfârşit, i se poartă cinstea. Armăsarul îl apucaserăm de când ne ţineam minte, dar Chichiriţa crescu în ochii noştri până se făcu o mândreţe de cal. Şi moş Mihalache o îngrijea cu multă pasiune şi chiar o păzea când scoteam herghelia la păscut, să nu se încurce cu vreun armăsar slăbănog din cei ce adulmecau hojma crupele iepelor.

Acum bătrânul socoti că Chichiriţa e numai bună de împerecheat şi, cme ştie, poate-şi pusese în gând sa mnoiasca herghelia cu o nouă viţă, dacă ţinu s-o dea numaidecât la Haham. Moşneagul era încă în putere, dar îl cam dădeau de sminteală vederile, iar smocurile de păr sur din urechi, ca şi cele din creştet, îl împiedicau să desluşească sunete importante la o afacere ca

atare. Poate că şi acesta fu un motiv pentru care ne chema pe noi. Slobozind armăsarul, după ce o legă pe Chichiriţa la iesle, mai din lung, moşul stăpânea calul de un căpăstru, tot răcnind cât îl ţineau bojocii:

— Scoală, oropsitule, de atacă cu furtunul!

Eram, precum v-am spus, martori activi, şi la solicitarea bătrânului confirmarăm momentul crucial de nuntie, pentru ca mai apoi, când Haham deveni trist, rândaşul să ducă iapa la locul ei, netezindu-i crupa a mulţumire… Fu o împerechere oarecum solemnă, de care moş Mihalache se simţea mândru şi ne asigură că la anul viitor Chichiriţa numaidecât are să fete un mânz de toată frumuseţea…

Aşteptam cu nerăbdare să treacă anul.

Toate ar fi fost bune dacă autorităţile de la Teleneşti nu s-ar fi apucat într-o zi de cap că oamenii muncii din satul ce stă în coastele raionului nu au un focar de cultură. La indicaţia diriguitorului principal al administraţiei locale s-a decis ca grajdul Chichiriţei şi al lui Haham, întru ridicarea nivelului ideologic al sătenilor, să fie de urgenţă reconstruit m club. 0 jumătate de vară cele mai harnice gospodine de la Ineasca au muruit pereţii cu trei luturi: cu paie, cu pleavă, cu balegă, după care au dat clădirea cu var alb ca neaua. Dulgherii din Băneşti au podit duşumeaua, iar în locul unde tocmai era ţinut Haham ridicară o scenă. Apoi av fost zugrăviţi pereţii pe dinăuntru cu frunze de viţă de vie şi struguri copţi, au fost slobozite din tavan mai multe candelabre electrice, sticluite geamurile şi totul trebuia să pară plăcut, atrăgător. Nici urmă de grajd, de herghelie. Numai moş Mihalache umbla trist m jurul noului club, bolmojind supărat că i-au transferat herghelia din mijlocul satului într-o fermă acoperită cu stuf, de pe celălalt mal al Ciulucului.

La deschiderea noului lăcaş de cultură, au fost invitate colective artistice din Teleneşti, orchestra lui Maranţa şi, în primul rând, brigada de agitaţie de la şcoala de muzică din raion, ce se bucura în anul cela de un succes enorm printre demnitarii frontului ideologic din partea locului. Corul era constituit din feciorii şi fiicele evreilor din târg, odrasle cu preponderenţă ale şefilor şi vânzătorilor. In '40 părinţii acestora întâmpinaseră cu flori tancurile ruseşti pe Dealul Molnicului, primind, fără voia moldovenilor, cu braţele deschise, venirea Puterii Sovietice. Moş Mihalache cam în glumă, cam înadins, îi zicea „Putoarea Sovietică”. Îmbrăcaţi în fuste şi pantaloni negri, cămăşi şi bluziţe albe, cu panglici roşii ca focul în piept, cu ţăpoaie şi furci în mâini (simbolizând poporul răzvrătit), aceşti copilaşi-minune interpretau numai

cântece patriotice, revoluţionare, majoritatea în limba rusă. Lar dacă se mai nimerea în repertoriul lor vreun cântec în graiul localnicilor, apoi aveai impresia, din cauza greşelilor, ca pe scena se dezghioacă păpuşoi. Despre acest cor şcolăresc se scria mult în ziarul din localitate şi se vorbea la nodul de radio. Noi, copiii, care nu înţelegeam o iotă ruseşte, eram curioşi, mai ales după ce învăţătoarea ne-a vorbit cu multă încântare despre copiii-minune, despre dirijorul lor Mendel Mengherfus…

În seara ceea, la deschiderea solemnă a „clubului”, Maranţa silea orchestra să-i zică un marş după altul, era multă agitaţie, lumină şi aşteptare. Peste sala arhiplină răzbătea un fel de rumoare din zăpuşeala fierbinte, răspândindu-se afară prin geamurile sticluite şi asudate. Înaintea rândurilor cu scaune roşii stătea protipendada locală şi noi, copiii din Ineasca, iar ca un miracol, alături, moş Mihalache cu biciuşca în mâini. Cu urechea dreaptă ciulită înainte, se străduia să audă şi să desluşească ceea ce urma să se petreacă pe scena, de unde, în sfârşit coborâseră discipolii lui Maranţa. În cele din urmă, din colţul unde era cândva ieslea lui Haham şi unde petrecu clipe dulci cu şarga „ Chichiriţa”, slăvitul cor de importanţă locală îşi făcu apariţia, acompaniat de aplauzele furtunoase ale publicului. Pentru prima oară în lumina rampei se aliniară în trei rânduri feţe dolofane, dar cu priviri grave sub ochelari. Pe scenă, în faţa coriştilor, ieşiră dirijorul Mendel Mengherfus, acordeonistul Iţic Fux şi solista Ruhilea Şleiser, o domnişoară grăsulie, rumeoară, cu fălci cărnoase şi ochelari bulbucaţi. Lumea din sală înmărmuri, când talentatul dirijor, stând cu picioarele răschirate, exact în locul unde cu un an în urmă Haham îşi demonstra cu atâta fudulie strămeleagul, ridică bagheta magică îndemnând solista să ia aer în plămâni. După care o voce gravă cutremură uşor pereţii: „Cântecul revoluţionarilor de la Griviţa! N şi tot atunci continuă în ritmul acompaniamentului de acordeon: „Scula-a-ţi voi, or-r-opsiţi ai soartei!”

Apoi corul în trei voci armonioase secundă solista zguduind de emoţii patriotice publicul din sală. Clubul de la Ineasca aplauda primul concert şi noi eram foarte fericiţi. Lar m acel moment moş Mihalache, care nu slobozea codirişca din mâini decât la biserică, temându-se să nu i-o fure cineva, probabil, cu auzul încordat la scenă, ne spuse voios ca iapa a fătat un mânz şi, aprobând în felul lui concertul, zise, să-1 audă toţi în pauză:

— Asta e când totul se scoală la vreme! A ajuns departe şi Griviţa, şi Chichiriţa…

De atunci s-a scurs multă apă pe Ciuluc. Toţi acei care au concertat la deschiderea clubului din Ineasca, au zburat ca păsările călătoare peste mări şi ţâri şi te miri de-şi mai aminteşte vreunul cântecele revoluţionare de adineaori. Numai lunca sărată a Ciulucului păstrează amintirea lor, mângâind, printre herghelia de cai ce zburdă vara liber, câte o coamă şarga ce seamănă leit cu a Chichiriţei, cea care începu frumoasa vita cabalină pe locul unde astăzi sub fosta scenă a focarului de cultură este ceea ce trebuia să fie – cuibarele moţatelor de soi ale incubatorului cultural ineştean.

S-a călătorit în lumea celor drepţi şi moş Mihalache. Biciuşca lui flutură acum deasupra pălăriei de cow-boy, purtată de un tânăr ce face o dată, de două ori pe an cale lungă peste Dunăre, la bulgari, cu piei cabaline. Nu mai paşte demult iarba verde nici Haham, nici Chichiriţa – ciolanele lor au fost mâncate de valţurile unui abator nesăţios. Şi numai în mijlocul acestor amintiri regretabile răsar ca din străfunduri vocile acelor copii de evrei bine educaţi şi bine hrăniţi:

— Sculaţi, sculaţi şi atacaţi!

FARMECUL MEDICINEI POPULARE.

Pe mătuşa Vasiliţa o zgârâie într-o după-amiază mâţa vecinului şi veni speriată la ambulator. Medicul de sector, un bărbat josuţ, lat în spete, grăsulean, cu ochii înceţoşaţi, dar şireţi, cercetă îndelung degetul rănit, ca în cele din urmă să spună pe un ton neînduplecat:

— Rana este serioasă şi mata ai şansa să turbi degrabă puţintel. Şi netezindu-şi chica împărţită în două smocuri printr-o cărâruţâ dreaptă, fix prin mijlocul capului mare, vorbi mai departe: Dar ca să nu o dai cu sălbătăciţii, să nu apuci câmpii, va trebui să-ţi ampu… Să-ţi retezăm degetul din rădăcină…

Slabă şi uscăţivă ca o salcie cioturoasă, cu câteva fire sure ieşindu-i din nasu-i ascuţit, mătuşii prinse să-i tremure barba cât un sâmbure de zarzăre. Ochii i se umeziră şi i se umplură de o spaimă îngrozitoare. Din tălpi până-n creier ca un trăsnet o străpunse un fior de gheaţă.

În lavaboul din cabinet, din cauza veşnicelor defecte, apa începu să bolborosească zgomotos şi deocheat. In vecinătate, peste drum, se auzea mugind aprig un juncan, care petrecea cu priviri însetate o juncă, mândră şi tărcată, dusă de curmei de către stăpânul ei la buhai.

— Aoleo, maică, ce mă fac eu acuma? Bătrâna simţi că trebuie să treacă îndată la water closet. Se strecură pe culoar, dar găsi uşa închisă. Întoarse

privirile necăjite spre doctor şi-1 văzu m pragul cabinetului său, zâmbind dulceag şi învârtind pe arătător cheiţa veceului:

— Sunt stăpân deplin aicea, rosti el cu subînţelesuri. Lar după ce mătuşa reveni în cabinet, îi ascultă păsul fără să se clintească.

— Vinovat de toate e vecinul, osândi-1-ar Dumnezcu să-1 osândească! Are o mâţă obraznică foc: mănâncă ouă calde, iar eu am dat s-o prind la cuibar… Am să plătesc 40 de slujbe la biserică, să-1 pedepsească Domnul pentru cele rele câte mi le face-acum, labătrâneţe…

— Nu apela la preoţi, căci ei n-o să te trateze aşa ca mine. Eu îi ştiu, zice c-o voce imperturbabilă medicul, presurându-i rana cu-n prafalb şi bandajându-i cam neglijent degetul. Banii matale vor trebui pentru medicamente, scumpe, dacă doreşti să nu-ţi ampu… Tăiem degetul…

Când auzi din gura medicului vorba de parale, începu s-o usture encefalul. Nu mai simţea durerea la deget. De unde să mai ia bani, dacă luni în şir statul reţine achitarea pensiei?

— Mătuşică! Medicul face iar ochi dulci. La anii matale nu aborda astfel problema. De mult trebuia să ai îngropaţi gologani, cu preponderenţă valuta forte, pe cărăruşa ceea îngustă, care duce spre uşiţa poliţiei pe care, în fiecare dimineaţă, pleacă la serviciu comisarul… Să fi făcut aşa, azi nu trăgeai nădejde la pomenile voievozilor noştri şi aveai toate şansele să eviţi… Turbarea, hm! Rabia.

— Decât s-ajung în halul ţâcnelii, mai bine îmi pun juvăţul…

— Mata… Nu te indispune.

Văzând o întorsătură atât de gravă, doctorul îşi puse ochelarii, nota ceva într-un registru, după care îi ceru bătrânei să întindă braţele şi să închidă ochii.

— Tremură ca strunele de havaiană, făcu medicul lung şi melodios. Sunt necesare nişte greutăţi… Cu ochii închişi, bătrâna răspunse calm:

— Am pregătit eu ghirele trebuincioase, că nu-s prima oară pe uşile astea. Şi scoase din coşul din papură două sticle de ţuică şi, prinzându-le în palme, întinse iar mâinile care acum tremurau mai puţin.

— Păi asta-i pondere, mătuşă?

Pacienta deschide ochii şi priveşte şi dânsa mirată sticlele de rachiu ieftin. Doctorul îi citeşte întrebarea:

— Cogneac, mătuşă. Cogneac franţuzesc, ai auzit? Ţi-am mai spus-o şi data precedentă, când ţi-am tratat scarlatina. Ce, nu înţelegi limba cea de stat până la capăt?

— Parcă pricep în ce limbă grăieşti… Ş-apu, cu limba… Unul domnul ştie ce limbă vorbim.

Tot atunci cele două sticle, pe neprins de veste, trecură din mâinile butucănoase ale mătuşii în noptiera medicului. Uşa cabinetului se deschise şi înăuntru dădură buzna buluc un grup de tineri în halate albe.

— Ce-aţi venit, mă? Doar astăzi nu aveţi cursuri.

— Clinica de-de sector-r e ca-ca alma mater – izvor de-de cunoştinţe şi de deprinder-r-ri pr-ractice, zise unul dintre studenţi, graseind şi bâlbâindu-se un pic. Nu aşa ne sfătuiaţi la fiece pr-releger-re? Cu-cur-rând intrăm în sesiune, ave-…eavem examen cu Dumneavoastră.

— Larăşi vă interesează verificarea?

— Despre rolul urinei, se grăbi să-1 întrerupă un student, despre importanţa ei m procesul metabolismului în organism…

— E teza mea de doctorand… Tocmai am un exemplar interesant, zice medicul, arătând cu privirea la mătuşă. Pare că tema dată ar putea aduce puţină lumină asupra cazului.

— Numai să nu mă tra-tor-turezi cu ud, doctore. Al dracului m-a durut când m-ai tra-tor-turat de scarlatină.

— Depinde ce fel de urină utilizăm la tratament. De cabalina, de bovină, de şoarece, de şobo… Guzgan. In cazul matale vom folosi urină de felină. Adică, de mata.

Studenţii scoaseră deja câte-un caiet dictando şi începură a conspecta spusele medicului. Privirile mătuşii lăsau impresia unui prizonier din lagărele de concentrare supus experimentării diferitelor medicamente.

— Face bine chiar şi contra turbării?

— Contra, contra, mătuşă… In ultima vreme, dacă urmăreşti televizorul, apoi…

— Nu prăjesc nici un televizor, pentru că, poate ştii, se stinge luminaşi…

— De aia ascultă aici ce se spune… Medicina populară e la putere acum. Remedii preţioase conţine balega de vacă proaspătă, alte excreţii de animale domestice… Să nu ignorăm înţelepciunea adâncă a poporului, mâcă… Dar să revenim la cazul domniei tale. Am spus: rabia se tratează cu urină de felină care s-a preumblat anul curent prin şopronul casei cu motanul. Mâţa în cauză, mă rog, a realizat acest rit… Această rută bio-logică prin şopron?

— Voi întreba copchih din mahala, că numai ei pot şti, zise bătrâna, urmărită de ochii tineretului studios.

Vremea scăpăta spre chindie. La geamul larg deschis, de unde mai răzbătea mugetul juncănaşului, apărură doi juni de vârsta doctorandului, care-i făceau semn să vină cu ei. Unul mai pistruiat, cu frizură stil punk, îi şopti: „Avem frigărui! Le-a adus şeful abatorului… L-am scutit de amenda fiscală…”

— Ceva udătură e?

— Puţină, dar este. Ţuica l Două sticloanţe… Am avut numai un pacient, cu o zgârâietură uşurică, şopti medicul înclinat peste pervazul alb. Dar cred că merge. Mai trecem pe la profu Panciu, care e la admitere… Precis că are ceva de păpat şi de băut. Sindrofia e gata…

În timp ce studenţh se pregăteau să plece împreună cu mătuşa, cu multe sfaturi preţioase privind medicina populară, medicul mai făcu o declaraţie calmantă:

— Deja n-ai să mai turbi. Am vorbit cu studenţii, aceşti reprezentanţi ai medicinei de maine, şi ei te vor lua sub tutelă. Şi să ştii că urina felinelor e de leac dacă respecţi condiţiile sus-enumerate: să fie mâţa tânără, preumblată, sau… Pur şi simplu umblată cu motanul în şură, după prima seară de pierdere a castităţii… E un leac străvechi, depistat de către o expediţie anglo-saxo-mongolâ pe basoreliefurile din piramidele egiptene. Şi încă una, cea mai importantă condiţie: urina, când o vei aplica pe rană, să aibă culoarea… Cogneacului franţuzesc.

— Dar pentru gâlci ai ceva din medicina populară? Ţinti mătuşa cu privirea medicul care era gata de ducă la amicii ce aşteptau în curte, sub salcâm.

— Desigur. Excreţie de cucuvea. Athene noctua i se mai spune păsării. Să-ţi ungi gâtul de trei ori pe zi, înainte de mâncare.

— Laca, să nu fii la noi medic duneta, nu ştiu ce-am face, zise bătrâna. Dumnezeu să te aibă în paza lui şi să te ferească de oameni răi. În fiecare dimineaţă să te uiţi în oglindă şi să mulţumeşti lui maică-ta că te-a adus pe lume: să fii hâtru şi de-ajutor. Am ştiut câte ceva din… Remediile…, din leacurile babelor, dar chiar aşa ca dumneata!

— Doar sunt medic, nu cartofor, mătuşă. Asta o ştiu şi studenţii, care dau buzna la mine să se adape… Ah, cunoştinţele! La mai mult şi la mai mare. Trăiască naţia!

— Sus cu ea! Au exlamat junii de după geam, fericiţi că veni momentul despărţirii.

MADE IN MOLDOVA.

Unicele surse de venit ale Republicii noastre, de când ne credem independenţi pe toate tărâmurile, sunt piaţa centrală, bişniţele de toate nivelurile şi abia mai apoi roşiile, tutunul, vinurile şi femeile tinerele. Dar cea mai mare, desigur, contribuţie în vistieria valutară rămâne să o aducă… Punctele de trecere de la hotar la hotar, îri frunte cu eroicii vameşi. Aceste pârleazuri s-au înmulţit datorită străduinţelor Moscovei şi Ankarei, precum şi ale berbecuţilor de importanţă locală, care s-au opintit destul ca „ţărişoara" noastră să mai 'Tete„ încă două „surori gemene„: Gâgăuzia şi Transnistria. Vameşii s-au plodit m sud, nord, est, vest, ca muştele deasupra bălegarului. După „husarii" poliţiei rutiere, care au pălării de America şi mutre de Durleşti (înmulţiţi şi ei că bâzoii pe toate drumurile naţionale şi mai puţin naţionale), vameşii sunt, desigur, cei mai perseverenţi, prudenţi şi băgători de seamă cu clienţii care se întorc din călătorii peste hotare, cu preponderenta din Europa putredă, care, auzind despre Republica Moldova, se uită chiorâş la hartă să se întrebe unde o mai fi şi asta…?

Toţi cetăţenii de pe glob ştiu că până la intrare sau ieşire dintr-o ţară trebuie să urmeze controlul vamal. Adevărat că m Europa sunt ţări aproape lipsite de vămi, încât nici nu simţi când le-ai păşit hotarul. La noi e altă poveste. Străduinţele guvernanţilor au umplut în grabă vămile cu legi şi cu instrucţiuni, pe care vameşii s-au grăbit să le însuşească. Lar unde nu le-au avut, le-au împrumutat de prin vecini, laolaltă cu năravurile. Perseverenţa vameşilor e atât de aprigă, încât nu poţi nimeri nici la veceu până nu urmezi procedura de con-trol de-a mărunţelul. Am simţit-o pe propria-mi piele, întorcându-mă cu un grup de cetăţeni de neamuri felurite din Suedia, unde urmasem nişte cursuri de reciclare în probleme de sex la diferite popoare de pe glob… 0 englezoaică, ce nicidecum nu înţelegea de unde s-a luat în Rusia o ţară ca Republica Moldova, a creat vameşului impresia că prin „niznaiul" ei camuflează ceva de ochii vigilenţi. 0 cisternă cu apă călduţă, pe care era scris cu litere măşcate „Made în Moldova", este oricând la îndemâna vameşilor şi la dispoziţia străinilor. Respectabilei doamne i s-au administrat două clistire, ostenindu-se şi cei de la vamă, şi cei de la securitate să ghicească dacă nu cumva duce ascuns pe undeva aur sau uraniu pentru arme atomice zămislite în Orientul Apropiat. Lady era în tranzit spre Irak şi a fost puţin revoltată. Dar când bravii noştri vameşi i-au solicitat impresia personală despre cum sunt ocrotite drepturile omului în ţara m care s-a pomenit întâiaşi oară, dânsa-şi descoperi dinţii albi şi îngrijiţi, ca să răspundă în auzul tuturora:

— Goot! Bine, bine-forte bine… Au-u-u! Tocmai chiui sărmănica de plăcere amintindu-şi de Anglia ei natală.

Un neamţ bine spilcuit, cu telefoane electronice la şold – un târgoveţ de prestigiu cu anticoncepţionale, pe nume Buhgner – este întâmpinat cu zâmbet amabil de vameş. Lar când îi găsesc în valiză un prezervativ pentru balenă, controalele de la hotar îl iau drept un contrabandist, care intra în ţară ca să-1 susţină clandestin pe unul dintre candidaţii la preşedinţie. Şi un grănicer unde nu strigă asurzitor:

— Hande hoch!

Nemţoiul scapă valizele, ridică ambele mâini în sus şi priveşte îndobitocit la vameşii care umflă din răsputeri enormul balon, ca să se convingă că străinul a încercat să aducă în ţara noastră, pe lângă toate investiţiile, şi un atribut din domeniul experienţelor termonucleare… Nici n-a izbutit străinul să se dezmeticească, hm! Că s-a pomenit faţă-n faţa cu cisterna cu apă călduţă.

Turiştii care ne vizitează ţara după primele clipe se dezmeticesc că au de-a face cu vameşi de soi, băgători de seamă peste tot. Chiar şi-acolo unde nu te-ai aştepta. Un maghiar, supărat pe propria-i viaţă, tuna şi fulgera, ameninţând că ungurii sunt stăpâni cum au şi fost pe Ardeal… Vameşul, un căzăcel cu chica înflorită sub cozorocul cartuzului, văzând cât de pornit pe jaf e maghiarul, începu a-1 buzunări, dar, negăsindu-i nicăieri Ardealul, îl apropie pe bănuitul contrabandist de butoiul cu zeamă călduţă de urzică, presură acolo câteva ace de patefon şi-i făcu meştereşte un clistir de mai mare dragul… Unguroiul, chiuind cât îl ţinea gura, părăsi perseverenta vamă, încântat de ospitalitatea acestui popor, care ştie să-şi păstreze demnitatea şi independenţa…

Unei bătrâne de la Ineasca, ce trecea şi ea Prutul la nepoţelul student cu un vraf de plăcinte cu cireşe şi cu varză, vameşul Chironel îi fărâmă bucăţele vărzarele, căutând apoi, la microscopul electronic, în conţinutul pizzei noastre naţionale dolari şi altă valută convertibilă. Faţă de cei ce ne vin sau se duc peste Prut, schelarii din proaspăta Republică Moldova sunt din cale-afară de vigilenţi.

Afară de butoaiele cu apă călduţă, guvernanţii de la noi ştiu a te vămui şi până a ajunge la vamă. Îţi plasează în portbagaje nişte potcoave de cai pieriţi în stepele calmâce, ca la frontiera să te cotrobăiască prin toate ungherele sufletului, să te scuipe peste tot şi să te ţină la perete cât se consultă cu edilii din cetate, gata să raporteze că au prins infractorul cu

numele de… Român. Şi chiar de nu duci nimic în România, vine de sus comanda: „Caută!” şi numai după aceea intri sau ieşi din Europa în Europa.

Acum aţi înţeles cu ce ne slăvim pe continent? Drept dovadă e şi muzeul vămilor noastre naţionale. Aici poţi vedea cu ochii proprii prezervativul de balenă şi ochelarii de elefant, confiscaţi de la un african la graniţă cu Găgăuzia… Şi, desigur, un film cu panoramele castelelor construite de eroicii vameşi, care ne reprezintă cu atâta osârdie republica la hotare.

Cred eu că aţi priceput de ce în vremea de astăzi majoritatea parlamentarilor îşi trimit de urgenţă odraslele la învăţături… De vameş. Ei sunt cei care ne vor duce faima în lume. Nu în zadar la intrarea şi la ieşirea din „ţară” stă scrisă lozinca, cunoscută în toată lumea: „Made în Moldova”

PIAŢA VÂNZĂRII NAŢIONALE.

În vreme ce marcşii şi leninii noştri de la Mosc, dobă de un soi de carte ce turmentează minţile, molipseşte lumea de minciuni, nu-şi dau rând să ocupe tronul ţării, eu m-am dezis de toate şi m-am aventurat în business. Azi mulţimea toată dă năvală la poarta pieţei centrale, unde toţi vând şi aproape nimeni nu cumpără.

Monopolul târguielii până una-alta a nimerit şi el pe mâinile unei mafii, dirijate din umbră de aceiaşi marcşi şi lenini, şi mă pomenii că nu mai am teren pentru afacerea mea comercială. Totul e blocat şi toţi au „acoperiş”. Dar când m-a strâns nevoia, mi-au încolţit şi mie mugurii înţelepciunii, descoperind pe lângă darul meu de palavragiu, şi spirit inventiv. Aşa-i când încep să-ţi ghiorăie maţele de foame, să-ţi plângă puradeii din urmă – descoperi calităţi pe care nici nu le bănuieşti.

Mai întâi trebuie să-ţi dai seama că pentru a concura pe piaţa noastră naţională este necesar să oferi marfa pe care nu o are nimeni şi care este cea mai deficitară. Timp de câteva zile i-am studiat minuţios pe cei care vând medaliile buneilor, chiar şi pe cele proaspăt oferite cu vagoanele de Voievodul ţaratului nostru. Alţii vând cărţile lor, editate prin pile, fără a fi scriitori sau poeţi. 0 parte îşi oferă servicii de propunere la decemarea vreunui premiu literar. Laureaţi…

În situaţia noucreată eu caut să vând ceea ce poate avea priză la cumpărător. M-am săturat să tot trăiesc cu centura pantalonilor strânsă la ultima gaură. Şi iată că mi-a venit în minte să fac business cu „Herbalife”… Moldovenesc. Reţeta pe care am descoperit-o e simplă de tot: o bucată de slănină crudă, ţinută câteva zile la soare, o cană de apă de robinet… De două ori pe noapte: o dată înainte de culcare (de dorit îndată după miezul

nopţii) şi a doua oară în zori de ziuă. După care, ca să te simţi mai liber şi suveran toată ziua, cât durează procesul de slăbire, te aţii pe lângă un hectar de pădure mai deasă.

Ca să-mi fac reclamă tare, 1-am angajat pe lângă mine pe amicul Aron Ghildenstem, care are o experienţă bogată de luptă cu basmacii în Turkestan, de activitate în ilegalitate (nimeni să-1 ştie şi să-1 vadă) la instaurarea Puterii Sovietice în Moldova. Cu atât mai mult cu cât Aron, după ce Ivan Ivanovici i-a înmânat medalia de Erou al Muncii Socialiste, nu şi-a mai spălat mâna. Şi acuma facem şi cu trebuşoara asta un ban de cheltuială. Bătrânul îmi face publică mvenţia în gura mare, cât ţine piaţa. Unde tună şi cine se adună! Cei care vin cu blestem asupra lui Aron – după ce au folosit „Herbalife" moldovenesc, de-au stat câte-o lună prin pădure, acoperind un hectar-două cu îngrăşăminte naturale – îl găsesc cu zâmbetul până peste urechI. Li felicită călduros pentru că au slăbit şi le strange mana. La cei încrâncenaţi de mame – cu stânga, tara slinul istoric, ca să scape de ei mai repede. La cei căscaţi – cu dreapta, ca să adulmece o săptămână parfumul de Ivan Ivanovici şi izul de distincţie ilegalistă. Desigur, pentru plată. Căci ce miros poate fi cel pe gratis?

Cine nu consumă „Herbalife", dar vrea, pur şi simplu, să-i strângă mâna, o poate face pentru o taxă fixă. Cel care doreşte să i-o mai strângă o dată, la o săptămână, se bucură de o reduccre din preţ. Şi aşa mai departe. Lar cum el este angajatul meu, îmi aduce ghişeftul cuvenit. Nu asudă prea tare. Cu înfăţişarea lui de beduin, trebuie doar să clipească enigmatic din pleoape, când vreun hăbăuc citeşte inscripţia dinaintea lui ca să perceapă taxa stabilită zilnic de pe cel ce-i scutură mâna…

Dar stai să vezi, nene, că asta încă nu e tot. Puzderie de ziarişti din ţară şi de peste hotarc mă asaltează, mtrigaţi de exponatul pe care 1-am adus în piaţă. Mă intervievează, cauta să afle adevărata vârstă a amicului. Dar el se cocoşeşte către reprezentanţii mass-media, spunându-le franc:

— N-am vârsta faraonilor egipteni… Cât exista-vă piaţa, atâta fi-voi şi eu. Pe mine m-au alăptat mai multe mume şi voi fi oricând dat cu schimbarea idolilor. Chiar şi cu marcşii şi cu leninii de azi. Lar dacă doriţi să ştiţi, patronul meu nu în zadar m-a angajat în calitate de reclamă. Ştiu a scrie şi versuri, ştiu a compune şi muzică, a cânta, când trebuie s-o fac.

Şi amicul meu înfoaie armonica şi sloboade cât ţine piaţa, căci aici se poate cânta foarte tare: „De la uşă pân la pat de trei ori m-a încălecat!

De la pat pân' la cuptor

— Nu mai ştiu de câte ori, Las' că-i ghini, las' că-i ghini…”

La tejghea, smcer sa va spun, mai am la îndemână şi un şir de reţete deficitare. Pentru cum să procedez cu vecinul care are o situaţie bună în societate şi se simte prea bine, mai ales dacă-i moldovean şi el (conform Constituţiei). Adică, dacă megieşul a pornit o afacere prosperă şi îi merge bine, veniţi la mine ca să vă dau soluţia ce şi cum să faceţi să-i daţi cu secera pe la fudulie. Am studiat minuţios tradiţiile noastre milenare, la opaiţul conştiinţei neamului, şi am însuşit un lucru: m cuptorul demnităţii noastre se coc foarte multe stârpituri; şi dacă cineva încearcă să scoată nasul afară, îndată ori e cotonogit, ori castrat. Cozi de topor avem câţi păduchi pe vremea foametei. Întreg ţaratul doarme somnul conştiinţei şi dacă vreunul tresare prin somn, înseamnă că visează bani. Asta pentru un sfanţ mai bun uită şi de mamă, şi de tată, ba chiar e gata să pună la bătaie… Consoarta sau s-o uite în troleibuz. Arta moldovenilor de a se gâtui unul pe altul prin minciunele şi mâncărime este moştenită de la moşi-strămoşi… Că de la Râm ne tragem! Suntem gălăgioşi la piaţă. Piaţa ne adună şi ne împrăştie ca să ne hrănească.

Banii hotărăsc totul şi toatele. De aceea folosesc orice procedeu, numai să mă căpătuiesc. In Europa încă nu am intrat, ca nu dovedim sa isprăvim mancanmea launtnca. La noi necare se mai gândeşte şi la celălalt. Cum să-i sape groapa. Stând aşa cu gura căscată, în mijlocul pieţei de vânzare naţională, am mai observat că pentru intelectualii autohtoni a nu citi un ziar, o carte, în ultima vreme constituie o mândrie personală. Am intrat cu toţii în agonia banilor… Amicul Aron râde de se tăvăleşte de străduinţa mea de a-mi atrage compatrioţii să pro-cure măcar un ziar, măcar o carte ce zace pe tarabă.

Ura, patrioţi! Mă străduiesc şi eu să-mi fac loc cu coatele printre cei care pot vinde, dar mă pomenesc îndată printre consângenii care… Se vând. Nu mai are nici o valoare nici glasul lui Aron, cu atât mai mult al meu. Fereşte-te la o parte, dacă nu vrei să rămâi cu capul spart atunci când încerci să-i dai la brazdă!

Doreşti să trăieşti bine? Nu „realiza” ziare, nu comercializa carte, ci vinde-i pe toţi, în stânga şi în dreapta. Foştii securişti, turnători, cuţitari, puşcăriaşi, marxişti şi len.in. Işti, m timp ce iobăgimea ieşea, ameţită de setea pentru dreptate, m pieţele Marilor Adunări Naţionale, se dălăceau prin vile şi saune, împărţind între ei banii partidului şi cei storşi din sudoarea

proştilor de noi. Acuma, când vremile s-au schimbat, tot ei sunt acei care au luat hăţurile m mâini şi ne conduc, înzăbălându-ne.

Lar golănimea s-a bulucit în Piaţa centrală, adică tot mare, dar a… adunăturii haţionale, ca să se vândă unul pe altul. Ai-da, proştilor! Vorba ceea, cu Apostolul Paveh „Doamne, ce să facem, lumea se înmulţeşte?” La care Domnul ar fi zis: „Nu-i nimic, Pavele. S-or amăgi unul pe altul de-or trăi mâncându-se, ca moldovemi”.

Şi eu, care mă consideram cândva fiu al naţiunii, cu stea în frunte, acum aplec docil scăfârlia către talentatul meu amic Aron, înghit noduri şi mă acomodez la noul mod de viaţă – de mare patriot al Pieţei centrale de vânzare naţională. Mă bucur că am venit la poarta bişniţei, ce-i drept, c-am târzior, dar sigur pe mine însumi. Şi fâindcă alături îl am pe amicul de la care face să deprind câte ceva în viaţa noastră naţională, nouă, strig cu îndemnare, dar şi cu voce răguşită că marfa mea este de valoare, că-i de calitate şi numai ea poate fi cumpărată. În rest las pe marcşii şi leninii de la noi să rezolve toate pentru ziua de mâine, că totuna nu mai are nici o importanţă părerea mea, a ta, a lui. Chiar dacă am încerca a ne aduna într-o piaţă, unde să punem pe cântar demnitatea noastră naţională, am ajunge iar să ne tânguim, şi să ne autocondamnăm, vorba amicului meu cu miros de naftalină. Adică, acei care suntem condamnaţi să ne vindem unii pe alţii în marele mezate comerciale. Lar la urmă să ne alegem – cel mai cel mai cu stea în frunte Voievod, tot un „Lenin” sau un „Marx”, dar un pic mai naţional, care să vorbească moldoveneşte…

Cumplita adunare… De nebuni! Cumplit meşteşug de pierdere de timp!

FALITUL DUMITRACHE.

Cu ocazia celei de-a treia aniversări a fondării Partidului Progresului Zootehnic, la Ineasca s-a produs un eveniment de nemaipomenită însemnătate locală. Jubileul a fost precedat de nenumărate vizite ale lui Maxim Ganasulcă, care venea tocmai dm capitală, tot înduplecându-1 pe Dumitrache Târşilă să devină membru supliant al faimosului Partid, care astăzi constituie steaua de vineri a politicii statului nostru. Maxim Ganasulcă avea informaţia ca Dumitrache lucrează bine, hrăneşte vacile la vreme, iar când veterinarul-şef se-ntâmpla să rătăcească pe la crâşma din centrul satului, îl înlocuia. 0 lume întreagă ştie că Dumitrache este capabil să le însămânţeze singur când este nevoie cu ajutorul seringilor.

Bovinele se deprinseseră cu acest comis-voiajor, îl simţeau pe Maxim intrând m grajd, să-1 caute pe Dumitrache. Aruncau de bucurie cozile în sus

şi mugeau spre el, în semn de aprobare.

Întocmai cum o făceau la câteva luni după însămânţarea arti-ficială, când Dumitrache intra m ocol, le ţâsela, le vorbea ruseşte, le hrănea, ele răsplătindu-1 cu o deosebită blândeţe şi căldură în priviri, încât ar fi trebuit să fii numaidecât în pielea dobitoacelor, ca să înţelegi drept cine îl aveau – îngrijitorul lor harnic sau buhaiul fermei. Lar întrucât liderul Partidului Progresului Zootehnic confirmase odată de la tribună că pe globul Moldovei toată politica începe de la buhaiul satului, vacile nu mai încăpeau acuma în piele de mândrie, iar Maxim Ganasulcă se alesese după acea cuvântare cu mari mulţumiri – un bilet de sanatoriu la Nissa. Drept că dobitoacele n-aveau cum să ştie că biletul îi mai fusese oferit lui Maxim şi pentru ca 1-a convins pe Dumitrache să depună cerere de intrare în partid ca membru deplin.

Mai înainte de trebuşoara asta, adică de conştiinţa partinică a lui Dumitrache Târşilă, se ocupase secretarul Avram Stuchilă, „conştiinţa" din localitate a faimosului partid. II sfătui ce documente să adune, şi când toate se făcură, la căminul cultural se anunţă adunare cu mare solemnitate. Orchestra pentru îngropat morţii (există pe la noi asemenea colectiv), „tuşul" şi în ziua cu pricina Afinogen Beltibei îşi adună ceata de lăutari ca la mobilizare totală – trebuia celebrată înmânarea carnetului de partid lui Dumitrache.

Intre timp la fermă se mai petrecu un eveniment. Dumitrache era holtei şi tocmai în ajun trebui să-i iasă înainte cu un pahar de vin văduvioara Agafia. Unul Dumnezeu ştie cum se făcu că se trezi într-un pătul de iarbă în găinăria părăsită de pe malul Ciulucului. S-au giugiulit o habă de vreme, apoi când veni ceasul să dea vacilor nutreţ însilozat cu melasă, amanta îi aminti că trebuie să plece la ceremonie şi se oferi să dea mâncare ea însăşi dobitoacelor. Şi cum plăcerile şi le îmbăiau cu băuturica, Dumitrache se făcu numai bun de solemnitate. Când o întrece niţel cu paharul, el e cuminte, blând ca un mieluşel şi doreşte pe loc să tragă la aghioase. Numai bine se găibuise într-un porcan de secară verde, când îl găsi Avram Stuchilâ cu maşina şi, aburind de sudoare, porni să-i explice alarmat că totul este gata şi ^trupuF lui trebuie să fie prezent acolo… Tot bâjbâind şoldurile lui Stuchilă, cu gând să le găsească pe cele ale Agafiei, până la urmă urcă cu cântec în maşină şi iată-1 pe Dumitrache, sărbătoritul, moţăind pe un scaun în rândul doi din sală.

Pe scenă, la o masă cu faţa de pluş roşu, stătea onorata delegaţie de la Chişinău, toţi membri adevăraţi ai Partidului Progresului Zootehnic, rotofei, de parcă odinioară îi umflase cineva cu ţeava. Erau şi ei după un banchet cu frigărui şi vin la Budăi…

La tribună, Maxim Ganasulcă, cu un referat cât două zile de prăşit în dricul verii, informa publicul care este deosebirea dintre limba română, în care se zice „vite cornute mari”, şi cea moldovenească, în care se spune „doghitoace cornorate”. Ca mai apoi să declare cu profundă tristeţe că un mare demnitar din vârful piramidei le-a părăsit rândurile partidului şi acum are mai abitir nevoie să fie completat cu oameni destoinici, cum este Dumitrache Târşilă. Oratorul fu susţinut de Stuchilă cu un lung şir de afirmaţii pe tot parcursul cuvântării, şi cu priviri speriate, aruncate pe furiş spre Dumitrache. Acesta, de cum simţi jilţul moale în locul pătulului de secară, nu mai auzea laudele la adresa lui, căci îşi culcă mâinile obosite pe speteaza rândului din faţă şi foarte curând prinse a miorlăi şi a imita un supt de ţâţă prin somn. Acest obicei – de a suge prin somn – îi rămăsese, cum s-ar zice, din faşă, după ce maică-sa, Dumnezeu s-o ierte, îl înţărcă. Cu câteva rânduri în urmă, cineva îşi cinstea ciracii dintr-un borcan de trei litri, femeile vorbeau de leafă şi de pensii, pe care nu le primiseră de vreun an, dar pe care promitea c-o să le plătească faimosul partid.

Nimeni nu-i acorda lui Dumitrache nici o atenţie decât numai Stuchilă, care se înfurie la culme, văzându-1 m ce stare se afla. Cu toate acestea, Stuchilă anunţase următoarea chestiune de pe ordinea de zi – primirea lui Dumitrache Târşilă în rândurile partidului. Maxim Ganasulcă ieşi în faţa scenei cu un talger de aramă, pe care era un carnet de partid. Ochii celor din prezidiu se luminară. Orchestra era gata să trâmbiţeze „tuşul”, când deodată Avram Stuchilă simţi sub picioarele lui un mic bulhăcel, şirlăul căruia se strecura dinspre banca pe care dormea, miorlăind prin somn Dumitrache. Descumpănirea lui Avram se transmise prezidiului şi reprezentanţii de vârf ai Partidului Progresului Zootehnic simţiră îndată şi ei un miros iute de urină. Maxim Ganasulcă încercă să le aplaneze pe toate cu o glumă: „Vorba ceea, pruncul s-a scăpat în scăldătoarea botezului. /' Dar cum primirea m partid nu era botez, ceremonia sfârşi trist. Orchestra, „din motive tehnice”, îşi încheie misiunea, lumea se împrăştie nedumerită şi când Stuchilă trebui să încuie uşa căminului cultural, se gândi să-1 lase pe Dumitrache până dimineaţă dormind pe scaune. Dar tot atunci îşi dădu seama că, deşi jerpelit, căminul cultural de la Ineasca nu cunoscu încă miros de water closet, şi

dacă se îmbibă în pereţi, nu-1 mai scoţi cu anii. S-a întors înciudat şi privirile celea aprinse de odinioară se prefăcură într-o încruntare de viţel castrat.

— Canalie! Mi-ai doborât toată cariera în faţa Chişinăului! Aproape ca strigă el printre dinţi. Apoi răcni spre dereticatoare, pasionată de ziarul partidului „Glia şi nărodul”:

— Scoateţi animalul ista din căminul cultural al satului! Târziu de tot, Dumitrache Târşilă, trezit din somn, sprijinea buimatic un tei din faţa clubului. Răcoarea nopţii îl strânse în spate şi-1 trezi aproape de-a binelea. Capul îi vuia de o cuvântare neînţeleasă, iar de peste Ciuluc, de la fermă, venea muget de vaci flămânde.

După o clipă de remuşcări şi reculegeri adânci, o ascultă pe femeia dereticatoare despre marile promisiuni ale reprezentanţilor Partidului de la Chişinău, înţelese că o făcuse de oaie şi, meditând cum se va descurca pentru că a ignorat intrarea în Partid, o luă întins spre vacile flămânde. Femeia de serviciu îl sfătui să treacă pe acasă, să se schimbe, dar el dădu a lehamite din mână şi răcni să-1 audă liniştea satului:

— Ce vremi, ce năravuri, oameni buni!

UN APARTAMENT MONDEN.

Sunt un bărbat cu temperament, chiar şi atunci când mă aflu în musafirie. Mai ales de când nu mai fac politică. Nu v-aş mai spune şi asemenea intimităţi, dacă la prietenul copilăriei mele, care este în posesia unui apartament modern, înzestrat cu fel de fel de aparatură audiovizualăjaponezâ, nu avui a păţi o curioasă întâmplare nupţială.

Avându-i comeseni pe soţia-sa, prieteni de idei şi de partid şi pe cunoscutul meu Richard Braghiş din Germania, care venise la mine cu amanta Viorica de la laloveni, i-am povestit istoria cu ameliorarea situaţiei demografice din ţara lui îndată după războiul trecut. Era o taină pe care Richard o afla pentru prima oară, căci până mai ieri era tabu în întreaga Europă şi Ţară Românească. Şi ţinea ea de securitate şi de problema temperamentului bărbaţilor… Moldoveni. Cică atunci când Germania fu distrusă, europenii s-au luat de cap, văzând că nemţii, numeric, s-au împuţinat catastrofal. Şi atun.ci Comumtatea Europeană a chitit că România, m graniţele ei vechi, e la o margine de continent, puţin cunoscută, puţin ignorată de marile puteri, iarbărbaţii de-aici, cu preponderenţă bărbaţii de la Teleneşti, Străşeni şi Călăraşi, sunt temperamentali, numai vână, încă

de pe timpurile când se considerau geţi şi daci. In mare taină, pe vreme de noapte, garnituri cu români se îndreptau clandestin spre malurile Rinului…

Nemţoaicele atâta aşteptau, primindu-i în calde îmbrăţişări cu”punctualitatea lor recunoscută de toată lumea… S-au spetit atunci compatrioţii mei din gros câteva luni de zile, semănând m stânga şi în dreapta, după care tot în mare taină au fost aduşi toţi înapoi, târziu, în puterea nopţii…

Acuma Germania prosperă, mai are unde şi unde câte-o femeie frumoasă la chip, fără să ştie că poartă în vinele ei curat sânge românesc. Adică, o generaţie de provenienţă românească. Te uiţi la un nemţoi contemporan, vorbcşte numai germana, e punctual, lucid, disciplinat, îţi vine pe dată să-i spui: „Bună ziua!”, căci seamănă leit cu Gheorghe Anghiloaia de la Ineasca. Inima lui, zic cum mai ziceam, pompează sânge daco-roman.

— Păi, de unde, neică, ştii nebuniile astea? Se miră Richard. Îşi cercetează chiar atunci chipul în oglindă şi, cutremurându-se, vocea-i păleşte…

— Când 1-am detronat pe Ceauşescu, îi zic iradiind de bucurie că şi-a intuit singur originea, am obţinut acces la arhive, unde au şi fost citite documentele care aruncă lumină asupra marilor taine ale nemţilor de azi…

Richard e un om educat şi mi-a promis că la prima ocazie, când se întoarce în patrie, are să capete acces la mass-media, să informeze lumea de-acolo, îndemnându-i să se uite cu toţii în oglindă, astfel împreunându-se în vise şi cuget de neam comun. M-am bucurat şi eu de marea victorie dobândită în urma forţei mele de convingere. E o victorie a românilor de ieri, care contribuie azi la dezvoltarea relaţiilor noastre bilaterale cu cel mai puternic stat european, şi… Iar am dus-o într-o veselie până după miez de noapte. La finele acelei sindrofii faine, deoarece ne aflam în ospeţie la prieten, stăpânul ne-a condus să ne odihnim în salonul spaţios, unde era o canapea cât un aerodrom.

— Toate-s bune la moldoveni, zise Richard, căscând şi clătinându-se, dar sunteţi slab dezvoltaţi din punct de vedere tehnic…

N-am dat mare atenţie replicii oaspetelui din Germania, căci amfitrionul casei ne-a spus că divanul acesta enorm este poreclit de amici „Sexodrom”.

— Prefer paturile mari, căci pe ele se zămislesc copii frumoşi, i-am spus neamţului.

Richard a surâs şi, sprijinit de Viorica, s-a dus să se culce în camera vecină, unde-i aştepta un alt divan şi mai comod. Am uitat să vă spun că amicul meu are slăbiciunea paturilor comode.

Soţia e şi ea, la fel, numai temperament. Aşa încât n-am prins bine a aţipi, că dânsa începe a mă bâjbâi. Era sub impresia celor auzite pentru prima oară despre faptele românilor scăpaţi clandestin atunci la nemţoaice, şi deveni leoaică… Ş-apoi consoarta mea, cum servi mai mult de două păhăruţe, căzu pradă influenţei ideologice a amicului meu, mare propagandist al teoriilor marxist-leniniste în perioada comuniştilor, pe care amfitrionul i-o inoculă insistent în acea seară. La sindrofii el recunoaşte

doar băuturi tari ce poartă numele marilor revoluţionari: brandy „Karl Marx”, votcă „Gorbaciov”, ţuică „Ceauşescu”. Lar în loc de gustărică – vorbăraie, vorbăraie…

Ne-am culcat cu feţele îmbujorate şi inimile învăpăiate, fără a şti că fiul amfitrionului este student eminent în fizică şi-i place electronica paturilor… Nu am reuşit bine să-mi mângâi dulcea soţie şi cum numai patul prinse a scârţâi într-un ritm anume, de sub saltea, dintr-odată erupse, în toată amploarea sunetului, melodia Imnului Uniunii Sovietice! Şi de-ar fi numai asta. Nu zăbavă din odaia m care se odihnea Richard cu amanta din laloveni, sparse liniştea nopţii melodia Internaţionalei Comuniste, iar din iatac, unde cerca să se scalde în micile plăceri ale vieţii un activist al Frontului Popular, ce-şi are soţia rusoaică, iar la sindrofie veni cu o amantă româncă, se slobozi în libertate nemuritorul imn al românilor de pretutindeni… Mare şi spaţioasă este casa amicului nostru, încăpătoare pentru toţi musafirii care vin la el cu dormitul! Ce-i drept, muzica ideologică, căzută ca din cer peste tainele noastre nupţiale, ne cam băgă în sperieţi. Dar am găsit într-un sertar o sticluţă cu agheasmă şi, după ce ne-am stropit niţeluş cu toţii, noaptea îşi urmă rostul ei până spre dimineaţă…

Altceva nu mă lăsase în pace până în zorii zilei. Ca să vezi cum e cu democraţia asta nouă. Ne culcăm seara cu o sumedenie de prieteni, dar ne trezim cu zece duşmani. Cuiva nu i-au plăcut vorbele mele din ajun despre secretul cu nemţii şi peste o bucată de oră fusese deja informată toată Găgăuzia, securitatea din Transnistria, cea de la Moscova, Chişinău şi toate celelalte care mişună în mica noastră republică. Toţi participanţii la sindrofia din seara trecută, dimineaţa, se uitau chiorâş la mine, chibzuind că eu le-am jucat festa cu paturile. Deşi încercam a le explica că nu cunosc nici fizica, nici matematica şi nu sunt capabil să fac alte invenţii decât copii mulţi, până la urmă n-am fost crezut şi toţi s-au supărat… Chiar şi amicul amfitrion. Numai Richard, cu zâmbetul lui blajin, îmi mărturisi că după noaptea ceea se căsătoreşte cu Viorica de la laloveni, considerându-se şi el o mică aşchie din marele arbore geto-dac.

Asta e… Ne-am deideologizat teoretic, dar nu şi de factb. Altele mai treacă-meargă. Dar cum dai să bei o votcă, numaidecât te năvălesc denumirile clasicilor de odinioară şi de azi, iar noaptea când doreşti să mângâi coapsele femeii, să uiţi de ideologie, te copleşesc melodii patriotice din toate timpurile.

Dar de ce s-au supărat amicii care-au fost cu mine la sindrofie? Vorba e ca în restul nopţii celeia toate perechile de musafiri au dormit smima în paturi, iar dimineaţa ne-am sculat cu cearcăne sub ochi de insomnie şi, chipurile, plini de oboseală. Numai pe fiul amicului, precum vă spuneam, student la fizica modemă, nu-1 interesa nici ideologia, nici politica. De dimineaţă şi până seara el leagă şi „descântă" fire electrice, semiconductoare, lămpi jucăuşe. Şi nimeni nu pricepe de ce firele de telefon şerpuiesc pe după divanuri şi canapele…

La despărţire, după ce am stat la masă, mulţumirăm fiecare scrâşnind de ciudă gazdei pentru aşternut şi dejun, cu excepţia lui Richard Braghiş, care, probabil, o încheia definitiv cu relaţiile extraconjugale. Gazda, la rândul ei prefăcându-se că nu ştie nici cu spatele de cele întâmplate, îşi lăuda feciorul, care suda ceva în camera, unde dormiseJRichard şi Viorica:

— Are mult de lucru, mititelul, zise gazda arătând la fecior cu privirea. Zilele ce vin aşteptăm să ne viziteze businessmeni negri, dinMadagascar…

Ca să vezi, din nou politică… Ajung acasă, deschid aparatul de radio şi, întâmplător, aud vocea Patriarhului umorului de la noi, Vulpski, şi a colegului său ghiduş, Mârlea… Aşteptam să mă relaxez cu câteva minute de hlizeală. Poate că aşa ar fi fost, dacă în lungile lor dialoguri umoristice nu se bălegau cu atâtea rusisme pe care ei, probabil, le cred excepţional de eficiente la purificarea dulcelui nostru grai. Şi la mijloc iarăşi politică despre „separatistka dracului din Germama". Nu mă pot împăca nicidecum cu politica asta de deideologizare care se infiltrează tot mai mult în apartamentele noastre mondene. Vorba ceea: „Să taci nu poţi, dar să vorbeşti n-ai cui…

EXTRASENZITIVA.

A venit o vreme când pierzi orice speranţă de a mai înţelege în care veac şi pe ce lume te afli. Nu-ţi rămâne altceva decât să ignorezi toate serviciile şi prestările şi să apelezi la ajutorul magilor, extrasenzitivilor, care la ora actuală s-au plodit ca tăunii şi ai impresia că deţinem primul loc în Europa câţi. Îi avem pe cap de locuitor. Şi avem nevoie de ei, căci prin magica putere, pogorâta peste noapte în fiinţele lor, a doua zi după restructurare, dânşii îşi hrănesc familiile, iar nouă ne pot prezice viitorul, ne pot trata, dar mai ales ne insuflă speranţă că drumul care duce la cimitir pentru fiecare în parte, dacă respectăm anumite condiţii, cu preponderenţă cele financiare, evident, poate face câtuşi de scurt ocoliş. Adică ei ne fac să avem contact cu alte planete, fără a cunoaşte dacă acele planete sunt locuite de tâlhari,

escroci, cutre, curviştine, chiaburi sau oameni de treabă… Aflăm deja de la ei, ca Moldovioara noastră este, nici mai mult, nici mai puţin, ficatul Terrei (Rusia – gâtul, esofagul şi stomacul). Dar dacă ficatul rămâne sănătos, vom putea bea la vreme câte-un pâhărel-douâ, până când vom ajunge neapărat să ne unim cu Patria-mamă. Transnistria, cum ne mărturiseşte extrasenzitivul de la Moscova, constituie pârul de la finele organelor ascunse în pantalonii surorii sale de la Răsărit, adică se află în partea de jos a colonului, iar Găgăuzia, ca ţara aparte, simbolizează artera care alimentează o suprafaţă minusculă a abdomenului, în regiunea buricului. Iată aşa stau lucrurile. Cluburi şi cămine culturale, pline cu lume din diferite colţuri ale micii noastre ţări, se înghesuie la coadă pentru a lua contact cu aceşti apostoli ai spiritualităţii senzoriale, veniţi să ne amelioreze destinul din depărtările veacurilor, tocmai de la faraonii egipteni sau cei ai aborigenilor din Insula Paştelui kohau rongo-rongo. Adevăraţi călugări ai lui Tutanchamon. Atâta doar că nu poarta rasă, ci îmbrăcăminte Pierre Cardin, nu fac serviciile pe gratis, nu călătoresc prin judeţele noastre călare pe măgari, asini, ci la volanul mercedes-urilor şi be-em-we-urilor… 0 extrasenzitivă de la noi, fata stătută şi plină de viaţă, mi se destăinui cu toată seriozitatea că dânsa scrie poiezii vorbind cu apostolii din ceruri. Lar mai deunăzi, seara, coboară la ea din înălţimi astrale doi magi, ca numai într-o clipă să-i scoată toate borheiele şi să le tragă după ei înapoi spre stele.

— N-a fost dureros deloc şi nici nu m-am speriat, confirmă extrasenzitiva. Era atât de plăcut şi bine…

— Da-a? Hm, dardânşii… Aveauprezervative? Amântrebat cu un ton pe măsura desfrânării mele. Sper să fi fost extratereştri, cu mustăcioare, câci ale noastre se perforează ca un tichet de troleibuz, am adăugat, surclasând doamna într-o înţepeneală de priviri bâlbâite.

— Păi, nu, au venit să-mi adauge puteri şi speranţe în ziua de mâine, ca să pot astfel lecui şi eu pe alţii, fără de nacoale. Lată cum vine povestea cu cei care au puterea magică de a prezice, de a trata. Nu ştii că ei împrumută energia din ceruri. Numai lor le-o dă Duhul Sfânt!

Mai aflai de la un profesor de sport, care înainte idee n-avea ce putere 11 circula pnn vene, lar acuma cârliga cu mare succes oamenii printr-o mişcare a mâinii stângi, că toate forţele lor nu sunt concentrate în spirit (ea, această mană, este prerogativa Domnului), ci… În intestine. Cei mai puternici extrasenzitivi de la noi se consideră cei care îşi concentrează şi acumulează curenţii biologici în colon. Cei ce îi grămădesc în intestinele subţiri

stabilesc o taxă mai mică, pentru o şedinţă de contact, iar cei cu magia în colon – una că trebuie să-ţi vinzi dobitoacele de lângă casă, ca să te achiţi cu emeriţii noştri extrasenzitivi. Tratamentul costă parale, oameni buni! Aşa trâmbiţează trimişii cerului.

Convingerea definitivă mă copleşi când la Ineasca poposi un asemenea extrasenzitiv, fost orchestrant într-o fanfară funerară, cunoaşte psihologie multă, este bombă de cuminţenie la număratul banilor dobândiţi şi foarte inteligent la cuvânt. Nu în zadar e chel şi a produs în pitorescul nostru sat o avalanşă de surprize. Tot de la el am aflat că pentru a te descotorosi de hemoroizi trebuie să-ţi scalzi fundul o săptămână încheiată într-o cadă cu… Muci de oaie căpiată. De fapt, cel mai mare merit al lui este că tratează sterilitatea fetelor mari. Doar întinde mâinile, le cârligă, le face nu se ştie ce descântece pe canapea, după care acestea află, mititelele, cu aplauze şi mare bucurie, că… au pornit într-adaos. Uneori, simţind că trăiesc, e întuneric în mintea mea, iar dacă mor, sunt sigur, va fi lumină, căci am avut fericita ocazie de a vedea pe scena căminului nostru cul-tural un adevărat mag, făcător de minuni…

Pe mătuşa Parascovia a aşezat-o înaintea lui, şi magul răcni la dânsa cât îl ţinură bojocii, cum strigă căruţaşii la caii nărăvaşi, care nu primesc hamurile pe grumaz:

— Hajime! Seiza! Mokuso! Şi când mătuşa căzu buştean în văzul tuturor, extrasenziti^ul apelă la limbajul aborigenilor de pe insula Paştelui: Oho tonga-tonga uhi moa mau kau pu-pu panghi ko, hau toki uka haka titi-kaka…

După aceasta biata femeie horăi două ceasuri încheiate, trezindu-se apoi cu o „comoară” galbenă în lenjerie şi se jura în gura mare, puţin ruşinată, desigur, că junghiurile din coastă au dispărut de parcă i le luase cineva cu mâna… Pleca spre casă nespus de fericită, tot ocolind trecătorii ce-i veneau în întâmpinare – prea puternic era mirosul comorilor extraterestre ce se ţinea în urma ei ca un cheag bâhlit. Ajunsă acasă, însănătoşita femeie coborî de câteva ori în beci cu ulciorul, apoi într-un târziu ridică mâinile în sus, mulţumind tuturor sfinţilor că în satul nostru a poposit extrasenzualul…

Parte din ei se specializează actualmente în detectivi particulari. Şi când în urbea noastră se comite câte-un asasinat sau vreun onest cetăţean este niţeluş cotonogit – că nu prea-şi stăpâneşte concepţiile politice în mass-media – extrasenzitivii, pentru o plată frumuşică, tumănesc eroica noastră poliţie, încât aceasta caută răufăcătorii până… au dureri de cap sau obţin

distincţii comemorative pentru răbdarea cu care… Caută. Ori nu aţi văzut pe la chindii ascunşi pe după colţuri de străzi, prin tufe de boz, cu crengi pe cap cum stau mascaţi reprezentanţii poliţiei rutiere, ameliorându-şi într-o oarecare măsură personala situaţie materială.

Oare cine-i nebun în ziua de azi să mizeze pe remunerările „de la bujăt”?! Bagheta lor magică a fost blagoslovită de extrasenzitivi. E destul ca poliţistul să întindă m direcţia automobilului bastonul tărcat, ca din uşa maşinii zboară către el leii şi dolarii. Şi nimeni nu-i pune la respect, ei fiind sub aripa ocrotitoare a extrasenzitivilor de la noi. Se spune chiar că poliţia rutieră a încheiat un contract de mai mulţi ani – parcul de autoturisme creşte pe zi ce trece, iar securitatea la trafic devine o problemă extraordinară. Şi numai apostolii medicinii de stat nu se au de bine cu extrasenzitivii. Or, creşterea numărului de cetăţeni bolnavi de râie duce la scumpirea medicamentelor, dar şi la creşterea experienţei clinice a persoanelor în halate albe. 'Trăiascâ bolile venerice!„ strigau mai ieri doi medici juni, în compania unui extrasenzitiv, pe terasa unui restaurant, tustrei călduţi şi rumeori la chip. Odinioară ei încheiase o tranzacţie de împăcare. Extrasenzitivii deocamdată au anunţat moratoriu la tratarea bolilor venerice. Este prerogativa medicilor. De aceea era veselie. „Folosiţi anticoncepţionalele autohtone – cele mai gospodăreşte confecţionate în lume! Confecţionate din piele de arici tânăr…” Ah, viaţa, legată cu extra-aţă!

RODION SE ÎNSOARĂ.

Astăzi, când toată lumea dinjur şi fiecare în parte trage la turta lui, ocupându-se cu bişniţa, Rodion Căldare, un june, cu ţinuta de baschetbalist şi priviri galante, simte nevoia de a-şi căuta de suflet. E student la ziaristică, are pretenţii să devină poet sau scriitor avangardist şi cum se lasă amurgul, îşi pune pălăria, îmbraca costumul negru, apoi, ca şi cum ar coborî de pe ecran, asaltează cu abilitate căminele studentelor din anii inferiori, care buchisesc-feeoria literaturii. Un viitor om de litere trebuie să aibă o biografie cât de cât.

Rodion cearcă a nu le sustrage de la studii. Atât doar că le transmite câte un pupic pe un obrăjor, apoi pe altul, ceea ce e în firea lui: să sărute la nesfârşit. Recunoaşte el însuşi că norma sa lunară este de a pupa cel puţin un hectar de obraji de domnişoară. Şi când zice aşa, nu se consideră deloc din tagma celor ce fac din ţânţar armăsar. Ştie prea bine deosebirea dintre aceste două vietăţi, convins fiind că diferenţa e mare: armăsarii totdeauna

pot avea ţânţari, pe când ţânţarii nicicum n-au pe firul lor de trup… Armăsari. E o logică de fier.

Vizavi de femei, Rodion are filosofia sa. 0 femeie ideală trebuie să fie grasă, frumoasă, naivă şi bogată. Mai deunăzi a ieşit instantaneu în mijlocul străzii din preajma căminelor şi a strigat cu sinceritate: „Vreau să mă însor!” Aştepta cu gura căscată să se repeadă în braţele-i un milion, dar, în loc de răspuns, urechile lui ciulite abia prinseră o şuviţă de ecou posac… A înţeles că prin declaraţii nu poţi să ai o biografie bogată, să-ţi asiguri viitorul conjugal. La capitolul căsniciei el are teoria sa. Familia, în viziunea sa, este „spatele frontului” care trebuie ales cu chibzuinţă mare. Astfel a purces la metode cu mult mai serioase. Să nu se plimbe, căutând fericirea vieţii, aşa cum pluteşte un ou într-o căldare cu salamura. Or, nu vrea să fie numit Hătălău, poreclă pe care o purta moşu-sâu. Şi-a dat repede seama că mai presus decât toate este dragostea, fie platonică, fie neplatonică. Adică trebuie mai întâi să se îndrăgostească, apoi să facă declaraţii. Oricum, precum se spune în popor, însurătoarea este leacul nebunilor… Poate de-aceea şi asaltează fără istov căminele în fiecare seară. Uneori trist, alteori cu cântecul pe buze.

Cântă şi se opreşte, tresărind uşor pricepând că domnişoarele îl consideră prea neserios, trufaş. Într-un cuvânt, cavaler de plastelină, precum se exprimă fetele de la Ineasca. Adică, june care se plimbă prin viaţă, îşi trăieşte tinereţea şi nu ştie ce vrea de la ea. E adevărat că domnişoarele studente au diferite caractere. Una e veselă, alta nostalgică, cealaltă preocupată de învăţătură; una spune o vorbă blândă, alta pe neprins de veste îi face cu ochiul dintr-o rână… Rodion le admiră pe toate. Mai vede mutre gânditoare, pline de cuget, visătoare la o dragoste mare şi limpede…

Ar fi păcat să spună că nu-1 iubesc fetele. Le iubeşte şi el, dar se teme de un mare lucru: să nu ia calea unchiului care a devenit acuma exrasenzitiv. Şi-a trăit tinereţea în căutări pustii, fără rost. Şi mai avea moşu-său o slăbiciune: a colecţionat în tinereţe… Sutiene. Dacă avea de furcă cu o domnişoară sau o femeie gospodină, după prima întâlnire, îi confâsca sutienul. Acuma este posesorul unicului muzeu de acest fel din lume. E o ruşine pentru Rodion, dar e o mândrie pentru actualul extrasenzitiv. Fiecare cu bisericuţa lui, oameni buni.

Numai Rodion e în zbucium. A-ţi asigura o biografie de scriitor, poet şi, totodată, a cerca să te însori, cufundându-te în sumedenia de domnişoare de la cămin, nu-i lucru deloc uşor… Caută mereu gospodina pentru viitoarea

casă. Lar când nu-i merge, se mcranceneaza şi urmăreşte toată ziua temeile ce trec grăbite pe stradă, fiecare cu grijile şi nevoie cotidiene. Deşi se gândeşte la cu totul altceva. „Dracul să mă ia, îşi zice Rodion de la o vreme, tot ascultând cu urechea dezbaterile furtunoase din Parlament, nu mai înţeleg ce se petrece în jur: unde stăm şi unde mergem. Se vorbeşte despre capitalismul în putrefacţie, dar mi se pare că, dacă la ei se descompune ceva, la noi deja… Pute”. De unde să fie el, Rodion Căldare, ferm şi statornic în viaţa asta? „Doamne, ce-ai făcut cu sufletul meu?” se căzneşte băiatul. Vrea să fie Cupidon, dar dragostea se şupureşte pe lângă el fugară, capricioasă şi nestatornică.

Dar las' că-i bine, e bine… Cel ce caută întruna aventuri amoroase este, la sigur, în opoziţie cu serviciile dispensarului venerologic. Chiar dacă ar fi pompier, nu şi-ar putea potoli focul căutărilor care-i pârjoleşte sufletul. A intrat în parpăra însuratului şi aici fiecare îşi are drumul său. Aşa e soarta unui pretins Cupidon al căminelor studenţeşti, a unuî flăcău galant ca Rodion: falnic prin felul de a se fi pus pe însurat. In ultima vreme pare a fi o pasăre falconiformă.

Până la urmă, Rodion întâlni o codană, fosta activistă în comitetul municipal al comsomolului. Zdrobi o nuntă şi o rări cu vizitele la cămine. Acuma degeaba stau toate fetele pe balcoane cu gurile căscate, aşteptându-şi rândul la măritat. L-au scăpat pe Rodion, nu se mai plimbă, cântând, prin faţa căminelor. Vorba ceea: „Pentru cine a cântat, dar cu cine s-a însurat?!”

O NIMICA TOATĂ.

Pe uşa oficiului de avocaţi, într-o dimineaţă ceţoasă, îşi făcu apariţia o ţigancă, cu un piept plin de insigne şi medalii. Se uită ţintă prin toată încăperea, apoi întrebă serios de tot:

— Care este cel mai bun avocat din oraş?

Lică Cauciuc, un avocat plin de ghiduşii şi alte nebunii în capul lui, o privi curios şi tot atunci îi răspunse cu promptitudine:

— Cel mai bun avocat din Moldova vă ascultă! Ţiganca făcu o pauză, chibzuind dacă omul nu glumeşte, dar văzându-1 cum adună toate codurile de legi spre dânsul, se aşază pe scaunul din faţa acestuia.

— Pe soţul meu 1-au judecat la şase ani de puşcărie pentru o nimica toată. Pentru o nimica toată…, oftă foarte îndurerată.

Ca să afle toate amănuntele, Lică o rugă să-i spună totul cum s-a întâmplat de-a fir a păr.

— Păi, soţul meu s-a dus pe deal, la harbuzărie, să ia câţiva pepeni, ca să mă îndulcesc şi eu, şi copchiii mei. Dar când să intre în harbuzărie, s-a proţăpit înainte paznicul. „Nu intra în lanul colhozului, că fac moarte de om!” i-a zis paznicul, de altfel săteanul nostru. Ei şi, vorba ceea, s-au luat între ei la harţă, ca bărbaţii. D-apoi pentru un fleac de bătaie să încaseze bărbatul meu şase ani de zile?! Unde s-a mai văzut? Nu-i dreptate pe faţa pământului…

Vorbele curgeau gârlă din gura cioarei, încât avocatul, slab şi gălbior, nu izbutea să răsfoiască codurile de legi, pe care le trase mai aproape. In timp ce femeia vorbea nestăvilit, avocatul puse degetul pe o lege, ridică privirile la persoană şi o iscodi.

— Dar când s-a iscat conflictul de la harbuzărie, soţiorul dumitale n-avea cumva vreo armă albă în mâna?

În timp ce avocatul îşi duse parcă a regret degetul la gură, de parcă-i părea rău că a întrebat-o aşa ceva, ţiganca zângăni medaliile din piept, grăbindu-se să-i demonstreze cu ambele maâni:

— Avea un cuţitaş mititel, că abia a izbutit să-i dea paznicului cep la sânge, că tare nebun se mai făcea. Din cale-afară de nebun! D-apoi pentru aceasta să i se înşire chiar şase ani de puşcărie?

— Ce-a fost mai departe? Dori să clarifice avocatul, prefăcându-se că-şi compătimeşte clienta. A continuat bătaia?

— D-apoi cum! Afirmă plină de curaj femeia. Paznicul tare nebun se mai făcea, vă spuneam, după ce 1-a înţâncuşăt bărbatu-meu… Ei, şi dacă s-a pomenit în aşa încăierare… Alături de harbuzărie era un iaz. Şi 1-a dus bărbatu-meu pe paznic să mai beie şi oleacă de apă, că tare sălbatic 1-a m'ai întâlnit la harbuzărie… Lar pentru una ca asta să încaseze tocmai şase ani de zile?!

Nemulţumirea clientei nu avea margini, ochii i se duceau tot mai mult în fundul capului, ea repetând mereu:

— Şase ani de zile, oameni buni! Pentru o nimica toată! La o bătăiuţă acolo…

Avocatul se simţea oarecum incomodat, se foia uşurel în fotoliul mâncat de molii pe la colţuri, aprinse o ţigară, răsucită dintr-un ziar, trase câteva fumuri.

— Da, o nimica toată, zise el gânditor, apoi îi mai adresă o ultimă întrebare: Şi acuma… Paznicul… Trăieşte?

— Trăieşte, bată-1 Dunmezeu, trăieşte! Numai iaca bărbatul meu, sărmanul, va sprijini şase ani pereţii puşcăriei! Pentru o nimica toată.

— Şi tot la harbuzărie lucrează paznicul?

— Ei ba, zise femeia, zangănindu-şi din nou medaliile. Şede acasă ca un trântor. Să-1 vedeţi cum umblă ţanţoş în cârje prin sat, lins la păr, curat ca un mire. Ş'apoi statul încă are grijă de-i plăteşte pensie.

— Zău aşa?

— Păi, da! Doar statul ia sub aripa pe toţi nebunii… După bătaia ceea a ştiut să se caute. Medicii i-au dat invaliditate, acuma el se odihneşte, iar al meu, sărmanul… M-a lăsat cu o casă de copchii şi un piept de medalii. Dar cine se uita azi la medaliile astea, au ele acum vreo trecere? L-au închis tocmai pe şase ani… Pentru o nimica toată!

Lică Cauciuc încercă din răsputeri să-i dovedească că aşa este legea, că sentinţa a fostjustă. Dar până la urmă ţiganca, încâlcindu-şi mersul în numeroasele ei fuste colorate, ieşi nemulţumită pe uşa biroului, blestemând toată avocatura republicii de incompetenţă şi mituire, tot bombănind la fiecare pas:

— Tocmai şase ani de zile, pentru o nimica toată?! Ei, ce-i acolo un cuţit în burtă? Nu-i dreptate faţa pământului. Nu-i! S-o ştiţi de la mine că nu-i din prima zi, când a venit să ceară mâna Dorinei, unica-i fiică, Nina Cozma simţi că nu poate să-l privească cu sinceritate în ochi. Unde mai pui că viitorul ginere îi lipise o poreclă ca un chipăruş: socriţa! Fiica i 1-a lăudat că-i băiat bun – eminent la învăţătură, campionul institutului la haltere, elevul iubit al ilustrului profesor, dar vorbele Dorinei n-o încălzeau. II urmărea pe furiş: grăsan, păros pe mâini şi pe spate, pistruiat – adevărată huidumă din lumea interlopă! Surâdea îngâmfat, cu dinţii albind din hăţişul bărbii, repetând tărăgănat:

— Mă cheamă Tamadin din Hănăsenii de Pădure. Mama acasă îmi spune „puiuţu”. Să-mi ziceţi tot aşa!

0 lună de vacanţă socriţa le-a purtat de grijă ca la doi vilegiaturişti, făcându-le pe chef în toate celea. De, tinerii veniseră la odihnă şi trebuiau să se relaxeze după examene. „Puiuţu” stătea tolănit ziulica întreagă cu burtoiul la soare, răsfoind o revistă de sport, iar Dorina, ca de obicei, îi mângâia umerii, scoţându-i coşurile. Aproape de prânz, Tamadin arunca priviri lacome spre medeanul din preajmă, unde ciuguleau troscotul o mulţime de orătănii pestriţe:

— Hâlea! Mânca-v-ar ginerele! Se stropşea la ele, apoi chibzuia, mângâindu-şi ramazanul: „Socriţo, căptuşim astăzi puica ceea cu gâtul gol?”

Socriţa, valvârtej, taie găina, face tăieţei, de la vecină cumpără smântână şi întinde masa lângă Tamadin.

— Polonic! Exclama satisfăcut „puiuţu”, ceea ce pre limba lui voia să spună „minunat” şi, apucând lingura ca pe un baros, adăuga: Bună sorbitură!

— Tamadin al meu, cerca să se fălească Dorina, are pofte apetisante! Măcar cu paie, dar pântecuţul trebuie să-i fie plin la vreme şi-atunci e cuminte ca un berbecuţ…

Lui Tamadin nu-i ajungea castronul cu zeamă de găină şi atunci Dorina îi făcea mâncarea preferată – salată. Un lighean întreg! Culegea din grădină lobodă, pătrunjel, mărar, hrean, stege şi amesteca tot „silosul”, cum îl numea el, hrănindu-l cu furculiţa ca pe un copil. „Puiuţu” înfuleca aşa de bucuros, încât, dacă se nimerea prin melanjul cela vreun fir de ştir, nici că bindisea.

Nina Cozma observa faţa veselă a Dorinei, bolfele ginerelui, dar tare o mai chinuia că nu-l poate privi cu sinceritate în suflet. De-o viaţă lucra învăţătoare şi avuse de unde studia sute, poate mii de caractere. Potrivea în sine că ginerele, întrucât refuzase să consemneze căsătoria omeneşte, cu nuntă, nu-i altcineva decât o pasăre călătoare prin gospodărioara ei. Zâmbea forţat la gafele lui ce i se păreau naive, iar sufletul îi fierbea de necaz.

— Pare-a fi băiat cu scaun la cap, se apuca s-o consoleze socru-său, un moşneag mereu clătinându-se, cu ochi injectaţi.

— Las' că-i bine măcar că nu are darul suptului! Eu, dacă m-ar tescui cineva, garantat că aş îneca satul cu vin şi rachiu. Se vede că-i cumincior. Mai mult tace decât vorbeşte. Capul lui e pentru ca să se gândească la ziua de mâine!

Nina Cozma nu ţinea cont niciodată de părerea socrului, căci era guraliv, ţâfnos uneori şi rău la cuvânt. Dar auzindu-l cât preţ pune pe băiat, se mai potoli. Soţul îi murise pe când Dorina împlinise abia cinci anişori şi de atunci nu ştiuse bărbat în casă. S-a chinuit toţi anii aceştia numai şi numai pentru binele fiicei. Într-o vreme a vrut să plece cu traiul în satul na-tal, unde-i erau rudele, părinţii, dar în cale i-a stat Dorina. Plângea cu lacrimi amare, regretând să-şi lase prietenii copilăriei. A rămas socriţa.

Nici învăţătorul de geografie, un invalid de război, nu şi-a putut găsi oploşirea sub acoperişul casei ei, căci Dorina nu putea dormi când un bărbat străin horăia noaptea în iatac… Vremea trecu nemiloasă, aducându-i mult argint în plete şi încreţituri subţiri pe obrajii rumeni şi voioşi de altădată. Dorina termină şcoala şi, fără a se sfătui cu mămica, plecă la învăţătură. N-a mărturisit-o nicicând, dar atunci, m sinea ei, se ruga zile şi nopţi ca Dorina să nu reuşească la examene. 0 dorea să vină acasă, să-i fie sprijin la bătrâneţe: va lucra în brigada de tineret, apoi se va căsători, iar ea îi va creşte copiii. Dar visui vis a rămas. Fiica dorea să devină pediatru! Iar mamei îi spunea de la distanţă că va naşte în viaţă mulţi copii, băieţei şi fetiţe, şi atunci când intervenea vreo schimbare în traiul Dorinei, i se spulbera somnul pentru multă vreme. Neamurile socriţei nu aveau faima invicibilei frumuseţi. Dorina, însă, cu faţa tăbăcită, ornamentată abundent de coşuri, spre finele studenţiei deveni înfumurată, pretenţioasă. Colegele, mai toate miruite cu marşul lui Mendelson, o sfidau cu ochi strălucitori, băgând în ea groaza că poate rămâne nemăritată, „fată bătrână”.

— Băieţii de azi, îi vorbea năzuroasa mămică-sa, nu iau în seamă de eşti gospodină sau ba… Ei cer sclipire de ochi albaştri, păr mătăsos, zâmbet ştrengar, siluetă…

Acum, când Dorinei i se părea că a năucit-o fericirea, socriţa continua să mediteze alarmată faţă de Tamadin. „Un coşcogea „puiuţ„ a intrat în gospodărioara mea ca să-mi înstrăineze copilul, sprijinul pe care-l mai am”. 11 venea să ţipe la cer, să se pună zid în calea lui, să nu-i ducă fiica de la casă, însă… Dorina alăturea de el, iradia copleşită:

— Mi-i drag de-l mănânc cu ochii, zicea ea mereu, cum se supără când îl gâdil, cum se bucură când îl ospătez, dar ce cap deştept are.

Socriţa, răstimp de-o lună, se convingea pe sine însăşi că are stâlp la casă, că Dorina şi-a găsit în sfârşit norocul în viaţă. Dar ca să vezi, după vacanţa tinerilor, când rămăsese singură, o doborî o tristeţe sfâşietoare. Pe şesul unde vara trecută mişunau o mulţime de orătănii, acum hoinărea aiurea un gânsac singuratic, târându-şi a lehamite o aripă prin băltoacele murdare. In zori, Nina Cozma urca adesea pe dealul din preajma casei şi stătea acolo până răsărea soarele, să-şi mai risipească nostalgia din suflet.

De la un timp număra zilele până la pensie. În fiecare trimestru şcoala lor era inspectată de tot felul de comisii. Control peste control. Ca şefă de studii, trebuia să reziste observaţiilor şi înţepăturilor, deşi, de obicei, controlorii cu cerinţe majore dispuneau de o experienţă practică minoră.

Tinerii învăţători cercau a se răzbuna pe comisiile „îndărătnice” printr-o singură soluţie: scriau cereri şi se concediau. La ce le trebuie lor acest chin? Nina Cozma îi îndupleca, îi asigura că totul se face spre binele şcolii şi în folosul lor comun, că vor deveni pedagogi valoroşi, de care va vorbi toată lumea. Iar gândurile o duceau mereu spre Chişinău, unde era Dorina, care până la terminarea internaturii locuia cu „puiuţu” la o gazdă.

Iarna Dorina născu un băieţel, pe Alunel. Dar nu trecură nici trei luni că într-o seară socriţa se pomeni cu tustrei în prag:

Dorina se plângea de câte şi mai câte: că Tamadin nici nu vrea să audă de concediul ei academic, o impune să termine internatura o dată cu dânsul. Nina Cozma se întristă, dar parcă prea devreme. Când desfăşă pruncul, i se tăie răsuflarea: picioarele strâmbe şi subţiri cât fusele erau acoperite cu puf, iar burticica – butie. „Doamne, aşa arată un copil a doi medici pediatri?” îşi zise dânsa îngrozită.

Fiica între timp încerca să-i explice că 1-a hrănit până atunci pe Alunel la ore exacte, după reţete culinare italiene. Tamadin şedea, ca niciodată, tăcut, ursuz într-o parte, constatând situaţia cu priviri grave. In zori îşi făcură bagajele şi se grăbiră la capi-tală; internatura cerea muncă nu glumă!

Dacă socriţa n-ar fi avut mamă bună şi înţeleaptă, care înainte de a pleca în lumea celor drepţi o învăţase să ţină piept greutăţilor, Alunel s-ar fi prăpădit cu zile. Până şi credincioasa ei prietenă Eugenia Ţapoc, sora medicală a satului, când îi văzu prima dată nepoţelul, plesni din palme:

— Ce să-i faci, nimeni din sat nu creşte toţi puii aduşi de la incubator…

Biata socriţă îşi dădea bine seama ce vrea să spună medicina, dar socoti că nu trebuie să cedeze în faţa greutăţilor. 0 viaţă de om totdeauna se sprijină pe susţinere şi bunătate.

Era în zilele babei Odochia, cu viscole şi nămeţi. Tinerii la oraş nici nu bănuiau ceva. Erau încrezuţi că Alunel e în oblăduirea mamei şi nu există nici un pericol la mijloc… Cât timp socriţa era ocupată la şcoală, cu copilul rămânea Eugenia Ţapoc, care îi făcea injecţii. Iar socriţa după terminarea lecţiilor ţinea o fugă până la oprirea autobuzului din marginea satului, ca să transmită pe cineva dintre săteni sticluţele pentru „biolact”-ul de la lăptăria raională. Şi tot aşa zilnic. Când sora medicală n-avea chip să vină, socriţa îl culca pe Alunel între plapume şi modiţe, iar la fiecare recreaţie dădea o fugă să-l supravegheze şi să-l schimbe. Ajunse astfel până în toiul primăverii. Alunel se făcea parcă văzând cu ochii tot mai bine, mai grăsuţ, mai hărnicuţ la mâncare şi la gângurit. Socriţa îi procurase cărucior violet, iar când se

zvântă cărarea, îl aduse la şcoală. Voia să se bucure, să se laude în faţa tuturora. Copilăraia se ţinea alai din urma căruciorului. Cineva lansase un zmeu colorat pe înaltul cerului în cinstea noului venit şi totul era exclamaţie şi sărbătoare. Şi numai prin cancelarie trecu o şoaptă plină de invidie cum că şcoala nu e grădiniţă de copii… Dar numai atât.

— Poate vă luaţi concediu pe cont propriu? Îi propuse pe neaşteptate directorul, un bărbat cu părul cărunt şi creţ, dat peste cap. Doar aveţi dreptul la odihnă… „Odihnă” pentru socriţa era asemănător cu „pensie”. Se înspăimântă în sinea ei, dar se ţinu dârz. Daca ea nu va primi salariu, cine va putea îngriji de Dorina, „puiuţu”, Alunel? Şi directorul se văzu nevoit să bată în retragere… Abia se potoliră conflictele de la şcoală, că într-o zi, cu totul neaşteptat, apăru acasă Dorina, singură:

— Mămico, plângea dânsa descumpănită, păcatele tinereţilor! Pe „puiuţ” vor să-l judece… Are copil de la prima soţie şi n-a plătit pensia alimentară doi ani la rând. I s-a spus că dacă nu achită datoria până mâine, s-a zis cu el. Mănâncă puşcărie! Şi izbucni într-un hohot de plâns amar.

Nina Cozma, cu ochii timizi, dar cu fruntea ridicată, o întrebă printre buze tremurânde:

— Şi ce ar trebui să fac eu?

— Să scoţi bani de pe contul ce-l ai şi să-i trimiţi pe adresa asta, îi întinse Dorina o hârtiuţă.

Ce nu face mama pentru binele copilului! Cu rezervele avute la casa de economii achită datoria ginerelui şi de atunci în fiecare lună trimitea unui copilaş necunoscut suma pe care i-o datora părintele. Şi când te gândeşti că Tamadin o pune să-i zică „puiuţu”!

După examenele de stat, soţii au fost repartizaţi la spitalul raional. Nina Cozma şi-a vânturat toate rudele şi cunoscuţii, voind să aducă tinerii mai aproape de dânsa. Le-a pregătit în casă două odăi separate, cu mobilă şi covoare moldoveneşti. Orăşelul e la o aruncătură de băţ, cursează sistematic autobuzul şi ea, hrănindu-se cu iluzii, înflorea… Alunel începu să se întremeze de-a binelea, stătea copăcel, îi răsăriseră dinţişorii şi se dorea mereu în braţe. Insă toată bucuria imaginată a socriţei i-o stinse Tamadin.

— Vrem să trăim la oraş, la Tiraspol, declară el, s-avem apartament, maşină proprie. Şi, m genere, omul trebuie să se ducă acolo unde-i este bine. Aşa trăieşte lumea astăzi, socriţo…

— Am vorbit cu medicul-şef, încercă să-l înduplece pe ginere, e un fost elev de-al meu, m-a încredinţat că în răstimp de doi ani puteţi să primiţi

apartament cu toate dependenţele. Şi atunci, dacă n-o să vă placă la mine…
— Să stăm atâta timp pe capul matale nu se poate. Consider că „puiuţu” are dreptate: să nu ne ducem acolo, unde-o să ne fie bine deodată.
— Polonic! Încheie discuţia Tamadin. Dar se grăbi s-o consoleze pe socriţă: Vom veni la mata neapărat, degrabă Dorina îţi va naşte o nepoţică. Avem de gând să facem un cuptor întreg de puradei… Polonic, Dorina?
— Aşa e, „puiuţu”. Apoi către mamă-sa: Mai răruţ şi mai drăguţ. Alunelu, o să vii la vară la bunica?
— Da, răspunse bucuros copilaşul. Da ai s-o cumperi şi pe Ninuţa?
S-au dus tinerii împreună cu nepoţelul. Socriţa a rămas singură-singurea. In dimineţile senine o poţi zări pe vârful dealului, scrutând zarea răsăritului. Aşteaptă răbdătoare razele soarelui, care-i mângâie ridurile pe obraz. Parcă-i vede aievea la orizont pe Alunel, pe Dorina… Dar cine-i al treilea cu dânşii? Păi e „puiuţu”, care altcineva!
Când grijile vieţii o surprind m uitare, socriţa tânjeşte după aceste raze ale soarelui de dimineaţă şi numai pentru ele a sădit pe deal trei stejărei. Simte adesea, în ultimul timp, că puterile nu vor s-o mai slujească. Dar coase mereu hăinuţe pentru păpuşi, să-şi bucure nepoţii, când vor veni în ospeţie. Dacă faci bine, nicidecum nu te poţi aştepta la rele, oricât de rău s-ar întoarce timpurile. Din curtea casei parcă simte freamătul copacilor de pe deal. Şi ea, aşteptând în prag oameni dragi, speră, speră… Până şi să audă vorba deşănţată a lui Tamadin: „Socriţo, căptuşim astăzi puicuţa ceea cu gâtul gol?”
CE GREU E SĂ DEVII TATĂ.
În faţa judecăţn stătea un june bondoc, palid la faţă, nebărbierit de-o săptămână, cu ochii scăldaţi m nemulţumire şi tristeţe. Stătea în picioare, alături de o tânără femeie, suavă şi suplă, ce căuta mereu cu privirile la judecătorul bătrân cu cearcăne sub pleoape, care-1 cerceta cu insistenţă pe pârât:
— Reclamanta declară m acţiunea ei că Dumneavoastră sunteţi tatăl copilului, sfornăi judele.
— Nu mai sunt nici un tată, nimic! Îşi încreţi mutra bondocul. Ceea ce declară ea sunt minciuni.
— Tu eşti tatăl băiatului nostru, Ciulică, tu! Zise puţin înspăimântată tânăra femeie, îndreptându-şi frumoasa maramă de pe frunte. Ţi-ai făcut de cap şi-acuma te faci mort îo popuşoi… Nu ţii minte, cu patru ani în urmă,

când am fost la mare? Dormeam amândoi în pat acolo şi tu ziceai: „lubire! Lubire! Lubire!” Nici n-am numărat de câte ori…

— Taci, fă, păru să se îndârjească Ciulică la dânsa. Una e să dormi, iar alta e să faci copchii. Prea te-ai străduit atuncea să mă înhami, prea…

În vreme ce tinerii din sală căutau să se explice, uşa de la intrare mereu se tot închidea şi se deschidea, în prag iţindu-se un băieţel de vreo trei anişori, care striga arareori, cu glasul de clopoţel, ca un cuculeţ, şmotrit de bunica:

— Tăticu! Tăticu!

La auzul vorbelor celea lui Ciulică i se zguduiau urechile şi-i tremurau fălcile.

— Eu nu ştiu nică, declară în cele din urmă femeia. Insist ca Ciulică, marea mea iubire de ieri, să fie declarat tatăl copilului şi să fie impus prin lege să-mi plătească pensie alimentară de întreţinere a copilului.

Ciulică se gheboşă, emofionându-se şi mai tare. Mai ales că bătrânul judecător m mantie neagră, care-şi fixă ocheiarii pe nas, îl întrebă cu voce fârnâită:

— De ce nu vă recunoaşteţi patem, de-aţi lăsat odrăslicioara în grija bietei femei?

— Mai deunăzi m-am însurat în grabă, aşteptăm cu proaspăta mea femeie un copil şi nu pot fi tatăl copiilor care nu-s cu mine. Băieţelul ista obraznic nu e al meu.

— Tăticu! Tăticu!

Femeia începu, plângând, a povesti cât îi este de greu, singură, să crească bastardul fără ajutor material, când toate preţurile la piaţă sunt astronomice, pe când Ciulică, deja a câta oară, cu buchetul în piept joacă nunţi. Şi de pe buzele ei, fără să vrea, se strecură un cuvânt de acuzare:

— Curvăroiule!

— Nu-i drept asta! Reproşă bărbatul. Eu, spre deosebire de alţii, orice act sexual îl legiferez prin „ZAGS”.

— Numai cu mine n-ai vrut.

— Copilul de la tine… Nu e al meu…

În cele din urmă judecata ajunse la ferma convingere că tatăl copilului năzbâtios de la uşă nu este altul decât Ciulică. Până ca judecătorul să plece în camera de deliberare, bondocul, simţind pericolul, holbă ochii de parcă-1 aruncase cineva într-o ladă cu gunoi, ridică disperat braţele m sus şi tună cu vocea lui fierbinte:

— Eu vreu dreptate… Nu! Nu, eu nu pot fi tatăl copilului! Să se respecte legea! Eu am salariu mic, ba chiar nici nu lucrez…
— Tăticu! Tăticu! Răsună iar clopoţelul din prag.
— De ce nu puteţi fi tatăl băieţelului? Întrebă liniştit judecătorul, predestinat să apere interesele omului muncii.
— Păi, se bâlbâi Ciulică, măcinând un gând ingenios. Şi după o pauză zise hotărât, surprinzând asistenfa: Eu nu sunt capabil să zămislesc copii!
— Mămicuţo, eu vreau la closet! Se auzi vocea neastâmpăratului din uşă, până când bunica îl trase afară de mânuţă.
— Dar mai concret? Insistă judecătorul în ale lui.
— Sperma trupului meu nu e capabilă să zămislească. Sămânţa din mine este inertă… Cer să se facă o expertiză medi-cală în această chestiune delicată. Apoi vom vedea noi.
Şi tot atunci pe faţa reclamatului se profilă un zâmbet de mândrie profan a victorie.
— Cu-u-m? Făcu nedumerită femeia. Să foiască viermii în tine cum a foit sămânţa ta în mine!
Deodată uşa sălii se deschise şi iar apăru clopoţelul de băieţel care, m tăcerea frământătoare a maturilor, zise plin de semeţie:
— Da eu m-am pişat singur!
— Taci, măi! Strigă la el necăjit Ciulică. Merge judecata… Vom vedea noi de-amu înainte.
Judecătorul satisfăcu demersul pârâtului şi Ciulică fu trimis de urgenţă la medicul legist Bluvştein, pentru a determina dacă poate pacientul fi tată sau ba.
Bluvştein, un medic cu experienţă de mulţi ani în domeniu, îl întâmpină pe Ciulică cu mare amabilitate, chiar cu o dragoste deosebită, ascultâhdu-i răbdător păsul. Legistul numără broboanele de sudoare de pe fruntea pacientului, schimbă ochelarii cu lentilele groase pe alţii mai fini şi cu acelaşi zâmbet părintesc vorbi:
— Adică dumneata afirmi că nu eşti capabil să faci prunci?
— Ştiut că!
— Nici curvar nu eşti?
— Asta a rămas în trecut.
— Atunci, dragul meu, ca să se convingă şi medicina de afirmaţiile dumitale, va trebui să donezi probă de spermă pentru efectuarea expertizei de rigoare…

Şi Bluvştein îi întinse îndată lui Ciulică o sticlă goală de chefir.
— Ce-i asta?
— Răbdare, june! Acuşica va veni sora medicală şi, în cabinetul acesta, după ce te va gâdili un pic, ai să slobozi ceva din vâna strămeleagului domniei tale…
Pe Ciulică, nervos din fire cum era, îl năpădi un nou val de sudoare. Adică cum, chiar de faţă cu sora medicală, să sloboadă lichidul preţios?
— Nu! Se proţăpi el în faţa medicului bătrân. N-am nevoie de nici un ajutor din afară. Eu singur…
Răbufnirea bondocului induplecă legistul şi pe sora medi-cală, o femeie în vârstă, care intrase între timp şi-şi îmbrăca pe mâini nişte mănuşi subţiri, ce luceau a unsoare.
— Bine, făcu împăcat Bluvştein, care cunoştea de minune psihologia acestui contingent ce refuză să-şi recunoască copiii din flori. Luaţi sticla de chefir şi mergem…
Escortat de bătrânul ovrei, căruia îi tremura bărbia proaspăt rasă, Ciulică, cu sticla de chefir în mână, fu condus în veceul întunecos şi rece ca o chihniţă al spitalului.
— Măi băiete, iată cabinetul tău şi te rog, până la ora mesei, să ne dai voie să facem expertiza de laborator. Ai înţeles? Eşti băiat înţelegător, din gospodari, nu-i aşa? La start, atenţiune, marş!
Şi Ciulică rămase m veceu singur, în faţa sticlei de chefir. Bluvştein, aidoma unei santinele, se plimba pe coridor încolo şi-ncoace. Mereu se uita la ceas şi, în timp ce eroul nostru se străduia din răsputeri să-şi apere nevinovăţia, îi striga de după uşă, de parcă-i fixa normative sportive:
— Mai repede, măi băiete, acuşica e ora mesei, iar sticla e goluţă…
— Amuş, smiorcăi Ciulică din cabina veceului, transpirat, blestemând ora când s-a născut pe faţa pământului. Asemenea ruşine nu păţise m viaţa lui. Mai avuse nu o singură aventură de dragoste, găsise cu toate mândrele înţelegere, dar asta din judecata de azi…
Când ora mesei bătea la uşă, din veceul spitalului se auzi un muget de tulburare, amestecat cu un chiuit de durere. Nu zăbavă, în faţa lui Bluvştein apăru Ciulică, uşurat ca o femeie după naştere, ţinând în mână sticla de chefir pe jumătate cu lichidul albicios.
Bluvştein măsură mirat dintr-o privire proba pentru examinare, apoi, lăsându-1 în coridor, dispăru într-un cabi-net. La o vreme, după chinuitoare frământări, măsurând cu paşii lungimea coridorului, Ciulică îl văzu

reapărând cu bucuria iradiind pe faţa-i bătrână, fluturând o foaie şi zicându-i dulceag, părinteşte:

— June, eşti bravo! Cu asemenea spermă se poate însămânţa o întreagă herghelie de iepe sterpe!

Instanţa judecătorească îl declară pe Ciulică tatăl zbânţuitului care sălta ca o minge pe lângă bunică-sa, tot arătând cu degetul 1-a părintele lui şi strigând cu voce ascuţită:

— Tăticu! Tăticu-buricu!

Ciulică era trist, descumpănit, ca după o boală grea. Avea impresia că se bălăceşte într-o fântână cu clăbuci, din care nu se ştie dacă va ieşi vreodată. Şi doar undeva prin amintiri, ca o tristă dăinuire, îi răsuna ecoul unui marş funebru, amestecat cu romanţa de jale a unui cor ţigănesc.

LUMINA UMBRELOR.

Fiicei mele Veronica.

Satul îi zicea Parapil, probabil de aceea că vorbea mult. Numai în casa noastră mama îi spunea pe nume – bădiţa Efrim. Era mic de statură, avea ochii înguşti şi o barbă albă, pe care o tundea scurt de tot. Avea un nas măroi, iar o cicatrice pe obrazul drept îl făcea să pară totdeauna mirat. Cu timpul îşi pierdu auzul, îi slăbiră vederile, deveni hărţăgos şi prieten cu paharul, dar noi, copiii, îl iubeam, pentru că moşul avea darul de-a ne fermeca cu pătăraniile sale. Când îl vedeam venind la noi, îi ieşeam înainte, îl apucam de mâini şi-1 grăbeam să intre în ogradă. Fratele lon, mai îndrăzneţ şi mai sprinten, i se urca în spate, şi moşul, cu toată povara după el, striga mamei:

— Veruţă! Nicuţăii (aşa ne numea) vor să mă întinerească iar…

În ograda îl înconjuram şi aşteptam să ne povestească o întâmplare noua, dm viaţa lui, pe care nu ne-o spusese pana atunci. Şi el povestea cu gesturi şi intonaţii hazlii, ca să râdem pe săturate. Însă, uneori, dacă nu ne luam de seamă, după ce-i ascultam peripeţiile lui biografice, puteam nimeri în situaţii dificilE. Li plăcea sa ne mcerce de mmte, sa ne amăgească. Năpasta totdeauna cădea asupra mea. Eram naiv din cale-afară. Nu doresc nimănui să aibă aşa necaz ca mine: să-1 creadă pe moş că zăpada încălzită pe sobă dimineaţa, pe nemâncate, se preface în zahăr…

În dimineaţa ceea sora şi fratele s-au trezit ca la alarmă pe cuptorul inundat de apă. Eu şedeam calm, liniştit la gura sobei punând pe foc, cuprins de speranţa că cei doi ţuhali de zăpadă, aduşi cu osârdie de-afară, sunt pe

jumătate plini şi dulci. Mama şi tata s-au trezit şi ei buimăciţi la ţipetele de pe cuptor.

Se stârnise o hărmălaie din cele ce afli numai într-o droaie de copii. Fratele mă înghesuise la un ungher, iar sora Ana mă ajungea câteodată cu un ciot de mătură pe la picioare… Scăpat din mâinile lor, am fugit la bunelul Nică ce trăia pe malul rapii. Îi iasasem sa se dezmeticească smgun ce puteau msemna toate cele. Acum, amintindu-mi, râd de fapta mea, însă atunci, întors acasă abia spre amurgite, tremuram nu de frig, ci de frică, când mama, cu o vărguţă usturătoare, îmi dădu de înţeles ca nu tace sa ln atât de naiv m viaţa.

Dar să vezi minune! Nu mă supărasem pe el, dimpotrivă, ne făcusem şi mai buni prieteni. Făceam ce făceam şi când căutai eram lângă moşu-meu, ascultând ce spune. Îmi plăcea, când lua vorba despre viaţa din trecut. A fost argat la boieri, a făcut oaste la „primul rus”, a bătut drumurile a două războaie mondiale, a învins greutăţile foamei, apoi a trebuit să organizeze colhozul m sat, fiind până la pensie preşedinte. Se mândrea cu trecutul său şi se bucura de timpurile ce au sosit.

— Acum e de trăit, măi Victore! Îi zicea tatei. In fiecare casă găseşti şi o capică, şi-un pahar, şi o bucăţică bunişoară la sărbători. Şi o veselie o petreci omeneşte, ba şi moda s-a schimbat la Ineasca: fiecare se stăruie să aibă casă frumoasă şi copii învăţaţi. Să trăieşti aşa o mie de ani!

Avea un obicei al său. Ridica paharul spre becul electric, parcă apreciind limpezimea vinului, şi zicea: „Pace în ţară – grâu la vară!” Spre sfârşitul vieţii venea pe la noi numai vara.

Rămăsesem la mama şi tata aceeaşi copii. Ce-i drept, fratele lipsea mereu serile, rătăcind cărările pe la Musea dascălului, o fetiţă pe cât de simpatică şi bălăioară, pe atât de mofturoasă. Sora se ducea şi ea cu fetele de seama ei la şezători, şi numai eu rămâneam acasă. Casa nouă, ce începuse a se ridica în ogradă, nu prea le dădea astâmpăr părinţilor. Aveau grijile mari ale familiei, iar pe moş Parapil îl lăsau în seama mea. Mă bucuram de încrederea lor, însă tot mă temeam – nu cumva să-i trăsnească moşului prm minte să-mi spună vreuna din cele cum se face din zăpadă… Îngheţată.

Îmbătrânise cu totul şi i se năzărea de la o vreme că este urmărit mereu de un oarecare hoţ. Întruna mă privea cu luare-aminte, întrebându-mă:

— Ei, unde-i hoţul cela, măi Nicuţăl?

De obicei tăceam, n-aveam ce-i spune, însă moşul nu mă slăbea:

— Cum ţi 1-aş întinde eu acum, cum s-ar sui el în pod fără de scară… Chiar n-ai văzut un hoţ în astă-seară, mâi Nicuţăl?

— N”am văzut pe nimeni, răspundeam vinovat, căutând spre el cu priviri speriate şi cercând să înţeleg dacă vorbele lui nu urzesc ceva împotriva mea.

Se nimeri odată ca moşul să se reţină la noi până târziu. Se părea, ca stelele au aţipit în vârful Lipâgâului. Gherghinele şi nucul adormiseră de-a binelea; numai moş Parapil nu-şi găsea astâmpăr. M-a rugat să-i aduc ceva de mâncare şi oleacă de vin. Supus ca întotdeauna dorinţei lui, i-am adus o strachină cu ardei muraţi şi un ulcioraş de tulburel.

— Sănătate, chipăruşi! Începu să mănânce hulpav moşul. Dar cine ştie a cui fusese vina, căci în seara ceea ardeii i-au venit de hac. După ce golise aproape toţi chipăruşii, spre neliniştea mea, începu să sughiţe, să fluture mâinile ca o găină speriată şi să ceară apa.

— Oho-ho! Că-s voinici, nătărăii! Măi Nicuţâl! Apă-â! Apă-ă!

Am încercat şi eu un ardei. Era pară şi foc, nu alta. Priveam înfricoşat la moş Parapil, ce fugea sprintenel prin ograda şi mă gândeam că o pot lua la cap. Se apropia în dreptul meu şi aproape buimăcit îi întindeam o cănită cu vin. Moşul o dădea grăbit peste cap şi continua să sară iepureşte în jurul meu. Vroia să-mi spună o vorbă, dar hlţeala ardeilor îi secase graiul. Mama, ieşind afară şi văzând tabloul, îşi încreţi fruntea întreb îndu-mă:

— I-a mâncat pe toţi?

— Da, am bombănit supărat. Nu am ştiut că-s foc… Moşul se opri în dreptul nostru, ţintind privirile asupra mea şi o întreba pe mama:

— Ei, unde-i tâlharul cela, fa Veruţă? Cum 1-aş apuca eu, cum s-ar sui în pod fără de scară el acuma…

Tare fricos mai eram! Mi se părea că moşul, furios, o să mă facă una cu ţărâna. Însă mama, liniştită, ne privea pe amândoi şi, înţelegând ca moş Parapil, care s-a prea întrecut cu băutura, trebuie condus acasă. In ciuda neliniştii mele, mă rugă s-o fac eu. Simţind că moşul poate avea chef de bătaie, nu m-am dat măgulit de vorbele mamei:

— Nu, nu mă duc… Mă tem! Zisei încăpăţânat şi hotărât. Dar mama, scumpa mea mamă! La câte nu m-au îndemnat vorbele ei pline de suflet părintesc. Stăpânit de gânduri fel de fel, până la urmă hotărâsem să devin erou în seara ceea. Eram fricos, nu-i vorbă, dar pe atunci începea a se înfiripa în mine o falnică mândrie. Pentru toată lumea era o mare taină şi numai la şcoală mă lăsam vrăjit de o feţişoară pistruieţică, cu ochi albaştri şi o gâţă frumoasă de lleană Cosânzeană…

Ploaia ce căzuse de cu zi răzmuiase pământul. Pe alocuri se făcuseră băltoace. Arareori moşul luneca, dar se stăpânea cu braţul lui încă vânjos de mine. Clătinându-mă, păşii alături de el spre geana pădurii, în întâmpinarea lunii, care se ridicase deasupra satului, dinspre Lipăgău. Încercam să intru în vorbă cu el, 1-am rugat să-mi spună despre copilăria lui, despre istoria Ineascâi, dar moşul căpătase o expresie severă a feţii, privea scurt în urmă, înainte, prin părţi… Ducea degetul la buze şi mă privea apoi nedumerit:

— Ts-s! Măi Nicuţăl, taci! Nici nu ştii de unde sare acuma hoţul… Când te-a pocni, n-ai să ştii al cui eşti…

— Care hoţ? Încercam să aflu în şoaptă.

— Ts-s! Nicuţăl! Mărogel, puiul moşului! Acuma ochi nu-s, da urechi sunt. Noaptea pe sub garduri stau hoţii şi pândesc… Când te-a pocni.

Nu înţelegeam nimic. După ani, am aflat că într-o noapte mahalagiul nostru Nichita Ţurluiac, vrând să glumească, a sărit asupra lui, acoperindu-1 cu un sac… Poate îl încurcase cu altul, ori poate aveau o socoteală ce n-au putut-o împărţi şi megieşul a vrut să-i amintească? Nu ştiu. Martor însă am fost, ca moşul a rămas speriat de „hoţ” până la sfârşitul vieţii sale.

În seara ceea mergeam înainte şi nu mai îndrăzneam să scot o vorbă. Din deal, la lumina lunii, satul se vedea ca în palmă. Tupilate printre copacii coroanelor înverzite, căsuţele albe semănau cu nişte găinuşe, cu căpşoarele sub aripi, îmbătate de farmecul somnului. Livada bătrână de cireşi, prăsazi, goldani şi nuci, care ne întâlnea în faţa casei lui moş Parapil, îşi scuturase demult florile, dar mirosul umed al primăverii parcă şi-1 mai păstra prin prospeţimea răcoritoare a ei. Vroiam să rămân la clipa copilăriei, cu „tăcerea” moşului, care era „dulce ca mierea” şi cu toate dealurile satului care mă înconjurau, dar istoria avea să se prelungească şi vrând-nevrând a trebuit, împreună cu moş Parapil, să păşesc mai departe, pe drumul cela gloduros, dar care aduce atâta lumină în amintirile mele…

— Noroc, căpitane Efrim! Răsari deodată lângă noi o voce apăsată.

Nici n-am dovedit să mă sperii. Era megieşul nostru lon al lui Manolache. Se întorcea de la o petrecere potrivit de chefliu. Ne salută cu pălăria, fluturând-o deasupra capului, şi cu un zâmbet larg pe faţă, ce 1-am descoperit la lumina slabă a serii. Moş Parapil tresări pe loc, ca un cal nărăvaş, şi nici nu dovedisem să-1 stăpânesc, că lunecase într-o mocirlă din care ieşi plin de noroi. Enervat la culme, înjurând de „duhări”, „paralangheir, presurând cu „candeli„ şi „tămâi”, până se apropie de mine şi lon al lui Manolache. Luă o clipă apă în gură. Moş lon era şi el un bătrân ce

părea că e numai burtă. Avea o faţă mare ca un bostan, ochi bulbucaţi, iar nasul mare şi lat mereu şi-1 netezea cu mâna într-o singură direcţie. Înalt şi greoi cum era, purta o barbă rară, ca asiaticii, pe care cu aceeaşi mana şi-o mângâia ca pe un lucru stant.

Erau cam de-o seamă. Se numeau între ei „căpitane” şi atunci moş Parapil, convingându-se ca cel care 1-a speriat e lon, leatul lui, parcă revenise la tinereţile lui zbuciumate. Se puse gard în faţa lui lon, ca să nu plece acasă, până nu va merge la el în musafirie, să-i guste vinul cel nou. Lon al lui Manolache, ahotnic la cumpănii, nu prea stătu mult pe gânduri, chibzuind, probabil, că la vreo două pahare închinate odinioară, cu un om bun, n-ar strica şi al treilea.

Pornirăm prin mijlocul livezii de la Toba, spre fântâna de lângă poarta înverzită de vreme, unde locuia moşul. Bucuria veni la toţi parcă pe neaşteptate. De pe faţa moşului dispărură cătăturile ce le purta odinioară, când se răfuia cu hoţul, iar glasu-i subţirel, cam jalnic, slobozi un cântec, ce ne îndemnă să-i ţinem hangul: „Niciodată, niciodată, Să nu-ţi dai inima toată, Câci aşa mi-am dat-o eu, Şi-acum vai de capul meu!”

Ion cu glasul său răguşit morăia rupturi de fraze din cântec, parca era un urs, iar eu, neştund cuvintele, îngânam ceva nedesluşit. Când glasul moşului se părea că ajunse la înalta lui desăvârşire, lon, vrând să arate ce poate, o luă razna cu alt cântec al tmereţii lui: „Noi suntem floarea mândră a ţării!

Ajunşi la poarta veche din scânduri late, simţeam cum năvăleşte din ogradă miros îmbătător de matiolă. Ne-am rânduit şi am băut câte o ciuturiţă de apă din fântâna cu colacul vopsit în culori, de sub un agud mare, rotat. Bătrânii mă urmăreau cu zâmbet şi dragoste când beam apă. Prins în privirile lor, roşisem. Timiditatea mea mă neliniştea, şi lon al lui Manolache mă îndemnă… Să le cânt. Moş Parapil insistă şi el să cânt. Ceea ce mă învaţă la şcoală. Nu m-am lăsat mult rugat. Cântam olecuţă şi puţinul cela plăcea nu numai bătrânilor, dar şi fetelor. Mai ales celor doi ochi albaştri: „Floricică, floare-albastrâ, Ce frumoasă-i uiaţa noastră!

Frumoasă-i din grija lui

— Mulţumim partidului!”

Deodată ochii bătrânilor prinseră să lăcrimeze de bucurie. După ce am sfârşit cântecul, moş Parapil mă trase uşurel de chică, iar lon al lui Manolache mă scuipă pe obraz, zicându-mi să nu fie de deochi.

— Nicuţăl, Nicuţăl, iar oftă moş Parapil, de ce n-am avut şi noi parte de bucurie, linişte în tinereţile noastre?

— Eu mă uit, căpitane Efrim, cât de repede cresc acuma copiii şi se dezvoltă.

Au început să-şi mărturisească unul altuia amarul trecutului, cu deportări şi foamete, precum şi bucuria zilelor noastre. Vorbele lor, aduse acolo m livadă de pe un drum îndepărtat al unei copilării necunoscute mie, trezeau gânduri pline de retrăiri şi emoţii. Stăteam nemişcat, ascultând istoria tinereţii lor, care mirosea a sudoare, a colb, a huruit de vagoane pentru vaci, sudălmi ruseşti deocheate şi a praf de puşcă… Lon îşi pierduse familia – nevasta şi trei copii, lângă Ural.

Până la urmă au jurat ca ceea ce a fost să nu se mai repete, iar moş Parapil, ca să uite de toate, îi aminti lui lon că vin ca al lui de bun nu-i în toată Ineasca.

— Niciodată, niciodată…” încercă lon să cânte, îndemnân-du-ne, ca un dirijor, cu mâinile lui scurte şi grase să-i ţinem isonul.

— Ts-s! Se îngrijoră spre uimirea noastră moş Parapil. Baba mea! 0 să audă… Ea nu suferă veselia şi cântecele, doamne fereşte! Mai ales noaptea…

— Veşnic ţi-i frică de Filonia, căpitane, zise descumpănit, oarecum iscoditor, lon al lui Manolache. N-ai vrut s-o ieie alţii în căsnicie…

— Eh, măi oameni buni! Nu ştiţi voi necazul meu. Taman ca vorba cea proastă: „Bou la bou rage şi nebun la nebun trage”, se jeluia moş Parapil. Îmi pare rău şi azi că m-am potrivit la îndemnurile părinţilor şi am luat-o pe Filonia. Cap nebun. Vaca! Laca cine a măritat-o pe dânsa atunci. Pe timpurile celea era mare foamete. Ea, vidma, avea văcuşoară bună de frupt, casă moştenită de la bunei, iar eu eram flăcău la mama!

— Dar era frumoasă, căpitane!

— Ş-apoi asta e de-ajuns, măi oameni buni? Într-o viaţă de om, nici tu copii de la dânsa, nici tu linişte în casă…

Cu orice ocazie moş Parapil hulea baba. Spunea că e guralivă şi întreg satul se ţine pe bârfele ei. 0 făcea crudă, fără suflet şi necurată la socotelile ei casnice.

Când am intrat tustrei în ogradă, mătuşa ne aştepta pe prispă, la deregul din pragul uşii. Duse o mână deasupra sprâncenelor, chipurile, să ne desluşeaseă şi detună cu glas ameninţător:

— Care-i cole, măi?

— Regina-a-a! Îi răspunse isteţ stăpânul casei, ridicând mâinile în sus a bucurie, probabil cu gândul s-o îmbune.

Însă mătuşa nu-i dădu nici un pic de atenţie. Îşi mai încruntă o dată privirile prin întuneric şi, zărindu-ne, ce i s-o fi năzărit, nu ştiu, dar glasul i se făcu ca un vârtej:

— Îmi veniţi, biribanţilor, iară?! Beţâjilor! Batâ-v-ar Dumnezeu, şiolticilor şi şalvirilor cu sunteţi, afară!

Ne-am pironit locului, ca şi cum înaintea noastră era o prăpastie. Moş Parapil dădu mâinile necăjit în jos şi se uită la noi, cerând consolare. Lon al lui Manolache zise:

— Ţi-i cam iute cuconiţa, căpitane!

— Ce umblaţi voi hoira, măi ţurulnicilor şi prepelicarilor? Singuri, de-a handra. Unde vi-s fumeile? Ai?

Văzând-o pe mătuşa înarmată cu o cociorvă, coborând de pe prispă, speriat de moarte, am ţâşnit ca o furtună pe poartă şi tiva spre casă. Am prins nişte vorbe neînţelese din urmă, dar nu m-am oprit până la stâlpul cu becul aprins, care lumina măreţia salcâmului rotat din preajma porţii casei noastre. Am povestit cu sufletul la gură toată întâmplarea şi am jurat că n-o să mă potrivesc lui moş Parapil niciodată, cât voi mai avea de trăit în satul ista. Părmţii surâseră de peripeţiile mezinului, apoi m-au îndemnat să plec la culcare. Mama mă înveli cu oghealul, mă sărută pe obraz, mă lăudă pentru curaj, zicân-du-mi că totul e cum nu se mai poate de bine. Eu, însă, nu prea ma împăcam cu vorbele ei în noaptea ceea şi nu credeam m binele făgăduit, până nu adormisem.

Peste vreo două seri, veni la noi mătuşa Filonia, într-o fustă lungă până la călcâie, de modă veche, cu un şal cafeniu aruncat peste umerele ei uscăţive şi înguste. Din urmă veni şi moş Parapil. Se simţea moşul cam vinovat în toate cele întâmplate. Mi-au adus un coşuleţ cu nuci şi cireşe uscate pentru chisăliţă. Mătuşa şi-a cerut iertare de la părinţii mei, apoi de la mine, că m-au speriat. Nu m-au recunoscut. II mai ocări pe moşneag, zicând că la bătrâneţe tot neamul lor îşi iese din minţi şi n-ai cu cine te înţelege. Moşul le asculta pe toate şi, deoarece baba îi dădu voie să bea numai jumătate de căniţă, el nu avea îndrăzneala să-i răspundă şi tăcea molcom.

În seara mângâietoare de vară simţeam că am făcut o faptă îndrăzneaţă, iar drept mulţumire, aveam coşuleţul cu nuci şi cireşe uscate. Încercai să mă laud fratelui şi sorei, căutând susţinere eroismului meu, şi numai anii ce au trecut mi-au şoptit într-o zi că fapta săvârşită atunci a fost un simplu moment fericit al copilăriei mele.

Şi astăzi câteodată venind la Ineasca, trecând pe lângă locul unde cândva fusese casa bătrânilor, privesc dus pe gânduri, rândurile de vie ce zâmbesc la soare şi pentru o clipă simt că mi se taie răsuflarea. Mi-amintesc povestea ceea de demult, iar din pământul reavăn, m care sunt îngropate inimile celor bătrâni, răsună două voci scumpe vieţii mele:

— Ei, unde-i acum hoţul cela, măi Nicuţăl?

— Afară, şalvirilor!

NELU GRAUR CIMPOIERUL.

El este reprezentantul ministerului la toate adunările generale ale oamenilor muncii. E inspector adică. Nelu Graur are birou încăpător, magazin, limuzină la scară, livadă, spital şi ţintirim aparte. De, aşa 1-au apucat vremile. Scutit de grijile personale, el are misiunea, prin contact direct, să cerceteze doleanţele şi ofertele poporului, a cărui slugă este. E rotofei, poartă ochelari, hrănit bine (zilnic are ocazia să înfulece câte-o găină la cantina guvernamentală); are costum din stofă „guşa hulubului”, ultimul ţipăt al modei, şi mereu surâde satisfăcut de situaţia m care 1-a pomenit Dumnezeu. Adevărat specialist în problemele zâmbetului!

Şi pare că i-ar fi totdeauna viaţa unsă cu miere, dacă n-ar mai avea şi pasiunea muzicii. De mic copil Nelu cântă la cimpoi. Băşica magică i-a fost călăuză în armată, la institut, la şcoala superioară de partid şi nu exista vreun concert sau vreo altă festivitate ca profesorii să nu-1 scutească o vreme de lecţii pentru ca discipolul lor să fie prezent la înălţimea scenei. Astfel, vertiginos, terminând câine-câineşte învăţătura de toate nivelurile, s-a pomenit în compania cimpoiului inspector.

Nelu Graur nu e singur în birou. E în prezenţa permanentă a muzei. Mai sta împreună cu un camarad de serviciu, dar cela nu-i încurcă, ci din contra… Amicul şuieră nespus de fermecător, mai ales stând cu mâinile în buzunar şi privind cum trece lumea pe stradă. Cu triluri de privighetoare! Lar Nelu îl acompaniază la cimpoi. Instrumentul popular i-a adus slava şi i-a făcut carieră. Mai ales acuma, când are un şef loial, care iubeşte muzica.

Deunăzi, ca reprezentantul Susului, a inspectat adunarea generală a oamenilor muncii de la Ineasca. Înainte de a pleca „pe teren”, a avut o întrevedere cu şeful. Acela, după multe indicaţii, a prins a şuiera o melodie săltăreaţă, un fel de hostropăţ, şi…

Acuma, Nelu Graur, pomenit în prezidiu, se opintea să-şi amintească melodia fermecătoare a şefului, şuierată dimineaţă.

Îi zburase din cap' şi nu şi-o amintea şi pace… Adunarea oamenilor muncii era în toi. Tribuna era asaltată de oratori nemulţumiţi. Un puhoi de critică vehementa se năpustea peste conducerea locală. Sala gemea de nemulţumire. Oratorii, unul mai indignat decât altul, se rânduiau la tribună, iar şeful trăgea mereu cu coada ochiului la Nelu, cerând susţinere. El surâdea sărman către cei din sală, făcea unele însemnări în cartea de notiţe, deşi… Tot zbuciumul lui sufletesc în aceea clipă era concentrat să-şi amintească melodia de dimineaţă a şefului…

— Preşedintele nostru este o brută! Strigă unul cu mustăţile însurite, mari cât două caiere. Să fie trimis înapoi la educaţie, în grădiniţă, să-1 înveţe a vorbi cumsecade cu oamenii…!

— Apeductul din sat a ruginit demult şi nimănui nu-i pasă! Strigă din adâncul sălii o nevăstuică simpatică, cu părul bogat şi negru.

— Vara asta s-au uscat nitam-nisam tocmai 15 hectare din livada cotaşilor!

— Clubul se năruie, tineretul n-are unde se petrece… Reprezentantul de la minister priveşte ţintă la oratori şi clatină uşurel capul, dând de înţeles că le ia pe toate la evidenţă şi despre toate nelegiuirile va raporta mai sus… Lar în mintea lui revine la melodia râvnită, degetele lui achipuie cimpoiul luat cu el într-o sacoşă de celofan, cu o fată semigoală desenată pe ea.

— Din neglijenţa veterinarului Goriţă, multe vaci de la fermă au rămas neînsămânţate, se revolta amamic Dora Hulub şi arătă înfuriată spre flăcăul chipeş, care tocmai atunci se şuşotea lângă sobă cu o domnişoară gigea.

— S-a destrămat echipa de fotbal! Îşi destăinuie cu voce tare păsul fostul portar. De când a venit instructor pentru sport tovarăşul Dlinoruki, au dispărut nu ştim unde chiloţii şi maiourile fotbaliştilor…

— Le-a vândut la talciocul de la Puţuleuca, aruncă în plină adunare un fost mijlocaş. Sau poate credeţi că putem juca la republică în chiloţii nepoţilor mătuşii Vera Sajin, cea care vinde vin la borcan toată vara?!

— In fiecare noapte în sat e întuneric. Nici un bec nu arde pe stâlpii de pe marginea drumului!

Revoltele, nemulţumirile curg gârlă dinspre sală la urechea sensibilă a reprezentantului de la minister. Oamenii îi urmăresc necontenit orice mişcare, cu speranţă şi nerăbdare că el se va pronunţa acuma, solicitând schimbarea conducerii locale, schimbări radicale ale condiţiilor de activitate. Of, doamne, ce va fi acuşi! Adunarea e pe sfârşite şi ca totdeauna Nelu Graur trebuie să ia cuvântul, pentru a face bilanţul celor auzite. Să spună, ca un reprezentant de sus, ce se va întreprinde ca de azi înainte

lucrurile să stea normal… „De pe şezute – pe pântece”, cum se glumeşte la Ineasca.

— La mai tăceţi, măi, să-1 ascultăm până la urmă! Şopti cineva, văzându-1 pe Nelu cum se scoală greoi de pe scaun. Şi poate lucrurile demult aveau să se desfăşoare mai altfel, dacă Nelu Graur n-avea de necaz cu cimpoiul sau. Dar cum numai ieşi la tribuna, pe care stătea un pahar şi o sticlă cu apă, îi veni în memorie melodia săltăreaţă şi veselă pe care i-o fredonase dimineaţă şeful… Şi în loc să plictisească lumea cu un bilanţ al controlului efectuat, el scoase pe neaşteptate din sacoşa de celofan cimpoiul, prinse a-1 umfla întărâtat, de frică să nu-i zboare din minte melodia reînviată.

Leşind în avanscenă, privi cu surâsul pe buze lumea din sala arhiplină şi în tăcerea aşternută aduse subsuoară burduful, îl strânse puternic şi… Degetele lui scurte, grăsuţe începură să culeagă, măiestrit, pe găurelele fluierului o melodie săltăreaţă, ce adia a miros de petrecere şi găluşte aburinde.

SPERANŢA LUI SCRIDON NĂDEJDE.

În faţa sătenilor, ieşi Scridon Nădejde cu un chipiu strâns în mână şi chemă adunarea la atenţie.

— Cinstit popor! Se zvoneşte că la Chişinău s-a fondat o ligă a ţăranilor. Mare bucurie pe capul nostru. Cineva a venit de-acolo din capitală şi ne-a spus că cel care la Ineasca n-are cal, îl va avea, cel care n-are vacă, are s-o primească, iar cel care n-a fost niciodată deputat, are să fie! Numai să vrea. Că până nu demult cum era? Care voia maşină, poftim: se ducea la primărie, se înscria în coadă, dar când o primea? La paştele calului! Anul acesta, care se scurge, însă, e taman anul calului şi credem că toate s-or inversa în folosul taranului. Aşa spune şi Preşedintele ţării: 'Totul pentru ţăran! M Să ne întoarcem cu faţa laţăran!

Pe când liga ţăranilor promite, promite, chipurile, că ne va da forţă dc tracţiune, adică tractoare, pe gratis! Poate chiar şi câte-o iapă a fata şi nu va trebui atâta benzină şi garaj. Liga ţăranilor, se zvoneşte, că va lua vitele de la cei bogaţi şi le va împărţi celor nevoiaşi. Adică liga este creată de un fel de… Kotovski…

Cât priveşte ca fiecare ţăran să aibă văcuşoara lui, bună de frupt, nu-i rău deloc. Numai că vacile poţi să le ai, dar unde-s păşunile pe care să le paştem. Lată, liga ţăranilor este foarte progresistă m vederile sale. Ea are de gând, acolo, la Chişinăul cela, să inventeze un soi de vaci deosebite, de rasă rusească. Una la tot satul! 0 vom paşte pe rând şi vom mulge-o toţi odată! Se va face economie şi de păşune, şi de ocoale, şi de vreme. Teoria vacii

amintite am studiat-o la cursurile de reciclare, anţărţ, şi vă spun că de o aşa vacă avem nevoie noi, ţăranii de la Ineasca. Tare nu ne mai ajunge ea tocmai acuma.

Şi ce ne mai spune liga ţăranilor de la Chişinău? Să ne lămurim o dată şi o dată cu nacealnicii de tot felul. Că ce se întâmplă acuma? Nici nu dovedim să ne întoarcem de la deal, îndată nimerim, chiar în marginea satului, la adunare. Dimineaţa trebuie să ne sculăm devreme ca să stăm cu preşedintele la taifas: ce-i de făcut cu nacealnicii de la capi-tală, care ne tot dau buzna, cum o făceau înainte vreme comuniştii, ca să ne înveţe cum să creştem porumbul şi pe unde trebuie să se urineze găina… Acum, chipurile, se discută în toată Moldova ce-i de făcut şi cum de trăit mai departe cu nacealnicii de acolo şi de-aici, care ne trebuiesc nouă, precum ar trebui schiurile în baie…

La noi pe ordinea de zi mai trebuie să fie şi schimbarea denumirii gospodăriei agricole, care la început, din mdicaţia unui tovarăş s-a chemat „Puşkin”. Apoi un alt activist deştept de la Ghermăneşti a propus ca artelul agricol să se numească „Orjonikidze”. Oamenii îşi scrânteau limba, pronunţândnumele ista. De aceea 1-au mai schimbat o dată. Acuma cooperativa poartă numele unui fost şofer care a murit de oftică la ţelină – „Dimitrov”. Vedeţi ce oameni mari au fost pe vremuri în agricultura noastră?! Acuma trebuie să-i găsim un nume de-al nostru, ţărănesc. Aşa recomandă Liga Ţăranilor de la Chişinău.

Azi ţara aşteaptă schimbări radicale. Numai Liga Ţăranilor ne va scoate satul din impas. La noi la Ineasca, după cum se zvoneşte, s-a schimbat spre bine şi situaţia social-politică. E ştiut că unde-s doi moldoveni, acolo-s neapărat trei partide. Dar eu nu asta vreau să spun. Altele am avut în vedere. Noi vom sta cu trup şi suflet pentru un singur partid: Liga Ţăranilor! Trăiască anul calului! Dacă v-am convins, alegeţi-mă pe mine deputat în Parlamentul ţării. Votaţi pentru mine şi veţi avea dreptate! Lar mai departe… Vom trăi şi vom vedea. Nu aduce anul cât aduce votul!

MINTE RĂSCOAPTĂ.

Octogenarul profesor întârziase. Intră în aulă cu paşi mici, puţin grăbiţi, silind pe studenţi, cu o mătăhăială de mâini, să se aşeze la locurile lor.

— Bună ziua! Salută el, „ancorând” la masă. Descoperind prin lentilele groase ale ochelarilor că studenţii nu se grăbesc să se aşeze, strigă şi mai tare: La pământ, studenţăraie! La pământ!

După o mică zăbavă, profesorul luă locul la catedră, scoase băsmăluţa mocoşitor din buzunarul adânc al pantalonilor galife, mai făcu un gest straniu prin aer, de parcă-1 năvăleau un roi de viespi, şi întărâtat… Îşi izbăvi nasul de păcate. Deschise catalogul, urmări cele scrise, suflă nările şi iar strigă piţigăiat, făcându-i pe studenţi să tresară:

— Mă numesc George Bordei! Profeseur ouat la „Sorbone” pe timpurile când voi, studenţăraie, nici m proiect la părmţii voştri nu eraţi măcar… Astăzi vremile-s altele. Câte cioare m agudul din prag, atâţia studenţi! Şi toţi sunteţi hapsâni de carte. Pe când eu, George Bordei, ca să mă fac profeseur, a trebuit să zbor cu aeroplanul 240 de ore încolo şi şi-ncoace! Lac-aşa se făcea înainte vreme carte la Moldova Sovietică, drăguşeii mei. De la Paris la Tiraşpolia şi-napoi numai cu aeroplanul se zbura…

Bătrânului îi venea greu şi răsuHă anevoie.

— Mda! Şi ziceam că eu, profeseur Bordei, am binevoit astăzi, la început de an şcolar, să dau târcoale pe la voi, pentru a vă adăpa glagoriile cu ştiinţa care se numeşte „Istoria Moldovei”… Drăguşeii mei studenţăraşi, în hramul ştiinţei moldoveneşti, unde neam din neamurile voastre n-au avut posibilitate să înveţe carte cuvenită… Vom lua-o, drăguşeii mei, cu binişorul, de la perioada oamenilor sălbatici, care mişunau cândva pe plaiul nostru, pe urmă – hăisa pe la maimuţe şi alte vietăţi paricopitate din trecut, până vom ajunge să dăm cu oiştea în homo sapiens… Aşa istorie neam din neamul vostru n-a învăţat!

Studenţii cu stilourile de-a gata nu se hotărau să conspecteze. Prea le păru nostim acest bătrânel de modă străveche, cu pretenţia de a se numi „George”. Profesorul Bordei, observând pasivitatea lor, se irită. 0 vreme fixă auditoriul cu priviri împietrite peste rama ochelarilor, voind parcă să ghicească ceva suspect în mijlocul studenţilor, după care brusc slobozi din pântecele mare, sprijinit de o centură din hăţuri, vocea-i revoltătoare:

— Nu ştirbi demnitatea turturelei, hulubaşule drăguţ! Retrage-ţi mâna păroasă de pe coapsa ei suavă, cât n-am făcut spre dumneata un salto mortale!

Strigătul prea forţat îi provoca un sughiţat năstruşnic, încât unora din studenţi li se păru că se va nărui moşneagul cu tot cu tribună. 0 pauză teribilă domină încăperea cu pereţii împodobiţi de portretele liderilor de partid cu regalii în piept. Bătrânul, revenindu-şi la starea normală, se hotărî să-şi con-tinue gândurile:

— Istoria e o problemă dificilă, drăguşeii mei. Icre negre de nisetru! Noapte valpurgică! Să băgaţi în bostanul vostru vorbele ce le voi tocmi azi. Să rugumaţi şi să înghiţiţi orice cuvinţeluş în mod creator şi mulţumiţi decanului, prodecanului ca mi-au incredmţat sa va predau anul acesta, caci mame Dumnezeu şi sfântul Petrea ştie ce va fi… Mda! V-aţi născut în cămaşa de noapte cu toţii că v-a blestemat norocul. Să vă rugaţi şi sfintei născătoare că va ferit păcatul de „păianjenul” în ştiinţe istorice, lectorul Smântână… Hm…!

Şi bătrânul păru să cadă puţin pe gânduri, apoi se întrebă:

— Acela-i lector, mâi?

Aşeză comod coatele pe marginea catedrei, scoase iar batista, şterse fruntea cheală, apoi clipi şmechereşte din ochi, revenind la ce spunea anterior:

— Leri 1-am văzut pe Smântână, mâncând împreună Cu docentul Chisăliţa pateuri la poarta pieţei. Acolo, lângă dugheana lui Iţic… Da-a, făcu el lung, pocnind a nedumerire din palme. Făt-Frumos din poarta pieţei! Cum a devenit Smântână doctor în ştiinţe? Dacă vă spun, vă tăvăliţi de râs. A prezentat teza cu un loitrar de gafe. Răbdare, drăguşeilor, răbdare! Am fost referentul lui, lăsă profesorul să se strecoare în liniştea sălii un şfichi de zeflemea. Smântână şi nu chişleag! Scrisese printre altele, negru pe alb, că Ştefăniţă Vodă, chipurile, s-a pornit la o vânătoare de zimbri însoţit de-o cătelușcă Molda. Căţeluşa, ca un animal firav la stomac cum era, a băut la Soroca apă din Nistru şi a pierit… Biata fiinţă! Vai de capul lui Smântână! Ştefan Vodă iubea foarte mult animalele, mai ales patrupedul care s-a înecat. Şi fiindcă era împărat, a dat poruncă şi zvon în toată lumea ca plaiul Domniei sale să se numească Moldova! Să mori de râs nu alta… Ha-ha!… Cum putea spune Smântână aceste prostii gogonate, drăguşeii mei? Doar cu Molda, la vânătoare, a fost Burebista! Despre acest lucru toată lumea ştiinţei ştie, dar el, Smântână, s-a pus cu noi în poară… Atunci mi-am dat concursul, drăguşeii mei, să-1 cârlig ca pe un gavanos cu huşte pe Smântână. Chiar am întins mâinile înaintea comisiei de am strig'at ca sfântul Petre la porţile raiului înaintea păcătoşilor: „No pasaran!” Dar el, Smântână, ce credeţi? Îngenunche în faţa prestigioasei comisii, începu să scoată icituri bizare, deocheate: „Fie-vă milă, strigă el, am copii!” Cerea îndurare…

Profesorului îi tremura necontenit mandibula. Trecu iar cu batista peste pleşul asudat, ca după aceea să apuce nasul puternic la rădăcină, de parcă

avea intenţia să-1 smulgă şi-1 sufla cu îndârjire…

— Şi vă spuneam… Ne-am sfătuit noi, cei din comisie, apoi ne-am sfădit şi iar ne-am sfătuit… Era pe-atunci criză de cadre, drăguşeii mei. După o dezbatere pe muchie de cuţit, am ajuns la o împăcăciune să-1 facem pe Smântână „buric” în ale ştiinţei… Acuma, însă, na-ţi-o bună, huştiuliuc! Nici nu-mi dă bună ziua… Stă la poarta pieţei şi înfulecă la pateuri, de parcă n-are altă preocupaţie. Şi eu vă întreb, drăguşeii mei, are dreptul asemenea lector să vă adape cu cunoştinţe? „No pasaran!” Şi încă lector universitar se cheamă, dragă doamne! Ce fel de savant este el?

Profesorul Bordei iarăşi tăcu o vreme. Medită îndelung, mustrându-se că s-a abătut de la temă şi, încet-încet, prinse a trece ca un brici prin epocile istorice, până ajunse la tema lui preferată, ştiută de întreaga lume universitară.

— Rebeliunile! Explică satisfăcut, cu scântei de bucurie în ochi, bătrânelul. Înainte vreme au bântuit revoluţii, amestecate cu tâlhării de drumul mare, a la Kotovski, nu şagă! Eu le ţin minte. In mine chiar au ochit şi au tras haiducii…

— Şi n-au nimerit? Se miră un student din banca de lângă geam.

— Am rămas viu-viuţ… Erau revoluţii peste tot. Taţii voştri pe-atunci, dacă şi aveau izmene, apoi umblau cu pielea în ele. Mi-aduc aminte… Ieşeam deseori desculţi, flămânzi, cu furci, ţăpoaie, bârghidăie să luptăm contra nelegiuirilor sociale, să cucerim sfânta dreptate… Am luptat, drâguşeii mei, am luptat – u-u-u-u-u! Profesorul duse mâinile uscăţive lângă tâmple, se înclină către sală, slobozi un urlet ca de lup flămând în asprimea gerului de iarnă, imitând, chipurile, un atac de baionete: U-u-u-u-u! Ecoul şi gălăgia se răsfrânseră peste liniştea coridorului, până când bătrânul profesor se înecă într-un sughiţ. Cineva din sală se prinse de mâini şi începu să se legene ca la cumetrii, dorind să-1 joace pe George Bordei: „Hai, Bordei, he-he-hei!

Bordeiaş, bordei, bordei, mai.”

Cântecul îl reluară alţii şi sala părea să se fi înţeles ca veselia totală să-1 intrige pe bătrân şi să-1 ademenească pe alt făgaş de discuţie. El însă făcu un gest cu mâna, cerând linişte.

— Astăzi tineretul e lenos! E ca un burghiu care nu sfredeleşte bine, conchise el. Tineretul în fiece zi vrea să aibă câte-o găinuşă Inpta m pântece şi mcidecum sa muncească, adică să producă bunuri materiale. Cu junii de azi nu poţi să faci nici o revoluţie, nică…

Brusc, profesorul se adresă studenţilor cu ton de poruncă:

— Scrieţi şi conspectaţi, drăguşeilor: „Compromise sunt de două feluri: drepte şi încâlcite…” Pe cele drepte o să le studiaţi în monografiile mele, iar cele încâlcite, ca firele de feştila, le vom studia adânc acuma… Ca să fie limpede cu ce se mănâncă ele, voi da lămurire printr-un caz real din viaţa mea. S-a întâmplat cu mine o aventură de aşa fel… Mda! Mă întorceam într-o seară de la serviciu, drăguşeii mei, prin parcul pustiu şi de unde nu mă aşteptam, îmi aţin calea trei „haiduci, feciori ai neamului” – toţi cu zâmbete fioroase la coada mustăţilor.

Unul dintre ei m-a străpuns cu privirile şi-mi zice: „Monseur Bordaux! Nu-ţi încurcă ceasul de pe mână?” Pricepând ce-i cozul, mi-am dăvăsit „Raketa” în chimirul din dos, dar unul din cei trei „luceferi” îmi aduce sub nas o cărămidă de culoarea drapelului revoluţiei bolşevice şi glăsuieşte: „Moşulică, în oraş au început a se vinde cărămizi în mod clandestin. Trei ruble una şi am terminat târgul! Uite la dânsa, îny demonstră chirpicul purpuriu pe o parte şi pe alta, zare de zgârâietură n-are…”

Profesorul mai face o pauză, strănută, şi iar continuă să povestească printre gâfâieli:

— Alergam cu ochii dintr-o parte în alta, poate văd pe cineva care să mă rătuiască, să ies din această situaţie blestemată – nici ţipenie! Numai eu, foşneala tufarilor în conflict direct cu „haiducii”. Simţisem slăbiciune la linguriţa şi m pulpele picioarelor. Nu era vreme de şuguit. Le-am aruncat ceasul anticasilit, într-o manieră elegantă. „Aşa te-au învăţat la Paris, monseur Bordaux!” mi-a zis vlăjganul şi-şi retrase îndărăt cărămida de sub mandibula mea. In schimb îmi întinse o mână cerşetoare: „Bani!” „Gologani cu mine n-am, îmi veni inspiraţia să-i răspund, că am acasă, m colţunul Grăchinei”. „Mergem la casa dumitale! Au hotărât unanim „luceferii„ haini şi mişei, dar ţine minte, moşulică.

— Un pas în lături şi prima împuşcătură de ghioldum va fî în văzduh, apoi…” Deci, am pornit spre casă ca să le dau bani din colţunul Grăchinei. Eu mergeam înainte, ei din urmă, ca şi cum nişte camarazi se întorceau de la un consiliu ştiinţific. Tot mergând eu aşa şi gândind cum să ies din situaţia creată, mi-am amintit de Volodea, un amic de-al meu rus, boxer din născare, care ştie a bate bine. Ştiam c-o să trecem pe la poarta lui, şi-apoi… In orele de răgaz amicul practica Giu-Gitu şi harachiri. Aşa am şi făcut. Ajunşi în preajma porţii lui, 1-am văzut din fericire în curte. I-am făcut un semn, şi el a înţeles situaţia. „Haiducii”, când 1-au văzut apropiindu-se, în

chimonou alb, tras pe corp, au început a bate în retragere. M-au lăsat în pace, strigându-mi la despărţire cu patos revoluţionar: „Aufiderzein, notre şioric! Ne întâlnim în eter altă dată! M Şi au luat-o în galop, nici cu motoţâcla să-i ajungi. Tare i-a mai părut rău lui Volodea că nu i-am reţinut pe vinderei, pana dânsul să-şi pună mănuşilc de box.

Profesorul, obosit, iar şterge spumele de pe la colţurile gurii şi prelungeşte să bâiguie:

— Aţi priceput, hulubaşilor, care-a fost compromisul în acţiunile mele? Tanti, conspectaţi-mi discursul, nu vă pară şagă. Nu mi-ţi răspunde întocmai aşa la examene, o să primiţi un „cinci” păcătos ori un „patru” sănătos, pentru gust de mâncare pe vreme fără bursă.

Satisfăcut, ca un elefant după baie, spânzură a câta oară degetul în aer:

— Alt exemplu de compromis încâlcit, drăguşeii mei. Am o soţie cu concepţii burgheze. Hojma mă sâcâie: vrea ciubote japoneze şi ceas elveţian. Săptămâna trecută, între noi fie spus, s-a repezit cu furie asupra mea. Am pus mâna pe cureaua de marinar, Petrea Marinescu, drăguşeii mei, şi i-am otânjit câteva catarame la şale! Credeam că violenţa va îndreptăţi compromisul, dar numai cu Grăchina mea să nu ai de furcă. Ea se hlizea şi cuvânta: „Că poznaş mai eşti, Ghiţă, la bătrâneţile tale!” Ce s-a întâmplat mai apoi? Scumpa mea soţioară a aşternut pe hârtie o depeşă la partcom, profcom şi rectorat – toate deodată, să mă distrugă definitiv! Dar acolo tot sunt oameni înţelepţi. M-am ales cu o mustrare în chestiunea personală, drăguşeii mei, că mă ustură şi-acuma, dar am scăpat de mofturile necuratului. Vorba ceea: „Câinele e prietenul omului, dar şi puricii de pe el.

George Bordei aşteptă până se potoli râsul studenţilor şi iar făcu un gest, demonstrându-le parcă tuturora palma deschisă:

— Purcedem mai departe pe drumul cătinos al istoriei plaiului, drăguşeii mei. Alt exemplu de compromis încâlcit. Călătoreşte un june la volanul automobilului, cu drojdiile-n cap şi mintea în pântece. La o cotitură, brusc, ca din cer, hop! Şi zdrobeşte cu roţile o bârsană care traversa strada. Posesorul patrupedului – hai la judecată! Cere să i se restituie paguba. Junele, ştiind cu ce poate sfârşi conflictul, îi propune pe loc păgubaşului o compensaţie bănească. De ce? Vă dau lumină, drâguşeii mei. Oaia, ca dobitoc înţelept ce este, îi foarte rentabilă la gospodărie. Lână dă? Numaidecât! Brânză, cârlani, pielicele, tizâc dă? Dă! Ş-apoi ceea ce poate fi cel mai important e că oaia, nu-i exclus, să aibă şi studii superioare… Studenţii se agitară din nou, în plină satisfacţie. Pe faţa serioasă a

profesorului sclipi un zâmbet autoritar, ca îndată să strige, trântind cu pumnul ca un dictator stalinist:

— La pământ, studenţăraie! Lecţia abia începe!

— A sunat la repaus! Strigă şeful grupei.

— Ba să am iertare, drăguşeii mei. Pardons, reproşă el cu vehemenţă. Cer să facem un rezumat! Vreau să fac un sondaj de opinii: sunteţi voi oare satisfăcuţi de cunoştinţele despre istoria plaiului natal, pe care vi le-am comunicat astăzi? Cred că-i suficient sa ştiţi ca trebuie sa trecem pnn toc şi apa, dar să rămânem patrioţi până la capăt! Ş-apoi băgaţi de seamă, dacă vă prezentaţi nepregătiţi la examene – ferit-a sfântul! Doamne fereşte!

— Suntem bubă de mulţumire, domnule profeseur, răspunseră câţiva studenţi m cor, imitându-1.

Profesorul parcă ciuli urechile, savură cele auzite şi, simţindu-se încă stăpân pe situaţie… Coborî de la tribună. Blajin, făcu oarecum un semn hotărât, asemeni arbitrului la sfârşitul meciului de fotbal: adică joaca s-a terminat, balonul la centrul terenului!

Câţiva studenţi, care toată lecţia jucaseră preferans şi care erau încredinţaţi că profesorul poate să nu mai vină la lecţia a doua, încercară să-1 asalteze cu întrebări:

— Câte care cu peşte avea Moldova pe vremea lui Ivan Bodiul, când Moţoc era contabil la Puţuleuca? Întrebă unul.

— Cu cine s-a încuscrit Brejnev, fiind împărat la noi? Nu se dădea altul.

— Ce-au făcut proletarii cu trupul lui Kotovski, după ce 1-au vânat la mândre? Se interesă al treilea.

Întrebările curgeau gârlă şi bătrânul, văzându-se încercuit de „urgia” setoasă de cunoştinţe, prin gesturi energice, de parcă se apăra de viespi mraite, îşi tăcu loc prmtre lume, străbătând în coridor. 0 clipa respira în voie, inştaca geanta subsuoara şi, aplecându-se pe-o coastă, scoase chibriturile din buzunar, aprinzându-şi pe dată ţigara. Cu o coamă de fum în creştetul capului, profesorul George Bordei dispărea printre gălăgiosul tineret studios. Din urma lui, nestingherite şi obraznice, îl ajungeau nişte voci izbucnite din auditoriul mare, cu portretele liderilor puse pe pereţi: „Bordeiaş, cu uşa-n vale, Tu mă faci să vin călare.

Bordeiaş, cu uşa-n dos, mâi, Tu mă faci să uin pejos…

Hai, bordei! Ehe-he-hei!

Bordeiaş, bordei, bordei…

CA LA LIZION.

Cândva a fost clopotar, iar după închiderea lăcaşului sfânt se dădu întru totul activităţii obşteşti – educator la un cămin muncitoresc. Era unicul din sat care poseda cheile de la uşa bisericii, părăsite de-atâţia ani, şi se considera amaratul ei stăpân. La sărbători, după ce făcea puţină curăţenie prin al-tar, aprindea lumânările policandrelor, sfeşnicele şi, ferit de ochii lumii, îmbrăca odăjdiile fostului preot şi multă vreme, îngenuncheat înaintea catapeteasmei, se pocăia şi se spovedea întru iertarea păcatelor.

Dacă se întâmpla vreun deces, el era cel care slobozea îndoliaţilor prapurul, podgheazul, heruvimii, năsălia, iar la priveghi, cu vocea lui fârnâită, buchisea cartea de rugăciuni în lumina sfeşnicului, prohodind răposatul.

Gheorghe Năsturel parcă trăia m propria-i plăcere. Nu-şi împărtăşea cu nimeni bucuriile şi frământările. Vieţuia de unul singur. Avea acaret frumos, era harnic, însă traiul şi-1 ducea monoton: ajunsese la pensie, nu fusese căsătorit niciodată, iar ca să-şi mai aline singurătatea, uneori, pe cât putea să-1 rabde, îl lua la el pe nepoţelul Filipaş, elev de şcoală, care iubea toate disciplinele, cu excepţia matematicii.

Anii treceau, nu se prevestea nimica deosebit în viaţa plictisitoare a lui Gheorghe Năsturel, dacă n-ar fi avut loc o întâmplare… La vârsta de argint, pe neaşteptate pentru el însuşi, o încheie cu burlăcia… S-a dus într-o joi la iarmarocul din Căpreşti cu vaca de vândut şi s-a întors acasă cu Lili, o femeie de anii lui, înaltă, lată în talie, cu ochi inteligenţi, în lumina cărora se ascundea un fel de „du-te încolo, vino încoace”. Purta canotieră, rochie lungă cu falduri şi corsaj roşu; într-o mână flutura uşurel evantaiul japonez, iar în cealaltă ţinea m pechinez de curmei, rareon mustrându-1, când căţeluşul bârliga codiţa şi sălta lăbuţa din urmă.

Tânăra soţie îi zdruncină singurătatea şi-i răsturnă destinul. Vorbea cizelat, cu intonaţii, frapându-1 pe Gheorghe, iar el, simţind alături un suflet cu un intelect „multilateral dezvoltat”, îl apucau tremurici uşurei în picioare. Soţia îi mărturisea cu încântare că nu este altcineva decât o aşchie a „Luceafărului” de ieri, care, odată, îşi măcina sănătatea pe scenă, strigând în spectacole: „0, tempora! 0, mores! M Un şuvoi de noutăţi îl făcea pe proaspătul ei soţ să rămână multă vreme cu gura larg deschisă, când dânsa povestea despre viaţa Uniunii Scriitorilor, oamenilor de artă, despre traiul care există pe alte planete, despre farfuriile zburătoare; îl puse m cunoştinţă că văcarii, deja se numesc operatori, că Academia de Ştiinţe a determinat

efectul muzicii de orgă la creşterea vitelor mari cornute, iar cei de la circul din Chişinău au început să dreseze o balenă albastră…

Gheorghe Năsturel, care toată viaţa a iubit munca la pământ şi nicidecum nu avu ocazia să facă ştiinţa, ascultând-o, rămânea statuie. Lili, ca să-1 coboare pe pământ, ridica deodată mâinile lungi şi slabe spre bolta cerului şi prindea să recite cu un dramatism deosebit:

— 0, vin, odorul meu nespus!

Luna de miere năvălise peste casa vechişoară, acoperită cu şindrilă, peticita pe alocuri cu foi de ardezie, ca o mană în uger de vacă pe vreme de foamete, schimbând viziunea lui Gheorghe asupra vieţii. Lili avea grijă să-1 poarte curăţel, cu oglinda şi băsmăluţă în buzunarul vestonului; îi parfuma percica însurita cu „pour les blondes” şi-1 convingea că viitorul lui va fi un cuib al fericirii. Printre alte noutăţi, Lili îi mai spuse că în ziua de azi legea permite fiecărui cetăţean onest să deschidă afaceri economice, cum ar fi SRL-uri. Şi, întrucât el e posesorul cheilor de la biserică, de ce să nu se facă un… Preot cooperatist?! Astăzi, când în toate satele sunt biserici, iar preoţi nu prea…

Era la începutul restructurării, lumea abia de intuia ce democraţie o aşteaptă.

— Nevastă-hăi, bate în retragere Gheorghe cu vocea-i morQcârLoasâL. Nu-i de capul meu treaba asta…

— Jorj, prefera ea să-i zică, soţul care dă ascultare consoartei e norocos nu o dată, ci de o mie de ori! Şi tot atunci cerca să-1 dea la socoteală: Ai obligaţiuni marţiale şi fii fervent! Suntem o familie mondenă şi ca orice oameni normali avem nevoie de parale. Lar popia a fost totdeauna cinste şi bani! Nici o discuţie! De mâine începem… Repetiţiile. SRL-ul nostru se va numi: „Crucea şi tămâia”! Eu voi dirija pârghiile financiare ale firmei, iar tu, deoarece porţi pantaloni, popia. Deci, rolurile sunt împărţite şi zarurile aruncate!

— Nevastă-hăi, se bâlbâia luat în duret Năsturel.

— Odoraşule! Nu uita că ne-am luat din dragoste, iar unde exista dragoste, persistă armonia.

Dânsa vorbea hotărât, cu blândeţe, iar ochii senini şi mari sclipeau a fericire. Până la el, Lili avuse căsnicie cu vreo trei regizori, dar cunoscuse adevăratul fior al dragostei când 1-a întâlnit pe Jorj la iarmarocul din Căpreşti, cu vaca de vândut.

— Eşti de aluat, iubitule, grăbea soţia evenimentul. Insă din aluatul ista, dacă-1 voi frământa bine, am să coc turte dulci, plăcinte şi colaci.

Fără a mai aştepta acordul lui Năsturel, Lili îl puse la treabă. Seara, pe furiş, se strecurau în lăcaşul sfânt şi, feriţi de ochii lumii, începură să facă un fel de antrenamente.

— 0 să te chemi de azi înainte „Părintele Amfilie”. Aşa se cuvine după canoanele bisericeşti, corcodelule!

Oricât se împotrivea Gheorghe, o putere magică îl făcu într-o zi să devină supus şi să deschidă cufăraşul negru, acoperit de păianjeni, unde se păstrau cădelniţa şi rasa fostului preot. Lili începu a-1 învăţa să citească „Trebnicul”. Făcându-şi întruna vânt cu evantaiul, dirija în faţa lui cu o mână, silindu-1 să rotunjească gura la fiecare întorsătură de frază din liturghie. Pentru Gheorghe învăţătura deveni un chin şi nu rareori se oţăra cerând să fie lăsat în pace:

— Fumeie-hăi!

— Curaj, Jorj! Şoptea dânsa, înmuindu-i inima. 0 chestie dificilă era glasul lui. Nenicul avea o voce de cahlă, iar la începutul repetiţiilor nu se dădea nici în ruptul capului să cânte lângă iconostasul altarului cu voce răspicată, clară, aşa, cum i se cuvine unui slujitor al cultului. Lili, aidoma unui dresor de circ ce biciuieşte leul, îndemnându-1 să sară peste cercul de foc, mereu comanda:

— Hai, Jorj, alle, puiuţule!

— Nevastă-hăi, mormăia soţul, până se hotăra să-şi sloboadă vocea înfundată.

— Ce voce teribilă, Jorj! Se oţăra soţia, mângâind căţeluşul care se smucea nebunatic în zgărdiţa legătoare. Soţul urmarea speriat toate mişcările soţiei şi, cugetând adânc, continua să se opună:

— Nu-i de mine popia, Lilică-hăi! Mai bine lasă-mă să stric bujda asta şi să-ţi zidesc un castel al dragostei noastre…

— Bani de coşniţa să fie, Jorj, îl liniştea soţia împăcată. Pe banii încă de la vinderea dobitocului la Căpreşti, Lili, în fiecare dimineaţă, pleca la piaţa din Teleneşti după ouă. Le cumpăra cu duzina şi din una-alta se zvoni printre băbuţele de-acolo că dânsa nu este altcineva decât preoteasă. Le explică ce înseamnă „Crucea şi tămâia. SRL” şi cu vorbe dulci, cine este preotul Amfilie, care după o pogrebenie şi-a stâlcit vocea şi numai ouăle il vor ajuta sa lasa laraşi m popor…

Soţia aducea de la piaţă ouă cu panerul şi-1 îndupleca să bea încontinuu numai albuşul. Gheorghe bau într-o vreme scurta porţia de ouă, pe care ar folosi-o armăsarul hergheliei m vremea împerecherii. Inima îi dorea şi alte bucate, dar Lili îl silea cu insistenţă să respecte regimul… Slăbise, burta se subţiase căpătând înfăţişarea jalnică a unui câine ţinut de stăpân la legătoare.

— Uncheşule! Îl zădăra năzbâticul de Filipaş, care venea tot mai des la ei, ca s-o asculte pe Lili cum îl instruieşte. Ai să întinzi degrabă opincile!

— Femeie-hăi, se ruga stingherit Gheorghe Năsturel, dă-mi să mănânc…

— Un ouţ sau două? Cerca dânsa să-i stea la dispoziţie.

— Vreau mămăligă cu borş! Parcă se tânguia soţul cu fălcile tremurânde şi nodul gâtiţei se ridica de câteva ori a sec.

— Fii răbdător, JorJ. La aminte! Lumea e plină de escroci, pungaşi, şperţari, pe când noi suntem o familie mondenă, cu misiunea nobilă de-a presura posteritatea împrejurimilor cu niţică fină de cultură.

— Vreau mâncare, femeie-hâi!

— Păzea, Jorj! La noi în republică până acuma toată cultura s-a făcut prin agricultură, argumenta Lili ca să evite orice con-flict cu soţiorul.

Flămând de un borş cu sfeclă roşie, să stea lingura copăcel în mijlocul castronului, Gheorghe mormăi ca un copil obijduit:

— Apoi în casa mea băutură şi mâncare nu-i prea găsi, dar cultura – cu oborocul.

Insistenţa şi energia soţiei îl făceau să priceapă că unica lui salvare este stăruinţa şi supuşenia. Când se închideau amândoi înbiserică, după iconostasul catapetesmei, Gheorghe slobozea tot mai îndrăzneţ vocea, speriind păianjenii ce coborau pe lanţul policandrului.

— Doamne, miluieşte-e-e!

— Ami-in, răspundea în unison soprana soţiei. Repetiţiile se înteţiseră. Veneau obosiţi de la biserică. Năsturel înfuleca porţia de ouă, făcea repaus şi seara melodiile celeste iar se armonizau cu florile de pe pereţii zugrăviţi din casa mare. Uneori căţeluşul, cutremurat, prindea să întindă gâtul spre lună şi să scheune ca lupul flămând şi Lili avea răbdare să-1 ogoiască, îndopându-1 cu pârjoale.

— Lizion, nu alta! Râdea Filipaş, singurul martor al acestor repetiţii stranii. Mai bine spuneţi-mi cum să fac să dau examenele la algebră. Poate vă împrumut cartea asta să pricepeţi şi voi formulele cu una sau două necunoscute?!

— Vai, generaţie pierdută! Făcea Lili, bunghindu-se la nepot. Ce-ţi pasă ţie, chip de lut?! Mai bine urmează pilda uncheşului şi munceşte ziua şi noaptea.

— Odihneşte, doamne, suHetul adormiţilor robilor tă-ă-i! Aproba Gheorghe spusele soţiei printr-o rugăciune de la prohod.

— Odihneşte-e… Răspunde în unison Lili.

— Mulţi nebuni mai sunt pe faţa pământului, doamne, îşi zicea Filipaş, urmărind nedumerit barba, mustăţile şi moţocul prins în fundiţă, pe care şi le crescuse deja uncheşul. Oricât erau de aprige vorbele nepotului, gândul şi năzuinţa tinerilor soţi nu puteau fi zdruncinate. Lili creionase „Trebnicul”, chibzuise un fel de scenariu pentru deprinderile soţului la rânduiala ecteniei. Pe unde nu avea ţinere de minte, ea îl îndemna să aprindă vocea, astfel făcându-1 mai solemn şi mai autoritar…

Toamna de-acum bătea pe la uşi, când fericiţii soţi au făcut o repetiţie generală. Intre timp, Lili se înţelesese cu nişte băbuţe din mahalaua Teleneştilor, să le sfinţească gospodăriile şi îl sili într-o zi pe Jorj… Să iasă pe teren.

Au cutreierat în acea zi împrejurimile satului. La vechiul cimitir, Jorj citi o liturghie, apoi improviza sfinţirea unei fântâni, a lui Glod, din izlazul Ciulucului şi crama din Ciorna. Intâlnindu-1 întâmplător pe Lucachea, paznicul de-acolo, 1-au precestuit…

— Mare este puterea ta, doamne! Făcu Gheorghe Năsturel, când Lili îl îmbărbăta spunându-i că. Picioarele lui poartă prin lume un cap atât de înţelept!

— Cuculeţule, continua dânsa să-1 încurajeze. Fii fecund! Talentul tău sclipeşte. Trebuieşti bătut cu flori!

Dar Gheorghe avea frica să se certe cu Dumnezeu. Adeseori memoria îl dădea de sminteală, încurcând rânduiala rugăciunilor.

— Mi-i în grijă, nevastă-hâi, făcu el, când Lili îi spuse că zilele vhtoare va trebui să sfinţească o casă la Teleneşti.

— Dacă omul munceşte, străduinţele lui se fructifica. Oricât s-ar fi îndoit Gheorghe, totul depindea de băsăul soţiei, care era practică, prefera totdeauna faptele în locul vorbelor. La ziua cu pricina au comandat un taxi şi, boiereşte, au plecat în mahalaua satului Teleneşti.

— Curaj, Jorj! Îl tot îmbărbăta consoarta. Cooperativa „Crucea şi tămâia” îşi începe glorioasa activitate, iar tu ai să te faci îndrăzneţ. Nu fi un prinde-fugă!

În ograda gospodăriei îi aştepta lumea: nişte bătrânele curăţel îmbrăcate, care de curiozitate, care de dragul praznicului ce avea să fie după sfmţenie. Lili îl prezenta pe părintele Amfilie şi ceru să li se ofere casa mare, ca să-şi îmbrace odăjdiile. Gheorghe îşi puse veşmintele popeşti, crucea aurită în gât şi capătă o înfăţişare solemnă.

Leşind în pragul casei, băbuţele cucernice s-au repezit să-i sărute mâna, iar unele au îngenuncheat în faţa lui, bătând matanii fără întrerupere. Tremuricii din pulpele picioarelor nu-1 părăseau pe nou-ouatul preot…

— Curaj şi ingeniozitate, Jorj, îi şopti Lili.

— Binecuvântează, doamne, roabele ta-a-le-e… Slobozi părintele Amfilie glasul tremurând, emoţiile ţinându-1 încă strâns în cleşte.

Toate rânduielile decurseră bine. Lili se ţinea scai de el, cu pechinezul subsuoară, mereu amintindu-i ce trebuie să facă la rânduiala sfinţeniei. Părintele cu alai din urmă aghesmui ocolul, poieţica, coştireaţa, gârliciul, saraiul, iar când trebui să treacă în casă, Lili consideră că soţiorul este în stare să-şi ducă singur misiunea nobilă până la capăt. Ea rămase să parlamenteze cu gospodina chestiunile financiare. Preoteasa fu condusă cu onor în capul mesei din casa mare, iar căţeluşul, rămas fără de supraveghere, cât pe-aci să facă o pacoste în pragul uşii, dacă un omulean nu speria patrupedul:

— Câţi, sobacă, de pe prispă!

Fredonând cântece prin ograda gospodăriei, Gheorghe Năsturel simţea că se rupe lanţul de legătură. Ceva nu-i ieşea la socoteală. Se oprea mai des, făcea solemn cu mâna semnul crucii în patru părţi ale cerului, de unde, precum mărturiseşte scriptura, că la veacul de-apoi vor trâmbiţa apostolii sfârşitul lumii… Băbuţele cucernice îşi făceau şi ele cruce ca la comandă, iar el, muind stibla de busuioc în căldarea cu agheasmă, le stropea din abundenţă:

— Doamne, miluieşte-e! Mârâia ca un patefon vechi. Apoi, parcă mânat din urmă, părintele cooperatist se pomeni în tinda casei. Urma să citească „Trebnicul”. Şi anume aici avea să se întâmple. El deschise cartea, dar prin faţa ochilor lui prinse a pluti ecuaţii cu mai multe necunoscute din algebra lui Filipaş. Cum nimerise ea în locul „Trebnicului” nu era vreme de gândit. Frica i se aduna în pulpele picioarelor, simţind cum de la o vreme un roşcovan cu mustăţi subţirele începu a-i clipi bolnăvicios din ochi. Bărbatul venise la sfinţirea casei de dragul praznicului şi aştepta nerăbdător sfârşitul

slujbei. Potrivind bâlbâielile preotului, fâstâceala lui, chipeşul roşcovan îi zâmbi şăgalnic:

— Părinte!

— Daţi totul la mână! Cutremură preotul aerul cu voce fricoasa.

Băbuţele îşi făcură cu toate semnul crucii şi într-o clipă i-au aprins tămâia şi cădelniţa.

— Dă-i pinteni, părinte, îl îndemnă din nou roşcovanul când Gheorghe se împiedică de o pauză cam lungă şi apăsătoare, plină de confuz. Mârâind „Doamne, miluieşte”, părintele Amfilie vedea înaintea ochilor ecuaţii matematice şi m clipa de restrişte căuta să-şi amintească măcar o frântură de rugăciune, dar limba i-o luase înainte şi el scoase ca din torbă o voce enervată:

— Ve-e-şnica pomenire-e!

0 şuviţă de fum desprinsa din cădelniţă pătrunse prin hăţişul bărbii, se încolătăci ca un şarpe după gâtul păros, ieşind pana la urma prm gunle mânecilor largi…

— Dai cu oiştea-n gard. N-a murit nimeni, părinte! Râse în zeflemea roşcovanul.

— Că n-o să trăim cât crucea bisericii, fiule, i-o tăie cam obrăznicel Gheorghe Năsturel în clipa de pierzanie, presimţind, totodată, că roşcovanul cearcă să-1 dea de gol.

Mătăhăind cădelniţa pe la poalele băbuţelor ascultătoare, câldârit de-a binelea, Gheorghe simţea ca mintea-i continua să răscolească măcar un gând din cele repetate de atâtea ori împreună cu Lili. Răgazul de tăcere era lung, nimicitor şi de-odată roşcovanul, parcă vrând să-1 ajute, ca un veritabil isonar îi adie o melodie, pe care foarte curând preotul Amfilie o prinse pe vârful buzelor subţirele:

De unde vii tu oare, mândre căpitane.”

Bărbaţii adunaţi acolo luară preferatul cântec drept o mândrie a momentului şi curând în tinda casei o forţă magică înfiripa un cor de toată lauda. Plin de cuvioşenie, părintele, în postura de dirijor, mătăhăia bucuros cădelniţa, cântând cu toţii dimpreună. Cineva prinse a bate voiniceşte cu piciorul ritmul, iar ceilalţi bărbaţi, stăruitori, continuau cu mare îndrăzneală cântecul mai departe: „N-ai văzut tu oare, mândre căpitane, Un sergent ce poartă numele de Jan…” „Coriştii” zoreau de istov. Fericit, preotul Amfilie flutura agitat cădelniţa şi, dând a se întoarce la strofa a doua, deodată observară cum feţele bătrânelelor evlavioase deveniseră boţite şi agresive,

iar peste o clipă – înarmate cu bârghidâie şi cociorve… Credincioşii din mahalaua Teleneştilor nu permit nimănui să-i ia m batjocură. Cu toată credinţa faţă de Dumnezeu, indignarea i-a pus total pe picior de război. 0 bătrânică, stimată de tot satul, care păstrase până mai odinioară o faţă neprihănită şi blândeţea ochilor, deveni roşie ca bogasiul, căutând-o printre lume pe cucoana preoteasă:

— Unde-i pomanajioaica?! Să ne facă dânsa de râsul găinilor?

Alta, cu pestelca prinsă-n şold, grasă cât un butoi, îşi bunghi privirile către Gheorghe, căruia de emoţii i se hârtoie barba într-o parte şi striga fără cruţare:

— Afuristule, procletule!

Într-o caldă şi fericită contemplare, Lili continua să stea cocofată m capul mesei, până simţi vuietul de-afară. Nu dovedi să afle ce se întâmplă că fu catapultată de pe scaunul unde şedea. Îmbrâncita în pragul casei, prinzând pechinezul subsuoară, se pomeni dintr-odată sub o ploaie de acuzări trimise asupra cuplului fericit.

— Aiştia-s cu Dumnezeu în suflet şi cu draci în coaste!

— Mare-i mânia ta, doamne! Se bâlbâi Năsturel, scăpând „Algebra” din mână şi căutând cu ochi buimatici în jur. Lilicâ-hăi, sai în ajutor!

„Peucii”, simţind că-i bâja, cu melodia strânsă pe buze s-au împrăştiat ca puii de potârniche care şi încotro, iar Lili, înţelegând ca numai picioarele o pot scăpă de toate, răcni ca o actriţă din întunericul scenei, într-un spectacol dramatic:

— Ravagiu, Jorj! Batem m retragere!

Culegându-şi poalele rochiei în mâini, apucă hudiţa îngustă, pechinezul înainte, iar Gheorghe, care păru să mai şovăie, fu silit să ţâşnească ca o ghiulea din tinda şi să o ia la sănătoasa pe urmele consoartei. S-au oprit după o fugă sănătoasă pe vârful dealului din Ponoare, un deal acoperit de un zmeuriş şi negară din preajma Ineascăi.

— Nevastă-hăi! Lăcrima Gheorghe Năsturel cu vocea-i necăjită, adunându-şi zdrenţele odăjdiilor. M-am poticnit de-odată… Aşa e când n-ai ţineri de minte.

— S-a trece şi asta, Jorj! Îl consola Lili, făcându-i vânt cu evantaiul şi picurându-i pe fiecare degeţel câte-o lacrimă de jale. Toate-s trecătoare în astă lume, precum trecătoare e şi apa Ciulucului.

După o vreme s-au astâmpărat Năstureii cu avutul mod-est ce-1 aveau în jurul gospodăriei lor. Mai cresc câte-un ani-mal pe care-1 vând la

Căpreşti… In toate satele de primprejur s-au deschis şi s-au sfinţit biserici cu preoţi tineri.

Numai Lili, fire ingenioasă şi novatoare, nu se poate astâmpăra. Cu vreo câteva luni în urmă a vândut un godac şi din insistenţa ei, pe banii agonisiţi, au cumpărat… Un telescop! Serile senine se urcă în podul casei să privească stelele prin ocheana lungă, cercând să afle tainele farfuriilor zburătoare, ale universului, să afle cum trăiesc oamenii pe alte planete… Şi doar din vreme-n vreme, scrutând nemărginitul cerului, Lili oftează visătoare:

— Aşa e, Jorj… Dragostea mişcă stelele. Cu ele şi casa, şi gospodăria toată înfloreşte.

ZI-I UN MARŞ, CĂ VINE TATA!

Fiicei Daniela.

Tata sosise înfr-o sâmbăta, îndeseară. Nu-1 văzusem demult, că rar dă pe la noi, în capitală. Veni îmbrăcat în blugii fratelui (stăteau pe el ca nişte iţari) şi într-o scurteică cu guler de cârlan brumăriu. Pe cap avea, ca totdeauna, cuşma ţurcănească, de care nu se desparte din ziua cununiei.

Vizita lui neaşteptată se nimeri parcă la moment, căci era sfârşitul lunii şi intrasem într-o acută criză de bani. Ne-am îmbrăţişat diplomatic – eu urmărind buzunăraşul părintelui, unde se găsea portmoneul.

— Am sosit cu treabă la voi, zise tata, dându-ne în primire bunătăţile de acasă. Mă-ta m-o trimis să cumpăr câte ceva pentru zile negre, căci nouă cât ne-a mai rămas… Şi n-are să ne ducă lumea la ţântirim cu pielea în săcriu…

Mărturisirile lui, ca totdeauna sincere, mă întristară, dar fără zăbavă pornirăm tustrei – el, eu şi soţie-mea – prin prăvăliile, dughenele oraşului, vorba lui, după stota de tătuşii, zolnice pentru năsălie şi podurele, ceară de toiaguri şi alte buclucuri, cum le numea el.

— Poate ne sparii cu-n leu! 1-am atacat cu o întrebare de la spate.

Soţia, mai timidă şi mai ruşinoasă, cum i se cuvine unei nurori, mă smotri prin semne. Părintele, chipurile, nici n-a auzit…

Cutreierăm magazinele până m amurg, dar nu cumpărăm nimic din cele necesare tatei şi ne întoarcem acasă pe străzile aglomerate, obosiţi şi flămânzi. Tata, însă, avea răbdare ţărănească la mâncare. Păşea ţanţoş înaintea noastră, până mă întrebă, arătând la balcoanele unei clădiri moderne, cu vreo douăzeci de etaje:

— Bine, mâi, da unde ţin bieţii oameni polobocul cu vin acolo, sus? Şi-apoi cum de trage soba fumul pe hogeag la aşa înălţime?

Văzând el că nu-mi arde a glumă, o bună bucată de vreme tăcu, îndulcindu-se cu „mompasele” de care făcuse rost dintr-un buzunar al scurtei.

— E timpul să mâncăm, am zis, urmărind ce avea să spună în această privinţă şi buna mea soţie.

— Las-câ vă fac o zamă în asta-seară din găina de casă pe care a adus-o tata, încercă ea să potolească aşchiile de childuri dintre părinte şi fiu.

— 0 duceaţi greu pe când învăţaţi, studenţi, la universitate… Acuma, dacă aţi scăpat la leafa voastră…

Tata, ca tot neamul nostru, se trage dintr-o viţă haiducească şi nu-i mare lucru să-1 scoţi dm sante, daca il sâcâi mtruna. Insă atunci nu mă lăsa în pace buzunăraşul cela al lui cu miros de parale, căci îmi ghiorăiau măruntaiele de foame. Cu vorbe dulci, măgulitoare, i-am abătut pe o ulicioară, unde ne-am pomenit faţa-n faţa cu o „Plăcintă”, un restaurant de toată frumuseţea.

Miros de fripturica, de mujdei, pui prăjiţi, de mămăliguţa cu brânză de oi şi alte bunătăţi pământeşti, drese cu muzică de ospăţ, parcă îţi îndemnau picioarele să intri.

— Ce dugheană! Făcu tata, încântat de arhitectura lăcaşului.

— In palatul ista se bea numai „Lacrimă de vădană” – vin de care nici nu-ţi închipui, 1-am informat eu. Tata a lucrat multă vreme vinificator. Intrăm?

Părintele se opri brusc din mers. Făcu un pas înainte, apoi doi înapoi, împleticindu-şi parcă picioarele, se clătină, aduse lin cuşmoiul pe fruntea asudată şi încreţită, de parcă trăsese coasa şi acum avea de gând să se mai odihnească.

— Cât o să mă ţie o masă aici? I-am citit eu chibzuinţa în privire.

Am aruncat, necăjit, mâinile m părţi, chipurile: „Ce pot să-ţi fac, dacă tremuri pentru orice bănuţ…”

— Lasă-1 în pace, zise soţia şi ea frapată de frumuseţea feerică a luminilor colorate, ce jucau prin geamurile enorme ale restaurantului „Plăcintă”.

— Lacrima vădanei”! Făcu mirat tata, zău că n-am auzit. Şi după o pauză, arătă spre muzicanţii de dincolo de geamul asudat, clătinându-se în ritmul melodiei: Dar ei pot cânta marşul lui Virgil de la magazinul din Ineasca?

— Aiştia şi pe dracul îl ştiu, am potrivit-o eu la repezeală, bucuros de hotărârea lui, căci, la o adică, de unde aveam să cunosc dacă muzicanţii au ştire despre marşul scripcarului beţivan de prin părţile noastre.

Am intrat. Tata dori să i se cânte marşul, după obiceiul sătenilor, încă de la poartă, de la intrare, de aceea scoase un leu boţit din portmoneu şi ne trimise înainte. Am ales cu soţia o masă, apoi m-am apropiat de orchestră, aşteptând să-şi termine cântecul. Sala mare era plină de fum de ţigară, iar fascicule de lumină colorată jucau haotic pe pereţi. La două mese din faţa sălii stătea un bulibaşă, înconjurat de nişte ţigani jucăuşi, care îl felicitau cu ocazia zilei de naştere. La altă masă, cu flori multe, nişte georgieni, cu şepcile mari cât frunza de brusture, fumau tăcuţi, îngânduraţi; mai în fund, în semiîntuneric, discutau agitaţi o grupă de tineri tunşi chilug, toţi într-o formă – scurte de piele, cu lănţişoare de aur la gât şi inele groase pe mâini. Lângă fereastră o ceată de studenţi în haine kaki, ce se întorseseră odinioară de la ţelină, cu băuturi pe masă, cuprinşi de umere, se legănau, lămurind prin cântec cum se bea lunea, marţea, miercurea… Şi în celelalte zile ale săptămânii. Sprijiniţi cu spatele de coloana pătrată, lucitoare, din dreapta localului, doi negri dezlegau cu mâini dibace taina cubuşorului Rubik.,. Toţi păreau ocupaţi cu ale lor, numai în centrul sălii, m vecinătatea noastră, bătea la ochi o masă bogată, străjuită de-o femeie durdulie, care nu-şi rupea privirea întristată căutând spre uşă… Aştepta pe cineva.

Muzicanţii porniră un „Mani-mani”. Pe terasă nu dansa nimeni, deoarece lumea încă nu se îmbătase. Numai ţiganii, la mesele lor, fluturau fericiţi din mâini, cu barizuri înflorate. Când muzica încetă, am dat leul dobarului, i-am lămurit situaţia, rugându-l să-i zică un marş, că… Vine tata! După o pauză, deodată sala se umplu cu lumină şi muzica, solemnă, începu să-i zică un marş militar, de pe timpurile lui Petru Rareş. Tata, care stătea în prag ca un par bătut, tot atunci se clătină, apoi porni ţanţoş spre noi. In dreptul mesei ţiganilor, în dreptul meselor celorlalţi aflaţi în sală, îşi scotea respectuos cuşma din cap, făcând plecăciuni, aşa cum fac moldovenii, când intră la Ineasca cu marşul în nuntă şi strigă binevoitor: „Bună sara şi bine v-am găsit la sfântă masa asta, cinstiţi gospodari şi gospodine!” Lumea îl privea nedumerită: oare cine-o fi şi de unde s-a luat? Socotindu-şi datoria făcută, părintele se aşeză alături de noi la masă, urmărind cu zâmbet binevoitor mulţimea din jur, dar dând cu ochii de femeia grăsană, săltă sprinten de pe scaun şi-i acordă o plecăciune aparte.

Femeia, deodată nici să-l ia în seamă. Îmbrăcată în rochie de mătase azurie, având dantură de aur, inele cu pietre lucitoare, coc blond (la înălţime se putea lua la întrecere cu ţurca tatei),. Iar peste umerele goale – aruncată o blană albă, scumpă, ea stătea supărată pe cel care nu mai venea.

— Ce pelicică de dobitoc are pe umăr? Întrebă tata în şoaptă.
— Nu pricep, i-am răspuns într-o doară.
Mai în fundul sălii, după un paravan, două chelneriţe măsurau vesele, în faţa oglinzii, o căciulă de blană de vulpe argintie. Soţia, observându-le, îşi potrivi costumul bordo, cusut nu demult. Chelnerul nu se grăbea să se arate, foamea mă chinuia, iar tata tăbărî asupra mea cu întrebările: „li drept că NATO a mântuit de cosit fânul pe deal? Adevărat îi că Reigan acela e făcut de fată mare?”
După ce a aflat câte ceva ce se mai întâmplă în lumea mare, tata, văzând că n-am gust de taifas, nu chiteşte mult şi unde ridică o mână în sus, fluturând degetele şi strigând poruncitor:
— Jupâne! Adă oca şi trei costiţe!
Atâta a fost de ajuns. Probabil că tata în tinereţe a frecventat asemenea instituţii de veselie, cunoştea binişor rânduiala ce domină în ele. 0 copiliţă în haine naţionale moldoveneşti se apropie de noi, cu glas ciripitor, puţin speriat:
— Vă ascult. Comandaţi, vă rog… „Jupânul”, pe care tata îl avuse în vedere, îi produse nedumerire, făcând-o pe chelneriţă să roşească.
— Mâncărică, mămăligă, brânză de oi, jumări, ghiveci, am rostit eu ca să-l scot pe tata din încurcătură.
— Şi o „Lacrimă de vădană”, nu uită să adauge el.
— Una numai? Am făcut-o eu pe glumeţul. Vădana plânge cu amândoi ochii! Apoi chelneriţei: Două „Lacrimi…”
Vinul auriu căzu pe placul bătrânului, îl învioră. Lumea se veselea, nişte tineri ieşiseră pe terasă şi dansau bryk. Numai durdulia îşi pierduse, se vede, răbdarea, căci chemă chelneriţa să achite plata pentru masa comandată. Dar se mai reţinu, deoarece muzica „zicea” la sugestia unuia dintre studenţi şi calea spre ieşire era barată de dansatori. De microfon se apropie un bărbos cu fălcile mari, lucind de sudoare, cu fruntea aplecată în jos de emoţii adânci. Deschise larg gura şi cântecul răsună tocmai… Jalnic: „Foaie verde şi-o ridiche, Hoinăreşti prin lume, potârniche.
Dar când turturica zboară, of!
Viaţa-i mult amară, zău…”
— Cum te mai împaci cu serviciul?
Ceva mai înainte el mă întrebase de Reigan, iar eu, la rân-du-mi, de ce n-aş fi putut afla câte ceva despre pensionarii paznici din satul nostru?

— Îs pe foaie de boală, răspunse tata. Pe dânsul, însă, îl preocupa cu totul altceva: De ce nici un suflet al lui Dumnezeu nu chiuie în joc? C^ veselie e asta fără de chiuială? Capitală, dragă doamne…”

— Nacealnicul! Am dus degetul spre buze, arătând la femeia ce stătea cu poşeta în mână, gata de ducă.

— Ea, nacealnic? Şef de depozit, vasăzică? Se cruci bătrânul gata să trântească cuşma în pământ de obidă.

— Ştiut că nu-i de la coarnele plugului, zâmbi galeş Ala, soţie-mea.

Tata se ridică şi – hai-hai – răzbătu în mijlocul celora care dansau. Se proţăpi pe picioare şi, găsindu-şi punctul de sprijin, slobozi un chiuit năprasnic. Apoi, fără pic de jenă, în ochii nedumeriţi ai mesenilor, îşi întări cuşma pe ceafă şi-şi ridică bata pantalonilor. După pregătirile de cuviinţă, prinse a tropăi mărunţel, deschizând şi închizând la piept braţele. Dansa fierbinte, îndârjit, cum fac moldovenii prinşi în iureşul hostropăţului. Era omul la datorie!

Deodată (vorba ceea: „De ce te temi nu scapi!”) se apropie de grăsana în rochie de borangic. Printr-un gest delicat, stil „retro”, îşi flutură ţurca până la căputele ciubotelor şi o invită la dans. Femeia, surprinsă, făcu o mină acră, dar văzându-l pe tata cum ţopăia înaintea ei, chiuind întruna şi repetând gestul ospitalier cu căciula, zâmbi larg, prieteneşte… Sprijinindu-se de scaun, ea îşi desfăcu mâinile în parţi, ca şi cum i-ar ti zis: „Uite, vezi, aş dansa cu plăcere, dar…”

— Lasă-l în pace, mă mustră soţia a câta oară. Are poftă de veselie. Să se distreze cât îi pofteşte inima…

Din păcate, melodia se sfârşi ca înadins. Rămas cu ţurca în mână, tata se întoarse cu faţa spre muzicanţi. Se apropie apoi de bărbatul cu faţa mare, asudată şi-l rugă cu glas tare, să se audă:

— Îngeraşul lui Hristos, zi-i moşului „Găinuşa”, şi arătă spre femeia de colo. S-o mângâi oleacă… Nu vezi, că-i scârbita de se usucă.

Căpetenia muzicanţilor înţelesese că-i vorba de-o ofertă şi, surâzând cu subînţeles, pocni din degete, adică: „Vrei muzică, moşulică? Plăteşte!” Tata îşi descheie cu băgare de seamă nasturii bondiţei – bărbosul, dacă era om chitit la minte, trebuia să ghicească într-un fel că acesta are bani. Are, dar îi ţine unde se cuvine ca banul să fie ţinut.

— Vezi? Se lăudă el. Zi-i „Găinuşa” şi te-oi mânţăni. Bărbosul nu înţelegea româneşte, strâmbându-şi fălcile, stătu în cumpene şi, bănuind că

are în faţă un comersant de pielicele de prin nordul republicii, îşi trecu mâna peste strunele chitarei şi-i zise vesel lui tata:

— Chântă!

Tata, legănându-se, începu să-i zică o melodie străveche, iar bărbosul – s-o prindă dibaci pe strunele chitarei. Săltăreaţa „Găinuşă” îl întărâtă şi el, chiuind mulţumit, se apropie tropăind iar de masa celei invitate, dar încă necunoscută, surprinzând-o deja cu furculiţa de fripturică în gură…

— Lasă-l în pace! Mă reţinu iarăşi soţia, râzând cu poftă de năzbâtiile copilăreşti ale tatei.

Iar tata parcă avea jăratic în ciubote. Tropăia mărunţel din picioare şi se învârtea vârtej. Noi nu mai însemnam pentru el nimica. Nici să ne ia în seamă. Femeia, măsurându-l cu pnvirea-i zâmbăreaţă, îşi îndrepta mărgelele şi, lăsându-şi blana scumpă pe speteaza scaunului, se ridică. Tata, când se pomeni faţă în faţă cu o femeie atât de voinică, parcă să dea înapoi, dar parcă nu.

— Lasă-l în pace…

Prea mult, însă, n-a stat să se gândească. 0 cuprinse gospodăreşte de talie şi, în ritmul „Gămuşei”, începu să tropăiască pe loc şi tot mai des. Partenera îşi făcu şi ea vânt, descriind câteva rotocoale în jurul lui. Tata atâta şi aştepta, chiuind şi mai cu foc. Apoi se aşeză într-un genunchi, silind-o să-i sara împrejur într-un picior, sa ţină mana în sus, ca o statuie a libertăţii.

Toată lumea se ridică de la mese şi urmărea amuzată scena. „Găinuşa” e un dans vechi, cu multe figuri. Şi nu dintre cele uşoare. E de ajuns, probabil, să spui, că la sfârşit partenera trebuie să sară, să se arunce în braţele partenerului… Dar când dansezi cu o… găinuşă ca cea pe care tatei îi abătuse s-o scoată la joc… Până-şi acei bărbaţi bărbieriţi pe cap, care până atunci păreau a fi absenţi în sală, îşi aruncară privirile spre acea pereche. Vă închipuiţi privelişte? Ei, bine, trebuie să vă spun că tata nu s-a făcut de râs…

Aproape de sfârşit, el se dădu înapoi, la vreun pas de femeie, îşi răşchira picioarele în parţi, scuipa vârtos în palme şi, cârceindu-şi mâinile butucănoase, de parcă avea să se trântească la berbec, îndemnă cu toată seriozitatea partenera să-i sară m braţe. După legea dansului!

Femeia, la început şovăi, apoi râzând cu toată făptura, se repezi deodată spre tata şi… Ateriză în braţele lui! „Găinuşa” fusese prinsă şi, tot atunci, tata cu vinele de la gât umflate de încordare, chiui şi mai aprig, apoi o slobozi din prinsoare. Sala izbucni în aplauze. Şi se prelungiră atâta timp,

cât el o conduse la braţ până la masa ei, unde mai făcu şi o plecăciune de mulţumire.

— Of! Şi nimica nu mă doar?! Răsuflă din adânc tata, revenit la locul lui.

Dar nici nu reuşi să-şi tragă sufletul, că de pe terasă bărbosul îi făcu un semn cu mâna, cerându-i plata pentru comandă. Tata se apropie, cercetă mai în de lung în ochii lacomi ai muzicantului, ce trăia şi el sub impresia „Găinuşei”, dar când cavalerul îi întinse răsplata, barba i se boţi pe loc.

— Pentru tunsoare, îngeraşul moşului! Îl blagoslovi tata, vârându-i sub nas nişte bănuţi, pe care avu grijă să-i vânture de fărâmături… Zâmbetul de pe faţa bărbosului se stinse şi el privi la tata ca la o rămăşiţă a trecutului. Părintele nostru făcu un gest cu ţurca şi se porni la masa unde comandasem câte-o porţie de mititei, pe când bărbosul îi trimitea din urmă un solfegiu vulgar. Tata se opri, lovit parcă de-o săgeată în spate, deveni nervos, hărţăgos, clătină ameninţător din cap:

— Liturghia, precistania cui te are… Te burduhăşesc eu acuşica, ia!

Mirosea a conflict direct, dar pe toate le opri un georgian, ce se apropie de tata cu zâmbetul larg pe buze. Îl luă cu respect de braţ, îl aduse la masă, apoi se întoarse la muzicanţi şi cu o privire dispreţuitoare îl lovi pe bărbos cu o bancnotă grasă în faţă, ordonându-i cu accent plăcut caucazian:

— Gaianuşea„! Şi zâmbi larg spre tata. Bărbosul o luase la nas, şovăia, iar când de el se mai apropiară doi băieţi dintre cei cu lanţuri de aur la gât, bărbieriţi pe cap, ca să-l întrebe de sănătate, totul reveni la ritmul nor-mal. Lumea se încinse în dans, tata îi îndemna pe toţi să se prindă în horă, iar el şi partenera lui jucau în centru, împungând tavanul cu gluga ţurcii. Bulibaşa, înroit de nişte ţigăncuşe colorate, georgienii, studenţii, negrii, tinerii bărbieriţi pe cap, ce îşi aruncară hăt colo scurtele, rămânând doar în cămăşi, cu aurul mult pe ei – toţi îşi găsiseră „găinuşele” lor şi între popoarele celea ne mai făcuserăm loc eu şi cu soţia, simţindu-ne cu tata într-o familie mare, veselă şi fericită…

— Voinică femeie, zicea tata, trăgându-şi sufletul după dans, de parcă era un pugilist la răgazul dintre reprize. Curată, volăneaţâ, hărnicuţă la joc… De la dânsa miroase-a toporaş!

Femeii îi era vesel cu noi. Ne-a poftit la masa ei. Ne-a servit cu vin „Oneşti, apoi cu cel de 'Trifeşti”, „Grătieşti”, „Ineşti”… Tata, după fiecare păhărel, scotea fâşicul cu „mompasele” şi ne servea pe rând. Soţia mă ghionti uşurel şi arătă surâzătoare cu ochii la foaia de boală în care tata învelise bomboanele. Nu era tocmai momentul să-i atrag atenţia, căci

femeia era cucerită de blajinătatea şi amabilitatea bunului meu părinte, nici să-i pară râu de omul ce-l aştepta odinioară.

Soţia găsi repede limbă comună cu dânsa şi-i scrise reţeta tortei „Napoleon”. După câteva melodii, cineva strigă poruncitor: „Găinuşa” şi tata, „remorcat” de partenră, ieşea la joc. Amândoi erau ghioalcă de sudoare.

— Las' că te spun eu la mama! Am zis în şagă.

— Măi, paingănule! Nu mă răbdă el. Ce atâta vorbărie şi hlizobeală?! Ţist! Eu îs stăpân aicea… Te ştiu de când erai acasă – iute la mânie şi leneş la lucru. Apoi continuă să mă convingă: lan bagă tu de seamă cu ce partret de nevastă joc eu. Face să te-azvârli sub tanc după dânsa, nu alta…

Avui de furcă cu el până se făcu oră târzie. Chelneriţa ne socoti masa şi tata, nevoit să scoată banii ce-i avea în portmoneu, primise restul atât cât trebuia să-i ajungă de drum spre casă, dar spre uimirea mea, ştiindu-l cam zgârcit, n-avea pe faţă nici o umbră de regret. Avea doar două dorinţe. Numai două. Să nu mă grăbesc, căci are el o vorbă de spus „sărmanei femei”. Şi alta – nu cumva să-l spun mamei…

— Mergem! L-am silit cu toată seriozitatea, simţind că muzica nu are capăt. Şi-apoi la şaptezeci de ani este greu să zburzi atâta cu o femeie care n-avea, probabil, nici cincizeci. Unde 'mai pui că gazdele unde locuim sunt nişte oameni buclucaşi, mai ales dacă te reţii târziu în oraş şi le întrerupi somnul.

— Fecioraşule, poate zăbăjim puţintel? Privea tata cu jale în urmă.

— Acasă! I-am stins rugămintea fără îndurare. Afară era toamnă târzie. Vântul mâna frunzele pe asfaltul negru şi lucitor. Bureza. Răcoarea strângea în spate. Când sosi ultimul troleibuz, ne-am grăbit în înghesuială şi, îndulciţi de proaspetele impresii, mergeam spre casă. Credeam că am petrecut cea mai frumoasă seară din viaţa orăşenească, dar spre groaza mea şi neliniştea soţiei, când să coborâm… Pericol! Tata nu se vedea nicăieri. Noi încolo, noi încoace – tata nu-i şi pace! Am sfeclit-o. E bătrân, nu vede bine prin întuneric, locuri necunoscute şi-apoi câte se pot întâmpla într-un oraş în timp de noapte! Pornirăm alarmaţi o fugă înapoi, în direcţia restaurantului, unde crezusem că l-am prăpădit, dar nu văzurăm decât o pereche de tineri care se sărutau, rezemaţi de un stâlp. Soţia mă sfătui să anunţ poliţia, însă, în vreme ce mă îndepărtam spre telefon, ea hohoti din urmă:

— Doamne, cât i-i de bine lui în sara asta cu noi! M-am întors ca fript spre geamurile mari ale restaurantului, de unde năvălea melodia săltăreaţă a „Găinuşei”. Zărisem cuşmoiul tatei, care sălta mărunţel să boldească tavanul, iar alături se legăna silueta femeii m rochie azurie de mătase.

Tata nu se dădea dus. Mai să se îndârjească la mine:

— D-apoi eu la armată am fost sportist! Femeia îl chema cu voce disperată:

— Păunaşule! Nu pleca, opreşte-te în îmbrăţişările mele! A plecat a doua zi foarte devreme. Mi-a spus că n-a închis un ochi toată noaptea. „Găinuşa” i-a zuruit mereu în urechi şi-apoi s-a gândit la femeia ceea: cine oare a petrecut-o pe dânsa acasă şi dacă nu s-a rătăcit cumva în „scârba” asta de oraş…

— Măcar de i-aş cunoaşte adresa, îngână el plin de obidă. Aman vroia să vină vara la noi, să ne ajute la prăşit în grădină. Ce boi minunat ave!

NEAGULE, FRUMOSULE…

— Neagule, frumosule! Umbla Rădulina valvârtej prin ogradă, boţind telegrama şi amintindu-le tuturora că astăzi e o zi însemnată pentru toţi lăieşii din Ineasca.

În satul nostru, alături de alte neamuri, locuiesc şi o boaghe de ţigani pe care mătuşa îi numeşte cu un singur cuvânt – „ţigănărit”. Şi asta mult înseamnă. Demult s-au astâmpărat oamenii care sute de ani au cutreierat pământul în lung şi în lat cu şatrele în căutarea norocului. Azi norocul şi l-au găsit la Ineasca. Sunt gospodari în toată legea, mulţi dintre ei au vaci olandeze, magnetofoane japoneze, sunt fruntaşi în producţie, fapt care le sporeşte nemărginit mândria. Şi pe bună dreptate.

Neagu, feciorul cel mai mare al Rădulinei şi al lui Ştefănache Cepurel, a isprăvit armata şi azi întoarcerea lui la vatră stârni mare tărăboi în ograda lor. Neagu este aşteptat să sosească deseară, cu trenul, la gara Buhnării şi probabil o să-i iasă în întâmpinare însuşi bulibaşa de la Soroca, cu tot onorul… 0 parte din ţigănărit, neamurile grămădite de prin Ursari şi Budişoara, discută agitaţi cum să facă mai bine ca să-l întâmpine pe soldat.

Fierb cazanele, zângănesc cosoarele, zbiară mieii, cotcodăcesc găinile, sub cortul împodobit cu lăicere şi războaie se împodobesc două rânduri de mese.

În ajun a plouat. Cerul e tulbure. Prin ogradă se împrăştie rumeguş de lemn, ca să nu fie glod. La poartă stă de-a gata fanfara lui Naum Locş, un evreu tânăr de la Teleneşti, cu studiile muzicale terminate. Rădulina, căreia

îi ţâşnesc firele albite de sub şalinca legată în nod lângă ureche, inspectează pregătirile, tot trage din lulea şi rareori intervine cu sfaturile. Un curcan se plimbă prin ogradă, înfoiat în pene, un boldei latră a lehamite, iar în ocol un buhăieş cu privirile blânde începe a mugi îndelung de răsună valea satului şi muchia Lipăgăului.

— Să cântaţi, boalelor! Se stropşeşte ea către muzicanţi gata de plecare spre Buhnării, şi sloboade fumul prin colţul zbârcit al gurii. Să i se ducă vestea lui Neagu ca de un câine pârlit. Că-i fecior de gospodari. Soldat! A făcut armata tocmai la Bug!

Alivencile, ciulamaua, găluştele cu oase (mâncarea preferată a ţiganilor din Ineasca), răciturile de cocoşel, chisăliţa din agude – toate bucatele i se par mătuşii numai bune şi socoate că e timpul să plece spre gară. Degrabă soseşte trenul. Ţigănăritul, de la mic la mare, îmbrăcat în ce au mai frumos, prinşi de mâini, dansând bucuroşi, se îndreaptă cu alai „la tren”.

Rădulinei i s-au uscat ochii tot privind în zare. Nu l-a văzut pe Neagu doi ani încheiaţi, şi aşteptarea îi macină răbdarea…

— Neagule, odoraşul mămucăi! Rostea ea din când în când. Ţi-a mâncat anii străinătatea!

Cunoaşte întreg satul că mai grea armată ca a lui Neagu Cepurel nu a avut nimeni. De vreo câteva ori ţigănăritul întreg a fost la unitatea de pe malul Bugului, dar de fiecare dată comandamentul, văzând alaiul, i-a trimis acasă fără a-l scoate pe Neagu la iveală.

Măcar cu un ochi să-l fi zărit! Li se lămurea că băiatul are o slujbă grea, de mare răspundere, care cere multă sârguinţă şi concentrare maximă, ce nu-i permite să se abată nici măcar pentru o clipă…

— Duceţi-vă acasă şi dormiţi liniştit, soldatul vă păzeşte de nădejde, li se spunea.

Dar timpul fuge repede, ca şi apa Ciulucului, şi, iată, în astă-seară Neagu Cepurel soseşte în gară. Ţigănăritul, nerăbdător, stă în aşteptare, Rădulina continuă să boţească telegrama în mâini, iar Ştefănache priveşte mereu fotografia în culori a lui Neagu, geme şi varsă lacrimi în palme…

De după cotitură apare locomotiva şuierând lung-prelung, iar când vagoanele prind a scârţâi lângă peron, se stârneşte învălmăşeala. Muzicanţii ţin instrumentele de-a gata. Rădulina şi Ştefănache pornesc de-a lungul trenului cu braţele desfăcute spre cer, gata să-l strângă pe fecioraş în îmbrăţişările lor părinteşti:

— Neagule, frumosule, au unde eşti, mămucă? Strigă ţiganca tare, apoi se răsteşte ca din senin la muzicanţi: Cântaţi, mâi, să se audă… Cântaţi!

Orchestra îi zice marşul…

Când trenul se opri, careva din puradei strigă bucuros, arătând spre uşa unui vagon:

— Ura! Ura! Iacă-tă-l-îi…

Ştefănache şi Rădulina nu mai pot de fericire. Lumea adunată în gara aplaudă, dansează „Tananica” şi chiuie neîntrerupt în onoarea celui sosit.

În uşa unui vagon stătea un ţigan cu o ţinută aranjată, gras, cu mustăţi stufoase, oacheş ca pământul; la gât avea prins un binoclu, iar pieptul înfoiat lucea de insigne. Pe umerele late ţigănăritul zări, cu răsuflarea tăiată, o cordea subţirică de culoarea gălbenuşului de ou.

Ţiganca nu putu ţine piept bucuriei şi gemu cu vocea înfundată, lungind silabele – s-o audă toată gara de lume:

— Aurdi! Şuear la mama ero, şucar! Frumosul şi delicatul mamei, frumos!

Muzicanţii, parcă îndemnaţi de salva tunului, îi aterizează soldatului întors la vatră alt marş, încât plopii din preajmă stăteau neclintiţi ca şi cum ar fi primit onorul. Neagu, ieşit în uşa vagonului, nu se grăbea să coboare. Se tot uita la ciubotele lui lustruite, apoi se îndrepta din spete, urmărea cu o uşoară neîncredere pe cei de pe peron şi zâmbea larg. De sub buzele lui cărnoase ieşea la iveală un dinte de aur.

Ţiganii iar gem a uimire… În copilărie, fiind cel mai mare în familie, Neagu trebuia să dădăcească pe cei mici, în vreme ce părinţii plecau la lucru pe deal. Să-i dădăcească şi să-i hrănească, însă el le bea laptele şi-apoi, când frăţiorii şi surioarele scânceau, le dădea buza de jos să i-o sugă în loc de biberon şi astfel rămăsese buzat de prăpădenie. Acuma, însă, la întoarcere, buza i se ascunsese sub mustăţile stufoase, şi Rădulina nu mai poate de fericire, privindu-l:

— Frumosul mamei, frumos! Au să te deoache şi au să se prăpădească fetele după tine…, şi iar se oţărăşte către muzicanţii lui Naum Locş, ce fac răgaz: Cântaţi măi, dar-ar budihaceea în voi!

Muzicanţii suflă asudaţi m tromboane, iar părinţii se repăd să prindă soldatul în îmbrăţişări, dar Neagu îi opreşte prin-tr-un semn: staţi pe loc, nu vă apropiaţi! Scoate din buzunar un obiect asemănător cu o lumânare groasă de parafină, o ridică deasupra capului, trage de un căluş, ca peste o clipă cerul tulbure al serii să se umple de lumini multicolore. Tot atunci Neagu scoate din gât binoclul şi urmăreşte focul de artificii.

Întreg ţigănăritul prinde iarăşi să geamă a uimire, fiecare arătând cu mâinile întinse spre soldatul din uşa vagonului:

— Vezi ce poate soldatul!

Apoi Neagu se hotărăşte să cadă în braţele lor. 0 puzderie de pupături. 0 căldare de lacrimi de dor. Muzica cântă încontinuu.

Pornesc cu tot alaiul spre sat. Neagu merge înconjurat de toată ceata şi e zgârcit la vorbă. Din când în când scoate câte-o rachetă din buzunarul vestonului şi umple cerul satului cu lumini. Fiecare trece cu interes să se uite prin binoclul de artilerie, pe care Neagu îl ţine în mână şi nu-l încredinţează nimănui. Copilaşii, îmbrăcaţi-dezbrăcaţi, sar, dănţuiesc în jurul soldatului, şi dintr-o dată Ineasca se pomeneşte în sărbătoare.

— Hâtrul mămucăi, hâtru!

Cineva, fără voia lui Neagu, se repede şi-l sărută, încât soldatul se cutremură, iar dacă-l atacă vreo ţigăncuşă, înţepeneşte zguduit şi zâmbeşte larg, descoperindu-şi dintele de aur…

— Daţi-vă, călăiţelor, într-o parte, se răsteşte maică-sa la ţigăncuşele obraznice. Să nu mi-l deocheaţi… Ori, dacă vă este râu, veniţi mâine şi-l mai vedeţi.

La porţile satului, unde drumul coteşte, pe Neagu îl aşteaptă un cortegiu de maşini de la Soroca, m frunte cu bulibaşa. După ce Neagu trage două rachete în cinstea căpeteniei ţiganilor, acela îl ia sub aripa sa, alături, şi privesc plini de mândrie parada limuzinelor ce trec prin faţa lor într-un rând enorm care începe de la un capăt al satului şi se încheie în celălalt. Automobilele sunt împodobite cu panglici colorate şi flori de câmp.

Bulibaşa, într-o bondiţă de piele veritabilă, de desubtul căreia se vedea un costum albastru firma „Couturier”, încins cu o centură ornamentată cu creste zimţate de cocoşi, îmbrăţişează mereu soldatul şi-l bate prieteneşte pe umăr. Neagu, în semn de recunoştinţă, îi dăruieşte binoclul, pe care i-l anină în gât. Bulibaşa îl pune la ochi şi multă vreme priveşte şiragul nesfârşit de maşini.

— Cântaţi, măi, arde-v-ar pe maţe! Se răsteşte iarăşi Rădulina.

Fanfara continuă să cânte marşuri militare, alaiul se îndreaptă spre casa lui Ştefănache Cepurel… Ograda e plină de oaspeţi Câteva chirande cu ochi negri ca tăciunile se vânzolesc pe lângă umerii vânjoşi ai ostaşului demobilizat, fără a se stingheri de bulibaşa, iar alte codane, mai modeste, stau împopoţate pe scaune şi mănâncă răsărită prăjită. In ocol buhăieşul tărcat iar prinde a rage, întinzând capul peste gard.

Neagu continuă să zâmbească, mândru de situaţia în care s-a pomenit, şi nu scoate o vorbă de prisos. Vorbească mai mult cine vrea! El în armată a învăţat să cugete. Cugetul său zboară undeva departe, peste Valea Brânduşei, iar trupul… E în ograda încinsă a sărbătoare.

— Vino, Negule, frumosule, în casă c-au să te deoache fetele, îi tot poartă de grijă Rădulina şi se stropşeşte la fetele ce-i ating cu mâna epoleţii: Fertic! Să veniţi mâine să-l mai vedeţi pe Neagu. Astăzi – gata!

— Las-o, mamă, mai moale, că tare mi-a mâncat dorul după ele armata la Bug, cearcă să-i reproşeze Neagu, surâzând fetelor zvelte ce roiesc în jurul lui… Ştefănache Cepurel nu conteneşte să-şi măsoare feciorul ca pe un exponat de muzeu. Uneori sloboade glas strident, copleşit de emoţii părinteşti, că nu şi-a văzut odrasla doi ani încheiaţi. Neagu trimite o rachetă în înaltul cerului. Apoi Ştefănache iar se apropie de Neagu, achipuie o insignă lucitoare de pe pieptul lui şi-l întreabă:

— Pentru care merite ai primit-o, fruntaşe? Neagu chibzuieşte cât chibzuieşte şi, înainte de-a se porni spre capul mesei, alături de bulibaşă, aruncă sinceritatea în auzul fetelor:

— Apoi, tătucă, care merite? Migdalurile estea îs ieftine ca braga. Acolo, la Bug, poţi să-ţi cumperi la magazin câte vrei. Zece bănuţi una! Cumpără-ţi şi poartă-le sănătos, că n-o să te deoache nimeni cu ele…

Cei care-l înconjoară pufnesc în râs, iar Ştefănache devine furtună neastâmpărată. Îl ia uşurel de mâneca vestonului într-o parte şi-i zornăie cu vocea la ureche:

— Mâi, nebun ai fost şi nebun ai rămas… Oare nu poţi spune că migdalul cutare sau cutare l-ai câştigat pentru anumite bravuri: c-ai fugit bine, c-ai ochit la vreme în ţintă, c-ai luat primul loc la călărie?

— Ce fel de ochit, ce fel de împuşcat, ce fel de călărie, teti? Râde Neagu în toată nedumerirea. Am fost gornist! Du-te şi întreabă la unitatea de la Bug cine se scula în fiece dimineaţă, până nu sunam eu deşteptarea, umflând goarna de-mi bârâiau fălcile? Gornist am fost! Bulibaşa stă de-o parte şi nu aude convorbirea celor doi, ci numai, aşijderea unui comandant de oşti, se uită prin binoclu şi se miră de minunile tehnicii militare.

— Vezi ce poate soldatul! Tot face el arătând spre Neagu. Precum e moda la lăieşii de pe la noi, cântecele şi dansurile urmează unul după altul. Naum Locş e muzicant bun şi le cântă pe plac. Puradeii din jur aleargă, flutură bariuri şi marame colorate deasupra capului, sar în sus, ţipă. De bulibaşa se apropie soţia, împreună cu fiică-sa, tinerică, tocmai pe gustul lui Neagu.

Soţia bulibaşei struneşte de curea un căţeluş roşcat, căruia, când latră, i se zăreşte un dinte, iar într-o ureche are prins un cercel… Neagu vroi să spună ceva fiicei bulibaşei, dar prea mare era gălăgia din ogradă.

Se veselesc toate popoarele din sat. Eu şi prietenii mei Andrei Beşliu, Tudor Belitei, bădiţa Ion Ţapu, care împleteşte scaune şi coşerniţe din lozie şi le duce apoi la târguri internaţionale, Olenka Lesiuk, o hahluşcă jucăuşă, ca o iuşcă, ce a tot otrăvit inima mai tuturor flăcăilor din Ineasca, dar care până la urmă s-a căsătorit cu un vădăoi de la Verejeni, cu cinci copii şi spune fetelor că mai minunat lucru pe lume decât dragostea curată nu există; se veseleşte moş Leiba, care demult nu mai vinde var la dugheană şi e bucuros de pensie. Suntem încântaţi de cele văzute, de cele auzite.

Neagu le-a povestit tuturor mesenilor câte drumuri anevoioase a străbătut în armată, împreună cu goarna. In ziua când s-a demobilizat, povestea el, 1-a petrecut plângând toată unitatea, neştiind nici ofiţerii ce-au sa făcea şi cine avea să-i scoale mai departe cu trâmbiţatul de goarnă în fiecare dimineaţă. In semn de recunoştinţă i-au dăruit rachetele şi binoclul…

— Trăiam bine cu toţi ofiţerii, mai ales când stăteam la gaubaht! Zice deodată Neagu, încât lui bulibaşa îi tremură cercelul la ureche. Şi pentru ce aţi crede? Păi, pentru ele, şi arătă zâmbitor spre ţigăncuşele frumuşele de la masă. Tare mă mai usca dorul după ele, ş-apoi dacă săream gardul în oraş… La Bug pentru orice săritură peste pârlaz eşti tras la răspundere…

Şi iar muzica mătură toate nedumeririle. Rădulina îl căinează pe Neagu şi nu-şi poate găsi astâmpărul. Trage din pipă, se apropie de urechea bulibaşei, iar acesta dă din cap a înţelegere. Neagu nu-şi ia ochii de la fiica lui.

— Negule, frumosul mămucăi, nu te osândi, zice mătuşa, am grăit cu bulibaşa. Chiranda ţine socotealĂ. Li place de tine şi frumuseţea pe care o are n-o dă nimănui, decât numai ţie, Neagule!

Dinspre ziuă, în toiul veseliei, se zvoneşte peste tot că Neagu, bravul soldat, se însoară! Cu fiica bulibaşei, care, de doi ani, fără ştirea lui, se usucă de dorul măritatului. Bulibaşa cu soţia sunt veseli şi mândri. Zâmbetul lor iradiază la luminile cortului. Amândoi netezesc pe rând pârul moale al fiicei, apoi căţeluşul cel cu dinte de aur şi continuă să zâmbească larg spre ginerele ce se coace chiar în ochii lor ca un bubuşlui de bujor.

— 0 să-l dăm la lege pe Neagu, spune, trăgând cu lăcomie din pipă, pe când Ştefănache se uită rece şi indiferent la toată întorsătura ce se iscă în ograda gospodăriei lui.

— Să le începem pe toate de la Soroca! Propune deodată bulibaşa, plin de entuziasm, mai să-şi rupă poalele fundiţei.

De aceeaşi părere e şi soţia lui. Fiica, pe care a pălit-o măritatul, oftează copleşită de plăcere şi încântare faţă de bravul soldat cu buza lată, dosită sub mustaţă.

— Neagu, frumosul mămucăi, se-nsoară! Parcă începe să se vaicăre ţiganca. Iar se înstrăinează de noi… Aoleu! Strigă dansa într-un sfârşit, de parca i s-a aprins casa.

Chiar în dimineaţa acelei zile căpetenia ţiganilor din Soroca a hotărât să se declare că e gata să-şi dea fata după bravul oştean Neagu Cepurel şi să celebreze evenimentul, prin logodnă, pe malul Nistrului…

Cortegiul de automobile stă la dispoziţia ţigănăritului din Ineasca. Toţi se îmbracă, îşi achipuie chimirurile, îşi potrivesc pălăriile pe cap, se pornesc motoarele şi maşinile, aranjate în coloană, prind a se mişca pe drumul ce duce spre Soroca. In fruntea cortcgiului de maşini e „Kadilak-ul bulibaşei, unde se află, fireşte, şi Neagu, alături de logodnica lui.

Când zorii fâlfâiau din aripi, deasupra satului nu rămăsese decât luminile de artificii ale rachetelor pe care le lansase Neagu la despărţire. Bulibaşa se uită la ele prin binoclu până se stinseră şi zise:

— Într-un ceas bun!

Tot neamul ţiganilor din Ineasca e în mare cinste! In maşina din coada coloanei fanfara lui Naum Loeş îşi umflă tromboanele fără istov. Neagu stă cocoţat în cea din fruntea coloanei, c mulţumit că simte aerul proaspăt, cu miros de flori venit din largul câmpiei.

Nu s-a ştiut toată ziua ce a fost acolo, la Soroca. Nimeni n-a aflat de ei până a doua zi dimineaţă. Spre răsăritul soarelui, cei din Ineasca s-au pomenit cu nuntaşii la poarta satului. Veneau pe drumul dinspre Soroca dezorganizaţi, ca o armată care bate în retragere. In fruntea tuturora păşea Neagu, cu epoleţii rupţi şi buza însângerată. Bătut cum era, încerca să lămurească cele întâmplate:

— Pe crucea mea c-am vrut toate să fie bune! Rădulina se răstea întruna la compania lui Naum Locş:

— Cântaţi, boalelor, arde-v-ar pe mate, că suntem gospodari ori ce dracu!

Muzica nu mai părea solemnă, dar camufla cât se poate de bine gâlceava şi neînţelegerile ţigănăritului.

Ce s-a întâmplat la Soroca multă vreme a fost pentru Ineasca o taină. Abia peste câteva săptămâni, lucrurile s-au limpezit. Când s-a dus Neagu să

logodească, fiind întrebat dacă n-are păcate pe suflet, după cum e obişnuinţa lăieşilor să clarifice, nu a putut să nu fie sincer. A mărturisit tuturor oamenilor că s-a încurcat la Bug cu o ţigăncuşă, pe care nu prea o iubeşte ca pe fata bulibaşei, dar care umblă după el şi-l caută ca să-l facă tată tânăr. Şi s-a adresat către ţiganii de la Soroca, să-i ia apărarea. Sincera destăinuire a fost crudă şi amară, dar ea a apărat de pacoste cinstea bulibaşei. Drept răsplată, căpetenia ţiganilor a îndemnat pe ineşteni să-şi ia tălpăşiţa în chipul cel mai romantic, şi rar dintre cei participanţi care să nu se fi ales cu câteva cucuie. In schimb, au dovedit încă o data ca mai deschişi şi sinceri nimeni ca la noi în sat nici că există…

Peste câteva luni de la întâmplare, la Ineasca poposi o ţigăncuşă cu pruncul în braţe, fericită că, în sfârşit, 1-a găsit pe bravul şi neînfricatul gornist. Mai cu scârţ, mai fără, Neagu şi-a bărbierit mustăţile şi a jucat o nuntă de lătrau câinii în târg şi i-a mers vestea, vorba Rădulinei.

În rând cu toată lumea, în capul mesei, m-am veselit şi eu cu prietenii, cu sătenii şi cu fiica lui Neagu Cepurel, de la care aflasem că mamă-sa, tot plimbându-se prin trenuri şi căutându-l pe tatăl ei, i-a pus un nume cât se poate de potrivit: „Pasajirka”.

JANET.

Era o copiliţă silitoare, frumoasă ca lacrima, dar cu sânge de viperă. Avea gâţe negre, ochi la fel ce jucau mereu a şiretenie, plini de neastâmpăr, iar faţa doldora de pistrui, pe care natura îi presărase tocmai unde trebuia să le stea mai drăguţ, şi nişte degeţele sprintenele, săltând pe clapele acordeonului. Toate acestea – căci ce altceva putea fi la mijloc?

Mi-au şi trezit prima oara în viaţă norul acela neînţeles, zis dragoste. Până atunci socoteam că avusesem o copilărie norocoasă şi sătenii se mândreau cu mine. Eram cuminte, ascultător… Numai că, mai devreme ori mai târziu, vremea te pune la încercare. Precum vă spuneam, neliniştea mea o trezise ea, Janet, ucraineanca ceea care trăia în mahalaua Velniţei din partea de sus a satului.

Toamna, când am început clasa a şaptea, Veronica Isidorovna, învăţătoarea de literatură, ne-a spus că am intrat în anii adolescenţei – vremea, cum s-a exprimat ea, marilor căutări, a tainelor. Toate căutările şi tainele mele, însă, erau Janet. Peste tot îmi apărea în cale, ignorându-mă de la primele încercări de a mă lua în seamă. Şi de ce oare se întâmplă totdeauna ca ţie să-ţi placă cineva, iar tu ei nu?! Nu eram cine ştie ce înalt de statură, nu mă prea deosebeam nici la învăţătură, nici chiar în meciurile de fotbal… Una

era limpede: dăduse peste mine inspiraţia şi la orice recreaţie vărul Pavel avea de transmis din partea mea câte-un maldăr de poezii dedicate ei. Janet le citea, dar fără să-mi scrie vreun răspuns – nici pe loc, nici mai pe urmă, chinuindu-mă cu tăcere. Până la urmă îmi deveni totul limpede. Am înţeles degrabă, spre deznădejdea mea, că întârziasem… Da, da, întârziasem! Janet prinse a îndesi vorba cu Mânuţa Cosor, un băiat ce absolvise şcoala, lucra laborant şi aştepta să fie luat la armată. Minuta avea nişte mustăţi rare, ţepoase, care deveneau cu fiece zi mai îndesate şi mai crâncene. Natura pe deasupra îl mai înzestrase cu un spate lat şi nişte pumni cât barosul.

Fiind unicul copil la părinţi, era alintat şi socoteam că pot să-mi încerc puterile cu dânsul. Într-o seară am vrut să-i stau în cale, să-i cer socoteală: ce are el cu Janet, dar spre marea mea dezamăgire, am simţit pe dată că stârnisem mânia băiatului. Minuta, fără multe lămuriri, mă luă de subsuori şi cu oarecare neglijenţă îmi aruncă trupul m cânepa deasă din grădina Irinei Ţiganca… Căzusem, deci, victimă, căci nu mă aşteptasem la împotrivirea lui atât de dârză. Ce a urmat, aţi dori să ştiţi? Tot atunci Janet a aflat despre tragedia mea, căutând după aceea să-mi facă mereu în ciudă.

Cum? Îmbrăca cele mai frumoase rochii şi venea dimineaţa la şcoală, pe cărarea dinspre livada lui Tănase Adaşanu, cu soarele în faţă şi roua pe picioare. Trecea zâmbind, cu pasul ei lin, plutitor, ca o lebădă pe ape… Eu? Oftam necăjit că nu-i dreptate pe pământ şi mă durea inima văzând-o cum după lecţii îl aştepta la poarta şcolii pe Minuta, care venea s-o ducă acasă pe rama de dinainte a bicicletei. Fără să vreau, Janet îmi apărea în închipuire, îi simţeam răsuflarea alături…

Uneori, după lecţii, veneam acasă, vorbeam de unul singur ca un apucat şi toate cele nimerite în cale se prăvăleau – ulicioarele smântânite, oalele bătute, tavaua cu alivancă… Odată, auzind că Janet îl acompaniază pe Minuta la acordeon şi ştiind că el n-are glas, am dat năvală în club cu tot cu cârdul de gâşte pe care le aduceam de la şes. Voisem să le stric veselia atunci când le era viaţa mai dragă, dar mă amăgisem amar de tot. In lăcaşul de cultură Nichita Ţurţuiac, şeful clubului, făcea repetiţie cu Silvica, o zvenovoaie de la legumăria colhozului, pregătind-o pentru festival. Vreme îndelungată ne-am chinuit tustrei până am putut scoate nevoile celea de păsări afară din lăcaşul cultural. Bineînţeles, Nichita trăsnind şi tunând indignat…

Când ai un necaz la inimă şi dacă vrei să-ţi fie mai uşor, trebuie să-l împărtăşeşti prietenilor. Aşa zice lumea. Şi fiindcă nu-mi puteam afla locul,

i-am spus pătărania vărului Pavel, care de când îl ştiu a fost un şiret şi un dugleş de crapă pielea pe el. Vărul m-a compătimit cum se pot compătimi neamurile apropiate la o durere şi, deoarece era cu două clase mai mare, m-a sfătuit, ca un om mai în etate, să fac în fel şi chip ca Janet sa mă la cat de cat m seama.

L-am rugat cu lacrimi în ochi pe tata să nu mă mai tundă chilug, ci să-mi lase percică şi eram nespus de mândru că mă alesesem, în sfârşit, cu un smoc de păr în frunte. De altfel, verişorul meu m-a împins şi la o altă faptă, chipurile, folositoare pentru ridicarea autorităţii mele.

În anul cela cântam în fanfara şcolii, la bariton, instrumentul care se socoate sufletul orchestrei. Cu toate acestea, Janet continua să rămână indiferentă. Pavel ce face? Aduce goarna din camera pionerească şi la recreaţia cea mare, când toţi şcolarii se aflau în curte, mă asigură:

— De data asta ai să vezi!

Şcoala noastră se afla gard în gard cu biserica, care se mai ţine ca printr-o minune întreagă, şi într-o clipită m-am căţărat în clopotniţă şi am trâmbiţat cu toată solemnitatea adunarea la careu… Tot câştigul a fost nota cea mai joasă la purtare…

Dar zilele treceau şi cu cât treceau, cu atât sufletul în mine nu-şi găsea împăcare… Aerul serilor era mirositor, dulce, iar luna pe cer – o întruchipare get-beget a feţişoarei celea gingaşe şi nevinovate… Mai pe scurt, grozav chin pe capul meu, dar nu m-am descurajat chiar şi când am aflat crudul adevăr.

De vină era Minuta, care în fiece seară trecea pe lângă casa noastră şi se ducea să stea până noaptea târziu pe banca de la poarta ei, străjuită de nişte tufe de liliac. Asculta melodiile duioase pana în puterea nopţi, iar când acordeonul amuţea şi stelele luceau nervoase pe cer, peste sat se lăsa un chin îndârjit, iar la vale, printre hudiţele înguste, cobora spre casă flăcăul Mânuţa! Toate cele se făceau ca să mă zădăre anume pe mine, iar eu ca omul cel prost nu-mi puteam stăvili necazul: „îmi faci în ciudă? Mă înfocam eu. D-apoi stai, neică! Toată răbdarea are un capăt, iar tu, Minuta Cosor, încă nu ştii cum merge ursul la deal…”

În mintea mea de copil timp de câteva nopţi în şir s-a plămădit, apoi s-a copt strategia unei răzbunări pe care trebuia s-o sufere pielea lui Mânuţa. In trebuşoara asta îl atrăsesem şi pe fratele Gheorghiţă, înarmându-l cu o dâră de corn. N-am vrut să-l iau pe Pavel, căci era guraliv şi deci nu putea fi om de nădejde…

Se lăsase o noapte adâncă, întunecoasă, de toamnă timpurie. Răceala mă strângea binişor în spate, dar stăteam neclintit cu pielicica goală unsă cu dohot, cu pene în păr şi îl aşteptam pe Minuta sub podul cel mare. Fratele vroia de acuma sa se duca acasă, căci zdrevenise de frig, când auzirăm şuieratul îndepărtat al flăcăului.

Venea de la Janet. Şuiera ascuţit „Ciocârlia” şi, când mi-am încordat privirile, l-am zărit apropiindu-se de noi cu mâinile în buzunar, ţopăind nepăsător prin bulgării drumului.

— Amu-i amu… Mă ghionti fratele, când Minuta trecea podul prin dreptul nostru.

Am ţâşnit ca o şopârlă de sub pod şi am sărit în spatele lui Minuta, care icni numai. Aşa cocoţat de-a călare prindem a-i da pinteni şi a-l grăbi cu un pămătuf de urzică pe la glezne.

Înnebunit de spaimă, Minuta scoase un urlet răguşit, apoi, sufocându-se, porni tot o fugă spre luminile îndepărtate ale magazinului.

— Săriţi, oameni buni, că se face moarte de om! Chema el satul în ajutor.

Minuta fugea ca un cal sirep şi nărăvaş, dar nici eu nu mă dădeam sărit din spatele lui. Şi când bietul flăcău nu mai avea de acum vlagă şi zării cum dinspre magazin o luaseră în întâmpinarea noastră doua potăi înrăite (erau câinii paznicului), am slobozit umerii vânjoşi ai lui Mânuţă şi – tiva, băiete, înapoi. Dulăii, însă, nici să-l ia în seamă pe Cosor. Uns cu dohot cum eram, semănam cu necuratul, adică tocmai bun de întărâtat un cârd de potăi. Îmi scăpărau călcâiele, dar javrele mă urmăreau tinoase – noroc numai de daraua fratelui…

Din seara cu pricina Minuta a lăsat lucrul la şcoală, iar la poarta Janetei nu s-a mai auzit acordeonul o vreme. S-o fi priceput băiatul cine i-a făcut-o, dar n-a îndrăznit niciodată să mi-o spună… Atâta doar că Janet mă săgeta după aceea cu ochii ei mari, pătrunzători. Dar întâmplarea nu schimbă nimic în relaţiile mele cu Janet. Of şi iară of! De-ar fi fost atunci chip, ca şi acuma, să-mi pot scoate inima din piept s-o las să vorbească în locul limbii, apoi nu m-ar fi acuzat lumea pentru faptele nesăbuite. Şi ce era să fac?! Numai eu ştiu ce înduram, dar de schimbat nu eram în stare să schimb nimica! Devenisem tăcut, retras, înconjurat de laudele dirigintelui la adunările părinteşti: cică nu mai sunt cel care am fost, că am o sete şi o poftă lupească de cunoştinţe. Dar vorbele dulci, ca şi slava, nu m-au încălzit niciodată.

Trecu iama, primăvara. Vara Mânuţă plecă la armată. Janet – la bunicii ei din Prikarpatic., Veni toamna cu mere coapte şi must de poamă. Janet se făcea cu fiece zi tot mai drăguţă. Mai ales în timpul când clasa noastră mergea la culesul poamei, la Ciorna, fata umplea podgoriile cu vocea ei cristalină şi duioasă: „Struguraş de pe colină.

În jurul ei foiau băieţii ca ţânţarii. Complimente care mai de care – pe lângă ele poeziile mele nu valorau o ceapă degerată. Fata însă era credincioasă dragostei sale. Era mai mult tristă, tăcută. Iar când primea vreo scrisoare cu fotografia marinarului Mânuţă, toate celelalte pentru dânsa nu mai însemnau, probabil, nimic. Cânta, făcea tărăboi prin clasă, luându-se după colegii ce îndrăzneau să-i spună vreo vorbuliţă cu usturici. Mă întristam şi mă bucuram împreună cu ea, fără ca să ştie careva, aşteptând să se limpezească toate de la sine, dar vremea trecea nemiloasă şi în relaţiile noastre nu se vedea nici o schimbare.

În toiul iernii Janet, de rând cu celelalte colege, prinse a frecventa şezătorile din mahala. Băieţii le vizitau seară de seară, stăteau la taifas, declinând pe cutare sau cutare, şi numai eu rămâneam de-o parte ca o insulă singuratică în oceanul adolescenţei. Ce-i drept, scriam poezii cu duiumul şi le expediam fără întârziere pe la redacţii, primind răspunsuri laconice: „Deocamdată mai încercaţi…”. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, însă, toate gândurile mele roiau în jurul chipului drag. Doream măcar pe-o clipă să fiu în preajma ei, să-i admir în tăcere ochii, părul bogat, să-i ascult glasul…

Era ultima iarnă a aflării mele în sat (după aceea urma să trec cu traiul în altă parte) şi trebuia să leg cumva firul dragostei mele, tăinuite, faţă de Janet.

Ultima iarnă şi, poate, ultima oară când m-am potrivit altora. Şezătorile erau în toi şi vărul Pavel mi-a spus că Janet a întrebat într-o seară de ce nu mă duc şi eu acolo, unde tineretul satului se veseleşte. Până hăt târziu fetele brodau la canava, torceau, iar bieţii le ţineau de urât. Şi atunci m-a împins naiba să le fac o surpriză. Am îmbrăcat un cojoc întors pe dos, iar pe faţă mi-am pus un obrăzar… 0 seară întreagă flăcăii şi fetele de la şezătoare au făcut glume pe seama mea, străduindu-se să afle cine era dincolo de obrăzar. Printre găurile măştii o priveam în voie pe Janet, rezemată de hornul pe care erau zugrăvite două lebede, şi învăţa a toarce. In zarva ceea de vorbe am prins la curaj şi am încercat s-o ating cu mâna… Ea zâmbi sfioasă, răspunzându-mi cu acelaşi gest. Cu inima lăsată în călcâie, i-am

prins strâns mânuţa. Cei din jurul nostru se hlizeau în fel şi chip, iar vărul Pavel unde face o dată, încercându-mă adică de minte:

— La sam… Pune-i mana la sam şi… Vezi ce-o sa facă… Îndemnul cela veni ca o pasăre neagră pe cer şi dintr-o obrăznicie fără margini am dat să mă apropii şi mai avan de dânsa…

Fulgerător, Janet m-a împuns furioasă în coastă cu furca de tors. 0 durere ascuţită m-a făcut să văd stele verzi… Am făcut pe loc stânga-mprejur şi am ieşit valvârtej afară, încolţit de râsete vesele şi glume. Pe mine însă mă cuprinsese un fior de ciudă şi ruşine nemaipomenită. Anume atunci, tremurând ca varga de necaz, am înţeles că dragostea nicicând nu poate fi câştigata prin şiretlicuri.

Până la absolvirea şcolii, mi-a fost dat să mă mai îndrăgostesc o dată, dar asta a fost cu totul altă poveste – una aparte…

Minuta a făcut armata şi s-a întors la vatră, absolvind mai târziu, împreună cu Janet, Institutul Agricol prin corespondenţă şi acuma în sat la noi nimeni n-are casă ca a lor… Şi, mai ales, bucuria cea mare – patru copii, un băiat şi trei fetiţe, pe care îi cresc cu dragoste şi în bună înţelegere. Şi când, mânat de dorul baştinei, revin pe acasă, mă poftesc în ospeţie şi pe la ei, ca pe un vechi şi statornic prieten.

Aici povestea mea se încheie. Şi mai zic:

— Ferice de Janet, de omul care crede în tăria de neînvins a dragostei adevărate.

JOS MAFIA!

Uf, că mare pacoste mi-am luat pe cap atunci când am dat consimţământul să candidez la alegeri. Ce-a făcut poporul cu mine, măiculiţă dragă. N-a fost spusă din partea lui în adresa mea nici o propoziţie, fără ca să nu mă doară. Numai Tudor Feştilă câţi peri albi mi-a scos în seara întâlnirii cu alegătorii!

— Decât te-ai izbi în deputaţi, mai bine ai avea grijă de subalternii dumitale. Pe Mitică Ghebuţă l-au prins săptămâna trecută la femeie străină, l-au despuiat, pe vreme de ger în ce l-a născut mă-sa şi l-au slobozit c-o biciuşcă în largul câmpiei…

— Habar n-am despre această întâmplare, am zis, însemnând totodată cazul în carneţel, dar Tudor continuă să-mi aducă informaţii preţioase, la părerea lui:

— Norocul lui Ghebuţă c-a dat peste el un creştin cu căruţa… Ei, domnule candidat în deputat, acuma să ne spui, dacă nu ştii nimica despre cazul acesta, unde-i azi Ghebuţă, că nu-l vedem să iasă prin lume?

— Este trimis la cursuri de perfecţionare, mi-am amintit. Sala a început să se agite. Toţi m-au acuzat că am făcut-o premeditat, că l-am ferit pe subaltern de judecata populară… Nimeni din cei adunaţi nu m-a susţinut. Iar Ion Fârlea chiar mi-a dat de ştire că atâţia ani sunt nacealnic, dar nu m-am hotărât să-mi operez nijelul, pe care el ştie din copilărie că îl am lângă buric…

Puteai auzi orice în adresa mea.

— De ce i-aţi dat drumul la perfecţionare lui Ghebuţă? Nu-şi găsea astâmpărul Tudor. Răspundeţi chiar acuma! Fiţi comunist până la capăt!

— Candidatul spune minciuni! Mă etichetă hotărât o băbuţă, activistă de la biserică. Ghebuţă e la casa de creaţie, în pădurea de la Vadul lui Vodă. L-am văzut acolo. Doar scrie poezii la gazeta raională!

— Ei, ba! Iar nu se astâmpără intrigantul Tudor, transformând adunarea solemnă într-un târg al gâştelor. Ce fel de poet poate fi Ghebuţă, când mereu neagă legea prohibiţiei şi toate versurile lui put a rachiu? Se poate una ca asta, domnule candidat în deputat, ca să nu ştii ce se face în colectivul pe care-l conduci?

Din sală continuau să zboare către mine întrebările ca pietroaiele. 0 domnişoară suavă, poştăriţa, cu vocea de turturică, mă examină:

— Spuneţi-ne, câte kilograme de ruj aţi păpat până acuma? Specialiştii niponi au constatat că un „Don Juan” mănâncă în viaţa lui zbuciumată până la cinci kilograme…

— N-am auzit, răspunsei că eram obligat s-o fac.

— Locuiesc la bloc şi nicidecum nu pot stârpi gândacii din apartament. De vină e vecinul de desubt. Când începe să-şi educe soţia, toţi gândacii, prin răsuflătoarea din bucătărie, dau buluc la mine. Cum mă veţi ajuta, dacă, eventual, deveniţi deputat?

— Câte femei a avut bunelul de pe mamă? Întreabă altul, stârnind rumoare m sală.

— Trei. Două au murit de moarte bună, iar a treia a fugit cu un comunist deştept de la Ghermăneşti.

— Bravo! Mă aprecie poştăriţa.

— Spiru Zmău a adormit, horăie şi strică zgomotos aerul. Se poate să-l dăm afară? Mă pocni un moşneguţ cu întrebarea.

N-am ştiut ce să răspund. Când lumea se sătură de tăcere, agronomul Fănică constată în auzul tuturora:

— El tace, deoarece este securist! Ce să mai stăm cu el de vorbă? Jos mafia!

Şi în clipa ceea am hotărât să mă apăr cu metode vechi.

— Da, sunt securist! I-am răspuns eu, înghiţind câteva noduri de emoţii, ştiind că la securitate lucrează oameni cinstiţi şi oneşti cu un trecut revoluţionar. Mâca mea a fost ibovnica lui Kotovski!

— Care mâcă, bre? S-a mirat un sat întreg împreună cu biografii de moment.

— Cea de pe tată, am continuat eu minciuna, căci Fănică, agronomul, ieşi în faţa tuturora cu un şumuiag de hârtii, extrase din biografia mea.

— Eşti o putină de minciuni, stimate candidat în deputat! Răcni Fănică. Mâca ta de pe tată, pe vremea românilor, aducea apă şi umplea ulucul din care se adăpau caii lor. Aşa că securist nu poţi fi nicicacum. Mai bine spune altă gogoaşă, ca să o crezi tu, apoi ceilalţi.

Am roşit iar până-n măduva oaselor, dar nu aveam răgaz nici în situaţia creată:

— E prevăzut în programul matale cum s-o mărităm pe Ioana Ţuţu, delegată la vreo câtcva congrese ale partidului, mulgătoare, care ne-a dus slava departe de hotarele satului? Mă fulgeră din spate mătuşa Ilenuţa. Săraca, a fost şi ea deputată vreo zece ani pe la Chişinău, dar tot nemăritată a rămas.

— Eu tare ştiu?

Aflând că în problema dată nu sunt competent, mătuşa a dat a lehamite din mână.

— Ce fel de candidat mai eşti şi neaţa…

Of, ce chin am avut? Nu doresc nici la puiul cel de şarpe. Deşi, persoana de încredere, veterinarul din sat, mă îmbărbăta cu şoapta ruptă sub mânecă:

— Nu te da! Rabdă până la ultima picătură! La urmă, însă, a fost şi mai trist. După o sumedenie de întrebări deocheate şi pe alocuri insultătoare, tot acel Fănică mă întrebă cu luare-aminte:

— Stai, stai… Dar Dumneata nu cumva eşti Michiduţă, care nu ai strigat niciodată pe stradă, la raion „Jos mafia!”?

— De ce adică să strig? M-am autoapărat.

— Dar la puşcărie ai stat? Se grăbi cineva din sală ca să afle.

— Ferita sfântul! Răspund.

— Ei, d-apoi ce fel de deputat vrei să devii mata, dacă n-ai stat după gratii şi n-ai strigat niciodată „Jos mafâa!”? Înseamnă că nu te-ai restructurat şi nu

eşti bun de deputat. Ale cui interese vei apăra în viitorul parlament?

Iată aşa, oameni buni! După miezul nopţii s-a terminat toată bătaia asta de joc. Am tremurat după aceea o săptămână în aşternut, lângă femeie şi copii.

Peste câteva zile au avut loc alegerile. Şi azi blestem ziua când am îndrăznit a mă gândi, din îndemnul Frontului popular, că mă pot face peste noapte deputat. Cine nu mă crede, lasă să încerce. Sunt sigur, fără ocolişuri, că va avea ocazia să ştie ce gândesc oamenii despre el; să ştie din gura lor cine-a fost el, strămoşii lui, pe care lume trăieşte şi ce-l aşteaptă peste o sută de ani.

LAS' C-OM VEDEA NOI.

Nunta era în toi. Gospodarii, vorniceii şi druştele jucaseră zestrea miresei, stătuseră la masă şi acum dansau înveseliţi de muzica săltăreaţă. Când orchestra lui Mangu tăcea, tineretul, din îndemnul lui Ghiţă Obrejanu, se năpustea spre masa mirilor şi-i îndemnau sa se sărute:

— A-mar! A-mar!

— Pupaţi-vă! Aproape că se strofolea Ghiţă. Matei, mirele, zgârâiat pe obraz, cu mustaţa plină de glod şi buza crăpată, din care se prelingea o şuviţă de sânge, stătea ca un stâlp în capul mesei mari, nici să se clintească spre mireasă. Scuipa gâfâind peste umăr, îndreptându-şi din când în când floarea de la reverul vestonului.

— Nu-i nică, o ţinea el una şi bună, iscodind cu privirile prin mulţimea cea veselă, poate vede vinovatul…

Acum câteva clipe, mirele vru să dea bir cu fugiţii – uite-aşa: să lase nunta în voia soartei, cu atât mai mult că vărul Onisim 1-a dojenit pe furiş, chipurile spunându-i că neam din neamurile lor nu s-a făcut până într-atâta de râs… Unde s-a mai văzut oare să se joace la Ineasca nunta, atunci când mireasa-i cu burduhanul la gură? L-au „îmbrobodit” bine, n-ai ce spune!

— Nu-i nică, las'c-om vedea noi care pe care…

Dar noaptea câte nu se pot întâmpla!

Taman când, prin întuneric, era să sară pârlazul din fundul grădinii, în cale-i se proţăpi proaspătul său cumnat, Ghiţă Obrejanu, un munte de om, cu pârul negru, vâlvoi şi braţe de măcelar. Pricepând pe dată că mirele vrea să şteargă putina, Ghiţă, fără îngăduire, îl îmbrâncise ca să-l facă să sărute pământul, apoi îi trase câţiva zdupaci bunişori, încât cuconul mire reveni aproape zburând în capul mesei…

— A-mar! A-mar!

— Nu-i nică…

Aflată alături de mire, mireasa, ca o căpiţă de fân înzăpezit, liniştita şi împăcata, îşi ţinea mereu privirile blânde spre soţ. Burta îi ajungea aproape de bărbie, şi unii din nuntaşi se şuşoteau între dânşii că mai puţin de doi gemeni nu naşte… Ghiţă, însă, stătea ţeapăn şi încrezut lângă noul său cumnat ca un bodygard, de parcă l-ar fi străjuit să nu-l fure cineva. Atâta doar că arareori ridica mâinile lui ca două hlandane în sus, fluturându-le către mulţimea de tineret, dirijând alaiul.

— A-mar! A-mar! Nu se ogoia lumea, cerând de la miri să se sărute până la zece…

Numai că mirele n'avea dorinţă, nici chef să sărute mireasa. Continua să răsufle sufocat, apoi să scuipe peste umăr, bodogănind mai mult pentru el…

— Nu-i nică… Las'c-om vedea noi cine-i mai breaz în noaptea asta!

Nuna cea mare, o femeie în vârstă, cu şalincă lucitoare peste umerii mari, cerca să-l netezească cu mâna pe la ureche, să-l liniştească. Între timp, o druşculiţă dolofană, cu bucle de păr castaniu, înaltă, îşi furişa mereu privirile spre mire, de unde le întorcea numaidecât spre mâinile cât căuşele de măsurat grăunţe ale lui Ghiţă, care mai şi fluturau în văzduh, deasupra lumânărilor colorate de cununie. Crăpa de necaz, nu alta, pricepându-l pe Matei adevărat ostatec…

— A-mar! A-mar! Striga cumnatul în gura mare chiar lângă urechea nervoasă a lui Matei, să-l surzească. Pup-o!

Mirele, după o clipă de şovăire, cuprinse a lehamite mireasa, ca pe un butoiaş, şi o sărută mai mult de ochii lumii. Apoi se îndreptă din spate, privi tot atunci la druşculiţa dolofană, a năpastă, dar însoţit de aplauze furtunoase şi urale care mai de care, reveni la bombăneala lui:

— Nu-i nică… Las'c-om vedea noi…

Pe la cântatul cocoşilor a fost chemată moaşa satului, mireasa dusă de urgenţă la maternitate, iar când veni iarăşi rândul să se mai veselească în iureşul jocului, mirele s-a văzut dator să primească felicitările de tată:

— Să-ţi fie de bine, cocoane mire! Veseleşte-te şi fii bucuros, eşti mire şi tată, deodată…

Matei stătea îngândurat în capul mesei, mânca borş scăzut şi răspundea parcă a lehamite la fiecare mătăhăială din cap. Buza nu-i mai sângera… Nănaşa, nănăşelul, un bărbat scund, chel, atent la maniere, îi şterse mustaţa de glod, altă floare albă înflorea pe costumul negru, iar percica nu stătea bârzoiată ca mai înainte.

Lumânările ardeau mai pronunţat şi mai viu. Undeva, în preajmă, druşculiţa simpatică mai şedea pe scaun cu mâinile lăsate a pagubă în jos şi privea deznădăjduită la tot ce se petrecea în jur.

Ghiţă continua să-l străjuiască pe noul său cumnat şi îndemna cu aprinsă însufleţire pe meseni:

— Să fie sănătoşi tinerii însurăţei şi hăpăleţii lor!… Iar Matei tot mai rar şi mai rar scuipa peste umăr, bodogănind încetişor, să nu-l mai audă Ghiţă:

— Nu-i nică, nu-i nică… Pân' la urmă.

— DOR DE MAMĂ…”

Muzica veselea nunta cu diverse melodii săltăreţe. Dansau druştele, ginerii şi soacrele. Numai ginerele de la Revaca, Gheorghieş Cotoi era neastâmpărat. Soţia şi soacra au încercat să-l roage de-a se mai potoli în ale lor, dar el se urâţi la ele, încât femeile au dat a lehamite şi l-au lăsat să-şi facă mendrele cum îi era feleşagul pe la nunţi. El solicita ca muzicanţii să-i cânte special una şi aceeaşi melodie. Arareori stătea în faţa lăutarilor-vulturi de la Bardar şi, lovind cu pumnul în masa lor, ordona cu ochii injectaţi şi nespus de sever:

— Să mi se cânte „Dor de mamă”!

Şi comanda lui Gheorghieş Cotoi, ca în povestea cu Făt-Frumos şi Ileana Cosânzeana, era îndeplinită fără şovăire. Toate-ar fi fost bune, dacă acest ginere de la Revaca nu ar fi întrecut măsura. După fiecare duşcă se proţăpea înaintea muzicanţilor şi, iar lovind cu pumnul în masă cu puterea unui baros, ordona:

— Dor de mamă”!

Mitică, căpetenia muzicanţilor, care pe lângă lăutărie mai era şi veterinarul satului, avuse până atunci câteva întrevederi de felul acesta cu nuntaşi turbulenţi, insistenţi, hărţăgoşi. Ştia cum să le vină de hac. Mai ales când se îmbătau crâncen… Când Gheorghieş îi chinuise pe toţi cu dorul de mamă, Mitică, promiţând că-i satisface comanda, făcu plin de prietenie către nuntaşul cu ghinion:

— Iţi cântăm hojma „Dor de mamă”, iar dumneata nici un pahar de vin nu doreşti să închinăm împreună.

— Sunt adânc atins de această propunere, amice! Exclamă Gheorghieş Cotoi. Să bem cât mai mult, fraţi români basarabeni! Şi să ne pupe-n C. R duşmanii.

Intre timp Mitică pregătise „elixirul tinereţii” – un pahar, amestecat pe jumătate cu un purgativ, medicament transparent, fără gust, pe care îl bei şi

după foarte puţină vreme cauţi uşurare prin tufari.
— Să fim sănătoşi şi sa piară toţi gândacii din America! Ură Mitică.
— Chileala, haleală şi muierile îl ţin pe bărbat în formă, zise vajnic Gheorghieş Cotoi, apoi căscă guroiul şi, cu lăcomie, sorbi băutura propusă dintr-o înghiţitură.
— Aveţi careva doleanţe, amice?
— Ca de obicei. „Dor de mamă”, răspunse dulceag Cotoi. Şi muzicanţii prinseră a-i trâmbiţa melodia solicitată. Gheorghieş trecu plin de aere prin faţa soacrei şi a soţiei cu trei copii mărunţei şi o pofti la dans pe o grăsană, ca şi el, tinerică, ce sprijinea gardul şi până atunci n-o jucase nimeni.
— Să cântaţi cât voi spune eu, le zise Mitică prietenilor. Şi când lumea obosise de-a binelea să se tot rotească în ritmul lent, deodată i se întâmplă ceva ginerelui de la Revaca… Gheorghieş Cotoi simţi că în pântecele lui au început să facă rebeliune… Guzganii; nişte sunete stranii, ca şi cum un pod al casei era presurat cu mosoare, îi cutreierau burta. Fără nici o preîntâmpinare, o izbi de lângă el pe domnişoara durdulie şi, ca un taur râncăluit, dispăru pe o portiţă în întunericul grădinii, după casa gospodarului…
În zorii zilei, când nuntaşii se mai împrăştiaseră pe la casele lor, în ogradă îşi făcu apariţia şi Gheorghieş Cotoi. Alb ca varul, asudat, cu ochii holbaţi, trecu pe lângă soacră, soţie, copii şi se opri drept înaintea muzicanţilor ce aveau o înfăţişare obosită, dar liniştită, de parcă nu se întâmplase şi nu ştiau nimic.
— Măi oameni buni, mormăi Gheorghieş Cotoi. Nu ştiu ce dracul s-a întâmplat cu mine, dar după ce am băut cu voi paharul, am batjocorit toate cartoafele din grădina lui moş Tănase. Şi nici acum nu-mi pot găsi astâmpărul.
Mitică, în loc să-l compătimească, se întoarse către lăutari şi le ordonă:
— Dor de mamă”!
Numai muzica începu să-i zică melodia, tot atunci ginerele de la Revaca se apucă de burtoi şi, fulgerător, în loc să pornească dansul preferat, dispăru în fundul grădinii, după casă. Tot atunci muzicanţii prinseră a-i zice marşul.
TOFIK BEY.
Fiului Petrică.
De-a lungul anilor, deplasările mi-au măcinat sănătatea, iar ultima mi-a rămas în memorie ca una de pomină. Se destrăma Uniunea, atitudinea faţă de moldoveni, la Moscova, deveni rece; la hoteluri nu găseai un pat şi, ca

totdeauna, fusei nevoit, cu cele două valize pline cu documente şi manuscrise, să mituiesc portarul pentru a-mi găsi un locuşor în demisolul căminului aspiranţilor – o clădire pe cât de impozantă la exte-rior, pe atât de mizerabilă în interior.

Era oră târzie, odăiţa cu o lampă slabă în colţul înnegrit de păianjeni mă întâmpină cu obişnuita tristeţe şi răceală. Nu vroiam nimica, decât să mă dezbrac, să cinez ceva din puţinul avut cu mine şi să mă culc, pentru ca a doua zi să fiu la Arhiva de stat. Când am dat să mănânc, mi se păru straniu un paravan de pluş negru, de-a latul odăii, dincolo de care se auzea mocoşindu-se cineva.

Culcat pe somiera cu arcurile defectate, încercai să adorm, când deodată paravanul se trase niţel parcă de la sine şi în unul din unghere desluşii un chiriaş, care la lumina unui poponeţ stătea cu picioarele sub el – o adevărată arătare cu braţele păroase de halebardier, ridicate spre tavanul murdărit de muşte, bătând mătănii, rostind arareori în surdină: „Al-lah! Allah!” Alături, un cocoş cu picioarele lungi, pieptos, cu creasta cărnoasă şi ciocul ca un iatagan, străjuia o cobză. Ochii îi luceau la flacăra lumânării. Înclinându-şi capul când spre stăpân, când spre mine, cocoşul cârâia abia desluşit.

Eram deprins cu surprize de tot felul, căci aşa era soarta minorităţilor sosite în deplasare la Moscova, mai ales când erai lefter – să fie găvozdiţi prin încăperi mizerabile. Flămând, după o zi de cale, nu-mi puteam permite o trapeză bogată, dar cu un codru de pâine, doua cepe şi o harchină de brânză chibzuii să-mi potolesc foamea. Urmărind cu uimire pe cel care dialoga cu Dumnezeul Orientului, aruncam câte-o fărâmitură cocoşului care tresărea uşurel la suspinele stăpânului cu fundătoarea m sus. Presupusem că omul venit din stepele Asiei e un nevoiaş ce se împacă aidoma mie cu mizeria megapolisul ei rus, la un moment de restrişte, când prietenia de nezdruncinat odinioară a popoarelor Uniunii intraseră într-o… Criză acută.

Necunoscutul, isprăvind cu rugăciunea, coborî mâinile pe genunchii înşelvăraţi şi, făcând spre mine o plecăciune cu tumănele, surâse dezgolindu-şi dantura aurită:

— Tofik Sulambek-bey, înţclesesem că se prezintă, netezindu-şi pintenogul porumbac ce cârâia alături.

— Ghiţă Şuşu de la Ineasca, răspunsei, făcând un gest asemănător. Aspirant din Moldova. Român basarabean.

Huiduma mă privi cordial. I-am dat o bucată de pâine cu brânză, pe care dânsul o privi, înainte de a se hotărî s-o mănânce, pe o parte şi pe alta.

— E de oaie… Brânză, am zis eu.

— La noi, în Turania, oile nu se mulg. N-am ştiut că moldovenii pot prepara asemenea deliciu. Ştiam că vă place vinul, femeile şi cântecele…

După ce-şi astâmpără foamea ca şi mine, Tofik Bey surâse laraşi, apoi voind să-mi tacă o surpnza, lua cobza de-alatun şi, nestingherit, începu energic să gâdile cele două strune, aducând în odaia sumbră galop de herghelii sălbatice în libertatea stepelor asiatice.

— Ai harem acasă? L-am întrebat când i se potoli vocea. Bărbosul mă privi şăgalnic:

— Despre femei se vorbeşte la alt nivel, zise dânsul. Doreşti să cinăm acătării?

— Mâine, am răspuns ştiindu-mi situaţia financiară.

— Sunt sărac, până una alta, dar cu timpul vreau să am, ca toţi gighiţii respectabili, o rezervaţie de femei. Nu harem, ci re-zer-va-ţie! Numai atunci mă voi astâmpăra. Uite, Durdi, cocoşul ista ma va ajuta să-mi implmesc visul.

Văzându-mă frapat de spusele lui, necunoscutul hotărî să-mi otere o masa, cum zicea el, în onoarea mea. Apasă un buton roşu de pe peretele din spatele lui şi, deodată, uşa de la intrare se deschise brusc. In prag apăru o duduie cu ochi de vulpişoară, aţmtiţi la cocoşul lui Tofik Bey. Purta o minijupă ce lăsa să i se vadă coapsele dolofane şi botforii cu pinteni argintii. 0 pereche de sâni seducători jucau nestingheriţi sub bluziţa-i transparentă, stârnindu-mi fiori. Înghiţii două noduri în sec: tazamţa sadea! Intra cu căpui sus, impmgand un cărucior cu un talger încărcat de bunătăţuri: icre negre şi roşii, jigou, parmezan, maţe cabaline umplute cu orez, răcituri de cămilă, peltea de smochine. Toate bucatele aromitoare şi variate deveniră deodată un soi de frontieră între mine, Tofik Bey şi cocoşul lui.

— E o maseză clasa-ntâi! Strecură el, arătând cu privirile la duduiţa cu bucle, care ieşea pe uşă graţiindu-şi fesele, parcă împărţind: una ţie, alta mie. Hai, frăţâne, serveşte dinbucatele mesei!

Începui să înfulec de-mi foia pieptul. După o habă de vreme, duduiţa reapăru într-un halat turcesc, se opri în spatele celui care o plătea, clănţăni a furie dinţii spre mine şi prinse a-i face lui Tofik Bey masaj la umeri. Durdi, cocoşul, ciugulea întruna bucăţelele de carne. Savurând masajul, Tofik Bey amnca mereu sub limbă grăuncioare verzui, picurate dintr-o punguliţă, şi curând ochii lui se bulbucară enorm. Cocoşul începu iarăşi să cârâie nemulţumit.

— Mâine vei lupta pentru viitorul femeilor mele, îşi netezi el pintenogul. Voi da chişca la toţi în chişlac, căci mă voi pricopsi cu o rezervaţie de cadâne…

Duduia prinse a face nişte viraje în jurul nostru, ba dezgolindu-şi, ba acoperindu-şi bustul, iar când capul pornise a mi se învârti, mai să-mi pierd echilibrul, Tofik Bey îi făcu masezei un semn să părăsească odăiţa.

Avui un somn neliniştit şi mă sculai cu noaptea-n cap. Amicul meu horăia de cădea tencuiala de pe pereţi, cocoşul cârâia alene cu ochii închişi. Tăbârcind cele două valize cu documente, plecai la arhivă unde lucrai toată ziua la teza mea „Mişcarea revoluţionară a feroviarilor din Basarabia”. Întorcându-mă, de vreo câteva ori am fost oprit de miliţia moscovită şi controlat ce marfă duc în valize. Îmi venea foarte complicat până îi convingeam că hârtiile mele nu au nici o atribuţie la chestiuni de spionaj sau de bişniţă. La cămin, i-am povestit şi lui Tofik Bey, care mă aştepta nerăbdător despre să-mi potolesc foamea. Urmărind cu uimire pe cel care dialoga cu Dumnezeul Orientului, aruncam câte-o fărâmitură cocoşului care tresărea uşurel la suspinele stăpânului cu fundătoarea în sus. Presupusem că omul venit din stepele Asiei e un nevoiaş ce se împacă aidoma mie cu mizeria megapolisul ei rus, la un moment de restrişte, când prietenia de nezdruncinat odinioară a popoarelor Uniunii intraseră într-o… Criză acută.

Necunoscutul, isprăvind cu rugăciunea, coborî mâinile pe genunchii înşelvăraţi şi, făcând spre mine o plecăciune cu tumănele, surâse dezgolindu-şi dantura aurită:

— Tofik Sulambek-bey, înţclesesem că se prezintă, netezindu-şi pintenogul porumbac ce cârâia alături.

— Ghiţă Şuşu de la Ineasca, răspunsei, făcând un gest asemănător. Aspirant din Moldova. Român basarabean.

Huiduma mă privi cordial. I-am dat o bucată de pâine cu brânză, pe care dansul o pnvi, înainte de a se hotan s-o mănânce, pe o parte şi pe alta.

— E de oaie… Brânză, am zis eu.

— La noi, în Turania, oile nu se mulg. N-am ştiut că moldovenii pot prepara asemenea deliciu. Ştiam că vă place vinul, femeile şi cântecele…

După ce-şi astâmpără foamea ca şi mine, Tofik Bey surâse laraşi, apoi voind să-mi facă o surpnza, lua cobza de-alatun şi, nestingherit, începu energic să gâdile cele două strune, aducând în odaia sumbră galop de herghelii sălbatice în libertatea stepelor asiatice.

— Ai harem acasă? L-am întrebat când i se potoli vocea. Bărbosul mă privi şăgalnic:

— Despre fem. Ei se vorbeşte la alt nivel, zise dânsul. Doreşti să cinăm acătării?

— Mâine, am răspuns ştiindu-mi situaţia financiară.

— Sunt sărac, până una alta, dar cu timpul vreau să am, ca toţi gighiţii respectabili, o rezervaţie de femei. Nu harem, ci re-zer-va-ţie! Numai atunci mă voi astâmpăra. Uite, Durdi, cocoşul ista ma va ajuta să-mi implmesc visul.

Văzându-mă frapat de spusele lui, necunoscutul hotărî să-mi ofere o masă, cum zicea el, în onoarea mea. Apasă un buton roşu de pe peretele din spatele lui şi, deodată, uşa de la intrare se deschise brusc. In prag apăru o duduie cu ochi de vulpişoară, aţintiţi la cocoşul lui Tofik Bey. Purta o minijupă ce lăsa să i se vadă coapsele dolofane şi botforii cu pinteni argintii. 0 pereche de sâni seducători jucau nestingheriţi sub bluziţa-i transparentă, stârnindu-mi fiori. Înghiţii două noduri în sec: făzăniţă sadea! Intră cu capul sus, împingând un cărucior cu un talger încărcat de bunătăţuri: icre negre şi roşii, jigou, parmezan, maţe cabaline umplute cu orez, răcituri de cămilă, peltea de smochine. Toate bucatele aromitoare şi variate deveniră deodată un soi de frontieră între mine, Tofik Bey şi cocoşul lui.

— E o maseză clasa-ntâi! Strecură el, arătând cu privirile la duduiţa cu bucle, care ieşea pe uşă graţiindu-şi fesele, parcă împărţind: una ţie, alta mie. Hai, frăţâne, serveşte dinbucatele mesei!

Începui să înfulec de-mi foia pieptul. După o habă de vreme, duduiţa reapăru într-un halat turcesc, se opri în spatele celui care o plătea, clănţăni a furie dinţii spre mine şi prinse a-i face lui Tofik Bey masaj la umeri. Durdi, cocoşul, ciugulea întruna bucăţelele de carne. Savurând masajul, Tofik Bey arunca mereu sub limbă grăuncioare verzui, picurate dintr-o punguliţă, şi curând ochii lui se bulbucară enorm. Cocoşul începu iarăşi să cârâie nemulţumit.

— Mâine vei lupta pentru viitorul femeilor mele, îşi netezi el pintenogul. Voi da chişca la toţi în chişlac, căci mă voi pricopsi cu o rezervaţie de cadâne…

Duduia prinse a face nişte viraje în jurul nostru, ba dezgolindu-şi, ba acoperindu-şi bustul, iar când capul pornise a mi se învârti, mai să-mi pierd echilibrul, Tofik Bey îi făcu masezei un semn să părăsească odăiţa.

Avui un somn neliniştit şi mă sculai cu noaptea-n cap. Amicul meu horăia de cădea tencuiala de pe pereţi, cocoşul cârâia alene cu ochii închişi. Tăbârcind cele două valize cu documente, plecai la arhiva unde lucrai toată ziua la teza mea „Mişcarea revoluţionara a feroviarilor din Basarabia”.

Întorcându-mă, de vreo câteva ori am fost oprit de miliţia moscovită şi controlat ce marfă duc în valize. Îmi venea foarte complicat până îi convingeam că hârtiile mele nu au nici o atribuţie la chestiuni de spionaj sau de bişniţă. La cămin, i-am povestit şi lui Tofik Bey, care mă aştepta nerăbdător despre cele întâmplate în oraş, despre conţinutul tezei mele, despre amazoanele de la Tiraspol, ce au blocat o vară trenurile, stând tolănite pe şenile.

— Sunt tinerele? Mă întrebă el, habar să aibă despre filele istoriei moderne ale mişcărilor revoluţionare. Cum adun calam, plec la Nistru să le iau pe toate în harem.

— Hrănite bine şi focoase, am adăugat, chibzuind în sinea mea că ar fi cazul să mă laud. Moldova noastră dispune de un foarte efectiv armament la porţile Europei. Nucleara sexului frumos!

Pe Tofik Bey îl trecură sudorile. Mărturisi că azi va avea o seară dificilă la concursul cocoşilor de luptă şi mă rugă să-1 însoţesc în calitate de… Bodygard; una să nu-i fie urât, iar alta – să destăinuie confraţilor săi care e armamentul strategic al Moldovei. Şovăiam/însă el îmi propuse o remunerare solidă şi un pic de răgaz pentru a mă hotărî. Intre timp, înainte de ducă, prinse a exercita nişte antrcnamente din domeniul yoghinilor din Sri Lanka… Îşi despuie corpul de lenjerie – adevărate huse pentru tancuri – şi se arătă la lumina săracă a becuşorului electric cum 1-a făcut mamă-sa.

— Să nu crezi că stau aici în captivitate, zise el. Am s-apar acolo pe neaşteptate. Sunt pentru ei un rival de temut. Ei pot să mă găsească la oricare hotel modern, pe când aici…

Şi tot atunci prinsc a-şi juca burtoiul, ba lipindu-1, ba dezlipindu-1 de şira spinării, parcă apucat de năbădăi. Şi tot aşa, continuându-şi frământările, apucă un fir subţirel, ce-avea aninată la capăt o mutelcuţă, şi îl slobozi în cavitatea bucală. După îndelungate vibraţii ale burduhanului şi convulsii ale bazinului, firul de aţă cu mutelcuţa la capăt ieşi prin altă cavi-tate ruşinoasă a corpului…

Mai nu am debordat şi maţcle din mine, când Tofik Bey se agită şi mai tare. In vreme ce eu devenisem frate cu latrina din colţ, el mă convinse că

acest exerciţiu e un ritual binevenit la curăţirea intestinelor-corpul devine mai abil în orice situaţie…

Până la urmă, am acceptat să-i fiu călăuză în noaptea ce urma să pogoare peste oraş cu o singură condiţie: să iau valizele preţioase cu mine. Mă temeam să nu mi le fure cineva şi-apoi adio teza de doctorand.

— E posibil, zise el, dar până la cazinoul nostru vom merge pe ocolişuri şi… pe jos. Doar nu e chiar aşa departe. Surpriza să fie surpriză pentru rivali.

— Sunt deprins cu greutăţile, încă de pe timpurile când târâiam la Ineasca saci la moară.

Tofik Bey m-a privit mirat, întrebător, dar fără să clarifice spusele mele, am pornit. In drum, cu pasărea cârâitoare subsuoară, el mi se destăinui că i-au trezit o mare curiozitate fetele care au stat o vară la Tiraspol pe calea ferată. Aflai apoi câte ceva din trecutul neiculeanului. In tinereţe, fusese mate-lot. A frecventat casele de toleranţă din Hong-Kong, Singapore… Câţi berbeci au sacrificat „nacealnicii” din aulul său ca el să obţină studii superioare la Moscova! Apoi, când ştiinţa se demodase, alte turme de berbeci au fost puse la bătaie pentru a-1 însura cu prima, a doua şi a treia Şaherizade. E considerat acolo o progenitură de bai! Acuma ţinea morţiş a-şi îmbogăţi haremul cu ajutorul… Cocoşului Durdi.

— Vei vedea ce poate pasărea mea!

La auzul afirmaţiei, Durdi cârâi mulţumit. Penele lui multicolore aveam impresia că emană miros de bani. Mă copleşi nu atât inteligenţa cocoşului, cât ingeniozitatea condrumeţului. Dorind a afla dacă am vreo şansă ca să mă îmbogăţesc şi eu cumva în lumea asta, antrenându-mă într-un oarecare fel de business pe viitor, Tofik Bey îmi sugeră ideea ca să mă convertesc la mahomedanism. Dacă vreu să trăiesc în sânul lui Allah, e nevoie să accept haremul. Am acceptat cu bucurie ideea lui, dar când mi-a spus că pentru aceasta mai trebuie să mă dau pe mâna hogelui, ca să mi se taie… Prepuţul, bucuria mea s-a prefăcut în scârbă. Strânsei şi mai tare lângă mine valizele cu documentele preţioase. Pe măsură ce drumul devenea tot mai întortocheat şi mai întunecos pe-alocuri, condrumeţul ascunsese cocoşul în sân, năstruşnicul pintenat se zvârcoli şi după o habă de cale gâtul său gol ieşi prin schliţzul lui Tofik Bey… Gighitul-fakir continua să-mi vorbească multe şi mărunte, simţind că m-am speriat de propunerea de odinioară.

Ne-am oprit în faţa unui edificiu modem, din sticlă şi beton, având forma unei iurte. Era cazinoul Societăţii iubitorilor de harem. Aşa mi-a spus

condrumeţul. Din interior răzbăteau ecouri de muzică orientală. Înăuntru, peste tot, măsuţe joase, la care stăteau bărbaţi onorabili, cu picioarele aduse sub ei. Apariţia lui Tofik Bey într-adevăr a fost o adevărată senzaţie. Bărbaţii mustăcioşi sorbeau ceşcuţe cu ceai, trăgând rând pe rând câte un fum din narghileaua comună, de la care sa ramificau trabucuri. Era cu aleşi de pe tâmpla ţării. In jur nici zare de fustă. Cum ajunserăm în mijlocul sălii, încovoiat sub povara valizelor jerpelite, cu ţanţoşa mea călăuză din urmă, toţi cei adunaţi se ridicară, făcând temenele răzleţe în semn de stimă şi recunoştinţă.

Pe terasa din mijlocul sălii observai în jocul luminilor încă un cocoş, ciugulind bucăţele de cărniţă fără să-i pese de cele petrecute alături. Bărbaţii, după ce ne-am aşezat la o masă, prinseră să se agite. Curând, câteva duduiţe blonde au răsărit în sală ca nişte păpădii între arbuştii de dracilă, cu glamnică pe cap, făcând tuturora ochi dulci. Două din ele se apropiară, începând a-mi face masaj la umere. Pufnii într-un râs stupid, câci mă gâdilam năstruşnic. Altă codană aduse bucate pe măsuţa noastră şi multe cruditătţi. Deodată Tofik Bey rosti câteva fraze neînţelese de mine, în adresa celor prezenţi. Vorbea răspicat tot arătând cu mâna spre mine, către valizele jerpelite, repetând adesea cuvintele „TiraspoF', „Madam-Problem-Harem!” 0 duduiţă îmi turnă slugarnic dintr-un clondir o băutură albastră, care curând deveni roză în pahar, iar după ce băui, vedeam stele verzi înaintea ochilor.

La tribună îşi făcu apariţia un burduhănos în halat vărgat cu tichie pe cap. Din gura lui se rostogoleau vorbe semiînţelese: „Anaşa, mafisto-closetisto, Cosa nostra, vagabondo sexualo, dolarino falsivino triperino garanţino, calabalâc-halcâ, Yoc!” Când huiduma ce dezghioca „discursul” lasa în sală un crâmpei de linişte, Tofik Bey iar ridică mâna în sus şi aprobă cele spuse printr-un cuvânt: „Hop!” Apoi, îşi duse fudul, parcă, cocoşul pe terasa spintecată de lumini jucăuşe. Sala deveni un infern. Urlete şi huiduieli din toate părţile întărâtau cocoşii la bătaie pe viaţă şi pe moarte. Crestele sângerau, penele zburau ca fulgii mânaţi de spulber.

Cruzimea cocoşilor mă înfiora de-a binelea. In sfârşit rivalul lui Durdi căzu răpus; întinzând gâtul şi căscând pliscul, îşi dădu duhul. Tofik Bey începu nestingherit să-i pupe pe toţi la hurtă, iar când privirile noastre s-au regăsit, mă întreba de ce-aş avea nevoie pentru a ti m culmea tericirn ca şi el.

— 0 mie de lei salariu şi… Pază de corp, i-am răspuns nechibzuit.

Neiculeanul meu, care câştigase în urma bătăliei cocoşilor un ţuhal de parale, surâse mirat de naivitatea mea. Excortat de un întreg cortegiu de duduiţe maseze, Tofik Bey mai ţinu un discurs din care desprinsem doar… Că victoria de azi se datorează şi mie, om al cărţilor, al ştiinţei, care asaltez cu succes arhivele, răscolind istoria trecutului.

Mulţimea se ridică m picioare, făcând plecăciuni de omagiu, iar duduiţele, aplaudând frenetic, s-au retras în saună, unde erau aşteptate de clienţi. Cineva mă rugă să rostesc un logos privind problemele care-i frământă astăzi pe românii basarabeni. Şi m-am hotărât, dar, nefiind împuternicit să reprezint Republica, Guvernul, Frontul popular, Interfrontul sau Găgăuz-halci, nici chiar opinia publică a duduielor tiraspolene, am tras aer m piept după o lungă cugetare. Mi-am ascuţit glasul şi, înflăcărat, luându-mi ca aliat dulcele grai românesc, începui să aduc la cunoştinţa merituosului demos, a acelei galerii de bărbaţi fideli de pe tâmpla ţării Turanice, crâmpeie glorioase din tradiţiile revoluţionare ale amazoanelor de pe malul Tiligulului. Entuziasmul patriotismului puse stăpânire pe cuget atât de abitir, încâtuitasem că cei dimprejur nu înţelegeau din ce le vorbeam nici o boabă. Dar aveam ocazia să le dau de înţeles că pericolul îi poate paşte pe toţi dacă măcar una din tiraspolence ar nimeri întâmplător în haremul lor, câci unde-şi vara ruşii femeile, nici michiduţă n-are ce-şi băga coada…

Sala asculta cu urechile ciulite apariţia la tribună a unui proaspăt fecior al unei tinere republici independente şi suverane. Câţiva ieşiră să fumeze. Ceilalţi crăcănaseră picioarele de uimire, când veni vorba de politică, iar acolo unde mişună discuţii de acest fel, apar confuziile şi conflictele directe cuPuterea…

Aşa şi s-a întâmplat… Deodată, afară, prinseră a ţipa sirene, girafaturi săltăreţe spintecau întunericul cenuşiu. Praf de puşcă, scârţâitul roţilor de tren, zbătându-se în frânele forţate, ceastuştele cântate pe şenile – toate deodată fura curmate de fluierul strident al miliţienilor, ce puseră în fugă pe cei adunaţi la cazinoul în formă de iurtă. Până să mă dezmeticesc, un poliţist zdravăn, fixându-mă cu privirile îndobitocite, îmi sus-pendă discursul în plină însufleţire şi mă dărâma cu forţa de pe cele două valize pe care mă cocoţasem ca să vociferez. Era cât pe ce să izbesc pe un alt chipiu roşu cu capul la linguriţa, cum mă ştiu în bătăile de la clubul din Ineasca, mai ales că Tofik Bey stătea la uşa din fundul sălii, după perdeaua înflorată, făcându-mi mătăhălos cu mâna ca să spăl putina.

Doborât la podea, îmi sucură mâinile şi prinseră a mă căuta prin buzunare – dacă nu am vreun mauser sau droguri. Negăsind nimic, m-au întrebat unde-mi sunt… Briliantele. Minţii atunci inspirat, pomenindu-mă singur m enorma încăpere, că sunt temporar angajat ca bodygard la amicul Tofik Bey şi încă nu m-am pricopsit cu giuvaiere… Mă alesei tot atuncea cu un retevei peste şale, aşa, ca din senin, pentru profilactică, precum au încercat să-mi explice, dar am oftat ca o femeie când i se rup apele…

Trei hojmălăi de miliţieni, împreună cu şeful direcţiei de contraspionaj, au examinat cu lupele manuscrisele mele, de parcă erau originale extrase din cavoul lui Tutanhamon, dar stabilind, în prezenţa-mi, până la urmă prin raţie, că nu pot fi primul agent al serviciilor secrete din Găgăuz Yeri, n-am întreprins diversiuni teroriste la cazacii din Transnistria lor natală, şi-au cerut scuzele de rigoare, de teama ca să nu fie implicaţi într-un conflict direct internaţional. Cu ajutorul computerului aflară adevăratul meu nume, despre Ineasca, centrul civilizaţiei moderne. Moscoviţii şi-au mai cerut o dată scuze pentru aplicarea reteveiului. Restituindu-mi valoroasele valize, mă petrecură la aerogara şi, după două ore de zbor, mă văzui bine sănătos în casa mea din mahalaua Melesteului…

În câteva săptămâni, susţinui teza şi devenii doctor habilitat. Dorul de întâmplarea de la Moscova, de Tofik Bey, de cocoşul lui nu mă părăsea. Nu ştiam ce s-a întâmplat cu el, de ce în hărmălaia ceea m-a părăsit subit. Care puşcărie înfundase? Intre timp, amazoanele de pe malul Tiligului făcură o vizită la cneazul Kremlinului cu petiţie de apărare a drepturilor omului în Transnistria. Dar nu sfârşi bine pelerinajul lor, ca primii o carte poştală de la… Tofik Bey, cu o fotografie alăturată. În imagine, pe fundalul propriului avion cu inscripţia „AIR-TOFIK-TURANIA INTERNATIONAL', desluşii pe marele meu amic, iar alături de el… Un cocoş de luptă. Prietenul meu îmi comunica printr-o epistolă că el, cu ajutorul pintenogului, a fost în stare să cucerească şi să împace toate securistele Tiligului, convertindu-le într-un harem de maseze salarizate.

LA IZVOARE lovu de Beşeni retrăi zguduitoarea dramă a celui de-al zecelea divorţ şi se decise ca să-şi întremeze sănătatea la Slănic-Moldova. Colinele pitoreşti împădurite, turişti din toate colţurile lumii, iar femeile drăguţe (slăbiciunea lui dintotdeauna) îl pomeni într-o lume feerică.

Luase de la Ineasca o damigeană cu vin, dimineaţa mai ales ieşea la balcon, nu înainte de-a se „aghesmui”, şi cu o mică ocheană, de la etajul şase, urmărea ca un pirat fustele învolburate de vânt ale doamnelor. Ele, cu

începere de pe la chindie, împăienjeneau aleile parcului din preajma bisericii vechi…

În una din zile s-a spovedit la bazilică de păcatele făcute, dar preotul, un june imberb, ascultându-1, i-a zis când s-au întâlnit afară, lângă o bancă:

— E păcat atunci când preacurveşti, fiule, şi în celelalte fii liniştit.

Lovu, din clipa ceea, mereu se amesteca printre cozile cu femei elegante de lângă izvoarele cu apă curativă, ascultându-le păsul. Medicii i-au prescris să bea apă de la sonda cinci sute, unde veşnic era cea mai insuportabilă coadă. Nu venise el chiar numai pentru sănătate. Era un secret al său: să-şi găsească aleasa inimii! Poate cu noul castravecior să emigreze în Occident. Visa la o eventuală promenadă pe străzile aglomerate ale Parisului. Auzea peste tot numai vorbă cunoscută, gălăgioasa de-a evreilor din Israel, ce-au emigrat mai ieri acolo, dar nu uitaseră nicidecum de Perla Moldovei. Vroia să intre în cârdăşie cu vreuna din fostele locuitoare ale târgului Teleneşti.

Pentru aceasta, după ce urmărea o habă prin ocheană vilegiaturistele, cerca apa celorlalte izvoare, constatând că sonda 300 miroase a ou clocit, cea cu numărul 200 a cuibar de gâscă, iar cinci, ca la Purcica, locul de la Ineasca, unde se află ferma de porcine.

Dar anume la „Purcica” a întâlnit-o pe Jozefinne de Napo-leon. 0 madama bine, cu rochie roşie, părul de culoarea scrumului de ţigară, cu pantofi albi, ale căror călcâie de oţel ţăcăneau categoric, scufundându-se în asfaltul înfierbântat de iulie. El dibuia franceza, dar îndată a înţeles că are de furcă cu o doamnă tare, ce emană atmosfera parizianĂ. Li plăceau animalele, căci mereu stăpânea de curmei în timpul plimbărilor solitare un căţeluş mic, pufos, ce latra pururi piţigăiat. Când nu le ajungeau cuvinte, recurgeau la gesturi, împlinind discuţiile lor despre viaţa din prezent şi trecut.

Zilele deveniseră pentru lovu cu adevărat fericite. Uitase şi de odihnă, şi de sondele curative pe care medicii i le-au recomandat. Marea lui pasiune era ea, Jozefinne de Napoleon. Se străduia din răsputeri s-o înduplece să se adâncească într-o promenadă pe potecile împădurite. Dânsa nu agrea discuţiile m odaia lui. În vremea plimbărilor pe alee, lovu îi urmărea pe furiş sânii proeminenţi ce jucau în rochia de crepdeşin. Uneori sughiţa de emoţii.

Până la urmă a înţeles şi doamna că sufletele lor au nevoie de singurătate. Jozefinne de Napoleon într-o după-amiază se dădu voinţei bărbatului de au luat amândoi calea spre potecile deluroase, pitoreşti, ale Slănicului. Ziua era

plină de arşiţă, dar printre pinii drepţi ca lumânarea dăinuia o răcoare plăcută.

Anevoios au ajuns la cabană. Răsuflau obosiţi, admirând pitorescul plaiului. Căţeluşul se muta de la un copac la altul, căutându-şi loc să se odihnească şi el. Pe lângă ei arareori îşi făcea apariţia câte un trecător cu câte-un vas plin cu apă de la izvorul tăinuit în hăţişurile de mai de sus ale dealului.

Dinspre apa şuşuitoare a păstrăvăriilor din vale, adia a miros plăcut şi se auzeau vocile celor veniţi să se odihnească pe potecile Slănicului din ţara făgăduinţelor.

— Ce feerie! Exclamă Josefinne, întinzând braţele în părţi a plăcere. De-am avea o găină coaptă la foc!

— Eu visez la o curcuţă! Adaugă lovu, simţind dinspre femeie un miros de ierburi proaspete.

Cu visul la mâncăruri vânătoreşti, îndrăgostiţii s-au ridicat pe o potecă, şerpuitoare printre hăţişuri. Erau curioşi s-ajungă cât mai curând la izvorul tăinuit, mai în susul Cabanei, despre care în tot Slănicul se vorbea doar în şoaptă…

Smolit şi buzat, cu o închipuire de mustaţă sub nas şi priviri ce nu exprimau nimica, lovu o ţinea la braţ, parcă dirijându-i mişcările galeşe.

— Budulăieşule, şopti ea încântată de natura divină, stăpânind căţeluşul de curmei.

— Jozefi-n-ne! Răspunse lovu de Beşeni încântat. Simt aproape sonda plină de tainele dragostei…

Un fel de icneală cu sughiţuri din partea bărbatului acoperi pauza ce urmă. Au ridicat încă un deluşor împădurit, apoi au coborât pe un platou de unde se vedea ca în palmă râul şerpuitor printre stâncile din vale. S-au oprit aşezându-se alături. Erau singuri. Pentru ei vorbea tăcerea. In faţă era izvorul, cu o inscripţie pronunţată pe un pietroi: „Pentru gospodarii şi gospodinele fidele ale Slănicului.” Privirile li s-au întâlnit. Ca la doi hulubaşi ai păcii…

— Budulăieşule…

— Jozefinne…

Proaspeţii îndrăgostiţi s-au decis să guste apa despre care la Slănic se vorbea pe furiş. Căţeluşul se îndepărtase.

Drag mi-a fost a ciobani şi-a bea apa cu pumni…

Îngână lovu.

Jozefinne de Napoleon se privi în oglindă, cochetând, încântată de tezaurul folcloric românesc.

Se făcea răcoare ca într-un zămnic. Clipele curgeau. Stăteau amândoi pe o buturugă de stejar. Soarele surâdea printre copacii fremătători. Lovu luă apă în mâini şi o servi pe Jozefinne din pumni. Sorbi cu plăcere şi privirile lor se întâlniră iar. Lua şi dânsa apă, de-1 indemna să-şi potolească setea. Lovu băui lung din pumnişorii rotunzi, închipuindu-şi că soarbe mustul dulce al unui harbuz. Procedura le plăcu şi fidelii amanţi ai Slănicului au repetat la rând, de vreo câteva ori, procedura.

S-au lăsat apoi pe spate, ascultând cum creşte iarba. Lovu adună dumitriţele ce tremurau chiar la căpătâiul lui, aşezându-le peste sann cat zamoşn ai madamei… Instantaneu, săgetări stranii în burtă… Lovu de Beşeni se cârceie oţărât, lucru ce îl repeta şi Jozefinne de Napoleon. 0 pierdea înceţoşată, cu vârcolaci, care le treziră halucinaţii nebuloase. Lovu îşi adună toate puterile, strecurând doar printre dinţi: „Scuze moi şi mille pardon…!” Fără prea multe explicaţii, o luară valvârtej, printre tufarii din susul pădurii, spre cele mai apropiate tufişuri din josul izvorului. Numai căţeluşul flocos, rămas de unul singur, începu să tremure şi să schelăie piţigăiat.

Îndrăgostiţi, nimeriseră întâmplător la sonda cu apa purgativă. Băură cu lăcomie, cuprinşi de văpăile sentimentelor ce-i stăpâneau chiar lângă izvor. Ceea ce le păru mai dulce şi fermecător, trebui să fie motivul unei amare despărţiri.

Se îndepărtară în direcţii opuse. Nu se mai găsiră nici peste o zi, nici peste două, nici până la sfârşitul aflării lor la Slănic-Moldova. Neglijenţa de care dădu dovadă lovu de Beşeni îl făcu de astă dată să rateze o minunată ocazie de a locui la Paris cu Jozefinne de Napoleon.

„AICI A TRĂIT ŞI A CREAT”

Cu-cu! Lacătă-mă-s şi eu. Haiduc în două exemplare! Tânăr prozator, scriitoraş de însemnătate locală, ce tinde din vârtos să ocupe oarecum tronul laureaţilor de talie republicană, europeană şi chiar, poate, mondială!

Sunt disciplinat, n-am darul suptului, ca unii din cunoscuţii deja consacraţi, şi-s fecund! Scriu hojma poezioare, povestioare, nuvelişoare, pamfleţişoare, poemuşoare… Oare, oare… Şi asud mereu! Nu-i uşor să scrii mult şi să rămâi m umbră, să nu te ştie nimeni, dragă cititor. Aşa mi-i dat. Unii scriitoraşi devin renumiţi m timpul vieţii, iar după ce dau ortul popii, devin zgârciţi că iau tot scrisul lor cu ei la ţintirim. Pe când eu, chiar daca

mame-poimame voi mchide ochii, sunt sigur ca raman vestit în opinia publică de la noi ca un om bun şi de treabă. Şi cum să nu, dacă zeci de ani sunt citit de către colaboratorii redacţiilor şi editurilor, restul populaţiei nici bănuind că scriu.

Redactorii mă citesc atât de bine, că singuri lucrătorii prestigioaselor publicaţii au devenit egoişti: nu vor să dea nimănui să-mi citească opera. Cât despre publicare, nici vorbă…

Situaţia mă consolează şi nu prea. Zeci de ani mă linguşesc pe lângă cei cu portofele roase şi posturi-cheie, dar toate-s în zadar.

Scriu şi asud. In anii ce s-au aşternut între paginile biografiei mele, de când am îndrăznit să mă iţesc printre scriitoraşii începători, am schimbat vreo zece locuri de lucru. La ce bun? E-he! Sunt precaut! Dacă într-o bună zi bătrâna harca îmi cere sa intmd sandaluţele, voi şti ca las m urma mea o biografie bogată şi plină de taine. Sunt sigur că după moartea mea, brigăzi întregi de biografi vor studia intens firul vieţii mele în plan istoric. Lar după ce biografii au să rotunjească cât de cât truda mea măreaţă, la intrarea multor edificii, unde am lucrat, au să apară inscripţii: „Aici a asudat şi a creat…” Studiez şi cunosc amarnic de multe, sunt gata să mă împărtăşesc cu viitorii cititori ai operelormele. Bunăoară, zilele trecute am aflat o noutate curioasă. Ştiaţi oare că omul, când strănuta, aerul ţâşneşte afară pe gura cu o viteză de peste o sută de kilometri pe oră? N-aţi ştiut? Apoi să ştiţi! Dacă veţi îndrăzni să legaţi capăt de discuţie cu mine, multe vă pot spune, însă acuma sunt preocupat mai mult de viitorul scrisului meu.

Cu-cu! Dragi celebrităţi din fotoliile de la casa Uniunii Scriitorilor! Am sosit să vă iau locul. Feriţi-vă cumva mai într-o parte! Şi mai faceţi un loc în jilţuri şi pentru noi, tinerii condeieri, că avem de-acum bărbuţe blajine pe care ni le mângâie cu-atâta zel nepoţii, iar manuscrisele noastre tot mucezesc pe rafturile editurilor, aşteptându-şi rândul să vadă lumina tiparului. Intre timp voi aţi monopolizat toate şi nu vreţi să cedaţi cu una, cu două… Ehe-he! Destul cât, sătui butie fiind, aţi organizat mereu în perioada de stagnare răzmeriţe şi aţi fredonat cântece despre… Foame! Avem şi noi nevoie de libertatea voastră, iar scaune la mesele din birouri găsim. Şi un templu al dreptăţii şi adevărului găsim! Lar vouă vă zicem: „Basta! Destul cât aţi avut libertate şi vremuri de aur, când vităritul la Dănceni era în floare, dealul Petricanilor – forjăria cadrelor republicane, iar un pseudosavant-rege aducea solii cu duiumul într-o livadă-parc, pentru a le demonstra cum cresc merele! Azi bat la poartă şi aşteaptă să sară pârleazul

zeci de „tineri^ca mine, care… Asudă şi scriu.” Nici la Ineasca, la cosit fânul în luncă, nu se munceşte cum lucrez eu, de-mi paraie oasele. Bcnu, scnu, scnu m anommat… Soţia, nevasta, soacra, copiii, nepoţii nâzbâtnici nu izbutesc să mă citească din urmă şi eu rămân în totală umbră. Noaptea tot omul doarme, visează lângă draga lui soţie, şi numai eu casc, mi-i somn de prăpădenie, dar scriu, scriu…

La toate acestea vin cu un sfat către dragii mei confraţi: prin mijloace proprii, folosind fiecare în parte pista lui de decolare, să asaltăm birocraţia zilelor de azi şi să ne întâlnim, biruitori, în pragul editurilor la răsărit de soare în mileniul trei. Nu vă sfiiţi! Vom răstuma fotoliile stagnanţilor, ca mai apoi să le trimitem lamuzeul ţinutului natal. Lar dacă, oricum, vă este frică şi teamă, că de, sunteţi din gospodari, atunci luaţi exemplu de la mine.

Aprindeţi luminile şi priviţi-mă în persoană. Sunt, cum v-am mai spus, un haiduc în două exemplare: scriitoraş tânăr cu barba de-acum însurita, şi scriitor de onoare în anticamerele redacţnlor şi editurilor noastre. Cândva acolo, sunt sigur până în măduva oaselor, vor fi dezvelite, solemn, plăci comemorative cu inscnpţii: „Aici a trăit, a creat şi a aşteptat.

ROATA MORII SE-NVÂRTEŞTE.

Prietenului familiei noastre Silvestru Maximilian.

Veneau la vale cinci muzicanţi, înşiruiţi de-a latul drumului ca fluierele naiului. Dobarul Mircea Cataramă, o lungoare crăcănată cu faţa smolită şi lunguiaţă, căruia satul îi zice „odoraşul”, păşea în fruntea tuturora, lovind uşurel, dar neîndemânatic, în darabana cârpită. Ţinea hangul unei melodii săltăreţe pe care o şuiera cu măiestrie deosebită Timofei Mosorel, un holtei, fecior de lele ce cânta de-o potrivă la caval, ocarină şi iorgafon (instrumente purtare acum subsuoară) care-i aduceau mare bucurie şi… Necaz. Şuieratul pentru Timofei era o camuflare a stării lui sufleteşti. Arareori îşi sălta sprâncenele căutând supărat către „odoraş” care făcuse după încheierea nunţii o mare nedreptate. Cântase cel mai mult la toate instrumentele, însă banii câştigaţi, din ambiţia lui Mircea, i-au împărţit la toţi totuna. Cu toate acestea dobarul, ca să acopere supărarea holteiului, atunci când nu se auzea şuieratul, prindea să ţipe cu vocea lui deocheată: „Cu rachet-am să mă sui In vârful rodomului.”

Lică Turturel, însurat luna trecută, om cu sânge iute, îngâna şi el melodia impusă de dobar, dar se încurcă neştiind cuvintele; surâdea cu dor, mirosind întruna lăcrimioarele ce le ducea la aşternutul cald al soţiei. Pe cer luna

surâdea şi ea a plăcere, când umbrele celor cinci se lungeau şi se scurtau printre ramurile înverzite ale copacilor.

— Degrabă ajungi la femeiuşca ta, zice Mihai Jighiuţă la urechea lui Lică, când printre ramuri, în vale, zăriră luminile sprinţare ale satului. Milica o să-ţi iasă în prag, îţi va întinde mânuţele s-o iei în braţe, te va pupa… Arion Zestraşu, cel mai josuţ şi mai gras dintre toţi drumeţii, trăgea cu urechea la şoaptele pădurii, îşi achipuia gologanii de la fundul buzunarului şi, găsindu-i la loc, oarecum nestăpânit, chiui sus şi tare a izbândă. Deodată „odoraşul” greşi tactul melodiei şi Mihai Jighiuţă sări îndârjit cu vorba:

— Ba să am iertare, Odor Odorovici! La întorsătura asta trebuia să holbezi ochii de trei ori…

— Just, fiule, căzu de-acord Mircea. Unde sunt doi români, acolo există trei păreri. Şi iar prinse să bată doba şi să ţipe.

— Te umflă cântările, nene, aprecie iar Arion. Dobarul însuşise secretul bătutului pe apucate, de la colegii de companie, care îl învăţaseră ca în timpul pauzelor să holbeze ochii, iar când loveşte cu măciuca în darabană, să-i clipească. Cu maimuţăreala pe faţa luminată de razele slabe ale lunii, Mircea, atunci, rămânând fidel semnelor convenţionale însuşite, trecu la alt cântec şi ţipătul lui deşucheat împânzea pădurea toată: „laca s-o-mplinit şi luna, Când am fost şi eu la una.

Şi m-am dus pe înserat la femeie cu bărbat.

Când pe la un miez de noapte, Cineva la uşă bate.

Eu crezui că-i necuratul, Dar ea-mi spune că-i bărbatul…”

Vocea dobarului se înalţă până la vârful supărării lui Timofei, care, cu cât se apropiau de casa de la cordon a pădurarului, cu atât mai abitir clocotea de emoţii. Îşi imagină cum acolo, într-o cămară cu perdele înflorate, pe divanul moale, în aşternutul sacru doarme Ruxanda… Îşi aminti acea seară, când pe cerul senin, înmiresmat, se jucau stelele, iar el cerca zadarnic la geam să o convingă… Ea nu vroia să meargă după el. Atunci nu a vrut. Mai întâi Ruxanda i-a spus că iubeşte foarte mult poeziile (are o bibliotecă întreagă de cărţi), deşi dânsa nu le poate compune. Apoi s-a lăudat că şeful corului din Clocuşna i-a dedicat un poem întreg, cu ea, eroină pozitivă desigur, m centru. Timofei în seara cu pricină şi-a luat angajamentul, chiar i-a promis că îşi va da toate străduinţele să înveţe pe de rost multe versuri de dragoste… După toate, fata, sprijinită cu coatele pe pervazul geamului, privea la el cu zâmbetul şăgalnic şi i-a spus că aceste promisiuni nu sunt destule. Nu-I poate accepta deocamdată ca logodnic, deoarece este… Mai jos decât ea cu o şchioapă, şi-apoi când va încălţa pantofii cu tocuri înalte, cum va putea ieşi cu el în lume? Înţeleaptă fată, potrivi el. Dar la despărţire îi spuse să nu se descurajeze cu totul, că şi poate peste vreun an o să adauge şchioapa ceea…

Jumătate de an se tot chinui la bara fixă de pe toloaca satului, să se lungească şi pare că şi-a atins scopul. Dar amintindu-şi de refuzul fetei, simţea că i se furişează în suflet un fior de tristeţe şi necaz. Unde mai pui că între timp ajunse la urechile lui că cel din Clocuşna a izbutit să publice poezii dedicate Ruxandei la ziarul raional. Mai avea o noutate ce-i lăsa o doză de optimism: tatăl ei nu vroia s-o dea după corist, deşi clocuşneanul nu o dată a încercat s-o fure. Pădurarul trăia cu unica speranţa: să-i fie moştenitorul aproape, iar clocuşneanul, şi el ambiţios, să o ducă în satul de la nordul republicii.

Timofei stătea în cumpene. Emoţiile îl năboiau şi mai tare ştiind că peste câteva clipe va fi foarte aproape de Ruxanda. Poate să cadă de-acord cu Mircea şi să-i trimită chiar acuma peţitori? Vezi, vinul deja fierbe în poloboace, şi-apoi a crescut şi el oleacă de la seara ceea când pe cer se certau stelele… Numai Cataramă aista strică afacerea cu urletele lui deocheate. Dacă aude pădurarul, viitorul socru, un boşorog capricios fără de pereche. Pesemne a sălbătăcit cu totul şi nu-i pasă dacă Ruxanda se va chinui o viaţă în pustietatea asta!

„Ş-am sărit ca un cocoş peste-o putină cu borş şi de frică, să vedeţi, Dam cu capul de pereţi…”

— Te-apucă pachiţele, Odor Odorovici? Reproşă Timofei nemulţumit că dobarul întrece simţul măsurii.

— Nu te osândi, Mosorele, făcu Mircea hotărât. Ştiu durerea ta, dar vreau să-ţi spun că deja ai crescut atâta ca să fii totuna cu Ruxanda. Te ducem mire acuma. Duduiţa pădurarului până la urmă se va pocăi în bisericuţa sufletului tău.

— Numai de nu s-ar fi lăţit în răstimpul cât n-ai văzut-o. Tare nu iubesc femeile frumoase, grase şi proaste, conchise filosofic Arion Zestraşu.

Cineva chicoti, iar Lică Turturel, scărpinându-şi dosul mâinii, privi fulgerător spre Arion, care-şi achipuia gologanii în buzunar, şi zise:

— Nu te pune în poară cu tinereţea, bade. Şi nu râde. Noaptea râsul se plimbă de mână cu plânsul. Mai bine-aţi lua de seamă… În margine s-aude cineva…

Tot atunci, încordându-şi auzul, muzicanţii desluşiră dinspre casa pădurarului o voce răguşită de bărbat: „Pă-ă-ă-să-ri-că, mu-u-tă-ţi cuibu-u-l…”

Vocea semăna mai mult cu un muget decât cu o declaraţie de dragoste şi deodată fu acoperită cu o salvă de armă… După o clipa, vocea se auzi puţin mai încet şi mai fricoasa.

— Împuşcă haidamacul ca la sfinţit de agheasmă la Iordan, făcu Mihai Jighiţă, vârându-şi mocoşitor cămaşa în pantaloni. 0 păzeşte pe copilă de golanii din Clocuşna. De fraierii ceea numai cu puşca cu două ţevi poţi scăpa. Le-a spus omul o dată, de două ori…

— Eşti o putină de minciuni! Aprecie liniştit cineva dintre condrumeţi. Pădurarul nici nu vorbeşte cu el. Ba chiar nici la un metru de el nu-i dă voie să se apropie.

— Sigur, confirmă dobarul înduioşat. „Păsărica” e toată-n colivia pieptului holteieşului nostru şi nu poate aparţine altuia.

— Vă paşte Mosorel! Aţâţă spiritele Arion strângând cu putere şi izbândă banii în pumn. Lui Mosorel nu-i merge nici la o cale alături de Ruxanda. Mai ales dacă fata va încerca să se poarte la modă şi să îmbrace pantofi cu tocuri înalte.

— Eu o iubesc! Nu-şi putu stăpâni emoţiile Timofei.

— Just, fiule! Jubilă Mircea. Trebuie să ne hotărâm în seara asta, acum. Nu de alta, dar noaptea e lungă şi până în zori cineva poate să-ţi dea chişca. Ruxanda nu doarme acuma. Ea stă cu gura căscată să se mărite şi poate că s-a săturat să mai stea în pustietatea asta…

Dinspre casa pădurarului, parcă aproape, parcă departe continua să se audă vocea solistului nocturn. Întreruptă iar de bubuitura de armă, continuă mai apoi, dar tânguios, ca o rugăminte umilitoare:

Pă-ă-să-ri-că…

— Îndrăzneşte, Mosorele, reveni calm la firul discuţiei dobarul. Altele din jur nu costă nici o pătlăgică. Hotărăşte-te sa fii mire în ia-seara şi lasă pe mine. Daca laşi lucrurile în voia soartei, ţi-o iau alţii înainte.

— A rămas să te determini unde-ţi îndrepţi oiştea, spuse cineva şi iar chicoti.

— Numai să nu dai în gard cu ea, îl susţinu altul.

— Te dăm la lege, făcu Mircea cu voce liniştită. Omul o dată se naşte, o dată moare şi o dată trebuie să se însoare, Mosorele!

Muzicanţii se agitaseră şi Timofei simţi cum îi zvâcneşte inima. Iar şi-o închipui pe Ruxanda cu gâţă lungă peste umăr, buzele-i de vişină coaptă şi gângăvi înghiţind noduri:

— Dacă nu ştiu ce să fac…

— Apucă-te de c… şi sai în sus…

Arion zâmbea zeflemitor la lumina slabă a lunii. Apoi adăugă, parcă înadins să-i atingă strunele sensibile ale sufletului:

— Nu-i cazul să te jertfeşti pentru o buleandră buiacă cum e Ruxanda, Mosorele. Am încercat şi eu cândva, m-am dat drept gentleman, dar îţi închipui ce mi-a zis ea? A spus că atuncea când o să mi se taie jumătate de pântece, mă voi putea numi gentleman… E iute la limbă şi apoi la mijloc e şi cel de la Clocuşna, care umblă nebun după ea. Ba chiar am auzit că se întâlnesc pe furiş, ca doi motănaşi şi vor să se ieie… Nu m-aş vârî în vizuina unde hodineşte lupul!

— Fiştecare cu gusturile sale, nu mai putu băiatul, mai să scape iorganul de subsuoară.

Pe Arion îl puse pe gânduri îndârjirea flăcăului. Numără încă o dată banii din buzunar şi cercă oarecum să se îndreptăţească:

— Satul vuieşte. Despre relaţiile lor numai la gazetă nu se scrie. De-atâta se şi teme pădurarul. Ori poate crezi că taică-său împuşcă să sperie bursucii din popuşoişte?

— E atât de bine şi plăcut însurat! Făcu Lică, clipind ochii de fericire, afundându-şi nasul în bucheţelul de lăcrimioare. 0 peţim ast'seară pe gagică, Mosorele?

— Ce v-aţi legat de mine, dulăilor, de parc-aş fi cu stea în frunte şi cuiva îi scapără între ochi?!

Pumnul lui cât un căuş putea să facă mare supărare.

— Apoi, Mosorele, încercă Mircea mai cu binişorul. Noi, cu minţile lucide şi cu mâinile harnice, putem lega în ia-seară nodul unei căsnicii isteţe.

— Faceţi atâta haz de necazul meu.

— Mi-eşti drag ca ochii din cap şi n-aş vrea să păţeşti ca unii din noi, însurându-te nesocotit.

— Ferit-a sfântul! Aprobă Arion. Odor Odorovici dacă se duce la curse lungi cu maşina, apoi femeia îl tunde chilug, ca să nu placă duduiţelor zurlii, ci să le înspăimânte cu mutra lui de pompier.

— Tacă-ţi talanca!

— Ce n-aţi zice, dar însurătoarea e de la Dumnezeu pe capul omului, lansă Lică filosofic, îmbătat de mirosul lăcrimioarelor. Poate-a da Domnul să se lege în ia-seară între dânsul şi Ruxanda o dragoste sălbatică pentru toată viaţa, şi-apoi vorba ceea…

— Însurătoarea-i leacul nebunilor! Sări Arion.

— Încă o vorbă-n plus, Arioane, şi-ai să ieşi din pantaloni ca să-ţi fac o clismă cu ace de patefon! Îl preîntâmpină băiatul cu voce militărească.

— Gata, tac…

— Fata nu-i o cetate de necucerit, reveni la discuţie dobarul. Tu, Mosorele, ai mari emoţii, ţi se hotărăşte soarta la vârsta când în trupul tău, după cum socoate medicina, ţi se schimbă sângele. Dar las' pe noi! Calmează-te. Doar eşti băiat deştept, cu ceas pe mâna!

— M-aş uni, dacă ar încerca cineva dintre voi să o scoată pe Ruxanda din casă. Şi se apropie de Arion: Încearcă tu, doar eşti lup şi n-ai a te înspăimânta de pielea oii. Nu-i aşa?

— Aş face-o, Mosorele, cu dragă inimă, dacă nu mi-ar fi maţele slabe la împuşcături, murmură Arion.

Gâlceava stârnită de muzicanţi se auzea la depărtare. Din înălţime, ochiul nopţii lumina drumul şerpuitor spre vale. Cineva prinse iar să şuiere o melodie de scoatere a miresei din casă.

— Ce-ai găsit bun la Ruxanda, nicidecum nu se astâmpăra unul. Chiar să fiu lovit cu polonicul în frunte – totuna nu pricep…

— E deşteaptă că-i cu ochelari!

— Şi-i din gospodari holteiţa, se băgă iar pe fir Zestraşu, cu veşnica-i mocoşeală de a-şi vârî cămaşa în pantaloni. E una la taică-său! Aţi zărit

juncanii priponiţi la curtea lui Trifan? Văzut! Pentru cine-i creşte pădurarul? Pentru gineraş! Are să-i cumpere „Jiguli” cu perdele albe. Ia atunci o să ne duci la nunţi cu tranduletul, Mosorele!

— Ba o pleaşă!

— Nu-i chestia în bogăţie, îngână Lică visător.

— Săraci să fim, dar bani s-avem! Reproşă Arion.

— Logodesc în ia-seară! Zise ferm Mosorel, dar în voce i se contură o scamă de emoţii.

— Înţeles! Pricepu Mircea. Daţi-mi voie să vânez duduiţa?

— Avânte!

Casa pădurarului era adumbrită de nişte stejari şi fagi tinerei, care fremătau uşurel în vânt. La unul din cele trei geamuri ardea un candelabru cu trei lumânări. Undeva, în fundul grădinii, după glugile de păpuşoi, se auzea lătrat de câine. În jur mirosea a corovatică şi matiolă. În pauzele dintre lătratul potăii se desluşea cântatul chiriecilor. Mircea, clipind şi holbând ochii, încetişor lovea cu degetele în darabană, antrenându-se parcă, îngânând printre dinţii de fier: „Roata morii se-nvârteşte…” Între cei cinci înflorise înţelegerea şi buna dispoziţie, siguri că pădurarul, om gospodar, va fi întru totul de-acord să aibă un ginere ca Timofei. Mircea chibzuise vorbele pe care are să i le spună întru apărarea mirelui. E băiat singur la mama, dar e talentat şi împreună într-o casă vor găsi sprijin şi înţelegere.

În vale satul dormea. Lătratul câinilor amuţise, împuşcăturile la fel, ca şi cântecul cerşetor. Viaţa din jur părea o poveste şi numai ceva imprevizibil putea să-i abată de la intenţia frumoasă. Drumul cotea spre poarta înaltă, cu vârfurile crenelate de la cordonul pădurarului, când deodată Mircea Cataramă, ce păşea în fruntea tuturora, se opri înţepenit locului.

— Pluton, pe loc repaus!

S-au oprit şi ceilalţi plini de nedumerire şi neîncredere. Ca din pământ, în calea lor, răsări o namilă de om. Adevărat dulap mişcător. În pălărie neagră de fetru, cu borurile largi. Rostise odinioară comanda şi stătea cu o mână ridicată în sus şi la lumina slabă a lunii se zărea tăiuşul argintiu şi lucitor al unei securi.

— E acel de la Clocuşna, şopti Arion, apoi izbucni cu voce plângăreaţă: Oare de ce nunţile astea se mântuie pe la miezul nopţii? Aşa şi m-am gândit că o să păţim, sfâşie el cuvintele printre dinţi şi slobozi banii în ciubotă.

— Gura, chiorhanule! Ordonă apăsat Cataramă. Necunoscutul îşi păstra calmul, până muzicanţii se astâmpărară, deşi fiecare dintre ei se gândea că

au pus-o de mămăligă cu veselia lor. Cel cu pălărie scoase din buzunarul pantalonilor galife o cutie şi prinse a o hârcâi nervos pe tăişul lucitor al securii. Mircea aduse darabana la spate şi socoti că e obligat să parlamenteze. Ieşi cu pieptul înainte, flutură nemulţumit din cap şi cuvântă apelând la propriul jargon diplomatic:

— Ce-ţi doreşte rânza, budihace?

Vorbele dobarului îl făcură pe necunoscut să tresară, încât se întoarse către copacii din preajmă şi strănută uşurel. Tot atunci muzicanţilor le trecură furnici prin mădulare. Deveniră singurei şi înstrăinaţi, parcă. Din toate părţile din tufişuri mocneau mucuri de ţigară a răzbunare. Ascuţind securea cu aceeaşi calmitate, necunoscutul se apropie de Arion, atinse cu unghia strunele chitarei şi-i ordonă cu voce de bas:

— Zii lambada!

— Dacă n-am strune. S-au rupt la nuntă toate deodată, sări minciuna de pe buzele lui Arion.

— Acuşica o să-ţi dăm noi. Strune din maţe de lup sălbatic, zise necunoscutul cu severitate, după care se aplecă puţin, puse mâna la gură şi strănută zgomotos, de parcă în mijlocul lăutarilor explodă o grenadă.

— Ce doriţi de la sufletele noastre, domnule? Interveni Mircea ca un sol al păcii.

— Să ne spuneţi poezii, declară deodată necunoscutul la urechea fricoasă a lui Arion. Ca să eliberezi terenul strategic şi să ieşi de-aici teafăr, recită pe de rost balada „Vin turci cu măciuci.

Arion simţi că îl cuprind sudorile. Frecventa şcoala serală şi se cutremură mai auzind şi rugămintea lui Mircea:

— Hai, cumătre Arioane, strânge mintea la teasc… Dar…, în loc de solicitările tuturora, Arion slobozi pe gâtlej un ţipăt din fundul esofagului:

— Eu n-am ţinere de minte pentru poezii!

— Păcat, nouă ne plac poeziile acuma în puterea nopţii, regretă necunoscutul, ascuţind securea, în timp ce mucurile de ţigară se strâmtorau pe lături din toate părţile. Erau mulţi, cercul îngust şi nicidecum n-aveai cum să speli putina şi să dai bir cu fugiţii.

— Odor Odorovici, spune-le să ne lase în pace, să nu mă înjunghie ca pe un godac, văzu Arion unica salvare în persoana dobarului şi sughiţă cu zgomot.

— Acasă ne aşteaptă soţiile, confirmă Lică Turturel, mângâind cu gingăşie bucheţelul de lăcrimioare.

— Oameni buni, sloboziţi-ne… Poate vă cântăm ceva, propuse şi Mircea necunoscuţilor.

Mihai Jighiuţă o isprăvise cu vârâtul cămăşii în pantaloni, şterse greoi sudoarea de pe ceafa păroasă şi zise:

— Cu adevărat, să veselim oleacă pe bieţii creştini, care fumează…

— Nişte nebuni au de gând să ne dea cep la sânge, iar noi să le cântăm de bucurie, se înfierbântă nemulţumit Timofei.

— Gura! Mosorele, dacă vrei să fii mire în ia-seară…

— Lată ce-i cozul, fii ieşiţi din sânul poporului, se lumină la faţă necunoscutul. Să ne fie vorba scurtă. Suntem veniţi de departe şi… Căutăm şi-avem nevoie de sânge haiducesc. La nordul republicii el este intoxicat cu samogon. Pe schimb de libertate o să vi-l scurgem din vinele voastre fierbinţi. Şi se adresă mucurilor de ţigară: Care-i norma în astă-seară, leilor?

— Câte-o vadră de căciulă! Glăsui cineva dintre copaci, urmat de zăngănitul unei căldări deşarte. In tăcerea creată, cineva socoti că e o glumă de prost gust, dar necunoscutul se apropie de Arion şi printr-o mişcare fulgerătoare îi smulse un fir de păr din barbă.

— Nu vă atingeţi de mine că-s neam cu preşedintele colhozului şi-s deputat! Ţipă Arion tremurându'i călcâiele. Deputat în sovietul local.

— Se vede de la o poştă, fiule, că nu eşti sex-gangster, zeflemisi necunoscutul, apropiindu-se de Mircea, care luă m faţa lui poziţie de drepţi cu o mână sprijinind doba: Ştii să o baţi?

— Mă-nvârt după soare cu ea! Raportă soldăţeşte Mircea, tropăind din picioare ca un buestraş nărăvos.

— Acuma-i noapte, mă mizerie! Îi aminti huiduma, strângându-şi zâmbetul pe faţă.

— Mă învârt după lună şi stele! Se corectă Mircea, stând smirna.

— Aşa… Totdeauna când ne sperie cineva, ne place să scăpăm de belea prin supuşenie oarbă, surâse iar huiduma ce continua să inspecteze muzicanţii.

Apoi, de cel cu securea se apropiară doi inşi tot atât de înalţi şi zdraveni. La pieptul unuia dintre ei se zărea o floare albă de cununie. Şi-au şoptit ceva între ei şi-l lăsară pe necunoscut să acţioneze mai departe. Luna se ascundea tot mai des printre nori şi devenea parcă mai întuneric. Muzicanţii zăriră printre copaci, mai în vale, luminile câtorva limuzine ce bârnâiau abia auzite… A te învârti după lună cu o doba jerpelită e o treabă din domeniul fantasticii şi necunoscutul scoase o întrebare parcă din buzunar:

— Dar… „Roata morii…” o puteţi învârti?
— Ştiut-că! Glăsuiră în cor toţi luminaţi de zorile libertăţii.
— Toată lumea să cânte! Ordonă înţepat necunoscutul, înălţând toporişca deasupra capului. Mergeţi încolonaţi, cu marşul până în vale, dar să nu dea domnul să cârniţi în altă parte ori să încetaţi de suflat până la casele cui vă are.
— Eu răspund de toate, îl încredinţă Mircea, holbând ochii, gata să lovească în darabană.
— Răspunzi cu capul! Concretiză necunoscutul, m timp ce lăutarii s-au aşezat vrând-nevrând în ordinea fluierelor de nai.
— Acuma, fiilor ieşiţi din sânul poporului, veţi îndeplini nobila misiune de-a sustrage inamicul hain… Pentru onor, cu „Roata morii…”, spre Ineasca voastră iubită, înainte – ma-a-rş!
Pădurarul, auzind gălăgia de la poartă, încărcă puşca de vânătoare, încuie uşa iatacului unde dormea unica lui fiică cu lacăt englez şi porni supărat:
— Golanii! 0 să-i împuşc la dracul!
Dar, numai cum deschise poarta, zări mucuri de ţigară împrăştiindu-se prin tufişuri şi izbucnirea unui marş de fanfară pe dată îi sustrase auzul. Mircea, clipind-holbând ochii, chiar alături de pădurar, păşea în fruntea tuturora, lovea încrezut cu măciuca m dobă şi îndemna confraţii cu vocea-i răguşită: „Morăriţa cu fuiorul, ţac, ţac, ţac!
Pădurarul închise în belciugi şi porni amuzat pe urma muzicanţilor. Demult nu auzise o melodie atât de frumoasă şi dulce. Părea că uitase de cele rele, care l-au chinuit pân-atunci. Puse o floare ruptă dintr-un copac în ţeava armei şi, cuprins de veselie, pe urmele muzicanţilor, care-i ziceau bine şi apăsat, tropăia mulţumit că mai este tânăr şi bătrâneţea zăboveşte undeva peste pădure. Veselia cobora în puterea nopţii peste Ineasca, buimăcind oarecum somnul sătenilor. Numai în deal, la geamul Ruxandei, se descuiau lacătele şi o voce, tot atât de dulce şi plăpândă, străpungea întunericul.
„Pă-â-să-ri-câ, mută-ţi cuibul…
Lăutarii umflau din răsputeri tromboanele, nici să se uite în urmă. Abia ajungând în mijlocul satului pustiu, îl lăsară nedumerit pe pădurar cu arma în spate ca să asculte ropotul paşilor speriaţi, care se împrăştiau buluciţi pe la casele lor.
A doua zi era mare tărăboi. Pădurarul, mânios, demonstra valvârtej tuturor o secure, găsită sub geamul stricat al Ruxandei… li înjura de mama focului pe un oarecare poet ce-i lăsase zălog o poezie plină de înţelepciune. II

îndemna să fie calm, să se pregătească de nuntă, deoarece dragostea mişcă soarele, stelele şi nici o ambiţie nu poate să-i stea în cale.

AH, DE-AŞ FI UN… JAPONEZ.

De la o vreme încoace mulţi dintre compatrioţii noştri îmi dau ghes la uşa baroului de avocaţi, cerându-mi consultaţii cum să obţină asistenţă juridică să-şi rezolve o opţiune după care să poată liber, fără probleme, emigra în faimosul Occident. Încearcă în fel şi chip să convingă instanţele judecătoreşti că pe vremurile de până la perestroikă au fost nevoiţi să-şi camufleze originea. Adică ei, în realitate, nu mai sunt români basarabeni, cum este scris negru pe alb în documentele lor oficiale, ci aparţin unei naţiuni cu mult mai prestigioase a lumii contemporane. Ei aduc, cu lux de amănunte, argumente pe masă că Moldova, precum a zis şi cronicarul, s-a aflat totdeauna în calea tuturor relelor, iar invadatorii – turci, tătari, francezi, nemţi, ruşi – toţi au fost tineri şi iubitori de femei frumoase, precum sunt moldovencele. Nemaivorbind de evrei, care au trăit totdeauna umăr la umăr cu moldovenii, populând în trecutul apropiat majoritatea urbelor noastre…

Clienţii mei sunt destul de fermi în acţiunile lor. Fiecare vine la birou cu probe bazate ba pe un act de cununie al părinţilor, scos nu se ştie de unde, ba pe alte mărturisiri din cele mai ingenioase.

— Mama mea m-a făcut cu un evreu, îmi declară deunăzi un cetăţean dintr-un sat din preajma Teleneştilor.

— Păi, certificatul dumitale indică foarte clar că eşti moldovean.

— Apoi, ştii matale, dom'le avocat, mătuşa mea mi-a spus tot secretul: mama, când era tinerică şi tata dus la concentrare, s-a abătut până în târgul Teleneştilor, să vândă o găină. La tejghea stătea Iţic Şlagbaum, evreu, tinerel şi el. Buna mea măicuţă a cerut un preţ pe găinuşă, iar chipeşul evreu i-a pus condiţie: dacă trece să-i arate păsărica după paravanul magaziei, costul orătaniei va creşte considerabil… Mama, buna mea mamă… S-a cam codit o habă, dar, împovărată de nevoia sărăciei, s-a lăsat pupată după dorinţa vicleanului Iţic… Atunci m-au şi zămislit pe mine… Deci, în realitate sunt evreu şi vreau să emigrez în ţara în care bătrânul Iţic îşi încălzeşte oasele pe nisipurile litoralului mediteranean…

Mărturisirile tipului par a fi potrivite. Îi fac o acţiune în judecată. Dânsul mai aduce în sala onoratei instanţe câteva persoane ce erau prezente atunci în piaţa găinilor. In consecinţă, judecata emite o decizie prin care clientul meu obţine în actele de identitate apartenenţa la una din cele mai

prestigioase naţiuni ale lumii, garantându-şi o viaţă plină de belşug în chiar inima Israelului…

Mă învăluie invidia. De ce nu aş putea găsi şi eu un clenci să devin evreu? Poate altfel s-ar uita lumea la mine. M-aş bucura de mai mare respect printre clienţi, dar aşa… Mi-i milă de bunii mei părinţi. Nu ştiu de ce, dar clienţii vin să-şi schimbe naţionalitatea, ca să poată emigra în ţara lor de origine, numai după ce le decedează părinţii. Unul spunea în judecată, cu lacrimi în ochi, că buna şi cinstita lui mămică avuse aventură de dragoste – în fâşia de pădure de lângă Ineasca – cu un hitlerist, în timp ce tatăl său, notat în buletinul de naştere, era mobilizat să lupte cu ruşii. Din motive demne de înţeles, el n-a divulgat acest secret până nu s-a schimbat politica… Acuma doreşte să obţină apartenenţa la o naţiune deşteaptă şi cultă, precum este considerată cea germană. Deşi lucrează la staţia raională de însămânţare a vacilor, în esenţă şi în gând este neamţ. Tatăl lui a fost Hans, şi nicidecum Haralambie… Plus că s-a mai interesat: dacă va fi declarat neamţ, acolo, în Germania, va obţine casă, masă, serviciu, un trai din belşug scutit de pogromuri.

Munca avocatului se compune, precum pricepeţi, din vieţile clienţilor, cu toate problemele lor.

— Domnule, mă pisălogeşte unul într-o zi. Sunt rus în cuget şi gândire, până în a şaptea viţă. Chiar dacă într-o bună zi toţi ruşii, printr-o minune dumnezeiască, pleacă pe o navă în cosmos şi nu rămâne niciunul pe pământ, eu totuna cu ei am să ţin şi rus o să mă socot.

— Ai vreun temei să te consideri rus? Îl întreb pe bărbatul cu capul pătrat şi spatele lat de la Nisporeni.

— Iată, continuă, demonstrându-mi o fotografie îngălbenită de de vreme, în care 1-am recunoscut pe eroul legendar Grigon Kotovski în tinereţe. Cu o armonică în mână, înconjurat de duduiţe chipeşe şi zvelte. Ultimul haiduc strângea în braţul stâng o codană de o frumuseţe rară, venita spre noi dir vâltoarea anilor.

— E bunica mea, concretizează cu trufie clientul, arătând cu degetul la fetişcana din braţele lui Kotovski. Dânsa a fost… Î-î-î, cum să zic… Ibovnica eroului legendar, care fura de la cei bogaţi şi împărţea celor săraci. Deci, bunica mea este partici-pantă la instaurarea Puterii Sovietice m Basarabia… Ei, precum vă daţi bine seama, eu, ca nepot al acestei onorabile femei, sunt de origine rusă. Am dreptate?

Oricum, peste o habă de vreme, clientul în cauză vine la mine şi-mi flutură decizia judecăţii – argumentul lui cu fotografia a fost fenomenal pentru instanţa de judecată. In sfârşit, el se poate considera liber, obţinând ceea ce a dorit:

— De azi înainte şi pcntru totdeauna, în spatele meu va sta Moscova, şi nu Bucureştii. Sunt mândru că aparţin naţiunii marelui Puşkin, Tolstoi, Dostoievski şi soţiei voievodului nostru…

— Trăiască naţia! Strig cu deodată.

— Sus cu ea! Exclamă clientul meu victorios. Coşul pieptului i se umflă de mândrie. Câtă bucurie simte un om al legii când clientul său câştigă cu brio cauza în instanţa judecătorească. Datorită muncii lui asidue, a avocatului, astăzi foştii noştri consângeni sunt proprietari de magazine la TelAviv, Paris, Berlin, muncesc de zor chiar şi la curăţatul closetelor m ţărilc unde au izbutit, graţie fanteziei şi ingeniozităţii lor, să se aciueze, găsindu-şi vâna strămoşească.

Numai eu mă chinui în „ţărişoara" asta mică cu problemele mari, şi nu pot izbândi nimica. Fiindcă părinţii mei, precum v-am mai spus, au fost şi rămân oameni de treabă, s-au împăcat cu ceea ce au avut şi n-au încurcat credinţa cu puterea, moşia cu muierea, sula cu prefectura.

Dar fantezia mea tot nu se poate ostoi. Chibzuiesc să-mi fac şi eu operaţie plastică, pentru a-mi îngusta făcătura ochilor, să seamăn cu un nipon get-beget. Atunci am să-i întrec pe toţi: emigrez în Japonia. Numai de s-ar mai potoli acolo un pic cutremurele de pământ şi intoxicaţiile cu gaze sarin.

LA IZVOARE lovu de Beşeni retrăi zguduitoarea dramă a celui de-al zecelea divorţ şi se decise ca să-şi întremeze sănătatea la Slănic-Moldova. Colinele pitoreşti împădurite, turişti din toate colţurile lumii, iar femeile drăguţe (slăbiciunea lui dintotdeauna) îl pomeni într-o lume feerică.

Luase de la Ineasca o damigeană cu vin, dimineaţa mai ales ieşea la balcon, nu înainte de-a se „aghesmui", şi cu o mică ocheană, de la etajul şase, urmărea ca un pirat fustele învolburate de vânt ale doamnelor. Ele, cu începere de pe la chindie, împăienjeneau aleile parcului din preajma bisericii vechi…

În una din zile s-a spovedit la bazilică de păcatele făcute, dar preotul, un june imberb, ascultându-1, i-a zis când s-au întâlnit afară, lângă o bancă:

— E păcat atunci când preacurveşti, fiule, şi în celelalte fii liniştit.

Lovu, din clipa ceea, mereu se amesteca printre cozile cu femei elegante de lângă izvoarele cu apă curativă, ascultându-le păsul. Medicii i-au prescris

să bea apă de la sonda cinci sute, unde veşnic era cea mai insuportabilă coadă. Nu venise el chiar numai pentru sănătate. Era un secret al său: să-şi găsească aleasa inimii! Poate cu noul castravecior să emigreze în Occident. Visa la o eventuală promenadă pe străzile aglomerate ale Parisului. Auzea peste tot numai vorbă cunoscută, gălăgioasa de-a evreilor din Israel, ce-au emigrat mai ieri acolo, dar nu uitaseră nicidecum de Perla Moldovei. Vroia să intre în cârdăşie cu vreuna din fostele locuitoare ale târgului Teleneşti.

Pentru aceasta, după ce urmărea o habă prin ocheană vilegiaturistele, cerca apa celorlalte izvoare, constatând că sonda 300 miroase a ou clocit, cea cu numărul 200 a cuibar de gâscă, iar cinci, ca la Purcica, locul de la Ineasca, unde se află ferma de porcine.

Dar anume la „Purcica" a întâlnit-o pe Jozefinne de Napo-leon. 0 madama bine, cu rochie roşie, părul de culoarea scrumului de ţigară, cu pantofi albi, ale căror călcâie de oţel ţăcăneau categoric, scufundându-se în asfaltul înfierbântat de iulie. El dibuia franceza, dar îndată a înţeles că are de furcă cu o doamnă tare, ce emană atmosfera parizianĂ. Li plăceau animalele, căci mereu stăpânea de curmei în timpul plimbărilor solitare un căţeluş mic, pufos, ce latra pururi piţigăiat. Când nu le ajungeau cuvinte, recurgeau la gesturi, împlinind discuţiile lor despre viaţa din prezent şi trecut.

Zilele deveniseră pentru lovu cu adevărat fericite. Uitase şi de odihnă, şi de sondele curative pe care medicii i le-au recomandat. Marea lui pasiune era ea, Jozefinne de Napoleon. Se străduia din răsputeri s-o înduplece să se adâncească într-o promenadă pe potecile împădurite. Dânsa nu agrea discuţiile m odaia lui. În vremea plimbărilor pe alee, lovu îi urmărea pe furiş sânii proeminenţi ce jucau în rochia de crepdeşin. Uneori sughiţa de emoţii.

Până la urmă a înţeles şi doamna că sufletele lor au nevoie de singurătate. Jozefinne de Napoleon într-o după-amiază se dădu voinţei bărbatului de au luat amândoi calea spre potecile deluroase, pitoreşti, ale Slănicului. Ziua era plină de arşiţă, dar printre pinii drepţi ca lumânarea dăinuia o răcoare plăcută.

Anevoios au ajuns la cabană. Răsuflau obosiţi, admirând pitorescul plaiului. Căţeluşul se muta de la un copac la altul, căutându-şi loc să se odihnească şi el. Pe lângă ei arareori îşi făcea apariţia câte un trecător cu câte-un vas plin cu apă de la izvorul tăinuit în hăţişurile de mai de sus ale dealului.

Dinspre apa şuşuitoare a păstrăvăriilor din vale, adia a miros plăcut şi se auzeau vocile celor veniţi să se odihnească pe potecile Slănicului din ţara făgăduinţelor.

— Ce feerie! Exclamă Josefinne, întinzând braţele în părţi a plăcere. De-am avea o găină coaptă la foc!

— Eu visez la o curcuţă! Adaugă lovu, simţind dinspre femeie un miros de ierburi proaspete.

Cu visul la mâncăruri vânătoreşti, îndrăgostiţii s-au ridicat pe o potecă, şerpuitoare printre hăţişuri. Erau curioşi s-ajungă cât mai curând la izvorul tăinuit, mai în susul Cabanei, despre care în tot Slănicul se vorbea doar în şoaptă…

Smolit şi buzat, cu o închipuire de mustaţă sub nas şi priviri ce nu exprimau nimica, lovu o ţinea la braţ, parcă dirijându-i mişcările galeşe.

— Budulăieşule, şopti ea încântată de natura divină, stăpânind căţeluşul de curmei.

— Jozefi-n-ne! Răspunse lovu de Beşeni încântat. Simt aproape sonda plină de tainele dragostei…

Un fel de icneală cu sughiţuri din partea bărbatului acoperi pauza ce urmă. Au ridicat încă un deluşor împădurit, apoi au coborât pe un platou de unde se vedea ca în palmă râul şerpuitor printre stâncile din vale. S-au oprit aşezându-se alături. Erau singuri. Pentru ei vorbea tăcerea. In faţă era izvorul, cu o inscripţie pronunţată pe un pietroi: „Pentru gospodarii şi gospodinele fidele ale Slănicului.” Privirile li s-au întâlnit. Ca la doi hulubaşi ai păcii…

— Budulăieşule…

— Jozefinne…

Proaspeţii îndrăgostiţi s-au decis să guste apa despre care la Slănic se vorbea pe furiş. Căţeluşul se îndepărtase.

„Drag mi-a fost a ciobani şi-a bea apa cu pumni…

Îngână lovu.

Jozefinne de Napoleon se privi în oglindă, cochetând, încântată de tezaurul folcloric românesc.

Se făcea răcoare ca într-un zămnic. Clipele curgeau. Stăteau amândoi pe o buturugă de stejar. Soarele surâdea printre copacii fremătători. Lovu luă apă în mâini şi o servi pe Jozefinne din pumni. Sorbi cu plăcere şi privirile lor se întâlniră iar. Lua şi dânsa apă, de-1 indemna să-şi potolească setea. Lovu băui lung din pumnişorii rotunzi, închipuindu-şi că soarbe mustul dulce al

unui harbuz. Procedura le plăcu şi fidelii amanţi ai Slănicului au repetat la rând, de vreo câteva ori, procedura.

S-au lăsat apoi pe spate, ascultând cum creşte iarba. Lovu adună dumitriţele ce tremurau chiar la căpătâiul lui, aşezându-le peste sann cat zamoşn ai madamei… Instantaneu, săgetări stranii în burtă… Lovu de Beşeni se cârceie oţărât, lucru ce îl repeta şi Jozefinne de Napoleon. 0 pierdea înceţoşată, cu vârcolaci, care le treziră halucinaţii nebuloase. Lovu îşi adună toate puterile, strecurând doar printre dinţi: „Scuze moi şi mille pardon…!" Fără prea multe explicaţii, o luară valvârtej, printre tufarii din susul pădurii, spre cele mai apropiate tufişuri din josul izvorului. Numai căţeluşul flocos, rămas de unul singur, începu să tremure şi să schelăie piţigăiat.

Îndrăgostiţi, nimeriseră întâmplător la sonda cu apa purgativă. Băură cu lăcomie, cuprinşi de văpăile sentimentelor ce-i stăpâneau chiar lângă izvor. Ceea ce le păru mai dulce şi fermecător, trebui să fie motivul unei amare despărţiri.

Se îndepărtară în direcţii opuse. Nu se mai găsiră nici peste o zi, nici peste două, nici până la sfârşitul aflării lor la Slănic-Moldova. Neglijenţa de care dădu dovadă lovu de Beşeni îl făcu de astă dată să rateze o minunată ocazie de a locui la Paris cu Jozefinne de Napoleon.

„AICI A TRĂIT ŞI A CREAT.

Cu-cu! Lacătă-mă-s şi eu. Haiduc în două exemplare! Tânăr prozator, scriitoraş de însemnătate locală, ce tinde din vârtos să ocupe oarecum tronul laureaţilor de talie republicană, europeană şi chiar, poate, mondială!

Sunt disciplinat, n-am darul suptului, ca unii din cunoscuţii deja consacraţi, şi-s fecund! Scriu hojma poezioare, povestioare, nuvelişoare, pamfleţişoare, poemuşoare… Oare, oare… Şi asud mereu! Nu-i uşor să scrii mult şi să rămâi m umbră, să nu te ştie nimeni, dragă cititor. Aşa mi-i dat. Unii scriitoraşi devin renumiţi m timpul vieţii, iar după ce dau ortul popii, devin zgârciţi că iau tot scrisul lor cu ei la ţintirim. Pe când eu, chiar daca mame-poimame voi mchide ochii, sunt sigur ca raman vestit în opinia publică de la noi ca un om bun şi de treabă. Şi cum să nu, dacă zeci de ani sunt citit de către colaboratorii redacţiilor şi editurilor, restul populaţiei nici bănuind că scriu.

Redactorii mă citesc atât de bine, că singuri lucrătorii prestigioaselor publicaţii au devenit egoişti: nu vor să dea nimănui să-mi citească opera. Cât despre publicare, nici vorbă…

Situaţia mă consolează şi nu prea. Zeci de ani mă linguşesc pe lângă cei cu portofele roase şi posturi-cheie, dar toate-s în zadar.

Scriu şi asud. In anii ce s-au aşternut între paginile biografiei mele, de când am îndrăznit să mă iţesc printre scriitoraşii începători, am schimbat vreo zece locuri de lucru. La ce bun? E-he! Sunt precaut! Dacă într-o bună zi bătrâna harca îmi cere sa intmd sandaluţele, voi şti ca las m urma mea o biografie bogată şi plină de taine. Sunt sigur că după moartea mea, brigăzi întregi de biografi vor studia intens firul vieţii mele în plan istoric. Lar după ce biografii au să rotunjească cât de cât truda mea măreaţă, la intrarea multor edificii, unde am lucrat, au să apară inscripţii: „Aici a asudat şi a creat…” Studiez şi cunosc amarnic de multe, sunt gata să mă împărtăşesc cu viitorii cititori ai operelormele. Bunăoară, zilele trecute am aflat o noutate curioasă. Ştiaţi oare că omul, când strănuta, aerul ţâşneşte afară pe gura cu o viteză de peste o sută de kilometri pe oră? N-aţi ştiut? Apoi să ştiţi! Dacă veţi îndrăzni să legaţi capăt de discuţie cu mine, multe vă pot spune, însă acuma sunt preocupat mai mult de viitorul scrisului meu.

Cu-cu! Dragi celebrităţi din fotoliile de la casa Uniunii Scriitorilor! Am sosit să vă iau locul. Feriţi-vă cumva mai într-o parte! Şi mai faceţi un loc în jilţuri şi pentru noi, tinerii condeieri, că avem de-acum bărbuţe blajine pe care ni le mângâie cu-atâta zel nepoţii, iar manuscrisele noastre tot mucezesc pe rafturile editurilor, aşteptându-şi rândul să vadă lumina tiparului. Intre timp voi aţi monopolizat toate şi nu vreţi să cedaţi cu una, cu două… Ehe-he! Destul cât, sătui butie fiind, aţi organizat mereu în perioada de stagnare răzmeriţe şi aţi fredonat cântece despre… Foame! Avem şi noi nevoie de libertatea voastră, iar scaune la mesele din birouri găsim. Şi un templu al dreptăţii şi adevărului găsim! Lar vouă vă zicem: „Basta! Destul cât aţi avut libertate şi vremuri de aur, când vităritul la Dănceni era în floare, dealul Petricanilor – forjăria cadrelor republicane, iar un pseudosavant-rege aducea solii cu duiumul într-o livadă-parc, pentru a le demonstra cum cresc merele! Azi bat la poartă şi aşteaptă să sară pârleazul zeci de „tineri^ca mine, care… Asudă şi scriu.” Nici la Ineasca, la cosit fânul în luncă, nu se munceşte cum lucrez eu, de-mi paraie oasele. Bcnu, scnu, scnu m anommat… Soţia, nevasta, soacra, copiii, nepoţii nâzbâtnici nu izbutesc să mă citească din urmă şi eu rămân în totală umbră. Noaptea tot omul doarme, visează lângă draga lui soţie, şi numai eu casc, mi-i somn de prăpădenie, dar scriu, scriu…

La toate acestea vin cu un sfat către dragii mei confraţi: prin mijloace proprii, folosind fiecare în parte pista lui de decolare, să asaltăm birocraţia zilelor de azi şi să ne întâlnim, biruitori, în pragul editurilor la răsărit de soare în mileniul trei. Nu vă sfiiţi! Vom răstuma fotoliile stagnanţilor, ca mai apoi să le trimitem lamuzeul ţinutului natal. Lar dacă, oricum, vă este frică şi teamă, că de, sunteţi din gospodari, atunci luaţi exemplu de la mine.

Aprindeţi luminile şi priviţi-mă în persoană. Sunt, cum v-am mai spus, un haiduc în două exemplare: scriitoraş tânăr cu barba de-acum însurita, şi scriitor de onoare în anticamerele redacţnlor şi editurilor noastre. Cândva acolo, sunt sigur până în măduva oaselor, vor fi dezvelite, solemn, plăci comemorative cu inscnpţii: „Aici a trăit, a creat şi a aşteptat.

ROATA MORII SE-NVÂRTEŞTE.

Prietenului familiei noastre Silvestru Maximilian.

Veneau la vale cinci muzicanţi, înşiruiţi de-a latul drumului ca fluierele naiului. Dobarul Mircea Cataramă, o lungoare crăcănată cu faţa smolită şi lunguiaţă, căruia satul îi zice „odoraşul”, păşea în fruntea tuturora, lovind uşurel, dar neîndemânatic, în darabana cârpită. Ţinea hangul unei melodii săltăreţe pe care o şuiera cu măiestrie deosebită Timofei Mosorel, un holtei, fecior de lele ce cânta de-o potrivă la caval, ocarină şi iorgafon (instrumente purtare acum subsuoară) care-i aduceau mare bucurie şi… Necaz. Şuieratul pentru Timofei era o camuflare a stării lui sufleteşti. Arareori îşi sălta sprâncenele căutând supărat către „odoraş” care făcuse după încheierea nunţii o mare nedreptate. Cântase cel mai mult la toate instrumentele, însă banii câştigaţi, din ambiţia lui Mircea, i-au împărţit la toţi totuna. Cu toate acestea dobarul, ca să acopere supărarea holteiului, atunci când nu se auzea şuieratul, prindea să ţipe cu vocea lui deocheată: „Cu rachet-am să mă sui In vârful rodomului.”

Lică Turturel, însurat luna trecută, om cu sânge iute, îngâna şi el melodia impusă de dobar, dar se încurcă neştiind cuvintele; surâdea cu dor, mirosind întruna lăcrimioarele ce le ducea la aşternutul cald al soţiei. Pe cer luna surâdea şi ea a plăcere, când umbrele celor cinci se lungeau şi se scurtau printre ramurile înverzite ale copacilor.

— Degrabă ajungi la femeiuşca ta, zice Mihai Jighiuţă la urechea lui Lică, când printre ramuri, în vale, zăriră luminile sprinţare ale satului. Milica o să-ţi iasă în prag, îţi va întinde mânuţele s-o iei în braţe, te va pupa… Arion Zestraşu, cel mai josuţ şi mai gras dintre toţi drumeţii, trăgea cu urechea la şoaptele pădurii, îşi achipuia gologanii de la fundul buzunarului şi, găsindu-

i la loc, oarecum nestăpânit, chiui sus şi tare a izbândă. Deodată „odoraşul” greşi tactul melodiei şi Mihai Jighiuţă sări îndârjit cu vorba:

— Ba să am iertare, Odor Odorovici! La întorsătura asta trebuia să holbezi ochii de trei ori…

— Just, fiule, căzu de-acord Mircea. Unde sunt doi români, acolo există trei păreri. Şi iar prinse să bată doba şi să ţipe.

— Te umflă cântările, nene, aprecie iar Arion. Dobarul însuşise secretul bătutului pe apucate, de la colegii de companie, care îl învăţaseră ca în timpul pauzelor să holbeze ochii, iar când loveşte cu măciuca în darabană, să-i clipească. Cu maimuţăreala pe faţa luminată de razele slabe ale lunii, Mircea, atunci, rămânând fidel semnelor convenţionale însuşite, trecu la alt cântec şi ţipătul lui deşucheat împânzea pădurea toată: „laca s-o-mplinit şi luna, Când am fost şi eu la una.

Şi m-am dus pe înserat la femeie cu bărbat.

Când pe la un miez de noapte, Cineva la uşă bate.

Eu crezui că-i necuratul, Dar ea-mi spune că-i bărbatul…”

Vocea dobarului se înalţă până la vârful supărării lui Timofei, care, cu cât se apropiau de casa de la cordon a pădurarului, cu atât mai abitir clocotea de emoţii. Îşi imagină cum acolo, într-o cămară cu perdele înflorate, pe divanul moale, în aşternutul sacru doarme Ruxanda… Îşi aminti acea seară, când pe cerul senin, înmiresmat, se jucau stelele, iar el cerca zadarnic la geam să o convingă… Ea nu vroia să meargă după el. Atunci nu a vrut. Mai întâi Ruxanda i-a spus că iubeşte foarte mult poeziile (are o bibliotecă întreagă de cărţi), deşi dânsa nu le poate compune. Apoi s-a lăudat că şeful corului din Clocuşna i-a dedicat un poem întreg, cu ea, eroină pozitivă desigur, m centru. Timofei în seara cu pricină şi-a luat angajamentul, chiar i-a promis că îşi va da toate străduinţele să înveţe pe de rost multe versuri de dragoste… După toate, fata, sprijinită cu coatele pe pervazul geamului, privea la el cu zâmbetul şăgalnic şi i-a spus că aceste promisiuni nu sunt destule. Nu-I poate accepta deocamdată ca logodnic, deoarece este… Mai jos decât ea cu o şchioapă, şi-apoi când va încălţa pantofii cu tocuri înalte, cum va putea ieşi cu el în lume? Înţeleaptă fată, potrivi el. Dar la despărţire îi spuse să nu se descurajeze cu totul, că şi poate peste vreun an o să adauge şchioapa ceea…

Jumătate de an se tot chinui la bara fixă de pe toloaca satului, să se lungească şi pare că şi-a atins scopul. Dar amintindu-şi de refuzul fetei, simţea că i se furişează în suflet un fior de tristeţe şi necaz. Unde mai pui că

între timp ajunse la urechile lui că cel din Clocuşna a izbutit să publice poezii dedicate Ruxandei la ziarul raional. Mai avea o noutate ce-i lăsa o doză de optimism: tatăl ei nu vroia s-o dea după corist, deşi clocuşneanul nu o dată a încercat s-o fure. Pădurarul trăia cu unica speranţa: să-i fie moştenitorul aproape, iar clocuşneanul, şi el ambiţios, să o ducă în satul de la nordul republicii.

Timofei stătea în cumpene. Emoţiile îl năboiau şi mai tare ştiind că peste câteva clipe va fi foarte aproape de Ruxanda. Poate să cadă de-acord cu Mircea şi să-i trimită chiar acuma peţitori? Vezi, vinul deja fierbe în poloboace, şi-apoi a crescut şi el oleacă de la seara ceea când pe cer se certau stelele… Numai Cataramă aista strică afacerea cu urletele lui deocheate. Dacă aude pădurarul, viitorul socru, un boşorog capricios fără de pereche. Pesemne a sălbătăcit cu totul şi nu-i pasă dacă Ruxanda se va chinui o viaţă în pustietatea asta!

„Ş-am sărit ca un cocoş peste-o putină cu borş şi de frică, să vedeţi, Dam cu capul de pereţi…”

— Te-apucă pachiţele, Odor Odorovici? Reproşă Timofei nemulţumit că dobarul întrece simţul măsurii.

— Nu te osândi, Mosorele, făcu Mircea hotărât. Ştiu durerea ta, dar vreau să-ţi spun că deja ai crescut atâta ca să fii totuna cu Ruxanda. Te ducem mire acuma. Duduiţa pădurarului până la urmă se va pocăi în bisericuţa sufletului tău.

— Numai de nu s-ar fi lăţit în răstimpul cât n-ai văzut-o. Tare nu iubesc femeile frumoase, grase şi proaste, conchise filosofic Arion Zestraşu.

Cineva chicoti, iar Lică Turturel, scărpinându-şi dosul mâinii, privi fulgerător spre Arion, care-şi achipuia gologanii în buzunar, şi zise:

— Nu te pune în poară cu tinereţea, bade. Şi nu râde. Noaptea râsul se plimbă de mână cu plânsul. Mai bine-aţi lua de seamă… În margine s-aude cineva…

Tot atunci, încordându-şi auzul, muzicanţii deslușiră dinspre casa pădurarului o voce răguşită de bărbat: „Pă-ă-ă-să-ri-că, mu-u-tă-ţi cuibu-u-l.”

Vocea semăna mai mult cu un muget decât cu o declaraţie de dragoste şi deodată fu acoperită cu o salvă de armă… După o clipa, vocea se auzi puţin mai încet şi mai fricoasa.

— Împuşcă haidamacul ca la sfinţit de agheasmă la Iordan, făcu Mihai Jighiţă, vârându-şi mocoşitor cămaşa în pantaloni. 0 păzeşte pe copilă de

golanii din Clocuşna. De fraierii ceea numai cu puşca cu două ţevi poţi scăpa. Le-a spus omul o dată, de două ori…

— Eşti o putină de minciuni! Aprecie liniştit cineva dintre condrumeţi. Pădurarul nici nu vorbeşte cu el. Ba chiar nici la un metru de el nu-i dă voie să se apropie.

— Sigur, confirmă dobarul înduioşat. „Păsărica” e toată-n colivia pieptului holteieşului nostru şi nu poate aparţine altuia.

— Vă paşte Mosorel! Aţâţă spiritele Arion strângând cu putere şi izbândă banii în pumn. Lui Mosorel nu-i merge nici la o cale alături de Ruxanda. Mai ales dacă fata va încerca să se poarte la modă şi să îmbrace pantofi cu tocuri înalte.

— Eu o iubesc! Nu-şi putu stăpâni emoţiile Timofei.

— Just, fiule! Jubilă Mircea. Trebuie să ne hotărâm în seara asta, acum. Nu de alta, dar noaptea e lungă şi până în zori cineva poate să-ţi dea chişca. Ruxanda nu doarme acuma. Ea stă cu gura căscată să se mărite şi poate că s-a săturat să mai stea în pustietatea asta…

Dinspre casa pădurarului, parcă aproape, parcă departe continua să se audă vocea solistului nocturn. Întreruptă iar de bubuitura de armă, continuă mai apoi, dar tânguios, ca o rugăminte umilitoare:

Pă-ă-să-ri-că…

— Îndrăzneşte, Mosorele, reveni calm la firul discuţiei dobarul. Altele din jur nu costă nici o pătlăgică. Hotărăşte-te sa fii mire în ia-seara şi lasă pe mine. Daca laşi lucrurile în voia soartei, ţi-o iau alţii înainte.

— A rămas să te determini unde-ţi îndrepţi oiştea, spuse cineva şi iar chicoti.

— Numai să nu dai în gard cu ea, îl susţinu altul.

— Te dăm la lege, făcu Mircea cu voce liniştită. Omul o dată se naşte, o dată moare şi o dată trebuie să se însoare, Mosorele!

Muzicanţii se agitaseră şi Timofei simţi cum îi zvâcneşte inima. Iar şi-o închipui pe Ruxanda cu gâţă lungă peste umăr, buzele-i de vişină coaptă şi gângăvi înghiţind noduri:

— Dacă nu ştiu ce să fac…

— Apucă-te de c… şi sai în sus…

Arion zâmbea zeflemitor la lumina slabă a lunii. Apoi adăugă, parcă înadins să-i atingă strunele sensibile ale sufletului:

— Nu-i cazul să te jertfeşti pentru o buleandră buiacă cum e Ruxanda, Mosorele. Am încercat şi eu cândva, m-am dat drept gentleman, dar îţi

închipui ce mi-a zis ea? A spus că atuncea când o să mi se taie jumătate de pântece, mă voi putea numi gentleman… E iute la limbă şi apoi la mijloc e şi cel de la Clocuşna, care umblă nebun după ea. Ba chiar am auzit că se întâlnesc pe furiş, ca doi motănaşi şi vor să se ieie… Nu m-aş vârî în vizuina unde hodineşte lupul!

— Fiştecare cu gusturile sale, nu mai putu băiatul, mai să scape iorganul de subsuoară.

Pe Arion îl puse pe gânduri îndârjirea flăcăului. Numără încă o dată banii din buzunar şi cercă oarecum să se îndreptăţească:

— Satul vuieşte. Despre relaţiile lor numai la gazetă nu se scrie. De-atâta se şi teme pădurarul. Ori poate crezi că taică-său împuşcă să sperie bursucii din popuşoişte?

— E atât de bine şi plăcut însurat! Făcu Lică, clipind ochii de fericire, afundându-şi nasul în bucheţelul de lăcrimioare. 0 peţim ast'seară pe gagică, Mosorele?

— Ce v-aţi legat de mine, dulăilor, de parc-aş fi cu stea în frunte şi cuiva îi scapără între ochi?!

Pumnul lui cât un căuş putea să facă mare supărare.

— Apoi, Mosorele, încercă Mircea mai cu binişorul. Noi, cu minţile lucide şi cu mâinile harnice, putem lega în ia-seară nodul unei căsnicii isteţe.

— Faceţi atâta haz de necazul meu.

— Mi-eşti drag ca ochii din cap şi n-aş vrea să păţeşti ca unii din noi, însurându-te nesocotit.

— Ferit-a sfântul! Aprobă Arion. Odor Odorovici dacă se duce la curse lungi cu maşina, apoi femeia îl tunde chilug, ca să nu placă duduiţelor zurlii, ci să le înspăimânte cu mutra lui de pompier.

— Tacă-ţi talanca!

— Ce n-aţi zice, dar însurătoarea e de la Dumnezeu pe capul omului, lansă Lică filosofic, îmbătat de mirosul lăcrimioarelor. Poate-a da Domnul să se lege în ia-seară între dânsul şi Ruxanda o dragoste sălbatică pentru toată viaţa, şi-apoi vorba ceea…

— Însurătoarea-i leacul nebunilor! Sări Arion.

— Încă o vorbă-n plus, Arioane, şi-ai să ieşi din pantaloni ca să-ţi fac o clismă cu ace de patefon! Îl preîntâmpină băiatul cu voce militărească.

— Gata, tac…

— Fata nu-i o cetate de necucerit, reveni la discuţie dobarul. Tu, Mosorele, ai mari emoţii, ţi se hotărăşte soarta la vârsta când în trupul tău, după cum

socoate medicina, ţi se schimbă sângele. Dar las' pe noi! Calmează-te. Doar eşti băiat deştept, cu ceas pe mâna!

— M-aş uni, dacă ar încerca cineva dintre voi să o scoată pe Ruxanda din casă. Şi se apropie de Arion: Încearcă tu, doar eşti lup şi n-ai a te înspăimânta de pielea oii. Nu-i aşa?

— Aş face-o, Mosorele, cu dragă inimă, dacă nu mi-ar fi maţele slabe la împuşcături, murmură Arion.

Gâlceava stârnită de muzicanţi se auzea la depărtare. Din înălţime, ochiul nopţii lumina drumul şerpuitor spre vale. Cineva prinse iar să şuiere o melodie de scoatere a miresei din casă.

— Ce-ai găsit bun la Ruxanda, nicidecum nu se astâmpăra unul. Chiar să fiu lovit cu polonicul în frunte – totuna nu pricep…

— E deşteaptă că-i cu ochelari!

— Şi-i din gospodari holteiţa, se băgă iar pe fir Zestraşu, cu veşnica-i mocoşeală de a-şi vârî cămaşa în pantaloni. E una la taică-său! Aţi zărit juncanii priponiţi la curtea lui Trifan? Văzut! Pentru cine-i creşte pădurarul? Pentru gineraş! Are să-i cumpere „Jiguli” cu perdele albe. Ia atunci o să ne duci la nunţi cu tranduletul, Mosorele!

— Ba o pleaşă!

— Nu-i chestia în bogăţie, îngână Lică visător.

— Săraci să fim, dar bani s-avem! Reproşă Arion.

— Logodesc în ia-seară! Zise ferm Mosorel, dar în voce i se contură o scamă de emoţii.

— Înţeles! Pricepu Mircea. Daţi-mi voie să vânez duduiţa?

— Avânte!

Casa pădurarului era adumbrită de nişte stejari şi fagi tinerei, care fremătau uşurel în vânt. La unul din cele trei geamuri ardea un candelabru cu trei lumânări. Undeva, în fundul grădinii, după glugile de păpuşoi, se auzea lătrat de câine. În jur mirosea a corovatică şi matiolă. În pauzele dintre lătratul potăii se desluşea cântatul chiriecilor. Mircea, clipind şi holbând ochii, încetişor lovea cu degetele în darabană, antrenându-se parcă, îngânând printre dinţii de fier: „Roata morii se-nvârteşte…” Între cei cinci înflorise înţelegerea şi buna dispoziţie, siguri că pădurarul, om gospodar, va fi întru totul de-acord să aibă un ginere ca Timofei. Mircea chibzuise vorbele pe care are să i le spună întru apărarea mirelui. E băiat singur la mama, dar e talentat şi împreună într-o casă vor găsi sprijin şi înţelegere.

În vale satul dormea. Lătratul câinilor amuţise, împuşcăturile la fel, ca şi cântecul cerşetor. Viaţa din jur părea o poveste şi numai ceva imprevizibil putea să-i abată de la intenţia frumoasă. Drumul cotea spre poarta înaltă, cu vârfurile crenelate de la cordonul pădurarului, când deodată Mircea Cataramă, ce păşea în fruntea tuturora, se opri înţepenit locului.

— Pluton, pe loc repaus!

S-au oprit şi ceilalţi plini de nedumerire şi neîncredere. Ca din pământ, în calea lor, răsări o namilă de om. Adevărat dulap mişcător. În pălărie neagră de fetru, cu borurile largi. Rostise odinioară comanda şi stătea cu o mână ridicată în sus şi la lumina slabă a lunii se zărea tăiuşul argintiu şi lucitor al unei securi.

— E acel de la Clocuşna, şopti Arion, apoi izbucni cu voce plângăreaţă: Oare de ce nunţile astea se mântuie pe la miezul nopţii? Aşa şi m-am gândit că o să păţim, sfâşie el cuvintele printre dinţi şi slobozi banii în ciubotă.

— Gura, chiorhanule! Ordonă apăsat Cataramă. Necunoscutul îşi păstra calmul, până muzicanţii se astâmpărară, deşi fiecare dintre ei se gândea că au pus-o de mămăligă cu veselia lor. Cel cu pălărie scoase din buzunarul pantalonilor galife o cutie şi prinse a o hârcâi nervos pe tăişul lucitor al securii. Mircea aduse darabana la spate şi socoti că e obligat să parlamenteze. Ieşi cu pieptul înainte, flutură nemulţumit din cap şi cuvântă apelând la propriul jargon diplomatic:

— Ce-ţi doreşte rânza, budihace?

Vorbele dobarului îl făcură pe necunoscut să tresară, încât se întoarse către copacii din preajmă şi strănută uşurel. Tot atunci muzicanţilor le trecură furnici prin mădulare. Deveniră singurei şi înstrăinaţi, parcă. Din toate părţile din tufişuri mocneau mucuri de ţigară a răzbunare. Ascuţind securea cu aceeaşi calmitate, necunoscutul se apropie de Arion, atinse cu unghia strunele chitarei şi-i ordonă cu voce de bas:

— Zii lambada!

— Dacă n-am strune. S-au rupt la nuntă toate deodată, sări minciuna de pe buzele lui Arion.

— Acuşica o să-ţi dăm noi. Strune din maţe de lup sălbatic, zise necunoscutul cu severitate, după care se aplecă puţin, puse mâna la gură şi strănută zgomotos, de parcă în mijlocul lăutarilor explodă o grenadă.

— Ce doriţi de la sufletele noastre, domnule? Interveni Mircea ca un sol al păcii.

— Să ne spuneţi poezii, declară deodată necunoscutul la urechea fricoasă a lui Arion. Ca să eliberezi terenul strategic şi să ieşi de-aici teafăr, recită pe de rost balada „Vin turci cu măciuci.

Arion simţi că îl cuprind sudorile. Frecventa şcoala serală şi se cutremură mai auzind şi rugămintea lui Mircea:

— Hai, cumătre Arioane, strânge mintea la teasc… Dar…, în loc de solicitările tuturora, Arion slobozi pe gâtlej un ţipăt din fundul esofagului:

— Eu n-am ţinere de minte pentru poezii!

— Păcat, nouă ne plac poeziile acuma în puterea nopţii, regretă necunoscutul, ascuţind securea, în timp ce mucurile de ţigară se strâmtorau pe lături din toate părţile. Erau mulţi, cercul îngust şi nicidecum n-aveai cum să speli putina şi să dai bir cu fugiţii.

— Odor Odorovici, spune-le să ne lase în pace, să nu mă înjunghie ca pe un godac, văzu Arion unica salvare în persoana dobarului şi sughiţă cu zgomot.

— Acasă ne aşteaptă soţiile, confirmă Lică Turturel, mângâind cu gingăşie bucheţelul de lăcrimioare.

— Oameni buni, sloboziţi-ne… Poate vă cântăm ceva, propuse şi Mircea necunoscuţilor.

Mihai Jighiuţă o isprăvise cu vârâtul cămăşii în pantaloni, şterse greoi sudoarea de pe ceafa păroasă şi zise:

— Cu adevărat, să veselim oleacă pe bieţii creştini, care fumează…

— Nişte nebuni au de gând să ne dea cep la sânge, iar noi să le cântăm de bucurie, se înfierbântă nemulţumit Timofei.

— Gura! Mosorele, dacă vrei să fii mire în ia-seară…

— Lată ce-i cozul, fii ieşiţi din sânul poporului, se lumină la faţă necunoscutul. Să ne fie vorba scurtă. Suntem veniţi de departe şi… Căutăm şi-avem nevoie de sânge haiducesc. La nordul republicii el este intoxicat cu samogon. Pe schimb de libertate o să vi-l scurgem din vinele voastre fierbinţi. Şi se adresă mucurilor de ţigară: Care-i norma în astă-seară, leilor?

— Câte-o vadră de căciulă! Glăsui cineva dintre copaci, urmat de zăngănitul unei căldări deşarte. In tăcerea creată, cineva socoti că e o glumă de prost gust, dar necunoscutul se apropie de Arion şi printr-o mişcare fulgerătoare îi smulse un fir de păr din barbă.

— Nu vă atingeţi de mine că-s neam cu preşedintele colhozului şi-s deputat! Ţipă Arion tremurându'i călcâiele. Deputat în sovietul local.

— Se vede de la o poştă, fiule, că nu eşti sex-gangster, zeflemisi necunoscutul, apropiindu-se de Mircea, care luă m faţa lui poziţie de drepţi cu o mână sprijinind doba: Ştii să o baţi?

— Mă-nvârt după soare cu ea! Raportă soldăţeşte Mircea, tropăind din picioare ca un buestraş nărăvos.

— Acuma-i noapte, mă mizerie! Îi aminti huiduma, strângându-şi zâmbetul pe faţă.

— Mă învârt după lună şi stele! Se corectă Mircea, stând smirna.

— Aşa… Totdeauna când ne sperie cineva, ne place să scăpăm de belea prin supuşenie oarbă, surâse iar huiduma ce continua să inspecteze muzicanţii.

Apoi, de cel cu securea se apropiară doi inşi tot atât de înalţi şi zdraveni. La pieptul unuia dintre ei se zărea o floare albă de cununie. Şi-au şoptit ceva între ei şi-l lăsară pe necunoscut să acţioneze mai departe. Luna se ascundea tot mai des printre nori şi devenea parcă mai întuneric. Muzicanţii zăriră printre copaci, mai în vale, luminile câtorva limuzine ce bârnâiau abia auzite… A te învârti după lună cu o doba jerpelită e o treabă din domeniul fantasticii şi necunoscutul scoase o întrebare parcă din buzunar:

— Dar… „Roata morii…” o puteţi învârti?

— Ştiut-că! Glăsuiră în cor toţi luminaţi de zorile libertăţii.

— Toată lumea să cânte! Ordonă înţepat necunoscutul, înălţând toporişca deasupra capului. Mergeţi încolonaţi, cu marşul până în vale, dar să nu dea domnul să cârniţi în altă parte ori să încetaţi de suflat până la casele cui vă are.

— Eu răspund de toate, îl încredinţă Mircea, holbând ochii, gata să lovească în darabană.

— Răspunzi cu capul! Concretiză necunoscutul, m timp ce lăutarii s-au aşezat vrând-nevrând în ordinea fluierelor de nai.

— Acuma, fiilor ieşiţi din sânul poporului, veţi îndeplini nobila misiune de-a sustrage inamicul hain… Pentru onor, cu „Roata morii…”, spre Ineasca voastră iubită, înainte – ma-a-rş!

Pădurarul, auzind gălăgia de la poartă, încărcă puşca de vânătoare, încuie uşa iatacului unde dormea unica lui fiică cu lacăt englez şi porni supărat:

— Golanii! 0 să-i împuşc la dracul!

Dar, numai cum deschise poarta, zări mucuri de ţigară împrăştiindu-se prin tufişuri şi izbucnirea unui marş de fanfară pe dată îi sustrase auzul. Mircea, clipind-holbând ochii, chiar alături de pădurar, păşea în fruntea tuturora,

lovea încrezut cu măciuca m dobă şi îndemna confraţii cu vocea-i răguşită: „Morăriţa cu fuiorul, ţac, ţac, ţac!

Pădurarul închise în belciugi şi porni amuzat pe urma muzicanţilor. Demult nu auzise o melodie atât de frumoasă şi dulce. Părea că uitase de cele rele, care l-au chinuit pân-atunci. Puse o floare ruptă dintr-un copac în ţeava armei şi, cuprins de veselie, pe urmele muzicanţilor, care-i ziceau bine şi apăsat, tropăia mulţumit că mai este tânăr şi bătrâneţea zăboveşte undeva peste pădure. Veselia cobora în puterea nopţii peste Ineasca, buimăcind oarecum somnul sătenilor. Numai în deal, la geamul Ruxandei, se descuiau lacătele şi o voce, tot atât de dulce şi plăpândă, străpungea întunericul.

„Pă-â-să-ri-câ, mută-ţi cuibul…

Lăutarii umflau din răsputeri tromboanele, nici să se uite în urmă. Abia ajungând în mijlocul satului pustiu, îl lăsară nedumerit pe pădurar cu arma în spate ca să asculte ropotul paşilor speriaţi, care se împrăştiau buluciţi pe la casele lor.

A doua zi era mare tărăboi. Pădurarul, mânios, demonstra valvârtej tuturor o secure, găsită sub geamul stricat al Ruxandei… li înjura de mama focului pe un oarecare poet ce-i lăsase zălog o poezie plină de înţelepciune. II îndemna să fie calm, să se pregătească de nuntă, deoarece dragostea mişcă soarele, stelele şi nici o ambiţie nu poate să-i stea în cale.

REPETIŢII NOCTURNE (variantă)

Istoria asta a început cu mult înainte de judecată… Nuvela Gutuie, conducătoarea cercului de dans, depuse multă trudă şi sudoare până Zaharia Murgu ajunse dansator de forţă în formaţia de artişti amatori „Învârtita”. Fata era necruţătoare cu el în timpul repetiţiilor.

— Plie! Sus piciorul, Murgule, sus! Zaharia, sărmanul, slăbise de nerecunoscut. In schimb câştigase în agerime şi sprinteneală la executarea dansurilor pe scenele satelor din împrejurimi, unde concerta „Învârtita”.

Nuvela, însă, nu-1 scotea din regim şi pace! Repetiţii peste repetiţii – mai mult în doi, în clubul pustiu până hăt spre miezul nopţii…

De la o vreme, socotind că dansurile nu mai au farmecul de altă dată, Murgu Zaharia o cam rări cu repetiţiile. Altfel zis, îşi văzu de treabă flăcăul satului, căci tractorul îi ducea dorul.

După primăvară, veni vara, apoi toamna.

Nuvela deveni mamă tânără, cu prunc pe braţe, iar el, Zaharia Murgu, fu dat în judecată. Era bănuit că el e tatăl copilului…

În sală, la judecată, erau prezenţi dansatorii „Învârtitei” şi câţiva săteni care, întâmplător, nimeriseră în ziua aceea la Teleneşti. Treaba era delicată, plină de dramatism chiar, căci Nuvela, bătându-se cu pumnul în piept, susţinea sus şi tare că Zaharia e tăticul copilului, iar băiatul nu recunoştea nici în ruptul capului.

— Dacă te mai gândeşti? Îl ţinea din scurt Nuvela, aşteptând să intre în sală judecătorul cu asesorii. Copilul îţi seamănă leit… Ruptă bucăţică!

— Ştiut că, numai eu am umblat cu tine la repetiţie noaptea, se încrâncenă flăcăul.

— E sângele tău, şi fata îl îndeamnă din ochi să se uite la feţişoara rozovă a pruncului. Năsucul, fruntişoara, buricuţul… Şi prinzând la curaj: Gândeşte-te cât nu-i târziu…

— Parcă numai eu am fost la repetiţiile tale, ţinea una şi bună. Ş-apoi eşti mai mare decât mine cu cinci ani. Te-ai vârât peste cei mititei. Ştiut că poţi să amăgeşti cum vrei.

— Tu, numai tu eşti tatăl copilului, Zaharia meu, cel fost drag. Ţii minte vara trecută, când ne plimbam noaptea după istovitoarele repetiţii pe malul Ciulucului? Cântau broaştele şi broscoii. Eu am scris despre aceasta în jurnal…

— Hai taci, nu te mai lăuda!

În sală intră judecătorul, asesorii. Lumea se ridică în picioare.

Zaharia, după ce toţi se aşază, rămâne stâlp, cu' capul aplecat. La orice întrebare a instanţei el are un singur răspuns:

— Nu ştiu nimica! Nu vreau să fiu tată! Trebuie mai întâi să fac armată, ş-apu…

— Expertiza medicală presupune că pruncul e al dumitale, domnişorule Murgu, afirmă judecătorul, un bărbat gras, cărunt, cu alunică pe obraz.

— Nu vreau să ştiu nicâ. Ce-i scris acolo pe hârtie, îs mmciuni… Ea a născut copilul, ea să-1 crească!

Nuvela prevăzuse toate din timp şi o asemenea cotitura de situaţie în viaţa ei n-a surprins-o. De mai bine de zece ani a tot făcut notiţe într-un caiet, pe care-1 luase cu dânsa la judecată, servindu-i ca probă.

Ascultând oarecum amuzată bâiguiala lui Zaharia, dânsa lasa copilul alături, pe bancă, şi prinse a răsfoi zilnicul. La pagina 13 citeşte: „E primăvară târzie. 25 mai. Noaptea, în club, e adâncă. La geam zâmbeşte luna plină, reflectându-şi pieziş lumina peste divanul de odihnă. Zaharia

surâde prm somn a plăcere şi arareori şopteşte: „lubire!„ (de şapte ori!) Cearşafurile miros a scrobeala proaspătă…”

— Pe ţaca n-ai s-o minţi, îl previne Nuvela. E dovadă incontestabilă. Scrisă cu mânuţa mea, în prezenţa ta! Atunci noaptea, după repetiţii, la Duminica Mare…

Păi, am văzut că purta cu dânsa un caiet gros, dar ce credeţi că mă interesa pe mine atuncea ce înregistra ea acolo? Face supărat Zaharia. Ea mă chinuia întruna cu repetiţiile. Toţi dansatorii se duceau pe la casele lor, iar noi – haida!

— Cocuţa e şi a ta! Râde obraznic spre dânsul Nuvela.

— S-a vedea el până la urmă…

— Mai încap îndoieli, Murgule?

— Încap! Se impncineaza băiatul, mânându-şi percica spre urechea stângă.

Pruncul din braţele Nuvelei începe să scâncească. Apoi şi sa plângă tara să-i pese de cele ce se întâmpla în jur. Remei încearcă să-1 ogoaie, dar acela se întărata şi mai rau.

— Fii cavaler, domnişorule Murgu, vocea e a asesoarei celea tinerele din stânga judecătorului. Ţine şi dumneata olecuţă copilul – vezi că femeii îi vine greu… Fii educat, măcar la judecată…

Şovăitor, Zaharia priveşte în jur, apoi ia pruncul şi înţepeneşte cu el în braţe.

— Leagănă-1, Murgule! Strigă cineva din cei ce asistă în sală.

Flăcăul, neîndemânatic, porneşte să salte uşurel pruncul înfăşat. Panglica roşie cu fundă mare, ce înconjoară pe la mijloc scuticul, îi ajunge la nas şi îl gâdilă. Scâncetul pruncului se domoleşte.

— Ei, acum mai încap îndoieli, că nu sunteţi tatăl copilului? Îl întreabă mirat judecătorul.

— Încap! Se răţoieşte Zaharia. Şi Mihalache Liulea a umblat noaptea la repetiţie, dar acuma se face mort în popuşoi… Când îi bâja, toţi se dau cu fundătoarea la gard. Aşa e de când lumea şi pământul. Prietenul bun la nevoie se cunoaşte!

În sală este invitat Mihalache, un flăcăuan cu mustaţa pe oală, tuciuriu la faţă, care se bungheşte împrăştiat la cei trei judecători, dezvinovăţându-se:

— Nu mai dansez, domnilor, de vreo trei ani… Să umblu noaptea la repetiţie? Doamne fereşte! Nuvela e de faţă – poate să confirme… Nu o dată mi-a spus că locul meu îi la treierat grâul pe făţare, nu la „Învârtita”… Eu am vrut să mai joc, dar dânsa nicicacum…

Tânăra mamă clatină aprobativ din cap, iar judecătorul îl ia din nou la discuţie pe Murgu:

— Pe cine mai presupui dumneata că ar fi tatăl copilului?

— Pe Halarambie Susăiţă… Mai în an vară despre relaţiile lor numai în gazete nu se scria. Vuia satul…

— Are femeie, bre! Îl obrăzeşte careva din sală.

— Te târâie careva de limbă? Şi Zaharia îşi aruncă încruntat cătătura spre sală, legănând pruncul în braţe. Eu răspund pentru cuvintele mele, căci se hotărăşte soarta mea de azi încolo… Lui Susăiţă aista tot îi plăcea să facă repetiţiile în puterea nopţii.

Nuvela sare imediat de pe bancă, răsfoieşte în pripă caietul şi ia poziţie de apărare:

— Nu minţi! Susăiţă nici în zilnicul meu nu figurează…

— Parcă în pomelnicul tău ai scris totul…

Judecata urmăreşte scopul să descopere adevărul. In sală este invitat martorul Susăiţă, un tânăr bondoc, rumen la faţă, cu părul creţ, neîngrijit. Poartă ciubote cu tureatca întoarsă, cămaşă roşie. Se uită în jur şi tresare, când copilul din braţele lui Zaharia prinde iar să scâncească.

— Leagănă-1, domnişoru Murgu! Iar îl îndeamnă asesoarea tinerica.

Zaharia, ascultător, începe săjoace gospodăreşte copilul pe braţe.

— Huţa! Huţa! Liuliu! Liuliu! Îl încurajează o voce din sală.

Judecătorul surâde uşurel, abia vizibil pe sub mustăţi, dar se străduieşte să pară solemn.

— Anul trecut, în luna când s-a zămislit copilul nostru, Halarambie era în concediu, la Piţunda, jubilează Nuvela descoperind semnătura din zilnic.

— Întocmai! Răsuflă uşurat Halarambie. Vara trecută am stat îngropat m nisipul fierbinte aproape o lună, ca să-mi lecuiesc stomacul…

— Oare numai eu îs tatăl copilului?! Face Zaharia către Susăiţă. Nu-i chip să fii şi tu?

— Numai tu, Murgule, tu… Îi şopteşte Susăiţă, dar în aşa fel, ca să-1 audă şi sala.

— Recunoaşte, farmazonule! Strigă, descumpănită, mătuşa Vera lui Sajin ce stătuse până atunci tăcută pe banca din fundul sălii. Paznic ani de ani la clubul din sat: pe toate le vede şi pe toate le ştie. Are faţa mare, plină de încreţituri, puţin tremură din cap şi poartă mărgele măşcate, galbene la gât. Zaharia, simţind că funia se cam strânge la par, cearcă să înfrunte vorba mătuşii:

— N-am nevoie de părerea matale… Mata le scorneşti pe toate…
— Ferit-a sfântul! Câte ştiu eu… Zice bătrâna ofensată. Oare nu eu te-am văzut cum jiucai noaptea cu pielea prin club, tropăind înaintea bietei femei ca un armăsar?
Lumea devine mai atentă şi o ascultă pe mătuşa Vera, care mărturiseşte cum „repetau” Nuvela şi Zaharia în toiul nopţii anul trecut, în primăvara ceea, cum farmazonii i-au „pişcat” cireşele din grădină, cum i-au pătulit pătrunjelul…
— Ei, ziceţi şi dumneavoastră, cine altul poate fi tata copilului, dacă nu el, mânca-1-ar posoaca! Îşi încheie mătuşa Vera depunerea de mărturii, arătând spre bietul Zaharia. Săptămâna trecută 1-am văzut în faţa clubului, când a întâlnit-o pe nevasta asta cu pruncul în braţe. El, biribantul, a tras scutecelul de pe faţa pruncului şi a zis tare: „Gu-gu-gu, fetiţa tatei.
Zaharia, mai mult mort decât viu, continuă să legene copilul cu privirile plecate. Nuvela zâmbeşte, se apropie de dânsul, ridică scutecelul şi se convinge că fetiţa doarme.
— Mai întreb o dată: recunoaşteţi că sunteţi tatăl copilului? Rosteşte judecătorul.
— Incă-s prea mititel ca să fiu tată, nu se pierde Zaharia. Atunci judecătorul apelează nemijlocit la probele materiale anexate la dosarul civil. Un şumuiag de fotografii şi toate – numai Zaharia cn Nuvela! In doi – pe malul Ciulucului (ambii în costume de baie), în doi – pe scena clubului „La vatra horelor”, sub un vişin dat în floare. Obraz lângă obraz, mână în mână…
— Mai aveţi ce spune, domnişorule?! Îl împunse asesoarea tinerică.
— Greşeala tinereţii… Convine în sfârşit Zaharia, după o grea şi îndelungată pauză.
— Nu v-am spus eu, mânca-1-ar norocul! Aprobă opinia publică în persoana mătuşii Vera. Apoi către Zaharia şi Nuvela:
Decât aţi umbla pe la judecată, mai bine aţi face o nuntă, apoi o cumătrie frumoasă…
— 0 nunta de-acele comsomoliste, fără de alcool! Strigă cineva din „Învârtita”.
— Ce fel de nuntă, dacă mireasa nu-i fată? Face altul în şoaptă.
— Amu aşa e moda.
— Eh, se frăsuie Zaharia, că zbuciumate mai sunt tinereţile în zilele noastre… N-ai chip nici cu dragostea să şuguieşti, că îndată apar copiii…

— Apoi, vreţi să fiţi tată de bună voie, domnişorule Murgu? Întreabă serioasă asesoarea.

— Nici capul, nici mintea nu mă duc ce să fac… Abia auzit murmură Zaharia.

Când judecata se sfârşi, Nuvela luă copilul din braţele proaspătului, declarat de instanţă, tătic şi-i zise lui Zaharia:

— La-te de seamă! Deseară reîncepem repetiţiile. Să fii prezent la club! Doar eşti primul dansator al „Învârtitei”.

AH, DE-AŞ FI UN… JAPONEZ.

De la o vreme încoace mulţi dintre compatrioţii noştri îmi dau ghes la uşa baroului de avocaţi, cerându-mi consultaţii cum să obţină asistenţă juridică să-şi rezolve o opţiune după care să poată liber, fără probleme, emigra în faimosul Occident. Încearcă în fel şi chip să convingă instanţele judecătoreşti că pe vremurile de până la perestroikă au fost nevoiţi să-şi camufleze originea. Adică ei, în realitate, nu mai sunt români basarabeni, cum este scris negru pe alb în documentele lor oficiale, ci aparţin unei naţiuni cu mult mai prestigioase a lumii contemporane. Ei aduc, cu lux de amănunte, argumente pe masă că Moldova, precum a zis şi cronicarul, s-a aflat totdeauna în calea tuturor relelor, iar invadatorii – turci, tătari, francezi, nemţi, ruşi – toţi au fost tineri şi iubitori de femei frumoase, precum sunt moldovencele. Nemaivorbind de evrei, care au trăit totdeauna umăr la umăr cu moldovenii, populând în trecutul apropiat majoritatea urbelor noastre…

Clienţii mei sunt destul de fermi în acţiunile lor. Fiecare vine la birou cu probe bazate ba pe un act de cununie al părinţilor, scos nu se ştie de unde, ba pe alte mărturisiri din cele mai ingenioase.

— Mama mea m-a făcut cu un evreu, îmi declară deunăzi un cetăţean dintr-un sat din preajma Teleneştilor.

— Păi, certificatul dumitale indică foarte clar că eşti moldovean.

— Apoi, ştii matale, dom'le avocat, mătuşa mea mi-a spus tot secretul: mama, când era tinerică şi tata dus la concentrare, s-a abătut până în târgul Teleneştilor, să vândă o găină. La tejghea stătea Iţic Şlagbaum, evreu, tinerel şi el. Buna mea măicuţă a cerut un preţ pe găinuşă, iar chipeşul evreu i-a pus condiţie: dacă trece să-i arate păsărica după paravanul magaziei, costul orătaniei va creşte considerabil… Mama, buna mea mamă… S-a cam codit o habă, dar, împovărată de nevoia sărăciei, s-a lăsat pupată după dorinţa vicleanului Iţic… Atunci m-au şi zămislit pe mine… Deci, în

realitate sunt evreu şi vreau să emigrez în ţara în care bătrânul Iţic îşi încălzeşte oasele pe nisipurile litoralului mediteranean…

Mărturisirile tipului par a fi potrivite. Îi fac o acţiune în judecată. Dânsul mai aduce în sala onoratei instanţe câteva persoane ce erau prezente atunci în piaţa găinilor. In consecinţă, judecata emite o decizie prin care clientul meu obţine în actele de identitate apartenenţa la una din cele mai prestigioase naţiuni ale lumii, garantându-şi o viaţă plină de belşug în chiar inima Israelului…

Mă învăluie invidia. De ce nu aş putea găsi şi eu un clenci să devin evreu? Poate altfel s-ar uita lumea la mine. M-aş bucura de mai mare respect printre clienţi, dar aşa… Mi-i milă de bunii mei părinţi. Nu ştiu de ce, dar clienţii vin să-şi schimbe naţionalitatea, ca să poată emigra în ţara lor de origine, numai după ce le decedează părinţii. Unul spunea în judecată, cu lacrimi în ochi, că buna şi cinstita lui mămică avuse aventură de dragoste – în fâşia de pădure de lângă Ineasca – cu un hitlerist, în timp ce tatăl său, notat în buletinul de naştere, era mobilizat să lupte cu ruşii. Din motive demne de înţeles, el n-a divulgat acest secret până nu s-a schimbat politica… Acuma doreşte să obţină apartenenţa la o naţiune deşteaptă şi cultă, precum este considerată cea germană. Deşi lucrează la staţia raională de însămânţare a vacilor, în esenţă şi în gând este neamţ. Tatăl lui a fost Hans, şi nicidecum Haralambie… Plus că s-a mai interesat: dacă va fi declarat neamţ, acolo, în Germania, va obţine casă, masă, serviciu, un trai din belşug scutit de pogromuri.

Munca avocatului se compune, precum pricepeţi, din vieţile clienţilor, cu toate problemele lor.

— Domnule, mă pisălogeşte unul într-o zi. Sunt rus în cuget şi gândire, până în a şaptea viţă. Chiar dacă într-o bună zi toţi ruşii, printr-o minune dumnezeiască, pleacă pe o navă în cosmos şi nu rămâne niciunul pe pământ, eu totuna cu ei am să ţin şi rus o să mă socot.

— Ai vreun temei să te consideri rus? Îl întreb pe bărbatul cu capul pătrat şi spatele lat de la Nisporeni.

— Iată, continuă, demonstrându-mi o fotografie îngălbenită de de vreme, în care 1-am recunoscut pe eroul legendar Grigon Kotovski în tinereţe. Cu o armonică în mână, înconjurat de duduiţe chipeşe şi zvelte. Ultimul haiduc strângea în braţul stâng o codană de o frumuseţe rară, venita spre noi dir vâltoarea anilor.

— E bunica mea, concretizează cu trufie clientul, arătând cu degetul la fetişcana din braţele lui Kotovski. Dânsa a fost… Î-î-î, cum să zic… Ibovnica eroului legendar, care fura de la cei bogaţi şi împărţea celor săraci. Deci, bunica mea este partici-pantă la instaurarea Puterii Sovietice m Basarabia… Ei, precum vă daţi bine seama, eu, ca nepot al acestei onorabile femei, sunt de origine rusă. Am dreptate?

Oricum, peste o habă de vreme, clientul în cauză vine la mine şi-mi flutură decizia judecăţii – argumentul lui cu fotografia a fost fenomenal pentru instanţa de judecată. In sfârşit, el se poate considera liber, obţinând ceea ce a dorit:

— De azi înainte şi pcntru totdeauna, în spatele meu va sta Moscova, şi nu Bucureştii. Sunt mândru că aparţin naţiunii marelui Puşkin, Tolstoi, Dostoievski şi soţiei voievodului nostru…

— Trăiască naţia! Strig cu deodată.

— Sus cu ea! Exclamă clientul meu victorios. Coşul pieptului i se umflă de mândrie. Câtă bucurie simte un om al legii când clientul său câştigă cu brio cauza în instanţa judecătorească. Datorită muncii lui asidue, a avocatului, astăzi foştii noştri consângeni sunt proprietari de magazine la TelAviv, Paris, Berlin, muncesc de zor chiar şi la curăţatul closetelor m ţărilc unde au izbutit, graţie fanteziei şi ingeniozităţii lor, să se aciueze, găsindu-şi vâna strămoşească.

Numai eu mă chinui în „ţărişoara” asta mică cu problemele mari, şi nu pot izbândi nimica. Fiindcă părinţii mei, precum v-am mai spus, au fost şi rămân oameni de treabă, s-au împăcat cu ceea ce au avut şi n-au încurcat credinţa cu puterea, moşia cu muierea, sula cu prefectura.

Dar fantezia mea tot nu se poate ostoi. Chibzuiesc să-mi fac şi eu operaţie plastică, pentru a-mi îngusta făcătura ochilor, să seamăn cu un nipon get-beget. Atunci am să-i întrec pe toţi: emigrez în Japonia. Numai de s-ar mai potoli acolo un pic cutremurele de pământ şi intoxicaţiile cu gaze sarin.

INDISPOZIŢIE.

Fiicei Nelly.

Mircea Buzatu nu se mai simte în apele sale deja o săptămână încheiată. Aseară, venind de la serviciu, nici n-a mâncat, nici n-a băut. S-a lungit în pat cu un ziar dinainte, iar soţia lui, Nataliţa, căreia îi place să se privească întruna în oglinda, m loc să-1 căineze, să-1 mângâie ca are un lucru nervos, îl luă la rost. Că ar^ trei fete, că iarna bate la uşă, iar ele n-au paltoane. Soţia îl sâcâie mereu, vrea să-1 descoase, să afle gândurile care-1 frământă, dar el

tace. 0 tăcere lungă, apăsătoafe, care tocmai năruieşte pereţii. Îşi plimbă privirile prin casă şi, în afară de dezordine, pare a nu vedea nimic. Parcă are halucinaţii măgăreşti. „Nevastă-mea, se gândeşte el nemulţumit, numai fete poate face. Ş-apoi unde poţi să mergi mai departe, bre Mircea Buzatu, numai cu fete? Una e că ţoalele femeieşti, începând de la lenjerie şi terminând cu scurtele de piele şi căciulile de ondatră sunt al naibii de scumpe, iar alta… Degrabă va da în ele parpăra măritatului, vor împrumuta numele de familie al ginerilor şi se duce pe copcă seminţia Buzaţilor…!” Pe faţa lui se perindează o umbră de tristeţe. „Da, aşa e… Mi s-a învechit nevasta. Numai să vorbească întruna, ca un automat de apă gazoasă, poate. Ce-i pasă ei că la serviciul meu se efectuează revizia fiscală, iar şeful, care-a absolvit două cursuri de paraşutist, barem idee să aibă despre contabilitate…” Seara e plictisitoare, gândurile îl duc mereu la masa de serviciu. Îşi pipăie nervos mustăţile, care, susţin colegii de breaslă, seamănă leit cu cele ale şefului. Nici s-o audă pe Nataliţa! Soţia, după ce stinge lumina în odae, prinde a-i da târcoale în aşternut ca o vulpişoară. Mircea, neîmpăcat, se scoală şi pleacă să se relaxeze în altă odaie.

„Dacă eram mai hâtru pe când holteiam, astăzi n-ajungeam un biet contabil cu mânecări jerpelite. Eram vedeta scenelor. În mine zilnic moare un artist!”

Îşi aminteşte de prima dragoste, care a ajuns vedetă a ecranului, şi cearcă să se îndreptăţească. „Artist ajungeam şi eu, de ce nu?” Priveşte în oglinda şifonierului, încruntă sprâncenele, chipurile, îşi antrenează mimica muşchilor faciali şi iar se întristează. „Acolo, pe scenă, toate îşi au legile lor stricte, regizate. Vorbeşti cu glas tare, cu voce stinsă. Artist fiind, mai poţi improviza câte ceva în timpul spectacolului! Dar un contabil? Încearcă şi opune-te voinţei şefului…”

Mircea adoarme într-un târziu, ca să se trezească dimineaţa îmbrăcat în aştemut. Noaptea prin somn a visat coşmaruri: s-a certat la cuţit cu ex-paraşutistul… Lese din odaie. In casa deja e tărăboiul obişnuit de dimineaţă. Soţia şi fiicele fac aerobica în faţa televizorului. In costume de baie, sar, se frământă una în fafa alteia, iar vocea optimistă a cântăreţului de după ecran le ţine hangul: „Ai intrat a câta oară, ai, ai, ai.

În liga superioară, ai, ai…

Lar noi mai dorim ceua -

Să obţii tu cupa UEFA.

Zimbru! Zimbru…!”

Mircea abia se strecoară spre lavoar printre coapsele ce jonglează neruşinate în calea lui.

— Mircele! Îi strigă soţia, care se ridică dintr-odată în mâini cu picioarele în sus, desfăcute ţăpoi. Îmi permiţi să-mi fac ondulaţie chimică?

Mircea trânteşte supărat uşa, încearcă să se spele, dar apare mezina cu tetina în gura, taţaindu-se şi ea m ntmul muzicn. Se dezbraca de pijamă şi-1 roagă pe tăticu s-o îmbrace în costumul de gimnastică. Se spală grăbit, căci întârzie la serviciu şi – fuga în stradă, cu geanta plină de documente.

La serviciu, în cabinet, sunt trei mese, la care stau el şi încă doi colaboratori: o femeie în vârstă şi un moşneguţ cu fmntea încreţită, fără un fir de păr pe cap. Mircea, înainte de-a se hotărî să revadă clitul de acte ce aşteaptă iscălitura lui, scoate din buzunarul vestonului pieptenele, oglinjoara, scuipa în palmă, să-şi netezească părul roşcat, gâtul pistruiat, şi… Deodată înţepeneşte de-1 trec furnici. Şi-a uitat o jumătate de mustaţă nebărbierită! El, despre care se spune că seamănă leit… Îşi acoperă speriat cu palma buza de sus.

Noroc că nimeni nu 1-a observat. Bătrânul ia receptorul, formează alene un număr, apoi, la receptor, prinde a se lăuda cuiva de la celălalt capăt de fir că i-a rămas un singur an până la pensie şi mai lucrează aşa, târâş-grăpiş, ceac-pac, să treacă timpul… In vremea asta femeia îşi toceşte cu o piuliţă argintie manichiura; a izbutit dis-de-dimineaţă să-şi cumpere la bufet patru borcănaşe cu mazăre verde. Cel care a vorbit la telefon întrerupe liniştea din cabinet:

— Vă este ştiut? Rosteşte el pe o notă monotonă. In cantina trustului nostru nu se pune norma cuvenită de zahăr în ceai.

— Păi toţi bucătarii de-acolo sunt hoţi! Exclamă femeia. Şi propune: Poate n-ar trebui să tăcem şi să-i declarăm la poliţia fiscală.

Femeia şi bătrânul privesc spre Mircea, care se ţine cu mâna de gură. Amândoi înţeleg că-1 doare măseaua şi prind a-1 căina, însă Mircea socoate că ar fi mai bine să-i jelească stomacul ce-i ghiorăie de foame. Seara trecută, certându-se cu Nataliţa, a refuzat să cineze. Îşi aminteşte şi despre vizita prietenului de mai deunăzi, care, venit în ospeţie, nu s-a dat dus acasă până n-au chiuit de câteva ori – să-1 audă întreg blocul. Era vesel şi dispus ca un godăcel după baie:

— De mâine vom bea numai lapte şi ceai! Declar în astă-seară Legea prohibiţiei! Adio, rachioaş!… Totuşi până mâine mai este şi hai să bem! După care amicul, gros la şale cât un butoi, trase o concluzie filosofică: Dar

ştii tu, Mirciule, că cea mai rea situaţie pentru un bărbat alde tine este atunci când te dor măselele, în casă e frig, în căldare nu-i apă, iar scumpa ta soţioară se dedă cu precizie undeva desfrâului…

Mircea atunci, fără a mai aştepta declanşarea Nataliţei, sătul de tărăboaie, îl apucă de guler şi umplu strada cu el…

Buzatu se pomeneşte deodată alături cu femeia în vârstă, care-1 întreabă de-1 mai slăbeşte măseaua…

— Îhî, răspunde el acru.

Subalterna se retrage îndurerată, formează un număr la telefon şi în alt capăt al oraşului găseşte prietena ce lucrează în calitate de medic. Mai întâi se plânge de nelegiuirile care se revoltă că în ospatana lor – ca nu-i carne, acum m preajma sărbătorii – apoi spune despre năpasta ce a dat peste şeful ei.

E veterană a trustului. Mircea îi cunoaşte siauiciumle. Ea îşi lăuda şi-şi căina superiorul până când acela se concedia… Pe urmă… Bătrânul fereşte în lături clitul de hârtii şi, simţind că nu-i iese ceva la socoteală, le pune neglijent în sertar. Revizorul i-a găsit unele greşeli, dar el speră să le rectifice în viitorul apropiat.

Mai are timp. Profită de ocazie că femeia vorbeşte continuu la telefon, sustrăgând atenţia şefului, şi iese afară.

Mircea se plictiseşte de vorbăraia femeii. Repede mâinile în parţi, să-i trosnească in^neietunle şi, aruncându-şi întâmplător privirile pe fereastră, vede cum, peste drum, afară, lângă o cisternă, stă în coadă bătrânul. După ce îşi ia ţapul de bere, moşul revine în cabinet roşu la faţă, ca o sfeclă de borş. Se aşază la masă. Dar… Are poftă de ducă.

Fără zăbavă, oţărându-se, îşi aranjează basca roşie pe cap şi începe să geamă. Ss apucă de burtă şi iese pe uşă.

— Ulcerul! Se întristează femeia. În decursul zilei nu-1 mai vede nimeni la masa de lucru. Femeia îi ia apărarea, continuând să-1 compătimească:

— Extraordinar! Până la masa a fost sănătos şi, uitaţi-vă, ce fac bătrâneţile. Vai! Vai!

Timpul trece, soarele se iţeşte de printre nori, luminând crengile dezgolite ale copacilor din preajmă. Câte un fulg argintiu joaca neastâmpărat dincolo de sticla geamului.

Revizia e în toi. Trece de la o secţie la alta. Mare panica în rândul administraţiei. Suna telefoanele de serviciu, se verifică cifre, revizorii cer

documentele necesare, colaboratorii se scarpină la ceafă nedumeriţi… Cine face, măi, revizie m preajma Anului Nou?

Mircea se apucă de lucru. Scoate stiloul din buzunar, îşi acoperă porţia de mustaţă nebărbierită. Prinde a scrie şi… Iar zăboveşte, sustras de fotografia de sub sticla mesei. Zăboveşte a necaz. Trei fete, cu gurile larg deschise, râd obraznice la dânsul.

„Gherghinele tatei, gherghine…”.

Încearcă a se lua cu alte gânduri, însă telefonul nu-1 lasă în pace. Mare năpastă pe capul omului mai sunt şi telefoanele acestea… Sună soţia. Un hohot de râs se revarsă în receptor:

— Citesc o carte despre Japonia. (Nataliţa lucrează bibliotecara.) Ştii, Mircele, vreau să devin pentru tine o g-heişâ! Să mai nasc două fetiţe. Să avem cinci fetiţe. Ador c'ifra clnci. Sunt născută în luna mai şi vreau să am cinci fete… Ce zici? Şi soţia râde de pârâie receptorul, după care îl întreabă: N-ai uitat că trebuie să-i cumperi Margaretei paltonaş? Să fie francez, bordo, ca la copila vecinului… Şi Corina are nevoie de un palton cu guler de lamă, iar Daniela… Apoi nevasta trece la alte griji de familie: Când închei programul?

— La şapte, ca de obicei.

— Atunci să treci pe la alimentară, pe la unchiul Fănuţă. Împrumută de la el nişte bani şi cumpăra ouă, carne, iaurt… Ai înţeles?

— Până la salariul meu au mai rămas cinci zile.

— Uite! Lărăşi cifra „cinci”. Minunat! Exclamă în receptor soţia, dar de cedat nu cedează: Fă-i o vizită lui Goriţă – roagă-1 să-ţi împrumute câteva cutii de bomboane „Meteorit”, de-ale noastre, „Bucuria”…

Mircea desprinde receptorul de la ureche, îl ţine cât mai departe, da îngăduitor din cap, iar cu mâna se ţine oţărât de mustaţă. Femeia a observat ceva suspect şi nu-1 slăbeşte, privindu-1. El ar vrea să încheie discuţia, dar soţia, la telefon, ţine morţiş să afle, totuşi, dacă doreşte bărbatul ei să aibă o gheişă la casă, care i-ar naşte în viitorii ani încă două fete.

Intre timp colaboratorea ieşi din cabinet şi reapăru peste o vreme cu un pachet. Cumpărase de la bufet ficat de porc. Din urma ei dădură buzna câteva colege durdulii. Au deschis o revistă de mode străină şi prinseră a se măsura una pe alta cu un metru: li se potriveşte rochia recomandată acolo ori nu. Bătrâna stă lângă uşă, păzeşte să nu intre careva străin să le surpnnda cu ce se ocupa în timpul servicmlui.

Prietenele discută agitate despre ficatul de porc, ce se vinde acuma la bufet, dar şi despre moda contemporană. Curând, în cabinet intră, neliniştită, secretara de la anticameră şi înainte de-a se încadra şi dânsa în polemică, privind moda contemporană, îi face semn cu degetul.

— Vă cheamă şeful, tot acum. Urgent!

— La mai lasă-mă în pace! Îşi smotri Mircea soţia, care nicidecum nu dorea să-1 slăbească la telefon. Mă cheamă şeful, ţi-i clar?

Femeile se împrăştie. Bătrâna ascunde ficatul în masă, metrul îl bagă în buzunar. Când dă să plece, în cale-i apare Valeriu, economistul trustului.

— La mapa cuvenită, zice prietenul. Fii comunist până la urmă! Să nu-ţi fie teamă. Prin greutăţi – spre stele!

Mircea sta pe gânduri, se frământă, apoi ia mapa cea groasă subsuoară şi în vreme ce de la Moscova se transmiteau cuvântările delegaţilor la congres, iese în coridor.

Porneşte cu pas hotărât, deşi n-a avut niciodată tărie de caracter să-i spună şefului ade^ărul crud atunci când acesta, în prezenţa revizorilor, încearcă să dea vina pe subalterni.

Şeful îl întâlneşte cu ochi de sticlă. Trage lacom din ţigară. Rămâne ţeapăn o clipă, apoi iarăşi apropie ţigara tremurândă, parcă să zădăre buzele lui subţiri, şi, în sfârşit, sloboade fumul. Mircea se gândeşte: „Dacă mai scap teafăr şi de data asta, îi cumpăr soţiei şi fetelor paltoane din stofă de cămilă! Numai să nu mă dea afară din servici. Sunt membru de partid…”

— Cum dovedeşti dumneata, tovarăşe Buzatu, că piatra şi cimentul ard în foc? Se bungheşte şeful la el, arătându-i pe document poziţia contului, unde îi stă iscălitura. Materialele m cauză sunt trecute la pierderi. Cică au ars împreună cu depozitul, vara trecută. Poftim!

Mircea a luat apă în gură. Şeful e strofolit.

— Cum?! Continua să-i sară ţandăra fostului paraşutist. Răspunde, pentru că aceeaşi întrebare mi-o pune şi mie revizorul de la minister.

Cu o mână se ţine de falcă, iar cu altă mână smulge din mapă un document după altul, le înşiră pe masă şi începe a explica situaţia reală. Vorbeşte cu atâta înfocare, încât, de-odată, uita că palma nu trebuie s-o dezlipească de la falcă… Dar fiindcă a uitat, capătul nebărbierit al mustăţii se repede ca o săgeată în ochii sclipitori ai şefului…

— E vorba de camioanele cu piatra de construcţie şi ciment, îi explica Mircea şefului, care în probleme elementare de contabilitate e tufă. Sunt camioanele care au luat calea de la poarta depozitului, astă-vară, spre vila

cumnatului dumnea voastră… Lată, drept confirmare, ţidula iscălită cu propria-vă mână, tovarăşe director general… In ziua ceea m-aţi prevenit şi la telefon: „Mircică, materialele în cauză, care s-au dus la vila cumnatului, le treci imediat la pierderi, împreună cu depozitul incendiat…”

Şeful trosneşte, în sfârşit nervos din degete şi îşi dă seama că, în afară de Mircea, nimeni nu-1 mai poate salva. Dă să-i întindă mapa înapoi, dar contabilul se face a nu vedea. Atunci îl ia altfel:

— Ştiu că ai nevoie de primă, pentru a procura paltoane fetiţelor dumitale. Soaţă-ta m-a telefonat odinioară, m-a rugat… Am nişte cunoştinţe la depozitul de mărfuri industriale…

— N-am nevoie de nimic!

Mircea iese grăbit din cabinet, răsuflă uşurat şi o vreme sprijină uşa cu spatele. Cineva îl întreabă despre dispoziţia directorului general, dar el, agitat din cale afară, duce mâna la falcă, acoperindu-şi mustaţa. Cu cealaltă mână îşi şterge fruntea asudată, după care se întoarce m cabinetul său, unde femeia m vârstă atâta şi aşteaptă – să-i pună o mie şi una de întrebări. Mircea, însă, a amuţit ca de când lumea…

Ca din pământ, apare şi o prietenă a acesteia, una cu nasul cât o gulă măşcată, de parcă şi 1-ar fi altoit, şi discuţia porneşte! Discută aprins ele în de ele, îndreptăţindu-1 pe şef: om bun ca el nu găseşti în toată republica! Cine altul, dacă nu el poartă răspunderea enormă în timpul reviziei? Un glas din coridor dă zvon răsunător:

— Curcani! Hai la curcani!

Tropăituri grăbite – pe coridor, pe scări, lumea dând buzna spre bufetul de la parterul edificiului. In cabinet se face tăcere. Mircea, rămânând singur, lasă mustaţa m pace şi cu gândul sa se apuce în siarşit, de lucru, porm sa se aşeze în scaun. Dar, de vreo săptămână, din bunătatea colaboratoarei, în cabinetul lor se oploşise o lepădătură de motănoi. Şi ciudat lucru, motanul cu pricina, preferă scaunul lui… Mai pare să aibă şi purici, fiindcă de-aseară a început să-1 pişte pe sub haine. Acuma doarme pe scaunul lui Mircea. De parcă s-ar plodi şoarecii anume aici. Înciudat cum era, înşfacă pisoiul de blană, îi leagă o tinichea de coadă şi, zăbovind un pic, îl aruncă în coridorul lung, cam întunecos şi pustiu. Femeile în celălalt capăt tocmai se ridicau pe scările de la primul etaj, de la bufet – cu jambon şi curcani afumaţi. Înaintea tuturor, „în avangardă”, păşea bătrânul colaborator cu bască roşie pe cap, ducând şi el alandala un cogeamite curcânoi. Motanul, speriat de zgomotul tinichelei, saltă dintr-o parte în alta, nimerind curând drept în braţele

moşneagului. Acestuia îi sare basca de pe scăfârlie şi curcanul afumat din mână! Ţipetele stridente îl fac pe Mircea să iasă în coridor, uitând, bineînţeles, de jumătatea de mustaţă. Se pomeneşte faţă în faţă cu subaltema. Femeia surâde nedumerită, „savurându-i”, amuzată, jumătatea necioplită a mustăţii…

Îi face loc să treacă în cabinet, intrând şi el după dansa. Hârtiile gem pe masă. Şi contabilul Mircea Buzatu se înfundă în ele. Scrie, socoate la abac şi iar notează cifre. Femeia s-a agăţat de telefon şi nu-1 mai sloboade din mână. Îşi anunţă toate cunoştinţele că s-a pricopsit cu un curcan, jambon, că şi-a găsit într-o revistă germană modelul unei rochii potrivite pentru sezonul estival.

Mircea oftează din când în când, dar de la birou nu se ridică pân' la sfârşitul zilei de muncă. Lese ultimul din cabinet şi urcă în autobuzul de serviciu, care aşteaptă la scară.

Autobuzul aşteaptă ca pe poartă să iasă mai întâi maşina şefului. După un timp oarecare iatâ-1 şi pe şef, apărând în pragul clădirii. Mustăţile, mai ieri ţepoase şi ţapene, acum îi sunt plioştite.

— E slut cu „fiurerur nostru! Scapă cineva o vorbă.

— Aşa-i soarta de paraşutist! Azi într-un loc luminos, mâine laântuneric…

Şi Mircea îşi netezeşte pârul roşcat de sub nas. Bine a făcut, chibzuieşte el în mintea lui, că a hotărât să nu-şi mai lase mustăţi. Ca ale directorului…

De hotărât hotărâse el, dar de ras şi le-a ras, deocamdată, numai pe jumătate…

NICHITA DE LA TROLEIBUZ

0 iarnă întreagă clubul din Ineasca a stat închis, sub lacăte. De vină a fost Nichita Ţurluiac, nepotul primarului, care m răstimpul dat asalta cu râvnă nişte cursuri de iluminare cul-turală la Soroca. Tineretul se revolta, cerea să le vină în ajutor Chişinăul. Clubul, însă, cu toate acestea a rămas sub zăvoare, iar locul şefului pustiu.

În acelaşi timp Mircea Căruntu, băiat cuminte, harnic, ascultător, deştept şi cu studii muzicale terminate, ascundea de ochii lumii diploma cu menţiune şi lucra cu rnare însufleţire laborant la staţia pentru însămânţarea vacilor de la Teleneşti.

Pe Nichita îl aşteptau acasă şi părinţii, mai cu seamă bunicuţa – la rugămintea nepotului ea vânduse urgent junca, să-1 ajute la încheierea studiilor. E adevărat că dânsul făgăduise bătrânei că-i va restitui cheltuielile, cum numai o să intre în exercitarea funcţiei – chiar din primul salariu.

Abia la sfârşitul lui aprilie, când părea că răbdarea tineretului nu mai are mult şi plesneşte, Nichita părăsi pe neaşteptate cursurile şi se mfiinţă la Ineasca.

S-au descuiat lacătele, au zângănit zăvoarele şi în club s-au aprins deodată toate luminile. A venit Nichita!

Băiatul, fiind om cu obraz, mai întâi s-a socotit într-un mod original cu mâca. I-a aninat în casa cea mare un tablou pe care era desenată o vacă de toată frumuseţea, ce semăna leit cu junca tărcată, vândută de bătrână, pentru ca nepoţelul să-şi sfârşească studiile. Apoi s-a apucat cu trup şi suflet de desţelenirea vieţii culturale din sat.

Se făcuse parcă mai zdravăn. Se mirau şi sătenii: iată cum îl preface oraşul pe om. In câteva luni! Şi cui să-i treacă prin minte că băiatul îmbrăca sub cămaşă o cojocică, iar când se întorcea noaptea de la serviciu, îşi prindea sub haine, lângă linguriţă şi buric, o lopată de fier. In cazul dacă 1-ar încerca cumva cu pumnii în burtă. Chipurile, să simtă fraierii cu cine are de-a face, şi să nu-1 mai sâcâie pentru lipsa îndelungată din sat, din ce cauză clubul n-a funcţionat. Lumea, privindu-i manierele cam bănuitoare, strângea din umere. Vorba ineştenilor: priviri deştepte, gânduri proaste!

De repezit, însă, n-avea cine să se repadă la Nichita. L-au lăsat în plata domnului. Şi el, simţind că sătenii sunt din neamul pacifiştilor, mai în toiul verii aruncă dracului lopata şi bondiţa, câci se topea de căldură…

Purta blugi peticiţi, cu şapte buzunare şi două prohaburi, o scurteică cu bărboşi imprimaţi pe spate, de cotcodăceau găinile prin mahala când îl vedeau, iar pe maiou – o frumuseţe de buhai se repezea spre toreadorul elegant cu sombrero… Mergea prin sat, ca un curcan zădărât de o cârpă roşie, cu pnvin importante, vajnice, de parcă s-ar fi temut să nu dea în gropi. Colegii de şcoală nu şi-au dat seama încotro bate consăteanul lor. Mai ales la început. De-1 întrebau: „Sunt probleme, Nichita?”, n-auzea. Era necesitate să-1 mai întrebe o dată… De-1 salutau ca mai înainte: „Noroc, Nichita!”, el tuşea m silă şi răspundea grozav de tot: „Bună ziua!”

Ca tânăr specialist ce se considera, muncea pentru autoritate, ştiind că va veni timpul când ea, autoritatea, va lucra pentru el. Lucruri banale, dar Nichita avea încredere în puterile sale şi nu stătea cu mâinile în şolduri. La intrarea în cabinetul lui, te întâmpina inscripţiaî „Accesul persoanelor neoficiale este interzis”.

Îmbrăcase pereţii cu poze de femei celebre, niţeluş despuiate. Pe birou o balerină de porţelan ţinea în mâna ridicată o tablă pe care era scris în limbile

oficiale ale ONU „Nu fumaţi!” Magnetofonul, legat cu difuzorul de pe acoperişul clubului, stătea în dreapta mesei. Când era în duşi buni, anunţa prin microfon ştirile sportive, alteori, de-1 frecventa muza, îşi recita poeziile. Se considera un poet viu, primul poet m sat. Crezul lui era că literatura este o chestie ce-1 face pe om să viseze lucruri mari, chiar având mijloace mici. La Moldova, în ultima vreme, cui nu-i lene se face poet cu multe cărţi publicate, dacă izbuteşti să ai pile… Şi el, deseori, noaptea mai ales, se visa călare pe un Pegas, zburând deasupra unei plaje. Unde şi te întorceai – portretul lui Nichita Ţurluiac de poet melancolic, elegiac… Nişte profesori chei, pleşcaţi pe de-a întregul, cu ochelari cenuşii, se plimbă mânaţi de orgoliu pe ţărmul mării. Discutând agitaţi faima lui Nichita…

Dacă şi se întâmpla să-i dea târcoale vreo criză de creaţie, nu se dădea bătut. Îşi punea costumul sportiv, încălţa adidaşii. Lumea dovedea să prăşească lanuri de păpuşoi, iar Nichita alerga într-o goană nebună, peste Lipăgău, spre Podiş, până la pădurea de la Stănica. Dus şi întors.

Sătenilor le plăceau antrenamentele asidue ale şefului focarului cultural, căci dânsul se dovedi a fi şi un fotbalist talentat, înnăscut. Fetele, admirându-ijocul, se dădeau în vânt după dânsul, strigându-i entuziasmate pe la colţuri de hudiţi:

— Dă-i cărbuni, Nichita! Bravo-o-o! Bravisimo! Unul din liderii sindicatelor locale, la o adunare a cotaşilor, a declarat cu toată seriozitatea, împungând cu degetul mic spre Nichita:

— Plânge „Zimbru” după tine, măiestre!

Şi cum să nu fie admirat, dacă a fost primul care a ştirbit tradiţiile „Butoiaşului”…

Ani la rând tagma Târsâneştilor nu primise pe nimeni în echipă, decât din neamul lor, consângeni adică. De la nepoţelul Gavrilaş şi finuţul Costică (vârful de atac), Pancrat (libero) şi terminând cu nănăşelul Ghiţă (portarul), toţi se ţineau scai, mai ales că la sfârşitul meciului, ca din minune cineva din liderii locali scociora de undeva o limită de fonduri băneşti pentru a face o sindrofâe grandioasă la marginea pădurii, la Chitca.

Toate au mers cum au mers până mai vara trecută, când formaţia locală s-a poticnit la ecuatorul întâietăţii raionale, pomenindu-se în dedesubtul clasamentului. Atunci, după intervenţia la ţanc şi dibace a primarului, Nichita îşi făcu loc (cu coatele) în „Butoiaş”.

Pe teren a apărut ca un vârtej. Purta pe chiloţi un „zece” (ca la Diego Maradona sau Pele), iar pe maiou îşi afişase cu litere de-o şchioapă numele:

„Nichita Ţurluiac”. Debutantul presta un joc spectaculos, rezultativ, orice ocazie de gol fiind fructificată. Cea mai mare laudă a obţinut-o prin golul victoriei asupra „Struguraşului” din Hirişeni, rivalul dintotdeauna al echipei lor.„Butoiaşul” s-a pomenit în cohorta liderilor! Evenimenl care a cutremurat din temelie opinia publică din împrejurimi. Din ziua ceea pe stadionul din Ineasca, scandat fără osteneală, numele şefului de club plutea în aer ca o turturică către apele Ciulucului, ajungând până hăt departe, la ferma de lapte marfă. De la o vreme se ivise printre admiratorii lui Nichita şi conducători ai echipelor prestigioase din capitala ţării, interesându-se cam cât ar valora un eventual transfer al fotbalistului cu numărul „zece” pe chiloţi. Dar Nichita nici nu dorea să ascuite sau să discute despre oferta vreunei achiziţii la fotbalul profesionist. Punctul lui de reper – în suflet – rămânea, totuşi, poezia.

Pe zi ce trecea în mintea lui se înfiripau gânduri tot mai nobile şi mai frumoase. Simţea chiar cum îi cresc aripile avântului şi ale inspiraţiei. Compusese o claie de stihuri. Ultimul său poem, de pildă, avea plasat în frunte un epigraf şocant, orientat împotriva unui lector ce-1 chinuise în examenele de absolvire la cursurile de iluminare culturală: „Te uitai atunci ca lupul unde-mi odihneam eu trupul.”

Lucrarea avea un deznodământ tragic. Sarea cămaşa de pe Nichita, în miezul nopţii, deasupra microfonului, citind cu mare vervă strofele din capul epilogului: „Fiţ-ar mutră-n puşcărie, Element burghez ce eşti!

Râu ar fi de tine, „Ştirliţ”, De-ai veni pe la Ineşti!”

Şi, vorba ceea: „Unde dai şi unde crapă.” Nu izbuti Nichita să-şi ia păhăruţul răgazului, că la uşa cabinetului auzi un lătrat strident de câine. Căţeaua lui Ghiţă Fâlfâitu, paznicul de la prisacă, hămăia turbată, iar proprietarul potăii, enervat la culme pe Nichita, răcni prin broasca uşii:

— Dacă nu ieşi pân-afară, mai bine fă-ţi harachirea! Şi Ghiţă izbi cu piciorul în uşă, uitaţi-vă, oameni buni, să nu pot închide un ochi noptiliţa întreagă din pricina lui…

— Moş Ghiţâ-ă! Sări fără sine Nichita. Daţi-vă seama! Intenţiile dumneavoastră constituie un caz de infracţiune cinică şi, conform articolului din codul penal… Mai bine, cât e lucru cu cinste, luaţi-vă coteieşul agresiv şi bateţi în retragere…

Paznicul, fiind megieş cu părinţii lui Nichita, era poate singurul care ştia că băiatul mai intenţionează să devină om al legii. Jurist! Deseori, mai pe înserate, îl zărea sub nucul din grădină cu un băţ vărgat în mână, mătăhăind

cu el energic, chipurile, dirijează circulaţia pietonilor pe stradă. Auzind împerecherea de cuvinte „cod penal”, el o lăsă mai moale, prinzând potaia de curmei. 'Te pui cu nichipercea?” se gândi el. Scuipă vârtos şi, pornind spre casă, strigă ctitorului cul-tural de la Ineasca:

— Băieţele! S-o ştii de la mine: de mai aud o dată nevoia asta de radiu, care nu mă lasă noaptea să mă odihnesc, îţi beau sângele! Hai, Braun, acasă, las' c-oi vorbi eu cu tat-su…

A fost Ghiţă, a vorbit, numai că părmţii lui Nichita 1-au probozit că nu înţelege progresul culturii în mediul nostru ru-ral, al cărui promotor e feciorașul lor şi, în genere, i-au dat de înţeles să fie mai precaut şi mai atent cu valul de gusturi moderne ale generaţiei tinere…

Nichita, simţind astfel sprijin şi putere în sine, hotărî să nu se abată nici în ruptul capului de pe calea iluminării. Îşi înjghebă o bibliotecă şi, în scurtă vreme, toate cărţile mai întrebate despre dragoste numai la el le puteai găsi. Se plimba pe lângă „Luminiţa” satului, cu o carte subsuoară, dornic s-o schimbe – să fie tot despre amor, dar mai frumoasă la copertă. Era moda cărţilor necitite, dar tendinţa de a le colecta cât mai multe.

A mai vrut Nichita să organizeze la club un ansamblu vo-cal-instrumental, chiar alcătuise cu propriile-i puteri cântecul, care trebuia să fie „marca” formaţiei, „Daţi-mi voie să vă… Vânez”, însă Mircea Căruntu, invidios, nevoie mare, boicotă propunerea şefului de club, când acesta propusese ca ansamblul să fie numit „Procurorii”, şi toate s-au dus de râpă. Nichita însă nu cedă, căci pe tărâmul culturii mai rămân atâtea de făcut!

În sat sosi toamna aurie şi, o dată cu ea, numai cum se lasa amurgul, peste Ineasca, de pe acoperişul clubului, începeau să se reverse melodii selectate de pe toate meridianele globului. Inimosul ctitor al culturii considera că ar fi fost păcat să nu comenteze arta la microfon: „Stimată mătuşa Litică, drept recompensă pentru munca plină de abnegaţie pe lanurile mănoase ale satului, noi, generaţia mai tânără, vă oferim un cadou muzical: Simfonia a patruzecea si-bemol major, de Motzart”.

Cum trebăluia prin ogradă, mătuşa începu să lăcrimeze de bucurie. N-a mai crezut ea ca la bătrâneţe să se găsească cineva să-i pomenească de bine numele… „Pricochi Taran a fost găbjit aseară cu-n ţuhal de urluială. Pentru domnul Taran, se adresa Nichita prevenitor prin difuzor, transmitem cântecul: „Doamne, ocroteşte-i pe români!„ Muzica, Păunescu Adrian!”

Pricochi ascultă, icnind înăduşit m pumn, şi mai să intre în pământ de ruşine.

Dar… După cum Ciulucul îşi are sfârşitul în Răut, după cum soarele răsare ca să apună, aşa şi lui Ţurluiac al nostru îi veni sorocul să eclipseze de pe „ecranul” satului. Ineasca se făcea a nu-1 înţelege. Lucru ştiut: dacă începe să nu-ţi meargă în viaţă, ia-ţi lumea-n cap şi fugi, cât nu-i târziu, să nu ştie nimeni încotro ai dispărut. Le poţi lua pe toate de la început, numai, de data asta, în altă parte. Şi, colac peste pupăză: în meciul final la cupa raională „Butoiaşul” ceda la limita m faţa „Struguraşului”. Nichita a jucat formidabil, dar Târsâneştii îi boicotase întreg meciul, fără a-i permite să realizeze vreun moment de atac. Lar pe deasupra, în cursa unui dribling căzu cât era de lung, într-o baligă de bovină, nimerita pe gazon, apoi se ridică şi alergă ca bătut de cahlă, cu nişte litere abia desluşite pe spate: „NIA… ŢUIA.”

Fortuna i-a întors haina pe dos. De necaz, şi-a vândut cămaşa cu toreadorul desenat pe ea unui muzicant din Chiştelniţa, cumpărându-şi în loc o chitară…

A doua zi, înainte de răsăritul soarelui, fără a da clubul în primire, Nichita lăsă următorul anunţ pe uşa cabinetului: „Am plecat în haiducie”. Şi părăsi satul. Plecă scârbit, migrând la oraş.

Timpul nu stă pe loc. Şef de club a fost numit în cele din urmă, Mircea Căruntu. La o lună, în sat a luat fiinţă un teatru popular. Acum, la sărbători, Ineasca se îmbracă în cele mai frumoase haine şi nu e lume mai veselă ca oamenii din părţile noastre.

Despre Nichita veneau nişte zvonuri, cum că a devenit artist şi se plimbă cu „trupul” prin ţară şi peste hotarele ei.

Numai Ghiţă Fâlfâitul regretă că Nichita Ţurluiac a părăsit satul şi. S-a dus să lucreze procuror „pi tăt” Chişinăul.

Dar s-a întâmplat odată că cineva din săteni venind la capitală, s-a plimbat cu troilebusul. A uitat să perforeze tichetul la compostor. Şi-atunci, prin oglinda retrovizorului din cabina şoferului, îi ţinti ochii unui tânăr, care tot atunci, cu o eleganţă afişată, luă microfonul şi preveni călătorii cu glasul atât de cunoscut:

— Stimaţi orăşeni, nu uitaţi să dezverginaţi tichetele la timp! Obrazul este cel mai sigul controlor!

Era Nichita.

DĂ-I PINTENI, NICHITA.

După multe peregrinări la oraş, făcându-şi tot atâţia prieteni câţi şi duşmani, Nichita Ţurluiac s-a reîntors la Ineasca. Ca să se pregătească de

examene la drept şi, poate-poate, să se însoare. Clipa marilor încercări de la universitate era încă departe şi până atunci, el se luă în bedreag cu vărul Valentin, mai mare ca el cu vreo cinci ani şi flăcău tomnatic, cum sunt mulţi pe la IneascA. Li ajuta să împartă buteliile cu butan-propan sătenilor.

— Dă-i pinteni, Nichita! Îi zise vărul în prima zi de lucru. Fraza îi plăcu băiatului şi de-atunci încolo încerca să nu scape nici un moment important în viaţă.

Gazul era deficitar şi primele pe listă erau femeile gravide, mamele singure şi participanţii la războiul cu Hitler. Abia după ce toţi aceştia erau asiguraţi, ceea ce nu se întâmpla niciodată, verişorii cu tractorul puteau să mai poposească pe la berăria lui Ţalic din centrul satului.

Într-o zi când văpaia verii pârjolea tot ce era verde, la Ineasca, tractorul cu remorcă fu stopat în loc de Domnica Zăludache, femeiuşcă uscăţivă, cu ceas pe mână, care începu să-i mitralieze cu rafale de vorbe deocheate:

— Nu mă feresc din drum pân' nu-mi daţi o butelie… Raionul are grijă de noi. Şi pentru confirmare se răsproţăpi înaintea lor, adăugând cu o siguranţă hotărâtă: Să ştiu că vă crapă beşica udului, că nu mă feresc…

Cu Domnica Zăludache, aşijderi ca orice femeie nesatisfăcută la Ineasca, poţi stârni un război mondial. Rudele lui Agache Feştilă, care-i era dator cu nişte bani şi care decedă fără să o preîntâmpine, au întors mortul de la poarta ţintirimului îndărăt. Până când n-au pus mână de la mână de s-a achitat, defunctul n-a fost predat humei.

— Du-te acasă şi aşteaptă, încercă Valentin s-o i-a cu blândeţe…

— 0 pleaşă, ţipă deocheat Domnica. Vă ştiu eu… Şalvirilor. Am să merg împreună şi-o să-mi daţi butelia…

— Unde să te luăm?

— În remorcă, pe butelii, îngădui nervos femeia.

— Nu permite tehnica securităţii. Vrei să buhneascâ vreo butelie. Dar văzând ochii încruntaţi ai Domnicăi şi picioarele-i proţăpite în faţa tractorului, Valentin se ogoi zicând: Ca să n-avem neplăceri, urcă-te pe butelii, dar îmbraca antigazul pe fată.

— Şi-oi îmbraca, se burzului nevasta, smucind din mâinile tractoristului antigazul. Scufundându-şi faţa în el, arata ca o elefantiţă. Tot atunci se căţără ca o felină în remorcă, pe stogul de butelii.

Tractorul se smuci din loc şi pe arşiţa toridă cutreieră cu Domnica cocoţată pe vârful piramidei tot satul. Sătenii, trecând pe uliţe, căscau gurile ca strămoşii noştri la urs, când ţiganii veneau cu circul ambulant. Văzând că

femeia suporta cu stoi-cism zăpuşeala, Valentin, în cele din urmă, opri tractorul în dreptul berăriei lui Ţalic… In vreme ce verişorii se răcoreau la umbra nucului, chinul Domnicâi trecu peste paharul nădufului. Aruncă cât colo trompa antigazului, luându-i la haimana chiar în pragul bufetului:

— Armăsarilor! Porcani împuţiţi… Să mă ista eu în gazul vostru. Am să plătesc slujbe la rabinul din Puţuleuca de-o să mergeţi afară sânge şi patroane. Să ştiţi cum să vă bateţi joc de nărod…

Martor conflictului trebui să fie tocmai Micluşa Lipovanul, pictorul avangardist din sat, care vara trecută, pentru că nu-1 asigurase la vreme cu cotă de pământ, făcu greva foamei în faţa primăriei. 0 lună întreagă Micluşa fu asistat de-o grupă de medici, iar Valentin 1-a salvat de la moarte… Cu tractorul. El a adus la faţa locului o cisternă cu apă călduţă, pentru a i se face clistire la vreme… Până la urmă, răzvrătitul avangardist şi-a obţinut cota funciară şi de-atunci el constituie ochiul supraveghetor al dreptăţii la Ineasca. Verişorii, după dojana ce le-o ţinu Micluşa, trebuiră să ia în seama chemarea la re-spect, ca să-i ducă Domnicăi butelia mult râvnită.

Nu considerau verişorii că au făcut vreo gafă. Viaţa pentru ei deveni interesantă prin observaţiile active efectuate dintr-o parte. 'Trebuie să te dedici umorului, astfel viaţa e cu mult mai interesantă, îl învăţa Valentin, apoi striga să răsune Lipâgăul: Dă-i pinteni, Nichita!”

Mâncau bine pe la stăpânii buteliilor şi dormeau haiduceşte sub tufele de poamă căpşună, din grădina lui Nichita, unde se şi mai pregăteau de examene, aci asaltând cărţile, aci urmărind viaţa mahalei, oamenii ei. Vorba e că Micluşa dobândise de la un comunist descurcăreţ de la Ghermăneşti un ţap de prăsilă, zvonind peste tot că e de Angora, bun de sămânţă. Oamenii dornici de bişniţă cu lână de calitate prin Turcia şi Polonia, se dădeau în vânt după sămânţa de capre de soi. Micluşa, profitând de ocazie, stabili chiar şi o taxă pentru un seans de împerechere: zece „leoparzi” (aşa poreclise el valuta naţională). El abandonase pictura şi atâta auzeai în ograda lui, în ocol:

— Djulibars, avânte.

Patrupedul iubit îşi făcea misiunea plin de conştiinciozitate, sub supravegherea stăpânului, care la sfârşit aplauda frenetic. Lar la urmă incasa solda, cunoscută şi acceptată de întreaga împrejurime din lunca Ciulucului.

Şi poate nu se întâmpla nimic deosebit, dacă luptătorul de ieri pentru echitatea socială nu mai făcea abuz şi din asta. Patrupedul de Angora nu

putea acoperi ofertele, iar caprele veneau la ţap cu duiumul. Oricât Micluşa nu-şi îmbărbăta dobitocul – Djulibars, atacă!

— Combustibil nu-i ajungea. Şi ce credeţi că s-a întâmplat? Ex-grevistul se închidea în coteţul ocolului şi, izolat, boronea cu o măturiţă de dracilă spatele căpriţei, chipurile, a fost chinuită de copitele lui Djulibars. Obţinea astfel „leoparzii" săi iliciţi, capra rămânând însă stearpă, iarposesorul ei… Cu buza umflată. Când oropsitul popor îl năvăli revoltat peste o habă de vreme, Micluşa încercă a se justifica, chipurile, nu s-a ţinut sămânţa, promiţând să le mai treacă o dată pe bietele pătimaşe prin „cabinetul" lui Djulibars pe gratis. Aici Valentin şi Nichita nu mai scăpară ocazia şi-1 ameninţară cu răchetul.

— Păi, nu vedeţi ce vremuri trăim? Se sperie el de-a binelea. Arta e pe brânci, statul nu dă nici un leopard pentru ameliorarea ei, iar Djulibars salvează frumuseţea de care are nevoie popo-rul… Cu ajutorul lui'mă hrănesc şi eu, şi satul are lapte şi carne de ied. Dacă vând tablourile mele la SOTBI, achit toate… Caprele sterpe.

Şi ca să se dezbaiere de orice conflict, Micluşa descântă ţapul cu agheasmă şi-1 vându la Căpreşti, pe un preţ solid, niştor ţigani din Soroca.

Verii, însă, rămâneau şi mai departe observatorii activi ai satului. De examene se pregăteau ca motanul pentru nuntă, încât atunci când veni vremea, cum s-au dus aşa şi au venit de la oraş. Căutau compătimire la fiecare cine-i întreba, cercând a se îndreptăţi.

— Nu-i dreptate pe faţa pământului, nu-i, se tânguia Valentin.

Nichita era şi mai drastic în concluziile sale.

— Dacă aveam un butonaş sub masă, aruncam în aer pocitania ceea de examinator, care stă^a în. Faţa noastră, molfăia jambon cu mămăligă prăjită şi ne întreba nişte lucruri despre care nici la carte nu scrie…

— La chimie m-a pus să scriu la tabla „H", iar eu am scris aşa cum s-a auzit cuvântul „Gaş". Parcă nu e totuna? Întreba obijduit Valentin, căutând consolare în privirile camarazilor.

Dar cum lumea astăzi nu e prea sentimentală, degrabă tânguirile lor nu mai mişcau pe nimeni şi verişorii continuau să lucreze împreună, rămânând martorii capriciilor şi năzdră-vâmilor sătenilor.

— Dă-i pinteni, Nichita, strigă Valentin, apăsând pe acce-lerator. Şi Nichita se făcea atent la viaţă şi… la alte peripeţii… Peste sat veni timpul când toată lumea cumpără, vinde şi nimeni nu se interesează ce se face peste pâriaz. In vecmatatea verişorilor, trăieşte lon al lui Manolache, căruia,

Dumnezeu i-a ajutat, să se însoare a şaptea oară cu o femeie ingenioasă, ce porni să-1 înveţe chiar din primele zile cum are loc trecerea de la socialism la capitalism. Băbătia îşi croi un drum stabil între casă şi bişniţăria din Puţuleuca, „măritând”, cum zicea ea, toate vechiturile din vistieria soţului, aduse cândva ca trofeie din Germania la sfârşitul războiului. Apoi dânsa târgui vinul ce-i mai rămăsese în poloboace, îmbărbătându-1 pe moşneag că pe banii câştigaţi se vor duce la vară la odihnă, pe nisipurile Tatarbunarului…

Când baba rumenită, sulemenită şi bine hrănită nu mai avu mărfuri la îndemână, se făcu, în văzul Ineascăi, vânzătoare de cârnaţ. Propunea trecătorilor de la Malul Galben marfă delicată şi aromată. Nimeni nici să priceapă de unde lua carne pentru asemenea industrie, până când într-o după-amiază satul nu fu zguduit de o împuşcătură. In ograda lui Manolache baba, albă ca varul, stătea îngenuncheată cu mâinile împreunate la piept, înduplecându-şi soţul ce ţinea m cumpene ţeava armei fumegând:

— Lonel, loane, mărogel, se ruga ea speriată făcând temenele.

— La-o la trap spre baştină, de uită aceste meleaguri, striga moşul. De nu, fac râşniţă din şoldurile tale. Mută, polonicul lui tat-o…

Văzând puşca îndreptată iar spre sânii ei enormi, baba, adunându-şi în mâini poalele rochiei largi, ţipă, apoi adoptă viteza antilopei saiga, urcă dintr-odată dealul Lipăgăului, unde, asudată şi gâfâind greu, în văzul întregului sat, se opri. De-acolo, pentru orice eventualitate, mai chibzui să-şi strige soţul înfuriat:

— Măi loane, poate te răzgândeşti, ai?

În loc de răspuns, moşul ochi şi trase două focuri spre movila de carne mişcătoare din vârful medeanului. Baba prinse câteva boabe de mazăre în poale, mai ţipă o dată muiereşte şi, lăsând colbul în urma ei să se răsfeţe, dispăru după salcâmii de-acolo o dată şi pentru totdeauna. Satul nu avu când să-1 condamne pe moşneag. Mai ales că faptele babei le adulmecară tot Nichita cu Valentin. Descoperiră că de când Manolacheoaia începu s-o dea cu cârnaţul pe la Puţuleuca şi malul Galben, toate mâţele şi câinii Ineascăi dispăreau pe apa sâmbetei… Aflând aceasta de la flăcăi, moş lon nu putu să nu-şi amintească de arma cu care a umblat ani în şir la vânătoare. De-atunci pierdu cheful să se mai căsătorească. Cu toate acestea, la veselii dansa, săltând prin horă ca un holteieş, şi Nichita odată-1 ischiti de n-are cumva o lumânare în buzunarul vestonului, ca în caz de nevoie să aibă cu ce-1 veghea la o eventuală trecere în lumea celor drepţi. Om mai hotărât şi

prevăzător ca el la Ineasca nu e. El fu unicul care dete cel mai preţios sfat lui Gică Vatamanu, suferind de când era de obezitate. Dacă se adresă lui Manolache cum s-o facă mai pe slăbănogul, acesta clipi şiret din ochi:

— Să flămânzeşti ca şi Micluşa la grevă şi să sapi la canal mâncând numai moare de curechi. Dieta asta te face vână la toate…

Din acea zi Gică lăsă tractorul, începând să se ocupe de gospodărie. Zidi beci, poetica şi ca să aibă un ban în casă îşi cumpără o dobă. Să fii muzicant la Ineasca e mare lucru. Mai ales era venerată orchestra la înmormântare, solicitată la Teleneşti, la Băneşti (unde se mănâncă covrig cu mălai), la Mihalaşa şi Leuşeni, peste tot unde cuiva îi venea de cântat prohodul. Şi cum Gică nu prea avea auz muzical, toată mahalaua, de când îşi procurase doba, era cuprinsă de nesomn. Cum numai se lăsa amurgul, se ducea în casa mare şi începeau repetiţiile. La început măhălenii credeau că el bate podele. Până cineva il ispiti şi el răspunse sincer, ca un înger:

— Laca şi noaptea visez notele. Dacă nu mă scol şi nu le bat oleacă, parcă nu-mi ajunge ceva. Numai aşa pot să mai slăbesc…

— Dă-i pmtem, băiete, îl îndemnau verişorii în locul mahalei.

Vatamanu s-a zbătut până când Mihai Curjos 1-a inclus în orchestră. Dar chiar din debut, la o ceremonie funerară, în loc să ţină ritmul „huralului”, începu să bată doba zăluţeşte, în ritm de „bulgărească”, făcând de râs onoarea muzicanţilor. Fu exclus din compania lui Curjos şi de-atunci totul porni să-i meargă anapoda. Când soţia născu, el se chercheli şi striga la oficialităţi că doreşte să-şi numească fiică-sa Strulea. Şi se tot zborşea cu vocea lui de artizan cât îl ţineau bojocii:

— Fa, cine a făcut casa, beciul şi saraiul ista? Fără a aştepta răspunsul tot, el tropăia cu picioarele în duşumea: Eu, fa-a, eu.

Soţia crezu că 1-a deocheat cineva, duse un sac de tărâţe la Marina ţiganca de-1 descântă cu păr de câine şi de-atunci Gică se împacă mai binişor cu consoarta. De câte ori se întâlnea cu Nichita, îi răspundea:

— De ce nu mai cânt la dobă? Păi, am înţeles că nu-i frumos. Toată lumea la mort plânge, iar eu, un nebun, trebuie să cânt.

Şi dacă pe Vatamanu Nichita îl înţelegea, apoi pe Nicolae Ţuhup, vecinul din fundul grădinii lor, nu prea. Abia de-i crescuse puf pe la nas că-şi aduse mireasă acasă, la mama şi tata.

— Mă însor, ţâţâi, trânti el hotărât.

— Eşti încă mititel, măi. Se străduia părintele să-i stăvilească patimile înflăcărate ale feciorașului.

— Invaţă-1 pe tâta copiilor matale, reproşa Nicolae. Dacă îmi stncaţi msuratoarea, daram soba cu picioarele…

Dar după nuntă Nicolae deveni băiat de treabă. Atât doar că rămăsese certat cu toate rubedeniile, numai ca să-şi păstreze căminul de familie. Poate de aceea nu se prea ducea în sat pe la nunţi şi cumetrii, deşi atât lui, cât şi nevestei tare le mai plăcea să se veselească în petreceri. Au găsit şi ei consolare. Stăteau amândoi pe prispă şi ascultau cum din mijlocul satului venea în valuri muzica de nuntă. Apoi se ridicau, prin pocloane adânci se invitau unul pe altul şi porneau prin toată ograda să înjghebe dansuri de societate.

Dragostea e ca fasolea din căldare: cu cât adaugi apă, cu atât se umflă mai tare. Vorba cântecului: „Numai puişor şi pui, el e-al meu şi eu-s a lui…”

Uneori se duceau la părinţii lui Nichita, şi atunci flăcăul trebuia să asculte laudele proaspătului însurăţel cu vreo zece ani mai tânăr:

— Eu, când mă întâlneam cu actuala mea soţie, eram cuprins de tremurici sufleteşti şi ziceam în mine: „Doamne, fă s-o iau pe Eleonora… „

Dar nici Eleonora nu se dădea bătută:

— Lar eu, când ibovniceam cu Nicolae, făceam rugăciuni înaintea fiecărei întâlniri: „Da, doamne, să mă ceară Ţuhup al meu m casmcie…

Mărturisirile tinerilor îl răzbiră pe Nichita. Se lăsă păgubaş dejundica şi-şi puse băsăul ca sa găsească aleasa mimn. Beara se abătea pe la fete. Până în amurg pregătea în ogradă, la cuptoraş, cele necesare pentru un borş cu sfecla roşie, mâncarea lui preferată. Apoi chema duduile respectate ale satului, încercându-le care cum poate bucătări, dar niciuna n-a putut susţine concursul. Şi el conchise că fericirea trebuie căutată în altă parte. II lepădă pe Valentin în plină zi, tocmai când se defectă tractorul şi plecă la un prieten, la Bălţi.

Toamna târziu, când Ineasca sfârşea culesul şi răvacul fierbea în butoaie, Nichita se întoarse cu mireasa în sat. 0 fetişcană iute ca piperul, care practica aerobica. In fiecare dimineaţă, în costum de baie, făcea antrenamente în ogradă la Nichita şi toată mahalaua se trezi încântată că nora lui Gheorghe Ţurluiac poate sta cu picioarele în sus ca ţăpoiul, da poate şi să le răşchire pe linie dreaptă, cum nu s-a mai văzut la Ineasca.

Una din măhălence, Ileana lui Vasile Fotea, mai avană de ambâţ, încă destul de tânără şi ea, dar rotunjind peste o sută de kilograme la cantar, ca sa slăbească, îşi baga m cap ca ar putea şi ea să înveţe a ţine picioarele linie. Urmări vreo câteva dimineţi nora lui moş Gheorghe Ţuruiac, întârziind

chiar şi cu mulsul vacii, până crezu că a prins secretul figurii. Şi într-o bună zi, pe la miezul nopţii, când toţi ai casei adormiră, ieşi în grădiniţă şi, sprijinindu-se de gărducean, desfăcu cât putu picioarele şi se lăsă din putere, aşa cum văzuse că face nora mahalagiului. Sub greutatea sutei de kilograme, picioarele se desfăcură, dar tot atunci, străpunsă până la creier de un junghi mai straşnic decât la naştere, Ileana leşină. Îşi reveni cam peste o oră, oftând lung şi anevoie, amorţită de reveneala dinspre zori, cu bărbatul chinuindu-se să o ridice. Vreo trei zile nu-şi putu aduna picioarele la loc, încât Vasile fu pornit să-i ceară socoteală lui Nichita pentru paguba ce aduse, chipurile, sănătăţii neveste-şi şi liniştii din familie…

Viaţa la Ineasca îşi urma cursul ei. Oamenii – fie la noi, fie la Bucureşti – se laudă, se ceartă, se împacă, se beţivănesc, dacă-şi dau slăbiciune gâtului, şi o iau la goană dacă trebuie în căutarea fericirii, s-ajungă un tren plecat din gară. Nichita uită degrabă ciracii de la oraş, îl lăsă pe Valentin să se războiască cu Domnica Zăludache şi cu pensionarii, iar pe zăluzii satului – în plata lui Dumnezeu. Şi doar când zămislea un gând mai vrednic – o cumetrie sau o casă nouă – îşi proţăpea vârtos picioarele pe glie şi-şi şoptea în sinea sa:

— Dă-i pinteni, Nichita!

TAVERNĂ.

Aproape de miezul nopţii sindrofia luase amploare. În izul apăsător de alcool, în fumăraia deasă-numai vorbe şi frânturi de cântece. Muşterii ajunseră la gradul de beţie când toţi vorbesc şi nimeni nu ascultă. Dacă stăteai gânditor într-un colţ de sală, puteai auzi:

— Am trăit toată viaţa cum mi-a plăcut. Cu multe femei şi soacre. Nu mă mai interesează ce-o să se petreacă după mine, când mă vor duce cu picioarele înainte la ţântirim şi apoi, peste hoitul meu gropaşii vor trânti trei tone de pământ.

— Trăim într-o societate oarbă, când toată lumea e guristă şi nimeni nu vrea să fie. Urechist! Nimeni nu ia în seamă vorbele pronunţate cu atâta zel de bărbaţii de-aici, iar chelnerul atâta apucă – să le execute comenzile, tot turnându-le în pahare.

— Toţi se vaicără că se trăieşte rău. Nu-i adevărat; se papă, se bea ca înainte, dar. Cu frică pentru ziua de mâine!

— Am ajuns la vârsta când încetişor, câte unul, o să înceapă a ne duce cu sandalele-nainte la cimitir. Un vecin de-al meu, businessman, are deja comandat cimitirul său, privat! E bogat, cu chiag! A mai cumpărat un hectar

de păşune aparte. Vrea să se simtă şi pe lumea cealaltă aparte, cu bogaţii! Deşi el nu ştie că pe mormântul lui, ca pe celelalte, obişnuit noapte se vor pişa câinii.

— Aseară am bătut cu pumnul în masă şi i-am declarat consoartei: Ori eu, ori soacra! Că de nu, am armă, mitralieră. O invit la marginea satului şi în faţa ei, trag prima împuşcătură în văzduh. Şi dacă nu o croieşte de fugă, adică nu se sperie, ochesc în ea.

— La traiul care-am ajuns s-avem lumânări pregătite de-a gata. Mai ales să dovedim să le aprindem la vreme!

— Ce minune de popor sunt vecinii mei evrei! Cât de frumos şi iscusit se pot ei lăuda unul pe altul! Numai pentru asta trebuiesc stimaţi. Mai ales că au şi un premiu de prestigiu, al lor, naţional, care se numeşte. Nobel!

— Amice, ai frică să nu te-audă! Eşti talent şi geniu local, dar dac-o să te pronunţi prea dur despre ei, geniu de însemnătate locală vei rămânea. Fii prudent cu femeile, mai ales!

— Tremur de frică, dar aşa e firea mea. Nu pot să ţin gura închisă. Dacă tac prea mult – buhnesc!

— Un păcat e televiziunea română… Ei se complac în filme străine, muzică engleză şi au uitat că mai au şi limbă maternă. La modă sunt banii ţiganilor, turcilor şi curvele basarabene, venite dinspre Rusia. Lată ce este televiziunea română după revoluţia lui Ceauşescu… Jos totul şi sus… N-ai ce ridica!

— Tot ce glăsuieşti sunt minciuni! Ei acolo vorbesc ca amencanii, se comporta ca americann, lar daca ar şti ca sunt acoperiţi cu dolari… Se vor preface în negri americani! Ts-s! Taci să nu ne audă securitatea noastră naţională!

— Aşa-i româ-nu-1, când se veseleşte-e-e…”

— Gata, s-a zis cu limba lor de stat! Economia e a noastră, a ruşilor. In mâinile noastre e pâinea şi cuţitul moldovenilor…

— Trăiască naţia şi… Sus cu ea!

— E slut de mine, amice… Aseară mi-am uitat femeia în troleibuz…

— Dragul meu, de-ai şti dumneata câtă artă şi literatură se face la noi în stare de ebrietate! Lată de ce criticii nici la trezie nu pot să scrie un rând despre ea. Nu li se plăteşte şi, dacă au pântece mare, trebuie găluşte şi multă, multă băutură. Acolo în pântece se nasc vorbele lor şi laudele multe, pe zacaz! Lăutori de cuvinte pot face criticii noştri.

— Consoarta, aseară, întâmpinându-mă cu citorul în prag, m-a săltat de guleraş şi mi-a colindat: „Netrebnicule, măgarule, curvarule, impotentule, neostoitule, şmecherule, beţivanule, bătrânciosule, urâciosule, buhaiule, fustangiule, palavragiule, berbecuţule, vulturaşule, şoimuleţule, dragule, iubitule!”Am o soţie de platină!

„Aşa-mi vine câteodată să mă bat cu ea de piatră.

Dar când stau şi mă gândesc tot cu dânsa mă hrănesc…”

— Popa ista urla aşa de tare că ne-astupă pe toţi. Hai să-1 bocănim, fraţilor, ca doar nu suntem în biserică…

— Dacă lumea va încerca vreodată să-şi exprime nemul-ţumirea prin tăcere, apoi să ştiţi că viaţa-n ţara noastră va muri. Să nu lăsăm ca poporul nostru să piară din senin…

— Apostolul nostru de la Moscova e puternic! Genial! Lar noi îi dăm cu piciorul… El e maladeţ! Nu citeşte în ultima vreme nici o gazetă. El, în caz de eşec aicea, are unde s-ascunde acolo. S-au deprins demult cu frigurile şi ruşii. S-a deprins şi-aici, când vede prosoapele noastre aşternute sub colaci voievodali… Ca să vezi hâtrenie! Spui ceva şi fugi, apoi după ce ai fugit, revii, lar spui şi lar fugi…

— Trăiască mintea moldovanului cea de pe urmă! Unul la zero pentru fotbaliştii de la „Tiligul”! Oamenii noştri la Chişinău sau la Paris, la New York sunt gata să ne prezinte… Rânza! Aşa ne este feleşagul: cu cât îi este mai rău vecinului, cu-atât mai bine nouă!

— Noi, care până la urma totuna o să biruim!

— In ţara noastră nu poţi fi ocrotit decât numai după ce eştibătut. Poliţiei, organelor de drept, le trebuiesc fapte, probe, dovezi, amprente pe fată. Mai întâi primeşte, domnule sau doamno, o bătâiuşcă, să nu te poţi hrăni vreo lună-două, apoi procuratura te va lua în seamă.

— Mai ales când începe campania preelectorală şi în prag apar „Sfinţi părinţi de la mânăstire…” ca să-ţi demonstreze că cutare pretendent e fidel. Nu mai ţine nici cu ruşii, nici cu românii, şi s-a oprit de furat din ajutoarele de binefacere venite de peste hotare.

— Foaie verde, lobodă, hai bărbaţi că-i sloboda…”

— Aşa-i viaţa, aşa-i piaţa, aşa-i ţaţa!”

— Plec iar la soţie. N-ai putea să-mi spui ce-ar trebui să fac pentru a lichida mirosul de usturoi? Ea mă trimite să dorm până-n zori în şură, apoi dimineaţa, după ce-mi spăl dinţii cu „Colgate”, mă trimite la serviciu… Laca s-au obrăznicit ţoapele! N-am nici o vină că-mi place usturoiul, iar

dacă mă împuţesc niţel, ea totuna trebuie să mă iubească. Nu-i aşa, frăţâne? Numai centura de marinar le mai poate învăţa minte pe muieri! Dar marea ne-au luat-o ucrainenii şi catarame de marinar în Moldova n-au de unde să fie. Aţi înţeles politica?

— Am horăit noaptea trecută, iar femeia mea m-a alungat de lângă ea, să dorm în iatac. Eu îi spun o dată şi de-o mie de ori că horăitul nu este o boală…

— Opriţi căldura, fraţilor! În oraşul nostru s-au plodit o mulţime de escroci şi aş vrea să le public pozele la ziar, dar printre ei sunt mulţi oameni de stat, judecători, poliţişti, pe care-i arată zilnic la televizor şi… Am întârziat…

— Înainte de a acosta soţi, eu… Am fost nevoit să dorm cu ea în ascensor, iar acolo nu ştiu cine-a pus un divan. Laca lume obraznică!

— Da-i slută muierea ca o cioroaică… Nici nu ştiu pe cine să mulţumesc, nici nu ştiu pe cine să… bat. Aşa am o poftă să pup pe cineva străin acum! Fraţilor, ador virginele şi nicidecum perforatele. Că nu-s tichete de troleibuz!

— Fii cuminte şi nu te repezi la portretul de pe perete. E proaspăt ales. E cu ochelari, deştept. Lar securitatea ţi-a da un pupat, că n-o să-1 poţi duce.

— Fraţilor! S-a stins lumina!

— Acum se pot arunca grenade!

Se mijea de ziuă. Dinspre stradă se auzeau tot mai frecvent troleibuzele. Numai şoferii, care-şi aşteptară toată noaptea patronii, dormitând m maşinile luxoase, ieşiră acum într-un cerc al lor şi, mai întinzându-şi ciolanele de lene şi oboseală, să le pocnească mădularele, aprinseră ţigările…

VOIEVODUL ARE GRIJĂ DE NOI (IX)

Viaţa moşiei musteşte, e în fierbere, în clocot. Scrutin după sufragiu, gaşcă după gaşcă urlă, trâmbiţează din surle, dorindu-se cu orice preţ. Găibăraţi la treucă, la târlă. Pleacă în hăul istoriei Pekea Piatră Licurici Balalaiecinicul zâmbăreţ care mugea şi s-a huştiulit în tronul naţiunii Vovka Buliharin de Mauzoleu, hâtru. De rage. Buna ziua noapte! Minunea s-a petrecut! Principala profesie care au însuşit-o de minune holopii moldoveni e să fii. Prost. Nu mai este Pekea să ne vârfuiască! Suntem fericiţi că în frumtea holopilor de noi stă Vovca Buliharin, care în viaţa lui nu a citit nici o carte românească! El e soarle răsare al naţiunii. Chip lui pătrat şi brumăriu insuflă încredere, mai ales că e în cârdăşie cu Vova ţiganul de la Orhei, care numai

moschiceşte ştie a vorghi. Vovka Buliharin ne va aduce o viaţă bună, promite că n-o să ne belească, nici belciugească! Promite a deveni un voievod cu adevărat autohton necastrat de ouăle patriotice. Curaj, confraţilor holopi! Unul ne-o beleşte, altul ne-o zâmbeşte, toţi ne promit şi ne doresc binele, ca deocamdată să rămânem crăcănaţi în faţa propriului destin.

Vovka Buliharin nu doreşte să ne bădărănească. Ne urmăreşte prin ochiană, întărtat de prinţişorul, cu vreo trei uzinele de zahăr la nordul friguros al Ţării de sus şi, bate cu toiagul în alfaltul fertil după secetă, şi vociferează de pe dealul Durleştiului, imaginându-şi că se află pe blindatul „Aurora”:

— Am luat puterea tati şi nu-mi clădiţi macaroane pi. Uşi! Kapeţ! Ochii lui secaţi, reci ne priveşte prin ceaţă, dorindu-ne prosperarea, dar se zguduie, auzind la urechea lui:„Cucurigu, boieri mari, da-ţi punguţa cu doi bani!”

La asemenea întorsătură de situaţie, el îşi continuă logosul: Ce fel de punguţă, ce fel de bani, dacă lipciofleandura mea de băiet e acolo?! Da o pleşă nu vreţi? Ştiţi ce-I aceea pleaşă? Pot să vă spun pi moldoveneşti. De la Cremlin a plecat Buric Rachiu Ursălăul şi a venit Budăieşul Trântaciul. Acesta are să ne facă dreptate. Să vedeţi dacă nu îmi va da medalie pentru ce-o să vă fac. Eu vă spun pi moldovneşti. Nicidecum pi româneşti. De unde s-au luat românii iştea pe capul nostru? Hospodi! Eu nu pot să vă fac nimica ghini dacă cei de eri au părăsit distanţa. Sunt impotent şi eu oleacă la făcutul ghinelui… Ponimaieşi?

Da, stimată holopime, au părăsit distanţa figurile de ceară ale istoriei Sulănare Gurgui Ghebuţovici, Zamfirache Bârghidău Andreli, Michea Ţopan etc. E pus în rânduri de cutiuţe Boldei Cotei de la Cobaie, cu tăt cu fumei, Babacul a oprit răncăluindu-se a supărare ceasulSpectaculos a părăsit tabăra de izgoi Andruşa Curbă Anu. Acuma e în halat vărgat nou, se v-a ascunde prin vizuina a vreunei organizaţii de binefacere. De unii mâncăi ai neamului, îmi pare rău că vor să plece. Cu dânşii am lucrat, cu dânşii am furat şi-acuma uite-I pleacă, pentru că îi lasă la putere pe feciorii şi nepoţii lor. Se stinge ecranul cu Michea Ţopan, plecat cu cireada la 380 de grade, ca să împerecheze vitele cu buhaiul satului. Andruşca Curbă Anu grămăticul, care a ţipat de la tribună alegându-se cu hernie şi patrimoniu furat. Linia moartă nu a acceptat-o doar Bărbosul cu limbrici şi păduchi patriotici. Maladeţ! El, datorită celui cu trebălăul şi pumnălăul mai mare

decât creierul s-a poticnit în capătul unei hudiţi. Acuma dânşii n-au prilejul să buhăiască în pumn! Ei au prins muchia treucei, au evitat secerea ce le trecea pe la fudulie. E o tulburare de fricire în cercul lor, ca în mijlocul unei cirezi dezorientate de strechii. Aşa e viaţa!

Doar Babacul, uitându-se la ceas mai încearcă să se opună cu declaraţia de ţăran mucalit:

— Nu râdeţi, nu vă hliziţi şi nu vă chifniţi în faţa eşecului nostru! Loc pentru revanşă există totdeauna. Mai ales dacă am izbutit să furăm bani destui pe care-I păstrăm la colţun. Da-u-ar Hatab şi urmaşii lui Filimon Boghiu peste cei care nu ne-au ales! Oameni buni! Mă cunoaşteţi şi vă cunosc. De azi înainte cobor cu mare tristeţe în ilegalitate. Nuplec la Floreşti, care este Camp Davidul nostru natal, ci purced în haiducie, sperând de curând să revin, să fac un nou haos în ţarat, pentru a ne aburca precum omida în cornul puterii. Deocamdată trageţi adânc cu toţii în plămâni aerul răgazului. Ancipaţi lucrurile şi buclucurile! Nădăjduiţi că va veni ziua când vom merge iar în Piaţa Marii adunări naţionale. Acolo o să crăcănăm cu toţii degetele de-asupra scăfârliilor şi 29/06/06vom striga „Victory!”pentru ca iar. Să ne daţi crezare! Până atunci, suportaţi cutremurul social. Să luptăm molcom chiar fiind mutilaţi psihologic, fără tărie în mişchi, fie şi slăbiţi. Fără de un coi.

— Voievodul are grijă de noi!

Roata istoriei se cotileşte înainte. Prostia autohtonă, altoită cu frica incurabilă venită de la turci şi muscali, i-au amplasat în avanscenă, la cârma divanului pe Malciş Plohiş Comsomoliş, Vovka Ţiganul mentul de Orhei, care ştie a vorghi doar moschiceşte şi, desigur Vovka Buliharin. Deci, aceştea au sceptrul, aceştea s-au apucat să meargă din nou la furat, la amăgit, la promis, la surâs aidoma lui Pekea Balalaiecinicul, cel care cu fiece ocazie ştia a cânta ceastuşca:

— Foaie verde doi bujori, Iarna pe la şezători, V-am cusut iei cu flori.

La-la-la-la-lafumeia mea!

Melodia preferată şi a Calminei Spalnâi, acea vertebră naţională ale aşternuturilor domneşti! Această Doamnă mai continuă să fâsâie, adică să joace precum a jucat şi în jurul casei partidului!

Dumnezeu să ne ierte. Aşa au fost şi aşa sunt timpurile! De trăit bine oricând trebuie! Nu-i vina nimănui, al ei cu atât mai mult. Cine nu este împăcat de politica ţaratului, să se adreseze Bârlogului Constituţional, la Vichea Artilieristul, unde veţi găsi pulpa, vâna dreptăţii. Cine însă, nu o va

găsi acolo, s-o caute insistent.la fundul mării. Chiar dacă ukrainenii ne-au tâlhărit marea cu ajutorul muscalilor, neavând ieşire la ea, totuna căutaţi-o, holopime! Vedeţi, că pentru cineva dreptatea în ţaratul nostru, se dă cu lopata. Mai ales pentru acei care dobândesc credite şi obţin la treucă comisioanele. Dă-te bă într-o parte şi nu divulga tainele statului. Speră, tinde, caută, faceţi un sfântu-aşteaptă înapoi.

— Voievodul are grijă de noi!

Odrasla lui Vezir Piatră Licuric a pierdut jumătate de moşie la cărţi? Nu-i nimica! Robii de noi, îndreaptă cu pielea şi-n papuci orişice greşală istorică. Aţi înţeles treaba. Aţi realizat-o? Bine! Zâmbiţi vă rog, cu toţii încă pentru o sută de gramuri! Daţi-vă şlepcile peste ochi, acei pupcurişti, care sunteţi simpatizanţii voievodului la bucurie şi necaz, căci Budăieşul de Mosc vă v-a susţine. La Tirişpolie stau tancurile de-a gata, de vândut pentru cei care se mai plâng că nu şi-au împlut buzunarele, pentru ca mai apoi să facă acte de binefacere. Ajută vreo cinci bătrâni şi tot atâtea orfani, drept ca rezultat să-şi aducă masiva contribuţie la majorarea numărului de vagabonzi şi copii ai străzilot. Şi nimeni pentru asta să nu aibă nici o vină şi, desigur – nici o răspundere. Cel de mai eri cu păducii Patriotici în barbă de la Gloata populară ne mai zâmbeşte (înainte de a se stinge gunoaiele aprinse sub el, mai fumegă putoarea promisiunilor făcute cu duiumul) ca un turnător al KGBului, prin mijlocirea prestigioaselor „Glia”, „Evoluţia mării”, turnând peste oponenţi malofeică şi zoi:

— Voievodul are grijă de noi!

Dar să lăsăm în pace ordinarii logofeţi, găibăraţi cu ajutorul nostru, legal la treucă puterii. Să luăm aminte la artificiile mileniului din piaţa Marii adunări naţionale, unde frumosul adormit al naţiunii, împreună cu unicul campion al ţaratului la SUMO Aferim Burlăgheanu (cel care la Anul nou a împărţit macaroane germănoase şi posmagi pentru măseluţele bieţilor pensionari, să-şi ridice reitingul) privesc încântaţi la mana care v-a veni. Uimitor logofăt mai e şi acest ampion al luptelor SUMO! Stă viclean şi hâtru, în ambrazurica Cetăţii de scaun, aidoma unui bărbat al neamului de la nordul ţaratului, şi aşteaptă momentul! El e (deocamdată) mina de aur a rezervelor naţionale, unde se clocesc politicienii de mâine. Ceilalţi, Voi, hoaspa tulburaţi-vă, amestecaţi-vă cu urluială, iar când v-a veni momentul, porcii au să vă pape! Ştim cui să dăm sceptrul… Şi iar aplaudă manevranta Calmila Spalnâi, îndreptându-şi ochelarii cu rama aurită a comunismului. Dac-a trebui, campionul SUMO, Aferim Burlăgheanu, huştiuliuc în tron!

Deocamdată răbdare şi… Calam. Care nu poate răbda îl punem pe post pe genralul cu pumnălăii şi trebălăul lui de-o să vă iasă mustul pe ochi. Fiţi cuminţi, dacă doriţi ca pendulul istoriei să se bălăbănească normal, încolo şi-napoi.

— Voievodul gândeşte. Are grijă de noi!

Mai avem vreme de a cugeta până a fi mai bine răul decât astăzi. Au începu a se bolborosi divănarii în apele lor tulbure. S-au tulburat până mai ieri, când bunul nostru voievod, s-a decis să abandoneze tronul. A cugetat îndelung, şi-a amintit despre aceia că trebuie să ne onoreze cu un logos de adio, aidoma lui Buric Rachiu Ursălăul, înainte de a-i ceda sceptrul lui Budăieş Trântaciul. Pekea Piatră Licurici Balalaiecinicul şi-a îndreptat la rădăcină ochelarii şi, purtându-şi limba peste buzele secătuite de atâta lenevie domnească, a vociferat:

— Gata! Fertic! Eu mă retrag! Eu nu mai pot iubi cum o făceam în tinereţe! Am dat drumul la slobodă cât am putut dar de-acuma nu mai pot da drumul oricât m-aş stărui noaptea. Dragi holopi! Ridic această cupă de şampanie pentru cei care au trăit pe lângă mine de au supt ţâţa domnească! V-am condus cu multe amăgeli şi intrigi. Aşa mi-i feleşagul din moşi strămoşi. Asta m-o învăţat partidul! Doar de pe lângă Soroca mă trag! Am o rugăminte la voi, dragii mei sătui şi asiguraţi holopi, datorită mie (zicând acestea el ne arată pe furiş limba). N-o credeţi pe Ala lui Filip Pugaciov, care a spus, neruşinata că vila de la Mayami e a mea. Nu-I adevărat! Căsuţa ceia de câteva hectare nu este numai a mea. Dacă e să-l parafrazez pe marele Ştefan. Acea vilă este a nepoţilor şi străstră nepoţilor mei! Gata, plec la odihna binemeritată. M-am obosit să tot zâmbesc, să tot amăgesc! Destul atâta frunză pentru câini, mânca-m-ar norocul! Spatele frontului îmi este asigurat! Ei, Malciş Plohiş Comsomoliş! Fii solemn! Sulănare Gurgui Ghebuţovici, la fel, aşijderi! Ş-apui eu, să ştiţi. Mai am nişte prieteni nevizitaţi, nişte cărţi erotice necitite (despre viaţa eroică a Monicăi Levinsky) la îndemână.

La acest pasaj el tuşeşte în pumn, iar Vovka Buliharin de la Mauzoleu, alături de Apostol Pavel de Mosc, se cutremură în balia de sudoare patriotică în care s-au pomenit. Alături stă micul schizofrenic Costică Văleanu, care dindată se apucă entuziasmat a citi în stil kagebist versurile marelui Puşkin. Nicidecum în româneşte. Kakaia razniţa?! Face el, să-l audă Buliharin.

În această pauză istorică, deodată intervine, cine credeţi.

— Este pe-aici vreun creştin să-mi dee o cană cu apă? Vreau să încep un discurs în limba natală, face Apostolul Pavel de Mosc cu toată povara bunătăţii noastre… Tot ce voi spune este adevărat! Ascultaţi voievodul care pleacă şi pe cel care va veni! Ei o să-mi dee banii care i-am pierdut la inflaţia operelor mele. Trăiască noul aoărut în istoria românilor basarabeni!

— Ce-i cu românii iştea face deodată, spărgând gheaţa nedumeririlor Vovka Buliharin. Terminaţi odată, şi nu-mi aninaţi macaroane pi uşi. De furie acesta se înneacă în emoţii, nu poate vorbi mai departe, făcând doar un semn holopilor de a continua să dea ascultare voievodului ce abdică.

— O să vă amintiţi mereu de mine, preia logosul Pekea. Am fost un voievod care a ştiut să trăiască în pace cu Dracul şi în prietenie cu. Latrina! N-am adus nici un rău răilor, deaceia răul m-a ocolit pe mine pe jupâneasa mea, prima madonă moldovnească ce este… Rusoaică, dar spre fericire s-a izghit în ţară peste voi… Doar nu este bine atunci când nu faci nimica căci, precum a spus-o mama mea, în această situaţie a demagogiei nimica nu se întâmplă! E o legitate de pe vremea când eram la comsomoale. V-am dorit din birou mereu ghinele dar dacă nu s-a primit. (desface mâinile în părţi şi, pe furiş ne-arată iarăşi limba!) Ce să-i faci, precum a zis poetul: rabdă holopule şi taci! Pe vremea domniei mele s-a cârligat un viac şi alt linoleum (pardon, mileniu!) a început. Aş dori ca să-mi coaseţi un halat de Doctor Honoris Cauza! Să-i daţi cezarului ce este al cezarului şi să mă trimiteţi, nu la origine căci acolo touna n-o să încap şi n-o să mă duc, dar să mă trimiteţi la vila de la Condrita ca să beau apă cristalină de izvor şi să vă scriu memuare. Dacă n-aveţi postav pentru halat de Doctor, apelez îndată la amicii prinţului de la Solnţevo, ceia ce în traducere româneasco-moldovenească înseamnă Ţara soarelui haiducesc! Deci, dragi holopi aruncaţi şarvanalele! Aprindeţi poponeţele şi încercaţi de a pune vrănile sărite de la balercile desfundate ale naţiunii! Poftim sceptrul, Vovka Buliharin! Pleacă prin ţaratele unde sunt transferate de către banditomanii autohtoni visteria, comisioanele. Treucă deja e a ta! Divănarii vă stau la dispoziţie. Iar voi holopi, fiţi cuminţi şi spor la sorghitură! (Înainte de a spune ultimile cuvinte, cortina începe să cadă, iar în toată Cetatea de scaun deja prind să grohăie porcălăii.) În rest, dragii mei succesori ai partidului, porniţi şenilul! Nici un pas în stânga, în dreapta decât numai cu dinaintea înapoi! În toate situaţiile e binecunoscut.

— Voievodul are grijă de noi!

VOIEVODUL ARE GRIJĂ DE NOI (X)

Deci, iată-ne pricopsiţi cu un doge proaspăt în mileniul trei de la naşterea lui Hristos.

— Privet, sânţi, buna zâua tovarăş! Dacî vrei să şii ministru, treb” sî şii de pişti Nistru! După cum se vede, complect uitasă-ţi cu toţii de noi. Aşa, treaba nu merge! Privet! Ne salută el de la înalta tribună a partidului unde s-a hotărât dânsul, fericitul să şiibă în fruntea noastră a, tuturora cum s-ar zice şi cum se spune. Şi să nu îi punem macaroane pi. Uşi! Căci el e puternic ca boul, are voinţă, dar. Nu prea are minte. Dar, aşa ne dă Dumnezeu, gărgăuni, cât meritătm şi ăputem duce. Treaba, sau trebălăul v-a merge iute şi bine!

Voievodul-trufanda, o să ne scape, e de-al nostru, încercat, călit, trecut prin toate labirinturile hoţiilor dezastruoase săvârşite în aspect istoric şi umanitar. După ce a pus mâna pe Biblie, a pupat steagul, a bolmojit jurământul adăugă hotărât că el porneşte să ne aducă multe vârtejuri de bunătate. Cum a fost pân-amu n-are să mai fie încolo nicicacum! A dat slobozire boierilor să-şi schimbe maşinele, vilele, comisioanele, copiii lor să însuşească engleza căci vor trebui să stea la cârmă atât aici cât şi peste hotarele gliei. Bucură-te ţară, bucură-te popor căci peste noi a venit din nou năluca Europei. Au venit priviri agresive, priviri hapsine divănari cu buzunare goale… Aceştea o să ne salveze. Nu-i nici un bai că cei ce au luat toiagul pribegiei fugind de fericirea ce mişună în ţarat. Buliharin e un general de nuntă deja. Face temenele pline de succes faţă de Vovka Budăieşul Trântaciul de la Kremlin şi totul o să şiibî ghini! Precum au spus-o latinii: Veni, vedi vici! Ceia ce pre dulcele grai moldovenesc înseamnă, precum a spus-o noul voievod: Am venit, am văzut. Am cufirit, ponimaieşi?! Şi nu-I aninaţi macaroane pi uşi! Aşa-i zaconu şi putoarea, pardon, am vrut să zic: Puterea! Vova Buliharin este profetul, el a venit cu tot adinsul să ne scape de hoţii, beţii, curvării şi alte metehne condamnate şi de bunul Dumnezeu. Cât mai multă seriozitate cut mai multe flori la postamentul domnitorilor şi al eroilor! Asaltează istoria, băgate în ea cu mâinile şi cu picioarele căci unde au intrat mâinile şi picioarele acolo, neapărat va intra şi capul! Slava este aproape de noi. Doriţi rezolvarea nodului gordian al Transnistria? Poftim! O cedăm dracului, căci totuna nici un tolc din ea. Aşa, pe moldoveneşte şi nicidecum pe româneşte. Hospodi, tî moi!

— Voievodul are grijă de noi!

Acuma trebuie să ne bucurăm de schimbările venite peste noi, după ce Malciş Plohiş Comsomoliş, a lunecat de pe arena politică. În jilţul divanului, la gospodăria ţaratului. Pe neprins de veste s-a popoţat la cârma ţaratului triumviratul: Brutarul, Culinarul şi. Ciocoladnicul! O crăiasă şi doi crai cu mintea de la răsărit! Primele trei puteri! Cea de-a patra sunt mâncătorii de voroave. Gazetarii adică! Dar une-i jurisprudenţa, mărite voievod? Da, her ego znaiet! Ne răspunde el cu seriozitate şi cumpătare în voce. „ Iaca aşa, să ştie holopii că noi nimica nu vrem să facem decât numai cu mâinile altora, şi nicidecum nu cu ai noştri, părtaşii lui Valoghea de la Mauzoleu”, a spus încruntându-şi fruntea Vova al Nostru, Buliharin. Vonic ca boul, plin de voinţă şi cu puţină minte! „Dar, dacă-i aşa, aşa să fie!”, am vociferat noi holopii, hotărâţi a merge înainte cu noul gospodar, cu paţanul de Băşcălia, rugându-l. Să nu dea. Bâca! Dacă se întâmplă ceva neconvenit muscalilor, nu daţi înapoi, căci.

— Voievodul are grijă de noi!

Precum am înţeles viaţa merge şi mai bine înainte. Pekea, spulberat cu un picior în fund de către valul istoriei, folosind anume acest pseudonim literar, mulţumit de cele prădate şi furate, a început din numele lui Vezir Piatră Licurici, să scrie monografie după monografie, demonstrând ce bine a fost în perioada lui de intrigi şi ciulangeală partiinică. Printre ochelarii lui impozanţi ne priveşte vesel şi surâde, privindu-se mai apoi în oglindă, mirându-se că. Hâtru l-a mai făcut mamă-sa. A condus tronul câţiva ani, fără să facă nimica şi a rămas. Erou! Brava! Petrucio! Dă-i pinteni Vova Buliharin! Mauzoleul e al tău, sceptrul, la fel. Trezeşte-l pe Vovka, bărbatul lui Nadea şi adă-l în centrul cetăţii de scaun. Iar tu pupă steagurile, sărută icoanele, vizitează mereu altarele, unde bandiţii tăi odată cu atâta insistenţă le-au ponegrit. E o tradiţie istorică, evidentă de a linge cele ce ai scuipat odată. De la Pekea şi Babacul pornite. De, aşa stau vremile, aşa ne-a schimbat istoria. Oare nu sunt de acord şi patriarhii poieziilor noastre? Cum să nu fie, dacă dânşii, la fel doresc să li se dea medalii şi regalii pentru a avea cu ce se duce la nunţi şi cumătrii. În parcul public leagă la gât cravate roşii, amintind că Vovka de la Mauzoleu le este călăuză şi putere! Nici un fel de frică, nici un fel de ruşine, totul să se facă monoton, serios, cu pasul înainte şi capul sus spre stele. În divan e democraţie ca niciodată. Pe canapelele lui moi au nimerit alcoolicii, depravaţii, schizofrenicii, urlătorii de teorii mediocre. Într-un cuvânt: au nimerit toate păturile sociale de al căror reprezentanţi, ţaratul demult visa şi merita. Meritul l-a adus şi

icoanele, bojicele noastre patriuotice, care s-au pricopsit cu avere, premii, dracul ştie pe unde şi cu care comând prin Moscova, Bucureşti. Principalul e că cei, care au monopolizat patriotismul s-au pricopsit cu lauri. Şi continuiă să se mai pricopsească! Căci, Europa de-cuma începe a ne duce înapoi, fiindcă.

— Voievodul are grijă de noi!

Mai ieri, la Nistru, bunul nostru doge, însoţit de Vovca albăstrelul, care poartă mereu în reasă celular pentru a ţine contact direct cu cancelaria domnească, a fost întors de la pârlaz înapoi, la Cetatea de scaun. Mefisto de Tirişpolia i-a dat de înţeles lui Vova Buliharin, că nu este deplinu stăpân al moşiei. Vovca Buliharin a smârcit, a înghiţit găluşca şi şi-a achipuit în tăcere ouăle puterii, căzând de-acord totdeuna să continuie voroavele cu Mefistofel de Tirişpolia, manevrat ca Arlechinul de către cerata lui Vova Budăieşul de Mosc. Precum îneţelegeţi, dragi holopi trebile pe dinăuntru şi cele din afară merg strună şi în cruce de ghini! Şi tot aşa înainte spre comunism! Armata proştilor la conducere, cei hâtri de rag (care au ales majoritatea!) să stea cu nasul într-un loc şi să se obişnuiască de a se tace, dacă se doreşte de a nu fi cumva mutilat el şi odraslele lui. Iat-aşa. Unde-s trei nu sunt doi:

— Voievodul are grijă de noi!

Priviţi la diriguitorii sfârâiţilor noştri cum se bâlbâie în exprimare şi uimiţi-vă! Prim gospodarul, când vorbeşte ai impresia că nu şi duce gândurile până la capăt, e speriat ca şi cum ar fi ieşit odinioară din vizuina de lupi şi îşi spune ultimul cuvânt înainte de a i se pronunţa sentinţa capitală. Doamna din capul divanului, încurcă verbul cu substantivul, adjectivul cu predicatul şi îşi face socotelile ei culinarice., ca un meşter veritabil din dealul Sorocii. Vovca, mai ieri primeşte în fund un picior de la Mefisto de Tirişpolia şi. Devine pe dată albăstrel! Cum îl hutucheşte, el aşa dansează a lea Mosc! Aşa vă trebuie, proştilor de voi.

— Voievodul are grijă de noi!

Privirile lui puternice, de bou prăvălit, face să se hurduce scaunele multora, chiar şi unele bojici naţionale, care mai ieri îl sărbătoreau şi se pupau cu Zâmbăreţul, Piatră Licurici, acuma caută cu privirile printre gard, cum să facă de a nimenri în atenţia lui Buliharin, căci, de, au copchii şi ei, cu magazine şi bufeturi pe lângî biblioteca naţională, care trebuiesc creditate, ocrotite în furtul lor obişnuit. Bardul îşi aruncă pletele a lea Mihia peste fruntea-i chinuită de boală, şi caută caută. Poate bojica lui să aibă

primenire la Cetatea de Scaun iar. De-ar da Domnul să fie iar observată tot aşa cum era pe timpul lui Vezir Piatră Licurici! Iar dacă nu, vorba ceia: „ Huideo, potaie! „Plecaţi la baie!

MENTALITĂŢI.

Cleptomanul.

De cum intră în transportul public, morsocând guma de mestecat, priveşte parcă indiferent la toţi călătorii. Se străduie să fie mai corect decât alţii, să nu calce pe nimeni pe picioare, să nu să se înghesuie. Doar că mâinile lui, parcă înadins vrei-nuvrei lunecă inteligente printr-un buzunar-două, care îi oferă posibilitatea modestă de a trăi şi el din puţinul ce-l agonisesc oamenii. Şi cum să-şi blesteme el soarta, dacă spre deosebire de ceilalţi călători, cum n-o dai mâna-i lunecă, lunecă prin sacoşe, prin. Sutienele femeilor, ce tăinuiesc pe-acolo bani petru a face piaţa… Doar buzunarele, sutienele nesupravegheate, necesită şi ele. Pază. Puţin îl interesează sexul şi alte patimi vremelnice ale tinereţei oarbe. Nimic mai scump pe lume pentru el nu există decât senzaţia de A. Achipui întruna buzunarele oamenilor.

Invidiosul.

E tăcut, ştie a ţine limba după dinţi, posedă toate soluţiile şi recetele ce-ţi pot asigura un trai mai bun. Are caracter dur, lucru ce-o ajută să-şi tăinuiască toate cunoştinţele. Doreşte să fie singurul deţinător a mai tuturor tainelor, încât nici SIS-ul să nu poată concura cu el. E bine dacă Dumnezeu l-a înzestrat cu un oarecare talent, iar dacă nu, apoi dă-i Doamne unghii mari ca să aibă ce ronţăi cu dinţii. Dacă aude că cineva din apropiaţii lui are oaczia de a călători pe gratis în America sau că face dragoste cu o domnişoară cu părinţi bogaţi se apucă de-şi muşcă mustăţile. După ce-şi termină de ronţăit unghiile şi dinţii din gură. Aşa i-i feleşagul şi n-ai ce-i face.

Lăudărosul.

Vrea ca tot ce spune el să devină doctrină filosofică, puţ de înţelepciune! Îşi doreşte toate minciunile pământului ca să devină adevăr numai pentru clipa când le rosteşte. Mai vrea ca prima noutate să parvină de la el; că pământul se roteşte, că e rotund, că el a dresat în toiul campaniei electorale. Trei fosile, două jirafe la menagerie şi. O deputată din fracţiunea parlamentară Liga femeilor. După fiece vorbă a sa, mai ales în public, obişnuieşte ca pielea obrazului să-i fie rezistentă, trecută prin încercări psihologice.

Harnicul.

Dacă e moldovean neapărat lucrează pentru străini. Mai ales la măturatul străzilor şi curăţitul copacilor, clumbelor din parcuri. Dacă e rus – pentru votcă, iar de e evreu pentru dânsul şi progeniturile sale. Mereu e cu gândul la redobândirea capitalului, pentru care nu cumva să permită lenei să intre între pereţii trupului său. Se scoală dimineaţă, trezeşte copii somnoroşi şi le dă câte o mână de răsărită, silindu-i să iasă în stradă să numere camioanele care circulă pe şosea. Numai aşa va deveni harnic el şi cei care vor veni după el. Aşa e mintea moldovanului, mai ales cea de pe urmă. E chinuit când simte că oamenii nu au nevoie de el, îl lasă parcă să stea pe linie moartă. Saltă de pe un loc pe altul, vocea îi sună ca de aramă înăuntrul sufletului, chemând semenii ca să nu rămână indiferenţi faţă de ei însăşi, faţă de femomenele negative ce se derulează în jurul lor. Deaceia printre moldoveni sunt mai mulţi oameni harnici, decât printre sămaşii lor de alte naţionalităţi, fiindcă ei bine mânuiesc mătura, hârleţul, lopata, beschia şi barosul. Şi va fi aşa până moldovenii nu vor conştientiza că sunt români şi punctum!

Lenosul.

I se înmoaie mădularele şi toată coloana vertebrală. Când este poftit la curvoadă se ascunde sub laviţă. Toată lumea i se face vinovată, iar soarele devine călău când stă în dricul zilei şi încurcă societatea. Să adoarmă. Cel mai mare călău al său în dricul amezii poate fi soarele care-l bate în ochi cu razele calde prin rama ferestrei de la căpătâi. Pentru a înlătura aerul greu în încăperea unde se află, este dator să se folosească de parfumuri sau deodorante.

Profesorul.

Scărpinându-se adesea în pantaloni cu mâinile, trăieşte după teoria constantă că oul nu poate fi mai hâtru decât găina. Ţine să adune toate prelegerile lui cu miors de naftalină într-o monografie, pe care o va pune în vânzare studenţilor la un preţ fabulos, nu cu mult înainte de începerea examenilor la disciplinile pe care le predă. Ochii lui ageri mişună în orbite acoperind clocotul chemător al sufletului, trezit la viaţă de domnişoare drăgălaşe ce ascultă cu înfrigurare prelegerile lui geniale. Cu miros de naftalină. Este sigur, că odată şi odată Preşedintele ţării o să-i aprecieze munca sa de ani de zile şi-i v-a conferi neapărat titlul de „Om al ştiinţei”!

Studentul.

Pentru dânsul învăţătura e pe planul secund. El trebuie să fie rumior, odihnit, cu bani de buzunar, luaţi de la amantă sau de la bunica din pensie.

El confundă lesne oraşul Ulan Bator cu oraşul Braşov, Roma cu Aroma, Geografia cu Geometria. Când are nevoie spune că e student, când îl impune situaţia, zice că-i şomer. Poate concubina cu o văduană mai în vârstă, decât mama sa, numai să fie bogată. Putred de bogată!

Orăşeanul.

E deprins să-şi facă necesităţile în casă. Vorbeşte puţin când n-are bani deloc şi vorbeşte mult când are bani puţini. Când pierde numărul banilor agonisiţi pe căi neoficiale este întreprinzător şi. Fudul. Uită că îşi are obârşia din Puţuleuca, mahalaua faimoasă a Teleneştilor! Mereu e cu gândul să emigreze în ţări prosprere, iar într-o bună zi, mergând spre locul de muncă, nitam-nisam să găsească jos, în faţa lui. O pungă cu bani. Să vorbească mai mult ruseşte şi să falsifice accentele cuvintelor limbii române, pentru a părea mai vajnic şi mai solid.

Săteanul.

Toate ale gospodăriei necesită a le face cu propriile puteri, singur, neajutorat de nimeni. Să se plângă mereu pe guvernanţii de sus, care mereu uită, complectamente de. Ţărani. Să facă o casă, apoi un sarai alături puţin mai mare decât casa, pe urmă-o başcă la poartă şi o bicătărie de vară, unde să doarmă în serile senine. Mai ales toamna, să strângă roada, să mărite, să însoare, să cunune, să fie invitat la ceremonii: femeia merge în urmă, iar gospodarul înainte. Dacă este invitat la orele 12, sau după masă, el neapărat se prezintă la 00 noaptea sau după miezul nopţii. Invitat la masa cea mare el nu prea gustă din bucate, fiindcă înainte de-a veni la sărbătoare. A mâncat acasă. Aşa e bine şi aşa e de folos! Cu cât mai mulţi cumătri şi fini, cu atât e mai trainică mafia locală!

Curvarul.

Mereu îi tremură călcâiele şi este preocupat de statistică: câte femei iubeşte în decursul săptămânii, lunii şi anului? Are fraze bine chibzuite, de serviciu, care le adresează fetelor, domnişoarelor şi doamnelor, deşi nicidecum nu se descurcă, nu ştie cum să deosebească clar aceste categorii. Este cea mai grea, cea mai străveche profesie a pământului, pe care a inventat-o omenirea. Un curvar nu are dreptul moral de a fi lipsit de timp liber. El nu are nici dreptul material de a umbla hoira fără bani de buzunar. Altfel el nici nu mai poate să se numească aşa. Mai este necesar ca el să fie liniştit cu gândul, că dacă nu era curvar neapărat trebuia să se drogheze.

Vânzătorul.

Este enervat mereu pe organele fiscale, pe cântarele corecte şi mărfurile care nu cresc în pre. Îl irită trecătorii care trec parcă aiuriţi pe lângă tejghele şi nu cumpără nimica. Îl enervează şi-l aduc la cataclisme sufleteşti, scrâşneşte nevolnic din dinţii, dacă chiar în apropiatul său loc de speculă s-a instalat un rival. Vrea să vândă totul, inclusiv pereţii magazinului, iar marfa să i-o aducă înapoi cumpărătorii pentru ca el s-o revândă la un preţ majorat. Şi nimeni să nu aibă grijă cu care organe sau lucruri necesită a se ocupa. Regretă întruna că nu a sosit timpul când se v-a începe a vinde aerul de-afară.

Cumpărătorul.

Este derutat de avalanşa mărfurilor ieftine şi nepotrivite. Idealul unui cumpărător e cum să-l poată minte pe cel zâmbăreţ de la tejghea, cum să-l impună de a-i ceda cât mai mult din preţul de cumpărare. Doreşte totdeauna cu bani puţini să procure mărfuri diverse şi bogate. Să miroase conservele, peştele şi carnea înainte de a se achita cu ele. Să facă frumoase complimente domnişoarelor vânzătoare, fiind totodată prudente, ca ele să nu-i fraierească la preţ.

Zgârcitul.

E un mare specialist în calitatea hârtiei igienice. În majoritatea lor sunt născuţi în zodia Fecioarei. Îşi face cu regularitate clistire şi întreprinde cure de slăbire, dar de fiecare dată când intră în veceu râde, iar când iese e mâhnit de pierderile şi risipa ce i-o poate aduce destinul. Are multe vocaţii, talente înnăscute, dar nu le dezvoltă, fiindcă e convins că nu-i va aduce niciunul profit.

Businessmanul.

Banii sunt puternicia lui şi principalul obiect de studiu în vizorul zilnic. De cum se trezeşte în pat este frământat de unul şi acelaş gând: Cum să găsească un partener străbogat pe care să-l poată bancrotiza fără de judecată civilă?! Sum să-şi convingă contraagentul de a obţine un credit, care nu v-a fi posibil de rambursat vreodată. Zgârcenia este zestrea lui principală. El poate să ofere multe daruri unei prostituate şi, nicidecum un suport celora care sunt săraci cu adevărat. Nu vrea să creadă faptul că toată averea lui este furată de la noi, oamenii simpli şi precipitată în buzunarele-i slinoase ale businessului autohton. Toate petrecerile: cununiile, nunţile, botezurile, cumătriile sunt ale lui şi el stă totdeauna cocoţat în capul mesei. Este invitat în casa majorităţii, fiindcă de la el. Pute a bani!

Afaceristul.

Pentru a reuşi un favor buzunarului este gata să citească romane, iar la nevoie concretă chiar să se prefacă din bărbat în muiere. Pentru a participa la o discuţie serioasă nu v-a avea nevoie decât să-şi scoată capul de sub poala rochiei Se v-a ţine în rochie până cineva îi v-a împrumuta o sumă frumuşică. După aceasta poate reveni la starea de bărbat, pentru că acum e tocmai momentul să plece, neobservat din oraş. El este bine educat, chitit la haine, cu pantofii lustruiţi şi chepcă în carouri, cu bumb de-asupra capului. Trebuie să faci acte de escrocherie, cât mai frecvent să-ţi schimbi locul şi mijlocul de acaparare. Adresa juridică să coincidă cu locaşul unei biserici, unei grădiniţe de copii sau, în cel mai rău caz cu cel al comisariatului de poliţie. Iar după aceasta, poftim! Creditorii să-l caute cât doresc şi unde vor!

Deputatul parlamentar.

Cât e la cârma puterii are privirile importante, păşeşte puţin crăcănat, alandala, de parcă ar avea chiag la fund şi se salută alene. E un dihore de însemnătate statală! E sluga noastră, el ne conduce şi are dreptate în. Imunitate. Trebuie mereu să fie concentrat cum să izbutescă să se acapere cu mai multe bunătăţi pe care i le-a dăruit soarta. A învăţat eticheta zâmbetului, poate să promită multe, dar nimica să nu facă, să fie gros de obraz şi minciunos, dar minciunile le spune cu iscusinţă, încât şi singur le crede, pentrucă sunt minciuni. Care aduc profit! Una din condiţiile principale, e că a fost nomenclaturist la comsomoale, la partidul comunist. Altă condiţie că este colaborator înnăscut al KGBului, sau ale altor servicii speciale ale statutlui. Altfel ar fi văzut el loc în Parlament cum şi-ar fi privit ceafa fără de oglindă. Numai că o condiţie strictă al securiştilor totdeauna a fost sfânta obligaţiune ca să nu recunoască acest lucru nici chiar atunci când este dus la ţântirim.

Savamţi. Savanţi.

De la o vreme Academia din Moldova a început să pârâie de doctori habiltaţi şi nehabilitaţi. Un deosebit progres în ale cuceririi olimpului ştiinţific îl ocupă la moment. Juriştii. Din studentul de ieri, te pomeneşti azi (şi de ce nu mâine?!) cu un savant. De însemnătate. Locală! Numeroase consilii de dincoace şi de dincolo de Prut, prezidează, (mai că nu prinzând chieag la fund!) ascultă, apoi beau vin, mănâncă găluşte şi conferă, decernează, declară. La ora actuală în Moldova ştiinţa curge gârla! Juriştii demonstrează prin legi locale şi internaţionale cum este posibil şi admisibil combaterea crimei organizate, corupţia în cele mai înalte eşaloane ale puterii. Apoi, aceşti masculi ai naţiunii, (este o raritate de menagerie de a

descoperi un colaborator al jurisprudenţei care cântăreşte sub o sută de kilograme!), obţin titluri, titluri. Peste piepturile lor maiestoase de marinar, curg conferiri, denumiri de doctori habilitaţi-tărcaţi şi nehabilitaţi-roşcaţi! În piepturile lor de-aramă clocoteşte sângele a patru vieţi. Deşteaptă-te, române! La noi în ţară e ordine şi bunăstare fiindcă avem savanţi jurişti. Dar dacă are iscusinţa de a lua masiv mită, aflându-se în exerciţiul funcţiunii, acest reprezentant al Femidei semioarbe din societate, mai devine şi jurist din blocul economiştilor. Hai la alegeri, măiestre! Instaurează simbolul, precedentul! De însemnătate locală, deşi dânşii se consideră Cavaleri de Puţuleuca! Cum ei numai îşi apără tezele, pe dată la noi încetează evaziunile fiscale, se dau cepurile la poloboace, găluştele aburinde stau de-a gata.

Şi asta nu-i totul. Cei care au cufirit (pardon, cucerit!) tot ce se poate cuceri, nu se opresc. Ei asaltează orizonturi noi. Peste noapte avornici devin. Doctor Honoris cauza! Prin pile se coase halate şi, îmbrăcându-le obţin chipuri sobre de mitropolit albăstrel şi obtuz. La ceremoniile de abilitare asistă Patriarhii poeziei noastre, care cu pletele răvăşite în vânt, recitesc.„Măicuţă, de ce l-ai adus pe lume pe Petruţă. Măicuţă uşor, încetişor. Fă-l din faşă doctor.”

Unul, care vinde cu succes armament în Transnistria, are trupul păzit de satrapi, participă în grup de jaaz şi sponsorizează abil tartajurile tuturor cărţilor. După ce a furat toate ajutoarele umanitare, în loc să stea la zdup, el dintr-odată, chiar dacă nu prea ştie a scrie şi a citi, este declarat şi el Doctor Honoris cauza! Nu încape nici o îndoială! El merită! Aşa spune şi Patriarhul poeziei naţionale cu pletele împrăştiate în vânt. Totul e bazat pe lege, totul este justificat. Înainte, naţiune! Când l-au îmbrăcat în chimonoul megru, i-au clădit chipiul cu canaf, individul în cauză, a făcut o plecăciune, vociferând:„ Eu vă iubesc fiindcă altele nu ştiu cum să fac. Vreau să vă bucur! Sunt mecenat, căci am fost spriginit să fur totul ce se poate. Pe bază juridică furând de la golănime ajutoarele umanitoare, le-am supus comercializărilor holopilor prostiţi, ca mai apoi să-mi clădesc numele pe memoria istoriei. Oare nu vedeţi cum mă slăvesc barzii, muzicanţii, pupcuriştii eterni ai Curţii! Mersi pentru că suntem proşti! Profesia ne merge de minune. Pentru titlurile naţiunii. Ca să devii savant nu odată capeţi hemoroizi. Deci, pentru doctori, pentru Honorizi-hemoroizi!”

Astăzi chiar dacă avem mai puţini preoţi decât Doctori Honorius causa. Principalul e să respectăm statistica! Nunţile şi cumetriile. Să ne ştim de

neamuri, să ne avem de cumetri! Fiurerii, dogii, ducii şi regii sunt la rând. Important să fim răbdători a ne da la strungă pe rând! Cineva a declarat că, având bani poţi face ca şi oile să fie frumoase. Se avântă în ştiinţă generalii, care au, se zice pumnii mai grei decât creierii. Şi în loc de minte, un trebălău în frunte! Ştiinţa e în afara politicii, fiindcă politica, precum s-a spus nu odată, e o mare prostituată. La treabă băieţi. Dacă nu cu pumnălăul, apoi cu trebălăul! Juriştii, economiştii devin cu duiumul la modă, în avanscena vieţii ştiinţifice. Nu cruţaţi pereţii Academiei! Deşteaptă-te române! Avânte! Înainte, căci oraşul, localităţile noastre au o sumedenie de edificii, pereţii cărora sunt îmbogăţite cu plăci comemorative ale mediocrităţilor din trecut. Numai dacă o să izbuteşti a obţine în viaţa asta un milion două furat, neapărat progeniturile tale, o să-ţi ridice onorul şi prin plăcile comemorative, în care se va menţiona cu litere de aur, scrise pe marmura albă:„Aici a trăit, a umblat, s-a odihnit şi a creat.” Principalul e să nu ne hârtoiem pe loc drept. Înainte! Avânte! Cine să ne susţină, cine să ne cânte osanale totdeauna avem.

AVEM COPII MINUNE, AVEM UN VIITOR!

Vecinii republicii încearcă să înţeleagă, de ce având un petic de rai trăim rău cu cei mai dotaţi copii din lume. Şi africanii, şi chinezii cu istoriile lor milenare, ba chiar grecii şi evreii, au obosit în mersul lor greoi să-I ajungă din urmă pe copii noştri. Ce mai vorbă. Ai noştri ca brazii! Din victorie-n victorie! Pleacă la concursuri peste hotare, acolo unde nici nu au auzit de Moldova., de Nistru, de Prut, Maria Bieşu şi Grig Vieru, Galaicu Păun şi Vasile Gârneţ, ei ne duc faima. Avem cei mai dotaţi, talentaţi copii din Sud-Estul Europei! Copiii noştri fac minuni la Paris! În mod obişnuit ei scuipă cu virtuozitate în capul trecătorilor de pe Turnul Eifel. Din Occident revin acasă cu lauri, titluri şi burse! Premii la fel! Nu uitaţi, luaţi aminte. Dar cine sunt aceşti vunder cinzi ai junglei noastre naţionale? Când am căutat mai bine, ei nu sunt decât nişte descendenţi din părinţi care ne-au trântit economia de pe şezute, pe pântece. Odraslele acestora se plimbă încolo şi încoace ducându-ne faima. Această jertfă a naţiunii se va recupera înzecit atunci când noi nu vom mai fi, dar trebuie să răbdăm până la capăt.

Un tip, mai ieri era fugaci la şcoală, peste noapte a devenit medic care culca şi continuă să culce oamenii pe spate, sugerându-le că el nu are nimica cu securitatea. Acuma, dânsul şi-a lansat progenitura, în aula studenţească! Savant celebru! Contra bani şi oile devin celebre! Dar, nici o discuţie în plus! Copiii noştri sunt cei mai talentaţi de la marginea Europei

de Sud Est… De talie… Locală! Principalul ca părinţii progenitorilor noastre să aibă cu ce se lăuda pe la nunţi şi cumătrii! Şi la alte ceremonii publice şi nepublice. Cine şi ce are cu copiii lor. Care şi cât a furat şi are ocazia să se laude. Doar nu este frumos să ai bani şi să chiulangeşti. Sau chiulangind să rămâi lefter. Copiii lor sunt pregătiţi pe banii noştri şi asta tot e bine. Precum a spus marele Bard, la răsărit sub soare se-nchin-al meu apus. Cu-atât mai bine ţării şi lor cu-atât mai bine.

Cui lor? Celor care ştiu a repartiza cu iscusinţă banii comuni dintr-un buzunar în altul. Dar ce ne facem cu oamenii care n-au bani şi nu pot să-şi lanseze progeniturile pe orbită occidentală? Să fie liniştiţi şi siguri că sunt oameni de treabă, împreună cu copiii lor? Nu prea iese la socoteală, trebuşoara mă-sii de treabă. Ce curată murdărie! Ce spurcăciune de timpuri avea să aducă omul nou, Doamne, iartă-mă, dacă poţi.

TARCAŢAUA.

Mitică Tarcaţaua dormise noaptea într-un stog de fân din preajma heleşteului, ademenit de murmurul izvorului ce se scurge spre apa tulbure a Ciulucului. Hainele lui erau boţite de parcă odinioară ioeşide din gura vacii. Sughiţa, clipea mereu din ochi precum au obiceiul s-o facă mahmurii şi-i sălta din când în când umărul stâng. Întârziase ca să vină la vreme la ferma de vaci. Colegii lui au fost nevoiţi să încarce iarba cosită cu furcile, căci numai el, Mirtică putea porni tractorul din şopron. Înainte de a pleca la odihnă el, îi punea nişte secrete şi oricât nu s-ar străduit cineva să-l pornească, era zadarnic. Această măiestrie, îi aducea lui Mitică o doză de mândrie şi, presupusă încredere de sine. Fără de el, munca la fermă nu poate avea loc! De data aceasta, îi părea oarecum rău că a întârziat, şi-a dus de nas camarazii, însă, în obiceiurile lui nu era ca să recunoască deschis greşelile, oricât de mari şi grele nu le-ar fi făcut. Orgoliul şi mândria de sine lua vârf la toate. Aşa îi este caracterul împrumutat de la părinţi!

Acuma, după ce se încheiase mulsul vacilor de dimineaţă, iar cârdul cirezii fusese mânat de către câteva femei la păscut pe şes, majoritatea firmarilor venise la cantină. Obosiţi de muncile grele prestate desdedimineaţă, mâncaţi de-a binelea, majoritatea bărbaţilor din sală, mai zăboveau la mese, savurând odihna. Mitică, intră vajnic în ospătărie, se salută cu camarazii printr-un gest al mâinii, făcând o mină de parcă nimica nu s-ar fi întâmplat şi se apropie de ferestruica albă, la care stătea Ana bucătăreasa. Era în vinerea mare şi, Ana înainte de a-i turna în farfurie, în întrebă:

În macaroane să pun ulei sau unt?

— Lui, mai bine pune-i clorofos! Strigă de la masa lui Gavrilă, feciorul lui popa Dumitru.
Mitică înţepeni locului, de parcă odinioară vorbele băiatului guraliv îl înfipse cu un bold într-o bucă. Îşi întoarse privirile cu mişcări de manechină şi-i arătă băiatului cu degetul spre obraz, chipurile; dă-ţi seama ce vorbeşti, june!
— Da, da, acolo este un hârb de clorofos.
— Repetă ştrengăreşte Gavril.
— Uite, sub calorifer.
— Mergem până afară.
— Îl opri Mitică cu glasul calm.
— Să clarificăm situaţia.
— Mergem până afară!
— Sări de pe scaun băiatul.
Toţi ieşiră buluc din ospătărie. Cineva dintre firmari zise: ce-o să mai fie şi acuma!
Aneta, rămase portret la gura gişeului. Văzând că tot conflictul s-a început de la curiozitatea ei, ieşi speriată după cei doi certaţi, dar era târziu.
Primul ieşi cugura înainte, Mitică:
— Mă murdărie.
— Se îndârji el către băiat.
— Mitică îi apăsă batjocoritor cozorocul şepcei peste ochi şi făcu nemulţumit:
— Mulgăriţoiule! Te pui în poară cu badea care-i tractorist nu odată, dar de 700 de ori.
— Mânile ţi-s de aur, iar capul ţi-i de oaie.
— Zise Gavril îndreptându-şi cozorocul.
Mulţimea adunată în jurul lor făcu o pauză cu tăcerea. Mirosea a bătaie. Mitică însultat se făcu roşu ca bogasiul, gândi să-i tragă băiatului un bobârnac, dar se reţinu. Vorba e că Gavril câţiva ani în şir a câştigat berbecul la trântă. Şi mai avea o socoteală Mitică. Pentru dânsul ziua cea era încărcată şi trebuia s-o scoată la capăt mai repede. Avea de bătut doba la un mort şi treaba asta pentru dânsul însemna un ban câştigat.
— Eu nu mă ocup cu murdării ca voi.
— O făcu Mitică simţindu-se obijduit, apoi îl ameninţă pe băiat:
— Aţi tăiat vacă zdohnită şi nu v-aţi temut că daţi carnea la stat.
— Nu era zdohnită.

— Protestă Gavril supărat.
— Avea o sârmă în inimă.
— Zise Arion, medicul veterinar.
— D-apoi de ce n-a ras când ai înjungiat-o?
— Se hlizi Mitică la băiat.
— Am ras eu, ţie nu ţi-i tot una?
— Îl izbi băiatul cu privirile.
— Ştiu eu.
— Se hlizea Mitică, în schimb ce lumea grămădită în jurul lui nu vedea nimic de râs, ba chiar căruţaşul Agache îl mustră:
— Ai în vedere Mitică, dacă n-o să cari buruianul de pe Balţata, la iarna o să te mugă vacile.
— Păi vezi că ţâncul popii nu-mi dă pace să trăiesc!
— Să îmboură Mitică spre băiatul, care îşi muşcă buza de obidă, cât pe ce să-l lovească cu pumnul, dar în orice lucru trebuie să-ţi păstrezi calmul până-n ultimul moment.
— Bade.
— Zise Gavril împecuitor.
— Hai mai bine la lucru şi lasă doba în pace, caci la ferma fără tractorul matale ni-i greu. Mitică avea de dus şi azi la calam şi avea temeiul să se laude.
— Mă învârt cu doba după soare!
— Apoi se laudă către băiat.
— Tu nu ştii cu cine ai de furcă. Cum îs eu, dar asară l-am întâlnit la nuntă pe Sulac, chiar am băut cu dânsul.
— Toată lumea ştie că ai un pântece plin cu minciuni.
— Nu tăcu Gavril.
În sfârşit Gavril îl şocă pe Mitică, care se supără cu totul şi încearcă să-şi bată joc de băiat:
— Spune chiar acuma; târşilă: Cine îţi este popa Dumitru în afară de tată? Spune repede? Ha? N-aud.
— Mitică se apropie cu urechea spre el.
Gavril se fâstâci. Cineva se chicoti de râs, dar îşi prinse veselia în palme. Băiatul, la asemenea întrebare simţi că să topeşte pământul sub el. Sânjele îi clocotea în vine, să plângă de necaz, nu alta, dar după o habă de tăcere iradie bucuros. Culesese o idee ingenioasă şi îndemnă toată gloata să. L

urmeze lângă perjul de lângă şopron. Acolo în timpul mesei iubeau toţi firmarii să se joace de-a „capra”.
— Mensiu Tarcaţaua!
— Zise Gavril, lovindu-l cu degetul în burtă.
— Dacă îţi spun cine e părintele, în afară de tată – află toată lumea. Nu-i cinstit, Mitică Belofrontovici.
— Tu nu înconjura, spune ce te întreabă poporul, îl preveni Mitică cu insistenta de parcă vroia să se vâre în sufletul băiatului.
— Camarad Tarcaţaua!
— Reproşă Gavril parcă cu politeţe.
— O să vă scârbiţi de bucuria dumneavoastră. Pe cuvânt! Lumea e de faţă, e martor ocular. Dacă îţi spun în auzul tuturora te faci „capră” şi te sap de trei ori.
— Ha?
— Cască prosteşte Mitică.
— De trei ori?
— De două ori?
— Se interesă Gavril.
— Spune ce te-am întrebat.
— Parcă se împăcă Mitică râzând caragios. Băiatul îl sprijini pe Mitică de perj făcându-l o „capră” miauată în toată lungimea tractorului de marca 700.
— E mult de două ori.
— Hotărî să scape de belea Mitică.
— M-am gândit şi la lucrul ista.
— Îl netezi Gavril pe spate.
— Ca să nu-ţi pară mult, o să te sărim ţoi deodată. Aşa-i că fac de două ori?
— Ştiutcă.
— Se împăcă Mitică şi iar bombăni.
— Spune tare ce te-am întrebat.
Gloata ştia răspunsul care trebuia să-l spună Gavril, dar luară cu toţii apă în gură. Băiatul n-avea încotro. Nu ştia precis dacă e drept cele stârnite de lume, dar se dădu lângă urechea „caprei” şi zise plin de necaz:
— Popa Dumitru mi-i şi tată mi-i şi bunel.
Nu dovedi să termină vorbele, că mulţimea începu să hohotească. Gavril se uita la o movilă de guri proaste şi urâte. Ferbea de mânie. Mai tare râdea

Mitică, care cu timpul îşi ascunse nasul mulţămit în sânul cămaşei şi aştepta să fie călărit din clipă în clipă.

Gavril îl luă lăturaş pe Mişa Cănăţui, un munte de băiat, se depărtară de-o poştă să aibă cum îşi face răzgon şi amândoi scuipară a treabă în palme.

— Haide să-i atacăm maiura prorocului Tarcaţaua!

— Ţipă Mişa fălos.

— Ecze-cu-ţi-a!

— Îl susţinu Gavril amuţindu-l cu degetul pe Mitică. Băiatul venit din viteza mare, ateriză pe umeri înguşti de femeie a tractoristului. „Capra” icai ridicol. Gavril simţi iz ascuţit ce îi hârtoie vasul, dar se sprijini să nu cadă, c-apoi, după lejile joacei „ţapii” devin ei singuri „capre”. Din urmă, ca o stihie, trăgând ciubotele murdare de beligar după sine Mihai, fără cruţare, se năpusti pe noada lui Tarcaţaua. „Capra”, spre hazul tuturora, urlă dobitoceşte şi căzu răpusă la pământ.

Lui Mitică din nas îi curgea o şuviţă de sânge. Parcă îl apucase posoaca. Se ţinea de şale şi unicul gând care îi clocotea în mânia sa, vroia să se răzbune pe toţi care râdeau.

Se desprinse cătinel de la locul „caprei” şi dispăru pentru multă vreme. Le-a părut de şanţ la toţi, dar Mitică o luă la obraz. Era de acum soarele sus, ameaza, însă tractorul stătea priponit lângă groapa de silos şi nimeni nu-i ştia năravul.

Şeful fermei, un om slab, dar al dracului la gură, tăman venise de la raion unde participase la un seminar. Dintr-o frază a pus toată lumea pe roate, iar Gavril era în sat să-l caute pe Mitică. Îl găsi pe Mitică la ţântirim. Se încâlcea printre cruci din urma sicriului şi lovea ca un hăbăug în doba cârpită. Lumea se îmbulzea lângă groapă, dar nici Mitică nu se lăsa în urmă şi lui Gavril îi venea greu să între în vorbă cu dânsul. Popa Dumitru cânta „Veşnica pomenire, veşnica pomenire!”, iar Mitică nu uita să-i ţină hangul cu doba şi lumea se uita chiorâş la el. Popa se încurca. Zăpăcea prin aer cu cădelniţa de parcă silea să se dea mai repede sicriul în groapă. Şi aici Mitică veni în „ajutor”. Lăsă doba într-o parte, zmunci lopata din mâna gropaşului şi începu energic a da ţărâna peste sicriul din groapă. Lumea încremeni.

— Opreşte, fiule!

— Sări cu vorba părintele Dumitru.

— Eu trebuie s-arunc primul. După buchia sfântei scripturi, pentru iertarea păcatelor.

— Păi da, părinte.

— I-o întoarse Mitică cu gura bată.

— Dumneata ai leafă, iar eu îs din vârabotcă: cât lucrez – atâta îmi plăteşte.

Gavril nu ştia ce să facă. Vre-o doi oameni vânjoşi, plini de jale îl luă pe Mitică în părâng, de mâni şi de picioare, şi îl aruncă cu toată ura peste nişte ciritei de porumbrele. Îi aruncă doba cât colo în râpă şi Mitică înţelesese că nu-i de glumit cu poporul satului. O luă la sănătoasa cât mai era lucrurile cu cinste şi veni acasă. Îi ieşise băutura pe gâtlej, dar nu vroia să meargă la fermă, oricât nu-l rugă băiatul. Veni a doua zi. Şeful fermei îl chemă la cabinet şi după ce ieşi de acolo era galbăn, lovit de frică. Şeful i-a amintit că sunt legi pe care fiecare e dator să le răspecte, iar Mitică se teme de miliţie. Alta e că Gavril nu dormise toată noaptea. Se gândi cum să-l „bucure” pe renumitul tractorist al fermei lor. Acum Mitică păşea spre tractor şi nu credea în altele decât în muncă şi disciplină, dar lângă groapa de silos se buimăci. La volan cineva puse un „Crocodil”. Răpitorul de faneră ţinea într-o mână o furcă de fier, iar în cealaltă panoul pe care atârna caricatura. Eroul nostru era înfăţoşat într-o mantie, beat la volanul tractorului care pluteşte într-o sticlă cu rachiu.

În acea zi Mitică deveni hegemonul revoluţiei din sat. Tractorul lui bârnâia pe toate hudiţele satului, în căutarea lui Gavriil, dar el nu avea să ştie că feciorul popii, deja plecase cu o zi în urmă la şcoala de mecanizatori din Cucucruzeni.

Tarcaţaua avuse pocsie pe tot satul. Până la sfârşitul lunii când primi salariul.

— Am câştigat luna asta puţintel, dar. Măcar mă trag cu tractorul! Şi la urmă iar îşi amintea de năzbâtnicul Gavriil: De ce m-a desenat baistrucul cu bască roşie pe cap? N-am purtat bască roşie de când m-a făcut mama pe faţa pământului?! D-apoi pe desenul cela nu era chip de om gospodar, ci o animală ordinară!

De-atunci Mitică, deşi a îmbătrânit, oamenii tot îl mai sâcâie:

— Ei, cum măi Todirică, era bine de trăit înainte?

— Eram tânăr şi-n putere. Mecanizaţia era pe picioare, iar eu cât doream atâta mă trăgeam cu tractorul. Iaca Gavriil, s-a făcut bisnessman şi nici nu cearcă să grăiască cu mine. E bogat, pentru dânsul e altă viaţă. Între taică-său şi bunelul său.

EPISTOLA lui Timofei Trubă pentru rubrica „felicitări” a redacţiei „ De-a hârjoana „

Domnule redactor!

Prin prezenta ţin să vă comunic că de azi înainte nu mai este chip de trăit normal în ţara asta. M-am apucat să vă scriu cu scopul de a-l felicita pe nănaşul meu cu ziua naşterii, dar înainte de a vă ruga ceva, doresc să analizez unele aspecte religioase şi morale din societatea noastră scârnavă. Pentru asta ţin să vă înşir sfaturile mele acumulate pe propria-mi experienţă de viaţă:

Mai întâi de toate – în rezultatul oricărui amor, nici un fel de aborturi! Nici un atribut anticontraceptiv! Nici un fel de acţiuni care ar întrerupe sarcina!

În al doilea rând – nici un fel de mângâieri cu schimb de. Palme! În timpul actului necesită a se şti că se poate de sărutat numai obrazul drept şi arareori – spatele. În timpul sexului vârsta bărbatului nu e de dorit să depăşească cea a femeii. Actul sexual propriu-zis sau coitusul se admite şi chiar se recomandă de-a se exercita nu mai mult de odată între cicluri.

În al treilea rând, femeia trebuie să nască singură, fără ajutorul cuiva, dintr-o parte. Nu trebuie nimica să se taie. Instinctul totdeauna dictează momentul ceea ce trebuie să se facă în situiaţii de-acestea dificile. E nevoie să se aibă un mod sănătos de viaţă. Fără excese, fără pară şi foc! E de dorit, când afli că a născut amanta, să tragi un joc gol puşcă, la lumina lunii. Viaţa trebuie s-o trăim fără de arme, fără rezervoare artificiale de apă. Este oribil de a-ţi face baie, stând lioarcă în ploaie. Ei, dar dacă undeva te mănâncă, trebuie să te şi mai scarpini la timp. Rapănul de pe corp se poate de curăţit şi cu mâinile goale, dacă o să te clăteşti cu propria-ţi. Urină. În asemenea situaţii se recomandă a evita plăcerile acute, alcoolul şi chiperul iute. Dar să încerci a scrie poezii, şi de a-ţi face cu regularitate clismă. Fiecare lehuză să împroaşte cu laptele ei din piept când alăptezi un copil străin. Altminterlea laptele poate să se îmbrânzoşeze. Luaţi aminte! De la vaci, capre, oi şi alte animale mulgătoare, a se lua laptele în beneficiul naturii.

În al patrulea rând: Ceea ce se seamănă şi trebuie să încolţească nu trebuie de mâncat. Nici seminţele de floarea soarelui, fără a se scuipa cojile nu trebuiesc consumate, altfel, pe neobservate te încui şi basta, nu mai vezi soarele! De la copacii ofiliţi nu trebuie să se frângă frunzele. De-acolo ele cad cu de la sine putere. Vorba poetului! Merele, perele, vişinile, trebuie să cadă de pe ramuri cu tot cu codiţe. Iar harbuzul – cu coadă cu tot. Şi doamne fereşte să i se mănânce coaja. În asemenea situaţie nu trebuie să te frezezi, să te bărbiereşti, să-ţi tai unghiile. Iar ţânţarii, gâzele ori să le striveşti sau nu totuna ele există şi vor exista pe capul nostru cât vom fi şi

vom trăi. Mai bine rabdă cu îndârjire pişcăturile lor! Lucrul acesta nu se chiamă călire. Asta e viaţa în toate manifestările ei. Dacă ai prins o căpuşă, înainte de a o scăpa sub piele, de ai trântit-o la pământ, asta înseamnă că eşti demn de a fi decorat cu „Meritul civic”. Iar dacă gâza a izbutit să intre sub pielea ta, mai bine crâşneşte dinţii şi rabdă urlând pentru a te descărca, a te răcori. Mai în scurt, nu trebuie s-o nimiceşti, căci şi dânsa e dată de la Dumnezeu să trăiască cum poate. Nici un fel de medicină! Nici un fel de lecuire, tratament (ultimile două cuvinte sunt sinonime).

În al cincilea rând: Dacă cineva s-a hotărât să moară, se interzice orice înmormântare. Hoitul mai bine nu trebuie de atins.

În încheiere, iarăşi doresc a mă referi la sex. În primul rând el trebuie să decurgă în mod natural. Instinctul totdeauna te duce de râpă. Amplituda devierilor în timpul aşanumitului coitus (cuvânt sinonim cu „sexul”) trebuie să se desfăşoare în aşa mod, încât să se facă cât mai puţină fricţie peste tot. Se înterzice categoric de a orienta organele genitale cu ajutorul mâinilor.

Asta-i tot, stimată redacţie, ce vă propun eu pentru rubrica „Felicitări.”

Da, era să uit, mai am o rugăminte. Transmiteţi vă rog o melodie în înterpretarea lui Nicolai Vasilevici Sulac, pentru soacrele mele. Nu uitaţi că degrabă va începe vremea când oile umblă cu berbecul. E o tradiţie milenară de înmulţire a genului oieresc. Cu atât mai mult cu cât la Paşte avem nevoie de cârlănaşi jertfiţi şi fripţi pe tigaie, sau jăratec. De pelicele la fel, fiindcă ernele prin părţile noastre au devenit geroase, cu multă zăpadă. Deci, precum aţi înţeles – toate încep şi converg la oi. Îmi pare bine că redacţia va avea prilejul să publice o bogată informaţie, precum este articolul meu, scris din abnegaţie, la lumina scundă a opaiţului, comunicându-vă totodată că prin părţile noastre lumină electrică, se dă cu ţârâita. Ţăranul ştie şi rabdă multe. Alta nu i-au rămas de făcut. Şi asta e tot ce am putut să vă comunic prin prezenta. Mulţumesc anticipat, de la un viitor deputat, al vostru Timofei a lui Halarambie Trubă de la Puţuleuca.

LA ZATOCA.

Dacă doriţi a savura fermecătoarea Marea Neagră, pe care cu atâta amabilitate şi zel ne-au furat-o ruşii, ca s-o deie în stăpânirea perseverenţilor ukraineni, este nevoie să confruntaţi vămile… Exact cum m-am pomenit, cu familia în vipia verii trecute mergând la odihnă spre Zatoca… Am avut prilejul de a simţi pe propria-mi piele privirile încruntate ale vameşilor, care prin acţiunile lor de intimidare cu mult zel îşi bat joc de moldoveni, convinşi că nimeni nu-i v-a trage în ţeapă. Doar ukrainenii ca şi

noi sunt în devenirea deplinilor depline de membri ai Consiliului Europei… Ei n-au auzit că prin aceste locuri cândva au existat şi moldoveni; că Cetatea Albă, Chilia, Izmailul… Mai poartă file scrise ale istoriei românilor. Oamenii din părţile locului par a vea pe lngă stomacul lor şi O. Rânză de găină… Ne-au controlat bagajele, copiii, soţiile, soacrele au fost verificate dacă nu cumva vreuna din ele e de… Sex ambigen… În sfârşit, iată-ne cazaţi, pe omoplaţi, la una dintre bazele turistice situată în edificii exmoldoveneşti… Adică dintre cele construite de către moldovenii contemporani, dar vândute de către birocraţii de la Chişinău, pentru costul de un leu şi un comision de… Un milion… Oricum mizeria e mare, iar preţurile sunt de talie europeană. Severitate, stricteţe şi obrăznicie în stilul bunilor noştri vecini… Am cerut ca pe lângă odihnă, să mi se prezinte (precum au afirmat romanii)… Spectacole de circ! Contra valută forte, nci o problemă. Oricare capriciu din banii noştri sunt potolite. Am mers în excursie, să le arăt copilaşilor mei Cetatea Albă, fala istoriei noastre naţionale. Acolo, însă am găsit cetatea în măreţia ei falmică, dar ghizii nici mârc ceva despre moldoveni! Am purces apoi în drum şi iată-ne de curând la Tatarbunarul cu istoria sa glorioasă. Am fost familiarizaţi cu istoria revoluţiei de la 1924 aţâţată de ruşi şi ukraineni contra românilor, pentru ca ulterior tot ei, ruşii după 1940 să căsăpească şi pe învinşi şi pe răzvrătiţi… Pe vitrinele expoziţionale n-am văzut decât doar pistoalele revoluţionare pentru vameşii ukraineni de azi… Purcedem mai departe, la faimosul Ismail, unde cândva un general chior i-a zdrobit pe aliotmani ca să ne elibereze, chipurile, ocupându-ne cu abilitate pământurile dintre Nistru şi Prut. Dar pe malul Dunării, nici zare de cetate! La Chilia au găsit luntre şi pescari… Care va să zică, ce nu vă place, bă? Nu-i nimica, pane hohol! Prietenia de nezdruncinat între noi şi voi continuă faimos! Chiar dacă nu ne comvine ceva: noi înghiţim găluşca, iar voi – mâncaţi-vă slănina… Ce simpăticuţi sunt vecini aduşi peste noapte pe capul nostru în obrăznicia lor, de către „fratele mai mare!” Cine nu mă crede n-are decât să meargă la ei, trecându-le vămile, admirându-le Zatoca şi istoria care nu le aparţine, de care nu au grijă.

GENERALUL DE PAIE.

Înalt, zdravăn, rebel la privire, cu mâinile mari şi puternice cât căuşile de turnat grâul în ţuhali. Adevărat taur, adevărat dulap mişcător. Are o înfăţişare de frate al pământului, răpit de la coarnele plugului, adică ţăran, mereu cu ochii-i iscoditori, mereu se întreabă în sine: Cât o să aştepte până

v-a ajunge: de la pluG. La cosmodrom?! Uneori îşi permite să glumească. Cravata de la gât parcă stă mai mult de formă, mai curând e un atribut de prisos. Creierul lui (au determinat gerontorologii!) în cutia lui craniană e minuscul, comparativ cu pumnălăii… În vreme ce actualii miniştri, demnitari ai statutlui, făceau năzdrăvăniile lor, el, cu pas convins de tractorist, mergea zilnic în pădurea Şireţilor de se lua la încăierare cu stupul de albine, ridica greutăţi, bea must de buruiene… Făcea sport, adică. Astăzi a devenit tare ca oţelul, numai vână de Putere! Aşa şi trebu, zice dânsul! Edilii, oponenţii lui de eri, au rămas răscrăcănaţi! S-au înfricoşat c-o să-i omoare, stau în aşteptare c-o să le taie tuturora boaşele. Mulţi s-au speriat de el şi au fugit. Alţii stau călare pe geamantane, ascunşi prin fări, cei de-al treilea soi, s-au predat. Au cedat… Te pui cu nebulul, zic ei! I-au permis fără echivoc, să avanseze pe ierarhia serviciului specific, vertiginos fugitiv, demn de zborul unui general-savant, doctor în ştiinţe! El e în avanscena vieţii cotidiene! Mereu apare la ecranul televizoarelor, vociferând că e pornit să încearcece a dezrădăcina crima organizată, corupţia… Nu are în nimeni încredere. Mereu aruncă fraze tertipuri: „Las-că te ştiu eu pe dumneata! Ai furat, împreună cu voievodul calul lui Kotovski, tata rechetului!” Într-o zi a mers la Guvern, cerând de la întreg cabinetul, să lase amprentele lor pentru verificare… Miniştrii şi toţi hoţii legali de rang mare de-acolo s-au înfricoşat văzându-l, de moarte. Şi-au făcut cruce, au scuipat în sân cu toţii. Mai ales că el, în locul bodygarzilor, ţinea de curmei un dulău cât un viţel, hrănit cu inimă de bou…

Salvarea săracilor şi oropsiţilor! Generalul nostru naţional, faima şi mândria gliei populare! Datorită lui de azi înainte avem toată încrederea că nimănui dintre noi, holopii, nu ni se vor încalcă drepturile omului… Numai să fim atenţi, să nu-l scoatem din sărite, c-apoi! Dacă se enervează, îi saltă pahoanele din loc, ciocăneşte cu pumnălăii metalici în biroul de stejat, tună cu niscavai Dumnezei peste cap şi… Purcede străduitor de a combate corupţia şi crima organizată ce mişună ca o nălucă în statul independent şi suveran… Sunt mândru de pământeanul meu codrean! El a devenit o spaimă naţională pentru mafia de la nord cuibărită tot mai mult şi mai aprig la capitală!

În ultima vreme, când trebuie ca cineva să evite închisoarea pentru comiterea fraudelor, moldovenii, neapărat îi fac peste noapte. Aleşi ai poporului! Astăzi pumnălăii şi trebălăul generalului flutură ca două barosuri pe ecranele naţiunii. „ Şi duneata şi Dumneata taci că ştiu cine ieşti şi cât ai

furat; cine ţii ginerele cine ţi-I soacra ş-aşa mai departe. Aşa cî. Tăceţi cu toţii! Dacă vreţi s-aveţi de-aface cu mine, încercaţi. Până n-am încercat eu!”

DE VINĂ SUNTEM NUMAI NOI. BĂRBAŢII.

Femeile ţării Moldovei sunt derutate. Pentru a limpezi lucrurile, ele se întrunesc, fac mereu concrese, cerându-şi drepturile spre aripile albe ale democraţiei, egalităţii şi echităţii sociale. Ele au lideri ce binecuvântează sus şi tare de la tribune, toate discursurile lor, canalizându-se în problema legată de facerea pârtiilor spre cârma ţării; de a face în fel şi chip ca pe noi, bărbaţii să ne mai trimitĂ. La cuhnie. Dar, precum suntem noi, bărbaţii fideli puncii lui Dumnezeu ca femeia trebuie sa şi mai teama de sexul vânjos, ele, adeseori, în mare voga ne învinuiesc în toate păcatele pământului. Acuzările femeilor societăţii nostre sunt strâns legate de fenomenele sociale şi naturale ale economiei de piaţă. Totul ce se întâmpla cu ele în ultima vreme, de vina suntem noi, bărbaţii… Poate pentr-aceasta ele au recurs la un procedeu politic de rezonanta. Au cocoţat la tribuna epocii o gurista a naţiunii care, de cum se urca la tribuna, spriginindu-se în cârje vociferează, cercând sa dee la socoteala occidentul:

— Doamne, Iisuse Hristoase, păzeşte tara şi poporul! Adu-ţi aminte, Doamne ca Rusevel a condus America stând în cărucior, fiind hrănit cu linguriţa, iar pe mine nu vor raii istea de moldoveni, sa ma aleagă preşedinte! Bărbaţii noştri sunt nişte mărginiţi la aceasta margine a Europei!

— Sa fie mărginiţi masculii! Răcnesc politiencile noastre. Vreau sa amintesc: fmeile noastre sunt receptive fata de idealul dragostei. Simţind mizeria vremii pe propria lor piele, ele au dreptul… Sa scuipe pe printul care încearcă sa le ancoreze, daca şaua calului sau nu este de aur, iar cavalerul respectiv nu este seful unei companii bogate. La noi femeile, acuza şi ochesc tinta, în centrul căreia se zvârcoleşte un suflet de bărbat. O domniţă cu tigaroiul în gura sta sub un gard căutându-şi insistenta… Pantalonii, arareori trage un git de şampanie dintro garafa cu eticheta rupta, sughiţând amarnic, arătând cu degetul către primul ins care trece liniştit pe-alături: „ Voi sunteţi urmaşii Romei?” Bordelurile şi bulevardele oraşelor din Turcia, Grecia, Italia, Cipru, Portugalia… S-au aglomerat de curviştinele noastre. Apare simpla întrebare: Cine sunt de vina de-aacest dezastru? Desigur, bărbaţii! O domnişoară, studenta la facultatea de Drept de la ULIM la maternitate a născut cu succes un arab ca pina seara, cu performanta olimpica să-l părăsească, sărind geamul. Cine este vinovatul? Desigur, noi bărbaţii moldoveni! In tara noastră, fiecare a doua femeie e,

schizofrenica, din născare… Cine sunt vinovaţii? Nici o discuţie, nici un comentariu! Noi, bărbaţii! In oraşele şi satele noastre în ultima vreme multi negrişori, purtători de limba romana joaca fotbal frumos… Cine este vinovat în schimbarea la fata a naţiunii moldoveneşti? Desigur, bărbaţii noştri, bata-i vina. Ei prea mult dorm şi uita să-şi ocrotească consoartele. Daca o femeie bomba de miinie, nu face demâncare soţului, nu-i place sa gospodăreasca, iar în timpul unui eventual divorţ, porneşte aprig copii împotriva tatălui, mai puneţi la îndoială cine e de vina? Desigur, el, bărbatul! Ceva se pierde, ceva se adăuga, dar societatea merge înainte! La universităţile noastre s-au deschis larg uşile clinicile juridice. Consoartele noastre au de unde lua informaţii necesare de a se apăra. E adevărat, ca într-o zi din nefericire o ambulanta a adus la clinica respectiva pe o femeie căreia i se rupsese apele şi a născut chiar pe masa unui profesor-avocat universitar… Nu-i mare bai! Profesorii de-aici s-au clarificat, dar liga femeilor a constat cu certitudine, ca vinovaţi în incidentul respectiv sunt numai şi numai neglijenţii istea de masculi… A o încheia liniştit, calm cu femeile, n-are nici un rost sa opunem rezistenta înverşunată, decât. Sa plecam pe alte planete. Dar nu sunt sigur ca nu vom fi găsiţi şi întorşi înapoi. Femeile fara de noi nu pot exista, fiindcă nu vor avea cui spune cine este vinovatul soartei lor deplorabile. Ele, cit n-ar fi de abile în capricii, totuna nu-şi doresc sosirea potopuluI. Şi noi, oricât de corecte n-ar fi faptele nicidecum nu dorim a ne lipsi de ele. E rau cu rau, dar… Precum s-a exprimat bunul meu amic izgonit pentru o vreme de la domiciliu: „Sa nu fim ca la stâna!” Daca nu ma credeţi, ieşiţi în strada şi va veţi convinge ca efectul stânii… Continua! Chinuite rămân numai femeile! Indurare, salvare, sarinti oameni buni că-i pojar! Cine sunt de vina în Moldova ca îmbătrânesc şi mor… Femeile? Dacă ele merg la Sergheevca sau Zatoca şi intrând între valuri să se urineze, cine credeţi că sunt de vină? Desigur că noi, bărbaţii, deoarece n-am avut grijă ca să le învăţăm la vreme. Să înnoate. Altele nici nu se pot pune la îndoială.

ÎNTR-O ZI M-AM POMENIT… MORT (Variantă)

Într-o bună zi, făcându-se inventarierea în cancelaria domnească, întâmplătoi am fost trecut în lista celora care trebuic să plece. În asemcnea cazuri, e şliui deja, nimeni nu doreşte să-ţi aflc părerea, decât te aşază cât mai comod ui sandalele înainie, într-o fnimuseţe de sicriu. Nu m-am lăsat dus cu totul dc nas, flindcă am multc pile şi înainte de a da ortul popii, îneleştai puternic dinţii, zăbovind sufletul în mine. Lar dacă ai suflet. Poţi

simţi şi asculta totul a-se petrece împrejurul coşciugului, pină a fl dus pe năsălii la groapă.

Deci, Ineasca este în doliu. S-au adunat radele, camarazii de serviciu s; i tnă petreacă. Am fost o notorietate aproape ignorată de Boemă, dar au sosil săcompleteze cortegiul diferiţi tipi necunoscuţi. Chiar şi reprezentantul puterii de stat. Orchestra prezidenţială, care la Chişinău totdeauna, lângă avioanc, întâlneştc soliile străine, cânlă întruna, la poarta casei părinteşti, niarşul funebru. Pc vârful Lipăgaului, o baterie de artilâerişti stau de-a gata, ca la prima comandă să traga salve, în mcmoria celuia care nu mai este. Ani priceput că Guvernul nostru abulic are grijă să-şi înhumcze cu pompă hoiturilc celcbre. Posteritatea, care până mai ieri habar n-avea cum mă lupt cu mizeria timpului, o dată cu decesu! Meu s-a priceput că am tbst un nestemat naţional.

Dar e ştiut că, în situaţia aceasta a corpului omenesc, prioritate de a-1 deplânge li se dă, în primul rând, rudelor apropiate.

Am avut mai rnulte dragoste în viaţa mea făclie (ca sa nu lc confund, elc sântnumerotate!) şi laânormântareau venitcam toateodată.

Copiii mei. Care constituie şi ei o rezervaţie, cu ale lor. Care lăcrima în tihnă, care se juca de-a bâja, aiţii se scobeau în nas, nici să-i întereseze ce s-a întâmplat cu creatorul lor. Pe când femeile, toate cu plctele în vânt, s-au aranjal în rând, făcând coadă ca să mă bocească.

În şopron, un mâţuc nieuna ascuţit şi jalnic.

Când dragostea numărul unu, sc pregătise să sloboadă cuvinte de jale, aplecată asupra chipului meu, deodată, din spate, dragostea numărul nouă, în fotă opreg, de i se fillâiau poalele, prinse nestăvilit a ciripi în auzul tuturora:

— Cum de-ai muri-i-t, dragul meu armăsari! Parcă mai ieri sărcai sprintenel peste geam, în odăiţa fcricirii noastre. Când bârbatu-mi nu eraacasă-ă-!

— Dă-te într-o parte să-1 bocesc mai întâi eu, depravato! Interveni cu promptitudine dragostea numărul şapte, cârc până a ajungc la căpătâiul meu, mai întâi leşinăde câteva ori, revenindu-şi după ce ftisesc stropită cu agheasmă.

— Prima trebuie să-l bocesc eu! Îşi făcu loc cu coatele dragostea numărul cinci, cea care toată viaţa n-a fost mulţumită cum îi plătesc pensie alimentară. Sunt îndurcrată, îndureratclor! Eu 1-am iacut fericit cu doua fete gemene.

Dacă-i vorba de asta, se include în ceartă dragostea numărul fluuasprezece. Care s-a prezentat ca prin minune la ceremonia funebră, cu o Hioboadă neagră, trasă peste ochii fardaţi. Simt deja cum joacă icrele în plnlccele meu, dar al cui e copilul voi şti nuniai eu…!

— Iubiţelul Boricelul! Încrucişă mâinilc a necaz dragostea numărul Ircisprezece, cu care am inccrcat să mă căsătoresc îndată după ullimul l'ulrcmur de pământ din Moldova.

— Închide-ţi gura, curvo! Mai tare m-a iubit pc mine, căci nici bărbatul mcu nu ştie că am copil de la mortut ista…

Un tel de burzuluia] ă şi învălmăşeală se stârni în mijlocul ogrăzii. Mirosea a gâlceavă şi flocăială între dragostele mele, iar în jur nici zare de poliţist sau minpier.

Un analist de la securitatea de staT. Harnic, cu un aparat, fotografia din toate părţile şi din toate poziţiile sicriul, înconjurat de flori de busuioc uscat. Securistui avea nobila misiune, la încheierea dosarului personal, de a convinge conducerca lui că, azi, dcja am întins canioarcelc.

Situaţia tensionată au descărcat-o doi avocaţi, delegaţi de către Onducerea de vârf, pentru a rnă petrece pe ultimul drum. Tăbărâse cu ei o mroană din flori vii, procurată la poarta pieţei de câini şi găini. În ajun, pentru chestia asta au adunat, cu mare dificultate, câte doi lei de căciuiă, de Ia fiecare membru al colcetivului. Bravii noştri avocaţi, cânde vorba să adune un asemenea comând, bărbaţii au o înfăţişare de castraţi, iar femeile, pare că cineva vrea să le sugrume. De: au şi ei nevoile lor, sărmăneii! Mita este cu anii tot mai mică, deoarece le-o hâştesc de sub nas poliţiştii, procurorii, ludcrătorii de toate nivelurile…

Şi iată, în sfârşit, unul din reprezentanţii avocaturii ieşi în mijlocul ogrăzii, răscrăcănă picioarele şi, în stilul institutului de apărare, improviză un fel de miting.

— S-a cârceiat şi a înţepenit trupul unui mare jurist! Vociferă colegui. Plângeţi, tâlharilor, bandiţilor, hoţilor! Admiraţi frumosul hoit şi deplângeţi salvarea voastră în decurs de mai mulţi ani. După care avocatul, cu răsuflarea întretăiată, făcu un îndemn: care aţi avut datorii faţă de el, mita care aţi împărţit-o numai cu procurorul şi judecătorul, profitaţi de ocazie şi aduceţi-vă contribuţia în această clipă de rămas bun… Priviţi înjur câte femei frumoase rămân fară dc suport material…

La adunarea funebră asâsâa cumătrul celei mai mari autorităţi interlope. Ba chiar şi cel de la combaterea corupţiei şi crimei organizate, care în

tinereţe putea să rupă potcoave de cai. Dânsul, împuternicit, a încercat să spună ceva în semn de omagiu, însă, de coşciug s-a apropiat Izvorel Şmatocul, clientul meu de ani de zile.

Izvorel, în ochii holbaţi ai celui ce mai încerca atunci să îndoaie o potcoavă de corupţâe. Îşi descoperi scăfârlia chilugă şi, după un suspin afundat, scoate lanţugul de aur de la gât şi mi-l aşază la urechea stângă. Lângă urechea dreapă a depus telefonul mobil. Retrăgându-se, îşi mai acoperi faţa cu batista, ca să scape câteva lacrimi. Între timp femeia iuşcă, cea care a fost totdeauna nemulţumită cum i-am acordat pensia alimentară la întreţinerea copilului. Ciordeşte pe neobservate lanţugu! Preţios.

Izvorel ridică o mână cu pumnul strâns în sus şi strigă:

— Dormi în pace, frate! Fii avut acolo sus, iar telefonul ţi 1-am pus în caz de voi avea nevoie de consultaţii, cum să ies din cutare sau cutare situaţie în care viaţa…

Un buzălău gras se aşeză pe nasul meu neutiu, în vreme ce lângă corpul nemişcat îşi făcu prezenţa reprezentantul de la Uniunea Scriitorilor, criticul literar, care atâta vreme cât am creat şi publicat, s-a făcut a nu mă observa, şi a declarat nu o dată că nu exist ca scriitor. Acesta, fară pregătire, începu din capul locului:

— In memoriam, stimat popor! Deplângeţi soarta acestui mariir ul neamului! Urmăriţi mâinile lui puse pe piept, degetele lui care par că mai scriu opere valoroase! A fost un scriitor, adevărat îngrăşământ mineral pentni literatura de mâine. De la Rebreanu încoace… Criticul, pe care îl ştiam cn paremiolog notoriu, parcimonios la complemente, deodată se înăbuşi într-o tuse măgărească, pe care o poţi auzi la scriitorii consacraţi, după banchetelc cu beţii crâncene, la lansări de carte avute adeseori în incinta casei Uniunii Scriitorilor. Umpleţi paharele, aprindeţi lumânările! Căciuliţi-vă, amicilor! Cărţile lui vor dăinui multă vreme departe de movila mormântului lui! Moartea neruşinoasă a îndrăznit să ne răpească un adevărat geniu al naraţiunii…

Ascuttându-i ciripitul acestui bard, deodată simţisem cum începusem a mă clătina în sicriu.

Evenimentele se desfăşurară şi mai anapoda. Criticul în cauza, de la o vreme a devenit mâna dreaptă a ex-voievodului nostru, cu ajutorul căreiti merituosul om al Puterii se scarpină în fund.

— Fii mândru, dragă confrate, continuă criticul politician, căci timpurile te-au înţepenit la această clipită! Nu te-ai încovoiat în faţa destinului.

Şi tot atunci, faţa oficială a Puterii noastre începu să dea citire Decretului prezidcnţial, prin care mi se conferca, post-mortem, titlul de Laureat al festivalului naţional „Galbena agudă”, apoi, după o pauză, mai concretiză ca, decum voi fi astupat cu huma strămoşeasca, la căpătâi mi se va instala un bust.

La aceste note, simţii cum se începu în jur o furtună cumplită. Calamitatea naturală m-a întors cu fundul în sus, iar panlalonii mi s-au dat în jos, dezvelindu-mi partea ruşinoasă a corpului către cei ce veniseră să mă comemoreze…

Fflră a se mai mişca timpul înainte, pe dealul Lipăgăului, o canonadă de artilerie zgudui tihna Incascăi, năruind malurile, astupând groapa cu cotlon a mormântului meu.

KILLERUL.

În dricul amiezii, după masa de la cazinou, proaspătul capitalist moldovean dormita, întins în fotoliu, cu picioareâe pe masa, stil american. La uşa oficiului de la intrare, stătea paza de corp, un bărbat cu inustaţă, care nu ştia să zâmbească. Dinspre strada animată, se auzeau voci de domnişoare, care treceau dispuse dinspre Universitate. In curând, când îoropeala parcă să-i cucerească de-a binelea pe cei de la oficiu, ca un trăsnet, din tăriile cerului, se auzi un zgomot tulbur şi neclar.

Învălmăşit degălăgie, capitalistul abia desfăcu pleoapcle şi văzu în faţa lui o huidumă bărboasă, cu mâinile vânjoase, în care ţinea un „Mauzer”, îndreptat lângă tâmpla lui. Paza de corp, dezarmata, cu un pămătuf în gură, stătea legat burduf, la picioarele lui.

— Mâiniie-n sus, chiloţii în jos! Nici o mişcare în plus, căci chistolui e încărcat! Răcni înspăimântător namilă bărboasă.

— Ce se-ntâmplă, Domnule? Făcu mirat, capitalistul, păstrând o mină veselă pe faţa lui grasă şi asudată de placere.

— Gura! Nici un fel de abateri lirice! Sunt killer! Am misiune nobilă, de la patron. Sunt asasin!

— Că nu eşti labagiu, surâse lejer ameninţatul cu moartea. Vreau să cred că ai copii, soţie gravidă, soacră bolnavă şi te afli în exerciţiui funcţiunii. De aia şi tulburi liniştea la ora asta de odihnă. – - Banii te-mping la toate!

— Chiar şi la acte de teroare, căzu de-acord capitalistul, luându-şi picioarele de pe masă, ridicându-se. Îşi aşeză vestonu] negru peste umerii laţi scoase pămătuful din gura bodyguardului şi, revenind în jilţ, întrebă domol: Ce marcă e puşca dumitale?

Glonteie iataganului în curând o să-ţi găurească buhul, te va face hoit, aşa că „ridică mâinile în sus, dacă nu doreşti să întinzi picioarele!

— Bengos raportat, fiule! Aşa băiat de treabă, te porţi cu tunul ista pe la casele gospodarilor. Nici Kennedi n-a avut fericirea să fie asasinat cu aşa armă. Ce doreşti în schimbul „trupului” meu?

— Bani, desigur… Viaţa e o adevărată tristeţe şi nurnai banii pot s-u învioreze niţeluş…

— Straniu, de unde s-au luat atâţia filosofi cu pistoletele pe capul nostru?' medită capitallstul. Probabil, nici voievodul nostru nu ştie c-avem în ţară killeri nevoiaşi, flămânzi…

— De ieri nici rouă n-am pus în gură, zise cu sinceritate potenţialul asasin, căruia începu să-i tremurc mâinile.

Capitalistul apăsă pe un butonaş din perete, ca în uşă, albă ca varul, sfi apară o domnişoară elegantă.

— Bietul om, făcu cu privirea capitalistul. Ca şi cei doi, de dimineaţă, au venit să mă împuşte şi… Te rog, două cafele.

— Cu plăcere! Imită domniţa o plecăciune caraghioasă de balerină.

— Subalternii mei sunt ascultători, făcu patronul, urmărind lăcomos manierele duduii, apoi. Iar ciocnindu-se parcă de revolverul din mâinile asasinului, şopti; ia loc, doar ai venit cu… Misiune grea.

Şovăitor, killerul se aşeză, şterse broboaneie de sudoare de pe frunte şi zise:

— Şefâi ca şefâi… Al meu e adevărată canalie. Mai întâi vede în faţa ochilor banii, apoi omul… Dumneata nu ai putea să-mi propui un lucru mai bănos?

— De vânzător, zise prompt patronul. Ce-o sa faci cu revolverul, după ce mă vei trimite pe lumea cealaltă?

— O să-l arunc în lada cu gunoi. Aşa cere instrucţunea…

— Ţi-aş propune să mi-1 vinzi. Mâine plec la vânătoarea de prepeliţe CU ministrul de interne… El are în colecţie o mitralieră, de pe timpul lui Ceapaiev…

— Nu, eu am misiunea să achit trupul dumitale?

Reapăru duduia cu talerul cu două cafeluţe, deja fară să mai atragă atenţie la revolverul din mâinile kitleruliu.

În coridor, cei din paza de corp dialogau agitaţi, prin telefoane mobile, despre ruta, pe care urma s-o efectueze, mâine, patronul la vânătoarea de prepeiiţe cu ministrul de inteme.

— Dac-o să mă-mpuşti, nu vei primi bani pe revolver.

— De ce?

— Fiindcă banii se află în safeu, iar cheiţa în altă parte.

Paza de corp s-a calmat şi îşi exercită funcţiile normal.

— Eşti patriot, român?

— Basarabean.

— Atunci de ce nu vociferezi pre dulcele grai românesc? Se mira killerul.

— La noi toţi câinii şi nacealnicii se obişnuieşte să vorbească ruseşte.

— Dă-mi parale pcntru „Mauzer” şi am plecat, se astâmpără killerul, până ce îşi sorbi zgomotos cafeluţa.

— Câţi vrei pe el? Patronul desfăcu portmoneul, din care se vedeau bancnote vaioroase.

— Toţi! Aproape că răcni de admiraţie killeail. Nu-ţi plafona posibilităţile, măiestre, dacă doreşti ca trupul dumitale să meargă mâine la vânătoarea de prepelişe.

În curând revolverul din mâinile killerului trecu în posesia patronului, care se răsplăti, pentru el, cu bani negligenţi, să-i numere. La despărţire, s-au îmbrăţişat prieteneşte şi killerul, salutând paza din coridor, cu picioarele tremurânde, ieşi vesel în plină stradă. După ce s-au iimpezit lucrurile, cei din coridor, încă speriaţi de moarte, dădură buzna în cabinetul patronului, care îl surprinse vesel, cu faţa plină de mulţumire. Patronul duse la gură, de rând cu noul revolver, achiziţionat de la killer, şi încerca să şuiere în ţevile lor ca la nai.

— Bun băiat c killerul de odinioară. Fără multă negociere, a cedat de parcă ar fi ştiut că am slăbiciunea colecţionarului de revolvere. Dacă l-aş ii întâlni, zău că 1-aş angaja în compania noastră în seviciu…

Şi când spiritelc se potoliră şi cei din paza de corp s-au întors la posturile lor, adăugă:

— In societatea noastră cu bani poţi cumpăra şi moartea… Iaca vremuri mai trăim!

VOIEVODUL ARE GRIJĂ DE NOI… (VII)

Mai ieri, în emisiunea televizata „Ora bovinelor” zâmbăreţul şi maladeţul nostru voievod ne-a prevenit că… El nu poartă nici o vină de mizeria în care ne-am pomenit şi ne-a prevenit pentru aceasta: „Nu mă împungeţi!”.

Ne-a îndemnat să ne păstrăm bine gărgăunii în cap, dacă dorim să fie blând şi cuminte c-apoi e dc-ajuns să trezeşti animalul din el şi-i crapă răbdăul, Din caz de ceva chiar Sulănare Gurgui Ghcbuţovici sta de-a gata să schimbe şaua de pe măgarul unui partid pe altul!… De când i-am oferit prilejul ca să ne zâmbească zilnic, voievodul nostru s-a transformat şi calitativ şi cantitativ. I-a dat chişca precedentului. Deşi a atins onorata vârstă de plecare, nu doreşte s-o facă cu una cu doua. Câine-câineşte se mai menţine în tron, totodată menţinându-i la vlastie pe succesori. Are o sumedenie de obligaţii… Ast' noaptc s-a trezit buimatic din somn. De la vila din Miamy i-a vociferat prinţul moştenitor. A pierdut, sărmănelul, dolăraşi în casino… „Nu-i nimica, tati! – 1-a liniştit voievodul. Pentru noi, în ţarat inuncesc milioane de robi… Cumva ieşim din belea, dar numai fă aşa, ca nimeni să nu afle, nimeni să nu se priceapă, iar în caz. De ceva eu pot zâmbi minciunind. Am experienţă încă de pe vremea când eram pe la Talibani şi comsomoale…”.

Oricum, stimată plebe, noutatea nu a fost chiar bună şi dtn cauza băietului său s-a enervat… Din pricina stresului, bunul şi harnicul nostru voievod a decis ca să… Schimbe gospodarul ţaratului.,.

Mai întâi i-a propus unui de la Larga, campion în lupta SUMO, om de la nord… Însă acesta a cântărit, a cântărit, a chibzuit, pană a zis: „E devreme, măria ta! Mai bine voi candida pe viitor la Tronul dumitale. Lar până una alta voi duce hăţurile, cârmuind Cetatea de scaun… Avem timp, zăboveşte. Nu te encrva şi nu te grăbi… Oamenii de la nord stau peste tot şi-s gata oricând să fie de partea dumitale, numai dac-o să lefaci concesii şi favoruri…” A căzut de-acord voievodul, dar, după ce a rămas cu fruntea încreţitrtă, l-a propus pe Paţan de la Pârjolteni, băiat de la codru, cu ştiinţă de a falimenta gospodării mărunte, specialist în domeniul sucurilnr! Şi a stat Paţan la conducere, şi a făcut multe dregătorii bune, chiar foarte bune, până când într-o bună zi, cei de la Divan au hotărât, la hurtă, să-i deie un genunchi în fund şi să rămână iar gospodia noastră fără de cap. Amintirea despre el se păstrează şi, la viitoarele alegeri, Paţanul neapărat o să-şi scoată capul pe fereastră, fiindcă cinstitul şi harnicul popor va fi pentru el, Tot aşa, rămânind în aşteptare, la orizontul gospodăriei noastre naţionale, a apărul un real pretendent la salvarea naţiunii, căruia i-am zis Michea Malciş-Braviş-Comsomoliş! Notoriu specialist în problemele bălegarului! Acesta ne-a răscrăcănat din primele declaraiţii televizate cu propunerile sale novaţionale. Şi vrem să-1 credem. Era vrcme de iarnă, nu aveam căldură,

lumină… El, mititelul, ne-a holbat ochii, amintindu-ne de tehnologia străveche a tizicului… Cu ajutorul sprijinului zâmbareţ al bunului voievod, peste noapte a aburcat la putere cel mai ingenios tizicar al Europei! Astăzi ştim, holopii de noi, cum trebuie să folosim biogazele şi lostoipenele lăsate în preajma Cetăţii de Scaun de către bovinele, care nu cumva să ne împungă voievodul! „Trăiască tizicul!” Aşa strigă artiştii din stradă impozitaţi la procesiunile vesele şi triste. Nici o cumătrie, nici un mort nu este dus până la capăt, dacă nu se efectuează ameliorarea bunăstării visteriei statului! Dijmele trebuie să fie o obligaţiune şi o mândrie naţională. Toate bovinrle sa fie luate la evidenţă… Prin zâmbete şi pălăvrăjeală se poate de condus ţaratul holopilor de noi la infinit.

Această trecere în revistă, bunul nostru voievod a făcut-o din startul emisiunii televizate de la „Ora bovinclor”…

Emisiunea i-a oferit prilejul ca să se declanşeze în toată puterea demagogiei. Numai el ştie cât este de greu e sa conduci o ţară, fără a face mare treabă, decât să vorbeşti apăsat şi argumentat…

Domnia sa şi-a continuat logosul în maniera-i înţeleaptă: „Onorată… Absenţă! Mai repet încă o dată şi de o sută de ori. Nn mă împungeţi! Mi se impută că eu, înainte de a deveni robul istoriei în ţarat am promis că voi face multe. Am mai promis, dacă nu voi putea isprăvi promisiunile minciunoase (aşa precum le fac loţi candidaţii la tron, de altfl nu numai eu!), arunc sceptrul şi mă întorc la vila de la Mosc… Am promis, dar vreau să vă spun că… Nu mi se primeşte nică! (Şi la această pauză Voievodul… ne arată limba!): şi iar se repetă. Am încercat să-1 aduc în fruntea gospodăriei pc unicul campion la lupta sumo din ţaratul nostru, care poseda visterie puternică şi o ceafă groasă, dar ce să-i fac dacă acesta… Speriat a stuchit în sân de frica? Taman însura băiatul şi era socru mare!… Am propus mai apoi Paţanul, amicul banchirilor hoţomani din Occident, dar şi el a fost hurducat de cei de la gloata populară, al cărui patriotism îl mai păstrează doar în bărbile lor pline cu păduchi… Iaca, numai consecventul grandoman Boldei Cotei de la Cobaie, meşterul beţiilor de cuvinte, îndată a purces cu caii în galop pestc pârău, la Mandela de pârnaie obţinând colacul de salvare. Am găsit acolo consensus cu Mefisto de Tirişpolie şi. De-am ales Paţanul!… Şi aşa e bine, puşcăria e cu noi, stimată plebe! Lasă-1 să conducă! Aşa a zis şi istoria! Freacă palmele şi se bucură ducele nostru să se cutremure „Ora bovinelor„, totodată, prevenindu-ne, clipind numai un ochi: „Da, pentru asta, nu mă împungeţi! Credeţi că este uşor să-i opresc de

la furat ţaratul pe cei care s-au pornit cu mine la furat? Suntem, europeni! Din victorie-n victorie păşim din alegere-n alegeri. Numai aşa vom învinge sărăcia… Cei care au furat un milion, să le dăm voie să mai fure încă unul, pentru a avea ce să mai deie şi ţaratului. E un adevăr bun şi, nicidecum demagogie! Fiţi liniştiţi! Cei care fură, iau mită sunt… Eliberaţi de către cei care nu primesc salariile la vreme. Cei corupţi combat şi dirijează corupţia, criminalii organizat controlează crimele organizate! Pumnii generalului sunt mari, poate rupe cu ei potcoave, poate face declaraţii hârtoiate de drepte la televiziunea de la Mosc. Şi să nu vă credeţi că este vreo politică la mijloc… Totul este în corelaţie de forţe chibzuită, amenajată, astfel ca voievodatul să păşească fară multe demagogii, cu picioarele înainte şi capul din urmă. Businessmanii, buzunaromanii, banditomani nu dau mare importanţă cum folosesc eu predicatul, substantivul, adjectivul sau verbul… „Ora bovinelor” e cea mai populară şi solicitată de voi…

— Voievodul are grijă de noi!

Principalul e că hoţii naţiunii, care stau sub aripa mea să nu ceara mare socoteală, să nu mă cicălească, să nu mă belească, ci să-mi dea voie de a-mi trăi liniştit bătrâneţea până la noile alegeri… Hă-hă! Am absolvit literele sau istoria, nu mai ţin minte, dar este caul să-1 parafraxez pe marele poet „Furând în taină, am păstrat tăcere…!” La toată-această seamă de cuvinte, în semn de aprobare… ne îndeamnă o voce de hoţoi:

— Voievodul are grijă de noi! -

Coşul pieptului nostru s~a înfoiat şi mai mult, după ce i-am ascultat din gura voievodului un fragment din logosul slobozit pe cepul butoaielor din chihniţa Cricovei. De-acolo, de unde prinţul moştenitor a cărat cât a putut şampania, vinul şi coniacul, pentru a-şi burduşi cheremul… Din acest beci, deja aproape devastat de la voievodul maladeţ am aflat că, odată, la începutul caricrei sale politice (ca în poveste!), un biet înţelept armean 1-a învăţat; „ Dacă bei vin alb, te urinezi ca o bovină, culoarea băuturii. Dacă cinsteşti onest, vin roşu, chiar dacă te turluieşti împotriva vântului…, din trupul dumitale, smerdule, se ostoiesc pigmenţii coloranţi de alcool roşu!” Aşa a afirmat bunul voievod către holopimea Moscului, din răcoarea renumitei chihniţe, unde, zâmbări'lul nostru şi-a prăpădit tinereţea încă de la vremea aflării lui prni comsomoale. Din discursu-i am mai desprins că el, (sărmănelul!) aidoma smerzilor, dascălilor, juzilor… Nu primeşte leafa câte jumătate de an! (Doamne fereşte şi apără!). Susţinut masiv de jupânească îşi menţine echilibrul pe muchia prăpastiei datorita borcanelor conservate de

cu toamna, când prima Doamnă a ţaratului târâie, dişelându-se, plaselc pline cu fructe şi legume de la Piaţa centrală. „Onorată… Absenţa! A continuat deja hemesitul noslru doge. N-am creat până azi nici o iniţiativă, nici o propunere care vi s-ar fi întipărit în memorie, care m-ar pomeni istoria, din pricina e că, aşijderi dumneavoastră, nu mi se dă leafa la vreme. Ţaratul se face că plăteşte, eu mă fac că lucrez! Ha-ha! Economisesc cum pot. Trăiesc cu familia din fasole şi murături, încât nopţile mai ales, mie şi jupânesei ne ghiorăe maţele de foame ca la nişte cai sălbatici! Ca să nu mă credeţi demagog, rcpet: fac ceea ce pot! Doar până la mine hoţii nu erau chiar aşa de bogaţi, iar săracii atâta de saraci. Este un merit apărat de lege!… Avem în ţarat şi avocaţi internaţionali, care hoinăresc prin lume să vadă cum se trăieşte ghini, fără ca ei, ex-securiştii să aibă creat… Cadrul juridic. Ce originalitate, Domni-lor!” Onorată… Absenţă! Avocaţii vă apără fără să dispună de-cadrul juridic sănătos. Legile lor, ca să nu repet demagogic, sunt plimbările impresionante peste hotare… De altfel şi pe mine mă încânta voiajurile. Am garda de corp, body-guarzi, adică, îmbracaţi care în costum tărcat, care în veston fără nasturi, pantaloni roşii, galbeni, pantofi ce scârţâie, cu călcâielc înalte, cineva dintre ei poarta gâţe la ceafa. Spătarii mei nu seamănă unul cu altul. Se uimeşte Europa, America, dar mai ales Asia când îi vede, Acolo, în Asia, domnule, toţi de la curtea lor sunt ca din cutie. În timpul călătoriei la Toşkent, logofeţii mei au adus acasă impresii şi zămoşi… Unul, (sărăcuţul, n-a dovedit încă să fure de-ajuns prin privatizare, nu i se dă leafa la vremce…), s-a reţinut la piaţa Alai, cumpărând zămoşii, dar a izbutit totuşi prin ingeniozitatea lui sa oprească din zbor avionul, şi s-a întors victorios spre baştină… Îngădui a vă dezvălui impresii. Şi aşa este normal să fie! Numai nu mă împungeţi! Noutăţi proaspete vin de peste Nistru. Mefisto de Tirişpolie prin ingeniozitatea sa, cu ajutorul meu, a izbutit sa atragă atenţia comunităţii mondiale. Dunărea de jos, Prutul de mijloc şi toată albia Nistrului ne este trainic hotărnicită. Moscul are încredere în el, mai puţin în mine, căci îi slujesc cu pietatc şi manipularea ne ţine în căpăstrul istoriei şi al zonei de influenţă. E ştiut încă de la cronicari că de la slavi ne tragem… Onorată absenţă! Să mai revenim încă odată la ale noastre, pământeşti… Şi voievodul continuă să se repete. V-am adus în capul gospodăriei ţaratului pe acest Michea, dar acesta este deja Malciş-Braviş-Comsomuliş! Aţi priceput ingeniozitatca lui? Aţi sesizat cum trebuie sa iernăm cu ajutorul tizicului? Cum trebuic sa legalizam prostituţia şi narcomania? Lui mătincă îi aparţine viitorul în istorie. El, din

start, a restabilit uitata şi prestigioasa profesie de CĂCĂNAR! Dar să nu credeţi că aceşti noi căcănari vor fi ca înainte vreme înzestraţi cu căruţe, şi poloboacc publice. Cu ajutorul creditelor europene (dacă ni le va da! Hă-ă-ă!) vom compiuteriza industria cuvenită, astfel ca din ea să căpătăm… Cât mai multă… Putoare. Concomitent avem nevoie şi de biogaze pentru a depăşi criza energctică! Putoarea ne va aduce bucurie şi căldură. Fiţi atenţi şi perseverenţi ceia ce spune noul gospodar. Sa mai luaţi aminte că de la el vine licoarca către buget. Sc vor impozita curvele, haiducii şi mormintele. Cântăreţii de la nuntă vă vor veseli, iar cu mâna ne vor răsplăti… Numai aşa!… Doar, precum am spus, în mentalitatea mea, de la slavi şi numai de la slavi ne tragem! Suntem trăitorii ţaratului tânăr condus din urmă de către cxperimentaţi băgători de seamă de la Mosc. Boierii noştri se deprind cu criminalul în capul meselor pătrate şi rotunde. De la fraţii mai mari au ce învăţa. Până oi slobozi o nouă şi definitivă hiritiseală, totul o să meargă înainte. Ne aflăm doar la „Ora bivinelor” împreună cu toţii, adică.,. Cu voi…

— Voievodul are grijă de noi?!

— Onorata,. Absenţă! Nu fiţi chiar aşa de băgăreţi şi răi ca să mă controlaţi chiar toate ce fac eu. Sunt deja cu un picior în istorie, oare nu înţelegeţi? Daţi-mi îndurare. Am cumătri, amici, copchii, nepoţi, care trebuic amplasaţi la posturi bune. Cine-mparte, parte-şi face! Sunt şi eu om. Jupâncasa mea trebuie într-un fel sau altul să obţină ajutoare umanitare, ca la sărbători s-o arate la telcvizor cum împarte daruri copiilor şi persoanelor obidite. Dar, va previn, dacă televiziunea nu lucrează, nici într-un caz nu se vor da ajutoare. Ajiutăm cu ce putem eu, împreună cu jupâncasa nicii, a primarului, a vel-logofătului. Îi plăcut când, la sărbători, calicii, invalizii, neajutoraţii primesc pachete cu mâncare? Adevărat a glăsuit ideologul agriculturii noastre, Michea Ţopan, în campania electorala: „Noi v-am băgat în sărăcie şi tot noi o să vă scoatem de acolo!” Aşa că răbdaţi până la urmă! A baga e mai uşor decât a scoate. O ştie de la mic la mare în voievodatul nostru. Ha-ha-ha! Şi iar voievodul cugetând adânc repetă. A scoate e mai uşor decât a baga… Deşi, la anii mei vă asigur, este dificil şi una, şi alta. Eu am băgat pre mulţi la putere ca să le fie greu altora de-a mă scoate uşor. Am mai spus-o şi-o mai spun. Colecţionez epitafe. Vreau, la adânci bătrâneţe, când voi sta singuratic pe-o stâncă, privind ceea ce n-am făcut când am putut, fiindcă n-am avut împuterniciri, o să ticluiesc eu cartea vieţii mele. Cu epitafe… Şi mai am materiale pentru o carte. Voi scrie

despre prinţii mei, care joaca bine la casinou,. Aşa se spune şi la Mosc, în surdina Putinei. Să fim serioşi şi să ştim cine stă în spatele meu. Regrupaţi-vă, pregătiţi-vă de viitoarele confruntări, unde aveţi a mă realege… Chiar daca acei copchii de la divan gândesc ca m-o dat de-amu pe două bcţe. Duhul meu multă vreme o să vuiască. Nu vă pară lucrul de glumă şi de şagă, onorată plebe! Să nu fim demagogi! Depăşiţi-vă mentalitatea! N-o luaţi cu criticile razna înainte, ci porniţi puţin mai civilizat aşa, huideo, înapoi…

— Voievodul are grijă de noi!

Dacă aţi crede ca bunul voievod nu se străduie pcntru binele vostru, vă greşiţi amarnic, dragă holopime. A sta în tron, chiar dacă nu faci nimica, poţi obţine hemoroizi. Aşa că el e în veşnică mişcare! Priviţi cum el schimbă lucrurile. Printr-o putere magică milionarii clandestini stau în fruntea divanului şi zilnic sfătuiesc cum să ducă contul creditelor care vin din străinătate pentru a fi redistribuie în buzunarclc lor. Cei de lângă curtea cetăţii de scaun au grijă cum să-şi înveţe odraslele prin Americi, să aibă rezervate locuri prestigioase la Cimitirul Armenesc, în cazul transformării lor în. Hoituri. Dacă e nevoie ca pe cineva să-1 înlăture din post, gâsculiţele se grupează, se unifică şi provoacă rivalul la o luare de mită… Pentru a întări proba… Gaşca este în stare să trezească în toiul nopţii Consiliul suprem al magistraturii, organ ce slujeşte Puterii aidoma forţelor trupelor aeropurtate! Atuul logofeţilor noştri este imunitatea în faţa legii. A reţine e mai greu decât a da drumul! Şi, în finalul „Orei bovinclor”, bunul nostru voievod, milostiv ne roagă: „Onorată… Absenţă! Pentru a face careva progrese în mentalitatea mea pe care am depăşit-o, daţi-mi noi împuterniciri. Cu noi forţe eu vă voi putea mai uşor conduce. Vă las la judecata voastră, stimată holopime, ca să cugetaţi. Se apropie sărbătorile de Paşti. Viaţa, precum vedeţi şi dumneavoastră, merge înainte, vrei nu vrei. Aseară am auzit la radio că o firmă cumpără fasole tărcatele de la populaţie… Înseamnă că ceva se mişcă în voievodatul nostru. Mişcaţi-vă şi voi. Depăşiţi-vă mentalitatea şi luaţi seama ce faceţi… Până a vă gândi cum să procedaţi, vă las singuri, din capul vostru! Iar eu, fiândcă c sărbătoare mare, mă duc să-mi ciocnesc ouăle… Voi până atuncea votaţi… Depăşiţi-vă mentalitatea. Nu mă împungeţi mai mult. Asta-i politica ţaratului. Aşa cred eu, Petrucio al vostru… Care-s. Bun şi. Dorogoi…

Ei, nu v-am spus eu, oameni buni, că: din Victorie-n victorie păşim prin… Gunoi, deoarece:

— Voievodul are grijă de noi!

VOIEVODUL ARE GRIJĂ DE NOI.

Am o casă dc copii şi trăiesc în mizeria timpului. Sunt de-un an de zile şomer, n-am vilă, n-am ginere care să fie angajat la Seabeku; de la ţară nu-mi aducc nimeni barein o torbă cu fasolc.

Am fost specialist mare-în ale selccţiei, dar acuma sunt nevoit să mă hrănesc vânzând chiloţi de damă, cu buline albastre, sutiene aduse prin contrabanda din Israel… Şi am curajul… Să le înghit pe toate.

Visez la ziua când, odată şi odată, toate vor lua sfârşit cu ajutorul Celui dc Sus şi al celuia pentru care, cu vreo doi ani în urmă, pe vreme de viscol şi gcr, am făcut coadă la co^ul roşu, ca să-1 alegem duce, voievod al ţării.

L-am ales pe ccl mai bun dintre cei mai buni, căci nu estc ranchiunos, orgolios, nu-i supărăcios, nu se lasă cotidus de fcmeie, ştie a se pupa la recepţiile oficiale. Care va să zică, eu, ca şi miile de iobagi din cnezatul nostru, am dat aprobare dc a-1 aburca pc actualul voievod pe tronul Cetăţii de Scaun. Înii tot dă târcoale o poezie învăţată cândva la şcoală: „ Fii liniştită, copilă din Paris, Căci Stalin se gâiuleşte şi la tine.”

De când ne-am pricopsit cu noul împărat, dorm mai liniştit. D-a-a, limpurile s-au schimbat. În casă, alături de copii şi nevastă, rccităm în ficcare dimineaţă aceste cuvinte, fară a băga de seamă că ne este grcu: nu avem ce mânca, nu avem un serviciu. Staţi liniştiţi şi tăcuţi. Pe tronul ţării şade omul nostru, El e harnic. Gândeşte întruna…

Voievodul arc grijă de noi!

Serile, privesc încântat la televizor cum primeşte soli la papat, pupându-i cu patimă. Amarnic sc mai pupă voievodul nostru cu oaspeţii de peste hotare, care ne închină daruri-credite. Zic unii că nepoţii şi strănepoţii vor trebui sa le restituie. Le-or restitui, nu-i bai, că sântcm un neam muncitor, cu flăcăi zdraveni şi fete hamice foc. Surâd în capul familiei şi br-r-r! Alung frigul din apartanient. Pupatul voicvodului în faţa întregului popor mă încălzeştc şi mi se uşurează suflctul. Ştiu bine că îa vară va fi cald. Oricum, speranţa moare ultima, şi eu sunt optimist:

Voievodu] arc grijă de noi!

Încercc careva să spună că n-am dreptate. Îl dau pe mâna legii. Avem poliţie?

— Avcm. Avem carabinieri prin unităţi de pădure?

— Avem. Procuratură, securitate? Seabeku, Agă dc Tirişpolea, Divan, Başkan, Ţopan?… Avemşisântembogaţi.

Totulscrostogoleştemţaranoastrăcu380 de grade, penlru binele nostru, bine pus pe policioare. Uric de înţolirc a tuaregilorcu petec de moşie avem?

— Avem. Scumpul şi înaltprealuminatul nostru voievod ţine zilnic sfal cu poporul. Se discută aprig de neamul moldovenilor şi de curmarea din rădăcină a halduciei. În Cetatea de Scaun nici un câine domestic nu mai muşca, Şi toţi înţeleg muscăleşte. Mai întâi că lucoarea vine de la Mosc. Şi apoi a fost ucaz pe ţară ca toată golănimea să poarte botniţe japoneze cumpărate pe valută. Aşa ca orice patruped să nu poată muşca, decât doar să latre. Şi acum în urbe e o siguranţă totală din mila şi blagoslovenia lui. Niinic nu se ia pe gratis, nimic nu se fură. Înţelegeţi ce disciplină persistă din grija lui? Doamne fereşte de un împărat lenos…

Voievodul are grijă de noi!

Vecinul meu spune că, mai ieri, capuchehaiele şi sfctnicii în caftane luxoase au faeut o vizită de lucru la Durleşti. Întreg alaiul era rânduit, după pravile, de curte: în fruntea piramidei – Alesul înfipt pe un ducipal roib. Ceva mai în stânga, Buric Buricovici Seabeku, iar prin părţi, la o suliţă de prinţul de Ottawa – Micluşa Andon, portar de biserica Adormirii Maicii Domnului, vel-paharnic de Seabeku. Şi Gheorghieş-bei, mazilitul, acest patriarh al moldovenismului de la Universitate, încălecat pe un măgăruş albăstriu de Goteşâi, arunca glume opintind subsuoară un vraf de ziare „Dreptatea moidoveanului”, pcntru vitele cornute mari de la fcrma, pe care aveau s-o viziteze. În unna acestora, călare pe trăpaşi negri, doi avocaţi ghizdavi, cu titluri ştiinţifice de curte. Încheia procesiunea călimarul Vasilică Dascălul, grozav letopiseţ al vieţii personale a voievodului. Vizirul şezuturilor azurii, care în anii de tristă amintire a iscodit cronicile bătrâne şi hrizoavele fiteraturii universale, cel care, chipurile, a fost prigonit de fanarioţi, avea acum grijă sa dea bovinelor învăţăminte. În drum, toţi sfetnicii s-au jurat încă o dată voievodului că divanul nostru este curat în faţa lui Dumnezeu şi a poponilui. Nimeni dintre ei niciodată nu s-a aflat în cârdăşie cu acea lucoare de la Răsărit, că toţi sunt pentru o moşâe unică şi suverană. Voievodul a surâs cu aprobare şi a pocnit din harapnic, speriind trăpaşii bârligaţi ai avocaţilor, grăbind alaiul. La muncă, fârtaţi! Soarele-i sus, vremea trece…

Voievodul are grijă de noi!

După ce sfetnicii i-au povăţuitpe durleşteni cum se fac copii în agricultură, întreaga delegaţiune s-a întumat în mare grabă, cu avionul, la Cetatea de Scaun, fiecare sfetnic, în partc, pregătindu-se să meargă la judecată.

Avocaţii de curte erau gata să le apere în procesele intentate, cinstea, fala şi fudulia lezate de nişte glasuri naţionale, de la ţară. Nişte obrăznicături ce n-au acces la arhivele securităţii şi îndrugă adevăruri neverifâcate! Unde s-a mai văzut… Cică ei sunt în cârdăşie cu Prinţul de Ottawa, care le-a dat o toşilcă de dolari, să se rc în fruntea divanului. Avocaţi, la luptă!… Să ştie o ţarăcum se atentează ln ghizdăvirea demnHarilor. Nişte zurbagii atcntau la mândria, la fudulia voicvodului nostru, îndrăznind chiar… Să-1 critice. După cc Măria sa a declaraî, din capul divanului, „Nu mă frecaţi alata”…, n-am dorniit o noaptc întreagă, blcstemându-1 pc cel care a îndrăznit să pună la îndoială cinstea şi demnilatea lui. Nici o disculie. La judecată, băieţi! Cu divanul întreg şi voicvodul Fn frunte! Lâlsaţi la o parte grijile minuscule ale ţării şi ocupaţi-vă cu avocaţii, în amvon, de restabilirea a ceea ce aveţi de pierdut… Voievodul nostru nu poate 11 criticat, şi de-a fi nevoie să-i apărăm demnitatea şi onoarea, scot sabia ascuţita din lcacă şi, personal, fară a-mi lua rămas bun de la nevastă, soacra şi copii, mă itrunc pestc ambrazura ultragiată. Sunt totdeauna gata pentru luptă şi apărarea demnităţii babacului. Poate după ce vom birui, voievodul are să mă trimită ca logofăt în Amerâca. Cine călătore^te într-acolo, acela nu mai are nevoie de nimic. Acolo vezi şi afli multe. Şi eu intenţionez să fiu aăăturі de odrasla lui. S-o ştie toată lumea c-am să nimeresc acolo.

Volevodul are grjjă de noi!

Scuzată să-mi fie sinceritatea, dar cinc nu va lua în consideraţie mărturisirea mea, pc acela îl cotonogesc. Dau o cânzeacă peste cap şi e de-ajuns ca de la mine numai un pic să pută a rachiu, căci nebuneală – cât doreşti. Eu am grijă de el, şi dânsul de mine. Mai zice lumea că toată tara îşi are voievozii pe care şi-i merită. Adevărat iaste. Voievodul cste necesar, deoarece ei ne apără şi zi, şi noapte de duiăi, hoţălăi şi porcălăi… Lată că şi după vizita dc la Durleşti vacilc însămânţate cu „Dreptatea moldovanului”, cu sfaturile înţelepte ale Patriarhului şezuturilor azurii, zilele trecute au produs, la ferrna de lapte-marfa din localitate, un soî nou de bovine. Tot pântecele este numai ugere, din care târâie încontinuu lapte gras. Apoi nu-i ndevărat: cum ţi-i voievodul, aşa-i şi plodul? Lucrurile sunt cu mult mai complicate.

Voievodul arc grijă de noi!

E drept ca societatea cu răspundere lâmitată se hurducă, dar voi, fraţi-confraţi, dacă vă estc greu, nu vă întristaţi. Fiţi bărbaţi până la urmă! Azi ne cstegreu, mâinepoatefi şi mai nevoios, poimâine, lapragul tău, orchestrava

cânta „Huraiul”, în schimb e anul porcilor… Care-şi duc viaţa mai mult în noroi…

Voievodul are grijă de noi!

Ne bucurăm eu şi copiiî mei, c-am ales ce ne-a plăcut. Voievodul nostru, ttţijderea boierilor de divan, este consecvent, pcrscverent şi curat ca lacrima în toate. Nicicând n-a fost fanariot şi nici kaghebist. EI a pus mâna pe Biblie! Priviţi divanul în acţiune.! A dolarii cu împrumut şi pleacă spre Răsărit, spre asfinţit, spre nord, spre Marea Neagră, să ne aducă fericire în casă. Vezirul Piatră Licurici cu patru ochi e mereu numai zâmbet şi urechi; aci e la Mosc, 5 aci e m Balcani. Şi nu-i stă gura, cuin nu stă moara pe vreme de belşug, ca, până la urmă, să ajungem în democraţie. Dacă ieri eram cu traiul pe pântcce, azi am ajuns să şedem pe şezute. Avcm poloboacele pline cu vin, de pe moşie nu fură nimeni un pai. Pleacă la Comrat şi Tirişpolea, se consultă cu sfetnicii din Finlanda, Bourkina Faso, cum se pot produce porcine negre cu, ochi albaştri, ca mai apoi să ne anunţe linişte şi pacc… De la Mosc. Şi totul se petrece uimitor de repede, cu buna apreciere şi acordu] celui ales de rnine, tine, şi alţii. Las'că. Voievodul are grijă de noi!

„Istoria, până la urmă, ne va îndreptăţi”, zice bunul şi harnicul nostru voievod. Şi eu îl cred. Pară-n ţară, grâu la vară. Ridicaţi cu loţii mâna dreaptă şi desfaceţi două degcte în semn de victorie. Ca şi cum noi am fî învins… Am auzit că, aseară, ilustrul nostru voievod s-a trezit buimatic de pe canapeaua dornnească şi i-a verovit jupânesei sale:

— Ce-i de facutcu scriitorii iştia, căci mai departe nu-i nici un chip. Mă critică la fieee vizită, pe care o am la odraslele mele, care sunt deştepte şi vorbesc la perfecţie engleza. Oare nu li-i păcat de Dumnezeu? Suntem doar de la romani şi daci… Şi dacă ne-ar ccre măcar sovietul, zău că i-aş sfătui să lase toate grijile împărăţiei pe seama mea şi să-i dea pe scriitorii turbulenţi, răzvrătiţi… În judecată. Să se judece o săptămână, o lună, cum fac şi sfetnicii divanului. Ar câştiga cu brio bani pe procese, şi-ar restabili onoarea. Ar stabili, în sfârşit, că nici ei nu sunt kaghebişti, homoazurişti, trădători de neam etc., etc. Ar acapara parale berechet, ca mai apoi să-i dea în fondul copiilor, s-ar odihni ja vară pe nisipurile Mării Egee, alături de turculeanul cel simpatic, ce ne-a vizitat rnoşia vara trecută. După care am slobozit uric tuaregilor… Nimic nu ne trebuie decât pace şi linişte… În sufletul masivului voievod.

Să ştiţi că voievodul totdeauna are dreptatc. Şi de ce îl tot critică scriitorii ăştia? Că zi şi noapte e în acţiune? Să trăiască fâecare cu capul şi mintea lui, să se apere de cumetri, cumnaţi, gineri şi de alde Buric Buricovici de Ottawa. Acest prinţ, care are o toşilca de parale valută, şi deja Dealul Măgurii de mult s-a ajuns cu Dealul istoric ce-i zice al Sionului. Nu vă descurajaţi, prieteni! Oiştea carului e îndreptată undc trebuie, ca să ocolească gardul. Voievodul are grijă de noi!

Mai ieri s-a dat o halcă celor din sud. Mâine se va da încă o harchină Agăi de Tirişpolea. Azi se împarte raiaua pentru bulâbaşa dc Otaci, Soroca, raiaua de Trifaneşti, pentru buiibaşa de-acolo… Zic unii că rmine-poimâine divanul zămisleşte să mai rătuiască o aftă bâlca de moşie unor case de toleranţă… Să ajungem în mileniul trei fercheşi şi pristăvâţi: tunşi, raşi şi şantizaţi… Asta-i voinţa noastră. Şi a voievodului. El e alesul, el e omul nustruân scaun. Trăiască voievodul… Şi sfetnicti care ştiu ce fac şi cui împart ţara… Mai aies El, cel pe care l-am ales pe ger şi viscol. C'hiar dacă acuma e ftrcn, mâine va fi dezastru, nu am nici o frică. In capul nostru stă Et, cu sprâncenele-ncruntate şi cugeta zi şi noaple. Întruna. Pe când eu sforăi lângă ncvastă, el gândeşte ca la Paris. Sa fie sănătos. Sus paharul, fericiţii de noi! L'll stă pe tron cu mâna sub barbă. Fiţi pe pacc, fiţi liniştiţii Vă asigur. Orice s-ar întâmpla, avantc! Totuna pân-la urmă o să biruim! Voievodul are grijă de noi!

II.

Şi cum vă spuneam, stimată plebe a ţaratului nostru, de când am devenit independenţi, pe acest picior de plai mioritic sosesc solii peste solii. Vin să nc admire traiul, mălaiul, precum şi ai noştri ca brazii, logofcţi, sfetnici, capuchchaic alc divanului, în frunte cu marele voievod, mereu purced pe calea aerului, peste mări şi ţări, să ne adueă, asemenea berzeior, mâncare la pui, credite şi schimb de experienţe despre viaţa ce gâlgâie acolo ca pe gura burluiului. În soliile acestea cu supravegherca celui ales de noi, toţi se strecoară cu hârzobul: cumetri. Gineri, cumnaţi, ibovnice şi alte rubedenii ale boierilor locali. Poatc chiar asta m-a făcut să mă cer într-o călătorie peste hotare, că sunt şi eu o roată la căruţa donmului. Mi-am pus hainele cele bunc, ciubote cu potcoave, pălăria cea cu floare la ureche; soacra mi-a păduchit barba, soaţa mi-a retezat unghiile de la mâini şi picioare şi, prezcntându-mă la Cetatea dc Scaun, am bătut la poartă. Dar aflai că voievodul nu era la domnie. Pescuia cu undiţa în plină singurătate, undeva prin heleşteiele Ciulucului. Mi-au oferit audienţă flăcăii lui Codoşilă Olmoi,

cei ce păzesc securitatea Bisericii Adormirii Maicii Domnului. Ascultându-mi pasul, ini-au zis, tara multă explicaţie. Să mă duc mai repede de-acolo într-un loc… de unde toţi ne tragem şi unde nimeni nu se întoarce. Văzând că sunt prea insistent, mi-au spus să nu fiu din cale-afară de deştept, c-au să-mi dea la bot! Dar curios cum sunt pentru cei ce pleacă în delegaţii, pe bănişorii liolopilor de noi. Nu m-am dat înfrânt cu una cu două. Tocmai în ajun pomiseră spre America patru solii, ca cei de-acolo să înţepenească auzind, de la Michea 'fopan, că ţaratul nostru îşi are izvoml politicii externe… la coada buhaiuliii satului… Voievodul, după solia avută la Mosc şi negocierile fructuoase cu lâuric Rachiu Ursălăul, fusese declarat mojicul săptămânii… Copleşit de bogata lui apostolie la tclevizor, mi-am dat seania că el estc bărbatul (Babacul) neamului de soi. Deci…

Voievodul are grijă de noi.

Am hotărât să rămân un martor ocular la ceea ce fac logofcţii, prinţii, prinţesele, pahamicii şi postelnicii treghilor dirtăuntru şi din afară ale politicii noastre naţionale.

Căci ei, pe bună dreptate, fac multe. Aflai din ziare că divanul este ospitalier, atunci când ţaratul li-1 vizitează soţii străine. Aici, în Cetate, mai aflai că odată, după ce o delegaţie de tuaregi fu primită cu pompă şi se produse schimbul unei cantităfi de perje uscate de la Tmşeni pe un bogat harnaşament pentru cămilele din Ceadâr-Lunga, solia celor cu faţa tuciurie fu dusă să odihnească la vila voievodală din pădure. Purcei fripţi în cuptor, cu morcov în dinţi, frâgărui de cal, sarmale, răcituri de cocoşel, băuturi de toaâe felurile, duduiţe găgăuţe, ruscuţe în ii naţionale moldoveneşti dansară pe săturate „Sfredcluşul”, încât aceştia, după ce făcură o promenadă pe „prospectele” vinicole de la Mileştii Noi, întorcându-se în Sahara, au declarat lumii întregi, într-o conferinţă de presă, ca la poarta Europei au descoperit o nouă formă de orgasm… Ospitalitatea basarabeană.

Adevărat ca prin soliile astea au loc şi lucruri folositoare. Patriarhul şezuturilor azurii, rnarele comis, cel cu măgăruşul albăstriu de Gotcşti, plimbându-se prin diverse delegaţii, polemizând aprins la „Dreptatea moldoveanului”, a pus ochiul său arap pe o fată stătută, ambasadoare, intenţionând să-i ceară mâna şi inima. Lumea din cetate vorbeşte că onorabila i-a promis lacrimi de gelozie, apartament în inima Manheten-ului şi… Un loc garantat la cimitirul Arlington. Cred că înţelegeri dumneavoastră – toate au loc sub oblăduirea şi supravegherea ageră a celui ales de noi. El, care cunoaşte de mic copil de la bunei cum se cresc plantele

şi doghitoacele, împrcună cu Michea Ţopan a înfăptuit zilele trecute o victorie în ale diplomaţiei. A rechiziţionat de la băştinaşii pampei argentiniene un taur cu patru boaşe, hotărând asâfel problema cornutelor mari în voievodat. Are ce arc Ţopan cu buhaii… Deci, negocierile sunt fructuoase. Daţi-i pinteni, băieâi! O solie de englezoi, după ce au chefuit o săptămână în parcul de] a Tăul, ne-au juruit un antrenor de fotbal, care ne va scoate din grea cumpănă. De-acum încolo nu vom mai scoate din poartă golurile cu ţubalul la fiecare meci internaţional. Aşa zice voievodul, care e un mare sportiv şi-i place biliardul. Nu-I întrece nimeni în Cetate la bătui bilele…

Şi să nu credeţi că pe cine-1 bate, nu are grijă să-l şi promoveze în misiunî. Pentru mari merite în agricultură – şi la biliarde – el l-a numit pe Michea Ţopan în fruntea unei prestigioase solii la Fun-Af-Uti, capitala statului Tuvalu. Acolo Michea cât pe-aci era să răstoarne carul demnităţii de ncani, La început a parlamentat cu succes, obţinând de la aborigeni icrc pentru un soi de pcşte ce nu se împute la căldură, atât de necesar iazuriior noastre de adăpat vacile, în schimbul statuii lui Kotovski. În alocuţiunea sa, Michea Ţopan a informat tuvalezii, că ei sunt mai aproape decât cnezatul de peste Prut. Dar când le-a declarat câte grade are circumferinţa, care specie de buhai stă la baza politicii unui stat proaspăt suveran… Cei care-1 ascultau se simţiră căzuţi din copaci. Declărindu-1 pe solul nostru Puţ de-nţelepciune! Căpetenia oraşului Fun-Af-Uti 1-a propus pentru medalie. Însă Michea Ţopan se înfârnă din două mo tive. Primul e că primise chiar m momentul cela o epistolă de-acasă, precum că soţia lui a fost prinsă în aştemut cu altul. Far al doilea era că, după tradiţiile aborigenilor de-acolo, acordarea distincţiei trcbuia să urmeze ritualul înşurubării unui belciug în nas… Ceea ce, uşor fie spus, nu-i convenea – belciugul avea să-i împiedice la degustarea vinului „Ncgru de Purcari”, di-rect din gâtul garafei, o savuraţie nemaipomenită pentru Puţul de-nţelepciune al băştinaşiior noştri la momentu! Dat. Numai intervenţia unei membre a deIegaţiei, CamilaCălcâi, reginaaştemuturilordregătoreşti, carcapostelnicit în odăiledomneşti delalvanBadeaâncoace, azi specialistversatân probleme de menopauză, a ştiut cum se poţoala prieteneşte aborigenii tuvalezi, motivând că Michea Ţopan a coborât urgent de pe scenă, deoarece s-a îmbolnăvit de brâncă şi poate primi distincţia numai prin corespondenţă. Şi această aplanare s-a efectuat cu bunul consimţământ al voievodului, stând o noapte întreagă la fârul roşu… Aşa e când avem bărbaţi ai neamului de soi…

Voievodul are grijă de noi!

Zilele acestea mi-a fost dat să fâu martor la mari pregătiri: la invitaţia voievodului cnezatului nostru aştepta vizita Împăratului tuâuror ţâganilor, care trebuie să amclioreze îndustria ştirbită a farmecelor şi descântecelor pentru holtei, holtciţe, celibatari şi fete stătute. Poate după aceasta s-a mai ogoi comisul de la „Dreptatea moldoveanului" şi va cuceri mai lesne inima celei fete mari. Mi&iunea diplomatică venea să afle dacă nu cumva sunt lezate drepturile şi moravurile „tuaregifor" de pe la noi. Mai mare responsabil pcntru primirea Ţigănoiului fu numit marcle logofet Sulanare Gurgui Ghebuţovici, supraveghetorul neamurilor puţuntele din ţarat, peaza rea a băştinaşilor de noi. Această dregătorie e ţinută sub controlul celora de la Mosc, Strasbourg, personal al voievodului, consilieri avându-i pe Agii de Comrat şi Tirişpolea. La aerogară ieşiră să-1 întâlnească Micluşa Andon Bujorelul, Buric Buricovici Seabekude Selbaşi, desigur, Vezir PiatrăLicurici cu patru ochi, care-1 ţinea la braţ pe Michea Ţopan, proaspăt bandajat în unna pierderii multor aiiaţi din gaşcă, cu ocazia unei împunsături dc buhai… Când elicopterul Regelui tuturor ţiganilor, cărora peste Prut li se mai zice „romi", ateriză pe ptatouf dc la Lingura, toate bulibaşele şi bulibăşeii adimaţi acolo au gemut de uimire… Regele ţiganilor căzu de-acord la negocieri ca să livreze ţaratului nostru un contingent de vrăjitoare şi câteva şatre întru dcschiderea unei Academii de tumăneli şi farmece. Cât stătea la masă în grădina domnească, la un păhăruţ cu vin, în agonâa sincerităţii, Marele ţigănoi 1-a povăţuit pc voievodul nostru ce să facă pentru a slăbt niţeluş. Vorba e că, atlându-se într-o vizită în Micronezia, babacul avu dificultăţi scrioase cu televiziunea de-acolo, cârc nicidecum nu putea să-l încadreze în ecran. I s-a recomandal o cură dc slăbire şi, deşi azi, în voievodat, nimeni n-are nevoie să-1 întreacă în kilograme. Aspectu] luî lasă de dorit. Cu cât va slăbi voievodul nostru în timpul apropiat rămâne să determine doar Curtea constituâională. Regele ţiganilor, însa, i-a sugerat ideea să facă alergări zilnice în jurul Cetăţii de Scaun, cum facc omologui său la Casa Albă, iar dacă n-o să-i ajute nici accasta, apoi n-are decât să pună mâna pe hârleţ, ca să mai sape ia şanţ, având în raţionul dc mâncare doar mâmăJjgă şi moare de curechi… La rândul său, voievodul a promis că va reaiiza în viaţa propunerea Regelui de a construi un tuncl prin catacombele de la Cricova, care să iege metropola ţigănească de pe malul Nistruiui cupiaţacentralăa Cetăţii de Staun. Cuniinatratativeloroficialefu slobozirea unui uricde înţolirecelordin Sorocaşi Otaci cumoşie… Dupăun

banchci aprig în râpa jui Bekir, Regeâe tuturor lăieşilor primi onorul, în faţa paradei miiitare, a unităţilor ligăneşti de intervenţie rapidă… Să fi văzut ce zâmbet de cxtaz sc contura pe faţa bunukii nostm voievod, că a izbutit să rezolve, oarecum, problema neamurilor puţintele din tarat… Acesta este mcritul lui, succesul alcsului nostru, fratide laGalali… Nu-i lamijlocnici o minciuna. Nici un tărăboi. Purşi sâmplu: Vbievodul are grijă de noi!

Şi după ce soliile pleacă, până mai vin altele, lumea se potoleşte. Măcar că în ultima vreme plebea e numai vorbă şi vorbă despre activitatea unui nou dregător. Aflat până mai ieri în umbră, azi la râşnila zvonurilor se macină acţiunile lui Zamfirache Bfrghidău Andreli, care, cu diplomaţia lui, a adus din Africa doi rinoceri şi patru babuini, îmbogăţind, astfel, turmele menajeriei domneşti. Gurile rele ale Cetăţii spun că el demult pândcştc scaunul voievodal. Ca rusul: e viclean şi-aşteaptă momentul! Cu ajutorul Mosc-ului şi al băieţâlor lui Codo^ilă Olmoi, a mai încheiat câteva contracte de majoră importanţă: dc la Mosc să ne livreze tizic de cămilă şi găinat dc curcan, să avem ce pune pe foc când or cădea frigurile, să avem roade bogatc în urma îngrăşării cerno^iomuriior codrene. Mă gândii să fac şi eu chirdos cu altc cnezatc, poate mai obţin niscaiva credile pentru plebea ţării. Dar îini dete peste mâini Micluşa Andon Bujorclul, zieându-mi să nu-mi bag tnteresul undc nu mă ţinc fcsul. Andon Micluşa, portaral Bisericii Adonnirh'Maicii Domnului, e rotofei, vel-paharnic, cardaş cu ghizdavj dregători; s-a opintit mult ca să devcnim un Voievodat al proceselorjudiciare de restabilire a fuduliei Jezate. Adevărat iaste că acest logofăt are o biografâe grea. De mic copil a fbst bătut cu polonicul pe cap şi are niulti invidioşi. Din vreme în vreme, în semn de simpatie şi dragoste personală, câte-un ortac nechibzuit îi inai trimite mesaj.

I mai sperie. Dar las'că şi Micluşa a angajat avocaţi, gata să-I ajute să se ntutc într-un conac, inai lângăbunul şi iubitul nostru ales… Numai ca întrebarea în felul unnător: cum o să călătorească acuma mititelul peste Prut cu fontainere de televizoare, cu hâtrii bişniţari şi având mină de savant? Plebea lirhci mă isprăvnici chiar cu o interpelare în această problemă, dar voievodul inA sfătui să credem cu toţii în Dumnezeu, mă asigură că, la vară, va fl cald |i mă ispiti dacă nu doresc un post într-un nou partid. Lar, până la unnĂ. Nc niângâie cu dulcele şi părintescul lui: „ Etcetera, etcetera, etcetera… „ După care, tot atunci, făcu şiret din ocbi către Codoşilă Olmoi:

— Voievodul are grijă dc noi!

Acum sunt liniştit de securitatea noastră. Dormeam noaptea cu frica în sân şi toporul sub căpătâi. Ce mai vorbă, băieţii veseli ai lui Codoşită Olmoi pol organiza un trăsnet, înscena o luare de mită, ca să mă pună la zdup, un liilger, un accident rutier… Tot visam, în ziarele noastre de orientare suverană, ninagii pentru un ilustru patriot, prieten bun cu voicvodul şi nu se ştie a câta roală la căruţa lui. Se tăcea că mă duc pe aleea marilor martiri, patru pe nâsaiie, cu sandalele înainte la cimitirul armenesc. Acum, slava Domnului, visez colac şi bortă de covrig din făină, de la moara renaşterii şi concilierii sociale.

Priviţi în sus, uitaţi-vă în jos şi veţi vedca ce harnici logofeţi are ţaratul nostru, tarâmiţat în cnezate. Vrem sau nu vrem să recunoaştem, ei ne fac isloria. Orice ghiduşie s-ar face pe această palmă de pământ, voievodul e sigurdeziuacarevine. Până lanoilealegeri arecine neocroti intcresele. Mă uit la sceptrul din mâna dreaptă a voievodului şi mă conving că el nu este lăsător cum li se parc multora. Pe toţi logofeţii de bună-credinţă, care 1-au nbiircat în tron, la urmă a ştiut a-i deturna. Pe aceleaşi valuri revinc acum la |iutere, chiar dacă tronul i sc hurducă. Aţi priceput unde-i îngropată căţeaua succesului'? În manevre iscusite. Şi aman mai zâmbeşte el. Parcă-i zâtnbetul (iiocondei… De la Nistru pân' la Tisa, zâmbiţi toţi ca Mona Lisa… Ceva se npropie, ccva el trebuie să facă la momentul oportun. Norii lui se îngroaşă pcste Cetatea de Scaun… Zilele trecute s-a supărat şi a ieşit trântind uşa din gaşca crescătorilor de animale progresiste. Cu ocazia asta, am aflat că Domnia sa a deprins, de la mama şi dc la tata. Limba românească. Nu ce-a moldovenească, pe care o îmbrăţişaseră până atunci! Şi că i-a trcbuit, sărmănelul. Să trăiască o viaţă de om şi o Constituţie, ca să priceapă acest lucru şi să nl-1 spunăân preajma mariloralegeri. Las' că-ibine, măiestre, cc se face la voi.

Voievodul are grijă de noi!

Şi să nu creadă alde Zamfirache Bârghidău Andreli, Micluşa Andon Bujorelul, Vezir Piatră Licurici cu patru ochi sau Michea Ţopan că noi nu le-am ghicit gândurile tărcatc – vor să-I detroneze pe alcsul nostru, ca să se cocoaţe ei peste speteaza jilţului domnesc, să aibă liberul acces la treucă voievodală. Împart putcrea în mai multe tabere – fiecare cu ambrazurica, annamentuî, bornbardamentele şi gâsculiţa lui intenţâonează a se aventura la concursul răzmeritelor de palat. Noi, fnsă, ne vom apăra voievodul, care ne-a luminat zilele trecute, afârmând puternic că noi nu vorbim moldoveneşte, ci get-beget româneşte… Îl votn apăracu furcî, ţăpoaie, sule,

ilăie, bârghidăie. Etcetera, etcetera, etcetera!… Sunt primul pe baricade, care n-am să le dau voie altora să se aburce la putere. Voievodul de azi ni-i drag şi scump. E plin de virtute! E puternic nu acel care vorbeşte mult, d acel care nu ştie ce să spună, dar tace şi face. Lar noi vom munci ca să facem bani, ca să aibă cu ce pleca soliile peste hotare, în căutarea potcoavelor pentru căit cămţelor noastre. Şi voi, ghizdavi avocaţi, cu halebardele de-a gata, fiţi prudenţi, perseverenţi, pentru operativitate schimbaţi trăpaşii pe automobile de marcă străină şi activaţi, salvaţi, opinaţi…

Teri, voievodul mă ferici cu o invitaţie la Cetatea de Scaun, la o partidă de biliard. Mi-a aflat în sfârşit păsul. Mai şti'i, nevoia, poate jucând cu el o partidă, dacă nu spun nimica râu, contra lui', mă include pe lista ceea… Câte se pot întâmpla într-o zt de vară! Căci totul se face spre bine. Se promite că bătrânii vor primi la vreme pensia, holopii – leafa. Dacă ajung şi eu vreun logofăt şi plec în America, promit, dragă plebe, să descriu adevărat ce-ani văzut: cum trăieşte şi ce mănâncă Prinţul nostru acolo, ce anecdote spun americanii despre noi. De la bunul nostru voievod, aştept un gest de binecuvântare, asupra numelui famiiiei rnele. Căci el ne iubeşte şi nu ne mai beieşte. Care acolo, bă, nu e de acord? Să nu vă împingă păcatul, ca să nu veniţi la alegeri. Să-mi fiţi alături de mine pe baricade. Să ştiţi că eu sunt un mare prevăzător. Babacul va câştiga scrutinul, dacă n-o să permită gardului să-i frângă coarnele. Nu vă fie frică. Fiţi siguri! Avânte pentru cauza sfântă a lui şi a oamenilor de soi…

Voievodul are grjjăde noi!

III.

Amu, stimată plebe, dacă am devenit un meleag, precum zc capuchehaiele noastre „suvenir” şi „indulgent” – căci abia pridiidâm să desfacem inâinile, ca să îmbrăţişăm dulce pe câţi vin şi vin cu hurta pe la noi şi să tot facem daruri câte-o halcă autonomă de moşie, câle-un complcx hotelier, câte-o companie aeriană, cfte-un combinat de produs urdă oricui sc pripăşeşte prin republică –, am ajuns să avem un Ayatolah şi mai mulţi voievozi-ncvoi, cu inari griji de noi. Şi flecare-i vodă în başcanut sau cnczatul său, iar în Cetatea tli' Scaun întind avan dintr-un singur Divan chiar vreo trei voievozi odată, npostoliţi la fâece juma de an de faimosul Ayatolah Apostol de Mosc, care ba uprinde, ba stinge luminile de pe oiştile căruţelor neamului. Nu ostenesc să udune fiecare la alaiul său cât mai mulţi logofeţi, arcalii şi sa hirotonisească dcasupra lor câte-o agă mai osârdioasă, nici catadicsesc cum

să-şi orânduiască llccare sfera lui de influenţă: care cu muscalii, care cu americanii, iar care cu nliotmanii din toată lumea. Lar Divanul se face că nu ştie decât de-un singur voievod. Plin vârf cu tcţi-logofeţi, înaintea cărora iaste Vezâr Piatră Licurici cu patru ochi, moţăie sĂptămâni întregi în sudoarea frunţii să emită drepte pravile şi zacoane. E un idcvărat ştiubei de juri-logofeţi, care mai supli, care mai grăsuleni, afară de iinul Butoi… Şi când te gândeşti ce hair ai dintr-un poloboc deputat, decât să-1 iiinpli la vreme, să-i dai cep la plăcinte sau găluşte. Pravilele coborâte din I) ivan ocrotesc interesele iobagilor de pe întreg globul, iar pe alocuri ş pe ulc noastre, încât ţaratul are cel mai mare număr de puşcării la suflet din l'iiropa. Lar în viaţa de toate zilete, şi la sărbători mai ales, Voievodul nostru ilccorează cete de boieri cu giubele, mirosind a naftalină, rupte-n fund şi cârpite-n coaâe ca, poate, la apropiatele alegeri, aceşti izgoi să dea buzna la urne… Sau să emită din când în când şi vreun uric de avnnistte, punând în Jibertate pe câte-un schilod-doi, care, eliberat de-acolo, e numai gata de odihnă/cşnică. De toate acestea avem a ne bucura alături de aceşti izgoi, cad:

Voievodul arc grijă de noi!

, Legi s-au izvodit destule, dar din toate nu izvorăşte naftă şi n-avem cu ce Încălzi casele plebeilor. Aşa că, luminaţi plebei ai Divanului, mai cobâlţâiţi nintea şi puneţi în mişcare creieruşii-ruşii-ruşii… Şi vă veţi da seama cum oleacă de la noi vagoanele cu bunătăţile plaiului, ca să obţinem de la Mosc paie, paie… Pentru o oaie. Lar dacă le vom ocroti conaţionalii, le vom mai acorda câte-o halcă de pământ pentru a-şi depozita bâtca orientata spre Balcani, Irept recompensă am putea primi o ciucă pe gratis, cărbune şi cu ajutorul lui, foarte mult… Oloi, căci.

Voievodul are grijă de noi!

Aşa e când legea exprimă voinţa mea, a noastră, a tuturora şi, desigur, a Babacuâui.

Carabinierii, ori ca sufcră de orbul găinilor, ori că poartă tălănci la pinteni ţji-i aud hoţii, că izbutesc să ne curăte apanamentele şi să se cărăbănească înainte de a fi depistaţi. Lar dacă şi sunt descoperiţi, judecata le acordă viză de reşedinţă în puşcărie, toi noi să-i întreţinem, pătimaşul prădat rămânând îinpăcat cu fâgura împletită în trei deş'te la fund de buzunar cârpit. Ori cbiar dacă legea e de partea dumitale, stimabile iobag, în ţaratul noştrii suvenir şi indulgent încă nu înseamnă că ţi se apără drepturile. Cine plătcşle, acel; i dictează muzică şi într-o bună zi te poţi alege cu un pâcior în fund şi dat

afar; i din serviciu, cum a procedat vel-vătatul Paroşu, de la televiziunea ex naţională, cu plebea neascultătoare. Vedeţi, dumneavoastră, deşi juzii din voievodat au cumpăratc multe apartamente, construite vile, se plimbă cu automobile sărăine (desigur, trecute după soacre, gineri, prieteni, pentru a nu bate la ochi), se plâng, mititeii, că nu li se plătesc salariile câte-o lună-două. Mor de foame, adică. Şi le plângi de milă, când vezi cum domnii noştri judecători se chinuiesc cu lănţişoare şi brăţări de aur pe mâini. Siinbol al… Sărăciei. Şi că nu-i aşa, se jură la microfon un fost logofăt, mulţumit că-1 vede pe ecran tntreg ţaratul. Ca un pintenog guşat vorbeşte mieros de democraţie, deşi gândurile lui pipăie prin univers vilă şi bani-valută-bancă elveţiană. Lar vreme trece, vremc vine, tot se schimbă spre bine sau spre râu, încât nici capuchehaiele, nici logofeţii, nici chiar avocaţii de curte nu află calea de ieşire din impas. Biata plcbe să se descurce cum poate. Atunci bunul nostru voievod face-un gest ca toate orătăniile din alaiul său se constituie într-o nouă gaşcă. Tnsă mâncărimea, care începe între ea şi toate cele câte mai sunt, seamănă cu cea a câinilor din jurul căsăpiei. Apoi, când se descoperă o crima în ţară, bravii noştri băgători de seamă la combaterea răfuielii organizate îşi primesc mita cuvenită şi toatelc se astupă cu lut cu balegă, încât avocaţilor de rând nu le rămâne decât. Să tragă mortul de fudulie. Din care cauză între membrii Divanului se întâmplă adesea multe dihonii. Mai toţi se jură că nu fură şi, prepuielnici cum sunt, trâmbită că alde Zamfirache Bârghidău Andreli îşi poartă jupâneasa peste ocean, pe gologanii lor şi ai lăieşilor de Soroca. Lar Andreli, de la Gârmuirea Bulbucului de apă în ţarat, are acces la microfonul Dâvanului şi oricând poate informa ca el e „teafăr la cap” şi cui nu-i place pupe-n c… Că jupâneasa lui e o femeie gospodină şi-i plac magazinele americane. Cine şi ce are cu gusturile ci. De aceea şi întreţine el o echipă de hamali. Cum avionul, sosit de pe malul Temzei, Senei sau Rinului, aterizează pe aeropoitul Cetăţii de scaun, hamalii se întrec care să înhaţe valiza mai mare. Căci dacă eşti hamic şi lipciu la descărcatul trofeielor, te poţi degrabă pricopsi cu un post de secretar-ambasador la Bonn sau Tirana… De fapt, cele aprige dezbateri m Divan purtate, în ultima vreme, în jurul restituirii salbelor confiscate de cătrc şoimii lui Antonescu, când evacuau ţiganii la Bug… Voievodul participă şi el la dezbateri, având grijă să-i stăvilcască în căpăstru, cu câte-un uric numai bun pentru… Bucătărie. O lună încheiată bunii noştri logofeţi s-au zbătut ca ouăle-n piuă ca să „primcască” legea cu privire la trimiterca propriilor odrasle la învăţături peste hotare. Mă rog,

stntem o familie. Şi Vezir Piatră Licurici cu patru ochi, care se simtc capul Divanului, dar şi un mare Turist al neamului şi cuvios Strainic pestc mănăstirile de călugăriţe frumoase. Prea multe problcme nu-i flulură fundul, Mici când în ţarat e mizerie. La urma urmei, şi el e la câştig aici, ca şi bravii MKildoveni, care-şi dobândesc simbrie la tăiat pădure în taiga. Poate aceşti luirnici băieţi, angajaţi de câte-un Codoşilă Olmoi, zidesc prin împrejurimile Mosc-ului vreo navetă chiar, în caz de insucces, sa aibă unde paraşuta mai nproapedemarelecneazdelaKremlin Buric RachiuUrsălăul. Aici Vezirul cste messaggero, de-o fi să-i meargă. Va ocupa locul babacului, de nu…

Uneori, Serdarul Para-Intoarsă, când trebuie târâş-grăpiş, ceac-pac, câine-câineşte schimbă juzii din urbe cu cei din provincie nu pentru că nu se ostenesc să cunoască graiul matern – dânşii sunt unşii buricului şi nu au frică de mânia tuaregilor, ci ca să-şi facă cheagul său, protipendada sa, gândind sa oblăduiască, în tronul Justiţiei Mari, până la adârtci bătrâneţi. Cu blagoslovirea maimarelui pe Justiţie, când e rnusai sa fie cineva detronat, se fac controale frontale, spaţiale, totale, parietale, occipitale, şi dacă nu-i găseşte nici un clenci, bunul nostru voievod, judelui ratat îi articulează un picioruş în fund, încât suta de procurori nu-1 pot ajuta, devenind impotenţi la respectarea lcgii elementare. Ce mai tura-vura, legislaţia noastră, după ce iaste slobozită de Divan, parcă s-ar opri în iezăturilebirocraţiei, ca să cadă în bulboana ielelor… Contribuind astfel la înflorirea tradiţiilor puşcăriaşe de ia noi. „Las-o, nene, mai moale!” strigă un glas din butoi:

— Voievodul are grijă de noi!

Judecata de-Apoi, când aude de restabilirea Mitropoliei noastre băştinaşe, face pe mortul în păpuşoi, sau o ţine într-o beţie de cuvinte, dintr-o instanţă dejudecată în alta. Mai ales căân capul ei stă Vichea Artileristul, mare logotat, iubitor a se da huţa dintr-un jilţ în altul, reuşind uneori să-şi moaie funduleţul în chiar două dubasuri, până bunul nostru voievod îl catapultează în jiâţul unde stă ţapăn şi astăzi. Şi sta bine, căci nimica nu s-a schimbat sub soare. Îndeosebi la pârile cetăţeneşti, unde cocoţată c lanuşa Coraslă-Cenco, cu o vedere de leoaică jugănită în agonia mulţumitei dc sine, care, cum aude graiul băştinaşilor, o năboieşte pânticăria. Judii dc ia Areopag îşi schimbă obrăzui cu mantia în fiecare şedinţă, că te cruceşti de fantczia lor bogată de a împutemici sau anula deciziile ăstor pâri cetăţeneşti. Procuroraşii stau ş ei ţepeni, de strajă celor aleşi. De n-ara dreptate, să spună cine a auzit ca în ţaratul nostru să-1 bage la zdup pe vreun mafiot comunist, care ne beleşte

cu vagoanelc? Desigur, n-am dreptate, o să ziceţi, fâindcă ei nu există la noi. Din mila lui Antonache Constangiul, Codoşilă Olmoi, câci:

— Voievodul are grija de noi!

Aţi auzit cumva de secţia călare pe şase cai'? Cea care ţinea la vremca ei „acoperişur tuturor bordelurilor din urbe, încât azi rar pristav se plimbă prin cotloanele democraţiei cu maşinică proastă. Toţi au trăsurele străine, căci leafa lor, ptiu… Adică mita nu se mai număra în hârtii, ci se măsoară în kilograme sau mctri. Dacă nu mă credeţi, mergeţi sa vedeţi la cine botează, pe cine cunună, ce vile au şi care-i gradul lor de zgârcenie sau modestic. Avocaţii simpli (cu excepţia celor de curte) stau tupâlaţi sub brusturi, în vretnc ce caiafele huzuresc prin vizuine, aşteptând şiret momentul prielnic. Se bucura ca ţara este o vacă ce paşte pe imaş mioritic, dar se mulge pe două parale în toată-mpărăţia Mosc-uluî. Ăsta e ţaratul nostru, cu voievodul călător, turist, pe cale de a-mi obţine o denumire: Republica Bişniţară a Proceselor Judiciarc Coborâtoare din Divan. Căci toţi se avântă să-i judece pe autohtoni, cel puţin să-i prepuielnicească detoate relele. Sulănare Gurgui Ghebuţovici, bunăoară, se vede călare pe un cal securist de tracţiune Vladimir, cu buzduganul spânzurând de mâna dreaptă, dusă în streaşina ochilor, inspectând, de pe malul priporos al Bâcului, legile neamurilor puţintele. Ca mai târziu, prin alfabetul Morse, ca Zorgbe de la samuray, că transmită către Mosc, în Duma Porcălăilor de Stat, preţioase ştiri că, între pâraiele noastre natale, sunt lezate drepturile godacilor arămii. Că sunt prea puţine şcoli moschiceştL ţigăneşti, evreieşti, etiopieşti şi tocmai una CLI dulcele grai românesc la Tirişpoiea. Ştie el cui slujeşte, ta care sobă sc încălzeşte; rezistă şi la ură, şi la dispreţ, iar când va împuţi huştele, va arunca gavanosul, va zbura buluihăreşte către Ţara făgăduinţei, de unde i se trage obârşia sau la Mosc, unde va fi declarat disident alături de Sf. Bartolomeu, ce face bulbuci acolo prin veceurile demnităţii ei şovino-naţionale. Şi toate vor lua alura şi anvergură, rezonanţă. Până la urmă, va sta într-un apartament luxos, hrănit bine, tot el trâmbiţând ca la noi mor iobagii de foame. Şi va cere şi mai departe ca drepturile izgoilor de peste Nistru să fie respectate stabil, precum ştabi) este cuponul Moscului de Tirişpolea.

Alt logofăt al Divanului – Geobbels Bornikov – cu priviri „'blânde”, de îngheaţă udul copilului, văzându-1 la televizor, securist şi el de Mosc, este preocupat de apărarea muierilor gravide şi a lehuzelor de la Râbniţa-Tighina. Mai ieri, a propus Divanului să se adopte pravilă pentru partea

femeiască: „Volcine, volcare îşi va orienla strămeleagul fără de voie în partea fătătoare a muiarei căzăceşti să hie pedepsit cu tăierea spurcatului strămeleag şi izgonirea lui din Ţară.,.” Pravila, nefiind primită de Divan, Geobbels Bornikov cloceştc acum dincolo de Nistru la o Universitate, unde face declaraţii de dragoste progeniturilor căzăceşti de-acolo.

Dar ce-o ţin eu tot într-o critică, de parcă aş aştepta Ordinul „Apostolul Pavel” sau premiul Nobel? Ca, uite, bat în uşă Crăciunul şi Anul Nou. Şi s-ar cuveni să începem colindele. Dar n-aş vrea să pornesc înaintea Ayatoiahului de Mosc Apostol, căci, de vreo doi-trei ani, anume el dă cep CRĂCIUNIADEI, el ne sfătuieşte cum să facem copii, iacare soroc să ducem vacile la buhai, mai făcând, pe-ntuneric, din degetul arătător voievodului iutslru iubit, neprihănit. Mă rog, omul când e copil şi când e bătrân paşte vnca. Cât despre Divan, să-i colindăm de gânduri mintioase, de vaccinuri pcntru boli scârboase. Cine nu s-a pricopsit cu apartamente pentru odrasle să 'H' pncopsească, cine n-a furat destul să iasă la vânătoare pe grebenelele lioastre şi să depună imediat tot vânatul 3a banca elveţiană. Numai să nu păta i'c a păţit cel mai bărbat român de pe malul Dâmboviţei. Care-a depus acolo hişlarii, dc nu-i pot găsi nici ţiganii. Fiţi deştepţi, logofeţi cu ceas pe tnână. Vi'i urăm de minte multă, să vă ferească îngerul păzitor de răzmeriţe de palat >i Domnui să vă trimită multă linişte. Şi putere voievodului, ca să poată linpărţi vagonul cu medalii, ce staţionează la Revaca. Ca să poată câştiga scrutinul, care îi este dat să-1 câştige.

Lar eu, dacă rămân teafăr, necotonogit, nearestat, ne… ne… De băâeţii veseli ai lui Codoşilă Oimoi sau ai lui Antonache Constangiul, de cei şireţi ascunşi |>rin păpuşoaie, ce-^i aşteaptă momenâul, zău voi facc lucruri bune întru i/vodirea izbânzilor, cărora noi le ducern dorul şi de care avem nevoie. La inulţi ani şi toţi acasă. Bani grei, cinstiţi gospodari, şi sa ne veselim cu toţii în toi, ştiind că:

— Voievodul e voinic. Şi are grijă de noi…

IV.

Destimtl unui procuror de rând în Ţaratul nostru depinde în mare măsură de cracii pantalonului celui ierarhic superior… (Din cuvântarea unui logojat la încoronarea regelui)

Deci, onorată plebe. Precum aţi aflat deja, Zimbrul de ieri şi-a rupt coarnele, după care în tronul Ţării s-a plasat Vezir Piatră Licurici cu patru ochi. Cu sprijinul lui Buric Rachiu Ursălăul, cneaz de Kremlin, şi Bulă Căciulă, hatman de Kiu, ne-am picopsit cu un mare specialist în zâmbete,

devenind, în foarte scurta vreme, Ţara Râsului (a se subînţelege Ţura Rusului – N. A.). Cum altfel, când fosta metropolă are nemărginită grijă să ţină în hăţuri moşiile de ieri. Priveşte TV-ul seara, stimată plebe, şi admiră-l pe Voievodul nostru cât de elegant şi vesel e lângă Prima lady moldoveană, care e… rusoaică, din ţara lui Ursălău. Ascultă cum rosteşte „Buna zâua!” această prinţesă, cu dragoste nemărginită de graiul moşiei noastre, la deschiderea vernisajelor, şi bucură-te. Ne mândrim cu proaspăturl Voievod, care a declarat sus şi tare că se va lupta contra cumetrismului, nepotismului, care intenţionase chiar de la bun început să-i înzăbăleze, să le stopeze accesul la conducere, dar… L-a ales pe prinţul moştenitor fiul lui, adică cel mai responsabil pe investiţiile străine, năvălite la Curte… Ne bucură că Voievodul nostru continuă cele începute şi neîncepute de Zimbrul, de Babacul, care s-a opintit să rămână în tron, dar n-a reuşit, contra căruia bunul noştrii Licurici luptase cu atâta vehemenţă. Acum, se pare, că domnia sa e preocupat cum să-şi asigure securitatea coroanei şi a bătrâneţilor, cârc îi bat deja la uşa. Doar are experienţa timpurilor, în care a fostşef la alibani… Nimic nu se ia din senin. Toată lumina lui îndrumătoare duce azi spre capătul tunelului. Ştim că e, un general, al băgătorilor de seamă, legat cu pârghii de Mosc şi, sărmănelul, n-are cum sa fie astfel. De ce? Fiindcă acele pârghii îi sunt legate şi de picior, iar de faci un pas în lături, fară să ştie Buric Ursălăul, poţi cădea jos. De aceea Voievodul are grijă de noi! Doar Mosc-ul 1-a binecuvântat să se ţină bine în gubernia lui Basarab!

Faraonii şi piramidele îşi au timpurile şi istoria lor. Aşa crede şi bunul nostru Voievod, când prin voroavele sale de la TV ne promite multe şi mărunte. Trebuie cedată o parte din moşie Transnislriei? De ce nu? Ei, Mefisto de Tirişpolea, vino la Gâşla Nouă şi primeşte-ţi sceptrul! Nuniai vezi pace şi câştig să fie în ţară. Doar e susţincre dc la Mosc, de la Sulănare Ghebuţovici şi toţi ceilaiţi băgători de seamă ai Kiu-lui, de ia Capul Divanului, Michca Ţopan, mare boier în Pontul Euxin. La o adică, din umbră are susţinere şi de la acelaşi Zamfârache Andreli, cu toşilca de parale furate, care acuma huzureşte în chilia sa, râzând de toată plebea, fâind sigur că.

Voievodul are grijă de noi!

Pentru merite deosebite în arta de a face temenele la palat, Voievodul nostru, continuând o bună tradiţie, mai anină câte-o medalie cu miros de naftalină. Marea noastră bogăţie sunt vagoanele cu medalii şi distincţii, care stau pe linie moarta, la halta Revaca. Zelul Voievodului nostru a fost

observat deja de către regii şi împărătesele de pe mapamond. Franţuzoiul bolfos îl pupă ca pe un latin la palat, regina Angliei, cum aude de el, înhamă îndată caii, pentru a-1 trage cu căruţa pe malul Tamisei, ca pe un veritabil cumătru. Deja au început să tremure tilharâi, hoţomanii şi aşteaptă… Să se întfmple ceea ce poporul i-a cerut Voievodului. Lar poporul a dorit ca o veritabilă combatere a criminalităţii, în Voievodat, să înceapă de la Capul peştelui. Pentru a nu impuţi situaţia. Căci, cum o să combată e! „crima organizată", dacă ea este de mult dirijată de majoritatea logofeţilor de Divan şi de alte servicii. Dar să nu o trâmbiţăm prea tare cu faptele bunului nostru Voievod, caci el îl are pe cel mai mare Popă, cu veşminte de Mosc, ce-i iartă întruna păcatele, tot însoţindu-1 pe la mănăstirile codrene. Poate de aceea Voievodul ne promie o aşteptare optimistă. Şi el totcălătoreşte, iscăleşte şi… ne beleşte. Revoltaţi-vă, iobagilor, cât doriţi, dar faceţi-o în gând, căci totuna logofeţii au învăţat iscusinţa de a nu da ascultare vociferărilor voastre. Aşa e inai bine ţării, căci:

Voievodul are grijă de noi!

E bine când ai un Voievod, care vorbeşte multe, dar nu face nimic. Nu mai suntem o colonie a morţilor de frică. Vorbim, vorbim, vorbim cu toţii aşa cum ne-a învăţat Vova de la Mausoleu. Iar dacă vine vorba să combatem criminalitatea, logofeţii cu arcane au început să-i aresteze deja şi pe avocaţi. Societatea noastră a avut totdeauna foarte mulţi procurori, şi această tradiţie este sfântă. Judecaţi trebuiesc avocaţii. Aşa cred Lotostan şi Dospitu – mari comişi de curte. Asta e şi părerea lui Bulgur – satrap de război! Deci, Voievodul are grijă dc noi!

Aşa o cere situaţia, rânza noastră naţionala, de a ne ţine limba, când ne fuge moşia de sub picioare. Aşa doreşte Buric Ursălăul, limbricul mefâstofelic de la Tirişpolea; aşa îşi freacă mâinile a bucurie şi izbândă, şi plăcere hatmanul Căciula de Kiu. E la modă ţara proştilor cu un Voievod hâtu, care nu îşi asumă nici o răspundere, care nu cumva să-1 supere pe Ivan, doar cuimătru îi este. Posedă foarte bine arta de-a ne cumpăra şi a ne vinde, fiind convins ca nicî un procuror din Ţarat n-o să-i facă nimic. Cu atât mai mult nici un avocat n-o să apere poporul, fiindcă, în caz de ceva, îi punem la dubă pe toţi. Altfel cum să mai demonstrezi că ducem un război cumplit cu mafia? Aveţi nevoie de alte protecţii? Aşa că este exclus, în vecii vecilor, un eventual război civil. Aşadar, Voievodul are grijă de noi!

V.

Dacă ţi-a fost scris să te naşti român basarabean şi să trăieşti în ţaratul nou-format, pe un mal de Prut, să nu te ruşinezi de propria ta origine. Aici deprinzi a nu trăda neamul, a nu fura, a nu preacurvi, precum ne îndrumă sfânta scriptură, trebuie şi ieste neapărat să te bucuri de existenţă, să fii optimist şi ascultător voievodului nostru, care iată-iată poate să. Devină altul. Şi atunci: schimbarea regilor-bucuria nebunilor. Dacă n-o să ne bucurăm, putem fi niţeloş jugăniţi, puşi la zdup şi doar. Scutiţi de gâtuire. La noi s-a zis cu pedeapsa capitală!

Edilii de la Strasbourg ne-au poruncit: jungliieţi-vă, omorâţi-vă, violaţi-vă… Voi înde voi, numai nu vă împuşcaţi criminalii.

Acolo ne-au lăudat că am dat uric de înţolire cu pământ tuaregilor din sud, din est, că Divanul a dat o sfârlă carabină în dulcele grai al băştinaşilor, botezându-I altfel… Închipuieşte-ţi, stimată plebe, să se fi născut deputaţii noştri – cu toţii, printr-o minune – la Puţuleuca – o tihnită mahala a Teleneştiului. Cum ar fi numit ei acum limba? Care ar fi fost glotonimul grarului nostru în Constituţie? Alde Sulănare Gurgui Ghebutovici, Vezir Piatră Licurici, Geobells Bornikov, Jaclin loachim de Truşeneanca au şi făcut spume la gură pentru a aburca minciuna, ca să o admire banchirii Europei.,.

Străduinţele băgătorilor de seamă de la Mosc au biruit! Şi tot ei au izvodit cel mai scurt banc din urbea noastră: „Limba de stat”.

În afară de kaghebiştii de tot felul, în Cetatea de Scaun s-au strecurat câţiva patrioţt şi, desigur, cel ales de voi.

Voievodul are grijă de noi!

Curând se încep alegerile. Nu se schimbă nimica sub soare. În fruntea Ministerului Adormirii Maicii Domnului a venit Codoşilă Olmoi… Securitatea ţării e în foiul stomacului. Ne mândrim că, la mijloc, sunt putemicele ziduri ale Kremlinului, unde hălăduieşte nezdruncinatul cneaz Buric Rachiu Ursălăul. Bulă Căciula de Kiu… A pus coarnele ţăpoiului în drum, să nu ne dea drumul, cu barca, spre natala noastră Dunăre, natala noastră mare, spunând că e neagră şi să nu ne măscărim… Are cine sta asupra noastră la priveghi… Ministerul Naţional al CozilordcTopor lucrează zi şi noapte. Agenţii secreţi ai Tigănoiului-Regele romilor din tot cosmosul, şi-a găsit locul la depozitele de slănină şi salam. Rusofonii n-au supărare pe el. La noi se respectă dreprul minorităţilor.

Demult am umplut Cetatea de Scaun cu ambasade, ambrazurele, partidute naţionale, iscoadele cărora sunt orientate, cu antenele, către apa clară a

Prutului. Prin strădaniile acesteia şi ale tuturor străinilor pripăşiţi în ţaratul nostru al securităţilor camuflate şi necamuflate, unitatea noastră s-a consolidat dur ca un foc de tizic. Şi după ce bravii noştri vrăjmaşi au mai croit două cnezate – turc şi muscălescam ajuns să avem robii naţionali (cei mai fermi în toată lumea), care vor hrăni veneticii cu frenetică ospilalitate. Deci, mişună fotoliile Divanului. Pentru toată pleava, la un moment dat, mândria de neam au dosit-o într-un loc, unde nu suflă vântul. Şi de-acum alţi străini, prin străduinţa securiştilor, împânzesc ţaratul, fluturându-ne dolarii din hublourile avioanelor, pe care tot noi va trebui să-i întoarcem celor ce vin, chipurile, de ne studiază piaţa, ne acordă consuitaţii şi… Împrumuturi. Îi purtăm prin restaurante, cu vinuri spumoase, cu maseze ochioase. Dânşii ne tratează cu automobile, achitate cu hâtrenia lor occidentală, de pe proştilor de noi. Ingenioşi suntem la prostie.

AZI în Europa, nu ne mai facem de ruşine. Am obţinut la cârmă bărbatul neamului. Trăim bine. Încă n-am întins sandalele. A mai rămas loc la ţântirim. Suntem speranţa în buboi…

Voievodul are grijă de noi!

Îmi spune mai ieri vecinul că Divanul este păzit cu straşnică siguranţă. Securitatea logofeţilor (fudulia noastră) este asigurată la domiciliu, în stradă în şedinţe. Unii dintre ei se transfigurează în… Logofete. Adică devin transsexuali. Iscariot Pop-Uloi trebuie să devină Jenea Pupă-Loae, iar Alisa Jaclin Truşeneanca – în Alibas Ioachim Prostălanca; cine-a fost român, acum e moldovan, cine-a fost cândva vrâncean, azi a devenit Ţopan. La cine tost buricul pe burtă, acum va fi în coasta Evei, la cine a fost strămeleagul în spate, acuma, indiferent de viziunea politică, va fi amplasat în frunte! Divanul devine laborator, ţaratul – un poligon de cercetări intensive al vitelor mari cornute, sau poligon de intervenţie rapidă a kaghebiştilor de ieri şi de azi. Ei anume se fac a nu recunoaşte că, la începutul Mişcării de eliberare naţională, s-au infiltrat şireţi, în fruntea coloanei, să mai cotonogească, să mai gâtuie câte oleacă pe cei cu mari pretenţii de patriotism. In apusul euforiei de independenţă, ei ajung mari sfetnici în soliile străine. Toate delegaţiile, ce pleacă în vizite, sunt elevii cumincioarei viţelarii naţionale, căliţi în complicata luptă contra blestemaţilor români, contra naţionaliştilor. Dacă vreo gură lăbărţată cearcă să critice securiştii, să urce la volanul unui autobuz, ca foarte întâmplător să comită, sărmăneii, un simplu accident rutier. Nu dorm flăcăii noştri (crescuţi şi educaţi în spiritul folclorului românesc) nici câtu-i secunda,

stând straşnic de pază la ocrotirea cinstei Divanului, numai ca aceştia să ridice mâna pentru cutare sau cutare lege, ce ar îndobitoci mai mult pe holopii de noi… Cei din fruntea coloanelor de ieri, azi, fac nucleul burgbeziei compradore, iar în mijlocul lor stă cocoţată… Mafâa locală, cu nuanţe de Rostov şi Odesa. Îngrădiţi cu ziduri, cozi de topor alde Ayatolahut Apostol de Mosc, cu legi de-apoi… ca bunul nostru să-nghită impotenţa în sec lângă ei, din fotoliile moi…

Voievodul are grijă de noi…

Mâncând zilnic curcani fripţi, să li se îngraşe gâtul – Michea Ţopan, Codoşilă Olmoi, Pop-Uloi şi alţi codoi. Aman se mai hlizesc toţi de revoltele noastre… O mână spată pe alta, şi nu mai căutaţi, domnilor holopi, dreptate… O cinzeacă de rachiuaş peste scăfârlie şi totul va fi bine… Râde Sulănare Gurgui Ghebuţovici (după reîntoarcerea de la Strasbourg, unde ne-a frecat cum a putut!), hohoteşte ca bulbucii la mămăligă de propria-i deşteptăciune, se priveşte în oglindă Cepuţă Maiestrul, (repezind mereu cuvântările lui despre limbă la tribuna Divanului), convins că lasă o brazdă în istoria neamului Iscariot Pop-Uloi, convinşi că, Voievodul are grijă de noi!

Securitatea lucrează ca ceasul deşteptător cu cuc! La tot pasul, numai mărfuri turceşti şi israeliene. Noî în schimb, le exportăm bombe sexy şi Occidentul începe a ne cunoaşte… In apartamente avem apă rece, apă caldă în ziua scrutinelor sau în zilele de naştere ale împăraţilor, cu tarife comunale astronomice. Toate aceste taine le ocroteşte legenda lui Usturoi:

Voievodul are grijă de noi!

Amu, dacă trăim şi ajungem cu bine la noile realegeri, cu mâncărimea autohtonă tradiţionala, cu spiritul insistent al Ayatolahului Apostol Pavel de Mosc, doldora de sfaturi, cu toţi lingăii, pupcuriştii, alte soiuri de conformişti şi mafâşti, vom prinde ceea ce avem de câştigat; ne vom pomeni la cârmă cu tot soiul de înţelepţi, fâi ai neamului de pe tâmpla ţării, alde: Michea Ţopan, Geobells Bornikov, Sulănare Ghurgui Ghebuţovici, Jaclân Jachim Onasis de Truşeni şi: desîgur, cu bravii flăcăi ai lui Olmoi… Supravegheat de ei…

Voievodul are grijă de noi!

VI.

Aranjează-ţi ţinuta, slimată plebe, că domnia noului ales este în plină declanşare. Nu are burduhan aidoma predecesorului său şi, etalându-şi cel mai fericit zâmbet din lume, întâi şi-ntâi, el a declarat că nu va admite, în

toată cetalea de scaun, să-şi bage nasul în cârmuire nici un cumătru, nici un ginere sau fecioraş. Pentru ca chiar a doua zi (hă-hă-ha, proştilor!), Voievodul să sloboadă uric, aburcfndu-1 în jilţui de logofăt, ce împarte bănişorii boieriior străini, veniţi de peste alte haturi, chiar pe prinţul moştenitor.„ Toşilca banilor totdeauna trebuie să aparţină neamurilor!" zâmbeşte şiret vorbareţul nostru domnitor, descălecat din lunca Răutului. Minciuna e una, iar realitatea istorică e alta… După care Dogele nostru începe gospodăreşte să dea ucazanii, cum trebuie să se lupte cu haiducia şi criminalitatea. Atâta vreme cât Hoarda a XlV-a de la Târişpolie are armament de vândut, iar gologanii se află la cheremul prinţului, cu concursul harnicului nostru zâmbăreţ şi maladeţ, bogăţiile moşiei zac în plină siguranţă. Lar logofeţâi căpătuiţi îi asigură cu credinţă (zidind, sfinţind mănăstiri, chiar…!). Domnia. Dârjalele şi ciomegele aceşti logofeţi le ţin de-a gata, pentru a potoli spiritete, în caz de răzvrătire a prostimii de noi. Însuşi prietenui lui la cataramă, Mefistofel de Tirişpolea, care, cu ocazia sărbătoririi aniversării Moscului, amândoi, deopotrivă, au primit, chiar din mâna lui Buric Rachiu Ursălăul, câte un migdal de-aceeaşi strălucire, i-a jurat făţiş credinţă. Dacă Babacul, mai ieri, a sorbit cu Mefistofel şampanie, proaspătul nostru voievod se bucura, azi, copilăreşte de medalii! AŞA că acum securitatea este asigurată şi din stânga şi din dreapta Nistrului. De când cei care au avut să se înfăţoşeze la treucă naţiunii, în Divan adică, de strajă, stimată plebe, mai stau acuma, în unison cu voievodul: Bardul Botdei Cotei de la cobaie, vestit grămătic securist, un ţuflic cu barbă, care, cu siguranţă, are câţiva păduchi patriotici în ea (e aburcat în jilţ de la Gloata populară) şi, desigur, Babacul, leit bulibaşă în mijlocul unei şatre. Tustrei stau, în sfârşit, alături, precum le-a fost de la început pornirea, atât de spectaculos i-a aburcat, KGBUL PE buricul moşiei strămoşeşti, Mosc-ul cel drag lor. Iar în vârful piramidei, cu succeseluţele şi greşeluţclelui şade, fireşte, (hă-hă-bă, prostimea de voi!) iubitul nostru Vezir Piatra Licurici de ieri… Cu aceste personaje istorice deja şi cu tot felul de protejaţi ciocoi, Voievodul are grijă de noi!

Dacă observă că la cineva nu-i place zâmbetul, Maria sa…ne arată limba! Ne potoleşte, şmecher, cu discursuri de felul întâi: „ Oameni buni! Onorală absenţa! Ţin să vă aduc la cunoştinţă, ca să nu vă faceţi iluzii pentru ziua de mâine. Am furat tot ce s-a putut fura. Eu, cu ciracii mei, cu familia, m-am pricopsit cu ce-a dat Dumnezeu, mai ales cu banii partidului. Şi acum avem de toate, fiindcă am ştiut când se poate de făcut lucrul acesta. Fiindcă am

fost pricepuţi. V-am dat ocazii să furaţi şi voi, dar n-aţi făcut-o, fâindcă nu aţi avut noroc şi parte, ca să vă ajungă şi vouă. Acuma suntem goi chistol! Budjătul e gol! Nu bociţi şi nu vă căinaţi atâta, nu faceţi greve, că mai rău o să şibă! Depăşiţi-vă mentalitatea! Daca nu aveţi cu ce trăi, bani, mai ales, împrumutaţi de la vecinii voştri, pe care i-a ajuns mintea şi curajul, să aibă ncuma şi automobile. Cei care au maşini, înseamnă că au ştiut cum să fure! Aminterlea, degrabă, intrăm în iană şi numai bine nu ne aşteaptă…" Şi ne zâmbeşte cald şi dulce din ecran. Iar în clipa următoare, tună domneşte: „Ajunge cât ne-am jucat de-a statul! Luaţi aminte: Cine are gărgăuni în cap şi se poate învârti. Dobândeşte de toate!"

Priviţi! Ex-voievodul şi-a măsluit odraslele prin ţări civilizate: una pe malul Potomacului, pe prinţesă şi gineraş în munţii Alpi, la austrieci. Fostul mare logofăt, aşa-zisul prim-gospodar Zamfirachc Bârghidău Andreli a furat (ce ingeniozitate, dom'le!), Sfinxul din Egipt, cu bani dijmuiţi, bineînţeles. Chiar dacă acuma are mare bătaie de cap, cum să-l scoată din ţară, căci de câte ori trece cu acest furat pe la vamă, este oleacă prins. Cumva ne descurcam noi şi… ne cerem scuze de la el., Să fim serioşi! Parcă-i frumos pe un fost logofăt, de aşa rang, să-1 faci de râs cu ceea ce a furat ca şi noi! Cei care încearcă acum să-l prindă, pe vremea gospodăririi lui, furau totuna şi se bucurau împreună… Odraslele mele stau şi ele hotărâte în jilţurile, în care le-a prins vremea, şi-s veseli, nu se jeluie! Le-au ajuns curaj şi mintelCând eu ţin sfat cu gloata, cum să curmăm tâlhăria fn ţarat băietul meu răspunde de vertolioate! În ţaratul nostru mic, ca să obţii un jilţ, în care frumos te-ai da cu veselie huţa, este nevoie de două lucruri: ori sa ai părinte la tron, ori să dai mită! Să ştiţi că lucrurile stau anume aşa! (Şi voievodul iar tuşeşte, iar zâmbeşte). Înfloresc şi se-ngraşa, ca pâinea din dospit, logofeţii de la vamă, de la capetele instituţiilor de şcolire, cei care-s meşteri la spus minciuni şi le cred măcar pe jumătate… Toate-n lurne au un rost: pământul e rotund, viaţa e lungă, răbdăul national e tare şi elastic. Şi-apoi ce ţi-i scris de sus, dinainte ţi-e pus. Şi noi păşim în pas cu vremea. Ca nişte hemesite şi ascultătoare oi, căci…

Voievodul are grijă de noi!

Astea nu-s caraghioslâcuri. Din anii '40, combatem corupţia şi crima organizată. Taman cum zice voievodul! Hai înfoaie garmoşca timpului de-acum, zi-i o ceastuşka, Petrucio! Onorată plebe, porniţi motoarele iniţiativei din mijlocul maselor, cum ne-o cere istoria! Ocrotiţi securitatca naţională, cu logofeţii căpătuiţi pentru un veac înainte; mândriţi-vă că, în sfârşit, s~a

renăscut boierimea noastră naţională, pe care a căsăpil-o câhdva tătuca Stalin. Meritul voievodului nostru e că anume el a ştiut să renască boierimea autohtonă, pe greabănul prostimii ţaratului! Cei care încă nu şi-au găsit un rost în viaţă, luaţi podorojnă de la bunul nostru Duce şi mergeţi în căutarea fericirii prin Turcia, Grecia şi, desigur, Rusia, la fratele mai mare, care ne-a învăţat destrăbălăciunea pământului timp de două secole şi trebuie să-l iubim cu trup şi suflet. La moscali e bine. Anume ei ne-ajută să combatem corupţia, hoţia, beţia! Plebea de-acolo bea de stinge şi ceea ce-i uscat, din care cauză holopimea e cam impotentă şi antibebele au devenit o materie primă ieftină, din care se poate de tăcut, la fabricile secrete din Râbniţa, Tirişpolia, nişte lucruri de reteveie, de mai mare dragul… Cu aceste ciomege moderne. Importate în ţaratul nostru cu duiumul, organele ordinii de drept vor purcede efectiv la combaterea crimei organizate şi a corupţiei. Să nu vă para lucru de şagă, chiar dacă problemele în moşia noastră sunt rezolvate, în exclusivitale, prin intermediul sacilor cu bani. Ei, cine acolo îndrăzneşte să asmuţe proteste în plină stradă?! Mai încet cu ele. Reteveie avem, promisiuni avem, iar voi n-aveţi decât să faceţi vin, să vă pregătiţi pentru iernat şi, orbeşte, să ascultaţi ce vă spune voievodul. El e atent ca şi predecesorul său. Cu regularâtate participă la hramurile satelor, ne sfătuieşte să fim răbdători, fiindcă statul n-are bani şi nu poate să ne ajute cu nimica nicicacum… Toată salvarea ne este la veacul de-apoi.

— Voievodul are grijăde noi!

E o artă de tip nou la marginea Europei, ca să ai un împărat modern, în blugi de desubtul caftanului, să fie hâtru, darnic la promâsiun, pe eare holopimea le crede, indiferent dacă ele nu se îndeplinesc decât la ecranul televizorulut. Dar trăim într-o perioada dc tranziţie. In Divan băieţii lui Buliharin, cu mentalitatea lui Vova de la Mausoleu, aşteaptă deja: chiar daca vinturile bat de sus sau din jos, la noi în ţărişoară nimic nou nu se întâmplă sub soare. Şi nu-i de mirare că o parte din liopciofleandurile de azi, care mai ieri se dihocau nestingherite în altarul lăcaşurilor sfinte, s-au rânculuit să stea întru apărarea lui Valoghea de Mosc Bisericanu şi a întregii lui Mitropolii! Bunul nostru voievod susţine de după porcanele de fân, zâmbind, aceste iniţiative. Adică el ne zâmbeşte şi ne beleşte! Aşa spun şi psalmurile, ca cine face bine, la bine ajunge. Boierii, dacă trăiesc bine într-o ţară chinuită şi săracă, este pentru că-i uşor să conduci prostimea. Aşa crede Valoghea Bisericanu cu papahă de Mosc, aşa cred şi albăstreii, adepţii de susţinere, care-şi fac semnul crucii cu degetele de la picioare, crezând plini

de convingere că în jurul lor, deja se conturează aura divină. Taman ca vorba cea proastă: „Sunt cu Dumnezeu în vorbe, dar cu dracii primprejur!” Deja s-a şi propus ca pe stindardul ţaratului nostru, alături de celelalte însemne, să se mai deseneze o ciuca mare, iar de desubtul ei să fie scris, conform Constituţiei: „Zâmbetul şi ciuca învelesc buca…!”. Mergem înainte, cu toate puterile, în atac de moment contra răubinevoitorilor, spre crucea bastionului fericirii naţionale. Chiar cu mândria noastră de import. Numaî şi numai aşa, dorogoi.

— Voievodul are grijă de noi!

Este curios să urmăreşti, cum se joacă, în ţaratul nostru, comediile, cum sc convertesc şi nebunesc ciocoii. Dacă credeţi că nu am dreptate, consultaţi armata de jurişti şi ei vă vor confirma, unde au dispărut partidele şi partiduţele, scrântita de Ioana Tereza, cea care urla lângă iconostasele altarelor că, fară de dânsa, ne vom prăpădi cu ztle, scurgându-şi lacrimi amare, trăind cu gândul unde să-şi ascundă defuratul, liderii şi lideraşii scrutinului de ieri, care făceau şi ei spume la gură, numai ca să-i alegem, pentru iernat în Divan, la Treucă naţională. Dacă nu ştiu dânşii ce să spună, o spun eu. Toţi afaceriştii, groşii de obraz şi minciunoşii rataţi au plecat, până la scrutinul viitor, în anonimat. Adâcă la furat, la trădat, ca să reapară, la momentul potrivit, cu noi lideri fabricaţi de promisiuni şi minciuni, inşi cu cioric pe obraz… In rest, se năruie economia, se închid fabrici şi uzine, falimentează colhozurile. Doar închisorile sunt deschise. Este unica instâtuţie din tarat, care nu dă faliment. Ca şi piaţa centrală. Aceste două organizaţii contribuie defmitiv la combaterea şi cimentarea crimei organizate. Chiar daca vântul în ţara asta bate numai dintr-o parte, nimica nou sub soare nu se-ntâmplă. Poţi sa te revolţi, smerdule, totuna nimeni nu te aude! La începutul domniei, El ne-a promis că nu va admite, precum v-am spus, la conducere cumătrismul, ibovnicâsmul, ne va da soldele şi holdele la vreme, numai sa mizăm pe ei. Dar acuma vremile sunt altele. Preţurile te cutremură. Azi se admite, ca să îmbraci cămaşa cu gulerul la spate, ca peste zi să se interzică bărbaţilor să îmbrace pantalonii, fiindcă nu-s corect cusuţi nasturii, iar peste a treia zi, să ceară ca mujicii să îmbrace iţari cu… Doua „'prohaburi”: unul dinainte şi altul la spate, Aşa este statul nostru – mereu în mişcare, mereu în căutare, cu cadrul lui de legi. Supremaţia este a legii. Apoi… Celelalte minciuni. Şi fac dâvănarii noştri legi' cu secera şi ciocanul, cu păsări şi ceasuri, cu ciocârlii, încât azi e una, mâine e alta, iar ca să le urmăreşti modificările, nu este în stare chiar centrul

de informaţie de la „Nassa”… E bine, e bine, e bine! În această situaţie de bahnă, printre mormoloci, cântă aprig un broscoi.

— Voievodul are grijă de noi!

A vocifcra miciuni, fară a trage cu obrazul, nici măcar în faţa istoriei, este o chestie. Plebea vrea asistentă medicală, fiindcă o mănâncă fie mizeria asta de râie, fie râia asta de mizerie. Dacă vrea, nu-i nici o problemă. E adevărat că, mai deunăzi, o deşteaptă a naţiunii, de la Spitalul Central al ţaratului, a declarat, sus şi tare, că suntem prea bogaţi în holopime şi trebuie de făcut ceva pentru a mai contribui la pieirea ei parţială. Iar cine vrea lecuit – să plătească şi-o să-i treacă gustul de sănătate. D-apoi cum altfel! Că doar n-o să achite prinţul moştenitor sau jupâneasa. Însuşi domnitorul nostru plăteşte serviciile medicale. Când are nevoie de un clistir din buruiene elevate, se urca în avion şi tulea! În Germania. Acolo se fac cele mai celebre clisme din Europa, sau poate chiar din lurne! Aşa~i dat de sus – cel care are baţule pleacă la lecuire, cel care n-are stă cuminte prin sate, oraşe, orăşele şi aşteaptă clipa, când va da pomană sandalele. Drept că banii pentru unsul nostru sunt din caznaua Cetăţii de Scaun şi-s adunaţi, aici, tot din sudoarea celor dijmuiţi. Lar dacă vreuti răzvrătit încearcă să se revolte, nu-i mare treabă de găsit un cosor ţigănesc şi jugănit ca pe un godac. Într-un cuvânt, să ne stimăm voievodul naţiunii, pentru ca, cu ajutorul nostru, să-i fâe mai uşor să ne conducă. Rostul domniei e să vorbeşti, să primeşti la palat solii străine. Mai ales, cu regularitate, pe Marele Turcălău, care pentru că ne susţine dezbinarea moşiei, i-am amintil că este un mare electric, conferindu-i titlul Doctor honoris causa, iar Franţuzoiului, i-am dansat frumos, precum i-o fac triburile africane în coloniiie lui, dându-i cheia de la urbe, să-i fâe mai uşor a ne încuia şi descuia spre Europa! Nu este nici o crimă de lezmagestate, spunând acest adevăr. Dacă nu te împaci cum este, se întâmplă cum poate fi. Şi să mai ştiţi un adevăr. In ţaratul nostru, dacă eşti cuminte, ascultător, atingând o vârstă însemnată, indiferent de merite şi talent, aidoma scriitorilor, automat ţi se agaţă un migdal la piept. Voievodul o face cu mare satisfacţie, stringându-ţi cutremurător mâna. Să ştii tu cu cine ai de a face! Dar numai cum încerci a te face într-o ureche, se poate întâmpla, ca, seara, să te aştepte-n poartă o maşină girofar, cu o echipă dintre cei cu şandramalele roşii, de te pofteşte să-i însoţeşti acolo unde merită, demult să stea însuşi iubitul nostru voievod. Să dea seama unde-s bănişorii partidului şi celelalte furate. Dar el nu poate sta acolo, fiindcă 1-

am ales să stea în jilţ şi să zâmbească, aşa cum trebuie să fie într-un ţarat, care se stimează. Viaţa merge bine, anapoda, înapoi, căci…

— Voievodul are grijă de noi!

Acuma, la finele veacului, dacă simţiţi cumva că revolta vă dă ghes, închideţi gramofoanele! Om bun, nu te vâri în trecutul dogelui nostru, că te poţi alege cu un dosar penal. Doar la noi s-a declanşat lupta împotriva criminalilor organizaţi. Sau poate cineva, neidentificat (desigur) sa te pocnească ziua, în amiaza mare, cu o rangă pe cap, sau să ţi se ceară o taxă de plată, ca să-ţi treacă gustul de locul normal şi liniştit. Iar dacă linişte nu e, neapărat vei ieşi şi tu la furat, precum au făcut-o demult boierii de la palat. Şi iată, în această situajie, vei fi neapărat închis şi dus la Cricova, la pârnaie. Doar combaterea crimei organizate se referă numai la holopimea de noi. Ce-i al tău e al tau şi e pus de o parte, ce e a lor e al lor şi stă bine în punga lor! Iar cel care trebuie să ne ocrotească. Unde-i el… Uite-1. Zâmbeşte! Temelia piramidei lui este construită din cărămizile Kremlinului de Mosc şi nu se va hurduca uşor.

Trecem, ca leii, din victorie-n victorie, spre mileniu! Trei! Pentru că el contribuie activ la făurirea istoriei neamului, l-am botezat pentru veşnicie, în loc de „cel Mare”, „cel Şchiop”, „cel Bătrân”, cu epitetul „cel Zâmbăreţ şi maladeţ!” Alături, el va sta în hramul memoriei, cu Babacul cel Măşcat, ceas tărcat, tot de la Râuţ descălecat! Iar dacă şi a comis, mititeiul, până acuma câteva greşeluţe, la îndemână îi stau două mitropolâi deodată, unde va avea să-şi destăinuiască greşeluţele şi cine-i ierta păcatele. În rest, totul e bine şi să fâm fermi în zicala: „Salvaţi-vă care şi cum poate!” Fiţi siguri ca putem miza pe noroc! Precum v-am mai spus şi v-o spun: Fiţi siguri pentru ziua ce vine, caci din Durleşti până-n Băcioi, Voievodul are grijă de noi!

E-E-l, RAZ, ŞI-NC-UN RAZ -HUŞTIULIUC LA URNE!

Prin Rusia cu-avioul.

Umblă căulând… Creionul.

Z. B. S. Andreli.

La această companie de căutare a unui Împărat în tron, azi, la Telecentru, s-a cocoţat, cu logosul său aproape, ccl mai de vază gospodar al ţaratului – Zamfiracbe Bârghidău Sanguin Andreli, care, ca şi ceilalţi vel-logofeţi cu mari dregătorii, a lăsat pentru o habă tregbile lor direpte şi, cu mare osârdie, cearcă a ne ademeni să-i aburcam anume pe ei acolo, undc potrivesc c-o să-i apuce fericirea. Zamfiracht e bine clădit cu pârul ondulat şi cărunţit la o parte, cu dureri uneori la stomac. Zâmbeşte rar de tot, ccea ce-1 deosebeşte

de filfizonul costumelor de gală Vezir Piatră Licurici cu palru ochi. De la el aduce a bărbat al neamului, deprins încă din fragedă copilărie cu ambrozia complexului agroindustrial, încă de când cutrciera satele şi sătişoarele împreună cu şătrarii iui. Numai că el s-a separat de vătrarii din obârşie şi a îndrăgit coarnele plugului. Şi foarte degrabă a venit, cu ajutorul Moscului, ca un meteorit de Tunguska, ca un boiid pe fârmainentul conducerii de vârf a ţaratului. Vrea să fie şi el rege. Şi de ce nu?!

Are o biografie atentă. Cândva a păscut măgari, vaci, cămile, apoi oi, boi şi alte animale domestice, ca să rămână repetent la şcoală… A făcut şi studii petricane, s-a călit la forjeria de cadre a Cetăţii de Scaun. Şi odată, deprinzând gustul puterii (dar nu şt al cărţii), nu-1 mai părăseşte nici pentru o clipă visul de a se face vodă. Amu, daca cei doi crai au hotărât să lase ţaratul, pentru o clipă, în voiasoartei şi să-şi măsoareputeri] e! Aântrecaniecare va ajunge mai repede la ghizdul tronului – apoi el cu ce este mai rău decât alţii şi de ce să nu le dea de înâeles că nu e altcineva decât craiul al treilea, în Cetatea de Scaun! Darpoatecbiarşiprimul! Şidecenu?! Nuştiei'ascriepelatineşte,,. (a citi decât „pi rusăşte,,), nici nu-i trebuie, căci cuvântarea şi-o ţine la TV, fară de ochelari şi fară a se pregăti acasă: „Dragî adunări şi stimaţi gloată!

De când o-nceput vânzoieala asta cu alegerili, luinea de la noi grăieşti cî vreu sî şiu Împărat. Şi pi bunî dreptăţi! Nu am hodinî nici zî, şi nici noapti, ca de fiecare raz, sî mî scol tresărind din somn, ca şi-i spun flimeii ce-am pătat şi ce am a făşi, dacă, din caz c-am sî ajiung voievod (ceea ce nu fac acuma că am putinţî, aflându-mî aburcat acolo undi m-au pus di la JVlosc). O spun curat di la-nceput: sî mî alegeţ pi mini, cî di nu – sî mî crediţ cî, dacî nu ma alegeţ, am sî mătur străzâle. Asta-i raz! Gândifî-vă ghini la ceea ci spun! Am o grămădi di oaineni, cari stau de-a gata sî mă Nu t? Uguiţi cu focul! Dacî voi nu mă vreţ – spune-o vorbă din tftli ini – atunci eu vă vreu! Asta tăn minţi c-o mai zis-o şi-un Apostol de hi nordul republişii, di undi-s şi eu şi-i ia modî sî şii tat oamenii mari, ihşk'pţi şi di conduşeri di pe-aist pământ mănos… Dacî aveţ vreo greutăţi |ti Mifleî, viniţi la mini cu cârdul şi spuniţ. Întrebarea stă aşa: ori pî mini, nii pi nimi! E un adevăr privit şi din dos şi din faţî… Vămai adaug un raz: (HK'li am şi eu. Am sî v-ascult şi, dacă devin la cârmă, am sî fac totul pentru liolopii de voi. Doar sânteţ o maşi mulţi şi năcajâtă. Am di la şini împrumuta ilnkiri, dacî n-aţi primit leafa şi vă încredinţez cî datoriile estea nu voi o sî h întoarceţi. Nici copchii voştri n-au sî dovidească sî li întoarcă, niş nepoţâi… Liir şei cari au sî şi vii

după mini, li rămâni economia noastrî, care veşnic e |H… Deal. Cu creditele ain s-aduc dinRusâiacărbuni, nafta, socdepatlajele, i-liiar şi craioane, pe care nu ni le-adat pe dejcabasoradi pişti pârâu. Dacî n sî m-alcjeţ pi mini, la o adică arn sî vă slobod şi. Gâzi. Rusâia o să-mi tloboadă mie gâzi, iar eu o sî vă slobod vouî…

Lumea bălacăieşte din gurî cî am multi boali la borhăie, dar asta cu ifllu'nu-i drept. Minşiuni! Asta-i dreptpijiumatati… Ş-apu! DacâZimbrul, biibacul, şi cu Piatrî Licurici pot tăni copchii în braţî pui fotografâi, sau sta ili vorbî cu mamili lor la un lighian di plăcinţi, apoi eu nu pot faci tati nestea?! Sî greşăsc amarnic! Eu numai sî dau pricazul! Bulibăşeii mă sprijină lnri şi ghini în tăt Dealul Sorocii! Şi dacî cineva are sî încerci a mă critica, plcc la Maria El, laTiumen şânu vămai slobodgazî… O spun serios. Sî nu >ui eu atunşi Zamfiracbc Bârghidau Sanguin Andreli, a căror parint mi şi lnig di la Muşatini sau di la italieni! Aşa s-o discuperit la Academia di Jtiinţî! Dacă o sârămâneţ farî di mini în Cetăţi, sânu v-aud atunşi bubăind [Mbu-hăhă!): „Moscva slezam ne verit!” Faciţ cum vă grăiesc eu, dacî/rcţ sî vedeţ craioani di la Rusâia. Tăi vreu să scoată voievodatul ista din; ri/î. Aşa vreu şi eu, cu băietul meu, căci de când m-o făcut mama, eu ştiu lai mult a scoati decât a baga… Dacî n-am sî răzbat eu la Puteri, ari să jimerescî cucoşul, precum v-am grăit, iar dacî a câşliga el, eu am sî stau |fngî dânsul. Aşa cî băgat di samî…

Chiar dacî dimul n-am citit nici o cărţi, eu totuna stau la puteri, fiindcă lii tat deşteptai pot sî răzbaţi cum ani răzbăâut eu… Raz! Aca nu dâmut i-am gls, la un ghiraş de-al meu, şi-l pun cel mai di samî ajiutor de băgător di pamî. Da el zâce cî nu traji, cu, zâce, ştiu cî pot lua planca asta, dar mai sus… Da tu încearcă, îi zâc. Tu ce crez cî eu putem şi şiu prim-gospodar? Nu. >a, iaca, am încercat, şi-mi placi. Încearcî şi tu! Glavno, sî tai o vremi cu ii, cî farrnazonii ceiadi români pân ş-amu un craion nu ne-au adus dijeaba. /orba ceia moldovneascî: frati-frati, da brânza-i cu părăli. Cu toati cî ei ni-s fraţ pi jiumatati. Ei, după cum stat, sî trag ca şi noi di! A Râm, da vorgbesu aminterlea: numai româneşte!”

Şi~aici Zamfirache Bârghidău Sanguin Andreli, dircct dc pe ecran, arată cam băieţeşte, cam obrăznicuţ, limba lui cu două puşchii pe ea, căci el nu ştie să zâmbească atât de frenetic, ca omologul său de Curte. Vezir Piatră Licurici cu patru ochi… Apoi, după ce tuşeşte în microfon, continuă: „ Aşa cî… Băgat di samî. Vă mai amintesc un raz şi-ncă un raz! Alejeţî-mă numai pi mini, dacî vreţ să vă slobod gâzi. Sî lucrezî la vremi closeturile, s-aveţ

călduri şi culturî pi la iarna ci vini. Deci, farî mari bătăi di cap: huştiuliuc. Înainte la urni! Trebui s-alejem odatî şi odatî, oameni buni. În ţaratul ista pi şel mai bun dântre tat. Nu vă pai lucru di sagi! O spun înc-o daţi şi de-o şuti di ori. Alejeţî-măpi mini. Amspus-ounrazşi mai spunde-omiederazuri… Mai anţărţi, dădăori, în mart mesaj, am zâs cî nu mai câşligăm alejerilc împreuni, cum ieşim din postul mare – tăiem cucoşul şi facem dinelrăsol… Am avut şi răcituri, ce-i drept nu din cucoş, ci din cioric şi cochiţe de vaci. Lar acuma nu mai putem răbda, trcbu să mâncăm châtoroage din cucoş! Şi băgat di samî sa nu cumva sî scăpăm cucoşu la Impărăţâie… „

Aici logosul erouluî nostru „se încadra în vreme „ şi el cauta cu privirile într-oparte, în alta, aşteptândaplauze. In culise, năvălirăaplauzele lui Vezir Piatră Licurici cu patru ochi, Sulănare Gurgui Ghebuţovici., alţi satrapi, logofeţi sosiţi de la Mosc, cu „toşilce” burduşite de parale. Cineva îl încurajă strigându-i: „Brava!” şi ZamfiracbeBârghidău Sanguin Andreli, cutremurându-se, mai întâi îi privi în oglindă chipul, convingându-se încă o dată cât de bâtru este, apoi lăsă să se înflorească, în colţul gurii lui, pentru întâia oara, un zâmbet sărăcăcios.

Şi el se aşeză din nou pe podiurn, de unde pare să nu mai aibă de gând să coboare. Se puse pe ascuţit, îngândurat totuşi, nişte „craioane”, dându-ne tuturora de înţeles că, dacă n-o să-1 votăm în alegeri, vom fl „luaţi la carandaş” cu toţii… Ca pe vremuri…

Literatura şi aria, 37 octombrie 1996

ONORATA ABSENŢA.

Moto: El şi-acolo-i, el şi-aici… Vezir Piatră Licurici!

Dragi bolopi din ţaratvil nostru multpătimit! Precum sunteţi bine infonnaţi, a început campania de alegeri, adică de aburcare a noului împărat în tronul C'etăţii de Scaun. Marea mâncărime naţionala e în toi… Curând ne vom îndrepta tu toţii spreurne, ca să-1 'ttăiem„peniştecaredin liste, iarpe unul-cel mai şmecher dintre toţi şmecherii – să-1 lăsăm întreguţ. Candidaţii sunt aceiaşi care ne-au condus cândva, cu glorie, spre viitorul întunecos, iar aici voi încerca a reproduce prelegerea lui Vezir Piatră Licurici cu patru ochi, cel mai iute dintre toţi iuţii, voinicul naţiunii noastre, plin de virtutc, din sânul căruia aşijderi mie, ţie, a ieşit şt el. Este un fel de filolog, un fel de istoric. Şi dacă un oarecare Gbeorgbe Pompidu, cu asemenea şcoală, a fost un bietpreşedinte al francezilor la Paris, dc ce, la o adică, n-ar fl şi aici, pe malul priporos al Bâcului, un Voievod de astfel dc soi? Aşa afirmă şi

aprigul susţinător Sulănare Gurgui Ghebuţovici, ale cănii discursuri, prin „blândeţea” lor, aduc mai mult cu apeluri la război decât la alegeri…

Aşadar, Vezir Piatră Licurici cu patru ochi îşi potriveşte costumul din stofă rusească „guşa-hulubului”, zâmbeşte ca o fată mare, în vecinătatea aşternutului proaspăt scrobit, şi-şi începe logosul, în faţa holopilor de noi, cu unnătoarea adresare: „Onorată… Absenţă! Pân1 acuma eu n-am fost la cârma PuteriL n-am avut o posibilitate de a ajuta poporul, ci… Numai am depistat vinovaţâi de toate cele rele comise în ţarat. Lar relele s-au acumulat destule pe scăfârlia noastră. S-a stârnit război la Nistru, dar eu nu port nici o vină. S-au hârţoiat relaţiile cu holope de peste Prut, au aburcat în jilţurile Puterii curnetri, gineri, ibovnice şi nănăşei, precum şi alte mbedcnii ale diriguitorilor din voievodat – toţi confinnaţi prin Divan, al cărui Cap mă socot…

Dar eu nu port nici o vină! Am fost om mic, nu ştiu nimic… Mie nuniai tronul nu-mi ajunge, ca să fiu mare! De vină e Zamfirache Bârghidău Andreli, care, tam-nisam, zboară cu elicoptenil la petroliştii din Tandâr, sau la Buric Buricovici Seabeku… Lareu-pre legeameadelascâldătoarea debotez şi până la ziua de azi, am slujit, cu notorietate, acestui neam şi acestei ţărâni prin comsomoale, prin vtrfde şutiţi la delegaţii de tineret peste hotare. Am sorbitdin ciutura comunistă cât am putut (unii zic şi pucistă… Aşa să fle…!). Dar nu sunt eu de vină, aşa au fost vremile. Până la uimă, însă, am revenit acasă dân munţi şi depărtări, ca sa stau la frânele pârghiilor cheie şi… Să nu pot nimica înâreprinde, căci sunt mic şi numai Voievod n-am ajuns. Dar nu-i nimica! Biserica e la fel cu mine, căci mama, când nva făcut drept la biserica m-o dus, la botez… Am fost tumător, recunosc, securist, pe când mă bucurani, ca şi azi, deprivilegii şi favoruri. Dartoateacestealelăsămpeseamaistoriei, căreia ştiam a-i astupa gura… Aşa au fost timpurile. Am suportat bine acelc vremuri vesele, precum ceilalţi logofett de mare rang. Nc-am învăţat a zâmbi când trebuie în faţa voastră, aidoma lui Mefâslofel, a spune dulci minciunelf şi a arăta cine-i vinovatul în toate relele, când eşti mic… Nu ştii nimic… Sâni adeptul loviturilor de graţie, ştiu să obţin favoruri din orice situaţie şi din câte vânturi bat afară… Lar dac-o fi să dea vreo brâncă peste mine. Mă voi faet' berbecel cuminte, ştiind că trebuie să mai aştept momentul. Doar mă aflu într-o lume civilizată, la poarta Europei! Dar, deocamdată – şi iar zunbeşlc feeric – am haturile invizibile în mâini. Moscul îl am în spate – i-am siujil după cum a şi fost nevoie. Mă bucur: am fost hâtru şi şirel, am fost diplomat şi le-am

strâns mâna de la mic ş până la mare, pânăam ajuns Capul Divanului. Nu zic, am dat pe câteşiunâi afară, dar am şi ridicat pe alţii în dregătorii. Într-im cuvânt, fie vorba între noi: pe mulţi am ajutat şi de nimica n-am răspuns! Amicc nou-ouat Sulănare, dă-i pinteni cu chemările tale războinice şi rnă fa Voievod, c-apoi te fac cea mai mare Nulitate. Peste puţurile taratului, şi apa va avca gustul pe care-1 vei dori…”

Şi ca să-l creadă publâcul, să-i dea crezare şi dreptate, zâmbeşte larg.

„Destul, numai vreau să fiu mic şi să nu ştiu nimic. Vreau şi eusă-mpart medalii cui mă ling…, pardon, slujesc… Şi iar zâmbeşte victorios pe sub licuricii săi, ca fecioara în vecinătatea aşternutului…”" „Noi aparţinem poporului, noi aparţinem nouă laolaltă, şi nicâdecum nu aparţinem fiecăruia în parte. Pentru noi, când e secetă, e bine, ne bucurăm câl vom merge în popor şi vom da ajutoare, îar când ploua, ne întristăm, căci atunei plebea o duce bine şi nu are nevoie de noi.

Onorată absenţă! Niciodată nu o să cunoaşteţi ce e raiul pe pământ, daca nu mă veţi alege pe mine. Suntem născuţi cu toţii, aşijderi mie, la grcle cumpenc ţ; i numai eu vă voi puţcă scoate din vizuincle mizeriei, în care v-am… Pomenit. Jos demagogia! Curajul meu îl cunoaşâeti că, de fapt, n-am făcut multe, dar v-ain zâmbit din belşug, curajul meu e aprig, cajuncanul înrăit, căruia i-a fost întreruptti împereclierea. Lar dacă ceva nu ne vine la socoteală, putem uşor să vă şi împungcm. Ei, Gurguieş Ghebuţovici, avânte! Dacă voi câştiga scrutinul, din Sulănarc lc ridic în grad şi te fac Sulă mare. Aşa-i, Michiduţă Ţopan! Tu, frăţâne, ţi-ai trăit Eraiul cuprins îoatâ viaţa într-un triunghi cu patru laturi şi-aJ mâncat mălaiul l; i toate380 dc grade…

Acţionaţi pentm mine, apostoli, artişti bine plătiţi, câci eu am să câştig tronul şi-apoi toată viaţa o să jucaţi, cum o să vă cânt eu! Ţaratul e doldora dc PUPCURIŞTI. Şi-apoi nu stntem noi cai înspumaţi cu totul, mereu în acţiune'.'!

Să mă alcgeţi odatăşi pentru totdeauna Voievod! Pe viaţă, cajudecâtorii. ('flci sehirnbarea Voievozilor – bucurianebunilor! Acurna sântsigurcâ voi I dcvcni capul tronului. Însăşi Vangă, când întindea sandalele, în gura morţii, fl prozis ca voi deveni mai marele pre Cetatea de Scaun. Ziarele istor băieţi i'iicuieţi mă stropesc mereu cu. Căldări de iaude, când ajunge Momentul, e t'xact o dată pe Săptăinână… Şi aşa fl-vă căci eu, precum v-am spus, sunt I liilru, şiret şi deştept… Şi diplomat. Acum merg şi la biserică, pe la sfânţiri, linpreună cu veteranii şi tot felul dc războinici. E adevărat, crucc încă nu-mi

l'nc, dar credeţi şi dumneavoastră, onorată absenţă, nu-i aşa de uşor să ridici j dicapta spre numele tatălui, când ai ordonat cândva închiderea şi distrugerea caselor. Dar vă spun, pe cinstea mea, eram mic şi nu ştiam nâmJc. Eu nu jnirt, pentru asta, îiici o vina. Acum biscrica e cu mine şi eu cu ea, căci am fost şi eu botezat cândva… pe timpul românilor, popa citindu-mi rugăciunea ln dulce grai moldovenesc… Amin! Încă nu sunt de tot bătrân. Şi după ce i-am Învârtit pe toţi, e un minunat prilej să apuc sceptrul în mână.

Avânte, Sulanare Gurguî Ghebuţovici, micul fiurer de la Alma niater, j diiţi-i zor cu ciocănaşele în mase, spre cei proşti dar mulţi, ca să mă aburce niânădelamână, din primaopinleală. Dreptân fundul tronului. Săv-arătcum v-am arătal pân' acutna că, dacă toate le-ai calculat, rămâi demagog în ale I ncmuririi sau nemuritor în ale demagogiei. E totuna. No passaran! Veterani | ncânfricaţi şi combatanţi războinici înveteraţi! Scuturaţi mantalele şi aruncaţi Idârjalele! În numele ţaratului şi poporului, pentru fototiu! Voievodul – | Inainteî Fondaţi de urgenţă, că e nevoie de un nou partid. Partidul unităţii I mitionale „Şi alţii… „! 3ardacă, la o adică, chibzuiţi a mă da, printr-o minune, |jos, apoi… Fie-vămilă, am copchii!”

Şi dcşi aplauzele sunt tot aşa de fuitunoase ca pe vremuri, ele nu mai au Ihici o importanţă, când peste sală se revarsa zâmbetul httru, diplomatic al Ve/irului Piatvă Licurici cu patru ochi. Lar după ce zâmbetul se rostogoli peste ultimele rânduri. Se urcă până în loji şi balcoanc, tună de la tribună I t'ununa discursului, chcmarea de graţie: „Fraţilor mai mari, ajutaţi-mă să fiu abiircat în tron! Fic-vă milă, vă slujesc |t'U pietate! Sulănare, pune umărul cu toată gloata dumitale!”

Literatura şii arta, 31 octombrie 1996

SPOVEDANIA UNUI AVOCAT.

Multe i se întâmplă într-o zi de muncă unui avocat onest. Se vehiculează zvonul că gologanii curg ca din Cornul Abundenţei în buzunarele lui, precum câştigă muzicanţii la nunţi şi cumetrii.

Vă asigur că aşa ceva nu corespunde adevărului. Nu duc lipsă de clientelă. Avem şi noi mierea noastră peste care adesea este turnata şi multă fiere. Imaginaţi-vă un desert dintr-o lingură de zahăr amestecat cu sare ce vi se serveşte zilnic. Instrumentele de lucru ale unui avocat sunt caracterul, răbdarea, virtutea şi cunoştinţele enciclopedice. La barou am de furcă cu hoţi, tâlhari, pungaşi notorii, tot soiul de afacerişti şi tipi din fosta nomenclatură. Viaţa le dă ghes să ne păşească zilnic pragul. Clienţii

constituie sursa noastră de existenţă. Şi totuşi uneon iţi vme să-ţi lei lumea în cap, dar rabzi, n-ai ce face, aşa e specificul meseriei.

Deunăzi, în săptămâna patimilor, dă buzna în baroul meu un zbanghiu pistruiat, cu perciuni încărunţiţi, nepieptănaţi de o lună, fără nici un nasture la vestă, ca să i se vadă tatuajul de pe burta transpirată – un schior cu o undiţă pe umăr.

— Ravagiu, domnule avocat! Rosti el cu mare năduf. Nu vreau să fac moarte de om… Vă rog să-mi luaţi apărarea. Plebeii de la fabrică m-au desfiinţat pur şi simplu. M-au zugrăvit la gazeta de perete, încât nici la bufet nu-mi pot arăta nasul. Eu… Bând mă îmbăt, bând mă dezbăt şi-am să mor neştiind c-am fost vreodată beat… Astăzi nimeni nu duce băuturica la ureche, dar de ce tocmai pe mine să mă zugrăvească, înotând într-o albiuţă cu rachiu cu o bască roşie pe creştet? Păi, eu basca roşie n-am purtat de când m-a făcut mama pe faţa pământului! Chip de om e acela? Animal ordinar, domnule! Sperietoare de cai şi cămile. De faţă e o încălcare flagrantă a drepturilor omului.

Clientul îşi miji ochii de vultur şi mă imploră să purred la tratative cu administraţia fabricii, ca să fie reabilitat, tfâteva ore în şir am vorbit la telefon până am ajuns la un consens şi conducerea fabricii a revizuit caricatura: când clientulmeu s-a reîntors la locui său de lucru, în loc de boretă roşie pe peştetul celui desenat era cocoţată o căciuiă cu clape…

Precum. Ţi-ai dat prea bine seama, dragă cititdr, munca avocatului este asemenea unui vulcan ce mocneşte şi nu se ştie când are să erupă. Dacă nu suntem persevorenţi, dăm uşor cu oiştea în gard şi drepturile omului rămân lezate.

Când unii membri ai Uniunii Scriitoriloi* au devenit parlamcntari, învrednicindu-se de colaci şi prosoape pe la Marile Adunări Naţionale, avocatura a avut mull de furcă la desfacerea căsătoriilor acestora, deoarece, judecaţi şi dumneavoastră, cum puteau să iasă în faţa poporului, neavând alături soţii noi şi tinere? Lucruri cunoscute de puţina lume, dcoarecc iot grcul 1-au dus pe umerii lor corpul de avocaţi. Lar când e vorba de o chestiune statală, ne ţinem neapărat limba dupădinţi. Şi la compartimentul deputăţiilor nu e vorba numai de bravii noştri scriitori.

O femeie mi se plânse, ca preotului sub poala patrafirului:

— Am nevoie de un avocat puternic, precum am auzit că eşti dumneata… De la bărbat, deja nu mai am mângâiere a opta lună… Dormim de-a picioarele… El vine seara târziu şi după ce meseşte, se culcă şi horăie…

Ajută-mă, să iau divorţul, căci mai departe nu-i nici o posibilitate să trăiesc cu el… Eu am nevoie de mângâiere, dar nu de horcăit…

Ai sesizat, dragă cititorul cât de necesar pot fi eu într-un moment de cotitură în viaţa unei femei nemângâiate. Apoi, doresc să afli, că în meseria noastră este nevoie de multă pricepere, curaj şi îndrăzneală, pentru a sanitări societatea, aşa cum este cu metehnele ei… În unele cazuri trebuie, de urgenţă, să laşi şi haina de pe tine, numai ca oamenilor să le fie de folos de la acţiunile tale profesionale!

Îmi amintesc că într-o zi veni la barou un tip înstărit, cu cearcăne sub ochi, îmbrăcat în nişte haine ce duhneau a naftalină. Foarte prudent, tipul, cu vocc stinsă, mă preîntâmpină că dialogul nostru e strict confidenţial şi s-a interesut dacă n-am prin sân vrcun microfon. Cu mare greu 1-am convins că baroul avocaţilor are altă misiune în socletatea noastră dccât hotelul „Vatergate”.

— Sunt preşedintele societăţii chinologice din oraş, mi s-a rc-icomandal tipul, mişcând bastonul dintr-o parte în alta. Îmi arătă cu prudenţă fotografia unui căţeluş lăţos, prinsă la roverul vestoirului. Contele Vasilică îi zice. A participat la o sumedenie do concursuri şi a câştigat câteva medalii. Însă acum, când îi surâde glasul poporului, calea spre parlament i-o poate bara anume el, Şi clientul se puse pe povestit:

— Vara trecută amicul meu mi-a lăsat în grijă căţeluşa lui, de rasa Riezenschnauzer, pentru a o cupla cu acest Conte Vasilică… Ei bine, eu tocmai spălam poloboacele şi n-am băgat de seamă cum a dat năvală spre căţeluşă o potaie vagabonda.

AHcmenea bătaie dc joc nu s-a mai auzit. Deci, căţeaua amicului curânw va făta căţei obişnuiţi, pseudoschnauzeri. Ş-apoi cum mft deVcurc cu alegătorii, spune, stimabile? Vreau un sfat pftrinteXc. Ce-i de făcut?

O situaţie, ucigă-1 crucea. Fruntea mi se acoperi cu broboane i proză, de mult Jansate şi băute, pricepem bine literatura! Eu sunt epicentrul poeziei artistice rafmate de la noi şi sunt capabil şi ain dreptul istoric să npreciez adevăratele valori. Eu n-am scris desprc Lenân niciodată şi chiar (liică am fost pionier, comsomolist, n-am devenit comunist, fiindcă atunci CÂnd a trebuit să fiu, el… A murit. Dacă cineva nu ne ascultă, indiferent de pcrsoana şi poziţia lui în societatea literară, îi punem căpăstrul cu zăbale şi înhămăm cu învidie.

— Eu mă angajez să fiu supas autorukii! Răcneşte un alt critic, deja după ce ii înfulecat o oală cu sarmale, trei tartine, jumătate de găină prăjită şi a

băut patru pahare. M-am înţeles cu maestrul că, în toate ziarele de la noi, voi lansa câte un urticol de lăudătură despre cartea asta. Doar e-un act! Ce f'el de act?! Cultural!

În curând, în sala sindrotlei se dă cep la un nou butoi şi prind a cânta Mutării, corul ţigănesc. E sărbătoare! Dansează femeile cu bărbaţii, cârc se cunosc reciproc, fiind omniprezcnţi la oricc lansare de carte anterioară. Hunelul Nică odată se supăra pe megieşul de seama lui, care lotdeauna venea în ospeţic cum răstuma mămăliga şi se aşeza la masă.

— Dănilă, zicea el revoltat. Se scoală dimineaţa, iese la poartă, priveşte hogeagurile şi de la care casa icse fum, acolo se duce, ştiind că oamenii fac cle mâncare. Lansarea cartii continuă loată noaplea. Autorul tot mâzgăleşte nutografe şi zice nestingherit cititorilor:

— Dă-ncoa zece lei! Atâta costă cartea.

— Păi, tansarea este pe gratis, nu?

— Găluştele, vinul şi veselia sunt pe degeaba, în ia-sară. Crapă şi te-ndoapă cât doreşti, iar cartea costă bani. Suntem în cadrul economiei de piaţă, lăudăroşilor!

— Pâi, cum s-o citim? N-avem bani s-o cumpărăm…

— Afară bântuie sărăcia, proza şi poezia! Face actorul cu pletele lungi şi iar recită o poczic şi iar pupă mâinilc şi obrajii feineilor, In zori soseşte autobuzul şi participanţii la manifestare sunt „încărcaţi” pentru a fi „împrăştiaţi” pe la casele lor. O bibliotecară – amfitrioana locaşului de sindrofie anunţă:

— Peste o săptămână, soţia scriitorului va face cinste pentru premiul, care s-a acordat soţutui ei. Vă poftim la găluşte şi la piftie, căci acolo va fi numai poezie. Va fi, în parte, lansare de carte!

E nevoie de critici, lăutari şi actori? Face un oarecare.

Desigur, BOEMĂ! Răspunde actorul.

Şi nicidecum „BOIME”! Pune punct autorul.

CA LA LIZION.

Cândva a fost clopotar, iar după închiderea lăcaşului sfânt se dădu întru totul activităţii obşteşti – educator la un cămin muncitoresc. Era unicul din sat care poseda cheile de la uşa bisericii, părăsite de-atâţia ani, şi se considera amaratul ei stăpân. La sărbători, după ce făcea puţină curăţenie prin al-tar, aprindea lumânările policandrelor, sfeşnicele şi, ferit de ochii lumii, îmbrăca odăjdiile fostului preot şi multă vreme, îngenuncheat înaintea catapeteasmei, se pocăia şi se spovedea întru iertarea păcatelor.

Dacă se întâmpla vreun deces, el era cel care slobozea îndoliaţilor prapurul, podgheazul, heruvimii, năsălia, iar la priveghi, cu vocea lui fârnâită, buchisea cartea de rugăciuni în lumina sfeşnicului, prohodind răposatul.

Gheorghe Năsturel parcă trăia m propria-i plăcere. Nu-şi împărtăşea cu nimeni bucuriile şi frământările. Vieţuia de unul singur. Avea acaret frumos, era harnic, însă traiul şi-1 ducea monoton: ajunsese la pensie, nu fusese căsătorit niciodată, iar ca să-şi mai aline singurătatea, uneori, pe cât putea să-1 rabde, îl lua la el pe nepoţelul Filipaş, elev de şcoală, care iubea toate disciplinele, cu excepţia matematicii.

Anii treceau, nu se prevestea nimica deosebit în viaţa plictisitoare a lui Gheorghe Năsturel, dacă n-ar fi avut loc o întâmplare… La vârsta de argint, pe neaşteptate pentru el însuşi, o încheie cu burlăcia… S-a dus într-o joi la iarmarocul din Căpreşti cu vaca de vândut şi s-a întors acasă cu Lili, o femeie de anii lui, înaltă, lată în talie, cu ochi inteligenţi, în lumina cărora se ascundea un fel de „du-te încolo, vino încoace”. Purta canotieră, rochie lungă cu falduri şi corsaj roşu; într-o mână flutura uşurel evantaiul japonez, iar în cealaltă ţinea m pechinez de curmei, rareon mustrându-1, când căţeluşul bârliga codiţa şi sălta lăbuţa din urmă.

Tânăra soţie îi zdruncină singurătatea şi-i răsturnă destinul. Vorbea cizelat, cu intonaţii, frapându-1 pe Gheorghe, iar el, simţind alături un suflet cu un intelect „multilateral dezvoltat”, îl apucau tremurici uşurei în picioare. Soţia îi mărturisea cu încântare că nu este altcineva decât o aşchie a „Luceafărului” de ieri, care, odată, îşi măcina sănătatea pe scenă, strigând în spectacole: „0, tempora! 0, mores! M Un şuvoi de noutăţi îl făcea pe proaspătul ei soţ să rămână multă vreme cu gura larg deschisă, când dânsa povestea despre viaţa Uniunii Scriitorilor, oamenilor de artă, despre traiul care există pe alte planete, despre farfuriile zburătoare; îl puse m cunoştinţă că văcarii, deja se numesc operatori, că Academia de Ştiinţe a determinat efectul muzicii de orgă la creşterea vitelor mari cornute, iar cei de la circul din Chişinău au început să dreseze o balenă albastră…

Gheorghe Năsturel, care toată viaţa a iubit munca la pământ şi nicidecum nu avu ocazia să facă ştiinţa, ascultând-o, rămânea statuie. Lili, ca să-1 coboare pe pământ, ridica deodată mâinile lungi şi slabe spre bolta cerului şi prindea să recite cu un dramatism deosebit:

— 0, vin, odorul meu nespus!

Luna de miere năvălise peste casa vechişoară, acoperită cu şindrilă, peticita pe alocuri cu foi de ardezie, ca o mană în uger de vacă pe vreme de foamete, schimbând viziunea lui Gheorghe asupra vieţii. Lili avea grijă să-1 poarte curăţel, cu oglinda şi băsmăluţă în buzunarul vestonului; îi parfuma percica însurita cu „pour les blondes” şi-1 convingea că viitorul lui va fi un cuib al fericirii. Printre alte noutăţi, Lili îi mai spuse că în ziua de azi legea permite fiecărui cetăţean onest să deschidă afaceri economice, cum ar fi SRL-uri. Şi, întrucât el e posesorul cheilor de la biserică, de ce să nu se facă un… Preot cooperatist?! Astăzi, când în toate satele sunt biserici, iar preoţi nu prea…

Era la începutul restructurării, lumea abia de intuia ce democraţie o aşteaptă.

— Nevastă-hăi, bate în retragere Gheorghe cu vocea-i morQcârLoasâL. Nu-i de capul meu treaba asta…

— Jorj, prefera ea să-i zică, soţul care dă ascultare consoartei e norocos nu o dată, ci de o mie de ori! Şi tot atunci cerca să-1 dea la socoteală: Ai obligaţiuni marţiale şi fii fervent! Suntem o familie mondenă şi ca orice oameni normali avem nevoie de parale. Lar popia a fost totdeauna cinste şi bani! Nici o discuţie! De mâine începem… Repetiţiile. SRL-ul nostru se va numi: „Crucea şi tămâia”! Eu voi dirija pârghiile financiare ale firmei, iar tu, deoarece porţi pantaloni, popia. Deci, rolurile sunt împărţite şi zarurile aruncate!

— Nevastă-hăi, se bâlbâia luat în duret Năsturel.

— Odoraşule! Nu uita că ne-am luat din dragoste, iar unde exista dragoste, persistă armonia.

Dânsa vorbea hotărât, cu blândeţe, iar ochii senini şi mari sclipeau a fericire. Până la el, Lili avuse căsnicie cu vreo trei regizori, dar cunoscuse adevăratul fior al dragostei când 1-a întâlnit pe Jorj la iarmarocul din Căpreşti, cu vaca de vândut.

— Eşti de aluat, iubitule, grăbea soţia evenimentul. Insă din aluatul ista, dacă-1 voi frământa bine, am să coc turte dulci, plăcinte şi colaci.

Fără a mai aştepta acordul lui Năsturel, Lili îl puse la treabă. Seara, pe furiş, se strecurau în lăcaşul sfânt şi, feriţi de ochii lumii, începură să facă un fel de antrenamente.

— 0 să te chemi de azi înainte „Părintele Amfilie”. Aşa se cuvine după canoanele bisericeşti, corcodelule!

Oricât se împotrivea Gheorghe, o putere magică îl făcu într-o zi să devină supus şi să deschidă cufăraşul negru, acoperit de păianjeni, unde se păstrau cădelniţa şi rasa fostului preot. Lili începu a-1 învăţa să citească „Trebnicul”. Făcându-şi întruna vânt cu evantaiul, dirija în faţa lui cu o mână, silindu-1 să rotunjească gura la fiecare întorsătură de frază din liturghie. Pentru Gheorghe învăţătura deveni un chin şi nu rareori se oţăra cerând să fie lăsat în pace:

— Fumeie-hăi!

— Curaj, Jorj! Şoptea dânsa, înmuindu-i inima. 0 chestie dificilă era glasul lui. Nenicul avea o voce de cahlă, iar la începutul repetiţiilor nu se dădea nici în ruptul capului să cânte lângă iconostasul altarului cu voce răspicată, clară, aşa, cum i se cuvine unui slujitor al cultului. Lili, aidoma unui dresor de circ ce biciuieşte leul, îndemnându-1 să sară peste cercul de foc, mereu comanda:

— Hai, Jorj, alle, puiuţule!

— Nevastă-hăi, mormăia soţul, până se hotăra să-şi sloboadă vocea înfundată.

— Ce voce teribilă, Jorj! Se oţăra soţia, mângâind căţeluşul care se smucea nebunatic în zgărdiţa legătoare. Soţul urmarea speriat toate mişcările soţiei şi, cugetând adânc, continua să se opună:

— Nu-i de mine popia, Lilică-hăi! Mai bine lasă-mă să stric bujda asta şi să-ţi zidesc un castel al dragostei noastre…

— Bani de coşniţa să fie, Jorj, îl liniştea soţia împăcată. Pe banii încă de la vinderea dobitocului la Căpreşti, Lili, în fiecare dimineaţă, pleca la piaţa din Teleneşti după ouă. Le cumpăra cu duzina şi din una-alta se zvoni printre băbuţele de-acolo că dânsa nu este altcineva decât preoteasă. Le explică ce înseamnă „Crucea şi tămâia. SRL” şi cu vorbe dulci, cine este preotul Amfilie, care după o pogrebenie şi-a stâlcit vocea şi numai ouăle il vor ajuta sa lasa laraşi m popor…

Soţia aducea de la piaţă ouă cu panerul şi-1 îndupleca să bea încontinuu numai albuşul. Gheorghe bau într-o vreme scurta porţia de ouă, pe care ar folosi-o armăsarul hergheliei m vremea împerecherii. Inima îi dorea şi alte bucate, dar Lili îl silea cu insistenţă să respecte regimul… Slăbise, burta se subţiase căpătând înfăţişarea jalnică a unui câine ţinut de stăpân la legătoare.

— Uncheşule! Îl zădăra năzbâticul de Filipaş, care venea tot mai des la ei, ca s-o asculte pe Lili cum îl instruieşte. Ai să întinzi degrabă opincile!

— Femeie-hăi, se ruga stingherit Gheorghe Năsturel, dă-mi să mănânc…
— Un ouţ sau două? Cerca dânsa să-i stea la dispoziţie.
— Vreau mămăligă cu borş! Parcă se tânguia soţul cu fălcile tremurânde şi nodul gâtiţei se ridica de câteva ori a sec.
— Fii răbdător, JorJ. La aminte! Lumea e plină de escroci, pungaşi, şperţari, pe când noi suntem o familie mondenă, cu misiunea nobilă de-a presura posteritatea împrejurimilor cu niţică fină de cultură.
— Vreau mâncare, femeie-hâi!
— Păzea, Jorj! La noi în republică până acuma toată cultura s-a făcut prin agricultură, argumenta Lili ca să evite orice con-flict cu soţiorul.
Flămând de un borş cu sfeclă roşie, să stea lingura copăcel în mijlocul castronului, Gheorghe mormăi ca un copil obijduit:
— Apoi în casa mea băutură şi mâncare nu-i prea găsi, dar cultura – cu oborocul.
Insistenţa şi energia soţiei îl făceau să priceapă că unica lui salvare este stăruinţa şi supuşenia. Când se închideau amândoi înbiserică, după iconostasul catapetesmei, Gheorghe slobozea tot mai îndrăzneţ vocea, speriind păianjenii ce coborau pe lanţul policandrului.
— Doamne, miluieşte-e-e!
— Ami-in, răspundea în unison soprana soţiei. Repetiţiile se înteţiseră. Veneau obosiţi de la biserică. Năsturel înfuleca porţia de ouă, făcea repaus şi seara melodiile celeste iar se armonizau cu florile de pe pereţii zugrăviţi din casa mare. Uneori căţeluşul, cutremurat, prindea să întindă gâtul spre lună şi să scheune ca lupul flămând şi Lili avea răbdare să-1 ogoiască, îndopându-1 cu pârjoale.
— Lizion, nu alta! Râdea Filipaş, singurul martor al acestor repetiţii stranii. Mai bine spuneţi-mi cum să fac să dau examenele la algebră. Poate vă împrumut cartea asta să pricepeţi şi voi formulele cu una sau două necunoscute?!
— Vai, generaţie pierdută! Făcea Lili, bunghindu-se la nepot. Ce-ţi pasă ţie, chip de lut?! Mai bine urmează pilda uncheşului şi munceşte ziua şi noaptea.
— Odihneşte, doamne, suHetul adormiţilor robilor tă-ă-i! Aproba Gheorghe spusele soţiei printr-o rugăciune de la prohod.
— Odihneşte-e… Răspunde în unison Lili.
— Mulţi nebuni mai sunt pe faţa pământului, doamne, îşi zicea Filipaş, urmărind nedumerit barba, mustăţile şi moţocul prins în fundiţă, pe care şi

le crescuse deja uncheşul. Oricât erau de aprige vorbele nepotului, gândul şi năzuinţa tinerilor soţi nu puteau fi zdruncinate. Lili creionase „Trebnicul”, chibzuise un fel de scenariu pentru deprinderile soţului la rânduiala ecteniei. Pe unde nu avea ţinere de minte, ea îl îndemna să aprindă vocea, astfel făcându-1 mai solemn şi mai autoritar…

Toamna de-acum bătea pe la uşi, când fericiţii soţi au făcut o repetiţie generală. Intre timp, Lili se înţelesese cu nişte băbuţe din mahalaua Teleneştilor, să le sfinţească gospodăriile şi îl sili într-o zi pe Jorj… Să iasă pe teren.

Au cutreierat în acea zi împrejurimile satului. La vechiul cimitir, Jorj citi o liturghie, apoi improviza sfinţirea unei fântâni, a lui Glod, din izlazul Ciulucului şi crama din Ciorna. Intâlnindu-1 întâmplător pe Lucachea, paznicul de-acolo, 1-au precestuit…

— Mare este puterea ta, doamne! Făcu Gheorghe Năsturel, când Lili îl îmbărbăta spunându-i că. Picioarele lui poartă prin lume un cap atât de înţelept!

— Cuculeţule, continua dânsa să-1 încurajeze. Fii fecund! Talentul tău sclipeşte. Trebuieşti bătut cu flori!

Dar Gheorghe avea frica să se certe cu Dumnezeu. Adeseori memoria îl dădea de sminteală, încurcând rânduiala rugăciunilor.

— Mi-i în grijă, nevastă-hâi, făcu el, când Lili îi spuse că zilele vhtoare va trebui să sfinţească o casă la Teleneşti.

— Dacă omul munceşte, străduinţele lui se fructifica. Oricât s-ar fi îndoit Gheorghe, totul depindea de băsăul soţiei, care era practică, prefera totdeauna faptele în locul vorbelor. La ziua cu pricina au comandat un taxi şi, boiereşte, au plecat în mahalaua satului Teleneşti.

— Curaj, Jorj! Îl tot îmbărbăta consoarta. Cooperativa „Crucea şi tămâia” îşi începe glorioasa activitate, iar tu ai să te faci îndrăzneţ. Nu fi un prinde-fugă!

În ograda gospodăriei îi aştepta lumea: nişte bătrânele curăţel îmbrăcate, care de curiozitate, care de dragul praznicului ce avea să fie după sfmţenie. Lili îl prezenta pe părintele Amfilie şi ceru să li se ofere casa mare, ca să-şi îmbrace odăjdiile. Gheorghe îşi puse veşmintele popeşti, crucea aurită în gât şi capătă o înfăţişare solemnă.

Leşind în pragul casei, băbuţele cucernice s-au repezit să-i sărute mâna, iar unele au îngenuncheat în faţa lui, bătând matanii fără întrerupere. Tremuricii din pulpele picioarelor nu-1 părăseau pe nou-ouatul preot…

— Curaj şi ingeniozitate, Jorj, îi şopti Lili.
— Binecuvântează, doamne, roabele ta-a-le-e… Slobozi părintele Amfilie glasul tremurând, emoţiile ţinându-1 încă strâns în cleşte.
Toate rânduielile decurseră bine. Lili se ţinea scai de el, cu pechinezul subsuoară, mereu amintindu-i ce trebuie să facă la rânduiala sfinţeniei. Părintele cu alai din urmă aghesmui ocolul, poieţica, coştireaţa, gârliciul, saraiul, iar când trebui să treacă în casă, Lili consideră că soţiorul este în stare să-şi ducă singur misiunea nobilă până la capăt. Ea rămase să parlamenteze cu gospodina chestiunile financiare. Preoteasa fu condusă cu onor în capul mesei din casa mare, iar căţeluşul, rămas fără de supraveghere, cât pe-aci să facă o pacoste în pragul uşii, dacă un omulean nu speria patrupedul:
— Câţi, sobacă, de pe prispă!
Fredonând cântece prin ograda gospodăriei, Gheorghe Năsturel simţea că se rupe lanţul de legătură. Ceva nu-i ieşea la socoteală. Se oprea mai des, făcea solemn cu mâna semnul crucii în patru părţi ale cerului, de unde, precum mărturiseşte scriptura, că la veacul de-apoi vor trâmbiţa apostolii sfârşitul lumii… Băbuţele cucernice îşi făceau şi ele cruce ca la comandă, iar el, muind stibla de busuioc în căldarea cu agheasmă, le stropea din abundenţă:
— Doamne, miluieşte-e! Mârâia ca un patefon vechi. Apoi, parcă mânat din urmă, părintele cooperatist se pomeni în tinda casei. Urma să citească „Trebnicul”. Şi anume aici avea să se întâmple. El deschise cartea, dar prin faţa ochilor lui prinse a pluti ecuaţii cu mai multe necunoscute din algebra lui Filipaş. Cum nimerise ea în locul „Trebnicului” nu era vreme de gândit. Frica i se aduna în pulpele picioarelor, simţind cum de la o vreme un roşcovan cu mustăţi subţirele începu a-i clipi bolnăvicios din ochi. Bărbatul venise la sfinţirea casei de dragul praznicului şi aştepta nerăbdător sfârşitul slujbei. Potrivind bâlbâielile preotului, fâstâceala lui, chipeşul roşcovan îi zâmbi şăgalnic:
— Părinte!
— Daţi totul la mână! Cutremură preotul aerul cu voce fricoasa.
Băbuţele îşi făcură cu toate semnul crucii şi într-o clipă i-au aprins tămâia şi cădelniţa.
— Dă-i pinteni, părinte, îl îndemnă din nou roşcovanul când Gheorghe se împiedică de o pauză cam lungă şi apăsătoare, plină de confuz. Mârâind „Doamne, miluieşte”, părintele Amfilie vedea înaintea ochilor ecuaţii

matematice şi m clipa de restrişte căuta să-şi amintească măcar o frântură de rugăciune, dar limba i-o luase înainte şi el scoase ca din torbă o voce enervată:

— Ve-e-şnica pomenire-e!

0 şuviţă de fum desprinsa din cădelniţă pătrunse prin hăţişul bărbii, se încolătăci ca un şarpe după gâtul păros, ieşind pana la urma prm gunle mânecilor largi…

— Dai cu oiştea-n gard. N-a murit nimeni, părinte! Râse în zeflemea roşcovanul.

— Că n-o să trăim cât crucea bisericii, fiule, i-o tăie cam obrăznicel Gheorghe Năsturel în clipa de pierzanie, presimţind, totodată, că roşcovanul cearcă să-1 dea de gol.

Mătăhăind cădelniţa pe la poalele băbuţelor ascultătoare, câldârit de-a binelea, Gheorghe simţea ca mintea-i continua să răscolească măcar un gând din cele repetate de atâtea ori împreună cu Lili. Răgazul de tăcere era lung, nimicitor şi de-odată roşcovanul, parcă vrând să-1 ajute, ca un veritabil isonar îi adie o melodie, pe care foarte curând preotul Amfilie o prinse pe vârful buzelor subţirele:

De unde vii tu oare, mândre căpitane.”

Bărbaţii adunaţi acolo luară preferatul cântec drept o mândrie a momentului şi curând în tinda casei o forţă magică înfiripa un cor de toată lauda. Plin de cuvioşenie, părintele, în postura de dirijor, mătăhăia bucuros cădelniţa, cântând cu toţii dimpreună. Cineva prinse a bate voiniceşte cu piciorul ritmul, iar ceilalţi bărbaţi, stăruitori, continuau cu mare îndrăzneală cântecul mai departe: „N-ai văzut tu oare, mândre căpitane, Un sergent ce poartă numele de Jan…” „Coriştii” zoreau de istov. Fericit, preotul Amfilie flutura agitat cădelniţa şi, dând a se întoarce la strofa a doua, deodată observară cum feţele bătrânelelor evlavioase deveniseră boţite şi agresive, iar peste o clipă – înarmate cu bârghidâie şi cociorve… Credincioşii din mahalaua Teleneştilor nu permit nimănui să-i ia m batjocură. Cu toată credinţa faţă de Dumnezeu, indignarea i-a pus total pe picior de război. 0 bătrânică, stimată de tot satul, care păstrase până mai odinioară o faţă neprihănită şi blândeţea ochilor, deveni roşie ca bogasiul, căutând-o printre lume pe cucoana preotească:

— Unde-i pomanajioaica?! Să ne facă dânsa de râsul găinilor?

Alta, cu pestelca prinsă-n şold, grasă cât un butoi, îşi bunghi privirile către Gheorghe, căruia de emoţii i se hârtoie barba într-o parte şi striga fără

cruţare:
— Afuristule, procletule!
Într-o caldă şi fericită contemplare, Lili continua să stea cocofată m capul mesei, până simţi vuietul de-afară. Nu dovedi să afle ce se întâmplă că fu catapultată de pe scaunul unde şedea. Îmbrâncita în pragul casei, prinzând pechinezul subsuoară, se pomeni dintr-odată sub o ploaie de acuzări trimise asupra cuplului fericit.
— Aiştia-s cu Dumnezeu în suflet şi cu draci în coaste!
— Mare-i mânia ta, doamne! Se bâlbâi Năsturel, scăpând „Algebra” din mână şi căutând cu ochi buimatici în jur. Lilicâ-hăi, sai în ajutor!
„Peucii”, simţind că-i bâja, cu melodia strânsă pe buze s-au împrăştiat ca puii de potârniche care şi încotro, iar Lili, înţelegând ca numai picioarele o pot scăpă de toate, răcni ca o actriţă din întunericul scenei, într-un spectacol dramatic:
— Ravagiu, Jorj! Batem m retragere!
Culegându-şi poalele rochiei în mâini, apucă hudiţa îngustă, pechinezul înainte, iar Gheorghe, care păru să mai şovăie, fu silit să ţâşnească ca o ghiulea din tinda şi să o ia la sănătoasa pe urmele consoartei. S-au oprit după o fugă sănătoasă pe vârful dealului din Ponoare, un deal acoperit de un zmeuriş şi negară din preajma Ineascăi.
— Nevastă-hăi! Lăcrima Gheorghe Năsturel cu vocea-i necăjită, adunându-şi zdrenţele odăjdiilor. M-am poticnit de-odată… Aşa e când n-ai ţineri de minte.
— S-a trece şi asta, Jorj! Îl consola Lili, făcându-i vânt cu evantaiul şi picurându-i pe fiecare degeţel câte-o lacrimă de jale. Toate-s trecătoare în astă lume, precum trecătoare e şi apa Ciulucului.
După o vreme s-au astâmpărat Năstureii cu avutul mod-est ce-1 aveau în jurul gospodăriei lor. Mai cresc câte-un ani-mal pe care-1 vând la Căpreşti… In toate satele de primprejur s-au deschis şi s-au sfinţit biserici cu preoţi tineri.
Numai Lili, fire ingenioasă şi novatoare, nu se poate astâmpăra. Cu vreo câteva luni în urmă a vândut un godac şi din insistenţa ei, pe banii agonisiţi, au cumpărat… Un telescop! Serile senine se urcă în podul casei să privească stelele prin ocheana lungă, cercând să afle tainele farfuriilor zburătoare, ale universului, să afle cum trăiesc oamenii pe alte planete… Şi doar din vreme-n vreme, scrutând nemărginitul cerului, Lili oftează visătoare:

— Aşa e, Jorj… Dragostea mişcă stelele. Cu ele şi casa, şi gospodăria toată înfloreşte.

ÎNTR-O ZI M-AIVI POMENJT FEMEIE.

În uitima vreme am devenit celebru prin calitatea mea de fustangiu INCURabil! Unele fete tânjesc după mine. Sunt înalt, bogat şi frumos şi iată că unele tinerele, sperând să le fâu soţ, au purces gravide şi nu ştiu ce să facă mai departe, iar vreo câteva mă absorb cu privirile lor acuzatoare că n-am fost cu tact şi le-am lezat amorul. E adevărat că adeseori îmi pot permite să fiu lipsit de responsabilitate, să acostez orice duduie pe care. Bineînţeles, am pus ochiul şi mi-a căzut tronc la inimioară. Într-un cuvânt, umblu, vorba ceea, ca albina din floare-n floare. Şi aşa aş fi convieţuit întreaga-mi viaţă făclie, cu asemenea concepţii, dacă într-o bună dimineaţă, în plină stradă, lângă staţia circului, unde se îmbulzeşte lume de pe lume, plecând care încotro, o putere supranaturală mă paraşută acolo… Îmbrăcată în chip… De domnişoară. Adică pe mine, june chipeş de numai douăzeci de anî, puterea cea magică m-a prefăcut în duduiţă. Lucru extraordinar, precum vă daţi bine seama. Primul gând care a încercat să mă consoleze a fost informaţiile de ultima oră, în care statistica mondială dovedeşte că longevitatea femeilor este net superioară bărbaţilor. In rest…

O girafa dresată din ocolul circului. Pare-se. A fost prima flintă de pe faţa pământului, care a priceput confuzia, a scos capul pe fereasra grajdului şi slobozi, în auzul tuturor, un sunet vulgar.

M-am privit speriat în ferestrele, ca oglinda, ale unui minimarket şi am văzut cutremurat că am aspect de sex-bombă! În minijupă, cu părul ondulat, peste sânii plini ca doi zemoşi colhoznici, aveam coapse lungi, bogate şi seducătoare. Imediat am achipuit înspăimântat locul, unde până adineaori era mândria mea de bărbat, dar nu simţii nimic altceva decât… O poşetă elegantă cu parfum, ruj, rimel, pieptene şi câteva preparate contraceptive îmi atârna pe umăr. Într-un cuvânt, eram duduie cu toate atributele ei. Privii într-o parte, în alta, roşind până în urechile în care străluceau doi cercei în formă de măgăruşi, dorii s-o croiesc la fugă din acea situaţie stupidă, însă tocurile chibrituri ale pantofilor m-au potcovit locului.

Bărbaţii îndată au pus ochii pe mine şi toţi care treceau pe alături începură să mă alinte cu blânde complimente. Buimăcit, până una-alta căutam cu privirea în jur, vrând să dau cu ochii de vreun cunoscut, care mi-ar fi putut pricepe situaţia, şi, pe neobscrvate, să plec cu el acasă.

— Păpuşâco, nu mi-i spune cât e ceasul? Aud alături o banală şi tradiţională întrebare, pe care zilnic o foloscam vizavi de fetele din stradă, încercând să le acostez.
— Eu ascult radioul înainte de a ieşi în oraş, răspund fidelă flăcăului.
— Încotro ţineţi calea, domnişoară? Mă întreabă altul cu ochelari întunecat, care se recomandă ca este avocat. N-am nevoie de apărător, am zis supărată. În societatea noastră lucrează mai mult banul decât avocatura.
— Sunteţi atât de bine informată, dar să ştiţi, domnişoară, că avocaţii sini utili pentru orice individ o singură oara, aidoma trântorilor în ştiubei. Şi tipul, privindu-mă dulceag, mă întreabă iar:
— Nu care cumva sunteţi maseza dân cooperativa „Împerecheri fericite”, aud o întrebare, care se topeşte mai apoi în torentul de lume.
— Mă grăbesc la „trântă”, zic eu, ştiind că trebuia să merg în acea zi la antrenament.
— Mamă-ta n-ar dori să aibă un gineraş ca mine'? Mă întreabă clipind din ochi, cu blândeţe, un tip în şort înflorat, pe care doi fluturaşi se fugăresc în largul câmpiei, cu picioarele păroase ca un babuin african.
— Eu te vreau în lumea mea! Îmi zice altul cu plete lungi de poet, de la care adie un miros ascuţit de origine necunoscuâă. Precum fierarul doreşte nicovala, s-o bată cu ciocanul, melodios…
— Domnişoară, hai să fugim în lume, îmi propune unul cu alură de mafiot, învârtind cheile pe deget de la jeep-ul staţionat alături. Dau toate pe una şi intru în maşină cu intenţia să-l rog pe acest bărbat al neamului să mă ajuite. Dar de bine ce mă aşez pe bancheta din faţa, mă îngrozesc. Fusta, scurtă de tot, mi se ridică până aproape de brâu, dezgolindu-mi picioarele, de unde încep ele a creşte, să mi se vadă chiloţeii cu doi hulubaşi exotici, desenaţi pe ei. Bărbatului începură a-i tremura mustaţa, bărbia, de la lâmple i se slobod şiroaic de sudori. Ochii lui se bulbucă lăcomos şi mă întreabă cu vocea-i stinsă de emoţii puternice:
— Ce părere aveţi de legalizarea bordelurilor în oraşul nostru? Sunt medicginecolog şi nu vreau să devin şomer. Zicând aceste cuvinte, observ cum o mână aspră şi păroasă luneca obraznic peste coapsele-mi planturoase.
— Nu vă atingeţi, că-i păcat! Nu sunt femeie, ci bărbat!
— Sunteţi hermafrodit?
— Nici eu nu ştiu…
— Nu care cumva sunteţi şi virgină? Mă întreabă obraznicul, analizând: Poate fi un caz unic… Dacă aveţi probleme, vă puteţi folosi de serviciile

mele.

— Nu pricep, devin eu alb (ă) ca varul. Potrivind că trebuie să mă destăinuiesc medicului, şi repet bălmăjind: în realitate sunt… Bărbat, şi nu femeie…

— Tocmai de aceea te-aş sfătui să te examinez pe capra ginecologică.,. Mită de la tine n-am să iau…

Mi s-a trezit un interes nebun, uitând că sunt în postură de duduiţă suavă, închipuindu-mi cum aş arăta eu răscrăcănat (-ă), pe un stativ, din cabinetul acestui medic?

— Vă jenaţi, tătucă? Întreb aiurit (-ă), chibzuind că bărbatul de alături are vârsta bunelului meu.

— Mi-i micşorată potenţa şi trebuie să fac dragoste numai cu gagele tinerele. Dumneata eşti o candidatură potrivită. Ca de la plaja „Sculeanca”. Începem aventura?

Văzând că „bunicuţul” încearcă să pornească maşina, am zbughit-o afară. Mi-am îndepărtat privirite vulcanice când într-o parte, când în alta şi nu puteam s-o tulesc nâcăieri, deoarece tocurile înalte, precum am zis, m-au făcut căluţ potcovit în largul câmpiei. Ziceam în gând rugăciuni, chemând acea forţă supranaturală pentru a-mi aduce înapoi toate atrâbutele bărbăteşti. Altfel ce mă fac? Strămelcagul îmi lipsea şi cine o să mă creadă că anume eu sunt acel care am ieşit dimineaţa din casă, june zvelt şi chipeş. Părinţilor le îrebuie băiat, nu fată.

Atunci, pentru o clipă, am înţeles cât de caraghioşi sunt bărbaţii, când încerarcă să acosteze fetele în plină stradă, cât de ridicol sunt eu, care procedez exact ca şi ei, fară a respecta normele bunului simţ. Am încercat să revizuiesc toate cele întâmplate. Cu chiu, cu vai, cam şontâcăind, am ajuns disperat până la parcul din preajma Mitropoliei, unde mi-a venit un gând salvator: să plec maică la una dintre mănăstirile din codrii noştri.

Decepţia era mare. Dar după cum toate au un început şi un sfârşit, deodată, dintr-un copac, căzu peste mine o pereche dc pantaloni şi o pereche dc adidaşi. Pe dată mi s-au uscat piepţii ca zemoşii şi, bunghindu-mă în părţi să nu dea cu ochii de mine vreun nătărău, mi-am schimbat vestimentaţia, şi curând am simţit sub ele. O foială de melesteu…

De atunci sunt atent cu fetele în stradă, nu-mî permit să le iau în derâdere şi mereu, când trec pe lângă staţia circului, mă simt înfricoşat, nu care cumva acea forţă malefică să mă ducă iar la sâtuaţla stupidă, care m-a prefăcut din flăcău în duduie.

GREFIERA CU FESELE TRUFAŞE.

Femeile stnt diferite: înalte, subţiri, drăguţe, mătăhăloase, neîngrijite, larnice, zgârcite, hapsânc, şmechere, fennecatoare etc., etc. Dar fiecare vrea să fie bogată şi, având de toate, se ţin cu ambele mâini de locul unde le-a lomenit timpul. Mai ales grefierele judecătoriilor de la noi – majoritatea – studente la Drept prin corespondenţă, cu ocheana îndreptată în perspecâiva lcvenirii lor în funcţia de judecători, post unde se ia mită din belşug, funcţâe care-ţi creează mari favoruri şi siguranţă în ziua de mâine.

Grefiera Zică Turculescu e numai voce cu reproşurile ei prin incinta islanţei. Autoritară şi trufaşă, dânsa cste pururi stăpâna situaţiei, iar în mare lină, ca să nu ştie nimeni, scrie versuri într-un blocnotes…

— Scoateţi-vă căciulile de pe scăfârlii că n-aţi venit la lizion, ci la Hramul ilicptăţii!

Dacă cineva nu-i dă ascultare, începe către clienţi a vehicula cu un limbaj. Inicstecatcu tcrminologiejuridică: „Sunt şi eujuridistă şi numă ultrageiaţi, „c-o să vă scapere opii!”

Apoi umblă val vârtej pe coridoarele reci, fară lumina (e criza energetică ca peste tot!), legănându-şi feseledemonstrativ, menţinându-şi privirile severe şi 'itirnind tlori din bat străfundurile subconştientului. Şi numai plutonierul Agache, un bărbat ajuns pe muchia hotarulin primei tinereţi, nu-i prea ştia de frică. Era înalt şi lat în spate cât un dulnp de modă veche. Când făcea „Smirna!”, părea un monument de bronz. Purta pâstol la şold şi se răstea uneori la cei excortaţi, că le îngheţa sângele-n vene. El, uneori, se-ntâmpla s-obruftuluiască:„ Ia taci, fa-ă, că nu eşti procurăreasă!”

Zică Turculescu, deşi crăpade ciudă, nu-i prea întorcea vocea: în dimirlin cai o baniţă a plutonierului creieri nici cât într-un cap de curcă. Cu asemenea tip nu face să te pui în poară! Ba, din contra. De la o vreme, întâlnindu-1, lasă toate grijile la o parte, îi zâmbea seducător, făcându-i şmecheroaică din ochi… Plutonierul se cotilea descumpănit de emoţii. Într-o zi, Agachc deveni elastic ca o mlădiţă de răchâtă. De mai multn vreme pusese el ochii pe clanul grefieretor, dar nu vroia să-şi şifonezi-etichetul. Acum însă se apropie de Zică cu paşi de căprior şi-i zise în şoaplii. Stingherindu-se ca şi cum:

— Leri arn divorţatşi sântholteieş! Azi, amdreptul juridic sate invit la n şampanie… Chiar ştiind că ai bărbaî la casă, totuna vreau să facem amândoi păcatul cel marc… Şi ghicindu-i şovăirea, plutonierul trecu neîntârziat parcă în ofensivă: Fă ce vrei, doreşâe ce vrei, dar tc vreau cu trup şi suflet!

Privirile lor tot atunci s-au întâlnit în vecinătatea gratiilor, unde stăteau închişi inculpaţii.

— Gândurâle dumitale pot avea materializare, zise Zică, cbemându-1 de-o parte, dar va trebui să-mi răspunzi cum stai cu situaţia fânanciară de moment?

— Am încasat o mică şpagă de la rudele unuia dintre işti închişi, raporl; i plutonierul după ce săltă din căputele cizmelor. Şi adăugă cu acelaşi surâs: Avem pentru a ne desfrâna niţeluş!

Grefiera continuă să-1 ischitească din priviri, până îl porunci:

— Dar, te irnplor, numai să nu îndrăzneşti să mănânci usturoi, mâncarca ta de toatc zilcle.

— Cât priveşte usturoiul, va fi exdus din raţion! Şi iar săltă din căputc.

Seara, în apartamentul plutonieruluî Agache cânta muzica, ardeau lumânările. Cu şampanieşi obucatădeslăninătăiatăânfelii mari, Cândmâinik' butucănoase şi pline cu păr, ca la o maimuţă, prinseră a merge în recunoaştcrc peste şalcle mustoase ale femeii, Zică surâse şăgalnic, înfiorată de emoţii:

— Scumpule, pentru a-ţi realiza dorinţele pline de plăceri, în corespundere cu cerinţele economiei de puiţă, c necesar… Să achiţi taxa.

Plutonierul avea nişte bani, însă, ştiind că trebuie să achite pensia alimentară pentru cei patru copii drăguţi, părăsiţi mai ieri, i-a amintit chiar dacă e… lefter, iotuna o vrea la nebunie!

— Adică mă vrei pe datorie?

— Ordonaţi!

Bine, căzu dânsa de acord, când sticla era goală. Fiindcă în odaia perdelelor colorate de la geamul îngust mai era o îrotinetă, dânsa îl despuie pe hravul plulonier, îl înşfacă de strămeleag şi prinse să-1 plimbe nestingherită |inn tot apartamentul, poruncindu-i să-şi amintească cuvintele din cântecul revoluţionarilor francezi „Internaţionala”.

După un sfert de ceas de veselie originală în felul ei, corpurHe lor au aparţinut unul altuia. Zică îi spuse vlăguită de valurile plăcerii:

— Nu-i problemă că eşti lefter… Azi, te achiţi, deocamdată, cu şifonierul ista. Plăcerea Irebuie răsplătita, Agache!

Până la despărţirea de pomină. Plutonierul trebui să cada de acord. Au comandat un microbus şi ilustra grefieră, întorcându-se spre casă, aducea la gospodărie o bogăţie întreagă.

Toate-ar fi fost eum nu se mai poate de plăcute, dacă peste câteva zilc bietul plutonier nu venea în aula judecăţii, ca să-i raporteze aiarniat că simte „nişte incomodităţi”, când vine vremea să se urinezc…

— Nici o problemă! Jubilă din nou grefiera. Soţul este şeful clinicii dc boli ruşinoase şi dânsul duce, uneori, lipsă de clienli. Silans, scuinpule!

— Cât o să mă ţină tratamentul dcfinitiv? Îndrăzni să atle bravul plutonicr.

— Cu o sulă de dolari boala ti se va lua ca cu niâna!

În chiar după-amiaza aceleiaşi zile, pe drumul de ţară de la periferia lirbei, ce ducea spre cimitirul „Doina',„ păţea falnic, îmbrăcată înâr-o blană de samur, grefiera Zică Turculescu. Unduind din şolduri şi străduindu-se lâ-şi murdărească cât mai puţin cizmele albe, căci era după ploaie.! N urma ci, frământând nepăsător glodul, îşi mişca picioarele grele plutonierul Agache. Avea o mutră bleagă, scârbită, din când în când smucea fruntea în luş şi strângea ochii a durereţji necaz. Cânddurerile îl mai slăbeau, arunca; îlc-o cătătura înflorată la crucile dintr-o parte şi alta a drumului, abia |faişind să buchisească câte-o inscripţie neroadă dc tipul: „Pederaştilor! V-am ipus că sunt bolnav, dar voi nu m-aţi crezut! Acuni, poftim, voi încă guleiţi în libertate, iar eu zac hoit sub trei tone de humă strămoşeasca, Dumnezeu să-l ierte!” în celălalt capăt al cimitirului, Agache descopcri o bodegă, cu o lampă în Jrag, iar deasupra ei, inscripţia firmei „Maladii ruşinoase”. Prinse cum ieşiră frcodoi fericiţi, bălmăjind bucuroşi:„Slavă domnului că-i SIFO şi nu SIDA!”

Pentru o sumă considerabila, compania „'Siftriptrest”, condusă de soţul grefierei Zică Turculescu, bravul no. Struplutonierse lecui în câteva zile. Iar Zică cra şi mai bucuroasă ca soţul ei avu un client, din cei care nicidecum nu Inreau a se despărţi de bănişori.

După acel caz, plutonierul Agache, când sc-ntâmpla să audă voci-a autoritară a grefierei Zacă Turculescu, ce şmotrea pe câte vreunul cu vorbele' „ Ce te râzi în incinâa judecătoriei, ca un inculpat, măi?!”, înmărmurc. I momentan în pozâţia de drepţi. Ca semn de mare stimă şi respect. Abia după ce se îndepărta, petrecând-o pe furiş, strecura printre dinţi, lat şi apăsat, ca sa audă mimai el:

Arzo focul de muiere, Vin juriştii la putere…

AVÂNTE, BĂGĂTORILOR DE SEAMĂ!

În ţaratul nostru, de când au căzut zidurile Berlinului, iar noi, plebea proletară, am mers în fruntea coloanelor, stând în faţa tancurilor sa cerem ce ni se cuvine, am dobândit încă un gard de sârma ghimpală la Prut, iar la

cârma societăţii s-au întronat şi continuă să se mai gaibere ex-băgătorii de seamă. Într-un cuvânt: foştii agenţi secreţi ai regimuluî au devenit capii agenţâlor economici.

Dacă ai privi pajiştea ţării şi ţi-ai imagina cu ochii închişi, stimată plebe, admirând aceşti boieri de azi cu maşini Iuxoase şi case cu mai multe niveluri, i-ai vedea pe turnătorii de ieri, care ne-au ţinut în căpăstru, ca sa nu ne răţoim prea tare. Şi toţi sunt băieţi de treabă: puternici şi socotitori ai banilor Partidului comunist. La început, după începerea limpezirilor tulburărilor de stradă, eI. Au avut grijă, cu concursul Moscovei, să ne scindeze ţaratul în trei moşii, iar acum, când pâinea, cuţitul şi politica sunt concentrate în partidele create de ei s-au găibărat cu toţii la putere. Având instrucţiuni şi şcoli dinspre Mosc, soţiile fiindu-le mai ales slave, astăzi ei ne dau cu ţâra ceea ce ni se cuvine. Şi încearcă să-i nominalizezi. Se fac butie de mânie. Doar nu sunt nebuni sau turbaţi să se recunoască. O Europă întreagă îidepistează, chiar şi în Amcrica ii scoate în vileag, iar la noi'? Doamne fereşte! Nu avem nici un securist rusesc de leac pe nicăieri! Cine-a spune că-i avem se prosteşte îndată. Dacă doreşti să-ţi fâe bine, linişte în viaţă, nu vorbi despre foştii turnători, lichele, cozi de topor. Ei nu există azi. De mult s-au restructurizat. Au devenit capul agenţilor economici, obţinând crcdite favorabile, posturi de ambasadori şi miniştri şi, deoarece fiecare din boierii contemporani ai neamului are cite un copil-doi oficiali, ştiind să le asigure viitorul prin şcoli occidentale, sunt foarte interesaţi, încă pentru o sută de ani înainte, ca nimeni să nu-i depisteze, să nu vorbească despre ei. Ei ne sunt floarea mândră a ţării. Chiar şi Voievodul noslru l-a plasat pe bunul prinţ moştenitor în capul banilor, pe care îi aduc la noi bogătaşii de peste mări şi ţări.

Precum am spus, cozi de topor avem destule. Avem azi şi vom avea mâine. În orice domeniu şi-n orice sferă de activitate. Ayatolahul nostru tot face ravagii dinspre Mosc, ca un apostol Pavel, şi ne dă ghioldumuri sub coaste că el, până acuma, n-a scris slovă decât moldovenească. Lar drept merit a obţinut moşie şi conac atât la Mosc, cât şi pe mal de Bâc. Unui băgător de seamă i se permite multe la noi. Azi şi mâine. Un alt literat, Boldei Cotei, azi cocoţat în fruntea înţelepţilor de aici, cel care ieri era disident la Mosc, în vreme ce pe mal de Bâc i se publicau cărţile, i se jucau spectacole de teatru, se aburca tot mai mult spre ghizdul tronului împărătesc. Ş-apoi cine-a spus că ei nu merită, acela e prost. Foştii şi actualii băgători de seaniă activează liber şi foarte hâtru, pentru ca să avem independenţa şi

demografia în ţarat. Ce mai vreţi, proştilor de voi? Pieţele agricole şi naţionale de vânzau funcţionează ritmic. Ciolane vi se dau? Taceţi din gură şl căutaţi-vă de treabă.

În Transnistria sunt deja pregătite tancurile, în Găgăuzia se cresc florile, iar pe mal de Bâc cozile de topor oricând stau de-a gata să întâmpine iarăşi la podul Nistrului hoardele Mosc-ului, care vor veni puhoi să ne elibcreze… Cine nu le ştie, cine nu le cunoaşte. Un alt poetastru albastru, cu chip de mucenic, face incursiuni dincolo de pâriu, ca să tune şi să fulgere întru discreditarea monolitului naţional. Şi dânsul crede că cine este cu adevărat nu ştie, absolut, nimeni.

Bravo, dragă turnătorule! Te netezeşte posteritatea peste pletelc lirice. Fâlfâinde în vânturile prielnice. Demonstrează-ţi cât mai abundent tăria rânzii naţionale. Avânte! Participă împreună cu cei avansaţi la stingerea luminii, apoi vei contribui la aprinderea ei, după care vei ieşi, precum doreşti, pe scena poporului cerând aplauze. Aşteaptă, cere şi ţi se va da!

Precum am spus, dacă încerci să-i depistezi sau să-i dai la socoteală, să ştii că nu ai nici o şansă de a izbuti, Băgătorii de seamă stau în cazemata societăţii şi-s bine plătiţi, deşi pot să o facă pe nebunii şi să se ivească în ochâi noştri în haine sărace. Ei călătoresc peste hotare şi nu-i poţi întâlni cu lunile, iar dacă mai ieri ţi-au fost prieteni devotaţi, strigând către tine din celălatt capăt dc stradă „Marele meu amic!”, astăzi trec pe-alături şi se prefac a nu te observa Obişnuitele coincidenţe ale securiştilor de ieri se înmulţesc, deşi ei cred că nimeni nu ştie care-i suportul lor real, ce i-a plasat în toate sferele de activitale ale Ţaratului.

În Divanul nostru sânl băgători de seamă? Şi daca sunt, ce importanţă are? Aţi vrut, băştinaşilor, privatizare? Poftim, dar numai după ce v-am lipsil de bani, de posibilitatea de-a cumpăra prea mult. Realitatea? Poftim! Alogenii (cei care ţipă că li se lezează drepturilc omului) se zbuciumă cum să vândă la piaţa neagră cele câteva apartamente, dobândite în perioada de trislă amintire, când veniseră la noi ca specialişti de valoare, iar moldovenii (pardon, românii basarabeni) se luptă prin judecaţi de a obţine acel loc (pat) din căminele mizerabile muncitoreşti. Cine să se lupte contra acestei nedrepâăţi sociale? Justiţia noastră impotento-autohtonă? Nu se poate. Hăţurile le dirijează acei de sus, care sunt obligaţi să restituie poliţelc fratelui mai mare. Şi de aceea sc tace, nu se observă lucrurile. Fac gât câţiva plebei bătrâni, care nu mai au ce pierde, dar această forţa este egala cu o furtună în latrină. Monolitul celora care deţin puterea e trainică şi de

neclintit. Cine nu-i mulţumit cum trăieşte să plece la Piaţa vânzării naţionale. Lar de nu… Să se ştie că, în Ţaratul nostru, puşcăriile vorbesc moldoveneşte, iar prestigioasele companii economice – aidoma tuturor veneticilor din oraşele noastre – graiul lui Vova, înainte de a fi dus la Mausoleu. Cine nu vrea să creadă n-are decât să holbeze ochii. Răscoleşte memoria cu referinţă la banditismul celora de la Mosc şi începând cu anul '40, să aibă grijă că foarte uşor pot fl jugăniţi. Marea armată a băgătorilor de seamă, lăsată în toate jilţurile de conducere, luptă reuşit contra a ceea ce se numeşte naţional. Lar dacă vine prea serios cazul despre unire. Poftim! Trimitem dincolo de râu, în mod planificat, bine gândit, cadre naţionalc – bandiţi la drumul mare şi cât mai muite prostituate. Şi le zicem: fraţilor, iată ce avem, apreciaţi-ne! Conform temperamentului şi tradiţiilor noastre milenare. Iar adevărul pur o să-l descopere doar strănepoţii. Deocamdată însă avânte, băgători de seamă din toate timpurile! Avânte, caghebiştilor.

ÎNTR-O ZI M-AM POMENIT. BĂIAT.

Considerându-mă domnişoara fâdelă, pricepută a-i pune la respect pe junii. Care doreau să mă acosteze în stradă, recunosc, am o ură incurabilă fata de băieţi. Sunt bine făcută, fapt ce-mi dă prilejul de a fî mândră, cu fustiţă fină, prin care se prevede buricul, de care-am prins un cercel, iar băieţii se ţin scai de mine şi-mi fac curte. M-am certat cu multe din semenele mele, socotind că nu strică deloc mândria şi fudulia unei domnişoare. Aşa puteam să cred întreaga-mi viaţa, daca într-o bună dimâneaţă în staţia din preajma Colegiuiui Financiar-Bancar, unde învaţă fete mândre şi oacheşe, nu mă pomeneam, graţie unei forţe supreme, prefăcută. În băiat. Cu mustaţă, favoriţi, bicepşi, iar în locul cu pricina foia, aidoma unui melesteu, strămeleagul bărbătesc. Adică eu, domnişoară de numai douăzeci de ani, m-am pomenit june imberb, tncât aceasta descoperire neaşteptată mi-a tulburat minţile.

Frica s-a îndesit pe dată, când tocmai sunase clopoţelul de recreaţie şi în scuarul colegiului, la umbra teiului, s-au adunat duduiţele să fumeze. Prezenţa mea acolo, în locul cela dosit, ştiut parca numai de ele, le-a trezit curiozitatea. Precum aţi phceput, Dumnezeu ma prefăcuse fante cu alură medievală, cavaler, nu alta! Eram în şort şi din coapsele miele plantroase am rămas cu nişte picioare strâmbe, crăcănate şi păroase. Domnişoarele prinseră a chicoti, iar una, cu pletele în vânt, zise celorlalte îndrăzneţ, apreciindu-mă:

— E drăguţ, farmazonul!

— Băieţel-clopoţel, neînceput, nesărutat! Mă aprecie o pistruiată.
— Nu sunt desfrânat, am reproşat eu. Ascult pe mama şi pe tata…
— Mâca sa te duca la îngheţată, la menajerie?! Completă una smolită, trăgând lăcomos din ţigară.
— II am prieten pe Valerică, CU El plec la teatru, zic fară a-mi da seama că acum eram băiat.
— Ah, da! Mă apreciază una cu părul cârlionţat. Am auzit! În oraş s-au plodit albăstreii! Fetele de la Colegiul nostru iau în calcul evoluţia minorităţilor sexuale. Nu-i aşa, fetelor, că suntem gata să le apărăm drepturile dacă vor fi lezate?
— Conform Constituţiei ţării, îşi dau cu părerea acestea, cu vocea tremurândă de emoţii.
Am încercat să explic, dar fetele, chicotind, îşi vedeau de ale lor. Mi se făcuse cleios în gură. Pe obraji simţeam că se preling şiroaie de lacrimi. Plângeam îmbujorat, cu icneli de fată mare.
— Te-a supărat careva, frăţâne? Întrebă un bărbat care trecea pe alături.
— Fetele astea potrivesc că-s lesbi… Pederast.
— Leag-o cu aţă roşie, să nu ţi-o deoache, râse una mai îndrăzneaţă, admirându-mi locul din preajma Şchitz-ului.
Ca să aplanez cazul, m-am apropiat de coţofencle celea, încercând să însăilez o cu totul altă discuţie despre modă. Frecventez cursurile de croitorese şi de maseze. Pornisem a mărturisi pasionată despre stofe de în şi proprietăţile lor, despre lenjeria feminină şi atribiitele igienice necesare domnişoarelor în perioada ciclului. Fetele au înţepenit cu ţigara în gură, urmărindu-mă şocate.
— Nu cumva aveţi copii? Mă întrebă cea curioasă.
— Viaţa conjugala mi-i străină, răspund sincer.
— Se vede de la o poştă că eşti proaspăt însurăţel şi faci sex ca un cal chior… Probabil, te-ai certat cu soţia, stimabile? Dormi seara cu ea în pat valet? Ai dureri de cap, halucinaţii măgăreşti…?
— Măcar că-i familist, da-i frumuşel, nu se lasă cea curioasă.
Apoi s-a apropiat una, din cele mai autoritare, şi-mi făcu o propunere ca să mă strângă în spate. – - Eşti un june corupt, iar eu… Coruptă. Amicul meu e directorul Cooperativei „Răpitorul”. Acolo se adună copii de trupa, alde dumneata, şi aşteaptă telefoanele doamnelor solitare şi respectabile, bine asigurate, care au nevoie de masaj şi mângâiere. Pentru o soldă convenabilă,

mângâi o mutră cu temperament cabalin şi devii îmbelşugat. Jos mizeria timpului!

— Sunt încă fetiţa! Am strigat disperată. Caut alte plăceri…!

— Ba, da! Eşti lesbiană! Făcu una, cântărindu-mi picioarele păroase de bărbat.

Mă dureau creierii. Numai melodia „'Emanuelle”, ce răzbătea dinspre căminul studenţesc, îmi alina cutremurul sufletesc. Nimeni nu mă credea că sunt fetiţă şi nicidecum bărbat, în mijlocul unei societăţi desfrânate.

— Dacă nu-i însurat, fetelor, apoi calea spre iniina lui duce filiera Slării Civile, zise una potopită de corul de hohote chipeşe. Sună clopoţelul. Fetele vesele, distrate pe seama necazului meU. Au zbughit-o la ore. Rămasă în parc în compania câtorva câini vagabonzi, ce se hârjoneau între ei, am privit speriată în jur, cerând de la acea putere supranaturală îndurare, căreia, până la urmă, ascultându-mi rugămintea insistentă, i s-a făcut milă. Dintr-un arţar fremătător, ca o ploaie călduţa de primăvară, căzură plutitor peste mine: lenjeria, jupa alba ca neaua, pantofii, gentura cu toate atributele de domnişoară. Le-am cules ca pe o mană cercasca. Am intrat speriată în WC-ul public din parc şi, după câteva clipe, păşeain deja elegantă pe străziie oraşului. Şocul trecuse odinioară prin toată fiinţa-mi, devenind hotărâtă pentru toată viaţă: să respect flăcăii însinguraţi şi să nu glumesc pe seama lor niciodată. Cine nu crede, n-aş dori ca soarta să-i ofere ocazia stupidă, pe care am avut-o într-o dimineaţă frumoasă de vară, în viaţa mea făclie, când, fară să gândesc, devenisem pentru o clipă de coşmar… Bărbat.

LA POSTURILE… NAŢIONALE.

Ca tuturor cititorilor noştri îmi este cunoscută calitatea posturilor de televiziune ale statelor vecine şi prietene. În fiecare dimineaţă, admirăm miracoful secolului – televiziunea, oferindu-ne prilejul de a avea o impresie cât de cât despre esenţa vieţii interne şi externe a ţărilor în cauză. Aceste state, cu popoarele lor, au ceva original, care reprezintă gradul de temperament şi probleme ce-i frăinântă pe oameni. Doar nu în zadar, de la o vreme, toate televiziunile, indiferent câte etnii trăiesc pe teritoriul acestor ţări, sunt numite naţionale.

Televizâunea naţională rusă mereu este preocupată de masele largi adunate în piaţă, îndemnându-le la răscoale şi revoluţii, iar intelectualitatea, cu lux de amănunte, argumentează că teritoriile către care s-au răscrăcănat cnejii cu drujinele lor, secole la rând, de la Atlantic pânălaPacific, sântpământurile

loristorice. Kamceatka, insulele Kurile, Aleaska, Finlanda, Transnistria şi, desigur, Găgăuzia sunt ale lor!

Televiziunea Ucrainei se maniiestâ pe alt făgaş. De cu zori şi până-n seară, vecinii de la Bug discută reţete culinare. Urmaşii glorioşilor haidamaci, cu mâinile păroase şi cu mustăţile pe oală, mestecă, fierb, prăjesc, apoi înfiilecă la bucătărie, iar femeile simpatice îi aprobă.

Moldovenii se prezintă cu televiziunea lor foarte specifică. De cum deschid ochişorii, crainicii, bâlbâindu-se ruşinaţi în jungla farmeculuî grai românesc, îşi anunţă cumetrii, socrii, cunoscuţii, ibovnicele că ziua începe cu… O mare sărbătoare. După care, cete de lăutari, în cos-tume naţionale, cântă şi joacă de le crapă tălpile, până seara. Chiar dacă nu-i defoc, nu-i de-mbrăcat, şcolarii nu învaţă, că le dârdâie măseluţele de frig cu nu-i cu ce încălzi, dcoarece nu-s bani în buget, televiziunea naţională rămâne cu dansul ş cântecul popular veşnic alături… Se face impresia că grijile şi mizerâa noastră sunt de domeniul fanteziei şi mai scump pe lume nu e decât câte un concert, două pe zi, care durează… Toată ziua.

Ajungem la televiziunea română. Bine dotaţi cu tehnica japoneză, fraţii de peste Prut mereu pun la încercare telespeclatorii, cu ajutorul crainicilor, care vorbescimpecabil engleza. Dorindsâafleneapăratce cuvinte i-a spus aseară Udi lui Rufi, în serialul, care oglindeşte viaţa spiritualilor din statul Micigen… La ei nu se cunoaşte vreun concurs de-al istoriei naţionale. Problemele, din afara frontierelor ţării, au ilcvenit demult străine, fiindcă frunţile asudate ale românaşiior ghicesc întruna ce vorbe a spus americanul lapalat, cândo săaita pe Monica… După multe contacte telefonice, în direct, crainicul dc pe malui Dâmboviţei geme a izbândă, felicitându-1 pe un norocos, care… A câştigat iin milion de draga dimineaţa.

Observaţia savantă am cimentat-o în plus, având prilejul de a face rula Moscova-Bucureşti, cunoscându-mă cu serviciile vamale ale statelor respectâve. La trecerea pe la punctele strategice respective, înţelegi şi mai profund caracterul naţional al popoarelor, care ne înconjoară. Adică ai ocazia de a cunoaşte un caracteral unui popor… Pc teren! Deci, mână, birjare, de la Moscova la vale! Dar, de cum ajung la Voronej, având cu mine marfa în plus şi niscaiva gologani, dosâţi în bata pantalonitor, şi, pentru a trece, fara a fi supus impozitărilor duble, propun vameşilor un rachiu, scrumbie şi murături… Îndată am găsit I imbaj comun cu grănicerii! După o sută-două de grame, ne-am amintit cu toţii despre zilele de ieri, când eram un Imperiu, despre prictenia popoarelor şi s-a încins o veselie, cu cântece şi

ceastuşte la balalaică-Un vameş, după ce-o luase bine la măsea, şi-a dezbrăcat cămaşa şi mi-a dat-o ca unui frate… În zori, sub impresii majore, ne-am despărţit. Dar tocmai când să trecem pârâazul frontierei, am fost ajunşi din urmă de călre vameşii mahmuri. Fără multă explicaţie, mi-au tras un toc dc bătaie, învinuindu-mă că i-am dezbrăcat cu de-a sila şi mi-a luat cămaşa înapoi. Am trecut bosumflat râul, pe unde cândva s-a retras Napoleon cu armata lui, fiind ameninţat de către cei cu care am chefuit aseară, că dala viitoare voi fi aspm pedepsit c-o inflaţie a valutei lor naţionale!

Osândiţi de întorsătura situaţiei, ne-am pomenit la vama ucrainenilor. Şi mai tiiult simţindu-mă cu musca pe căciulă, căci aduceam de la Moscovamarfaânplus, acestora le-am propusmită… Înrăiţi laprivire, Ntrănepoţiihaidamacilorauvârâtândatăbacşijulânbuzunareleloradânci, dar în loc sa mă slăbească, ei… Mi-au mai cerut o taxăoficială, precum cer instrucţiunile, încât mi s-au ciuiit urechile de necaz. Nu costa pielea eât dubala. Începui să şovăi, dar, slăvita vamă ucraineană îndată mi-au ntâvilit calea cu o borună, întoarsă cu cuiele în sus, dinaintea roţilor automobilului, prevenindu-mă că dacă nu achit aerul, pe care 1-am respirat cât doi călători pe teritoriul lor… Am încercat a dialoga, făcând t'ell'rinţe |a di'epturile inteniaţionale, dar, lot atunci, a apănat unul în epolefi de cazac care, fără de vreo explicaţie, mi-a comunicat că trebuie sfl mai achit încă un impozit: de slănină. M-au silit să cumpăr un porc, din hutorul apropiat, şi să dau statului impozitul respectiv, la care sunt supuşi străinii, conforni legislaţiei în vigoare. Am scăpat de beleaua ucraineana tocmai când i-am părăsit pe vameşii, ce înfulecau slănină proaspătă de godac…

Slobozit de o tâmpenie, iată-mă pe mal de Nistru, la ai noştri moldoveni… Ascultându-mi păsul, consângenii m-au căinat, punându-mă la masă cu muzică şi cu bucate. Vameşii aclamau urări de bine. Nici plată nu au spus să le dau. Doar, la despărţire, printre îmbrăţişări frăţeşti, s-au slobozit câteva replici: „ Trec pe-aici toţi veneticii. Beau şi crapă pe degeaba şi nu le dă în gând măcar un dolar sa ne dea pe deasupra. Avem acasă femei, copii…” lată-mă, în sfârşit, la frontlera Patriei-mume! Simt aerul baştinii, cu vameşul la Albiţa, un muntean tuciuriu, cu ochii vii şi plini de amabilitate. Le-am spus despre peripeţiile avute pe întreg itinerarul, dar sunt fericit că m-am reîntors în Patrie.

— Nici oproblemă, fraţilor! Făcu munteanul impresionatparcăde avântul meu patriotic. Aşa e! Fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în ţara ta! Doriţi

un ceai, o cafeluţă, o gustărică?!

— Numai prin străini să nu te duci, i-am spus achipuindu-mi cei câţiva dolaraşi, rămaşi în buzunarul pantalonilor, atât cât mi-ajungea să îmbraccopilaşii, că doar veneam de lacâştig… Mi-a fostgreu, frate!

— Vai! Vai!… Cum să se procedezecu un urmaşal Romei la vecini! Nu se poate! Extraordinar, fantastic, incredibil! Toată lumea-şi bate joc de români! Exact cum ne tocăm vecinii, în meciurile amicale şi neamicale de fotbal! Dar e bine că te-ai ţinut tare ca un ştiulete! E bine!… Românul are şapte vieţi în pieptul lui de-aramă! Sănu nedăm la provocări cu vecinii, care vor mereu să ne dezbine tara!

Consângeanul m-a îmbrăţişat la inti] nire, la despărţire, apoi s-a răscrăcănatputemic, parcă măsurând măreţia gliei strămoşeşti, pe care fi este dat s-o apere, mi-a făcut gest cu bagheta şi mi-a urat bună calc spre megapolisul românismului, de pe malul Dâmboviţei.

Cu pieptul înfoiat de mândrie, uitasem de toate intemperiile timpului şi veneam şuierând spre casa din Piaţa Victoriei. Dar tocmai când am ajuns în Ferentari, vrând să-nni potolesc foamea c-o fripturică la bodega „Gânsacul şi Bobocica”, am descoperit că în buzunarele mele, nestângherit, sufla vântul. Larân jureraatâta veselie şi… Jocuri de noroc.

C1AO, BUDĂI.

La Ineasca se zice, când Columb a descoperit America, la piaţa agricolă din Guadelupa, printre aborigenii locali, gospodarii din Budăi târguiau, plini de succes, miez de nucă.

Talentul vecinilor satului nostru de-a se ocupa cu exportul diferitelor produse alimentare peste mări şi ţări l-am aflat încă de pe timpurile-comuniştilor, când călătoream pe meridiane străine, mânuind cu măiestrie arcuşul violoncelului.

Odată, aflându-mă într-un turneu la Tbilisi, după ce i-ani frapat pe toţi georgienii cu arii de Paganini, Vivaldi şi crâmpeie ale perlei „Grozovan” de Gherşfeld, şi aflând că sunt din Moldova, ei au aplaudat la sindrofia ordinară, făcând plini de admiraţie:

— O, Moldova, Budăi… Gamargioba!

Curios, am întrebat amicii, cu şepcile cât brusturii, de unde le este cunoscut numele satului codrean, de peste dealul Ineascăi şi, atunci, fara a aştepta mult, m-au poftit la piaţa centrală, iar acolo, din depărtare, am auzit chemările celui mai mare speculant, de prin părţile noastre, Andronic Vulpe Doroftei:

— Curu' boului! Cumpăiaţi curu' boului!

Apropiindu-mă cu violoncelul subsuoară de cetăţeanul animat, care încerca să comercializeze măceş uscat pentru ceai bun la lecuirea rinichilor, l-am întrebat de ce face publicitate mărfii în limba de stat a Republicii Moidova, pe care nimeni, în părţile locului, n-o cunoaşte.

— Lasă-i să aibă închipuire despre limba lui Eminescu, Alecsandri şi… Borea Druţă, mi-a spus renumitul comersant, convingându-mă că măceşul lui are miros de codru.

Apoi s-a prăvălit Imperiul, societatea s-a aşchiat în mai multe stătuleţe, s-au eliberat frontierele de barajuri ghimpate şi liinba noastră de stat, datorită negustorilor de la Budăi, a început să-şi găsească o amplă răspândire peste mări şi ţări. Concurenţa pe arena mondială a crescut datorită invaziei hergheliilor de lăieşi de la noi, găgăuzilor, ruşilor, ucrainenilor, dar mai ales a budăienilor.

Eu, cu violoncelul, călătoresc în lung şi-n îat, datorită sponsorizăriloi efectuate de către businessmenii autohtoni, artişti emeriţi de ieri, care, graţie banilor, au uitat de maică-sa şi de taică-său, numai nu de arta interpretativă a violoncelului meu. Sunt o rază de lurnină spre Occident, care propagă numele republicii noastre natale. Primăvara trecută, după ce dau trei concerte în ţara cangurilor, când am dat cu piciorul pe la piaţa centrală, aud vocea mustoasă a aceluiaşi Andronic Vulpe Doroftei, răsunând la depărtări;

Ceapă, usturoi-căţei.

Helo, Budăi – Sidney…

Aflându-mă luna tecută la Bucureşti, după ce am devenit, ca oricare basarabean ce concertează acolo, laureat al premiului, cu pieplul plin de glorie dau pe Calea Victoriei cu ochii peste acelaşi Andronic Vulpe Doroftei din Budăi, care stătea alăturea ca o statuie de Ioana Zolotuşca, fată mare, din satul lui natal, propunând-o lupilor pentru instituţiile locale de masaj.

Şi de-ar fi fost să tacă din gură această Ioană, dar, precum se obişnuieşte la femeile din Budăi, dacă nu glăsuiec – buhnesc pe loc, unde prinde şi dânsa a propune în gura mare:

— Curu' boului! Curu' boului! Poftim, curu' boului…!

— Unde strigi, zăludo! Face Andronic Vulpe Doroftei. Doar am lăsat măcieşii acasă…

— Păi, curu' e aici cu mânc, iar boul a rămas acasă, răspunse Ioana cu zâmbetul de Chârişoaie…

La Roma, chiar în preajma Arcului de Triumf, acelaşi gospodar l-am întâlnit cum făcea reclamă inei căpiţe de iarba-căţelei, convingând trecătorii că o mixtură din acest preparat poate înlocui Herbalife-ul; dacă în apropierea celui ce doreşte să arunce din greutate există… Un hectar de pădure. Şi, în toată învălmăşeala străzii, el făcea reclamă mărfii pre dulceie grai românesc:

— Hai poftim la Colizei.

După troscot din Budăi!

Gospodarii din satul cu pricina mi-au atras atenţia mai ales la Paris. Francezii sunt nespus de bucuroşi că astăzi, pe meleagurile Senei, a poposit UN usemenea popor fceund, precum sunt românii basarabeni. În culise, în timpul antractelor, francezii mi-au spus că franţuzoaicele, care până mai îeri aveau grijă mai mult de creşterea câinilor de rasă, iar soţii lor să practice competiţiile de călărie, lăsând situaţia demografică tn pericol, astăzi lucrurile s-au schimbat spre bine. Discipolii lui Andronic VulpeDoroftei au contribuit activ la funcţionarca ritmica a maternităţilor parizienc. Într-un singur sezon au izbutit multe şi, astăzi. O sumedenie de copilaşi dolofani, deşi vorbesc impecabil franţuzeşte, poartă amprentele şi chipul gospodarilor din Budăi. Azi, Germania, prin intermediul oamenilor harnici din Budai, a aflat secretul fabricării vinului cu pelin, folosit de gospodinele din Budăi în ziua Sărbătorilor de Sfmţi, în total 40 de pahare. Ba chiiar se spune că nemţoaicele ard de nerăbdare să viziteze Budăiul, pentru a se convinge pe viu despn această tradiţie multiseculară a oamenilor dân părţile locului. Ele le-au îndemnat deja să ne vizâteze plaiurile pe grecoaice, turcoaice, chineze congoleze, puertoricance şi toate creolele ţărilor din bazinu! Caraibilor.

Numai pe malul Temzei budăienii au suferit un mic accident… Trecântl frontiera cu violoncelul meu subsuoară, verificându-mi actele că sunt din Republica Moldova, un reprezentant din Scotland Iard mi-a spus să fiu foarte prudent. Am fost informat că, în ajun, un gospodar din Budăi a minat Londra cu doi saci dc fasole tărcatele, vândute la piaţa agricolă din partea locului Londonezii erau în panică ca în timpul atacului aerian, efectuat de nemţi, în anul 1941. După multe ore de explicaţii, în pauza concertului susţinut, i-am convins pe cei de la Londra că fasolele noastre sunt în afara oricărui pericol, nu constituie un al doilea Cernobâl, şi ei m-au crezut numai după ce le-am adus o confirmare de la comisia MAGATE… Astfel, eu am salvat nu numai cu arcuşul, dar şi cu ingeniozitatea, securitatea insulelor Albionului.

Nu este nici o invenţie din partea mea. Toate aceste mărturisiri constituie o măreaţă mândrie şi o stima faţă de megieşii satului nostru care, prin contribuţia lor de la vremile columbiene, fac numele plaiului mioritic să ajungă departe şi să-şi găsească răspândire în mijlocul popoarelor de pe glob, care au a ne cunoaşte şi a ne admira. Numai astfel vom pătrunde în Europa şi celelalte ţari ale lumii, având îndrăzneala şi chibzuinţa Un Andronic Vulpe Doroftei, care şi acum se afla departe, pe insulele Marchize. Vânzând site de cânepa, strigând în gura mare:

— Hello, Salam Aleikum! Padhadi ne boisea, skorei! Ciao, Budăi!

ZI-I UN MARŞ, CĂ VINE TATA!

Fiicei mele Daniela.

Tata sosise înfr-o sâmbăta, îndeseară. Nu-1 văzusem demult, că rar dă pe la noi, în capitală. Veni îmbrăcat în blugii fratelui (stăteau pe el ca nişte iţari) şi într-o scurteică cu guler de cârlan brumăriu. Pe cap avea, ca totdeauna, cuşma ţurcănească, de care nu se desparte din ziua cununiei.

Vizita lui neaşteptată se nimeri parcă la moment, căci era sfârşitul lunii şi intrasem într-o acută criză de bani. Ne-am îmbrăţişat diplomatic – eu urmărind buzunăraşul părintelui, unde se găsea portmoneul.

— Am sosit cu treabă la voi, zise tata, dându-ne în primire bunătăţile de acasă. Mă-ta m-o trimis să cumpăr câte ceva pentru zile negre, căci nouă cât ne-a mai rămas… Şi n-are să ne ducă lumea la ţântirim cu pielea în săcriu…

Mărturisirile lui, ca totdeauna sincere, mă întristară, dar fără zăbavă pornirăm tustrei – el, eu şi soţie-mea – prin prăvăliile, dughenele oraşului, vorba lui, după stota de tătuşii, zolnice pentru năsălie şi podurele, ceară de toiaguri şi alte buclucuri, cum le numea el.

— Poate ne sparii cu-n leu! 1-am atacat cu o întrebare de la spate.

Soţia, mai timidă şi mai ruşinoasă, cum i se cuvine unei nurori, mă smotri prin semne. Părintele, chipurile, nici n-a auzit…

Cutreierăm magazinele până m amurg, dar nu cumpărăm nimic din cele necesare tatei şi ne întoarcem acasă pe străzile aglomerate, obosiţi şi flămânzi. Tata, însă, avea răbdare ţărănească la mâncare. Păşea ţanţoş înaintea noastră, până mă întrebă, arătând la balcoanele unei clădiri moderne, cu vreo douăzeci de etaje:

— Bine, mâi, da unde ţin bieţii oameni polobocul cu vin acolo, sus? Şi-apoi cum de trage soba fumul pe hogeag la aşa înălţime?

Văzând el că nu-mi arde a glumă, o bună bucată de vreme tăcu, îndulcindu-se cu „mompasele” de care făcuse rost dintr-un buzunar al

scurtei.
— E timpul să mâncăm, am zis, urmărind ce avea să spună în această privinţă şi buna mea soţie.
— Las-câ vă fac o zamă în asta-seară din găina de casă pe care a adus-o tata, încercă ea să potolească aşchiile de childuri dintre părinte şi fiu.
— 0 duceaţi greu pe când învăţaţi, studenţi, la universitate… Acuma, dacă aţi scăpat la leafa voastră…
Tata, ca tot neamul nostru, se trage dintr-o viţă haiducească şi nu-i mare lucru să-1 scoţi dm sante, daca il sâcâi mtruna. Insă atunci nu mă lăsa în pace buzunăraşul cela al lui cu miros de parale, căci îmi ghiorăiau măruntaiele de foame. Cu vorbe dulci, măgulitoare, i-am abătut pe o ulicioară, unde ne-am pomenit faţa-n faţa cu o „Plăcintă”, un restaurant de toată frumuseţea.
Miros de fripturica, de mujdei, pui prăjiţi, de mămăliguţa cu brânză de oi şi alte bunătăţi pământeşti, drese cu muzică de ospăţ, parcă îţi îndemnau picioarele să intri.
— Ce dugheană! Făcu tata, încântat de arhitectura lăcaşului.
— In palatul ista se bea numai „Lacrimă de vădană” – vin de care nici nu-ţi închipui, 1-am informat eu. Tata a lucrat multă vreme vinificator. Intrăm?
Părintele se opri brusc din mers. Făcu un pas înainte, apoi doi înapoi, împleticindu-şi parcă picioarele, se clătină, aduse lin cuşmoiul pe fruntea asudată şi încreţită, de parcă trăsese coasa şi acum avea de gând să se mai odihnească.
— Cât o să mă ţie o masă aici? I-am citit eu chibzuinţa în privire.
Am aruncat, necăjit, mâinile m părţi, chipurile: „Ce pot să-ţi fac, dacă tremuri pentru orice bănuţ…”
— Lasă-1 în pace, zise soţia şi ea frapată de frumuseţea feerică a luminilor colorate, ce jucau prin geamurile enorme ale restaurantului „Plăcintă”.
— Lacrima vădanei”! Făcu mirat tata, zău că n-am auzit. Şi după o pauză, arătă spre muzicanţii de dincolo de geamul asudat, clătinându-se în ritmul melodiei: Dar ei pot cânta marşul lui Virgil de la magazinul din Ineasca?
— Aiştia şi pe dracul îl ştiu, am potrivit-o eu la repezeală, bucuros de hotărârea lui, căci, la o adică, de unde aveam să cunosc dacă muzicanţii au ştire despre marşul scripcarului beţivan de prin părţile noastre.
Am intrat. Tata dori să i se cânte marşul, după obiceiul sătenilor, încă de la poartă, de la intrare, de aceea scoase un leu boţit din portmoneu şi ne trimise înainte. Am ales cu soţia o masă, apoi m-am apropiat de orchestră,

aşteptând să-şi termine cântecul. Sala mare era plină de fum de ţigară, iar fascicule de lumină colorată jucau haotic pe pereţi. La două mese din faţa sălii stătea un bulibaşă, înconjurat de nişte ţigani jucăuşi, care îl felicitau cu ocazia zilei de naştere. La altă masă, cu flori multe, nişte georgieni, cu şepcile mari cât frunza de brusture, fumau tăcuţi, îngânduraţi; mai în fund, în semiîntuneric, discutau agitaţi o grupă de tineri tunşi chilug, toţi într-o formă – scurte de piele, cu lănţişoare de aur la gât şi inele groase pe mâini. Lângă fereastră o ceată de studenţi în haine kaki, ce se întorseseră odinioară de la ţelină, cu băuturi pe masă, cuprinşi de umere, se legănau, lămurind prin cântec cum se bea lunea, marţea, miercurea… Şi în celelalte zile ale săptămânii. Sprijiniţi cu spatele de coloana pătrată, lucitoare, din dreapta localului, doi negri dezlegau cu mâini dibace taina cubuşorului Rubik.,. Toţi păreau ocupaţi cu ale lor, numai în centrul sălii, m vecinătatea noastră, bătea la ochi o masă bogată, străjuită de-o femeie durdulie, care nu-şi rupea privirea întristată căutând spre uşă… Aştepta pe cineva.

Muzicanţii porniră un „Mani-mani”. Pe terasă nu dansa nimeni, deoarece lumea încă nu se îmbătase. Numai ţiganii, la mesele lor, fluturau fericiţi din mâini, cu barizuri înflorate. Când muzica încetă, am dat leul dobarului, i-am lămurit situaţia, rugându-l să-i zică un marş, că… Vine tata! După o pauză, deodată sala se umplu cu lumină şi muzica, solemnă, începu să-i zică un marş militar, de pe timpurile lui Petru Rareş. Tata, care stătea în prag ca un par bătut, tot atunci se clătină, apoi porni ţanţoş spre noi. In dreptul mesei ţiganilor, în dreptul meselor celorlalţi aflaţi în sală, îşi scotea respectuos cuşma din cap, făcând plecăciuni, aşa cum fac moldovenii, când intră la Ineasca cu marşul în nuntă şi strigă binevoitor: „Bună sara şi bine v-am găsit la sfântă masa asta, cinstiţi gospodari şi gospodine!” Lumea îl privea nedumerită: oare cine-o fi şi de unde s-a luat? Socotindu-şi datoria făcută, părintele se aşeză alături de noi la masă, urmărind cu zâmbet binevoitor mulţimea din jur, dar dând cu ochii de femeia grăsană, săltă sprinten de pe scaun şi-i acordă o plecăciune aparte.

Femeia, deodată nici să-l ia în seamă. Îmbrăcată în rochie de mătase azurie, având dantură de aur, inele cu pietre lucitoare, coc blond (la înălţime se putea lua la întrecere cu ţurca tatei),. Iar peste umerele goale – aruncată o blană albă, scumpă, ea stătea supărată pe cel care nu mai venea.

— Ce pelicică de dobitoc are pe umăr? Întrebă tata în şoaptă.

— Nu pricep, i-am răspuns într-o doară.

Mai în fundul sălii, după un paravan, două chelneriţe măsurau vesele, în faţa oglinzii, o căciulă de blană de vulpe argintie. Soţia, observându-le, îşi potrivi costumul bordo, cusut nu demult. Chelnerul nu se grăbea să se arate, foamea mă chinuia, iar tata tăbărî asupra mea cu întrebările: „li drept că NATO a mântuit de cosit fânul pe deal? Adevărat îi că Reigan acela e făcut de fată mare?”

După ce a aflat câte ceva ce se mai întâmplă în lumea mare, tata, văzând că n-am gust de taifas, nu chiteşte mult şi unde ridică o mână în sus, fluturând degetele şi strigând poruncitor:

— Jupâne! Adă oca şi trei costiţe!

Atâta a fost de ajuns. Probabil că tata în tinereţe a frecventat asemenea instituţii de veselie, cunoştea binişor rânduiala ce domină în ele. 0 copiliţă în haine naţionale moldoveneşti se apropie de noi, cu glas ciripitor, puţin speriat:

— Vă ascult. Comandaţi, vă rog… „Jupânul”, pe care tata îl avuse în vedere, îi produse nedumerire, făcând-o pe chelneriţă să roşească.

— Mâncărică, mămăligă, brânză de oi, jumări, ghiveci, am rostit eu ca să-l scot pe tata din încurcătură.

— Şi o „Lacrimă de vădană”, nu uită să adauge el.

— Una numai? Am făcut-o eu pe glumeţul. Vădana plânge cu amândoi ochii! Apoi chelneriţei: Două „Lacrimi…”

Vinul auriu căzu pe placul bătrânului, îl învioră. Lumea se veselea, nişte tineri ieşiseră pe terasă şi dansau bryk. Numai durdulia îşi pierduse, se vede, răbdarea, căci chemă chelneriţa să achite plata pentru masa comandată. Dar se mai reţinu, deoarece muzica „zicea” la sugestia unuia dintre studenţi şi calea spre ieşire era barată de dansatori. De microfon se apropie un bărbos cu fălcile mari, lucind de sudoare, cu fruntea aplecată în jos de emoţii adânci. Deschise larg gura şi cântecul răsună tocmai… Jalnic: „Foaie verde şi-o ridiche, Hoinăreşti prin lume, potârniche.

Dar când turturica zboară, of!

Viaţa-i mult amară, zău…”

— Cum te mai împaci cu serviciul?

Ceva mai înainte el mă întrebase de Reigan, iar eu, la rân-du-mi, de ce n-aş fi putut afla câte ceva despre pensionarii paznici din satul nostru?

— Îs pe foaie de boală, răspunse tata. Pe dânsul, însă, îl preocupa cu totul altceva: De ce nici un suflet al lui Dumnezeu nu chiuie în joc? C^ veselie e asta fără de chiuială? Capitală, dragă doamne…”

— Nacealnicul! Am dus degetul spre buze, arătând la femeia ce stătea cu poşeta în mână, gata de ducă.

— Ea, nacealnic? Şef de depozit, vasăzică? Se cruci bătrânul gata să trântească cuşma în pământ de obidă.

— Ştiut că nu-i de la coarnele plugului, zâmbi galeş Ala, soţie-mea.

Tata se ridică şi – hai-hai – răzbătu în mijlocul celora care dansau. Se proţăpi pe picioare şi, găsindu-şi punctul de sprijin, slobozi un chiuit năprasnic. Apoi, fără pic de jenă, în ochii nedumeriţi ai mesenilor, îşi întări cuşma pe ceafă şi-şi ridică bata pantalonilor. După pregătirile de cuviinţă, prinse a tropăi mărunţel, deschizând şi închizând la piept braţele. Dansa fierbinte, îndârjit, cum fac moldovenii prinşi în iureşul hostropăţului. Era omul la datorie!

Deodată (vorba ceea: „De ce te temi nu scapi!”) se apropie de grăsana în rochie de borangic. Printr-un gest delicat, stil „retro”, îşi flutură ţurca până la căputele ciubotelor şi o invită la dans. Femeia, surprinsă, făcu o mină acră, dar văzându-l pe tata cum ţopăia înaintea ei, chiuind întruna şi repetând gestul ospitalier cu căciula, zâmbi larg, prieteneşte… Sprijinindu-se de scaun, ea îşi desfăcu mâinile în parţi, ca şi cum i-ar ti zis: „Uite, vezi, aş dansa cu plăcere, dar.”

— Lasă-l în pace, mă mustră soţia a câta oară. Are poftă de veselie. Să se distreze cât îi pofteşte inima…

Din păcate, melodia se sfârşi ca înadins. Rămas cu ţurca în mână, tata se întoarse cu faţa spre muzicanţi. Se apropie apoi de bărbatul cu faţa mare, asudată şi-l rugă cu glas tare, să se audă:

— Îngeraşul lui Hristos, zi-i moşului „Găinuşa”, şi arătă spre femeia de colo. S-o mângâi oleacă… Nu vezi, că-i scârbita de se usucă.

Căpetenia muzicanţilor înţelesese că-i vorba de-o ofertă şi, surâzând cu subînţeles, pocni din degete, adică: „Vrei muzică, moşulică? Plăteşte!” Tata îşi descheie cu băgare de seamă nasturii bondiţei – bărbosul, dacă era om chitit la minte, trebuia să ghicească într-un fel că acesta are bani. Are, dar îi ţine unde se cuvine ca banul să fie ţinut.

— Vezi? Se lăudă el. Zi-i „Găinuşa” şi te-oi mânţăni. Bărbosul nu înţelegea româneşte, strâmbându-şi fălcile, stătu în cumpene şi, bănuind că are în faţă un comersant de pielicele de prin nordul republicii, îşi trecu mâna peste strunele chitarei şi-i zise vesel lui tata:

— Chântă!

Tata, legănându-se, începu să-i zică o melodie străveche, iar bărbosul – s-o prindă dibaci pe strunele chitarei. Săltăreaţa „Găinuşă” îl întărâtă şi el, chiuind mulţumit, se apropie tropăind iar de masa celei invitate, dar încă necunoscută, surprinzând-o deja cu furculiţa de fripturică în gură…

— Lasă-l în pace! Mă reţinu iarăşi soţia, râzând cu poftă de năzbâtiile copilăreşti ale tatei.

Iar tata parcă avea jăratic în ciubote. Tropăia mărunţel din picioare şi se învârtea vârtej. Noi nu mai însemnam pentru el nimica. Nici să ne ia în seamă. Femeia, măsurându-l cu pnvirea-i zâmbăreaţă, îşi îndrepta mărgelele şi, lăsându-şi blana scumpă pe speteaza scaunului, se ridică. Tata, când se pomeni faţă în faţă cu o femeie atât de voinică, parcă să dea înapoi, dar parcă nu.

— Lasă-l în pace…

Prea mult, însă, n-a stat să se gândească. 0 cuprinse gospodăreşte de talie şi, în ritmul „Gămuşei”, începu să tropăiască pe loc şi tot mai des. Partenera îşi făcu şi ea vânt, descriind câteva rotocoale în jurul lui. Tata atâta şi aştepta, chiuind şi mai cu foc. Apoi se aşeză într-un genunchi, silind-o să-i sara împrejur într-un picior, sa ţină mana în sus, ca o statuie a libertăţii.

Toată lumea se ridică de la mese şi urmărea amuzată scena. „Găinuşa” e un dans vechi, cu multe figuri. Şi nu dintre cele uşoare. E de ajuns, probabil, să spui, că la sfârşit partenera trebuie să sară, să se arunce în braţele partenerului… Dar când dansezi cu o… găinuşă ca cea pe care tatei îi abătuse s-o scoată la joc… Până-şi acei bărbaţi bărbieriţi pe cap, care până atunci păreau a fi absenţi în sală, îşi aruncară privirile spre acea pereche. Vă închipuiţi privelişte? Ei, bine, trebuie să vă spun că tata nu s-a făcut de râs…

Aproape de sfârşit, el se dădu înapoi, la vreun pas de femeie, îşi răşchira picioarele în parţi, scuipa vârtos în palme şi, cârceindu-şi mâinile butucănoase, de parcă avea să se trântească la berbec, îndemnă cu toată seriozitatea partenera să-i sară m braţe. După legea dansului!

Femeia, la început şovăi, apoi râzând cu toată făptura, se repezi deodată spre tata şi… Ateriză în braţele lui! „Găinuşa” fusese prinsă şi, tot atunci, tata cu vinele de la gât umflate de încordare, chiui şi mai aprig, apoi o slobozi din prinsoare. Sala izbucni în aplauze. Şi se prelungiră atâta timp, cât el o conduse la braţ până la masa ei, unde mai făcu şi o plecăciune de mulţumire.

— Of! Şi nimica nu mă doar?! Răsuflă din adânc tata, revenit la locul lui.

Dar nici nu reuşi să-şi tragă sufletul, că de pe terasă bărbosul îi făcu un semn cu mâna, cerându-i plata pentru comandă. Tata se apropie, cercetă mai în de lung în ochii lacomi ai muzicantului, ce trăia şi el sub impresia „Găinuşei”, dar când cavalerul îi întinse răsplata, barba i se boţi pe loc.

— Pentru tunsoare, îngeraşul moşului! Îl blagoslovi tata, vârându-i sub nas nişte bănuţi, pe care avu grijă să-i vânture de fărâmături… Zâmbetul de pe faţa bărbosului se stinse şi el privi la tata ca la o rămăşiţă a trecutului. Părintele nostru făcu un gest cu ţurca şi se porni la masa unde comandasem câte-o porţie de mititei, pe când bărbosul îi trimitea din urmă un solfegiu vulgar. Tata se opri, lovit parcă de-o săgeată în spate, deveni nervos, hărţăgos, clătină ameninţător din cap:

— Liturghia, precistania cui te are… Te burduhăşesc eu acuşica, ia!

Mirosea a conflict direct, dar pe toate le opri un georgian, ce se apropie de tata cu zâmbetul larg pe buze. Îl luă cu respect de braţ, îl aduse la masă, apoi se întoarse la muzicanţi şi cu o privire dispreţuitoare îl lovi pe bărbos cu o bancnotă grasă în faţă, ordonându-i cu accent plăcut caucazian:

— Gaianuşea„! Şi zâmbi larg spre tata. Bărbosul o luase la nas, şovăia, iar când de el se mai apropiară doi băieţi dintre cei cu lanţuri de aur la gât, bărbieriţi pe cap, ca să-l întrebe de sănătate, totul reveni la ritmul nor-mal. Lumea se încinse în dans, tata îi îndemna pe toţi să se prindă în horă, iar el şi partenera lui jucau în centru, împungând tavanul cu gluga ţurcii. Bulibaşa, înroit de nişte ţigăncuşe colorate, georgienii, studenţii, negrii, tinerii bărbieriţi pe cap, ce îşi aruncară hăt colo scurtele, rămânând doar în cămăşi, cu aurul mult pe ei – toţi îşi găsiseră „găinuşele” lor şi între popoarele celea ne mai făcuserăm loc eu şi cu soţia, simţindu-ne cu tata într-o familie mare, veselă şi fericită…

— Voinică femeie, zicea tata, trăgându-şi sufletul după dans, de parcă era un pugilist la răgazul dintre reprize. Curată, volăneaţâ, hărnicuţă la joc… De la dânsa miroase-a toporaş!

Femeii îi era vesel cu noi. Ne-a poftit la masa ei. Ne-a servit cu vin „Oneşti, apoi cu cel de 'Trifeşti”, „Grătieşti”, „Ineşti”… Tata, după fiecare păhărel, scotea fâşicul cu „mompasele” şi ne servea pe rând. Soţia mă ghionti uşurel şi arătă surâzătoare cu ochii la foaia de boală în care tata învelise bomboanele. Nu era tocmai momentul să-i atrag atenţia, căci femeia era cucerită de blajinătatea şi amabilitatea bunului meu părinte, nici să-i pară râu de omul ce-l aştepta odinioară.

Soţia găsi repede limbă comună cu dânsa şi-i scrise reţeta tortei „Napoleon”. După câteva melodii, cineva strigă poruncitor: „Găinuşa” şi tata, „remorcat” de parteneră, ieşea la joc. Amândoi erau ghioalcă de sudoare.

— Las' că te spun eu la mama! Am zis în şagă.

— Măi, paingănule! Nu mă răbdă el. Ce atâta vorbărie şi hlizobeală?! Ţist! Eu îs stăpân aicea… Te ştiu de când erai acasă – iute la mânie şi leneş la lucru. Apoi continuă să mă convingă: lan bagă tu de seamă cu ce partret de nevastă joc eu. Face să te-azvârli sub tanc după dânsa, nu alta…

Avui de furcă cu el până se făcu oră târzie. Chelneriţa ne socoti masa şi tata, nevoit să scoată banii ce-i avea în portmoneu, primise restul atât cât trebuia să-i ajungă de drum spre casă, dar spre uimirea mea, ştiindu-l cam zgârcit, n-avea pe faţă nici o umbră de regret. Avea doar două dorinţe. Numai două. Să nu mă grăbesc, căci are el o vorbă de spus „sărmanei femei”. Şi alta – nu cumva să-l spun mamei…

— Mergem! L-am silit cu toată seriozitatea, simţind că muzica nu are capăt. Şi-apoi la şaptezeci de ani este greu să zburzi atâta cu o femeie care n-avea, probabil, nici cincizeci. Unde 'mai pui că gazdele unde locuim sunt nişte oameni buclucaşi, mai ales dacă te reţii târziu în oraş şi le întrerupi somnul.

— Feciorăşule, poate zăbăjim puţintel? Privea tata cu jale în urmă.

— Acasă! I-am stins rugămintea fără îndurare. Afară era toamnă târzie. Vântul mâna frunzele pe asfaltul negru şi lucitor. Bureza. Răcoarea strângea în spate. Când sosi ultimul troleibuz, ne-am grăbit în înghesuială şi, îndulciţi de proaspetele impresii, mergeam spre casă. Credeam că am petrecut cea mai frumoasă seară din viaţa orăşenească, dar spre groaza mea şi neliniştea soţiei, când să coborâm… Pericol! Tata nu se vedea nicăieri. Noi încolo, noi încoace – tata nu-i şi pace! Am sfeclit-o. E bătrân, nu vede bine prin întuneric, locuri necunoscute şi-apoi câte se pot întâmpla într-un oraş în timp de noapte! Pornirăm alarmaţi o fugă înapoi, în direcţia restaurantului, unde crezusem că l-am prăpădit, dar nu văzurăm decât o pereche de tineri care se sărutau, rezemaţi de un stâlp. Soţia mă sfătui să anunţ poliţia, însă, în vreme ce mă îndepărtam spre telefon, ea hohoti din urmă:

— Doamne, cât i-i de bine lui în sara asta cu noi! M-am întors ca fript spre geamurile mari ale restaurantului, de unde năvălea melodia săltăreaţă a

„Găinuşei”. Zărisem cuşmoiul tatei, care sălta mărunţel să boldească tavanul, iar alături se legăna silueta femeii m rochie azurie de mătase.

Tata nu se dădea dus. Mai să se îndârjească la mine:

— D-apoi eu la armată am fost sportist! Femeia îl chema cu voce disperată:

— Păunaşule! Nu pleca, opreşte-te în îmbrăţişările mele! A plecat a doua zi foarte devreme. Mi-a spus că n-a închis un ochi toată noaptea. „Găinuşa” i-a zuruit mereu în urechi şi-apoi s-a gândit la femeia ceea: cine oare a petrecut-o pe dânsa acasă şi dacă nu s-a rătăcit cumva în „scârba” asta de oraş…

— Măcar de i-aş cunoaşte adresa, îngână el plin de obidă. Aman vroia să vină vara la noi, să ne ajute la prăşit în grădină. Ce boi minunat ave!

NEAGULE, FRUMOSULE…

— Neagule, frumosule! Umbla Rădulina valvârtej prin ogradă, boţind telegrama şi amintindu-le tuturora că astăzi e o zi însemnată pentru toţi lăieşii din Ineasca.

În satul nostru, alături de alte neamuri, locuiesc şi o boaghe de ţigani pe care mătuşa îi numeşte cu un singur cuvânt – „ţigănărit”. Şi asta mult înseamnă. Demult s-au astâmpărat oamenii care sute de ani au cutreierat pământul în lung şi în lat cu şatrele în căutarea norocului. Azi norocul şi l-au găsit la Ineasca. Sunt gospodari în toată legea, mulţi dintre ei au vaci olandeze, magnetofoane japoneze, sunt fruntaşi în producţie, fapt care le sporeşte nemărginit mândria. Şi pe bună dreptate.

Neagu, feciorul cel mai mare al Rădulinei şi al lui Ştefănache Cepurel, a isprăvit armata şi azi întoarcerea lui la vatră stârni mare tărăboi în ograda lor. Neagu este aşteptat să sosească deseară, cu trenul, la gara Buhnării şi probabil o să-i iasă în întâmpinare însuşi bulibaşa de la Soroca, cu tot onorul… 0 parte din ţigănărit, neamurile grămădite de prin Ursari şi Budişoara, discută agitaţi cum să facă mai bine ca să-l întâmpine pe soldat.

Fierb cazanele, zângănesc cosoarele, zbiară mieii, cotcodăcesc găinile, sub cortul împodobit cu lăicere şi războaie se împodobesc două rânduri de mese.

În ajun a plouat. Cerul e tulbure. Prin ogradă se împrăştie rumeguş de lemn, ca să nu fie glod. La poartă stă de-a gata fanfara lui Naum Locş, un evreu tânăr de la Teleneşti, cu studiile muzicale terminate. Rădulina, căreia îi ţâşnesc firele albite de sub şalinca legată în nod lângă ureche, inspectează pregătirile, tot trage din lulea şi rareori intervine cu sfaturile. Un curcan se

plimbă prin ogradă, înfoiat în pene, un boldei latră a lehamite, iar în ocol un buhăieş cu privirile blânde începe a mugi îndelung de răsună valea satului şi muchia Lipăgăului.

— Să cântaţi, boalelor! Se stropşeşte ea către muzicanţi gata de plecare spre Buhnării, şi sloboade fumul prin colţul zbârcit al gurii. Să i se ducă vestea lui Neagu ca de un câine pârlit. Că-i fecior de gospodari. Soldat! A făcut armata tocmai la Bug!

Alivencile, ciulamaua, găluştele cu oase (mâncarea preferată a ţiganilor din Ineasca), răciturile de cocoşel, chisăliţa din agude – toate bucatele i se par mătuşii numai bune şi socoate că e timpul să plece spre gară. Degrabă soseşte trenul. Ţigănăritul, de la mic la mare, îmbrăcat în ce au mai frumos, prinşi de mâini, dansând bucuroşi, se îndreaptă cu alai „la tren”.

Rădulinei i s-au uscat ochii tot privind în zare. Nu 1-a văzut pe Neagu doi ani încheiaţi, şi aşteptarea îi macină răbdarea…

— Neagule, odoraşul mămucăi! Rostea ea din când în când. Ţi-a mâncat anii străinătatea!

Cunoaşte întreg satul că mai grea armată ca a lui Neagu Cepurel nu a avut nimeni. De vreo câteva ori ţigănăritul întreg a fost la unitatea de pe malul Bugului, dar de fiecare dată comandamentul, văzând alaiul, i-a trimis acasă fără a-l scoate pe Neagu la iveală.

Măcar cu un ochi să-l fi zărit! Li se lămurea că băiatul are o slujbă grea, de mare răspundere, care cere multă sârguinţă şi concentrare maximă, ce nu-i permite să se abată nici măcar pentru o clipă…

— Duceţi-vă acasă şi dormiţi liniştit, soldatul vă păzeşte de nădejde, li se spunea.

Dar timpul fuge repede, ca şi apa Ciulucului, şi, iată, în astă-seară Neagu Cepurel soseşte în gară. Ţigănăritul, nerăbdător, stă în aşteptare, Rădulina continuă să boţească telegrama în mâini, iar Ştefănache priveşte mereu fotografia în culori a lui Neagu, geme şi varsă lacrimi în palme…

De după cotitură apare locomotiva şuierând lung-prelung, iar când vagoanele prind a scârţâi lângă peron, se stârneşte învălmăşeala. Muzicanţii ţin instrumentele de-a gata. Rădulina şi Ştefănache pornesc de-a lungul trenului cu braţele desfăcute spre cer, gata să-l strângă pe fecioraş în îmbrăţişările lor părinteşti:

— Neagule, frumosule, au unde eşti, mămucă? Strigă ţiganca tare, apoi se răsteşte ca din senin la muzicanţi: Cântaţi, mâi, să se audă… Cântaţi!

Orchestra îi zice marşul…

Când trenul se opri, careva din puradei strigă bucuros, arătând spre uşa unui vagon:

— Ura! Ura! Iacă-tă-l-îi…

Ştefănache şi Rădulina nu mai pot de fericire. Lumea adunată în gara aplaudă, dansează „Tananica” şi chiuie neîntrerupt în onoarea celui sosit.

În uşa unui vagon stătea un ţigan cu o ţinută aranjată, gras, cu mustăţi stufoase, oacheş ca pământul; la gât avea prins un binoclu, iar pieptul înfoiat lucea de insigne. Pe umerele late ţigănăritul zări, cu răsuflarea tăiată, o cordea subţirică de culoarea gălbenuşului de ou.

Ţiganca nu putu ţine piept bucuriei şi gemu cu vocea înfundată, lungind silabele – s-o audă toată gara de lume:

— Aurdi! Şuear la mama ero, şucar! Frumosul şi delicatul mamei, frumos!

Muzicanţii, parcă îndemnaţi de salva tunului, îi aterizează soldatului întors la vatră alt marş, încât plopii din preajmă stăteau neclintiţi ca şi cum ar fi primit onorul. Neagu, ieşit în uşa vagonului, nu se grăbea să coboare. Se tot uita la ciubotele lui lustruite, apoi se îndrepta din spete, urmărea cu o uşoară neîncredere pe cei de pe peron şi zâmbea larg. De sub buzele lui cărnoase ieşea la iveală un dinte de aur.

Ţiganii iar gem a uimire… În copilărie, fiind cel mai mare în familie, Neagu trebuia să dădăcească pe cei mici, în vreme ce părinţii plecau la lucru pe deal. Să-i dădăcească şi să-i hrănească, însă el le bea laptele şi-apoi, când frăţiorii şi surioarele scânceau, le dădea buza de jos să i-o sugă în loc de biberon şi astfel rămăsese buzat de prăpădenie. Acuma, însă, la întoarcere, buza i se ascunsese sub mustăţile stufoase, şi Rădulina nu mai poate de fericire, privindu-l:

— Frumosul mamei, frumos! Au să te deoache şi au să se prăpădească fetele după tine…, şi iar se oţărăşte către muzicanţii lui Naum Locş, ce fac răgaz: Cântaţi măi, dar-ar budihaceea în voi!

Muzicanţii suflă asudaţi m tromboane, iar părinţii se repăd să prindă soldatul în îmbrăţişări, dar Neagu îi opreşte prin-tr-un semn: staţi pe loc, nu vă apropiaţi! Scoate din buzunar un obiect asemănător cu o lumânare groasă de parafină, o ridică deasupra capului, trage de un căluş, ca peste o clipă cerul tulbure al serii să se umple de lumini multicolore. Tot atunci Neagu scoate din gât binoclul şi urmăreşte focul de artificii.

Întreg ţigănăritul prinde iarăşi să geamă a uimire, fiecare arătând cu mâinile întinse spre soldatul din uşa vagonului:

— Vezi ce poate soldatul!

Apoi Neagu se hotărăşte să cadă în braţele lor. 0 puzderie de pupături. 0 căldare de lacrimi de dor. Muzica cântă încontinuu.

Pornesc cu tot alaiul spre sat. Neagu merge înconjurat de toată ceata şi e zgârcit la vorbă. Din când în când scoate câte-o rachetă din buzunarul vestonului şi umple cerul satului cu lumini. Fiecare trece cu interes să se uite prin binoclul de artilerie, pe care Neagu îl ţine în mână şi nu-l încredinţează nimănui. Copilaşii, îmbrăcaţi-dezbrăcaţi, sar, dănţuiesc în jurul soldatului, şi dintr-o dată Ineasca se pomeneşte în sărbătoare.

— Hâtrul mămucăi, hâtru!

Cineva, fără voia lui Neagu, se repede şi-l sărută, încât soldatul se cutremură, iar dacă-l atacă vreo ţigăncuşă, înţepeneşte zguduit şi zâmbeşte larg, descoperindu-şi dintele de aur…

— Daţi-vă, călăiţelor, într-o parte, se răsteşte maică-sa la ţigăncuşele obraznice. Să nu mi-l deocheaţi… Ori, dacă vă este râu, veniţi mâine şi-l mai vedeţi.

La porţile satului, unde drumul coteşte, pe Neagu îl aşteaptă un cortegiu de maşini de la Soroca, m frunte cu bulibaşa. După ce Neagu trage două rachete în cinstea căpeteniei ţiganilor, acela îl ia sub aripa sa, alături, şi privesc plini de mândrie parada limuzinelor ce trec prin faţa lor într-un rând enorm care începe de la un capăt al satului şi se încheie în celălalt. Automobilele sunt împodobite cu panglici colorate şi flori de câmp.

Bulibaşa, într-o bondiţă de piele veritabilă, de desubtul căreia se vedea un costum albastru firma „Couturier”, încins cu o centură ornamentată cu creste zimţate de cocoşi, îmbrăţişează mereu soldatul şi-l bate prieteneşte pe umăr. Neagu, în semn de recunoştinţă, îi dăruieşte binoclul, pe care i-l anină în gât. Bulibaşa îl pune la ochi şi multă vreme priveşte şiragul nesfârşit de maşini.

— Cântaţi, măi, arde-v-ar pe maţe! Se răsteşte iarăşi Rădulina.

Fanfara continuă să cânte marşuri militare, alaiul se îndreaptă spre casa lui Ştefănache Cepurel… Ograda e plină de oaspeţi Câteva chirande cu ochi negri ca tăciunile se vânzolesc pe lângă umerii vânjoşi ai ostaşului demobilizat, fără a se stingheri de bulibaşa, iar alte codane, mai modeste, stau împopoţate pe scaune şi mănâncă răsărită prăjită. In ocol buhăieşul tărcat iar prinde a rage, întinzând capul peste gard.

Neagu continuă să zâmbească, mândru de situaţia în care s-a pomenit, şi nu scoate o vorbă de prisos. Vorbească mai mult cine vrea! El în armată a

învăţat să cugete. Cugetul său zboară undeva departe, peste Valea Brânduşei, iar trupul… E în ograda încinsă a sărbătoare.

— Vino, Negule, frumosule, în casă c-au să te deoache fetele, îi tot poartă de grijă Rădulina şi se stropşeşte la fetele ce-i ating cu mâna epoleţii: Fertic! Să veniţi mâine să-l mai vedeţi pe Neagu. Astăzi – gata!

— Las-o, mamă, mai moale, că tare mi-a mâncat dorul după ele armata la Bug, cearcă să-i reproşeze Neagu, surâzând fetelor zvelte ce roiesc în jurul lui… Ştefănache Cepurel nu conteneşte să-şi măsoare feciorul ca pe un exponat de muzeu. Uneori sloboade glas strident, copleşit de emoţii părinteşti, că nu şi-a văzut odrasla doi ani încheiaţi. Neagu trimite o rachetă în înaltul cerului. Apoi Ştefănache iar se apropie de Neagu, achipuie o insignă lucitoare de pe pieptul lui şi-l întreabă:

— Pentru care merite ai primit-o, fruntaşe? Neagu chibzuieşte cât chibzuieşte şi, înainte de-a se porni spre capul mesei, alături de bulibaşă, aruncă sinceritatea în auzul fetelor:

— Apoi, tătucă, care merite? Migdalurile estea îs ieftine ca braga. Acolo, la Bug, poţi să-ţi cumperi la magazin câte vrei. Zece bănuţi una! Cumpără-ţi şi poartă-le sănătos, că n-o să te deoache nimeni cu ele…

Cei care-l înconjoară pufnesc în râs, iar Ştefănache devine furtună neastâmpărată. Îl ia uşurel de mâneca vestonului într-o parte şi-i zornăie cu vocea la ureche:

— Mâi, nebun ai fost şi nebun ai rămas… Oare nu poţi spune că migdalul cutare sau cutare l-ai câştigat pentru anumite bravuri: c-ai fugit bine, c-ai ochit la vreme în ţintă, c-ai luat primul loc la călărie?

— Ce fel de ochit, ce fel de împuşcat, ce fel de călărie, teti? Râde Neagu în toată nedumerirea. Am fost gornist! Du-te şi întreabă la unitatea de la Bug cine se scula în fiece dimineaţă, până nu sunam eu deşteptarea, umflând goarna de-mi bârâiau fălcile? Gornist am fost! Bulibaşa stă de-o parte şi nu aude convorbirea celor doi, ci numai, aşijderea unui comandant de oşti, se uită prin binoclu şi se miră de minunile tehnicii militare.

— Vezi ce poate soldatul! Tot face el arătând spre Neagu. Precum e moda la lăieşii de pe la noi, cântecele şi dansurile urmează unul după altul. Naum Locş e muzicant bun şi le cântă pe plac. Puradeii din jur aleargă, flutură bariuri şi marame colorate deasupra capului, sar în sus, ţipă. De bulibaşa se apropie soţia, împreună cu fiică-sa, tinerică, tocmai pe gustul lui Neagu. Soţia bulibaşei struneşte de curea un căţeluş roşcat, căruia, când latră, i se

zăreşte un dinte, iar într-o ureche are prins un cercel… Neagu vroi să spună ceva fiicei bulibaşei, dar prea mare era gălăgia din ogradă.

Se veselesc toate popoarele din sat. Eu şi prietenii mei Andrei Beşliu, Tudor Belitei, bădiţa Ion Ţapu, care împleteşte scaune şi coşerniţe din lozie şi le duce apoi la târguri internaţionale, Olenka Lesiuk, o hahluşcă jucăuşă, ca o iuşcă, ce a tot otrăvit inima mai tuturor flăcăilor din Ineasca, dar care până la urmă s-a căsătorit cu un vădăoi de la Verejeni, cu cinci copii şi spune fetelor că mai minunat lucru pe lume decât dragostea curată nu există; se veseleşte moş Leiba, care demult nu mai vinde var la dugheană şi e bucuros de pensie. Suntem încântaţi de cele văzute, de cele auzite.

Neagu le-a povestit tuturor mesenilor câte drumuri anevoioase a străbătut în armată, împreună cu goarna. In ziua când s-a demobilizat, povestea el, 1-a petrecut plângând toată unitatea, neştiind nici ofiţerii ce-au sa făcea şi cine avea să-i scoale mai departe cu trâmbiţatul de goarnă în fiecare dimineaţă. In semn de recunoştinţă i-au dăruit rachetele şi binoclul…

— Trăiam bine cu toţi ofiţerii, mai ales când stăteam la gaubaht! Zice deodată Neagu, încât lui bulibaşa îi tremură cercelul la ureche. Şi pentru ce aţi crede? Păi, pentru ele, şi arătă zâmbitor spre ţigăncuşele frumuşele de la masă. Tare mă mai usca dorul după ele, ş-apoi dacă săream gardul în oraş… La Bug pentru orice săritură peste pârlaz eşti tras la răspundere…

Şi iar muzica mătură toate nedumeririle. Rădulina îl căinează pe Neagu şi nu-şi poate găsi astâmpărul. Trage din pipă, se apropie de urechea bulibaşei, iar acesta dă din cap a înţelegere. Neagu nu-şi ia ochii de la fiica lui.

— Negule, frumosul mămucăi, nu te osândi, zice mătuşa, am grăit cu bulibaşa. Chiranda ţine socotealĂ. Li place de tine şi frumuseţea pe care o are n-o dă nimănui, decât numai ţie, Neagule!

Dinspre ziuă, în toiul veseliei, se zvoneşte peste tot că Neagu, bravul soldat, se însoară! Cu fiica bulibaşei, care, de doi ani, fără ştirea lui, se usucă de dorul măritatului. Bulibaşa cu soţia sunt veseli şi mândri. Zâmbetul lor iradiază la luminile cortului. Amândoi netezesc pe rând pârul moale al fiicei, apoi căţeluşul cel cu dinte de aur şi continuă să zâmbească larg spre ginerele ce se coace chiar în ochii lor ca un bubuşlui de bujor.

— 0 să-l dăm la lege pe Neagu, spune, trăgând cu lăcomie din pipă, pe când Ştefănache se uită rece şi indiferent la toată întorsătura ce se iscă în ograda gospodăriei lui.

— Să le începem pe toate de la Soroca! Propune deodată bulibaşa, plin de entuziasm, mai să-şi rupă poalele fundiţei.

De aceeaşi părere e şi soţia lui. Fiica, pe care a pălit-o măritatul, oftează copleşită de plăcere şi încântare faţă de bravul soldat cu buza lată, dosită sub mustaţă.

— Neagu, frumosul mămucăi, se-nsoară! Parcă începe să se vaicăre ţiganca. Iar se înstrăinează de noi… Aoleu! Strigă dansa într-un sfârşit, de parca i s-a aprins casa.

Chiar în dimineaţa acelei zile căpetenia ţiganilor din Soroca a hotărât să se declare că e gata să-şi dea fata după bravul oştean Neagu Cepurel şi să celebreze evenimentul, prin logodnă, pe malul Nistrului…

Cortegiul de automobile stă la dispoziţia ţigănăritului din Ineasca. Toţi se îmbracă, îşi achipuie chimirurile, îşi potrivesc pălăriile pe cap, se pornesc motoarele şi maşinile, aranjate în coloană, prind a se mişca pe drumul ce duce spre Soroca. In fruntea cortcgiului de maşini e „Kadilak-ul bulibaşei, unde se află, fireşte, şi Neagu, alături de logodnica lui.

Când zorii fâlfâiau din aripi, deasupra satului nu rămăsese decât luminile de artificii ale rachetelor pe care le lansase Neagu la despărţire. Bulibaşa se uită la ele prin binoclu până se stinseră şi zise:

— Într-un ceas bun!

Tot neamul ţiganilor din Ineasca e în mare cinste! In maşina din coada coloanei fanfara lui Naum Loeş îşi umflă tromboanele fără istov. Neagu stă cocoţat în cea din fruntea coloanei, c mulţumit că simte aerul proaspăt, cu miros de flori venit din largul câmpiei.

Nu s-a ştiut toată ziua ce a fost acolo, la Soroca. Nimeni n-a aflat de ei până a doua zi dimineaţă. Spre răsăritul soarelui, cei din Ineasca s-au pomenit cu nuntaşii la poarta satului. Veneau pe drumul dinspre Soroca dezorganizaţi, ca o armată care bate în retragere. In fruntea tuturora păşea Neagu, cu epoleţii rupţi şi buza însângerată. Bătut cum era, încerca să lămurească cele întâmplate:

— Pe crucea mea c-am vrut toate să fie bune! Rădulina se răstea întruna la compania lui Naum Locş:

— Cântaţi, boalelor, arde-v-ar pe mate, că suntem gospodari ori ce dracu!

Muzica nu mai părea solemnă, dar camufla cât se poate de bine gâlceava şi neînţelegerile ţigănăritului.

Ce s-a întâmplat la Soroca multă vreme a fost pentru Ineasca o taină. Abia peste câteva săptămâni, lucrurile s-au limpezit. Când s-a dus Neagu să logodească, fiind întrebat dacă n-are păcate pe suflet, după cum e obişnuinţa lăieşilor să clarifice, nu a putut să nu fie sincer. A mărturisit tuturor oamenilor că s-a încurcat la Bug cu o ţigăncuşă, pe care nu prea o iubeşte ca pe fata bulibaşei, dar care umblă după el şi-l caută ca să-l facă tată tânăr. Şi s-a adresat către ţiganii de la Soroca, să-i ia apărarea. Sincera destăinuire a fost crudă şi amară, dar ea a apărat de pacoste cinstea bulibaşei. Drept răsplată, căpetenia ţiganilor a îndemnat pe ineşteni să-şi ia tălpăşiţa în chipul cel mai romantic, şi rar dintre cei participanţi care să nu se fi ales cu câteva cucuie. In schimb, au dovedit încă o data ca mai deschişi şi sinceri nimeni ca la noi în sat nici că există…

Peste câteva luni de la întâmplare, la Ineasca poposi o ţigăncuşă cu pruncul în braţe, fericită că, în sfârşit, 1-a găsit pe bravul şi neînfricatul gornist. Mai cu scârţ, mai fără, Neagu şi-a bărbierit mustăţile şi a jucat o nuntă de lătrau câinii în târg şi i-a mers vestea, vorba Rădulinei.

În rând cu toată lumea, în capul mesei, m-am veselit şi eu cu prietenii, cu sătenii şi cu fiica lui Neagu Cepurel, de la care aflasem că mamă-sa, tot plimbându-se prin trenuri şi căutându-l pe tatăl ei, i-a pus un nume cât se poate de potrivit: „Pasajirka”.

NU-I UŞOR SĂ FII INVIDIOS.

Agache Maranţa abia a izbutit să-şi publice prima carte, că a şi devenit prozator de însemnătate locală. Cum să nu te cuprindă invidia? Am şi eu patima scrisului, lucrez încontinuu asupra frazei, dar după ce Agache citeşte povestirea mea ordinară (dânsul se trudeşte la o gazetă), îmi apreciază opera cu o singură frază: „E îngrozitor! Îngrozitor!” şi amin.

Am zece ani de când mă linguşesc pe lângă toţi redactorii, însă el, Agache, nu se dă la provocaţie şi-mi pune beţe-n roate. În ultima vreme, în genere, nu-mi prea răspunde cu toată tragerea de inimă la bineţe. Îşi publică povestirile, romanele, nuvelele, eseurile, pamfletele, ocupând o grozăvenie de spaţiu la toate publicaţiile posibile şi imposibile din Moldova. E fecund, ce mai vorbă! Şi dac-ar fi numai asta. Operele lui le aud la radioul naţional în toată ziua, sunt înscenate la televiziune, iar autorul e numai ţuflic de mândrie. E şmecher Agache, are peste tot pile, prieteni care îl susţin. Chiar şi în parlament, chiar şi în consiliul prezidenţial. Mă cuprinde un fel de tremurici, când îi apare o nouă povestire sau orice publicaţie în gazete sau reviste, iar lângă titlul clişat stă fotografia lui Agache Maranţa: cu barbă şi

mustăţi, fără barbă, fără mustăţi. Chel sau cu perucă a la Cantemir, cum îl porneşte dimineaţa soţia la serviciu. Poartă sau nu poartă ochelari fumurii… Ba cu ochii aruncaţi, ba cu degetele la tâmpla obosită, de parcă ar fi Cehov…

Într-o zi, în gazeta lui de bulevard, şi-a publicat toată familia. Pe prima pagină, în prim-plan era soţia lui, ca un simbol al credinţei şi bunăstării căminului familiar; apoi la rubrica „copilărie fericită” fotografia fetiţei lui, iar pe ultima pagină, la compartimentul „proză”, un eseu semnat de chiar Agache şi intitulat „Contribuţia nutreţului la scoaterea oilor din iarnă”. În imagine – mutra înflorită de zâmbet a autorului, surprins pe un stog de fân, cu un berbecuţ în braţe!

Fireşte, autorul iubeşte animalele domestice: caprele, bovinele, cabalinele, vitele mari cornute. Şi porcii. Credeam că pentru asemenea naturalism criticii îl vor lua în ţeapă, dar ţi-ai găsit! Republica ocupă primul loc pe ţară în ceea ce priveşte numărul de scriitori pe cap de locuitor şi Agache mi-a telefonat la serviciu, reproşându-mi cu obrăznicie evidentă:

— Eu sunt om deştept, bre! Înscenez orice operă. Scriu cu tâlc, nu ca tine. Când trebuie şi e nevoie, operele mele put a balegă, când trebuie – ele miros a sânge! Lată adevărata operă. Să miroase, să pută! Numai aşa văd eu opera veridică…

Avu dreptate colegul! În seara acelei zile, nu-mi venea să cred, la radiodifuziunea naţională, am auzit cu urechile mele, că un oarecare compozitor (cumătrul lui, desigur) i-a sonorizat opera şi vreo două ore orchestra a interpretat sonata „Contribuţia fânului…”

Invidia mă mistuia până la ciolane. Nu-mi găseam astâmpărul. Am hotărât să mă relaxez, să uit de toate şi m-am dus cu fiicuţa la o expoziţie de artă plastică. Când colo, chiar la intrarea în sala mare, pe un perete atârna portretul lui, iar Agache Maranţa, ca un prozator de însemnătate locală, ţine un discurs în faţa asistenţei. In sala vecină – nu-mi venea să cred ochilor – deasupra „Coloanei infinitului” – chipul lui Agache, încruntat în „Cugetătorul” lui Roden. Oameni buni!

M-am convins pentru totdeauna că el are pile peste tot. Mafie locală! Ah, oameni buni, de ce oare m-am născut atât de invidios pe lumea asta şi nu mă împac cu spusele celorlalţi colegi: „Bine că poate!”? Scriu şi eu povestiri, dar nu prea mă năpusteşte succesul. Toată lumea de la redacţii îmi aruncă operele la coş, deşi… Nu-i exclus cândva, la metazul SOTBI din Londra, să se vândă fiecare foaie din manuscrisele mele cu valută forte,

fantastic de mare. Insă până atunci, neavând pile, fiecare îşi permite a mă înjosi zicându-mi: „Îngrozitor!” Şi se gudură de tremurici.

Agache Maranţa a izbutit şi în filme să se imortalizeze… Cu vreo câteva seri în urmă, deschid televizorul să urmăresc premiera filmului, cu genialul poet m centru şi… Mai să nu crape buhul în mine. Într-un epizod ce oglindea epoca evului mediu la Comrat apare el, Agache! Cu barbă, mustăţi, cu chip de prozator prigonit, stors de talent şi minciuna epocii… Târguind pateuri la poarta pieţei stăpânitorilor de şerbi.

N-am mai putut să-l suport. I-am telefonat rugându-l să nu se prostească cu evidenţierea destinului intelectualităţii iobăgiste… El, însă, mă apostrofă:

— Ce înţelegi tu, bre? S-o ştii de la mine: prost să fii, noroc să ai. Dar dacă eşti prost şi n-ai noroc, apoi degeaba mai eşti prost!

Opriţi-l, oameni buni! Ultima veste a survenit de la Tel Aviv. M-am demolat cu totul de invidie. „Contribuţia fânului”… Acolo, lângă muntele Sionului, s-a învrednicit de un premiu! Agache s-a mai fotografiat de câteva ori cu soacra şi socrul mai în toate gazetele şi revistele, precum i-a fost pe plac şi care l-au putut suferi până la urmă. Gata, e laureat! Nimeni n-are ce-i sufla în supă!

Seara trecută mi-a telefonat din aeroport, plin de mândrie şi încredere în ziua de mâine. Mi-a vorbit că premiul îl va cheltui în Suedia, la Stocholm… Când va veni momentul, acolo – ţuşti! În palatul regal. Oameni buni, opriţi-l! Cică el neapărat va da buzna în dormitorul lui Nobel, să-i pupe mâna reginei şi să o salute frăţeşte… Opriţi-l, oameni buni, pe Agache Maranţa!

Doamne, oare mai trăieşte Nobel acela? Dacă se mai întâmplă ca el să devină cumătrul cu Agache Maranţa – zău c-o să crap de invidie. Ce mai vorbă, Agache o să ajungă departe. Mai ales având pile, poţi ajunge aşa de departe, încât nu se ştie dacă ai puteri a te întoarce…

Însă noi, muritorii de rând, rămânem să ne chinuim în mrejele… Invidiei. Deşi am o şansă de-a miza pe voi, oameni buni. Opriţi-l, să nu plesnesc de invidie. Fie-vă milă, am copii. Vă rog frumos!

EU, MÂCA ŞI VĂRUL IZVOREL.

Fiului meu Radu.

Terminasem şcoala şi din îndemnul vărului am plecat să-mi încerc puterile la Institutul de Arte. Vărul avea talent: picta, compunea poezii, izbutind să le publice chiar şi la gazeta raională, cânta la chitară, încât fetele nu-l slăbeau din ochi. Ce mai vorbă, artist! Pe când eu îl urmam mai mult din

curiozitate, deşi dânsul stăruia să mă convingă că neamul nostru nu poate exista în afara scenei…

Numai mâca Olimpiada, parcă înţelegând frământările şi îndoielile mele, nu-şi putea stăpâni lacrimile, căinându-ne ca ne vârâm capul la o meserie grea şi ce ne vom face, mititeii de noi?

— Mai puţine sfaturi, mâcă, şi mai multe parale, îi zise vărul Izvorel la despărţire. Dacă eşti fără bani, oraşul nu te iartă. Viaţa la oraş e în buzunar.

Au adunat neamurile mână de la mână şi ne-au petrecut într-un sfârşit la învăţătură. Şi ne-am fi pomenit noi chiar din clipele despărţirii vedete ale scenei, dacă nu ne aşteptau examenele de admitere. Ne aranjaserăm cu traiul la căminul studenţesc, să ne pregătim intens pentru asalt. Rareori ne duceam şi la consultaţii, pe care le ţinea un lector brunet, cu ochi şmecheroşi. Nu ne deosebeam prin nimic de ceilalţi confraţi, dar lectorul, nu ştiu de ce, se opri într-o zi la vărul Izvorel, poftindu-l la tablă:

— Acuma, fiul gliei, zise lectorul, să vedem cum ai priceput materialul. Scrie pe tablă şi analizează propoziţia: „Neam din neamurile mele n-a învăţat la Institutul de Arte, de când îi el…”.

Nu ştiu ce se întâmplă cu vărul, dar începu să-i tremure picioarele, îl învăluise sudorile, borcănea nasul a mare voinţă, nicidecum s-o poată scoate la capăt, până când muştele, care bâzâiau prin sală, s-au grămădit puhoi şi ieşiră bulucite prin ferestruică afară… 0 droaie de suflori l-au scos câine-câineşte din încurcătură.

De la clipa ceea de ruşine, din îndemnul vărului, nu mai frecventam consultaţiile. Hotărâsem a ne deprinde cu viaţa de la oraş. Ceilalţi abiturienţi învăţau pe unde se nimerea: prin parcuri, pe străzi, iar eu cu vărul Izvorel, deoarece aveam bani destui, hoinăream prin oraş, cercând mereu a lega vorbă cu domniţele simpatice, drăgălaşe, cărora vărul li se recomanda că îl cheamă Artur Felipe de Medici, iar eu Boiardo Victorvera, lăudându-ne oricum că ştim cum se pronunţă fraza „Eu te iubesc!” în 40 de limbi. Într-o zi cucerisem inima chelneriţei Alina de la Odăiţa, sat vecin cu Păuniţa de lângă Ineasca, o fată plăpândă cu chipul gingaş, care ne-a hrănit pe gratis.

Viaţa la oraş era frumoasă. Părinţii acasă erau în aşteptare, dar eu cu vărul, simţindu-ne într-o situaţie comodă, nici să le scriem scrisoare. Seara, în vecinătatea căminului, tineretul ieşea la discotecă. Filmele, fotbalul, cafenelele, plaja de la Sculeanca cu domniţe elegante în bikini şi costume de baie – toate plăcerile erau ale noastre. Dar cum adia măcar niţel gândul

la carte că îndată peste noi, ca din senin, se năpustea o lene haină şi o foame de lup…

— 0 să ne prăvale la examene, vere, aveam eu o presimţire ciudată.

— Fii solemn, Boiardo Victorvera! Cerca vărul să mă liniştească.

Încleaştă pumnii şi fii gata pentru asalt! Învăţătura e asemănătoare cu un taur ce râncăluieşte, iar dacă eşti prudent, dintr-o lovitură…

Toate ar fi fost bune, precum prezicea vărul, dacă de la o vreme nu ne pomeneam amândoi fără nici o leţcaie în buzunar. Marile sărbători au luat sfârşit. Stăteam ziulica întreagă la cămin, trăind cu pâine şi apa din garata, Iar când ne saturam de carte, cădeam răpuşi în mrejele unor somnuri haiduceşti… Ne alesesem cu nişte chipuri bugede, ochii ni se pierduseră undeva în orbite, iar vărul vorbea întruna numai despre bucate; amintea mereu de brânzoaice, găluşte cu bulgur şi borş cu sfeclă roşie, pe care le făcea acasă mâca Olimpiada… Foamea ne chinuia şi noi, răzbiţi, trăgeam cu piciorul pe la Alina. Altădată ne-am ospătat cu bărdace culese în puterea nopţii într-o grădină, ce avea un stâlp c-o singură lampă din mahalaua Melesteului, dereglându-ne stomacurile. Ni se balonaseră burţile şi am înţeles că nici vorbă nu poate fi să continuăm viaţa de abiturient fără o susţinere materială din partea casei părinteşti… M-am sfătuit cu vărul, dar nu ne era nici la o cale să încercăm a ne îndreptăţi în faţa părinţilor pentru groaza de bani pe care o cheltuisem, până nu ne-am amintit cu dragoste şi dor de mâca Olimpiada. Vărul şi-a adunat tot talentul pe care-l avea şi, urgent, trimise la Ineasca o telegramă în versuri cu următorul mesaj: „Un vânt nebun ne vâjâie în buzunare, Închis ni-i teatrul, stadionul, pizzeria.

Râmas-am lefteri, mâcă, noi şi fantezia…

Dorim un borş cu sfeclă şi vărzare…”

Strigătul nostru din pustiu şi-a avut efectul. A doua zi, pe-nserate, mâca a fost la noi! Ne găsise trăgând la aghioase la etajul şaisprezece, unde locuiam şi deoarece nu fusese bătrâna mulţi ani la Chişinău, atunci ne-a trezit cu un bocet, uitându-se ba la noi, ba pe fereastră, în josul străzii:

— D-apoi unde v-au suit pe voi ruşii, puişorii măicuţei! Femeie puţintică, dar numai vână, continua să comenteze situaţia m care m-am pomenit eu cu vărul: Ce-s cu pereţii iştia încleiaţi pe la încheieturi! Oare n-au găsit nacealnicii un loitrar de lut… Cum de puteţi hodini voi în pace…

— N-ai grijă, o linişti vărul, căscând de-i pârâiau fălcile. Aici somnul e dulce şi plăcut. Ca şi cum ai dormi într-un porcan de fân în lunca Ciulucului… Lată, cu mâncarea e mai slut…

Mâca se ogoi şi peste câteva clipe se alătură celorlalte bunici de la bucătărie, care veniseră de asemenea la oraş ca să susţină nepoţeii la examenele grele. Ne-a hrănit binişor cu borş şi tocana, Iar seara am ieşit sprintenei, vioi, curajoşi pe terasa de dans, unde o domnişoară cânta la microfon:„ Să cântăm iubirea, să cântăm…” Mâcile la balcoane, parcă în mod sincronic, împreuna cu mâca Olimpiada, îşi tăceau semnul crucii, mirate cum dansăm breake, un joc ce trebuie să te tăvăleşti mai mult pe jos, cu picioarele fluturate prin aer…

— Aista-i jioc la voi, farmazonilor? Se stropşi dânsa la noi, când ne-am întors în odaie, cercând s-o convingem ca nu e decât o pregătire pentru cariera de artist. Parc-aţi fi nişte paralizaţi frământând o călcătură de lut! Gâfâieli şi opinteli… Iaca înainte vreme când luai fata la danţ… Iar azi – bătaie de jioc!

Potrivisem că mâca e un om vechi şi ar fi bine să-i arătăm să înţeleagă ce înseamnă lumea de azi cu transformările ei cosmice.

Profitând de ocazie, că a doua zi juca „Zimbru”, ne-am dus tustrei pe stadionul republican, la fotbal. Tribunele gemeau de lume. Ne-am aşezat, înghesuiţi din toate părţile, pe scaune. Mâca abia se zărea dintre noi, dar cu ochii ei înţelepţi cerca să se dezmeticească unde au adus-o nepoţii. Forfotă, urlete, înjurături deocheate, la auzul cărora ţi se hârtoiau urechile, iar pe deasupra – o zăpuşeală tropicală. Alături de noi stătea un bărbos roşcat cu ţigara între buzele cărnoase, iar în mâini ţinea o plasă cu găini cumpărate la piaţă, care cotcodăceau mereu. Înainte de noi, vedeam o doamnă în panamă, voinică – adevărată zeiţă hrănită cu orz. Băga mereu două degete în gura, şuiera ca o locomotiva şi stânga cat o stăpâneau bojocii:

— Claponilor! La fermă cu voi! Dacă mai pierdeţi şi azi… „Zimbru” n-avea să ne bucure. Nici strategie, nici tactică. Echipa alerga pe teren şi era asemeni unei cirezi, în care a dat strechia. În poarta echipei dragi… Ploua cu mingi. Intre microbişti – dispreţ şi revoltă… Numai în repriza secundă, pentru o clipă, lotul „s-a trezit din somn de moarte”… Pavel Ciobanu, cu un dribling perfect, lejer, lansă în vârful de atac pe un „zimbrean”, care ţâşni cu brio în careul de pedeapsă, cercă să şuteze, dar… Atacantul se trânti spectaculos la pământ şi, cu ochi de bou prăvălit, căuta spre arbitrul meciului să i se acorde penalti. Arbitrul, însă, mătăhăi energic cu mâinile, chipurile, jocul continuă…

În tribune se stârni o indignare nemaipomenită. Suporterii îşi aprinseră ţigările. Bărbosul parcă fusese lovit cu secera pe la fudulie. Trânti necăjit

găinile m pământ, înjurând de toţi faraonii.
— Ce-i asta, guguştiucii mâcăi? In toată această zarvă bătrâna pricepu că e vorba de omul în chiloţi negri şi de un calup de săpun…
Ne-am întors la cămin dezamăgiţi. Simţeam amărăciune în piept că la oraş nu e ca la sat: o veselie e veselie şi un joc e joc. Eram la vârsta când abia începeam să pătrund în miezul lucrurilor, dar la poarta adolescenţei m-am pomenit obosit de atmosfera oraşului. Vroiam să-mi iau zborul spre casă, dacă a doua zi nu s-ar fi început examenele.
Am scris compunere. Rezultatul aveau să ni-l comunice peste o zi şi, cu sufleţelele sfârâind, ne-am dus cu mâca să-l susţinem moraliceşte pe Izvorel, care avea de susţinut examenul la retorică… Vărul cuvânta pe scenă în faţa comisiei, avea o mutră inteligentă, îşi juca sprâncenele, iar de pe buze i se strecura un şuvoi de înţelepciune. Aşa potriveam eu, aşa potrivea şi mâca, iar Izvorel, într-o agonie a sincerităţii, îşi citea propriile-i versuri intitulate: „Contribuţia alicelor de plumb la înmulţirea raţelor sălbatice” (Cică, lămurea dânsul, atunci când ocheşti cu arma în stufăriile Ciulucului, raţele disperate se cufundă, alicele se împrăştie, ca după o zăbăjeală…la suprafaţa învălurată să apară mai multe păsări decât au înotat odinioară…) Era o descoperire lirică, savantă, demnă de deducţia lui Darvin cu trifoiul şi fetele bătrâne, dar… Comisia calmă îl opri, atacându-l cu o întrebare, care, după părerea mea şi a mâcăi, n-avea nici în clin, nici în mânecă cu Academia de Arte:
— June, ce face capra priponită când n-are ce paşte? Explicaţi legea mişcării punctului pe circumferinţă, concretiză comisia întrebarea…
Şi aici a fost bâja. Vărul, fără a pune scăfârlia în mişcare, băgase în pericol demnitatea şi mândria întregului neam de la Ineasca.
— In asemenea situaţie criminogenă, vorbi Izvorel cu intonaţie artistică, dobitocul patruped n-are alta a face decât… Să ragă!
Răspunsul său pripit avu urmări fatale. Un membru al comisiei îi lamuri că în asemenea caz capra trebuie sa se mişte mai departe de pripon, ca să poată paşte iarbă proaspătă, astfel are loc mişcarea punctului pe circumferinţă…
Izvorel fu doborât. Îşi holbă ochii speriaţi, iar de pe faţă i se şterse orice umbră de inteligenţă.
— Un „cinciuţ” măcar, se ruga umilitor Izvorel în faţa comisiei.
Deodată un bocet prelung se strecură prin sala bâcşită de părinţi şi mâci, care veniseră să-şi susţină odraslele.
— Puiuţul şi chinuitul mâcăi!

— Cinciuţii” au zburat în ţările calde, zise mai marele comisiei.

Dumnezeu ştie arta retorică pe nota „zece”, noi, membrii comisiei, pe „opt”, iar dumneata… „zero” tăiat. Pentru prima dată auzisem de nota „zero tăiat” şi ne-am indignat la culme:

— Nu-i dreptate pe pământ, mâcă, nu-i! Era ferm Izvorel, după ce bunica, cercând să ne ogoiască, ne-a spus că săptămâna trecută, trăgându-ne boghii la o ţigancă, află că aveam să trecem amândoi cumpene… Şi iată le trecem! A doua zi a fost de cotitură şi pentru biografia mea. Am obţinut nota „doi” la compunere.

— Nu-i dreptate pe pământul ista mare! Eram tustrei într-un gând.

Revenirea la baştină a fost cât se poate de grea. Ne-am fi prăpădit de necaz, dacă nu eram o armată întreagă de foşti abiturienţi, ce ne strecuram pe uşa căminului studenţesc cu valizele deşarte. Pentru consolare, pe terasa unde practicasem atâtea seri breake – dansul, m faţa microfonului cânta domniţa elegantă cu nostalgie: „Se întorc copiii la părinţii lor.

Totuşi la Ineasca am dosit insuccesul. Spusesem că n-am trecut concursul. Satul ne-a crezut. Continuam cu vărul să ne plimbăm pe uliţele şi hudiţele lui în pantaloni banane, în maiouri albe cu inscripţii străine şi adidaşi ai firmei „Zorile”, veritabili agenţi de reclamă ai renumitei întreprinderi din capitală. Numai părinţii ne cereau recompensă. Ne-au pus câte-o seceră în mână şi vreo lună încheiată am curăţat la sfeclă pe deal, că ne-a mers vestea de băieţi harnici şi cuminţi. Apoi în viaţa noastră au venit timpurile toamnei de aur. Eu cu Izvorel, deoarece eram muzicanţi, duminicile cântam la nunţi.

La Ineasca sunt cinci orchestre: pentru petreceri la armată, cumătrii, intrare în casă nouă, nunţi şi înmormântări… Ne pregăteam, făceam repetiţie în ajunul fiecărei nunţi, căci în suflet, mai ales vărul, continua să se vadă steaua de mâine a ecranelor…

— Puişorii mâcăi, nu vă pierdeţi curajul!

— La anul spargem baricadele şi rupem frontul! O încredinţa Izvorel.

La fiece nuntă-eram în elementul nostru. Cu ajutorul tehnicii, Izvorel imprima pe bandă de magnetofon o atmosferă rustică: cotcodăcit de cloşti trezite de pe ouă, muget de viţel, coviţăit de godac, gâgâit de gâscă şi alte asemenea sunete care erau emise la difuzoare. De la o vreme, satul îl considera cu adevărat artist plin de fantezie şi ingeniozitate, iar fetele mari îl numeau, nici mai mult, nici mai puţin, Artur Felippe de Medici! Dar vorba ceea: „Dezlega-i-ar sacul, vede-1-ai pe dracul! Spre finele toamnei, Izvorel dori să fie ultraoriginal şi, pare-mi-se, o cam luase hăisa. La nunta

lui Ochimaş Târsână, care-şi mărita fata stătută, vărul, probabil inspirat de cele văzute la televizor (Sofia Rotaru doar cântă uneori învăluită de nori artificiali), fără ştirea cuiva, în vremea mesei mari, aduse un porcan de paie ude, îl vârî sub scenă şi-i dădu foc. Cortul cu mese bogate deodată se împânzi cu fum gălbui, înecăcios… Naşii, mirii, mesenii, toţi se oţărau de usturime şi lăcrimau ca la mort. Gospodarul casei, oftigit de tuse, cu limba scoasă de un cot, ca pe gura burluiului, umbla năucit, căutând până ajunse în dreptul nostru. II privi boldiş pe Izvorel care stătea ţanţoş lângă microfon, şi cânta în falţet, năpustindu-se cu privirile spre Ochimaş, punându-i o întrebare prin intermediul dramaticei melodii:

— Kto je tî na samom dele, aisberg ili celovek?”

— Liturghia, precistania şi toţi sfinţii lui tat-to! Tună gospodarul cu vocea înăduşita şi piţigăiată. Cobori, boseacule, de pe scenă!

Ochimaş, nestăpânit cum era, apucă o mătură de dracilă şi umplu lumea cu dragul meu verişor. Lar Izvorel a odihnit până în zori într-o glugă de ciocleji în grădina Anghiloaiei, căci îl căutau cei trei feciori vânjoşi ai lui Ochimaş Târsâna…

A doua zi vărul îşi reluă toiagul pribegiei. Mâca 1-a blestemat năprasnic pe Ochimaş şi 1-a plâns amarnic pe Izvorel… Vreo câteva luni n-auzisem nici o veste de la el, doar că era în căutarea Târsâneştilor. Şi numai în toiul iernn, când satul era împrospătat de zăpadă şi viscole, în preajma Anului Nou, la Ineasca se răspândi o veste îmbucurătoare: vărul s-a produs într-un film şi va fi demonstrat la televizor! Mare zarva la Ineasca! Seara, în aJunul revelionului, ne-am adunat neamunle în casa mâcăi, ca să urmărim cu răsuflarea tăiată premiera filmului „înainte vreme”. Era tema preferată a mâcâi. La ecran se demonstra o durere şi un necaz. 0 muzică de ţintirim sfaşia inimile, acompaniind trecutul amar al gliei noastre. 0 scena mai dramatică decât alta. Vărul nu se zărea nicăien. Doar pe la sfârşitul filmului, cineva din mătuşile tatii înţepeni cu degetele spre ecran:

— El e!

0 namilă înbodroanţe, cu faţa năclăită de sudoare, mhamat şi înjugat, opintea un plug printr-o arătură… ca înainte vreme! Era un rol veridic, adevărat fiu al gliei din trecut, care m atara de propriile-i cătuşe n-avea nimic a pierde! Filmul luă sfârşit, dar stârni zarvă şi discuţie aprinsă. Luminile caselor de pe Lipâgău nu s-au stins până în zorii zilei. Numai o voce îndurerată se prelingea în toată bucuria şi învălmăşeala dezbaterilor:

— D-apoi ce ţi-a trebuit să le ştii tu pe toate, puica maca-a-i, puică?!

STRATEGIA MÂINILOR ÎNTINSE.

Banii, în societate, trebuie sa circule neapăral, măcar dintr-un buzunar în altul, iar în vremea acestei circulaţii, noi, membrii societăţii, trebuie să fiin ingenâoşi în a respecta repartifia proporţională, pentru a şterge maren deosebire dintre bogaţi şi săraci.

O contribuţie deosebită la acest compartiment şi-o aduc armatele dc cerşetori, care ne întâmpină zilnic în stradă. Dacă până niai ieri prioritatca lor o constituiau ţiganii, astăzi, în acest câmp al muncii găsim şi semnul crucii pe! A colţurile dc străzi. Şi şi-au plasat reprezentanţii a toate etniile, care ne populează republica. Cerşesc foştii medici, profesoris amantek-de odinioară ale comuniştilor şi, pare-mi-se, că această castă constituk-epicentrul vieţii cotidiene. De la ei poţi auzi noutăţilc zilei, aprecia mărimea coşului minim de consum; prin interrnediul lor are ICK valorificarea creaţiei populare. Câte cântece şi balade auzi de la ei? Bunăoară, unul, o fi având 30 de ani, la colţ de stradă, în preajm; i Parlamentului, dis-de-dimineaţă, întâmpină trecătorii făcându-şi semnul crucii de la stânga la dreapta, apoi de la dreapta la stânga şi strigă ca să-i mori de milă:

Tatameu.

La război când a plecat.

— Mama mea s-a măritat.

Ca s-o ia de la-nceput -

Tare mult nu s-o gândit, Şi cu altul. M-a făcut…

Of, tata meu! Amaru-i greu.

După asemenea mărturisire, cum să nu-i arunci în căcâula de pe asfall măcar un leu? A încercat să-i ignore cerinţele un critic literar de la noi, carv. În afară de proza lui Camus şi a lui Sartre, nu recunoaşte nici o scrâeiv basarabeană. S-a făcut ciufut, trecând pe alături. Imediat ce criticul, ca uii baros, s-a strecurat pe-ataturi, cerşetorul 1-a ajuns din urmă:

Maestre, nu uita! Leri am fost un strugure pe harta Uniunli, iar aslăzi litcin o mână întinsa pe globul pământesc…

Criticul, cu fruntea încreţită dc gândire, intrigat de altfel, s-a oprit, dorind nllc mai multe perle de la acest geniu popular. Şi atunci cerşetorul şi-a declanşat filosofia acumulată pe baza experienţei de viaţă:

— Apoi, nu te mira, maestre, că străzile sunt pline de noi. Priveşte de la luăm exemplu… Cum începe ziua, cei care ne guvernează au grijă să îlidească cum să cerşească de la occâdcntali credite. Pleacă în nord, pleacă în sud, în est, în vestde cerşesc împrumituri… Larnouă, mai binezis copiilor

noştri, nepoţilor noştri, ce le-a mai rămas de făcut?… Să fe restituie. Intbmiaţia neaşteptată t-a surprins pe ciufut şi, cugetând în pasul lui, lunge la Parcul „Copilăria”, acolo unde un confrate de-al nostru… Paşte Inc şi după ce a anunţat la o lume întreagă că locul va fi supravegheat de el, şi pe viitor se vor odihni micuţii, a început să arnenajeze locul de agrement cu o… benzinărie. Domnia sa îşi publică necontenit capodoperele, tli'inonstrându-ne că astăzi şi fară a cerşi poţi avea favoruri… Dar şi aici Hiiaiţii, ca în vecinătatea oricărei benzinării, având posibilitatea crcată de iliislrul nostru om de cultură, se odihnesc cerşând. Neatcnt din Jlre, precum t it dovedit, criticul literar trece pe-alături, fară a îndrăzni să conlribuie la urculaţia banilor dintr-un buzunar în altul. Şi micuţul Gavroche îl dă la brazdă:

— Pai… Astăzi ai mai trecut pe aici, dar nimica nu mi-ai dat… Criticul se convinge pfnă la urmă că începe să înţeleagă adevărata proză M vicţii, ca cerşitul constituie o strategic a statului nostru indcpendent. Tot aici, la benzinăria„'Copilăria”, estedeja amplasattronul celui mai buclucaş cerşetor al oraşului, pe cârc dacă vreun bos cu limuzină luxoasă, sosit să-şi Ittcă plinul. Ccarcă a-i şterge ochii cu un bănuţ-doi, el se revolta în auzul luniii:

— Da, sc vede că eşli de la Procuratura, ba nu – de la Tribunal, sau nu – de la Parlamcnt… Ah, da, eşti de la Vamă! Aşteaptă judecătorii, vameşii, illreclorii depiajă, cei dela Preturi şi Primărie să fie zilnic mituiţi bine, pentru că seara, când trec pe la benzinărie, să ne revină şi nouă câte ceva din buzunareie lnr… Mituitecam slăbuţ… Vai, vai, vai decapul dumitaleşi al nostru! Unde se uită organete de supraveghere?!

E adevărat că exista cerşetori fară studiî superioare, de acei care la fiece colţ de stradă îţi vâră în nas o mica reproducere a lui Goya, care o reprezintă pe Maria Magdalena căindu-se şi, imitând semnul crucii, ţi se plânge, cu un al micilor etnii ce ne populează urbea:

Mama aseară nu dat lui tata. Tata supărat, bătut mama. Trebuie leacuri niine… Mâine arde casa noastră. Dă bani!

Cu mulţi din aceşti vagabonzi ai străzilor ne mai întâlnim prin cafenele, la nunţi, cumetrii şi înmormântări. Astăzi realitatea vieţii cotidiene e la răscrici de drumuri, pieţe, Guvern, Parlament şi Preşedinţie. Toţi se conduc de postulatul biblic: Cere şi ţi se va da! Pare-se că acest lucru e pe cale să-l înţeteagă şi criticul. Parcă aud:

— Maestre, nu face gât! Asta ne-a mai rămas. Dacă n-am mai întinde mâinile după tot ce poate să ni se dea, mâine majoritatea din noi cu

certitudine ar întinde… Picioarele.

JANET.

Era o copiliţă silitoare, frumoasă ca lacrima, dar cu sânge de viperă. Avea gâţe negre, ochi la fel ce jucau mereu a şiretenie, plini de neastâmpăr, iar faţa doldora de pistrui, pe care natura îi presărase tocmai unde trebuia să le stea mai drăguţ, şi nişte degeţele sprintenele, săltând pe clapele acordeonului. Toate acestea – căci ce altceva putea fi la mijloc?

Mi-au şi trezit prima oara în viaţă norul acela neînţeles, zis dragoste. Până atunci socoteam că avusesem o copilărie norocoasă şi sătenii se mândreau cu mine. Eram cuminte, ascultător… Numai că, mai devreme ori mai târziu, vremea te pune la încercare. Precum vă spuneam, neliniştea mea o trezise ea, Janet, ucraineanca ceea care trăia în mahalaua Velniţei din partea de sus a satului.

Toamna, când am început clasa a şaptea, Veronica Isidorovna, învăţătoarea de literatură, ne-a spus că am intrat în anii adolescenţei – vremea, cum s-a exprimat ea, marilor căutări, a tainelor. Toate căutările şi tainele mele, însă, erau Janet. Peste tot îmi apărea în cale, ignorându-mă de la primele încercări de a mă lua în seamă. Şi de ce oare se întâmplă totdeauna ca ţie să-ţi placă cineva, iar tu ei nu?! Nu eram cine ştie ce înalt de statură, nu mă prea deosebeam nici la învăţătură, nici chiar în meciurile de fotbal… Una era limpede: dăduse peste mine inspiraţia şi la orice recreaţie vărul Pavel avea de transmis din partea mea câte-un maldăr de poezii dedicate ei. Janet le citea, dar fără să-mi scrie vreun răspuns – nici pe loc, nici mai pe urmă, chinuindu-mă cu tăcere. Până la urmă îmi deveni totul limpede. Am înţeles degrabă, spre deznădejdea mea, că întârziasem… Da, da, întârziasem! Janet prinse a îndesi vorba cu Mânuţa Cosor, un băiat ce absolvise şcoala, lucra laborant şi aştepta să fie luat la armată. Minuta avea nişte mustăţi rare, ţepoase, care deveneau cu fiece zi mai îndesate şi mai crâncene. Natura pe deasupra îl mai înzestrase cu un spate lat şi nişte pumni cât barosul.

Fiind unicul copil la părinţi, era alintat şi socoteam că pot să-mi încerc puterile cu dânsul. Într-o seară am vrut să-i stau în cale, să-i cer socoteală: ce are el cu Janet, dar spre marea mea dezamăgire, am simţit pe dată că stârnisem mânia băiatului. Minuta, fără multe lămuriri, mă luă de subsuori şi cu oarecare neglijenţă îmi aruncă trupul m cânepa deasă din grădina Irinei Ţiganca… Căzusem, deci, victimă, căci nu mă aşteptasem la împotrivirea lui atât de dârză. Ce a urmat, aţi dori să ştiţi? Tot atunci Janet a aflat despre tragedia mea, căutând după aceea să-mi facă mereu în ciudă.

Cum? Îmbrăca cele mai frumoase rochii şi venea dimineaţa la şcoală, pe cărarea dinspre livada lui Tănase Adaşanu, cu soarele în faţă şi roua pe picioare. Trecea zâmbind, cu pasul ei lin, plutitor, ca o lebădă pe ape… Eu? Oftam necăjit că nu-i dreptate pe pământ şi mă durea inima văzând-o cum după lecţii îl aştepta la poarta şcolii pe Minuta, care venea s-o ducă acasă pe rama de dinainte a bicicletei. Fără să vreau, Janet îmi apărea în închipuire, îi simţeam răsuflarea alături…

Uneori, după lecţii, veneam acasă, vorbeam de unul singur ca un apucat şi toate cele nimerite în cale se prăvăleau – ulicioarele smântânite, oalele bătute, tavaua cu alivancă… Odată, auzind că Janet îl acompaniază pe Minuta la acordeon şi ştiind că el n-are glas, am dat năvală în club cu tot cu cârdul de gâşte pe care le aduceam de la şes. Voisem să le stric veselia atunci când le era viaţa mai dragă, dar mă amăgisem amar de tot. In lăcaşul de cultură Nichita Ţurţuiac, şeful clubului, făcea repetiţie cu Silvica, o zvenovoaie de la legumăria colhozului, pregătind-o pentru festival. Vreme îndelungată ne-am chinuit tustrei până am putut scoate nevoile celea de păsări afară din lăcaşul cultural. Bineînţeles, Nichita trăsnind şi tunând indignat…

Când ai un necaz la inimă şi dacă vrei să-ţi fie mai uşor, trebuie să-l împărtăşeşti prietenilor. Aşa zice lumea. Şi fiindcă nu-mi puteam afla locul, i-am spus pătărania vărului Pavel, care de când îl ştiu a fost un şiret şi un dugleş de crapă pielea pe el. Vărul m-a compătimit cum se pot compătimi neamurile apropiate la o durere şi, deoarece era cu două clase mai mare, m-a sfătuit, ca un om mai în etate, să fac în fel şi chip ca Janet sa mă la cat de cat m seama.

L-am rugat cu lacrimi în ochi pe tata să nu mă mai tundă chilug, ci să-mi lase percică şi eram nespus de mândru că mă alesesem, în sfârşit, cu un smoc de păr în frunte. De altfel, verişorul meu m-a împins şi la o altă faptă, chipurile, folositoare pentru ridicarea autorităţii mele.

În anul cela cântam în fanfara şcolii, la bariton, instrumentul care se socoate sufletul orchestrei. Cu toate acestea, Janet continua să rămână indiferentă. Pavel ce face? Aduce goarna din camera pionerească şi la recreaţia cea mare, când toţi şcolarii se aflau în curte, mă asigură:

— De data asta ai să vezi!

Şcoala noastră se afla gard în gard cu biserica, care se mai ţine ca printr-o minune întreagă, şi într-o clipită m-am căţărat în clopotniţă şi am trâmbiţat

cu toată solemnitatea adunarea la careu… Tot câştigul a fost nota cea mai joasă la purtare…

Dar zilele treceau şi cu cât treceau, cu atât sufletul în mine nu-şi găsea împăcare… Aerul serilor era mirositor, dulce, iar luna pe cer – o întruchipare get-beget a feţişoarei celea gingaşe şi nevinovate… Mai pe scurt, grozav chin pe capul meu, dar nu m-am descurajat chiar şi când am aflat crudul adevăr.

De vină era Minuta, care în fiece seară trecea pe lângă casa noastră şi se ducea să stea până noaptea târziu pe banca de la poarta ei, străjuită de nişte tufe de liliac. Asculta melodiile duioase pana în puterea nopţi, iar când acordeonul amuţea şi stelele luceau nervoase pe cer, peste sat se lăsa un chin îndârjit, iar la vale, printre hudiţele înguste, cobora spre casă flăcăul Mânuţa! Toate cele se făceau ca să mă zădăre anume pe mine, iar eu ca omul cel prost nu-mi puteam stăvili necazul: „îmi faci în ciudă? Mă înfocam eu. D-apoi stai, neică! Toată răbdarea are un capăt, iar tu, Minuta Cosor, încă nu ştii cum merge ursul la deal…”

În mintea mea de copil timp de câteva nopţi în şir s-a plămădit, apoi s-a copt strategia unei răzbunări pe care trebuia s-o sufere pielea lui Mânuţa. In trebuşoara asta îl atrăsesem şi pe fratele Gheorghiţă, înarmându-l cu o dâră de corn. N-am vrut să-l iau pe Pavel, căci era guraliv şi deci nu putea fi om de nădejde…

Se lăsase o noapte adâncă, întunecoasă, de toamnă timpurie. Răceala mă strângea binişor în spate, dar stăteam neclintit cu pielicica goală unsă cu dohot, cu pene în păr şi îl aşteptam pe Minuta sub podul cel mare. Fratele vroia de acuma sa se duca acasă, căci zdrevenise de frig, când auzirăm şuieratul îndepărtat al flăcăului.

Venea de la Janet. Şuiera ascuţit „Ciocârlia” şi, când mi-am încordat privirile, l-am zărit apropiindu-se de noi cu mâinile în buzunar, ţopăind nepăsător prin bulgării drumului.

— Amu-i amu… Mă ghionti fratele, când Minuta trecea podul prin dreptul nostru.

Am ţâşnit ca o şopârlă de sub pod şi am sărit în spatele lui Minuta, care icni numai. Aşa cocoţat de-a călare prindem a-i da pinteni şi a-l grăbi cu un pămătuf de urzică pe la glezne.

Înnebunit de spaimă, Minuta scoase un urlet răguşit, apoi, sufocându-se, porni tot o fugă spre luminile îndepărtate ale magazinului.

— Săriţi, oameni buni, că se face moarte de om! Chema el satul în ajutor.

Minuta fugea ca un cal sirep şi nărăvaş, dar nici eu nu mă dădeam sărit din spatele lui. Şi când bietul flăcău nu mai avea de acum vlagă şi zării cum dinspre magazin o luaseră în întâmpinarea noastră doua potăi înrăite (erau câinii paznicului), am slobozit umerii vânjoşi ai lui Mânuţă şi – tiva, băiete, înapoi. Dulăii, însă, nici să-l ia în seamă pe Cosor. Uns cu dohot cum eram, semănam cu necuratul, adică tocmai bun de întărâtat un cârd de potăi. Îmi scăpărau călcâiele, dar javrele mă urmăreau tinoase – noroc numai de daraua fratelui…

Din seara cu pricina Minuta a lăsat lucrul la şcoală, iar la poarta Janetei nu s-a mai auzit acordeonul o vreme. S-o fi priceput băiatul cine i-a făcut-o, dar n-a îndrăznit niciodată să mi-o spună… Atâta doar că Janet mă săgeta după aceea cu ochii ei mari, pătrunzători. Dar întâmplarea nu schimbă nimic în relaţiile mele cu Janet. Of şi iară of! De-ar fi fost atunci chip, ca şi acuma, să-mi pot scoate inima din piept s-o las să vorbească în locul limbii, apoi nu m-ar fi acuzat lumea pentru faptele nesăbuite. Şi ce era să fac?! Numai eu ştiu ce înduram, dar de schimbat nu eram în stare să schimb nimica! Devenisem tăcut, retras, înconjurat de laudele dirigintelui la adunările părinteşti: cică nu mai sunt cel care am fost, că am o sete şi o poftă lupească de cunoştinţe. Dar vorbele dulci, ca şi slava, nu m-au încălzit niciodată.

Trecu iama, primăvara. Vara Mânuţă plecă la armată. Janet – la bunicii ei din Prikarpatic., Veni toamna cu mere coapte şi must de poamă. Janet se făcea cu fiece zi tot mai drăguţă. Mai ales în timpul când clasa noastră mergea la culesul poamei, la Ciorna, fata umplea podgoriile cu vocea ei cristalină şi duioasă: „Struguraş de pe colină.

În jurul ei foiau băieţii ca ţânţarii. Complimente care mai de care – pe lângă ele poeziile mele nu valorau o ceapă degerată. Fata însă era credincioasă dragostei sale. Era mai mult tristă, tăcută. Iar când primea vreo scrisoare cu fotografia marinarului Mânuţă, toate celelalte pentru dânsa nu mai însemnau, probabil, nimic. Cânta, făcea tărăboi prin clasă, luându-se după colegii ce îndrăzneau să-i spună vreo vorbuliţă cu usturici. Mă întristam şi mă bucuram împreună cu ea, fără ca să ştie careva, aşteptând să se limpezească toate de la sine, dar vremea trecea nemiloasă şi în relaţiile noastre nu se vedea nici o schimbare.

În toiul iernii Janet, de rând cu celelalte colege, prinse a frecventa şezătorile din mahala. Băieţii le vizitau seară de seară, stăteau la taifas, declinând pe cutare sau cutare, şi numai eu rămâneam de-o parte ca o insulă

singuratică în oceanul adolescenţei. Ce-i drept, scriam poezii cu duiumul şi le expediam fără întârziere pe la redacţii, primind răspunsuri laconice: „Deocamdată mai încercaţi…”. Asta pe de o parte. Pe de altă parte, însă, toate gândurile mele roiau în jurul chipului drag. Doream măcar pe-o clipă să fiu în preajma ei, să-i admir în tăcere ochii, părul bogat, să-i ascult glasul…

Era ultima iarnă a aflării mele în sat (după aceea urma să trec cu traiul în altă parte) şi trebuia să leg cumva firul dragostei mele, tăinuite, faţă de Janet.

Ultima iarnă şi, poate, ultima oară când m-am potrivit altora. Şezătorile erau în toi şi vărul Pavel mi-a spus că Janet a întrebat într-o seară de ce nu mă duc şi eu acolo, unde tineretul satului se veseleşte. Până hăt târziu fetele brodau la canava, torceau, iar bieţii le ţineau de urât. Şi atunci m-a împins naiba să le fac o surpriză. Am îmbrăcat un cojoc întors pe dos, iar pe faţă mi-am pus un obrăzar… 0 seară întreagă flăcăii şi fetele de la şezătoare au făcut glume pe seama mea, străduindu-se să afle cine era dincolo de obrăzar. Printre găurile măştii o priveam în voie pe Janet, rezemată de hornul pe care erau zugrăvite două lebede, şi învăţa a toarce. In zarva ceea de vorbe am prins la curaj şi am încercat s-o ating cu mâna… Ea zâmbi sfioasă, răspunzându-mi cu acelaşi gest. Cu inima lăsată în călcâie, i-am prins strâns mânuţa. Cei din jurul nostru se hlizeau în fel şi chip, iar vărul Pavel unde face o dată, încercându-mă adică de minte:

— La sam… Pune-i mana la sam şi… Vezi ce-o sa facă… Îndemnul cela veni ca o pasăre neagră pe cer şi dintr-o obrăznicie fără margini am dat să mă apropii şi mai avan de dânsa…

Fulgerător, Janet m-a împuns furioasă în coastă cu furca de tors. 0 durere ascuţită m-a făcut să văd stele verzi… Am făcut pe loc stânga-mprejur şi am ieşit valvârtej afară, încolţit de râsete vesele şi glume. Pe mine însă mă cuprinsese un fior de ciudă şi ruşine nemaipomenită. Anume atunci, tremurând ca varga de necaz, am înţeles că dragostea nicicând nu poate fi câştigata prin şiretlicuri.

Până la absolvirea şcolii, mi-a fost dat să mă mai îndrăgostesc o dată, dar asta a fost cu totul altă poveste – una aparte…

Minuta a făcut armata şi s-a întors la vatră, absolvind mai târziu, împreună cu Janet, Institutul Agricol prin corespondenţă şi acuma în sat la noi nimeni n-are casă ca a lor… Şi, mai ales, bucuria cea mare – patru copii, un băiat şi trei fetiţe, pe care îi cresc cu dragoste şi în bună înţelegere. Şi când, mânat

de dorul baştinei, revin pe acasă, mă poftesc în ospeţie şi pe la ei, ca pe un vechi şi statornic prieten.

Aici povestea mea se încheie. Şi mai zic:

— Ferice de Janet, de omul care crede în tăria de neînvins a dragostei adevărate.

ULTIMUL DRUM.

Plâng ramurile copacilor, vântul pe drumurile satului stârneşte colbut primăverii. La Ineasca a dcccdat Avram Oică. Laca aşa! De dimineaţă bun sănătos, iar pcste zi i s-au umflat boaşele şi azi deja îl duc cu picioardc înaintc. Eadevărat, acam iubit, caşi ceilalţi fraţi ai lui, paharul, a dat târcoale Domnicăi Tiniţă, fată stătuta, bună la trup şi la inimă, dar că o să moară atil de fulgerător, nimeni n-a crezut. Are copii mari, cu familiile lor, şi are cine-l boci. Jalea e mare, iar bocetele, aceste perle iblclorice, sunt prezente din abundenţă la procesiunile funerare din Ineasca. Tocmai de aceea a şi veni atâta lume la mort. Una e că, după înmormmtare, se va face praznicul şi se vor da pomenile, iar aita e că cel din sicriu are un sat de neamuri şi are cine-l boci. În văicăreala celora care-l petrec pe ultimul drum, poţi auzi multe file din viaţa intimă a decedatului, necunoscute de toţi în timpul vieţii. Iar gură-cască sunt cât doreşti în ograda mortuiui.

Primul care îşi declanşează jalea cea marc e fratele Artemie, un munte de bărbat cu capul mare şi gâtul lung, pe care chiar dis-de-dimineaţă, înlru pomenirea decedatului, a turnat cât i-a primit burduhanul. In tăcerea creată ţinând cojocica pe care a primit-o odinioară de pomană de la cumnată-sa. Artemie bunghi ochii lui de bou prăvălit şi răcni ca lupul flămând la lună:

— Frăţioare… Frăţioare! Ai fost mila şi mângâierea noastră. Apoi îşi roli privirile, chiti la cojocica ce a aparţinut decedatului şi continuă bocetul: Femei-ta mi-a dat de pomană şuba iasta, da' eu să mă ista-ntrânsa! Nu-mi trebuie ea! Mai bine tu, scoală şi hai acasă!

— Tătuţică, tătuţică-ă-ă! Ai fost tare ca un annăsa-a-r! Îi luă hangul flica decedatului, o femeiuşcă zdravănă, cu mâinile încrucişate la piept. Vocea ei devcni şi mai jalnică, atuncî când cortegiul tunerar ajunse în dreptul Domnicăi Tiniţa, care stătea plânsă, cu coatele rezemate de poartă: Scoală, tătuţică, şi vezi-o pe Domnica… De-acuma n-ai să mai vii la dânsa când mama nu-i acasă-ă-ă! Că tare-ţi mai plăceau labele de raţă cu fudulii de purcel, prăjite cu ceapă, pe care ţi le face-e-e!

Lumea plânge şi regretă că Avram Oică n-o sa inai aibă ocazia să treacă pe la vecina setoasă de mângâiere. Doar soţia lui, o fcmeie care numai dânsa i-

a cunoscut capriciile o viaţă întreaga, până la ţinâirimul din Dealul Călugărului afost mută. Sătenii nu auzeau din gura ei o vorba, crezând că şi-a pierdut vocea de durere şi necaz, Tocmai când defunctul trebuia să fie coborât în groapă, ea ridică mâinile desfăcute către ceruri, răcnind de parcă o înjunghia:

Măi omule, măi omule!

Ţii minte când ne-am cununat?

Tit-n papuci cu scârţâiele, Eu în panlofi cu tropăiele, Măi omule, măi otnule!

De frumos n-ai fosi frumos, Pup '-mă-n c… şi mergi sănătos!

De cuminte n-ai fosî cuminte, Pup'-mă-n c… şi mergi inainie!

Laca vezi s şi locul tău, Nu cu pumni în capul men!

Răsună valea şi vâlceaua. S-atrecut un om din viaţă şi cu cl păcatele lui. Plâng copacii, vântu! Stârnieşte colbul primăverii. Lumea e împăcată, şi după ce peste hoitul lui Oică sunt trântite câteva tone de humă strămoşească, fiecare (inpăcat că şi-a făcut misiunea, petrecându-l creştineşte pe uhimul drum, se întoarce la casa de unde l-au scos cu sandalele înainte, ca să prăznuiască în memoria şi-n pomana lui. Lar la morturile din Ineasca, perlele folclorice sub formă de bocete sunt frecvente şi demne de atenţie.

RUŞII SUNT ÎN PERICOL!

Pe când masele răbufniră, în plină stradă, cu revendicări politice, |H valurile mişcării de trezire a conştiinţei naţionale, omniprezent era şi Nelu Platiniceanu, o firc până atunci cuininte şi neînsemnată în viaţa de toate zilele. Era prezent la mitinguri, la podul de flori de la Prut şi cel de la Nistni, umlr bandele ruseşti declanşase războiul. Peste tot asculta cu înfrigurare cuvânlanl* înflăcărate ale românilor basarabeni, în majoritate veniţi cu şcoli de mesi-i it de la Moscova, pentru a-şi face ulterior grad politic, prin multiplelc loi declaraţii: „ în Moldova noastră suverană, în toate posturile sunt mmirii rusofoni! Numele slave au invadat certificatele de naştere şi prezintă un gi îiv pericol pentru antroponimia naţionala! Dispar prenumele românciyli tradiţionale: Gheorghe, Vasile, Ileana, Daniela etc. Lar noi… Suntem rommti şi punctum!”

Dar nu zăbavă, proaspătul nostru voievod horpăi o cupă de şampuiiw moldovenească la Kremlin cu Mefistofel deTirişpolia şi încbeiearmisli|iul.

De atunci, vremile s-au schimbat radical de bine pentru cocoşeii naţion. Ili de la tribune care, cu ajutorul Moscovei, tot ei au dcvenit stăpâni în cnpul

inesei, c-au uitat şi de muma lor, când a venit treaba să-şi îmbogătcasi ii buzunarele şi ambarele. Toţi patrioţii străzâi au devenit peste noaptc hn|i legali sau ilegalî, ca să uite definitiv despre cele îngăduite. Mai ales se uilii-n de revendicările… Demografâce!

Trecând prin deziluzii amare şi pocăinţe deşarte, după nopţi de chib/mn chinuitoare, Nelu Platiniceanu sedecise sâtreacăşi el în ofensivă. Să iipiml cum poate şi cu ce are, pe seama tranziţiei la economia de piaţă.

Leşi pe malul Bâcului, în chiloţii lui cei înfloraţi, şi prinse să-şi arale, pe snh citul subţire, destoinicia fuduliilor bărbăteşti fetelor care nu aveau acccs pv plajele altor tărâmuri decât al falnicului pârâu din capitală… Avu priză chiar din primele zile! Şi nu trecu nici un an încheiat, vorba cronicarului, şi el trebui să se înfrăţească… Cu maternităţile. Acolo petrecea şi întâtnea frecvent cu flori lehuzele… Lar peste alţi vreo doî-trei ani pe străzile urbei întâlnea tot mai ili-h copilaşi zglobii şi ghâduşi, întorcându-se de la grădiniţă, care rault mai semănau la umblet cu Nelu Platiniceanu. Alţii, mai cu seamă fetiţele, îi aminteau dc filr o fată oarecura cunoscută, întâlnită cândva pe litoralul… Bâcului.

Ceea cc-i umplea mai mult inima era sentimentul demnităţii de pahml In actele de naştere ale viitorilor cetăţeni ai Moldovei suverane nu mai fâgurau, ca mai înainte, prenumele Ivan, Ruslan, Snejana, Svetlana, ci alteliv tradiţionale, autobtone: Aurel, lonel, Ilcnuţa, Măriuţa…

Acum toate ajutoarefe umanitare începură să curgă spre NeluPlatinicL-; uiii Ba chiar prinseră să-i facă des curte mass-media, portretele lui împodohimt cele mai citiâe pagini ale ziarelor scandaloase. Mă rog, fiecare cu businessul lui!

Numai societatea rusească „Puşkin – cântăreţul moldovenilor” a început hnlealarma. Chiara înaintatun protestla Consiiiul Europei că în Moldova se încalcă drepturile omului, că modificarea procentului demografic pune în pericol drepturile şi sănătatea minorităţilor naţionale, precum sunt ruşii. Arma slrategică era privită de comunitatea rusă cu înfrigurare. Şi nu fară temei: JA s-ii dovedit a fi mai efectivă chiar decât armata a XlV-a.

Cu aceasta ocazie, deunăzi, pe aeroportul mililar din Tirişpolia, aterizase lul faimosutui jurist, Valoghea Jidilaw, venit direct de la Kremlin, întru a se liiii măsuri urgenle. Excentricul Valoghea nu se înfăţişa în chiloţi de mătase pe pliija de la Turunciuc, deşi destoiniciile bărbăteşti erau inai fudule decât ale lui Nelu Platiniceanu. Poate din cauză că, la aerodrom, îl întâlni o gardă de onoare, în care înlemniseră aliniaţi copii eleganţi, îmbrăcaţi în sarafane

de Reazan şi Smolensk. Lar când vestitul sâfilitic începu să-i salute şi să răcnească slove de urale în pretinsa lui gubernie, tinerii velicoruşi, dirijaţi deun bătrân pedagog, îl salutară cu o „ceastuşkă” de Povolgia, care începea cu strofa:

Noi suntem români!

Noi suntem romani.

Şi vom fi pe veci aici stăpâni!

JOS MAFIA!

Uf, că mare pacoste mi-am luat pe cap atunci când am dat consimţământul să candidez la alegeri. Ce-a făcut poporul cu mine, măiculiţă dragă. N-a fost spusă din partea lui în adresa mea nici o propoziţie, fără ca să nu mă doară. Numai Tudor Feştilă câţi peri albi mi-a scos în seara întâlnirii cu alegătorii!

— Decât te-ai izbi în deputaţi, mai bine ai avea grijă de subalternii dumitale. Pe Mitică Ghebuţă l-au prins săptămâna trecută la femeie străină, l-au despuiat, pe vreme de ger în ce l-a născut mă-sa şi l-au slobozit c-o biciuşcă în largul câmpiei…

— Habar n-am despre această întâmplare, am zis, însemnând totodată cazul în carneţel, dar Tudor continuă să-mi aducă informaţii preţioase, la părerea lui:

— Norocul lui Ghebuţă c-a dat peste el un creştin cu căruţa… Ei, domnule candidat în deputat, acuma să ne spui, dacă nu ştii nimica despre cazul acesta, unde-i azi Ghebuţă, că nu-l vedem să iasă prin lume?

— Este trimis la cursuri de perfecţionare, mi-am amintit. Sala a început să se agite. Toţi m-au acuzat că am făcut-o premeditat, că l-am ferit pe subaltern de judecata populară… Nimeni din cei adunaţi nu m-a susţinut. Iar Ion Fârlea chiar mi-a dat de ştire că atâţia ani sunt nacealnic, dar nu m-am hotărât să-mi operez nijelul, pe care el ştie din copilărie că îl am lângă buric…

Puteai auzi orice în adresa mea.

— De ce i-aţi dat drumul la perfecţionare lui Ghebuţă? Nu-şi găsea astâmpărul Tudor. Răspundeţi chiar acuma! Fiţi comunist până la capăt!

— Candidatul spune minciuni! Mă etichetă hotărât o băbuţă, activistă de la biserică. Ghebuţă e la casa de creaţie, în pădurea de la Vadul lui Vodă. L-am văzut acolo. Doar scrie poezii la gazeta raională!

— Ei, ba! Iar nu se astâmpără intrigantul Tudor, transformând adunarea solemnă într-un târg al gâştelor. Ce fel de poet poate fi Ghebuţă, când mereu neagă legea prohibiţiei şi toate versurile lui put a rachiu? Se poate una ca

asta, domnule candidat în deputat, ca să nu ştii ce se face în colectivul pe care-l conduci?

Din sală continuau să zboare către mine întrebările ca pietroaiele. 0 domnişoară suavă, poştăriţa, cu vocea de turturică, mă examină:

— Spuneţi-ne, câte kilograme de ruj aţi păpat până acuma? Specialiştii niponi au constatat că un „Don Juan” mănâncă în viaţa lui zbuciumată până la cinci kilograme…

— N-am auzit, răspunsei că eram obligat s-o fac.

— Locuiesc la bloc şi nicidecum nu pot stârpi gândacii din apartament. De vină e vecinul de desubt. Când începe să-şi educe soţia, toţi gândacii, prin răsuflătoarea din bucătărie, dau buluc la mine. Cum mă veţi ajuta, dacă, eventual, deveniţi deputat?

— Câte femei a avut bunelul de pe mamă? Întreabă altul, stârnind rumoare m sală.

— Trei. Două au murit de moarte bună, iar a treia a fugit cu un comunist deştept de la Ghermăneşti.

— Bravo! Mă aprecie poştăriţa.

— Spiru Zmău a adormit, horăie şi strică zgomotos aerul. Se poate să-l dăm afară? Mă pocni un moşneguţ cu întrebarea.

N-am ştiut ce să răspund. Când lumea se sătură de tăcere, agronomul Fănică constată în auzul tuturora:

— El tace, deoarece este securist! Ce să mai stăm cu el de vorbă? Jos mafia!

Şi în clipa ceea am hotărât să mă apăr cu metode vechi.

— Da, sunt securist! I-am răspuns eu, înghiţind câteva noduri de emoţii, ştiind că la securitate lucrează oameni cinstiţi şi oneşti cu un trecut revoluţionar. Mâca mea a fost ibovnica lui Kotovski!

— Care mâcă, bre? S-a mirat un sat întreg împreună cu biografii de moment.

— Cea de pe tată, am continuat eu minciuna, căci Fănică, agronomul, ieşi în faţa tuturora cu un şumuiag de hârtii, extrase din biografia mea.

— Eşti o putină de minciuni, stimate candidat în deputat! Răcni Fănică. Mâca ta de pe tată, pe vremea românilor, aducea apă şi umplea ulucul din care se adăpau caii lor. Aşa că securist nu poţi fi nicicacum. Mai bine spune altă gogoaşă, ca să o crezi tu, apoi ceilalţi.

Am roşit iar până-n măduva oaselor, dar nu aveam răgaz nici în situaţia creată:

— E prevăzut în programul matale cum s-o măritătm pe Ioana Ţuţu, delegată la vreo câtcva congrese ale partidului, mulgătoare, care ne-a dus slava departe de hotarele satului? Mă fulgeră din spate mătuşa Ilenuţa. Săraca, a fost şi ea deputată vreo zece ani pe la Chişinău, dar tot nemăritată a rămas.

— Eu tare ştiu?

Aflând că în problema dată nu sunt competent, mătuşa a dat a lehamite din mână.

— Ce fel de candidat mai eşti şi neaţa…

Of, ce chin am avut? Nu doresc nici la puiul cel de şarpe. Deşi, persoana de încredere, veterinarul din sat, mă îmbărbăta cu şoapta ruptă sub mânecă:

— Nu te da! Rabdă până la ultima picătură! La urmă, însă, a fost şi mai trist. După o sumedenie de întrebări deocheate şi pe alocuri insultătoare, tot acel Fănică mă întrebă cu luare-aminte:

— Stai, stai… Dar Dumneata nu cumva eşti Michiduţă, care nu ai strigat niciodată pe stradă, la raion „Jos mafia!”?

— De ce adică să strig? M-am autoapărat.

— Dar la puşcărie ai stat? Se grăbi cineva din sală ca să afle.

— Ferita sfântul! Răspund.

— Ei, d-apoi ce fel de deputat vrei să devii mata, dacă n-ai stat după gratii şi n-ai strigat niciodată „Jos mafâa!”? Înseamnă că nu te-ai restructurat şi nu eşti bun de deputat. Ale cui interese vei apăra în viitorul parlament?

Iată aşa, oameni buni! După miezul nopţii s-a terminat toată bătaia asta de joc. Am tremurat după aceea o săptămână în aşternut, lângă femeie şi copii.

Peste câteva zile au avut loc alegerile. Şi azi blestem ziua când am îndrăznit a mă gândi, din îndemnul Frontului popular, că mă pot face peste noapte deputat. Cine nu mă crede, lasă să încerce. Sunt sigur, fără ocolişuri, că va avea ocazia să ştie ce gândesc oamenii despre el; să ştie din gura lor cine-a fost el, strămoşii lui, pe care lume trăieşte şi ce-l aşteaptă peste o sută de ani.

BĂRBAŢII AU ZBURAT DIN… PANTALONI.

Adeseori, privind în stradă fcmeile noastre, ai impresla că bărbaţii noştri iiu zburat din… Pantaloni E vremea veacului de-apoi. Ne-am pomenit într-o vreme că reprezentanţii sexului tare, pentru a nu-i lua vântul de pe stradă, se |in cuomânădebatapantalonâlorlorşi cucealaltăde… Fiistafcmeii. Cei care ini consoarte îşi află sprijinul de blugii soţiei lor! E o apatie completă din

partea sexului tare. Nici să ia în consideraţiecum le îmbrăcăm, cum ne îngâjim ile ele ca să rămână gingaşe, frumoase şi drăgăstoase.

Pe timpul comuniştilor, vremile erau mai favorabile, deşi mai amestecate. Atunci, unii bărbaţi aveau pasiunea scrisorilor anonime la instanţe, cercând prin zel ideologic să sustragă opinia publică prin critici vehemente la adresa l'emeilor, care tindeau tot mai mutt spre emancipare. Erau convinşi că ceea ce fac este corect. Obrazul gros suportă oricc critică.

Astăzi, când democraţia a ieşit în avanscenă, bărbătuşii neamului se modernizează şi nicidecum nu rămân în urma femeilor. Care se face albăstrel, care îşi vopseşte buzcle, îşi cârlionţează părul pe bigudi, ca să fie cât mai original. Doar ca să aibă deosebire de femeie. Ei tot mai mult asaltează paginile ziarclor şi revistelor, pentru a convinge opinia publică din ţară ca sunt anume ei, locomotiva din capătul trenului naţional, „Mironosiţa Moldovei" – prestigioasa publicaţie de la noi, în fruntea căreia stă cocoţată o bolnavă dc schizofrcnie – este periodic împân/ită de reportajc şi omagii celor mai prosperi masculi din ţară, care, prin talentul lor de hoţomani, au adus ţara la sărăcie. Şi acest lucru, de a induce lumca în croare, necesită un mare talent: sa vorbeşti, să minţi şi să te creadă femeile… L>e fapt, este o zicală, că cea mai frumoasă femeie este aceea care a fost minţită. Rockfelerii şi Forzii noştri au devcnit ischiuzari atotputernici, căci bisericile, presa şi banii sunt ai ior. Chiar dacă avem şi unul în capul mesei, care mult sc îmbăţoşează, ca să hotărască câte ccva în musafâric şi nimica acasă. A fost din faşă la conducere cu vorbăraia şi tot cu vorbăraia conducerii; i rămas. Chiar dacă femeilor le este astăzi rău, dânsul nu vrea să cedeze tronul, Tocmai aşa cum se zice în popor: „Nici un viţel nu înţarcă de la vacă de bunăvoie". Preferă fuste ridicate şi lipsă de răspundere în faţa istoriei. Visul lui e ca să poată întoarce coasta Evei înapoi, pentru a începe marea lugendă de la început, după placul lui.

Toate secretele şi teir. Ele de actualitate sunt bătătorite şi el are doar o icşire – să ţâşnească din pantaloni şi s-o ia la sănătoasa sub ftistălVrca singur să renască legenda, care 1-ar plasa mai comod în îstorie. E] vrea să se i/băvească de proprii lui pantaloni, să nu rămână încurelat, ci în hlamida împărătească, unde se camuflează hoţiile vremii comode. Atunci se va returna roata istoriei de la începutul începuturilor, oprindu-se la prima fustă părăsită. Doar femeile demult au acceptat pantalonii, recurgând la o revoluţie de fuste, devenind de bunăvoie şoferi, mâneri, preoţi, miliardari. Totul a fost în aşteptarea unui bărbat cu pantaloniî aterizaţi pe gleznele

politicii naţionale. Oricurn, aţi priceput deja, suntem în aşteptarea… Matriarhatului. Istoria sta de-a gata să-şi însemne notele originale. Să ne potrivim mai chibzuit în scaune, să cerem maximă atenţie şi să nu mai fim judecaţi de femeile contaminate de snobism. Se înfiripează epoca fârăpantalonilor!

Dar ce ne facem cu acei virili bărbaţi ai naţiunii, care şoptesc, printre zâmbetul ochelarilor, onorată plebe feminină? De ce el se opune atât de dras-tic intenţiilor Dumneavoastră de a readuce pe corpul însufleţit al bărbaţilor acei blestemaţi de… Pantaloni? Într-un târziu, acel de la care lumea aşteaptă multe, se îndreaptă de şale şi vociferează de la tribuna înţeleaptă a timpului:

— Onorată.

— Absenţa! Personal nu-s un împuşcă-n lună! Ne asigură el. Am merite deosebite la renaşterea boierimii autohtone ca oclasă, care fusese mai ieri muribundă. Larvoi, dragelenoastre femei, aveţi răbdare. Pantalonii sunt ai voştri, iar fustele ale noastre! Mai bine să se distrugă ţara decât hoţii care ştiu a ne ferici cu bogăţiile lor necontrolate. Nu apelaţi la istorie cu nici un fel de ieremiadă, chiar dacă prostimea este cam ififlâe. Totul este relativ şi nimic absolut. După părereamea, adaugăel, îndreptându-şiochelarii: Mai bine o istorie cu fusta ridicată, decât pantalonii readuşi pe trupul bărbatului!

INTERVIU PE TEME APOLITICE.

Nu aparţin nici la un partid politic, chiardacă sunt scriitor, şi pentru a-mi hrăni familia am devenit, în baze obşteşti, preşedinte de onoare al Societăţii ocrotirii cămilelor din ţară. De aceea am fost plăcut surprâns, când, deunăzi, în oficiul meu s-a înfăţişat un june, setos de senzaţii, ingenios, de la cotidianul „Sărăcia poporului”, care s-a recomandat Viorel Văcăroâu, arătându-mi legitimaţia de membru-corespondent, şi, îndată, fară de răgaz, a început, prin sâcâielile lui, să mă întrebe ce cred despre siâuaţia polilică din republică. L-am potolitprintr-un gest, că nu doresc să discut despre politică, din sâmplul motiv că nu am candidat niciodată la postul de preşedinte al ţării, nu sunt o persoană însemnată pentru socieâate, dar., junele, răzvrătit, mişeleşte, îmi băgă reportofonul sub nas, întrebându-mă:

Viorel Văcăroiu: Vă este străină ameliorarea politică pe arena internaţională, cu vecinul nostnj de la Tiraspol, adică… Cu Rusia?

E u: Nu, desigur, am spus-o ca pe şleau, strângând de emoţii hăţurile unei cămile ce-i venea să scuipe avan… Aş dorî să devin conducătorul ruşilor… Doar port un nume de botez ca şi ţarul lor!

Viorel Văcăroiu: După care veţi abandona literatura?

Eu: Posibil… Ebinesă fii împăratla ruşi. Când vrei dansezi rock, dirijezi invhcstre la Berlin, pisai femeile de ţâţe la Moscova, fară ca elc sa purceadă guivide. Dacă te îmbolnăveşti, te lecuieşti cu „Barza albă”… Ori ţi se fac clistire Cii usturoi, în cele mai de elită clinici… Poţi să promiţi ceea ce nu se va îndeplini HiL'iodată, ştiind dinainte că nu trebuie sa ai remuşcări de conştiinţă…

Viorel Văcăroiu: Astfel veţi lâsaoumbrâân istorie?

E u: Demagogia este o artă, nestrăină şi pentru noi, românii basarabeni.

Viorel Văcăroiu: Amărăciunea mişcă progresul, măiestre! Ea e bucuria jvicţii dvS. Politice?

Eu: Amărăciunea mea e că nu m-am născut pejumătate evreu. Meritele mele locale, dobânditc în ameliorarea înmulţirii cămilelor din republică, datorită susţinerii diasporei române din Canada, puteau aduce cucerirea prcmiilor europene, internaţionaie, sau chiar şi pe cel Nobel. Dacă rnai eram niţeluş evreu.

Vâorel Văcăroiu: Atunci, care-i bucuria dvS. Politică?

E u: în curând se va inaugura traseul caravanei Orhei-Chişinău. Va fi un ilransport ieftin, pentru oamenii de la ţară, cârc vor veni să vadă cum trăiesc boierii la Valea Morilor. Sunt calm şi solemn! Cămilele nu consumă mult, pul trăi o săptămână fară de apă. Aşa e…

Viorel Văcăroiu: Credeţi că societateanu mai arenevoie de cărţile |dvs.? Uniunea Scriitorilor stă de-a gata… (între timp cămlla nărăvaşă, neobservat, l~a scuipatpc bietul coresponEent, ccire s-a cutremurat niţel, dar a ştiitt să ţină reportofonul la distanţa cuvenita.)

E u: Pardon (am zis apelând! A cunoştinfele tnele universilare în domeniul limhiî franceze) La Uniunea Scriitorilor… E coadă enonnă la ulei, taina, zahăr. Acolo, în primele rânduri, stau cei în vârstă. Alde păianjen ca mine trcbuie să mai aştepte.

Viorel Văcăroiu: Totuşi aveţi în vâaţa dvS. Făclie un crezpolitic? Eu: Dacăm-ai provocat, apoi… Republica Moldova a ignorat petrolul.

Iţflrilor din Golf şi importă de-acolo cămile. Benzina o ia de la ruşi… Şi e bine. Cu cămilele noi avem mari economii şi cu ajutorul lor redresărn relaţiile intcretnice din republică. La Comrat vom deschide în curând o manufactură lr haturi pentru cămile, cea mai mare din EuropalVom angaja multa lume în: iinpul muncii. Europa are nevoie de harnaşament pentru cămile. Pentru ni'casta ni s-au ofcrit şi credite de la banca mondiala. In

vreme ce majoritatea lâiaiiilor nu au văzut cum arată leul de ani de zile, spre Occident, întru nmeliorareasituaţiei cămilelorde la noi zboarădelegaţii mari, cu cheltuieli l'iiiitastice, pentru aaduce de acolo schimb de experienţă., Viorel Văcăroiu: Maiaveţi şi altedoleanţeânalepolitieii externe.

Eu: Vreau comunitatea mondială să ne ajute să reunim Basarabia tji Bucovina de Nord cu Patria-mamă, precum a făcut în 1948, pe malul lordanului… Doar am spus ca regret că nu sunt.

— Evreu.

Viorel Văcăroiu: Nu vedeţi pericolul de a avea urmări grave în caracterul nostru naţional, când vom deveni un ţol întreg de teritoriu?

Eu: Nu-t nici un bai. Vom rămâne un muşuroi de viespi la marginea Europei, măiestre!

Viorel Văcăroâu: Soiicitcasălimpeziţiminţitecititorilornoştri. De ce vă sacrificaţi întru apărarea cămilelor? Veţi avea sănătate ca să realizaţi acest minunat proiect de însemnătate naţională?

Eu; Mă voi strădui din tot coşul picptului! Numai astfel, când fiecare organ autonom al statului nostru tânăr va lucra ca iepurii la înmulţirea bunăstării speciei lor, vom obţine încrederea că niciodată n-o să ne cadă muşchii în acest domeniu…

Viorel Văcăroiu: Sunteţi o persoană de nepreţuit, aidoma pânzelor lui Tiţian, Tintoretto, Giorgione şi ale penusurilor lui lurie Matei…

Eu: ConstatareadumitaleâmitrezeşteoenormădragostedevialăâChiar dacă aseară, neavând experienţă la înbămatul cămilelor, era să mă strangulez într-un hăţ.

Viorel Văcăroiu: Credeţi ca avem o societate coruptă? Totul se cumpără, totul se înstrăinează?

Eu: încă o dată nu doresc să mă bag în politică! Dar.,. Întrebarea pusă trebuie luminată… Răspunsul este sincer şi laconic. La noi numai Patria nu se vinde!

Viorel Văcăroiu: Dacă aveţi duşmani, cum vă descurcaţi când ei doresc să vă lovească?

Eu: Depindeundedorescsămă lovească. Chiarşi atunci când măchitesc mai jos de centură, mă baricadez cu o herghelie de cămile…

Viorel Văcăroiu: Aşdorisăâncheiemdiscuţiapeonotâoptimistă?

Eu: Mă bucum că s-a cucerit premiut Nobel cu ajutorul bărbaţilor, carc-au combătut impotenţa cu Viagra., Revoluţia şi evoluţia cămilelor continuă. Bărbaţii neamului au viitor! In societatea de azi, avem două categorii dc

oameni: una care fură, iar alta care-i invidiază pe aceştia până-n măduva oaselor. Lar Viagra pe toţi îi uneşte, dacă, bineînţeles, vom avea bani ca să o procurăm la timp.

Viorel Văcăroiu: Vă mulţumesc din tot adâncul pieptului pentru intcrviul acordat!

Eu: Să creşti mare ca un cămiloi de prăsilă, de care deocamdată ţara duce lipsă!

SFÂRŞIT